

Chanchin Tha Matthaia Ziak.

Abrahama thlah, Davida thlah, Isua Krista thlahtute inthlahzia chanchin chū :—	1
Abrahaman Isaaka a hring a;	2
Isaakan Jakoba a hring a;	
Jakoban Juda leh a unaute a hring a;	
Judan Tamari lakah Pharesa leh Zera a hring a;	3
Pharesan Eroma a hring a;	
Eroman Arama a hring a;	
Araman Aminadaba a hring a;	4
Aminadaban Nasona a hring a;	
Nasonan Salmona a hring a;	
Salmonan Rahabi lakah Boaza hring a;	5
Boazan Ruthi lakah Obida a hring a;	
Obidan Jessaia a hring a;	
Jessaian lal Davida a hring a.	6
Tin, Davidan Uriā <i>nupui</i> lakah Solomona a hring a;	
Solomonan Rehoboama a hring a;	7
Rehoboaman Abia a hring a;	
Abian Asa a hring a;	
Asan Jehosaphata a hring a;	8
Jehosaphatan Jehorama a hring a;	
Jehoranian Uzia a hring a;	
Uzian Jothama a hring a;	9
Jothaman Ahaza a hring a;	
Ahazan Hezekia a hring a;	
Hezekian Manasia a hring a;	10
Manasian Aniona a hring a;	
Amonan Josia a hring a;	
Babulon lama sala an hruai lai vēl khān Josian Jekonia leh a unaute a hring a.	11
Tin, Babulon lama sala an hruai hnuin Jekonian Salathiela a hring a;	12
Zerubbabelan Abiuda a hring a;	
Abiudan Eliakima a hring a;	13
Eliakiman Azora a hring a;	
Azoran Zadoka a hring a;	14

Zadokan Akima a hring a;
 Akiman Eliuda a hring a;
 Eliudan Eleazara a hring a; 15
 Eleazaran Matthana a hring a;
 Matthanan Jakoba a hring a;
 Jakoban Josefa, Mari pasal chiu, a hring a; chu mi 16
 Mari lakah chuan Isua, Krista an tih li, a lo
 piang ta a.

Chutichuan, chhuan zawng zawng chu, Abrahama 17
 aṭangin Davida thlengin, chhuan sāwm leh chhuan li a ni a;
 Davida aṭangin Babulon lania sala an hruai thlengin, chhuan
 sāwm leh chhuan li a ni a; Babulon lama sala an hruai aṭangin
 Krista thlengin, chhuan sāwm leh chhuan li a ni a.

Tin, Isua Krista lo pianzia chu hetiang a ni: A nu Mari 18
 chu Josefa nēn an inhual laiin, an inpāwl hmain, Thlarau
 Thianghlimin a raitir tih an lo hre ta a. Tichuan, a pasal 19
 Josefa chiu, mi fel tak a ni a, tlāng thantir a duh lo va,
 arūkin bānsan a tum a. Nimahsela, chūng thu chu a 20
 ngaihtualı laiin, ngai teh, a mangah Lalpa vāntirkoh a
 hnēnah a lo inlār a, “Josef, nang Davida fapa, i nupui
 Mari chu neih hlau suh; a nau pai chu Thlarau Thianghlim
 laka mi a ni asin. Fapa a hring ang a, a hmingah ISUA i 21
 sa ang: anii chuan a mite an thil tihsual lakah a chhandam
 dāwn si a,” a ti a.

Tin, Lalpan zāwlnei kaah, 22
 “Ngai teh, nula thianghlim chu a rai ang a, 23
 Fapa a hring ang a,
 A hmingah Emnianuela an sa ang,”

tia a sawi kha a lo thlen theihna tūrin chūng zawng zawng
 chu a lo awm a ni. (Emmanuela chiu, ‘Kan linēnah Pathlian
 a awm,’ tihna a ni).

Tichuan, Josefa chiu a muhil a tho va, Lalpa vāntirkh- 24
 kohvin a hnēna thu a pēk ang chuan a ti a, a nupui chu a
 nei ta a; nimahsela, fapa a hrin hma loh zawng a pāwl lo; 25
 tin, a hmingah ISUA a sa ta a.

2 Tin, lal Heroda a lal laia, Judai rama Bethlehem 1
 khuaa Isua a lo pianin, ngai teh, khaw chhak lam ata
 mi fingte Jerusalem khuaah an lo kal a, “Khawialinge
 Judeate lal lo piang chu? Khaw chhak lamah a arsi kan 2
 hmu a, amah chibai bük tūrin kan lo kal a ni,” an ti a.

Tin, lal Heroda chuan chu chu a hriat veleh a mangang ta 3
 a. Jerusalem-a mi zawng zawng pawh an mangang ve a. Ti- 4
 chuan, phuithiam latte leh mite lekhkaziaktute zawng zawng
 a ko khāwm a, Krista pianna tūr chu a zāwt a.

Tin, anni chuan a hnènah, "Judai rama Bethlehem 5
khuah; heti hian zàwlnein a ziak kha,
'Nang, Bethlehem, Judai rama *mi*,
Judai khawpuite zingah i tê ber tawp lo ! 6
I chhûng aṭangin awptu a lo chhiuak dâwn si a,
Ka mi Israel-hote vêngtu túr chu,'
tih hi," an ti a.

Chu mi hnuah chuan Herodan arûkin mi fingte chu a ko 7
va, dilchhût takin arsi lan lai chu a zâwt chhiuak a. Tin, 8
anni chu Bethlehem khuah a kaltîr a, "Kal ta ula, naute
thu chu dilchhût takin zâwt chhuak rawh u; tin, kei pawhin
amali chu chibai ka rawn bûk ve theih nân, in hmuuh veleh mi
rawn hrilh ang che u," a ti a.

Tin, lal thu chu an hria a, an kal ta a; tin, ngai teh, khaw 9
chihak lama arsi an hmuuh kha naute awmna chung zâwn a
thlena a din hma loh zawng an hmaah a kal zél a. Tin, arsi 10
chu an hmuuhin an hlim nasa êm êm a. Tin, in chhûngah 11
an va lüt a, a nu Mari hnêna nautê chu an hmu a, an bawk-
khup a, chibai an bûk a : tin, an robâwmte an hawng a, a hnênah
chuan lâwmna—rangkachak te, beraw te, murra te—an pe a.
Tin, Heroda hnêna kir leh lo túrin *an* manga hrilha an awm 12
avângin, anmahni khaw lamah kawng dangah an haw ta a.

Tin, an hâwn hnuin, ngai teh, Lalpa vântirhkoh Josefa hnén- 13
ah *a* mangah a inlâr a, "Tho la, nautê leh a nu hruai la, Aigupta
ramah tlân bo rawh, ka hrilh leh hma loh che zawng chutah
chuan awm reng ang che; Herodan nautê tiboral túrin a zawng
dâwn a ni," a ti a. Tichuan, a tho va, a zân a zânin nautê 14
leh a nu chu a hruai a, Aigupta ramah a kal ta a; tin, Heroda 15
thili hma loh zawng chutah chuan a awm reng a: Lalpan zâwl-
nei kaah, "Ka sapa chu Aigupta ram ata ka ko chhuak a," tia a
sawi kha a lo thlen theih nân.

Chutih lai chuan Herodan, mi fingte tihder a nih a inhriat 16
veleli a thinur êm êm a, *mi* a tîr a, a hun lai tak thu dilchhût
taka mi fingte a zawh chhuah ang khân, Bethlehem khuah leh a
vél zawng zawnga mipa naupang kum hnih achin hnuai lam
chu an zain a that ta veka. Chutih lai chuan zâwlnei Jeremian, 17

"Râm-a khuaah thâwm an hria, 18
Tap te, mitthi ngaia chiau vawng vawng te;
Rakili chuan a fate a tâh a,
An awm tawh loh avângin a thlamuan theih loh,"

tia a sawi kha a lo thleng ta.

Nimahsela, Heroda chu a thih hnuin, ngai teh, Lalpa 19
vântirhkoh Aigupta ramah chuan Josefa hnênah *a* mangah a
inlâr a, "Tho la, nautê leh a nu hruai la, Israel ramah kal rawh: 20

naute thah tumte kha an thi tawh e," a ti a. Tichuan, a tho 21
va, nautê leh a nu chu a hruai a, Israel ramah a lút ta a. Nimah- 22
selá, Arkelausa a pa Heroda ai awhin Judai ramah a lal tih
a hriatin chuta kal a hlau ta a; tin, a manga hrilha a awm avâng-
in Galili lamah a kal ta dair a, khaw pakhat Nazaret an tihah 23
chuan a va awm ta a: "Ani chu 'Nazaret mi' an ti ang," tia,
zâwlneite kaa an sawi kha a lo thlen theih nân.

3 Tin, chûng lai chuan Baptis Johana chuan, "Sim rawh 1-2
u! vân ram chu a hnai tawh e," tiin, Judai thlalérah
thu hrilin a lo kal a. (Amah chu a ni, zâwlnei Isaian, 3
"Thlaléra mi au râwl chuan,
'Lalpa lamlian sial ula,
A kawngte tingîl rawh u,' a ti,"
tia a sawia kha.)

Tin, chu mi Johana chuan sanghâwngsei hmul puan a sin 4
a, a kâwng chu savun kâwnghrénin a hrêng a; a chaw chu
khaukhuap leh khawizu a ni.

Chu mi lai chuan Jerusalem khuua *mi* te, Judai rama *mi* 5
zawng zawng te, Jordan lui dung vêla *mi* zawng zawng te an
chuak a, a hnêñ lamah an kal a, an sualte thupha chawiin Jordan 6
luiah chuan ama hnênah baptismal an chang ta hlawm a.
Nimahsela, Pharisaite leh Saddukaite tam tak a baptismal chang túra
lo kal a hmuh veleh, an hnênah, "Rûl thlahte u! thinur lo 7
thleng tûr hi tlânsan tûrin tuinnge zilh che u? Chutichuan sim 8
hming pu tlâkin rah rawh u: 'Abrahama kan thlahtu a ni 9
alâwm,' tiin, inngaiantuah suh u; Pathianin hêng lungte hi Abra-
hamma thlahahte a dintîr thei e, ka tih che u hi. Tûn apangin 10
hreipui thingbul tinah an dah ta; chutichuan, thing tin rah
thaah rah lo apiang an kit a, meiah an pahiñ thin. Kei zawng- 11
in simna tûrin tuiin ka baptis thin che u a; nimahsela, ka
hnunga lo kal tûr chu keimah aiñ a ropui zâwk a, a pheikhawk
keng tlâk pawh ka ni lo ve. Ani chuan Thlarau Thianghlim
leh meiin a baptis ang che u; a kutin a sisêp a keng a, a hrui 12
a zâp fai hliau ang a, zêmah chuan a buh a khung ang, a si erawh
chu mei mit thei lovin a hârlal ang," a ti a.

Chu mi lai chuan a hnêna baptismal chang tûrin Isua Galili 13
ram ațangin Jordan luiah Johana hnênah a lo kal a. Johana 14
erawh chuan, "I mi baptis ka țûl zâwk si a, ka hnênah i lo kal
zâwk a ni maw?" tiin, khap a tum a. Nimahsela, Isuan a hnêñ- 15
ah, "Tûnah rem ti hrâm rawh, hetianga felna zawng zawng
hlen chhuah hi kan tân a mawi a ni," tiin, a chhâng a. Tichuan
rem a ti ta a.

Tin, Isua baptismal a chan veleh tui ata a chhuak ta nghâl 16
a: **tin, ngai teh**, a tân vân a lo inhawng a, Pathian Thlarau chu

ṭhuro anga lo chhukin, a chunga lo fu a hmu a. Tin, ngai teh, 17
vân aṭangin awin, "Hei hi ka Fapa duh tak, ka lawm êm êma
chu a ni," a ti a.

4 Chu mi zawahah chuan Isua chu diabola thlêma awm tûr- 1
in thlalérah Thlarau hruai luhin a awm ta a.

Tin, ni sawmli leh zan sawmli a nghei hnuin a ril a lo tâm 2
ta a. Tin, thlêmtu chu a lo kal a, a hnênah, "Pathian Fapa i 3
nih chuan hêng lung hi chhang chang tûrin thu pe rawh," a ti a.
Nimahsela, ani chuan, "Mihring hi chhang chauhvin 4
an nung lo vang a, Pathian kaa thu tin chhuakin *an nung zawk ang*," tih ziak a ni," tiin, a chhâng a.

Chu mi zawahah chuan diabolan khaw thianghlimah chuan 5
a hruai lût a, Pathian biak in chhipp zumah chuan a dah a,
tin, a hnênah, "Pathian Fapa i nih chuan tla thla rawh; 6

'I chung thuah zawng a vântirhkohte chu thu a pe
ang a,

An kutin an dâwm ang chia,

Chutilochuan i kein lung i chhuih hlauh dah ang e,'
tih ziak a ni si a," a ti a. Isuan a hnênah, " 'Lalpa i Pathian 7
fiah suh,' tih ziak a ni ve bawk e," a ti a.

Tin, diabola chuan tlâng sâng takah a hruai leh a, khawvél 8
ram zawng zawng leh a ropuina chu a entîr a. Tin, a hnênah, 9
"Bawkkhupin chibai mi bûk la, hêng zawng zawng hi ka pe vek
ang che," a ti a. Chu veleh Isuan a hnênah, "Setan, kal bo 10
daih rawh ! 'Lalpa i Pathian chibai bûk la, ama rawng chauh
bâwl rawh,' tih ziak a ni," a ti a. Chu mi hnuah chuan diabola 11
chuan a kalsan ta a. Tin, ngai teh, vântirhkohten a rawng an
rawn bâwl sak ta a.

Tin, Johana an man tih Isuan a hriat veleh Galili ramah 12
a kal ta daih a; tin, Nazaret khua a kalsan a, Kapernaum khua- 13
ah a awm ta reng a, (chu chu Zebulon leh Nefthaleim biala,
dil kama awm a ni): zâwlnei Isaia kaah,

"Dil lama, Jordan râla, 14

Zebulon ram leh Nefthaleim ram,

Jentailte Galili;

Thim hnuaria ṭhute chuan êng nasa tak an hmu a, 16

Thihna hmun leh a hlima ṭhute chungah chuan

Êng a lo chhuak ta a,"

tia a sawi kha a lo thlen thcîh nân.

Chuta chinah chuan Isuan, "Sim rawh u ! vân ram a hnai 17
tawh e," tiin, a hril tan ta a.

Tin, Galili dil kama a lén pahin, unau pahnih, Simona (Petera 18
an tih chu) a unau Andria nén, dilah chuan lén dêngin a hmu
a; sangha mantu an ni rëng a. Tin, ani chuan an hnênah, 19

"Mi zui rawh u, tichuan mihring mantuali ka siani ang che u,"
a ti a. Tin, lênte chu kalsanin an zui ta nghâl a. 20

Tin, chuta ṭangin a kal zêl a, unau dang pahnili, Zebedaia fapa 21
Jakoba leh a unau Johana chu, an pa Zebedaia hnênah lawngah
an lênte siamṭhain a hmu a; tin, anni chu a ko ta a. Tichuan, 22
lawng leh an pa chu an kalsan a, an zui ta nghâl a.

Tin, Istian an inkhâwmna inahte zirtîrin, ram Chanchin 23
Tha chu hrilin, mite zînga natna tinrêng leh chak lohna tinrêng
tidamin Galili ram zawng zawng a fang vêl a. Tin, Suria ram 24
zawng zawngah a chanchin a thang ta a; tichuan, mi dam lo
zawng zawng, dam lohna leh natna tinrêng tuarte, ramhuai mante,
thlaemâtte, zengte, a hnênah an rawn hruai a; a lo tidam
hlawm a. Galili ram aṭang te, Dekapoli khua aṭang te, Jerusaleim 25
khua aṭang te, Judai ram aṭang te, Jordan râl aṭang te chuan
mipui NASA takin amah an zui bawk a.

5 Tichuan, mipuite chu a hmuhin tlângah a kal chho va, 1
tin, a thu a, a zirtîrte a hnênah an lo kal a; tin, thu a sawi 2
a, anmahni a zirtîr a:

"Rilrua retheite chu an eng a thâwl e; vân ram an ta a ni 3
si a.

"Lungngaite chu an eng a thâwl e; thlamuanin an la awm 4
dâwn si a.

"Thuhnuairawlhe chu an eng a thâwl e; lei hi an la rochung 5
dâwn si a.

"Felnaa riltâma tuihâlte chu an eng a thâwl e; an la tlai 6
dâwn si a.

"Mi khawngaih thei takte chu an eng a thâwl e; kliawngaih 7
au la hlawh dâwn si a.

"Thinlunga thiangularte chu an eng a thâwl e; Pathian 8
an la hmu dâwn si a.

"Reinna siamtute chu an eng a thâwl e; Pathian faa vuahin 9
an la awm dâwn si a.

"Felna avâṅga tihdudah tuar hnute chu an eng a thâwl 10
e; vân ram an ta a ni si a.

"Mîn keimah avâṅga an hau che u a, an tihdudah che u 11
a, dâwta sual tinrêng a hêk hunah che u, in eng a la thâwl
ang.

"Lâwm ulangin, NASA takin hlim rawh u; vânah in lâwm- 12
man a awm hnem si a; chutiang bawkin in hmaa zâwlnei awmte
bawh an tihdudah ṭhin kha.

"Lei chi in ni e; nimahsela chi hi a dâk tawh chuan enginngé 13
an tihal leh ang? chuta chinah chuan paih chhuaha, mihringte
rah mai mai chauhvah lo chuan, eng atân mah a tlâktlai lo.

"Khawvél êng in ni e. Tlâng chhîpa khaw awm chu thuh- 14

rûk theih a ni lo. *Miün khâwnvâr hâlin hrai hnuaih an dah ngai* 15
lo, a dahnaah an dah zâwk thîn; tichuan in chhûnga mi zawng
zawng a ên thîn. Chutiang bawkin in êng chu ini mithmulim 16
êng rawh se, chutichuan in thiltih thatte an hniu ang a, in Pa
vâna mi an chawimawi thei ang.

“Dân thu emaw, zâwlncite thu emiaw tiboral túra lo kal ka nih ring 17
suh u; tiboral túra lo kal ka ni lo va, tifainkim túra lo kal ka
ni zâwk. Tih tak meuhvin ka hrill a che u, lei leh vân hi a boral 18
hma loh chuan Dân thua mi chhun han tê tak tê emaw, thai han
tê tak tê emaw, pakhat mah a boral tawp lo vang, a zaa a thlen
kim lma loh zawng. Chutichuan, tupawh hêng thupék tê ber 19
zingali hian pakhat pâuh bawhchhiaa, chutiang ti ve túra mite
zirtir apiang chu, vân ramali chuan mi tê ber an ti ang; amah-
erawhchu, tupawh zâwma, zirtir ve apiang chu, vân ramali
chuan mi lian an ti ang. In felnain lehkhaziaktute leh Pharisaite 20
felna hi a khûm loh chuan vân ramah in lút tawp lo vang tili ka
hrilh che u a nih hi.

“Hmân laia mite hnênah chuan, ‘Tual i thah tûr a ni lo,’ an 21
tih leh, ‘Tupawh tual that apiang chu rorélnaa din hlauthâwnawm
takin an awm ang,’ an ti tih in hre tawh; kei erawh chuan, Tu- 22
pawh a unau chunga thinur apiang chu rorélnaa din hlauthâwn-
awm takin an awm ang a; tin, tupawh a unau hnêna, ‘Raka,’
ti apiang chu, roréltuho râl saka awm hlauthâwnawm takin
an awm ang a; tin, tupawh, ‘More,’ ti apiang chu, Gehenna
meia pâih hlauthâwnawni takin an awm ang tih ka hrilh a che u.
Chutichuan, maichâm bula i thilpék i hlân lai ngeia i umauvin 23
i chungah lungnih lohna a nei tih i hriat chhuah leh chuan, chuta 24
maichâm hmaalh chuan i thilpék chu hnutchhiah la, kal langin
i unau rem zet la, chu mi hnuah chuan i thilpék chu rawn hlân
rawh. I khingpui chu kalkawnga in kal dun laiin rem thuai 25
rawh, chutilochuan i khingpui chuan roréltu a mantîr ang chia,
roréltu chuan tiangkengtu hnênah chuan a pe ang chia, tân inah
an khung hlauh dah ang che. Tih tak meuhvin ka hrilh a che, 26
Pawisa tê pawh i tlâk kim hma loh chuan chuta ta chu i chhuak
lo hul hual ang.

“I uirê tûr a ni lo,’ an ti tih in hre tawh. Kei erawh chuan, 27
Tupawh hmieichhe ngaihmelli apiang chu, a thinlungah a uirê 28
tawh reng a ni tih ka hrilh a che u. Tin, i mit ding lamiin a tih- 29
tlük che chuan, kher chhuak la, pâih daih rawh; i taksa apuma
Gehenna-a pâih ai chuan, i taksa pêng pakhat boral chu i tân
a tha zâwk a ni. Tin, i kut ding lamiin a tihtlük che chuan, tan 30
la, pâih daih rawh; i taksa apuma Gehenna-a kal ai chuan, i
taksa pêng pakhat boral chu i tân a tha zâwk a ni.

“Tupawh nupui ma apiang chuan inmâkna lehkhia a hnênah 31

pe rawh se,’ an ti bawk a. Kei erawh chuan, Tupawh tlangvâl 32 ngaih vâng ni lova, nupui nia apiang chuan, amali chu a uirêtir a ni; tin, tupawh mât huu nei apiang chiu a uirê a ni tili ka hrilh a che u.

“Hmân laia mite hnênah, ‘Dâwtah chhia chham suh la, Lal- 33 pa hnênah i chliechhamte chu hlen zâwk rawh,’ an ti tih in hre tawh bawk a. Kei erawh chuan ka hrilh a che u, Chhia rêng 34 rêng chham suh u; vân chhâlin chham suh u, chu chu Pathian lalthutphah a ni si a; lei chhâlin chham hek suh u, chu chu a ke nghahchhan a ni si a; Jerusalem chhâlin chham hek suh u, chu 35 chu Lal ropui tak khawpui a ni si a. I lu chhâlin i chham túr a 36 ni hek lo, samzai pakhat pawh i tivârin, i tidum thei si lo va. In 37 thu sawi chuan ‘A ni, a ni,’ ‘Ni lo, ni lo’ ni ngawt rawh se; chung aia chuang aliani chuan sual laka chihuak a ni.

“‘Mit aia mit, ha aia ha,’ an ti tih in hre tawh. Kei erawh 38 chuan ka hrilh a che u, Mi sual dodâl suh u; i biang ding lama 39 bêng apiang che chiu, a leh lam pawh dawh zâwk rawh. Tin, 40 tupawhin i lakah thupawi siamin, i kawr lâk a tum chuan, i puan pawh lâktîr nghâl rawh. Tin, mêt khat kala phût luitu apiang 41 che hnênah chuan mêt hnihil kal rawh. A diltu che hnênah pe la, 42 i laka pûk duhtu chu hawisan suh.

“I vêngte hmangaih la, i hmêlma haw rawh,’ an ti tih in hre 43 tawh. Kei erawh chuan ka hrilh a che u, In hmêlmate chuan 44 hmangaih ula, a tiduhdahtu chie u chuan 45 mi fate in nih theih nân; an chuan mi sualte leh mi 46 chungah chuan a ni a chhuahtrîr thîn a, mi felte leh mi fel lote chungah pawh ruah a súrtîr thîn a ni. In hmangaitute chauh 47 in hmangaih hian lâwmman engnge in hmu ang ? chhiahkhawntute pawhin chutiangoan an ti ve lâwm ni ? Tin, in unaute chauh 48 chibai in bûk hian engnge in tih hnem chuan bîk ? Jentailte pawhin chutiangoan an ti ve lâwm ni ? Chutichuan, in Pa vâna mi a tha famkim angin in tha famkim túr a ni.

6 “In thil tha tihte mi hmuu atân, mihring mithmuha ti lo 1 túrin fîmkhur rawh u; chutilochuan in Pa vâna mi hnênah chuan lâwmman in nei lo vang.

“Chutichuan, mi hnêna englo i pêkin, mi vervêkten mi fak 2 an hlawh theihna túra, inkhâwmna inahte, kawtthlêrahte an tih thîn ang hian, i limaah tawtawrâwt hanitîr suh. Tih tak meuhvin ka hrilh a che u, An lâwmnan chuan an hmu zo tawh. Nang 3 erawh chuan mi hnêna englo i pêkin, i kut ding lamin a tih chuan i kut vei lamin hre suh se, i englo pêk chuan arûkin a awm theih nân; 4 chutichuan, i Pa arûka hmu thîntu chuan a rûl ang che.

“Tin, in tawngtaïin, mi vervêkte angin in ti túr a ni lo; müin 5 an hmuu theihna túrin, inkhâwmna inahte, kawtthlêr pêng tak-

ah-te, ding chunga ṭawngṭai an ngaina si ṭhīn a. Tih tak meuhvin ka hrilh a che u, An lāwmman chu au hmu zo tawh. Nang erawh chuan i ṭawngṭaiin, i pindan chhūngrilah lüt la, i kawng khār la, i Pa arūka awm hnēnah chuan ṭawngṭai rawh; tichuan, i Pa arūka hmu ṭhīntu chuan a rûl ang che.

Tin, in ṭawngṭaiin, Jentailte angin sawi nawn mai mai suh u; an ṭawng tam avāngin hriain an ring a ni. Chutichuan, anmahni angin awm suh u; amah in dîl hmain in Pa chuan engtenge in mamawh tih a hre reng si a.

"Chutichuan nangni chuan hetiang hian ṭawngṭai rawh u :—

'Kan Pa vâna mi,

I hming zahawm rawh se.

I ram lo thleng rawh se.

I duhzâwng vâna *an tih* angin leia min ti rawh se.

Vawiinah hian kan ei khawpin chaw min pe ang che.

Kan batte hi min ngaidam ang che,

Keini pawhin kan euglo bâte kan ngaihdam tâk ang khân.

Sual túra thlêmnaah inin hruai lüt suh la,

Mi sual lakah chuan min chhandam zâwk ang che,'

tiin.

"Mi an bawhchhiatte in ngaihdam chuan, in Pa vâna miün 14 a ngaidam ve ang che u. Nimahsela, mite in ngaihdam si loh 15 chuan, in Pain in bawhchhiatte a ngaidam bîk lo vang.

"Chaw in nghei hun pawhin, mi vervêkte angin ngui hmîl 16 pu suh u; anni zawngin mi mithmuha chaw ngheia an lan theih-na tûrin an hmîl an tipawr si ṭhīn a. Tih tak meuhvin ka hrilh a che u, An lâwmman chu an hmu zo tawh. Nang erawh chuan, 17 chaw i nghei hunin sahriak thih la, i hmai phih rawh; chutichuan, i Pa arūka awm mithmuhan chauh lo chuan mihring mithmuhan 18 chaw ngheiin i lang lo vang; tichuan, i Pa arūka hmu ṭhīntu chuan a rûl ang che.

"Leia, sûrlûl leh tuiêkin a ei chhiatnaah, rûkruten an reh- 19 pawha an rûknaah hian, in tân rote khâwl khâwm suh u; vânah, sûrlûl leh tuiêkin a ei chhiat lohnaah, rûkruten an rehpawha 20 an rûk hek lohnaah chuan, in tân rote khâwl khâwm zâwk rawh u; i ro awmna apiangah i rilru pawh a awm ang.

"Taksa khâwnvâr chu mit hi a ni; chutichuan, i mit a fîm 22 chuan i taksa apumin a êng chhuak ang. I mit a chhiat erawh 23 chuan i taksa apumin a thim zo vek ang. Chutichuan, i chhûnga êng chu thim ni sela, thim chu a va nasa *dâwn* êm ! Tuman hotu 24 pahnih rawng an bâwl kawp thei lo; pakhat huain pakhat *an* duh ang, a nih loh leh, pakhat ṭanin pakhat *an* hmusit ang. Pathian leh sum rawng in bâwl kawp thei lo ve.

“Chuvângin, ka hrilh a che u, ‘Engnge ka ei ang a, engnge 25
ka in ang aw?’ tiin, in nunna thu leh, ‘Engnge ka silhin ka fén
ang aw?’ tiin, in taksa thu lungkhani suli u. Ei tûr aiin nunna
a thupui zâwk lo vem ni? Silhfén aiin taksa pawh a thiupui zâwk
lo rem ni? Chunglêng savate hi en rawh u; buh an tuh lo va, 26
an ât hek lo, buh inah an seng iut hek lo; nimahsela, in Pa vâna
mi chuan a châwm si a. Nangni chu anni ai chuan nasa takin
in lhu zâwk lo vem ni? Tin, nangni zîngah lungkham avângin 27
tuinge mahni dung lam tawng khata tisâng chuang thei? Tin, 28
silhfén thu engalinge in lungkham ni? Rani túktinpár ɬhanzia
hi tha takin ngaihtuah rawh u; lúa an thawk lo, la pawh an
kai hek lo; nimahsela, ka hrilh a che u, Solomona meuh pawh 29
a ropuina zawng zawnga a inthuam khân hêng túktinpár pakhat tluk
pawh hian cheiin a awni lo. Chutichuan, rain huim, vawiin anga 30
nung, atûka thuka tuah leh niai tûr mah Pathianin chuti kauva
a chei chuan, aw nangni rin tlêmte u, silhfén a pe zâwk êm êm
dâwn lo che u em ni? Chutichuan, ‘Engnge kan ei ang?’ emaw,
‘Engnge kan in ang?’ emaw, ‘Eng sinin nge kan awm ang?’ 31
emaw tih, lungkham suh u, Jentailten chûng zawng zawng chu 32
an zawng ɬhîn a ni. Chûng zawng zawng chiu in mamawh tih
in Pa vâna min a hrc reng a ni. A ram leli a felna chu zawng 33
hmasa zâwk rawh u, tichuan chûng zawng zawng chu a pêk belh-
chhah dâwn che u nia. Chutichuan, atûk atân lungkham suh u, 34
atûk chuan ama tân a lungkham chawp dâwn si a. Ni khat atân
ni khat hrehawm chu a tâwk a ni.

7 “Sawisêl suh u, sawisêla in awm loh nân. In sawisêl $\frac{1}{2}$
ang bawkin an sawisêl ang che u; in tehna ngai bawkin
an teh sak leh ang che u. Tin, cngatinge, mahni mita khanchhuk 3
awm chu ngaihtuah si lovin, i unau mita hmawlh tê tak tê awm chu
i hmu ni? Engtinng i unau hnênah, ‘I nuit ata hmawlh tê 4
tak tê kha mi lâk chhuahtîr rawh,’ i tih theih ang? ngai teh, nang-
ma mit ngeiah khanchhuk a awm reng si a. Mi vervêk! i mit ata 5
khanchhuk kha la chhuak hmasa rawh; chutichuan i unau mit
ata hmawlh tê tak tê lâk chhuah tûr chu fiah takin i hmu ang.

“Ui hnênahte *thil* thianghlim chu pe suh u; vawk hmaahte 6
in tuikeplunge paikh hek suh u, an chîl chhe hlauh ang a, tin,
hawiin an tai thlêr dah ang che u.

“Dîl rawh u, tichuan an pe ang che u; zawng rawh u, tichuan 7
in hmu ang; kik rawh u, tichuan an hawn sak ang che u; tupawh
a dîl apiang chuan an hmu ɬhîn a; tupawh a zawng chuan an 8
hmu ɬhîn a; tupawh a kik chu an hawn sak dâwn a ni. A nih leh, 9
nangniho hi tupawh in fapain chhangpér dil *che u* sela, tunge
lung pe ang che u? a nih leh, sangha dîl *che u* sela tunge rûl 10
pe ang che u? Chutichuan, nangni mi sual niajin in fate *thil* tha 11

pêk nachâng in hriat chuan, in Pa vâna mi chuan a diltutc chui thil tha a pe zâwk êm êm dâwn lo vem ni?

"Chutichuan, thil engkim müin in chunga an tiha in duh tûr 12 ang apiang chu, mi chungah pawh ti ve rawh u; chu chu Dân thu leh Zawlneite *thu* a ni rêng si a.

"Kawngka zîmah chuan lût rawh u; boralnaa kalna kawngka 13 chu a zau va, a kawng pawh a zau bawk a, chu ni lama lüt chu tam pawh an tam hle a ni; nunnaa kalna kawngka chu a zîm a, 14 a kawng pawh a chép bawk a, a hmute pawh tlémíté an ni.

"Zâwlnei derte lakah fîmkhur rawh u; chüng chu berâm 15 vñn sinin in hnênah an lo kal thîn a, an chhüng lamah erawh chuan chinghne koham takte an ni si a. Anmahni chu an rahah in hre mai ang. Hruihlíngnei kûngah grêp rah an lo ngai em 16 ni? Lénhlíngah pawh theipui *an lo ngai em ni?* Chutiang bawkin 17 thing tha apiang a rah tha thîn a; thing chhia erawh chu a rah chhe thîn. Thing tha a rah chhe thei lo va, thing chhia lah a 18 rah tha thei hek lo. Thing tin rah tha lo apiang chui an kit a, 19 meiah an pah thîn. Chuvângin anmahni chu an rahah in hre 20 mai ang.

"' Lalpa, Lalpa' ni ti nazawng chu vân rainah an hit 21 lo vang a; ka Pa vâna mi duhzâwng titu erawh chu *an lüt ang.* Chu mi nialr chuan mi tam takin, 'Lalpa, Lalpa, i hmingin 22 thute kan sawiin, i hningin ramhuaite *kan* lnawt chhuakin, i hmingin thil mak tam takte *kan* ti thîn lo vem ni?' an la ti ang. Chu mi hunah chuan, 'Nangni thil sual tite u, ka hre ngai lo va 23 che u, ka hnêñ ata kal bo rawh u,' *tiñ*, anni chu ka *la* hril ang.

"Chutichuan, mi tin hêng ka thu hi hriaa zâwm apiang chu, 24 mi fing lungpui chunga in satu nén tekhin tûr a ni. Ruahte 25 a lo súr a, tuite a lo lian a, thlite a lo tleh a, chu mi in chu a rawn nam sawk sawk a; *nimahsela* a chim lo va; lungpui chunga rem tlat a nih avângin. Tin, mi tin, hêng ka thu hi hriaa zâwm lo 26 apiang chu, mi â tiauvut chung maia in satu nén tekhin tûr a ni. Ruahte a lo súr a, tuite a lo lian a, thlite a lo tleh a, chu mi in 27 chu a rawn nam sawk sawk a; a chim ta a; a sawp chu nasa tak a ni," a ti a.

Tin, heti hi a ni a, Isuan chüng thu chu a *sawi* zawh velch, 28 mipuiten a thu zirtîr chu mak an ti hle a; lekhkaziaktûte ang lova, 29 thuneihna nei âwm taka anmahni a zirtîr avângin.

8 Tin, tlâng ata chu a lo chhuk hnuin mipui nasa takin amah 1 an zui ta a. Tin, ngai teh, a hnênah phâr a lo kal a, "Lalpa, 2 i duh chuan mi titianghlim thei e," *tiñ*, chibai a bûk a. Tin, 3 *Isuan* a han ban a, a dek a, "Ka duh e, lo thianghlim tawh ang che," a ti a. Tin, chawplehchilhin a phâr chu a lo

thianghlim ta nghâl a. Tin, Isuan a hnênah, “Tumah hrilh 4
lo tûrin fîmkhur ang che; amaherawhchu puithiam hnênah
va inentir la, Mosian thilpêk tûr a ruat kha hlân rawh, an hriat
fiahna tûrin,” a ti a.

Tin, Kapernaum khuaa a luhin, a hnênah sipai za hotu a lo 5
kal a, “Lalpa, ka naupang zengin inah a mu reng a, nasa taka 6
tihnat a awm a ni,” tiin, a ngên chiam a. Tin, ani chuan a 7
hnênah, “Ka lo kal ang a, ka tidam ang,” a ti a. Tin, sipai za 8
hotu chuan, “Lalpa, ka in chhûng i luhna tlák a ni lo ve; thu 9
chauh sawi la, ka naupang a dam mai ang. Kei pawh mi thua
awm ka ni a, ka hnuaiah sipaite an awm a; chu mi chu, ‘Kal
rawh,’ ka tih leh, a kal   n; mi dang hnênah pawh, ‘Lo haw
rawh,’ ka tih leh, a lo haw   n; ka bawi hnênah pawh, ‘Hei
hi ti rawh,’ ka tih leh, a ti   n,” tiin, a chhâng a.

Tin, Isuan chung thu chu a hriatin mak a ti hle a, a zuitute hnê- 10
ah chuan, “Tih tak meuhvin ka hrilh a che u, Israelte zingah
pawh heti êma rinna nasa hi ka hmu lo. Ka hrilh a che u, Chhak 11
leh thlang a  ngin mi tam tak an lo kal ang a, v  n ramah chuan Abra-
hama te, Isaaka te, Jakoba te hnênah an thu ang a; ram fate erawh 12
chu p  wn thimah chuan hnawh chhuahin an awm ang a: chutah
chuan đh leh ha  hial chu a awm ang,” a ti a. Tin, Isuan 13
sipai za hotu hnênah chuan, “Kal tawh rawh; i rin angin
i chungah lo thleng rawh se,” a ti a. Tichuan, naupang chu,
chu mi d  r ngeiah chuan a lo dam ta a.

Tin, Isua chu Petera ina a luhin, a nupuia nu chu khawsika 14
mu a hmu a. Tichuan a kut chu a deh sak a, a khawsik chu a reh 15
ta a; tin, a tho va, a rawng a b  wl sak ta a.

Tin, khua a lo tlai lam chuan a hnênah ramhuai mante tam 16
tak an rawn hruai a; tin, thuin ramhuaithe chu a hnawt chhuak
a, dam lo zawng zawngte chu a tidam bawk a: z  wlnei Isaian,
“Amah ngeiin kan chak lohnate a la a, kan n  te a phur a,” tia 17
a sawi chu a lo thlen theihna tûrin.

Tin, Isuan mipui nasa tak a v  la a hmuin, r  l leh lama kal 18
tûrin thu a pe a.

Tin, lekhzaiaktu pakhat a lo kal a, a hnênah, “Zirtirtu, i 19
kalna apiangah ka zui ang che,” a ti a. Tin, Isuan a hnênah, 20
“Sihalten kua an nei a, chunglêng savate pawhin bu an nei a, Mi-
hiring Fapa erawh hi chuan a lu nghahna a nei lo,” a ti a.

Tin, a zirtirte zinga mi dangin, a hnênah, “Lalpa, ka pa mi 21
vuitir zet rawh,” a ti a. Nimahsela, ani chuan a hnênah, “Mi 22
zui rawh; mitthiin anmahni mitthi chu vui rawh se,” a ti a.

Tin, lawn gah a chuang a, a zirtirte chuan an zui a. Tin, ngai 23
teh, dilah chuan thlipui nasa tak a lo tleh a, chutichuan, tuifâwn-
in lawng chu a v  r hlup hlup mai a; ani erawh chu a muh  l

a. Tin, a hnênah an lo kal a, an kaitho va, "Lalpa, *min* chhanhim 25 rawh, kan boral dâwn hi le," *an* ti a. Tin, ani chuan an hnênah, 26 "Rin tlêmte u, engahnge in hlau?" a ti a. Chu mi hnuah chuan a tho va, thlite leh dîl chu a hau va; tin, a lo reh ta þhuap mai a. Tin, mite chuan mak an ti hle a, "He *mi* hi *mi* engnge 27 a nih, thli leh dîl lam pawhin a thu an awi hi?" *an* ti a.

Tin, râl leh lam Gadarin mite ram chu a thlenin, ramhuai 28 man pahnih, thlân aþanga lo chhuakin, an rawn tâwk a; *an* kawlh êm a, chutichuan chu mi kawngah chuan tumah an kal thei lo va. Tin, ngai teh, anni chuan, "Pathian Fapa, keini leh nang 29 engnge kan inzâwlna? Hun tiam thlen hmain min nghaisa tûrin hetah i lo kal em ni?" tiin, an au va. Tin, an *awmna* aþang- 30 a hla feah vawk rual tam tak an tla a. Tin, ramhuait chuan, 31 "Min hnawh chhuah chuan, vawk rual kawchhûngahte sâwn min kaltîr ang che," tiin, a hnênah an ngén a. Tin, ani chuan an 32 hnênah, "Kal ta che u," a ti a. Tichuan, an lo chhuak a, vawk kawchhûngahte chuan an va lût a: tin, ngai teh, vawk rual zawng zawng chu khâmah an tlân chhuk chiam a, dîlah *an tlân* lût a, tuiâh chuan an boral ta a. Tin, a vulhtute chu an tlân a, 33 khuaah chuan an kal a, engkim an hril ta a, ramhuai mantechunga thil lo thlengte pawh chu. Tin, ngai teh, akhuain Isua hmuak 34 tûrin an lo chhuak a; tin, amah an hmuh veleh an ram ata chhuak tûrin an ngén chiam a.

9 Tin, *Isua* lawngah a chuang a, dîl chu a kân a, a *awmna* 1 khua chu a thleng a.

Tin, ngai teh, zeng pakhat khuma mu chungin a hnênah an 2 rawn zâwn a. Tin, Isuan an rinzia a hmuin, zeng hnênah chuan, "Ka fa, thlamuang takin awm rawh; i sualte ngaihdam a ni tawh," 3 a ti a. Tin, ngai teh, lehkhaiziaku þhenkhatte chuan an rilruin, 4 "He *mi* hian Pathian a sawichhia a nih hi," *an* ti a. Tin, Isuan an 5 ngaihtuahte chu a lo hri a, "Engahnge in thinlunga sual in ngaih- 6 tuah ni? 'I sualte ngaihdam a ni tawh,' tih leh, 'Tho la, kein 7 kal tawh rawh,' tih hi, a engnge sawi awl zâwk ni? Engpawh 8 ni sela, khawvélah Mihring Fapa hian sual ngaihdam theihna a nei tih in hriat nân," a ti a, (zeng hnênah chuan) "Tho rawh, i 9 khum la la, i inah kal rawh," a ti a. Tin, a tho va, a inah a haw ta a. Tin, mipuite chuan chu chu an hmuin, an hlau va, mi- 10 hrингte hnêna chutiang thuneihna petu Pathian chu **an** fak a.

Tin, Isua chuta tângin a kal zêl a, chhiah chawina hmuna 11 þhu, mi pakhat, a hming Matthia a hmu a; tin, a hnênah, "Mi rawn zui rawh," a ti a. Tichuan, a tho va, a zui ta a. Tin, heti 10 hi a ni a, inah chuan chaw a kîl laiin, ngai teh, chhiahkhawntute leh mi sualte tam tak an lo kal a, Isua leh a zirtirte chu an kilpui hlawm a. Tin, Pharisait chuan chu chu an hmuin, a zirtirte 11

hnênah chuan, "Engatinge in zirtirtuin chhiahkhawntute leh mi sualtc hnêna a ei le?" an ti a. Nimahsela, Isuan *chu chu* a hriat 12 veleh, "Mi chakte chuan dâktawr an ngai lo va, mi bawrhsâwmte zâwkii an ngai a ni. Chutichuan, 'Inthawina duh lovin khaw- 13 ngaihna ka duh e,' tih hi, a awmzia va zir rawh u; mi fel takte lam tûra lo kal ka ni lo va, mi sualte zâwk *lam tûra lo kal ka ni* asin," a ti a.

Chu mi lai chuan Johana zirtîrte chu a hnênah an lo kal a, 14 "Engatinge keini leh Pharisait hian chaw kan nghei zut ñin a, i zirtîrte lêmín an nghei si loh?" an ti a. Tin, Isuan an hnênah, 15 "Mo hruaitute hnênah *a* pasal tûr chu a awm chhûng zawng ino hruaitute chuan an sún thei em ni? Nimahsela, *a* pasal tûr chu an hnêñata hruai bo nite a la thleng ang a, chu mi hunah erawli chuan chaw an la nghei ang. Tin, tuman puan hlui puan 16 la thlâkmar loh themin an bel ngai lo; a bel phuina tûr chuan puan chu a kai thlér zâwk ang a, a lo thlér nasa lehzual dâwn si a. Tuman uain thar savun uain peng hluahte an thun ngai hek lo; 17 chuitilochuan savun pengte chu a puak keh a, uain chu a bua a, savun pengte pawh chu a lo chhe ñin; uain thar chu savun uain peng tharahte an thun zâwk ñin a ni, tichuan tha takin a awm ve ve ñin," a ti a.

Chûng thu chu an hnêna a sawi lai takin, ngai teh, hotu pa- 18 khat a lo kal a, chibai a bûk a, "Ka fanu tûnah tak hian a thi a; nimahsela, lo kal la, a chungah i kut nghat la, a lo nung *leh* ang," a ti a. Tichuan, Isua a tho va, a zhi ta a, zirtîrte pawhin *an zui ve a.*

Tin, ngai teh, hmeichhe pakhat, kum sâwm leh kum hnih thi 20 pûta dam lo, a hnungah a lo kal a, a puan hmâwr a dek a; "A 21 puan hmâwr chauh pawh dek ila, tihdamin ka awm mai ang," tih a rirlûk a ni. Tin, Isua a hawi a, amah chu a hmii a, "Ka 22 fanu, thlamuaing takin awm rawh; i rinna hi i dampui a ni e," a ti a. Tichuan, hmeichhia chu, chu mi dâr achinah chuan a lo dam ta a.

Tin, Isua hotu inah chuan a luh a, phênglâwng tumte leh 23 mipui bengchheng mur murte a va hmih chuan, "Chhuak rawh 24 u; naupang chu a thi lo ve, a muhîl a ni zâwk asin," a ti a. Tin, anni chuan amah chu an nuihsan ta mai a. Nimahsela, mipui 25 chu an hnawh chhuah hnu chuan a lît a, a kutah a chelh a, nau- pang chu a lo tho ta a. Tin, chu mi chanchin chu chung ram 26 zawng zawngah chuan a lo thang chhuak ta a.

Tin, Isua chuta ñangin a kal zêl a, mitdel pahnihin, "Davida 27 Fapa, min khawngaih rawh," tia, aivin an zui a. Tin, ina a luh 28 chuan, mitdelte chu a hnênah an lo kal a; tin, Isuan an hnênah, "Hei hi ti theiin mi ring em ?" a ti a. Anni chuan a hnênah,

"Ring e, Lalpa," an ti a. Tin, ani chuan an mit a deka a, "In rin 29
angin in chungah thleng rawh se," a ti a. Tichuan, an mit chu
a lo vâr ta a. Tin, Isuan an hnênah, "Tuma hriat loh tûrin 30
fînkhur rawh u," a ti tlat a. Nimahsela, anni chu an chluak 31
a, chu mi ram zawng zawngah chuan a chauchin an tithang
ta a.

Tin, an chhuah lai takin, ngai teh, ćawng thei lo ramhuai 32
inan pakhat a hnênah an rawn hruai a. Tin, ramhuai chu a 33
hnawh chhuah veleh ćawng thei lo chu a lo ćawng ta a. Tin,
mipuite chuan niak an ti hle a, "Israelte zîngalî hetiang li an
hmu ngai lo," an ti a. Pharisaite erawh chuan, "Ramhuai lal 34
avângin a ni, ramhuait a hnawh chhuah thin ni," an ti a.

Tin, Isuan an inkhâwnna inalte zirtirin, Ram Chanchin 35
Tha chu hrilin, dam lohna tinrêng leh natna tinrêngte tidamin,
khaw lian leh khaw tête zawng zawng a fang zêl a.

Chutichuan, mipuite chu a hmuhi, vêngtu nei lo berâmté 36
anga hrehawm leh darha an awin avângin a khawngaih ta êm
êm a. Tichuan, a zirtirte hnênah chuan, "Buh seng tûr a tam 37
hle si a, nimahsela, a thawktute an tlém; chutichuan, a buh seng
tûra thawktu tûrte tûr tûrin buh Neitupa hnênah chuan ngên 38
rawh u," a ti a.

10 Tin, a zirtir sâwm leh pahnithe chu a ko va, anmahni 1
hnawh chhuah theihna tûrin rainluai bawlhhlawte chunga
thuneihna a pe a; dam lohna tinrêng leh natna tinrêng tihdam
theihna tûrin *thuneihna a pe* bawk a.

Tin, tirkhoh sâwm leh pahnithe hniing chu liêng hi a ni : A 2
hmasa berah chuan Simona (Petera an tih) leh a unau Andria te; 3
Zebedaia *fapa* Jakoba leh a unau Johana te; Philipa leh Bartho- 4
lomaia te; Thoma leh chhiahkhawntu Matthaia te; Alphaia *fapa* 5
Jakoba leh Thaddaia te ; Kanana mi Simona leh a mantîrtu Juda
Iskariota te hi.

Chüng sâwm leh palinihte chu Isuan a tîr chhuak a, an hnê- 6
nah *heti hian* thu a pe a : "Jentailte kawngali kal suh ula, Samari 7
mite khua rêng rêngah pawh lüt suh ang che u; amaherawhchu 8
Israel hnam berâm bote hnênah chuan kal zâwk ang che u. Tin, 9
in kalin, 'Vân ram chu a lo luai ta,' tiui, hril zêl ang che u. Dam
lote tidam ula, mitthite kaitho ula, plîrte titianghlim ula, ram-
huaite hnawt chhuak ang che u; athilâwnin in hmu a, athlâwn-
in pe ang che u. In kâwngchrênahte chuan rangkachak tang- 10
ka emaw, tangka emaw, dâr tangka einaw keng suh ula, zinna
atân iptê emaw, kawr pahnih emaw, pheikhawk emaw, tiang
emaw keng hek suh u; hnathawktu chui a ei tûr hmu tlâk a ni si a.

"Tin, khaw lianah emaw, khaw teah emaw in luhna apiangah 11
a thleng tlâk mi tûr che u zawng chhuak ula, in chhuah leh hma

loh chuan chutah chuan thleng reng ang che u. Tin, inah chuan 12 in luu dâwnin chibai bûk ang che u. Tin, ina mite chu *chibai* 13 *bûk tlâk an* nih chuan in thlamuanna thu chu *an* chungah lo thleng rawh se; *an* tlâk loh erawh chuan in thlamuanna thu chu in chungah lo kîr leh rawh se. Tin, tupawh lâwm lo che ua, in 14 thu pawh ngaithla lo apiang, chu mi in ata emaw, chu mi khua ata emaw in chhuah hun chuan in kephahâ vaivut chu thing thla ang che u. Tih tak meuhvin ka hril a che u, Ngaihtuah niah 15 chuan chu mi khuat ai chuan Sodom leh Gomorra ram tuar tûr chu a zia a awm zâwk ang.

"Ngai teh u, chinghne zînga berâm awm angin ka tirh che u 16 hi: chutichuan, rûl anga singa, thuro anga pawikhawih lovin awm ang che u. Nimahsela, mihring lakah chuan fîmkhur rawh 17 u; rorêltuhote an mantîr dâwn si che u a, inkhâwmna inahte an vua ang che u a; a ni, keimah avângin hotute leh lalte hmaah 18 aninahni leh Jentailte hriattîrna tûrin an la hruai ang che u. Nimahsela, an mantîr hunah che u chuan, 'Engtinnge, eng thu 19 nge ka sawi ang?' tiin, lungkham suh ang che u; in sawi tûr chu a hun takah chuan a hriattîr dâwn si che u a. A sawitu 20 chu nangni in ni *dâwn* si lo va, in Pa Thlarauvin nangmahniah a sawi zâwk *dâwn* a ni.

"Tin, tihhluum tûrin unaupa leh unaupa an inmantîr ang a, 21 pa pawhin a fa *a* mantîr bawk ang; fate pawhin an nu leh an pate an do vang a, an tihhluumtîr bawk ang. Keima hming avângin 22 mi zawng zawng huat in ni ang; nimahsela, a tâwp thlenga tuar peih apiang chu, chu mi ngei chu chhandamin a awm ang.

"Chutichuan, he khuaah hian an tihduhdah hunah che u, *khaw* 23 dangah tlânsan ang che u; tih tak meuhvin ka hrilh a che u, Mi-hring Fapa a lo kal hmain Israel khuat chu in fang chhuak lo vang.

"Zirtîr a zirtîrtu chungah a awm lo; bawi pawh a pu chung- 24 ah a awm hek lo. Zirtîr chu a zirtîrtu anga lo awm leh, bawi 25 chu a pu anga *lo awm chu*, a tâwk e. In neitupa *mah* 'Beelzibula,' an tih chuan, a chhûngte chu an va ti dâwn nasa êm !

"Chutichuan, anmahni chu hlau suh ang che u; lang lo tûra 26 thuhrûk engmah a awm si lo, hriat loh tûra zép pawh engmah *a awm hek lo*. Thima ka hrilh che u hi êngah sawi ang che u; 27 beng bula in hriat hi in chunga chuangin tlângapui ang che u.

"Tin, taksa tihluma, thlarau tihlum thei lotute chu hlau suh 28 ula; Gehenna-a thlarau leh taksa tiboral theitu erawh chu hlau zâwk ang che u. Chawngzawng pahnih dâr tangka pa- 29 khatah an hrâlh thîn lo vem ni? nimahsela, an zînga pakhat mah in Pa lovin leiah a tla lo vang. In samzaite lam pawh hi 30 chhiar vek a ui asin. Chuvângin hlau suh u; chawngzawng 31 tam tak aiin in hlu zâwk a ni.

"Chutichuan, mite hmaa mi ṭan apiang, ka Pa vâna mi hmaah 32
ka ṭan ve ang. Nimahsela, tupawh mite hmaa mi phat apiang, 33
ka Pa vâna mi hmaah ka phat ve ang.

"Khawvélah hian rem lèntîr túra lo kal emaw mi ti suh u; 34
rem lèntîr túra lo kal ka ni lo va, khandaih lèntîr túra lo kal ka ni
zâwk. Mi a pa dotîr túrin, fanu a nu dotîr túrin, mo a pi dotîr 35
túrin lo kal ka ni asin. Mi a hmêlmate chu ama chhûngte zînga 36
mi ngei an ni ang. Tupawh a nu emaw, a pa emaw keimah aia 37
hmangaih zâwk chu, ka mi ni tlâk a ni lo; tupawh a fanu emaw,
a fapa emaw keimah aia hmangaih zâwk pawh, ka mi ni tlâk a ni lo. Tu- 38
pawh a kraws pua mi zui lo chu, ka mi ni tlâk a ni lo. Tu-
na châñ chuan a hmu ang a; keimah avânga a nun- 39
na châñ chuan a hmu ang.

"Tupawh a lâwm che u chui, mi lâwm a ni a, tupawh mi lâwm 40
chu mi tirtu lâwm a ni. Tupawh zâwlnei chu zâwlnei a nih 41
avânga lâwm chuan zâwlnei lâwmman a hmu ang a; tupawh
mi fel chu mi fel a nih avânga lâwm chuan mi fel lâwmman a
hmu ang. Tin, tupawh, hêng mi tê tak zînga pakhat hnênah 42
hian, zirtîr a nih avânga tui vâwt no khat chauh pawh pe apiang
chuan, tih tak meuhvin ka hrilh a che u, An lâwmman chu an
châñ tawp lo vang," a ti a.

|| Tin, heti hi a ni a, Isuan a zirtîr sâwm leh pahnihete chu 1
thu a pêk zawh veleh chuta ṭang chuan an khuaahete zirtîr
leh thu hril túrin a kal ta a.

Tin, Johanan, Krista thiltihte chu tân inah chuan a lo hriatin, 2
a hnênah, "Lo kal túra chu i ni nge, mi dang kan la ngai ang?" 3
'tiin a zirtîrte a palaitîr a.

Tin, Isuan an hnênah, "Kal leh ta ulang, thil in hmuh leh in 4
hriat hi Johana hnênah va hrilh rawh u: mitdelte an mit a lo 5
vâr ta, kebaite kein an lo kal ta, phârte an lo thianghlim ta, beng-
ngawngte pawh an beng a lo vâr ta, mitthite pawh kaihthawhin
an awm ta, pachhiate pawhin Chanchin Tha hrilh an dawng ta.
Tin, tupawh ka chunga lungnih lohna hmu lo chu an eng a thâwl
e," tiin a lo chhâng a.

Chûng mite chu an hâwn veleh, Isuan mipui hnênah chuan 7
Johana thu a sawi ta a, "Eng en túrin nge thlaléra in kal chhuah
kha? Luang thli chhêm nghîn maw? A nih loh leh, eng en túr
berin nge in kal chhuah kha? Puan nêm sin maw? Ngai rawh 8
u, puan nêm sinte chu lal inahte asin an awm. A nih loh leh, eng
vâng berin nge in kal chhuah kha? Zâwlnei en túrin maw? A 9
nih ngei kha, ka ti a che u, zâwlnei ai pawha ropui zâwk.

'En teh, ka tirhkoh i hmaan ka tîr a ni, 10

Ani chuan i hmaah i kawng a siam ang,'
tih, a chanchin an ziaka kha, he mi hi a ni. Tih tak meuhvin 11

ka ti a che u, Hmeichhe hrin zingah Baptistu Johana aia ropui zâwk an la chhuak ngai lo; nimahsela vân rama mi tê deuh pawh ani ai chuan an ropui zâwk si a. Baptistu Johana awm achin 12 tûn thlengin vân ram chuan bei vakna a tâwk ɬhin a, a bei vakte chuan an pâwng lâk ɬhin. Zâwlneite zawng zawng leh Dân 13 thu chuan Johana a lo aem thleng khán an hril lâwk ɬhin a ni. In 14 awi duh zawngin, chu chu Elija, lo kal tûra chu a ni. Tupawh 15 hriatna tûra beng nei chuan hre rawh se.

“Nimahsela, tûn lai ɬhangtharte hi eng nêng nge ka tehkhan 16 ang? Nanpang dâwr hmunahte ɬhua, an ɬhiante auva,

‘Phênglâwng kan tum sak che u a, in lâm si lo va. 17

Kan ɬap vak a, âwm in inchûm si lo,’
tiate ang hi an ni.

“Johana chu a lo kal a, a eiin a in lo va, ‘Ramhuai a zâwl 18 a nih hi,’ an ti a. Mihring Fapa a lo kal a, a eiin a in a, ‘En teh u, 19 chaw heh mi, uain heh mi, chhiahkhawntute leh mi sualte ɬhian saw !’” an ti si a. Nimahsela, a thiltihten Fingi an thiam e,” a ti a.

Tin, an sim loh avângin, a thil mak tih tamna ber khuate chu 20 a hau ta a : “Korazin, i chung a pik e ! Bethsaida, i chung a pik 21 e ! nangmahnia thil mak tak tihte kha Tura leh Sidon khuaa 22 tih ni sela, saiip puan sina vut zînga ɬuin an sin tawh ang. Nimah- selâ, ka ti a che u, ngaihtuah niah chuan nangni tuar ai chuan 23 Tura leh Sidon khaw tuar tûr chu a zia a awm zâwk ang. Tin, 24 nang Kapernaum, vân thlengin chawinnawi i ni dâwn em ni ? Mitthi khaw thlengin i zuk kal dâwn asin; nangmaha thil mak tak tihte kha Sodom khuaa tih ni sela, tûn thlengin a la awm reng ang. Nimahsela, ka ti a che u, ngaihtuah niah chuan i 25 tuar ai chuan Sodom ram tuar tûr chu a zia a awm zâwk ang,” a ti a.

Chu mi lai chuan Isuan a bia a, “Aw ka Pa, lei leh vân Lalpa, 25 nangin mi fing leh mi bengvârte hnênah hêng thu hi i zép a, nau-sênte hnêna i puan avâng hian ka fak a che. A ni, ka Pa, chu- 26 tiang tih chu i ngaihin a ɬha a ni. Ka Pain thil engkim mi kawl- 27 tîr tawh; Pa lo chuan tumahin Fapa hi an hre lo; Fapa leh an hnêna Fapain a puan dihnate chauh lo chuan tuinan Pa chu an hre hek lo.

“Nangni thawk rim leh phurrit phur zawng zawnge u, ka 28 hnênah lo kal nla, keiman ka chawlhtîr ang che u. Ka nghâwng- 29 kawl bât ula, ka hnênah zir rawh u; thuhnuairawlh leh rilrua inngaitlâwm tak ka nih hi; tichuan, in thilaran tân chawlhna in himu ang. Ka nghâwngkawl chu a nuam a, ka phur pawh 30 a zâng a ni,” a ti a.

12 Chu mi lai chuan Isua chu Chawliniah buh hmunahte 1 a kal tleng a; a zirtirte chu an ril a ɬâm a, buh vuite an

thliak a, an ei ta a. Tin, Pharisaiten chu chu an hmuhiin, a hnênah, “En teh, i zirtirten Chawlhniah tihtiang lo chu an tih hi,” 2
an ti a. Ani erawh chuan an hnênah, “Davida a riltâm laia a  tian- 3
te nêna an thiltih kha in chhiar lo vem ni? Khatia Pathian 4
ina a luh a, amah leh a  tianante ei thian loh, puithiamte chauh 5
ei thian chhangdah chu an ei thu kha? A nih loh leh, Chawlhn- 6
niin Pathian biak ina puithiam awmte chuan Chawlhnai an bawrh 7
pawhin an thiam z l tih D n *thuah* chuan in chhiar lo vem ni? 8
Engpawh ni sela, Pathian biak in aia ropui z wk hetah a awm
tih ka hrilh a che u. Nimahsela, ‘Inthawina duh lovin khaw-
ngaihna ka duh e,’ tih hi, a awmzia lo hre tawh ni ula chu, mi thiam-
te chu thiam loh in chant r lo t r. Mihring Fapa hi Chawlhnai
Lal a ni si a,” a ti a.

Tin, chuta  ang chuan a kal a, an inkh wmna inah a va l t 9
a. Tin, ngai teh, mi pakhat kut zeng a lo awm a. Tin, an h k 10
theih n n, “Chawlhnaiin tihdam a thiang em?” tiin, Isua an 11
z wt a. Tin, ani chuan an hnênah, “Nangni z ngah tupawhin 12
ber m pakhat nei ula, chu chuan Chawlhnaiin khuarkhurumah t 
ang sela, tunge chelhin kai chhuak lo vang che u? Ber m pakhat 13
ai chuan mihring pakhat chu a va hlu z wk  m! Chuv ngin
Chawlhniah tihtthat a thiang e,” a ti a. Chu veleh, chu mi hn n-
ah chuan, “I kut phar rawh,” a ti a. Tichuan, a phar a, a leh
lam angin a dam ta viah a.

Chutichuan, Pharisaiten chuan an chhuak a, amah an tihhlum 14
theihnazia t r ngaiantuahin an inr wn a. Nimahsela, Isuan *chu* 15
chu a hriatin chuta  ang chuan a kal bo ta a. Tin, mi tam takin 16
amah an zui a, an zain a lo tidam vek a, a *chanchin* puan loh t r
an hn nah a ti tlat a: z wlnei Isaian, 17

“En teh, ka chhiahhlawh, ka thlan, 18

Ka duh tak, ka rilruin a lawm  m  ma hi;

A chungah ka Thlarau ka dah ang a,

Tichuan, Jentailte hn nah ror lna thu a hril ang.

A hnial lo vang a, a au hek lo vang a,

Kawtth rahte pawh tuman a aw an hre hek lo vang.

Hneh t ra ror lna a tirh chhuah hma loh zawng

Luang s wp a titliak fithla lo vang a,

La khu pawh a titimit lo vang.

Ama hming chuan an beisei chhan ang,” 21
tia a sawi kha a lo thlen theihna t rin.

Chu mi lai chuan middel  awng thei lo ramhuai man pakhat 22
a hn nah an rawn hruai a; tin, ani chuan a lo tidam a, chuti-
chuan,  awng thei lo chu a lo  awng theiin, a lo hmu thei ta a.
Tin, mipuiho zawng zawng chuan mak an ti hle a, “He mi hi 23
Davida fapa chuan a ni l wm ni?” an ti a. Nimahsela, Pharisaiten chuan 24

chu an hriat vleleh, "He mi hian ramhuai lal Beelzibula avâng lo chuan ramhuaite a hnawt chhuak lo vang," an ti a.

Tin, Isuan an ngaihtuahte chu a lo hria a, an hnênah, "Khawii 25 ram pawh mahni indo apiang an boral ɬîn; khawii khua pawh, chhûng khat pawh, mahni indo apiang an ding khawchhuak lo vang. Tin, Setanan Setana vêk a hnawh chhuah chuan mahni 26 indo a ni ang asin; a ram chu engtinnge a din chhuah ang le? Tin, kei Beelzibula avângâ ramhuaite hnawt chhuak ɬîn ka lo nih 27 chuan, in faten tu vângin nge an lo hnawh chhuah ɬîn le? Chu-vângin anni chu nangmahni ngaihtuahtu tûrte an ni ang. Amah- 28 erawhchu, kei Pathian Thlarau avângâ ramhuaite hnawt chhuak ɬîn ka nih chuan, Pathian ram in hnênah a lo thleng tawh a ni ang. Chuti a nih si loh chuan, miin mi chak chu a phuar hmasak 29 zet loh chuan engtinnge mi chak ina lûtin a sum a lâk sak theih ang? chu mi hnuah erawh chuan a in chu a ram sak mai ang. Tupawh ka lama ṭang lo chu, mi do a ni; tupawh mi lâk khâwm- 30 pui lo chuan, a tidarh a ni.

"Chuvângin ka ti a che u, mi an sualna tinrêngah leh an Pa- 31 thian sawichhiatna tinrêngah chuan ngaihdam an ni ang: Thlarau meuh sawichhiatna erawh chu ngaihdam sak a ni lo vang. Tin, tupawh Mihring Fapa sawisêl apiangte chu *an sawisêlna* 32 chu ngaihdam sak a ni ang; tupawh Thlarau Thianghlim meuh sawisêl apiang erawh chu *an sawisêlna* chu tún dam chhûngah pawh, hum lolâ thleng tûrah pawh chuan, ngaihdamsak a ni lo vang.

"Thing chu a ṭha, a rah pawh a ṭha, in tih loh vêk leh, thing 33 chu a chhia, a rah pawh a chhia, ti law law rawh u; thing chu a rahah a hriat si a. Rûl thlahte u, nangnin, sual reng chungin, 34 engtinnge thu ṭha in sawi theih ang? thinlunga khat liam chu kain a sawi ɬîn asin. Mi ṭha chuan a ro bâwm ṭha ata 35 thil ṭhate a theh chhuak ɬîn a, mi sual chuan a ro bâwm chhia ata thil chhiate a theh chhuak ɬîn. Tin, ka hrilh a che u, Miten 36 thu lawi lo an sawi apiang, chûng *thu* chanchin chu ngaihtuah niah chuan an sawi ang. I thu chuan thiam a chantîr ang chia, 37 i thu vêk chuan thiam loh a chantîr bawk dâwn che asin," a ti a.

Chu mi lai chuan lehkhaziaktute leh Pharisaite zînga mi 38 tutenemaw an bia a, a hnênah, "Zirtirtu, i hnêñata chhinchhiahna hmuh kan duh e," an ti a. Ani erawh chuan an hnênah, 39 "Thangthar sual tak leh uirê hmang takte chuan chhinchhiahna an zawng a, nimahsela, zâwlnei Jona chhinchhiahna chauh lo chu an hnênah chhinchhiahna rêng rêng pêk a ni lo vang: Jona 40 chu ni thum leh zan thum nghapui kawchhûnga a awm ang khân, Mihring Fapa hi ni thum leh zan thum lei kawchhûngah a awm bawk dâwn a ni. Ninevi khuaa mite chu ngaihtuah hunah chuan 41 tún lai thangtharte hnênah hian an ding ve ang a, thiam loh an

chantir ang, Jona thu hrilh avāngin aii sim si a; ngai teh u, Jona aia ropui zāwk hetah hian a awm asin. Chhim lam lalnu 42 kha ngaihtuah hunah chuan tūn lai ḥhangtharte hnēnah hian a tho ve ang a, thiam loh a chantir ang; Solomona fin ngaithla tūr inahin kāwlkil ata a lo kal si a; ngai teh u, Solomona aia ropui zāwk hetah hian a awm asin.

“Tin, ramhuai bawlhhlawh chu mi kawchhūng ata a chhuahin, 43 chawlhna zawngin tui awm lohna hmunahte a vāk a vāk a, a hmu ḥthin si lo va. Tin, ‘Ka chhuahna ināk khān ka kir leh mai ang,’ 44 a ti a; tin, a va thlen chuanin, ruaka, phiahfaia, cheimawiin a hmu a. Chu veleh a va kal a, amah aia sual zāwk ramhuai dang 45 pasarīh a rawn hruai a, chutah chuan an lüt a, an awm reng ḥthin a; chu mihringa awmze hnuhnung chu a hmasa aiin a lo ḥa lo zāwk ḥthin a ni. Chutiang bawkin tūn lai ḥhangtar sual takte chungah hian a la awm ang,” tiin, a chhāng a.

Mipuite hnēna thu a la sawi lai chuan, ngai teh, a nu leh a 46 unaute chu amah biak tumin pāwnah an ding a. Tin, mi pakhat- 47 in a hnēnah, “Ngai teh, i nu leh i unaute biak tum chein pāwnah sāwn an ding reng e,” a ti a.

Ani erawh chuan a hriltu hnēnah chuan, “Ka nu chu tunge 48 ni? ka unaute pawh chu tutenge ni?” tiin a chhāng a. Tin, 49 a zirtirte lamah a kut a phar a, “En teh u, ka nu leh ka unaute hi! Tupawh ka Pa vāna mi duhzawng ti apiang chu ka unau te, 50 ka farnu te, ka nu te an ni asin,” a ti a.

13 Chu mi ni chuan Isua chu in ata a kal chhuak a, dil kamah 1 chuan a ḥtu a. Tin, a hnēnah mipui nasa takte an rawn 2 inkhāwm a, chutichuan lawngah a chuang a, a ḥtu a; mipui 3 zawng zawng tiauphovah an ding a.

Tin, tekhin thuin thu tam tak an hnēnah a sawi a: “Ngai teh 3 u, buh chi thehtu buh chi thehin a feh a; tin, a theh laiin a ḥthen 4 kalkawng sirah a tla a, savaten an rawn tlān zo ta a. Tin, a ḥthen 5 pialtlép lei pan hmunah a tla a; lei a chhah loh avāngin a ḥo ta 6 nghāl a; nimahsela, ni a lo tlāngsān deuhvin emvuaifi a lo awm 7 a, zung a neih loh avāngin a rāwp ta mai a. Tin, a ḥthen hnīhlingnei zingah a tla a, hnīm chu a lo ḥo sàng a, a dip ral ta a. 8 Tin, a ḥthen lei ḥaah a tla a, ḥthenkhat a leh za te, ḥthenkhat a leh 9 sawmruk te, ḥthenkhat a leh sawmthum tein a lo rah ta a. Tu- pawh beng nei chuan hre rawh se,” a ti a.

Tin, zirtirte chu an lo kal a, a hnēnah, “Engatinge an hnēnah 10 tekhin thuin i sawi?” an ti a.

Tin, ani chuan a chhāng a, an hnēnah, “Vān ram thurük 11 chu nangni hriat zawng phal a ni a, anni hriat erawh chu phal a ni lo. Tupawh a nei apiang an pe belchhah ang a, an nei 12 ḥteuh vang; nimahsela, tupawh a nei lo apiang chu, an neih chhun

pawh an lâk sak ang. Chutih avâng chuan tehkhin thuin an 13 hnénah ka sawi a ni; hmu mah sela an hmuñ thin loh va, bengin hre mah sela an hriat thin loh va, a ngaihna pawh an hriat thin loh avângin.

“Tin, Isaia thu sawi lâwk kha an chungah a lo thleng a nih hi: 14

Beng zawnjin in hre na ang a, a ngaihna erawh chu
in hre tawp lo vang;

Hmuñ zawnjin in hmu na ang a, hriat erawh chu in
hre tawp lo vang;

He chite thinlung hi a lo chawlal ta a, 15

An bengte a lo ngawng deuh va,

An maimichhîng bawk a,

‘Chutilochuan kan mitin kan hmu ang a,

Kan bengin kan hria ang a,

Kan thinlungin kan hre bawk ang a,

Kan hawi kir leh ang a,

Anin min tidam hlauh dah ang e,’ an ti a, a tih kha.

“Nangni mit erawh chu a vânnei a ni, a hmuñ thin avângin; 16
in beng pawh a vânnei a ni, a hriat thin avângin. Tih tak meuh-
vin ka hrilh a che u, zâwlnei tam takte leh mi fel tam takte pawh-
in in thil hmuhte hi hmuñ an châk a, nimahsela an hmu si lo;
in thil hriatte pawh hi hriat an châk a, nimahsela an hre si lo.

“Chutichuan, buh thehtu tehkhin thu chu hre rawh u:— 18
Tupawhin rani thu chu benga a lo hriat a, a ngaihna a hriat si 19
loh chuanin, mi sual chu a lo kal a, a thinlunga theli sa chu a chhuh
sak thin. Chu mi chu kawng sira theh chu a ni. Tin, piatlép 20
hmuna theh chu, thu chu hriaa lâwm taka pawin nghâl thin hi
a ni; nimahsela amahah chuan zung a awm lo va, rei lo té chauh 21
a awm a; tin, thu avâng chuan hrehawmna emaw, tilduhdahna
emaw a lo awm veleh a tlu nghâl mai thin. Tin, hnim- 22
hlîngnei zînga theh chu thu hretu a ni a, nimahsela, khawvél lung-
khamna leh hausakna bumna chuan thu chu a dip a, rah lovin
a lo awm thin. Tin, lei tha chunga theh chu, thu chu benga 23
hriaa a ngaihna hre bawk hi a ni a; chu mi chu a rah ngei a,
thenkhat a leh za te, thenkhat a leh sawmruk te, thenkhat a leh
sawmthum tein a pung thin,” a ti a.

Tehkhin thu dang an hnénah a sawi leh a: “Vân ram 24
chu, mi a lova chi tha thehtu nén chuan tehkhin a ni, nimahsela 25
mi an muthilh hlânin a hmélma a lo kal a, buh zingah chuan
buhlem a theh a, a kal bo leh ta a. Tin, buh chu a lo to va a lo 26
vuih chuan buhlem chu a lo lang ve ta a. Tin, in neitu bawite 27
chu an lo kal a, a hnénah chuan, ‘Ka pu, i lovah chi tha i theh
lo vem ni? buhlem saw khawi ata lo awm nge ni le?’ an ti a.
Tin, ani chuan an hnénah, ‘Chu chu hmélmain a lo ti ta a nih chu,’ 28

a ti a. Tin, bawite chuan a hnénah, ‘A nih leh, chung chu va la kháwn mai ila rem i ti eni?’ an ti a. Ani erawh chuan, ‘Tí lo 29 ve; buhlem chu in lâk khâwmzâwngin buh chu in pawt tel hlauh dah ang e. Buh seng thlengin то za rawh se; tin, buh seng hunah 30 chuan buh áttute hnénah, Buhlem chu la khâwni limasa zet ula, hâl túrin tél rawh u; buh erawh chu ka buh inah seng lút rawh u, ka la ti ang e,’ a ti a,” a ti a.

Tehkhin thu dang an hnénah a sawi *leh* a : “Vân rain chу 31 antam chi fang khat miin a lâka, a lova a theha ang chu a ni a; chu chу chi zawng zawng aiin a tê ber a; nimalisela a lo то sân 32 hunah chuan thlaite ai chuan a lian zâwk a, thing a lo ni տhin a, chutichuan chunglêng savate chу an lo kal a, a zâralite chuan an riak տhin a,” a ti a.

Tehkhin thu dang an hnénah a sawi *leh* a : “Vân ram chу, 33 dawidim hmeichhiai a lâka, chhangphut teikhâwng thum zîngah a zaa a thawh vek thlenga a phûma ang chу a ni,” a ti a.

Chung zawng zawng chу Isuan tehkhin thuin mipuite hnénah 34 a sawi a, tehkhin thu lovin an hnénah engmah a sawi lo: zâwl-neiin,

35

“Tehkhin thuin ka kâ ka âng ang a,
Leilung pian tirh ata *thil* inthup chу
Ka sawi chhuak ang,”

tia a sawi kha a lo thlen theihna túrin.

Chu mi lai chuan mipuite chу a kalsan a, inah chuan a lút 36 ta a, tin, a zirtirte chу a hnénah an lo kal a, “Lova buhlêm tehkhin thu kha min hrilhfiah rawh,” an ti a.

Tin, ani chuan a chhâng a, “Chi տha thehtu chу Mihring 37 Fapa hi a ni a; lo chу khawvél hi a ni a; chi տhate chу ram 38 fate an ni a; buhlemte chу mi sual fate an ni a; hmêlma, a theh- 39 tu chу, diabola a ni a; buh seng chу khawvél tâwpna túr a ni; buh áttute chу vântirhkohte an ni. Chutichuan, buhlemte chу an 40 la khâwm a meiin an hâl ang hian khawvél tâwpnaah chuan a la awm ang. Mihring Fapa hian a vântirhkohte chу a tîr chhuak 41 ang a, a ram ata tisualtirtute leh thil tisualtute zawng zawng chу an thiар chhuak ang a, rawh tuina meiah chuan an pahi ang; chutah chuan tâh leh ha տhial chу a awm ang. Chu mi hunah 42 chuan mi felte chу an Pa raniah chuan ni angin an êng tawh ang. Beng nei chuan hre rawh se.

“Vân ram chу lova ro phûm rûk ang a ni; chу chу miin a 44 hmu a, a thukru a, a láwm avângin a neih zawng zawng chу a va hrâlh a, chу lo chу a lei ta a.

“Tin, vân ram chу sumdâwng mi tuikeplung տha tak zawngtu 45 ang chу a ni leh a; tin, ani chuan tuikeplung hlu tak pakhat 46 a liniu a, a neih zawng zawng chу a va hrâlh a, a lei ta a.

"Tin, vân ram chu lênhhang, tuifinriata dena, chi tinrêng 47 fûn khâwnna ang chu a ni leh pek a. Chu chu a khah veleh a 48 kamah an hnûk chhuak a; tin, an thu a, a t̄ha z̄iwng chu bâwm-ah an la khâwm a, a chhia erawh chu an pah a. Khawvél 49 tâwp hunah chuan ciutiang bawkin a awm ang; vântirhkohte chu an lo chhuak ang a, mi fel zíng ata mi sualte chu an hlîr ang a, rawh tuina meiah chuan an paili ang; chutah chuan t̄ah leh ha 50 thial chu a awm ang," a ti a.

Isua v̄ekin an hnênah, "Chûng zawng zawng chu in hria em?" 51 a ti a. Anni chuan a hnênah, "Hria e," an ti a. Tin, ani chuan 52 an hnênah, "Chuti a nih chuan, lehkhaziaktu vân ram kawng zirtira awm apiang chu, in neitu, a ro bâwm ata thil tharte leh thil hluite phawrh chhuak thîntu ang chu a ni," a ti a.

Tin, heti hi a ni a, Isuan chûng tehklîn thûte chu a sawi zawl 53 veleli chuta t̄ang chuan a kal ta a. Tin, a awmna khaw lam chu 54 a thleng a, an inkhâwmna inah chuan animahni a zirtir ta a, chutichuan mak an ti hle a, "He mi hian he finna leh hêng thilmak tihtheihnaté hi khawi ata nge a hnuih? He mi hi thingren siamtú 55 fapa kha a ni lo vem ni? a nu chu Mari an tih hi a ni lo vem ni? a unaute pawh Jakoba, Josefa, Simona, Juda *an tihte chu an ni lo vem ni?* A farnute pawh kan hnêna awm an ni vek lo vem ni? 56 He mi hian khawi ata tehlul nge hêng zawng zawng hi a hmuh ni?" an ti a. Tichuan, a chungah an lungni ta lo va. Nimahsela, 57 Isuan an hnênah, "Zâwlnei chu ama khaw lamah leh ama inah chauh lo chuan chawimawi lohvin a awm ngai lo," a ti a. Tin, 58 an rin loh avângin chutah chuan thilmak tam a ti lo.

14 Chu mi lai tak chuan lal Heroda chuan Isua chanchin 1 chu a lo hria a, a chhiahhlawte hnênah, "Chu chu Baptista Johana kha a nih chu; mitthi zíng ata a tho leh ta zuk ni a; chuvângin chûng thiltihtheilnate chuan amahah a thawk a nih chu," a ti a.

(Heroda chuan a unau Philipa nupui Herodi avângin Johana chu a man a, a phuar a, tân inah a lo khung tawh a ni; Johana chuan a hnênah, "Ani i neih hi a thiang lo ve," a tih sak avângin. Tin, Johana chu tihllum a tumin mipui a hlau va, zâwlneia an ruat avângin. Nimahsela, Heroda pian champhaphák ni chu a lo thlenin Herodi fanu chu a laiah a lâm a, Heroda chu a tilâwni ta a. Chu mi avâng chuan a dil apiang pe tûrin clichechhamin a tiem 7 ta a. Tin, ani chuan a nu fuihin, "Hetah hian thlêngin 8 Baptista Johana lu mi pe rawh," a ti a. Tin, lal chu a lungngai 9 ta a; nimahsela a thutiamte leh a chaw kilpuite avâng chuan pêk tûr thu a pe a, tichuan mi a tir a, tân ina Johana lu chu a 10 tantir a. Tin, a lu chu thlêngin an rawn la a, hmeichlie naupang 11 hnênah chuan an pe a; ani chuan a nu hnênah a kalpui ta a.

Tin, zirtîrte chuan a ruang chu an va hlâwm a, an phûm a; 12 tin, Isua an va hrilh a.)

Tin, Isuan *chu chu* a hriatin, chuta ta chu lawngin tlalér hmun- 13 ah a kal hrang ta a. Nimahsela, mipuite chuan an hriat veleh khua aṭangte chuan kea kalin an zui ta a. Tichuan ani chu 14 *vaukama* a chhuah chuan mipui nasa tak a hmu a, a khawngaih êm êm a, an damlote a tidam a.

Tin, tlai lam a lo nihin zirtîrte chu a hnênah an lo kal a, "Hei 15 hi tlalér hmun a ni a, khua pawh a lo tlai ta si a; khuaah te kalin an tân ei tûr an lei theihna tûrin mipuite hi kaltîr ta che," an ti a. Isua erawh chuan an hnênah, "An kal bo a ngai lo ve; nang- 16 mahnin ei tûr pe rawh u," a ti a. Tin, anni chuan a hnênah, 17 "Hetah chhangpêr panga leh sangha pahnih chauh kan nei a ni," an ti a. Tin, ani chuan, "Hetah ka hnênah han la rawh u," a 18 ti a. Tin, hlobet chunga ḥu tûrin mipuite chu thu a pe a, chhang- 19 pêr panga leh sangha pahnih chu a la a, van lam enin mal a sâwm a, a phel a, chhangpêrte chu zirtîrte hnênah a pe a, tin, zirtîrte chuan mipuite hnênah an pe a. Tin, an vaiin an ei a, an 20 puar ta hlawn a; an ei bâng nawi pawh chu bâwmrâng sâwm leh pahnih an rût khat a. A eitute chu, hmeichhia leh naupaing 21 tiām lovin, patling hlîr pawh sângnga lai an ni a.

Tin, mipuite chu a tîntîr vêl chhûngin a *kal* hmaa râl leh 22 lama lo kal hmasa tûrin zirtîrte chu lawngah a chuan luihtîr ta nghâl a. Tin, mipuite chu a tîntîr huiin ṭawngṭai tûrin tlâng- 23 ah chuan a han kal hrang a; tin, tlai lam a lo nihin chutah chuan amah chauhvin a awm ta a.

Lawng erawh chu dîl lai takah a awm tawh a; thliin a ni lo- 24 zâwngin a nem avângin tuifâwnin a vawrh a vawrh ta a. Tin, 25 khawfing chah dâwn laiin dîl chungah kea kalin an hnêñ lanî a rawn pan a. Tin, zirtîrte chuan amah chu dîl chunga kea a kal 26 an han hmuh chuan, "Hmuithla a nih saw!" tiin, an thlaphâng a, hlauvin an au ta vak mai a. Nimahsela, Isuan anmahni a be ta 27 nghâl a, "Thlamuang takin awm rawh u; keimah ka ni alâwm; hlau suh u," a ti a.

Tin, Peteran a chhâng a, "Lalpa, nang i nih chuan, tui chunga 28 i hnêna lo kal thu mi pe rawh," a ti a. Tin, ani chuan, "Lo kal ta che," a ti a. Petera lawng ata chu a chhuk a, Isua hnêñ lam 29 panin tui chuiigah chuan kein a kal a. Niinahsela, thli tleh chu 30 a hmuhiñ a hlau va; tiin, a pil dâwn a, "Lalpa, mi chhaidam rawh," tiin a au ta a. Tin, Isuan a ban ta nghâl a, amah chu a 31 chelh a, a hnênah, "Nang rin tlêm, engalinge i rinhlelh le?" a ti a. Tin, lawnga an chuan chuan thli chu a bâng ta mai a. 32 Tin, lawnga awmte chuan, "Pathian Fapa i lo nih tak zet hi," 33 tiin, amah chibai an bûk a.

Tin, *râl* leh lam an kai chuan Gennesaret ram khawmual an 34 thleng ta a. Tin, chu mi hmuna mite chuan amah an hriat veleh, 35 chu mi kiang vel ram zawng zawngah chuan *mi* an tîr a, damlo 36 zawng zawng chu a hnênah an rawn hruai a; tin, a puan hmâwr tal deh theih an dîl chiam a; tin, a dek apiang chu an lo dam ta zêl a.

15 Chu mi lai chuan Jerusalem khua atangin Pharisaite leh 1 lehkhaiziaktute Isua hnênah an lo kal a, “Engatinge i zir- 2 tîrten upate thurochhiah chu an bawhchhiat *thin*? chhang an eiin 3 an kut an sil ngai si lo va,” an ti a. Tin, ani chuan an hnênah, 4 “Nangni pawhin engatinge in thurochhiah avânga Pathian thupêk 5 in bawhchhiat ni? Pathianin, ‘I nu leh i pa chawimawi rawh,’ 6 ‘Tupawh a nu emaw a pa emaw sawichhia apiang chu thi mawlh 7 rawh se,’ a ti si a. Nangni erawh chuan, ‘Tupawh a nu emaw a pa eniaw hnênah, I mi chhawrna tûr hi *Pathian hnêna* pêk a ni tawh, ti apiang chuan, a nu leh a pa a chawimawi tûr a ni lo ve,’ in ti *thin* a. Tichuan, in thurochhiah avângin Pa- 8 thian thu chu in bawh bo ta a nih hi. Vervékte u, Isaia hian in chungchâng thu a lo hril lâwk dik zet mai,

‘He miteho hian an kain mi chawimawi a, 8
An thinlung erawh chuan mi hlat si a.
Engpawh ni sela, an zirtîrnaah mihring thmpêk an 9
zirtîr avângin
An mi biak *thin* hi athlâwn mai a ni,’
tiin,” a ti a, a chhâng a.

Tin, mipui chu a ko va, an hnênah, “Ngaithla ula, lo ngai 10 thiam rawh u: Kaa lût chu mihring tibawlhhlawhtu a ni lo va: 11 kaa chhuak chu, chu ngei chu mihring tibawlhhlawhtu a ni zâwk e,” a ti a.

Chu mi lai chuan a zirtîrte an lo kal a, a hnênah, “Pharisaiten 12 kha thu kha an hriata an lungnih loh kha i hria em?” an ti a. Ani 13 erawh chuan, “Kûng zawng zawng ka Pa vâna mi phun loh chu 14 pawh chhuahin a awm ang. Anni chu pawisa suh u; hruaitu 15 mitdel an ni. Tichuan, mitdelin mitdel vêk a hruai chuan khuar- 16 khurumah an tla dûn ang,” a ti a, a chhâng a.

Tin, Peteran a hnênah, “Tehkhin thu kha min hrilhfiah ta 15 che,” tiin, a chhâng a. Tin, ani chuan, “Tûn thlengin nangni pawh 16 hriatna nei lovin in la awm cheu maw? Kaa lût apiang chu 17 pumah a tla thla a, dailênnaa pahi chhuahin a awm tih in hre 18 lâwm ni? Kaa chhuakte erawh chu thinlungah a lo chhuak a 19 ni; chhâng ngei chuan mihring a tibawlhhlawh *thin* a ni. Thin- lungah hian ngaihtuahna sualte, tualthahnate, uirénate, inngaih- nate, rûkrûknate, hêknate, sawichhiatnate a lo chhuak si *thin*

a: chüng chu mihring tibawlhhlawhtu a ni; küt sil lova chaw 20 ei erawh chuan mi a tibawlhhlawh lo ve," a ti a.

Tin. Isua chuta ta chu a chhuak a. Tura leh Sidon bialah 21 a kal ta a. Tin, ngai teh, chüng ram ata chu Kanaan hmeichhe 22 pakhat a lo chhuak a, "Lalpa, Davida Fapa, mi khawngaih rawh; ka fanu ramhñaiin a man tlat a ni," tiin, a au va. Ani erawh 23 chuan kam khat niahin a chhâng lo. Tin. a zirtirte chuan, "Kan hnungah a au a au si a, kaltir mai ta che," tiin, an rawn ngén a. Ani erawh chuan, "Israel hnani zinga berâm bo hnénah lo chuan 24 tîrh ka ni lo ve," a ti a, a chhâng a. Ninihsela, hmeichhia chu 25 a lo kal a. "Lalpa. mi pui rawh a," tiin. chibai a bûk a. Tin. ani chuan, "Fate chhang lâk saka, uite hnêna pahi chu, 26 a inawi lo ve," a ti a, a chhâng a. Ani chuan, "Lalpa, nih 27 zawng a ni a; nimahsela uite pawhin an pu dawhkân ata chhang nawi tla chu an ei thin alâwm," a ti a. Chu veleh Isua chuan 28 a hnénah. "Hueichhia. i rin a nasa êm niai; i duh ang takin i chungah awm rawh se," a ti a, a chhang a. Tichuan a fanu chu, chu mi achinah chuan a lo dam ta inai a.

Tin, Isua chuta ta chu a kal a, Galili dil kiang a lo thleng 29 a; tin. tlângali chuan a chho va, chutah chuan a thu ta a. Tin. 30 mipui nasa tak. kebaite, mitdelte. ławng thei lote, piangsualte rawn hruiiin, a hnénah an lo kal a, a ke bulah an dah a; tiin, a lo tidam ta hlawm a. Chuichuan. mipui chuan ławng thei lote 31 chu lo ławnga, piangsualte chu lo ăhaa, kebaite chu kea kala, mitdelte chu hmu theia an hmuhin mak an ti hle a; tichuan Israel Pathian chu an fak ta a.

Tin, Isuan a zirtirte chu a ko va, "Mipuiho hi túnah ni thum 32 ka hnénah an awm tawh a, ei tûr engmah an neih loh avângin ka khawngaih êm êm a ni; chaw ngheiin ka kaltir duh lo ve, chutilochuan kawng lakah an chau dah ang e," a ti a. Tin, zir- 33 tirte chuan a hnénah, "Mipui heti zozai puarna khawp chhangpér chuti zozai thlalérah khawi ata nge kan hmuh ang?" an ti a. Tin, Isuan an huénah, "Chhangpér engzâtnge iu neih?" a ti a. 34 Tin, anni chuan. "Pér sarih, nghate tlémte nén," an ti a. Tin. 35 ani chuan leia thu tûrin mipui chu thu a pe a. Tin, chhangpér 36 pasarih leh sanghate chu a la a. lawm thu a sawi a, a phel a. zir- tirte hnénah a pe a. tin, zirtirte chuan niipuite huénah an pe a. Tin, an vaiin an ei a. an puar ta hlawn a; an ei bâng nawi pawh 37 chu bâwm sarih an rût khat a. A eitute chu, hueichhia leh 38 naupang tiam lovin. patling hlir pawh sângli an ni a. Tin. niipuite chu a ăntir hñiin lawngah a chuang a, Magadan rain a lo thleng 39 a.

16 Tin, Pharisaite leh Saddukaite an lo kal a, amah fiah nân 1 vân ata chhinchhiai amahlin entir tûrin an dil a. Nima- 2

selā, ani chuan an hnēnah, “Tlai lam a lo nihin, ‘Khua a tha dāw a ni ang, kāwl a sen êm mai,’ in ti thīn a. Tin, zīngah chuan, 3 ‘Vawiin chu khua a chhe dāw a ni ang, kāwl a sen a, khua a dur êm mai,’ in ti thīn a. Vān awmzia in hre fiah thiam si a, nimah-sela hun chhinchhiahnate hi in hre fiah thei lo. Thangthar sual 4 tak leh uirē hmang takte chuan chhinchhiahna an zawng a, nimah-sela, Jona chhinchhiahna chauh lo chu an hnēnah chhinchhiahna rēng rēng pēk a ni lo vang,” a ti a, a chhāng a. Tin, anmahni a kalsan a, a kal ta daih a.

Tin, zirtirte chu rāl leh lam an thlen chuan chhang an lo ken theihnghilh a. Tin, Isuan an hnēnah, “Pharisaite leh Saddukaite dawidim lakah chuan invēng ula, fimkhur rawh u,” a ti a. Tin, 6 anni chuan, “Chhang kan keng hauh lo,” tiin, an inngaihtuah a. Tin, Isuan chu chu a hria a, “Rin tlēmte u, engatinge chhang 7 in neih loh avānga in inngaihtuah ni? Tūnah pawh in rilruin in la hre lo fo maw? Mi sāngnga chhangpēr panga leh, in bāwm- 9 rāng ruh khah zāt kha, in hre reng lāwm ni? Mi sāngli chhangpēr 10 pasarih leh, in bāwm ruh khah zāt pawh kha? Chhang 11 thu in hnēnah ka sawi lo tih eng tizia nge in hriat loh? Pharisaite leh Saddukaite dawidim lakah erawh chuan fimkhur rawh u,” a ti a.

Chu veleh chhang dawidim lakah fimkhur tūrin a tīr lo va, 12 Pharisaite leh Saddukaite zirtirna laka fimkhur tūrin anmahni a tīr zāwk tih an lo hre ta a.

Tin, Isua chu Philipa Kaisari bial chu a lo thlen chuan, a zirtirte hnēnah, “Miten Mihring Fapa hi tunge a ni an tih?” tiin, 13 a zāwt a. Tin, anni chuan, “Thenkhatin, ‘Baptistu Johana a ni,’ 14 an ti; thenkhatin, ‘Elija a ni,’ an ti; thenkhatin, ‘Jeremia emaw zāwlnei tua emaw a ni,’ an ti,” an ti a. Ani chuan an hnēnah, 15 “A nih leh, nangnin tunge a ni mi tih?” a ti a. Tin, Simon Peteran, “Krista, Pathian nung Fapa chu i ni,” a ti a, a chhāng a. 16 Tin, Isuan a hnēnah, “Simon Bar-Jona, i eng a thāwl e; tisa 17 leh thisenin a hriattīr che a ni si lo va, ka Pa vāna miin a hriattīr zāwk che a ni. Tin, nang Petera i ni tih ka hril bawk a che; 18 he lungpui chungah hian ka kohhranho ka rem chho vang a, Mitthi Khaw kulh kawngkhārte chuan chu chu an ngam lo vang. Vān 19 ram chabite ka pe ang chia, lei chungah engpawh i phuar apiang vānah phuar a ni ang a; lei chungah engpawh i phelh apiang vānah phelh a ni ang,” a ti a, a chhāng a. Chu mi zawah chuan 20 Krista a ni tih tumah hril lo tūrin zirtirte chu a ti tlat a.

Chu mi achinah chuan Isuan Jerusalem khuua a kal tūrzia 21 te, upate, Puithiam lalte, lehkhaiziaktute laka thil tam tak a tuar tūrzia te, tihhluma a awm tūrzia te, ni thum nia kaihthawha a awm tūrzia te chu a zirtirhote a hriattīr ṭan ta a. Tin, Petera chuan ani chu a hruai hrang a, “Lalpa, Pathianin khawngaih 22

che rawh se; chûng chu i chungah a thleng tawp lo vang," tiin, a zilh ta a. Ani erawh chu a hawi a, Petera hnênah chuan, "Se- 23 tan, ka hnungha kal rawh; ka tân tlûkna i ni e; Pathian thilte ngaihtuah lovin mihring thilte i ngaihtuah zâwk a nih hi," a ti a.

Tin, Isuan a zirtîrte hnênah, "Tupawhin mi zui a duh chuan 24 mahni hrehawm pawisa lovin, a kraws puin mi zui rawh se. Tu- 25 pawh a nun humhim duh apiangin a chân ang a; tupawh keimah avânga a nun chân apiangin a humhim ang. Miin khawvél 26 hi apumin nei sela, a nun chân si sela, a tân engnge sâwt ang? A nih loh leh, miin a nun aiah engnge a pêk ang? Mihring Fapa 27 hi a vântirhkohte nén, a Pa ropuinaa inthuamin a lo kal dâwn si a; chu mi hunah chuan mi tin an thiltih ang zélin a rûl theuh vang. Tih tak meuhvin ka ti a che u, heta dingho a thente hi, 28 Mihring Fapa a rama lo kal an hmuh hma loh chuan, thihna tem tawp lo túr an awm," a ti a.

17 Tin, ni ruk achinah chuan Isuan Petera te, Jakoba te, a 1 unau Johana te a hruai a, ahrangin tlâng sâng takah a kal chhohpui a; an hmaah chuan a hmêl awmzia chu a lo danglam ta 2 a; a hmai ni angin a lo êng a, a silhfênte chu êng angin a lo vâr ta a. Tin, ngai teh, Mosia leh Elija chu amah nén inbiain an 3 hnênah an inlár a. Tin, Peteran Isua a bia a, "Lalpa, kan tân 4 heta awm hi a tha; i duh chuan hetah hian bâwktê pathum ka khawh ang; i tân pakhat, Mosia tân pakhat, Elija tân pakhat," a ti a.

A la sawi lai mèkin, ngai teh, chhûm vâr takin anmahni a rawn 5 hliah ta a; tin, ngai teh, chhûm aṭang chuan awin, "Hei hi ka Fapa duh tak, ka lawm êm êma chu a ni; ama thu ngai rawh u," a ti a. Tin, zirtîrte chuan *chu chu* an hriatin an tlu bawkkhup a, an 6 hlau ta êm êm a. Tin, Isuan anni chu a rawn dek a, "Tho ula, 7 hlau suh u," a ti a. Tin, an dâk chhuak a, Isua chauh lo chu 8 tumah an hmu ta lo va. Tin, tlâng ata chu an chhuk laiin, Isuan 9 an hnênah, "Mihring Fapa hi mitthi zîng ata a thawh leh hma loh zawng in thil hmuh kha tumah hrilh suh u," tiin, thu a pe ta a.

Tin, a zirtîrte chuan a hnênah, "Lehkhaziaktuten, 'Elija 10 a lo kal hmasa túr a ni,' eng tiziaa ti nge an nih le?" tiin, an zâwt a. Tin, ani chuan, "Elija chu a lo kal dâwn rêng a ni, engkim 11 a siamtha bawk ang. Nimahsela, ka hrilh a che u, Elija chu a 12 lo kal tawh reng a ni, amah chu an hre lo va, a chungah an duh duhin an ti ta zâwk a. Chutiang bawkin Mihring Fapa pawh hian an lakah a tuar ve dâwn a ni," a ti a, a chhâng a. Chu 13 veleh, zirtîrte chuan, Baptista Johana thu an hnênah a sawi a ni tih an lo hre ta a.

Tin, mipui hnênh an lo thlenin, mi pakhat a hnênah a lo kal 14 a, a hmaah ṭhingṭhiin, "Lalpa, ka fapa saw khawngaih ang che, 15

thlaeniāt a ni a, a tuar nasa êm mai; vawi tam tak meiah a thūn a, vawi tam tak tuiah a tlu bawk thūn a ni. Tin, i zirtirte 16 hnēnah ka rawn hruai a, an tidañ thei si lo va," a ti a.

Tin, Isuan "Thangthar rinna nei lova tihmawhte u, eng chen 17 nge in hnēnah ka awm ang a, eng chen nge ka ngaihtheih ang che u? ainah chu ka hnēnah hian rawn hruai rawh u," a ti a, a chhāng a. Tin, Isuan rainhuai chu a hau va, a chhung ata a 18 chhuak ta a; chu mi dār achinah chuan naupang chu a lo dam ta a. Chu mi hnuah chuan zirtirte chu ahrangin Isua hnēnah 19 an lo kal a, "Engatinge keinin kan hnawh chhuah theih loh?" an ti a. Tin, ani chuan an hnēnah, "In rin tlém avāngin. Tih 20 tak meuhvin ka hrilh a che u. Antam mu sang khat ang rin in neih chuan, he tlāng hnēnah hian. Heta ṭangin sawtah sāwn va insawn rawh," in ti ang a, a insawn inai ang; in tān tih theih loh réng enginah a awm lo vang," a ti a.

Tin, Galili rama an rawn inkhāwm laiñ. Isuan an hnēnah, 22 "Mihring Fapa hi mihringte kuta mantirin a awm dāwn a ni; tin, an tiham ang a; tin, ni thum niah chuan kaihthawhin a 23 awm ang," a ti a. Tichuan, an lungngai ta êm êm a.

Tin, Kapernaum khua chu an lo thlenin, Pathian biak in 24 tangka khawntute chu Petera hnēnah an lo kal a, "In zirtirtuin biak in tangka chu a pe ve thīn lāwm ni?" an ti a. Ani chuan, 25 "Pe ve thīn e," a ti a. Tin, ima a va luu chuan. Isuan a hnēnah. "Simon, engtinge i ngaih? leia lalien chhiah emaw, sum neih man emaw, tu lakah nge an lāk thīn? an fate lakah nge, mi hrang lakah?" tiin, a lo sawi khall a. Tin, Peteran, "Mi hrang lakah." 26 a tih veleh, Isuan a hnēnah, "Chuti a nih si chuan fate chu an áwl a ni ang chu. Nimahselā, nang dilah va kalla, nghakawi chiah 27 la, sangha lo chhuak hmasa chu man rawh; tin, a kā i keu veleh chéng hnih i hmu mai ang; chu chu la la, kei leh nang atān au hnēnah pe rawh, chutilochnan anni chu kan tilungni lo dah ang e," a ti a.

18 Chu mi lai tak chuan zirtirte chu Isua hnēnah an lo kal 1 a, "Vân ramah tunge ropui ber ang le?" an ti a. Tin, 2 ani chuan naupang té a ko va, an zingah a dintir a, "Tih tak 3 meuhvin ka ti a che u, In lamlét a. naupang té ang in lo nih loh chuan, vân ramah in lüt tawp lo vang. Chutichuan, tupawh 4 he naupang té anga inngaitlāwin apiang, chu mi chu vân ramah chuan a ropui ber ang. Tin, tupawh ka hming avāngga hetiang 5 naupang té pakhat lāwm apiang ciu keimah mi lāwm an ni ang. Ni Maherawhchhu, tupawh hēng mi ringtu ni tete zinga pakhat 6 pawh titlu apiang ciu, an nighawngah but rawt sawmuia lung lianpui awrhtirin tuifiniāt thūk hinh thlāk daih sela an tān a sāwt zāwk ang.

"Tlûknate avângin khawvél chung a pik e! tlûknate chu lo awm tûr rêng zawng a ni a; nimahsela tlûkna awmtîrtu chung chu a pik e! Tin, i kutin emaw, i kein emaw, a tihtlûk che chuan, tan la, paih daih rawh; kut pahnih emaw ke pahnih emaw neia kumkhaw meia paih ai chuan, piangsualin emaw kebaïn emaw nunnaa luh i tân a tha zâwk e. Tin, i mitin a tihtlûk che chuan kher chhuak la, paih daih rawh; mit khing hnih neia Gehenna meia paih ai chuan, mit khing khat neia nunnaa luh i tân a tha zâwk e.

"Hêng mi tête zînga pakhat *pawh* hi hmusit to tûrin fûnkliur rawh u; an vântirhkothen vânah ka Pa vâna mi hmêl chu an hmu fo thañin tih, ka hrilh che u hi.

"Engtinngé in ngaih? Mi tupawhin berâm za nei sela, an zînga pakhat vâk bo sela, sawmkua leh pakuate chu hnutchhialha, tlângâ han kalin, a bo chu a zawng lo vang em ni? Tih tak meuhvin ka hrilh a che u, a hmu leh hlauh chuan, sawmkua leh pakua vâk bo lote chungah ai chuan, a chungah a lâwm zâwk ang. Chu-tiang bawkin hêng mi tête zînga pakhat boral pawh hi in Pa vâna mi duhzâwng a ni lo ve.

"Tin, i unauvin i chungah thil tisual sela, kal la, amah leh nangmah chauhva hriatah a sualnaah chuan zilh ang che; a ngaih-thlâk che chuan i unau chu i hneh a ni tawh ang. A ngaihthlâk loh che erawh chuan, mi dang pakhat emaw pahnih emaw i hnênah hruai ang che, chutichuan thu tinrêng chu hretu pahnih emaw pathum emaw kaa tihgheha a awm theih nân. Tin, anni *pawh* chiu a ngaihthlâk duh loh chuan, kohhranho hnênah thlen ang che; tin, kohhranho pawh a ngaihthlâk duh loh chuan, ani chu i tân Jentail leh chhiahkhawntu ang ni rawh se. Tih tak meuhvin ka hrilh a che u, Lei chungah engpawh in phuar apiang, vânah phuar a ni ang a; lei chungah engpawh in phelh apiang, vânah phelh a ni ang. Tih tak meuhvin ka hrilh leh a che u, Lei chungah hian in zînga mi pahnih an thil dil kawnga an thurual chuan, ka Pa vâna mi tih sakin an awm ang. Mi pahnih emaw pathum emaw ka hminga an inkhâwmna apiangah chuan an zîngah ka awm si thañin a," a ti a.

Chu mi lai chuan Petera a lo kal a, a hnênah, "Lalpa, ka unauvin vawi engzâtne ka chungah thil tisual sela ka ngaihdam tûr? vawi sarh thlengin *em ni ang?*" a ti a. Isuan a hnênah, "Vawi sarh thlengin," ka ti lo va che, 'Vawi sarh hmun sawm-sarih thlengin,' ka ti zâwk che a ni.

"Chu mi avâng chuan, vân ram chu, lal ber tuemaw a bawite hnêna sum chanchin tihfel tum nén chuan, tekhin a ni. Tin, a han tihfel tân chuan mi pakhat talent singkhat ba, a hnênah an rawn hruai a. Tin, pêk tûr a neih loh avângin, a pu chuan,

amah nêñ, a nupui nêñ, a fate nêñ, a neih zawng zawng nêñ hralha, ruh tûr thu a pe a. Chutichuan, bawi chuan, 'Ka pu, 26 ka chungah zahngai rih la, a zain ka pe vek ang che,' tiin bawk-khupin chibai a bûk a. Tichuan, chu bawia pu chuan a khaw- 27 ngaih ta êm êm a, a thlah a, a bat chu a ngaidam ta a. Nimah- 28 sela, chu bawi chu a kal chhuak a, a bawipuite zînga pakhat a duli za ba a va hmu a; tin, a man a, 'I bat kha mi pe rawh,' tiin, a hrawkah a rôk a. Chutichuan a bawipui chu a bawkkhup 29 a, 'Ka chungah zahngai rih la, ka la pe ang che,' tiin, a ngên chiam a. Nimahsela a duh lo va; a bat chu a tlâk hma loh 30 zawng tân inah a va khung ta a. Chutichuan, a bawipuite chuan a thiltih chu an hmuhin, an lungngai êm êm a, a thiltih zawng 31 zawng chu an pu an va hrilh ta a. Chu veleh a pu chuan ani 32 chu a ko va, a hnênah, 'Bawi sual, mi dîl chiam avâng khân i bat zawng zawng kha ka ngaidam che a ni a; ka khawngaih che ang khân nang pawhin i bawipui chu i khawngaih ve tûr a ni 33 lâwm ni?' a ti a. Tin, a pu chu a thinur ta a, a bat zawng zawng 34 a tlâk hma loh zawng nghaisatute hnênah a pe ta a. Mi 35 tinin thinlung taka in unaute in ngaihdam loh chuan ka Pa vâna mi pawhin chutiang bawkin in chungah a ti ve ang," a ti a.

19 Tin, heti hi a ni a, Isuan chûng thu chu a sawi zawh ve- 1 leh, Galili ram ata a chhuak a, Jordan lui râla Judai ramah 2 chuan a va kal a; tin, mipui nasa takin an zui a; chutah chuan 3 anmahni chu a tidam ta a.

Tin, Pharisaite a hnênah an lo kal a, amah fiah nân, "Eng 3 vâng pawhin miin a nupui mâk a thiang em?" an ti a. Tin, 4 ani chuan, "A tîr ata an siamtu khân hmeichhia leh mipaa a siam 5 leh, 'He mi avâng hian mipain a nu leh a pa a kalsan ang a, 6 a nupui a vuan ang; tichuan, an pahnih chuan tisa pumkhat 7 an lo ni tawh ang,' a ti tih in chhiar lo vem ni? Chutichuan, pahnih 8 an ni tawh lo va, tisa pumkhat an ni tawh zâwk a ni. Chu- 9 vângin Pathianin a zawm tawh chu mihringin then suh se," a ti a, a chhâng a.

Anni chuan a hnênah, "A nih leh, engatinge Mosian inmâk 7 na lehkha pêka mâk tûr thu a pêk si?" an ti a. Ani chuan 8 an hnênah, "Mosian in thinlung khauh avângin asin in nupuite 9 mâk a phal ni; nimahsela, a tîr ata chutiang a ni si lo. Kei chuan ka ti a che u, 'Tupawh tlangvâl ngaih vâng ni lova, nupui maa mi dang nei apiang chu, a uirê a ni; mâk hnu nei apiang 10 pawh a uirê a ni,'" a ti a.

Zirtîrte chuan a hnênah, "Nupui kawngah mipa thu chutiang 10 a nih si chuan inneih hi a tha lo ve," an ti a. Ani erawh chuan 11 an hnênah, "Chu thu chu mi nazawngin an pawm thei lo ve, a pêkate chauh lo chuan. Mi tilreh, an nu pum chhûng ata chuti- 12

anga piang rēngte an awm a; mi tilreh, mihring kuta rehte an awm bawk a; mi tilreh, vân ram avânga tilreha insiam chawpte an awm bawk a. Tupawh a pawm thei apiangin pawm rawh se,” a ti a.

Chu mi lai chuan an chunga a kut a nghah a, a ṭawngtai 13 sak tûrin, a hnênah naupang tête an rawn hruai a; tin, zirtîrte chuan an lo hau va. Isua erawh chuan, “Naupang tête ka hnênh- 14 ah han kaltîr ula, hnar suh u; vân ram chu hetiang mite ta a ni si a,” a ti a. Tin, an chungah a kut a nhat a, chuta ta chu 15 a kal ta a.

Tin, mi pakhat a hnênah a lo kal a, “Zirtîrtu, chatuana nunna 16 ka neih theih nân thil tha engnge ka tih ang?” a ti a. Tin, ani 17 chuan a hnênah, “Thil tha thu engahnge mi zawh? Tha chu pakhat chauh a awm; engpawh ni sela, nunnaa luh i duh chuan thupékte chu zâwm rawh,” a ti a. Tin, ani chuan a hnênah, “A eng ber hi maw?” a ti a. Tin, Isuan, “‘Tual i thah tûr a ni 18 lo; I uirê tûr a ni lo; I ru tûr a ni lo; I hêk tûr a ni lo; I nu leh i pa chawimawi rawh,’ tihte leh, ‘Nangmah i inhmangaih 19 angin i vêngte i hmangaih tûr a ni,’ tih hi” a ti a. Tlangvâl chuan 20 a hnênah, “Chûng thu zawng zawng chu ka zâwm ṭhîn; engnge ka la bâk?” a ti a. Isuan a hnênah, “Thafamkima awm i duh chuan, 21 kal la, i neih chu hralh la, pachhiate hnênah pe rawh, chuti-chuan vânah ro i nei ang; tin, lo kal la, mi zui ang che,” a ti a. Tlangvâl erawh chuan chu thu chu a hriatin lungngai takin a kal 22 bo ta a; sum tam tak nei mi a nih avângin.

Tin, Isuan a zirtîrte hnênah chuan, “Tih tak meuhvin ka 23 hrilh a che u, mi haus a tân vân rama luh chu harsa tak a ni. Tin, 24 ka hrilh leh a che u, mi haus a Pathian rama luh aiin sanghâwng-sei hriau benga luh tlang a awl zâwk,” a ti a. Tin, zirtîrten 25 chu chu an hriat chuan mak an ti nasa êm êm a, “Tunge chhandam ni thei ang le ?” an ti a. Tin, Isuan anni chu a en a, an hnênah, 26 “Chu chu mihring tân tih rual a ni lo va; Pathian tân erawh chuan engkim tih theih a ni,” a ti a.

Tin, Peteran a hnênah, “Ngai teh, keinîn engkim kalsanin 27 kan zui ta chia; engnge kan hmuh ang le?” a ti a, a zâwt a. Tin, Isuan an hnênah, “Tih tak meuhvin ka hrilh a che u, Siam- 28 tharnaah chuan, Mihring Fapa a ropuina ṭhutphaha a ṭhut hunah, nangni mi zuituteho hi, Israel hnam sâwm leh hnam hnihte chu ngaihtuahin, lalṭhutphah sâwm leh pahnihah in la ṭhu ve ang. Tin, mi tin inte emaw, unaute emaw, farnute emaw, pa emaw, 29 nu emaw, fate emaw, ramte emaw ka hming avânga kalsan apiang chuan a leh za an hmu ang a, chatuua nunna an la chang bawk ang.

“Nimahsela, mi tam tak, hmasa bera awmte chu, hnuhnûng 30

berah an la awm ang a; hnuhnung bera *aicnle* pawh hmasa berah *an la awm ang*.

20 “Vân ram chu, in neitupa a grép huanâ hñathawktue 1
mai tûra zinga chhuaka ang chu a ni si a. Tin, ani chuan 2
hñathawktute nén chuan ni khata duli *hlawha* an inrem veleh 3
a grép huanah chuan a tir ta hlawin a. Tin, sefrelsán lai vélén 4
a va chhuak a, mi dang dâwr hmuina ding mai maite a hmu a: 5
tin, an hnénah, ‘Nangni pawh grép huanah va kal ve tawh u, 6
a mawi tâwk apiang ka pe ang che u,’ a ti a. Tichuan, an kal 7
ta a. Tin, chawfák hun lai vélah leh behliang mun hun lai vélah 8
chuan a va chhuak leh a, chutiang bawkin a ti leh a. Tin, pahmei 9
zanriah chhum hun lai vélah chuan a va chhuak a, mi dang dingte 10
a hmu a; tin, an hnénah, ‘Engatinge nilêngin heta in din mai 11
mai ni?’ a ti a. Anni chuan a hnénah, ‘Tuman min rawih loh 12
avângin,’ an ti a. Ani chuan an hnénah, ‘Nangni pawh grép 13
huanah va kal ve tawh u,’ a ti a.

“Tin, khua a lo tlai lam chuan, grép huan neitupa chuan. 14
a sum enkawltu hnénah, ‘Hnathawktute kha ko la, a hnuhnung 15
bera ḥanin a hmasa ber thlengin an hlawh pe rawh,’ a ti a. Tin, 16
pahmei zanriah chhum hun lai vélâ *a rawihte* chu an lo kal chuan 17
duli an hmu ḥtheuh va. Tin, a hmasa berte chu an lo kal chuan, 18
hmuh tam deuh an inring a; nimahsela anni pawh chuan duli *bawk* 19
an hmu ḥtheuh va. Tin, an han dawn chuan, ‘Hêng hnuhnung 20
berete hian dâr kár khat *chauh* an thawk a, keini chhún hrehawm
leh thawsa tuartute tlukin i siam si,’ tiin, in neitupa chungah
chuan an phunnawi ta a.

“Ani erawh chuan, an zinga mi pakhat hnénah, ‘Thiana, i 13
chungah engmah ka tisual hlei ném; duli *hlawhah* kan inrem lo 14
vem ni? I ta kha la la, kal mai rawh; nangmah *ka pék* che ang 15
bawk kha he hnuhnung ber hnénah hian ka pe duh a ni. Ka ta 16
na nâ nâ chu ka duh duha ka tih a thiang lo vem ni? A nih loh leh, 17
kei ka ḥthat avângin nangin i itsik em ni?’ tiin, a chhâng a. Chu- 18
tiangin, hnuhnung berte chu a hmasa berte *an la ni ang*, hmasa 19
berete pawh chu a hnuhnung berte *an la ni ang*,” a ti a.

Tin, Isua Jerusalem khuaa a han chhoh laiin zirtir sâwm leh 17
pahnihte chu a hruai hrang a, kalkawngah chuan an hnénah, “Ngai 18
teh u, Jerusalem khuaa kan chhoh dâwn hi; Mihring Fapa hi
puithiam latte leh lekhaziaktute kuta mantîrin a awm dâwn 19
a ni; tin, anni chuan thi túrin a chungah thu an titlu ang a, nuih-
za siam nâna hman tûr leh vuak tûr leh kraws-a khenbeh tûrin
Jentailte hnénah an pe ang; tin, ni thum nia kaihthawhin a awm
ang,” a ti a.

Chu mi lai chuan Zebedaia fapate nu chu, a fapate hruaiin, 20
a hnénah a lo kal a, chibai a buk a, thil engemaw a dil a. Tin, 21

ani chuan a huénah, "Engnge i duh?" a ti a. Tin, anin a hnénah, "Héng ka fapate pahnih hi i ramah, i ding lamah pakhat, i vei lamah pakhat an tħut theihna tūrin thu pe ang che," a ti a. Isua erawh chuan, "In dil chu in hre lo a ni. Ka no in tūr chu in 22 in thei em ni?" a ti a, a chhâng a. Annin a hnénah, "Thei e," 23 ani ti a. Ani chuan an hnénah, "Ka no chu in in ngei ang; nimahsela ka ding lam leh ka vei lama tħut tūr thu chu keia pēk 24 tūr a ni lo va, ka Pa buatsaīh sakate *tān a ni zāwk ang*," a ti a.

Tin, sāwmte chuan chu chu an lo hriatin unau pahnihte chung- 24 ah chuan an thinur ta a. Isua erawh chuan anniho chu a ko va, 25 "Jentailte chunga rorēltute chu an chungah an lal ēm ēm tħin a, an mi liante chuan an chungah thu an nei ēm ēm bawk tħin tih in hria. Nimahsela, nangni zīngah zawng chutiang a ni lo vang; 26 tupawh in zinga mi lian nih duh apiang chu in rawngbāwl tuah a awm zāwk tūr a ni; tupawh in zīngah hmasa ber nih duh apiang 27 chu in chhiahhlawhah a awm bawk tūr a ni; Mihring Fapa 28 hi rawngbāwl saka awm tūra a lo kal lo va, rawngbāwl tūr leh mi tam tak tlan nāna a nun pe tūr zāwka a lo kal ang khān," a ti a.

Tin, Jeriko khua ata an chhuah laiin mipui nasa takin amah 29 chu an zui a. Tin, ngai teh, mitdel pahnih kawng sira tħu chuan 30 Isua a kal tih an hriat veleh, "Lalpa, Davida fapa, min khawngaih rawh," tiin, an au va. Tin, mipui chuan ngawi tūrin an hau 31 va; nimahsela, anni chuan, "Lalpa, Davida fapa, min khawngaih rawh," tiin, an au lehzual a. Tin, Isua a ding a, annmahni a 32 ko va, "In chungah engtia ka tih nge in duh?" a ti a. Anni 33 chuan a hnénah, "Mit vār kan duh," an ti a. Tichuan, Isuan 34 a khawngaih ēm ēm a, an mit a dek a; tichuan an hmu thei ta nghāl a, amah chu an zui ta a.

21 Tin, Jerusalem khua an thlen dāwnin, Bethphage khua, 1 Oliv Tlāng chu, an thlen chuan Isuan zirtirte pahnih a 2 tħir a, an hnénah, "In hma zāwn khuaah sāwn va kal ta ula, sa- 3 bengtung thlun, a kianga a no nēn, in hmu mai ang; phelh ula, ka hnénah han kai rawh u. Tin, tupawhin in hnénah engpawh 4 an sawi chuan, 'Lalpain a duh a ni,' in ti ang a; tin, ani chuan a rawn tħir nghāl mai ang," a ti a.

"En teh, i Lal chu, thuhnuairawl takin,
Sabengtung chungah—sabengtung no chung ngeia
—chuangin
I hnénah a lo kal dāwn e,' tiin,
Zion fanu chu hrilh rawh,"

tia, zāwlnei kaa a sawi kha a lo thlen theihna tūrin chung chu a 6 lo awm ta a ni. Tichuan, zirtirte chu an va kal a, Isuan an hnén- 7 a thu a pēk ang ngeiin an ti a, sabengtung leh a no chu an rawn

kai a, an chungah chuan an puante an phah a, ani chuan a chuan chhan ta a.

Tin, mipui zînga a tam zâwkin kalkawngah chuan an puante 8
an phah a; mi dangin thinga mi chhâwl an sât a, kalkawngah
an phah bawk a. Tin, mipui a hma lama kalte leh a zuite chuan, 9

“Davida fapa hnênah Hosanna!

Lalpa hminga lo kal chu a eng a thâwl e!

Chungnung berah khian Hosanna !”

tiin, an au va.

Tin, Jerusalem khuua a lo luh chuan, akhuain, “He mi hi 10
tunge ni?” tiin, an phu ta mur mur a. Tin, mipuiho chuan, “He 11
mi hi Zâwlnei Isua, Galili rama Nazaret khuua mi chu a ni,” an ti a.

Tin, Isua Pathian biak inah chuan a va lût a, biak ina englo 12
zuartute leh leitute zawng zawng chu a hnawt chhuak a, tangka
thlengtuho dawhkânte leh thouse zuarho thouse pawh chu
a nam thlûk sak a; an hnênah, “Ka in chu ławngtaina in an ti 13
ang,’ tih ziak a ni; nangni erawh chuan suamhmangte pûkah in
siam zâwk thîn a ni,” a ti a. Tin, Pathian biak inah chuan
mitdelte leh kebaite a hnênah an lo kal a; anmahni a tidam a. 14

Nimahsela, puithiam latte leh lehkhaziaktuten a thilmak 15
tihte leh biak ina “Davida fapa Hosanna!” tia naupang aute
chu an hmuhin, an lungni lo êm êm a, a hnênah, “Hêngko thu
sawi hi i hria em?” an ti a. Tin, Isuan an hnênah, “Hria e; 16

‘Nausênte leh hnute hne laite kaa chhuak chuanin
Fakna i tiḥafamkim ta,’

tih hi in chhiar ngai lo vem ni?” a ti a. Tin, anni chu a kalsan 17
a, khawpui ata chu a chhuak a, Bethani-ah a kal a; chutah chuan
a riak ta a.

Tin, zîngah khawpui lama a kîr leh laiin a rîl a lo ȳâm ta a. 18
Tin, kawng sîrah chuan theipui kûng a hmu a, a va pan a, a hnah 19
chauh lo chu engmah a hmu lo va. Tin, a hnênah, “Kumkhuain
lo rah tawh suh ang che,” a ti a. Tin, theipui chu a vuai ta nghâl 20
mai a. Tin, zirtirte chuan chu chu an hmuhin, “Eng tizia nge
theipui hi a vuai tâk nghâl mai?” tiin, mak an ti hle a. Tin, 21
Isuan an hnênah, “Tih tak meuhvin ka hrilh a che u, rinna in neih
a, in rinhlel loh chuan, theipui chunga tih ang chang hi in ti
lo vang a, he tlâng hnênah pawh hian, “Lo insawn la, tuifinriatah
lo inpaikh rawh,’ in tih chuan, in tih ang chuan a lo awm ang. Tin, 22
engkim ring chunga ȳawngtaia in dil apiang chu in hmu ang,”
a ti a, a chhâng a.

Tin, Pathian biak ina a luh hnua, a zirtîr lai chuan puithiam 23
latte leh vântlâng upate chu a hnênah an lo kal a, a hnênah, “Tu
thuin nge hêng thil hi i tih? tuinnge thu pe che?” an ti a.
Tin, Isuan an hnênah, “Kei pawhin thu kam khat ka zâwt ve 24

ang clie u, chu chu mi hrilh chuan, tu thuin nge hêng thil hi ka tih, ka hrilh ve ang che u. Johana baptismal kha, khawia mi thu 25 nge ni? Vâna mi thu nge, mihring thu?" a ti a, a chhâng a. Tin, an inngaihtuah a, " 'Vâna mi thu,' kan tih chuan, 'Eng-ahnge a thu in awi loh le?" min ti si ang a. Tin, 'Mihring 26 thu,' kan tih chuan, mipui chu kan hlau si; mi zawng zawngin Johana chu zâwlneiah an ruat si a," an ti a.

Tichuan, Isua an chhâng a, "Kan hre lo," an ti a.

27

Ani pawh chuan an hnênah, "Kei pawhin tu thuin nge hêng thil hi ka tih ka hrilh bîk lo vang che u. Nimahsela, nangnin eng-28 tinnge in ngaih? mi *tuemawin* fapa pahnih a nei a. Pakhat hnênah chuan a va kal a, 'Ka fa, vawiinah grêp huanah va thawk rawh,' a ti a. Ani chuan, 'Ka duh lo,' a ti a, a chhâng a; nimah-29 sela, nakinah a rilru chu a lo lamlêt a, a kal ta a. Tin, pakhat 30 hnênah *pawh* chuan a va kal a, chutiang bawkin a va ti a. Tin, ani chuan, 'Lalpa, ka *kal ang e*,' a ti a, a chhâng a; nimahsela a kal ta si lo va. Chu mite pahnih chuan a tu zâwk chuan nge an pa 31 duhzâwng ti le?" a ti a.

Anni chuan, "A hmasa zâwk chuan," an ti a.

Isuan an hnênah, "Tih tak meuhvin ka hrilh a che u, chhiah-khawntute leh nawhchizuarde chuan Pathian ramah an luh khâl dâwn che u a nih hi. Johana chu felna kawngah chuan in hnênah a lo kal a, amah chu in ring si lo va; chhiahkhawntute leh nawhchizuarde erawh chuan amah chu an ring a; nangnin chu chu in hmuh hnu pawhin amah chu in rin theihna tûrin in lam-lêt chuang si lo va.

"Tehkhin thu dang ngaithla rawh u: Mi *tuemaw*, in neitu 33 a awm a, chu *mi* chuan grêp huan a siam a, palin a hung vêl a, grêp sâwrna khur a lai a, in sâng a sa a; tin, lo enkawltute hnênah thlawhhlawh tûrin a pe a, ram dangah a kal ta a. Tin, a rah 34 lawh a hun dâwn chuan a rah la tûrin lo enkawltute hnênah a bawite a tîr a. Tin, lo enkawltute chuan a bawite chu an lo man a, 35 pakhat an vua a, pakhat an tiplum a, pakhat lungin an dêng a. Tin, bawi dang, a hmasa *pâwl* aia tam zâwk a tîr leh a; anniho 36 chungah pawh *an hmaa mite an tih ang* bawkin an lo ti *leh* a. Chu 37 mi hnuah erawh chuan, 'Ka fapa hi chu an zah ang,' tiin, a fapa chu an hnênah a tîr a. Nimahsela lo enkawltute chuan a fapa 38 chu an lo limuh veleh, 'He mi hi roluahu tûr chu a ni; i that ang u khai! a roluah tûr hi i neih sak *ang u*,' an inti a. Tichuan, 39 ani chu an man a, grêp huan ata chu an theh chhuak a, an tiplum ta a. Chutichuan grêp huan neitupa a lo kal hunin chûng lo 40 enkawltute chungah chuan engtinnge a rawn tih ang le?" a ti a.

Anni chuan a hnênah, "Chûng mi sualte chu hrehawm takin 41 a tiboral ang a, grêp huan chu lo enkawltu dang, a lawh hun

apianga a rahite chu a hnêna pe zéltu tûrte hnênah, thlawhhlawh tûrin a pe ang,” an ti a.

Isuan an hnênah, “Pathian lehkhaa,

‘In satute lung duh loh kha,

Chu ngei chu a kila lung ɻangkai ber a lo ni ta.

Chu chu Lalpa tih a ni a,

Kan mithinuhah a mak a ni,’

tih hi, in chhiar ngai lo vem ni?

“Chu mi avâng chuan, ‘Pathian ram chu in hnêñ atu lâk sak 43 a ni ang a, a rah chhuah tûr hnam hnênah pêk a ni ang,’ tik, ka hrill a che u. Tin, chu mi lung chunga thi chu a keh sawm ang; 44 a delh phei chu a râwt dip ang,” a ti a.

Tin, puithiam latte leh Pharisaite chuan a tekhin thiute chu 45 an hriatin anmahni chung thu a sawi tih an hre ta a. Tin, amah 46 chu man an tum a; nimahsela mipuite chu an hlau si a, zâwl-neia an ruat avângin.

22 Tin, Isuan anmahni a bia a, an hnêñalı tekhin thiin a 1 sawi leh a, “Vân ram chu lal tuemaw a fapa tâna lawi chaw 2 siam nêñ chuan tekhin a ni. Tin, lawi chaw eia a sâwmte chu 3 ko tûrin a bawite a tîr a, nimahsela, an lo kal duh lo va. Tin, ani 4 chuan, ‘Ka sâwmte hnênah khân, Ngai teh u, ka ruai chu ka peih 5 ta; ka sebâwngpate leh ka ran châwm thaute ka talh a, engkim peih a ni ta e; lawi chaw ei tûrin lo kal tawh rawh u, ti rawh 6 u,’ tiin, bawi dangte a tîr leh a. Nimahsela, an lo ngaihsak lo va, 7 an kal ta mai a, pakhat chu a lovah a kal a, pakhat chu a sumdâwn-naah; mi dangte chuan a bawite chu an man a, zahthlâk takin an siam a, an tihlum ta mai a. Chutichuan, lal chu a thinur ta a; a sipaihote a tîr a, chûng tualthattute chu a tiboral a, an 8 khua pawh a hâl sak ta a.

“Tin, a bawite hnênah chuan, ‘Lawi chaw peih a ni ta, ka 9 sâwmte erawh kha chu ei tlâk an ni lo. Chutichuan, kawng pêng 10 thuamahte kal ula, mi in hmuh apiang lawi chaw ei tûrin sâwm rawh u,’ a ti a. Tichuan, chûng bawite chu an chhuak a, kawng-ahte chuan an va kal a, an hmuh apiang mi sual leh mi Ʌhate pawh, an hruai khâwm ta vek a; tichuan, lawi chaw pindan chu mi sâwmtein an lo khat ta a.

“Nimahsela, lal chu mi sâwmte en tûra a lo luh chuanin, 11 inneihna puan sin lo mi pakhat chutah chuan a hmu a; tichuan, 12 a hnênah, ‘Thiana, eng tizia nge ni inneihna puan lovin hetah i lo luh le?’ a ti a. Tin, ani chu a ngawi reng a. Tin, lal chuan 13 a bawite hnênah, ‘A kut leh a ke phuar ula, pawn lam thimah paih chhuak rawh u; chutah chuan Ʌah leh ha Ʌhial chu a awm ang,’ a ti a.

"Sâwmte chu tam tak an ni a, thlante erawh chu tlémte an 14 ni," a ti a.

Chu mi lai chuan Pharisait chuan a thu sawia an man theih-nazia tur an va inrawn a. Tin, an zirtirte, Heroda pâwla mite 15 nén, a hnênah an tîr a, *chu mite chuan*, "Zirtirtu, mi dik tak i ni a, tih tak zetin Pathian kawng thu i zirtir thîn a, pawisak chuan tu-mah i nei lo tih kan hria e; tumah thlei bîk i nei si lo va. Chu-tichuan, engtinge i ngaih? min hrilh teh khai! Kaisara hnêna chhiah chawi hi a thiang nge thiang lo?" an ti a.

Nimahsela, Isuan an sualzia chuan a lo hria a, "Vervékte u, 18 engahnge mi fiah? Chhiah tangka chuan mi entîr rawh u," a ti a. 19 Tin, a hnênah duli an rawn la a. Tin, ani chuan an hnênah, 20 "Hei hi tu lem leh tu hming nge ni?" a ti a. Anni chuan a hnênah, "Kaisara," an ti a. Tin, ani chuan an hnênah, "A nih 21 ahnu, Kaisara thilte chuan Kaisara hnênah pe ula, Pathian thilte chuan Pathian hnênah *p: ta che u*," a ti a.

Chûng thu chuan hriatin mak an ti hle a, amah chuan an kal- 22 san a, an kal ta daih a.

Chu mi ni vêk chuan Saddukaiho, thawlehna a awm lo tite 23 chuan, a hnênah an lo kal a; a hnênah, "Zirtirtu, Mosian, 'Mi, 24 fa nei lovin thi sela, a unaupain a nupui chuan neiin a unaupa tân chi a thlah sak tûr a ni,' a ti a. Aw le, kan zîngah sal sarib an 25 awm a; a upa berin nupui a nei a, a thi a, tin, chi a thlah loh avângin a nupui chuan a unaupa rochun tûrin a hnutchhiah a; chutiang bawkin pahnihna chuan a ti a, pathumna chuan a ti 26 bawk a, pasarihna thlengin *an ti theuh* va. Tin, an zaa *an thi* 27 hnuah chuan hmeichhia *pawh* chuan a thi ta a. Chutichuan, thawh 28 leh hunah chuan an pasarihte zîngah tu nupui ber nge ni ang? an zain an nei theuh si a," tiin, an zâwt a. Isuan an hnênah, 29 "Pathian Lehkha Thu leh Pathian thiltihtheihna in hriat loh avângin in ngai sual thîn a ni. Thawlehnaah chuan nupui pasal 30 an innai dâwn tawh lo va, vâna vântirkhohte ang an ni dâwn zâwk asin. Tin, mitthi thawlehna thu chuan Pathianin, 'Kei 31 Abrahama Pathian, Isaaka Pathian, Jakoba Pathian ka ni,' tia in hnêna a sawi kha in chhiar lo vem ni? Pathian chuan mittli Pathian a ni lo va, mi nung Pathian a ni zâwk," a ti a, a chhâng a.

Tin, mipuite chuan chuan chuan hriatin a thu zirtir chuan mak 33 an ti hle a.

Pharisait erawh chuan, *Isuan* Saddukaite chuan a hnial dang 34 tih an hriatin an inkhâwm ta a. Tin, an zînga mi pakhat, dân hretuin, "Zirtirtu, Dân thuah chuan eng thupék hi nge ropui ber?" tiin, amah fiah nân thu a zâwt a. Tin, ani chuan a 37 hnênah, "'Lalpa i Pathian chuan i thinlung zawng zawngin, i thlarau zawng zawngin, i rilru zawng zawngin i hmangaih tûr

a ni,’ *tih hi*. Chu chu thupék ropui leh pawimawh ber a ni. 38
 Tin, a dawttu, *a* anpui chu hei hi a ni, ‘Nangmah i inhma- 39
 ngaih angin i vêngte pawh i hmangaih tûr a ni,’ *tih hi*. Chûng 40
 thupék pahnihah chuan dân *thu* leh Zâwlneite *thu* zawng zawng
 a inkhaikhâwm vek a ni,” *a ti a*.

Tih, Pharisaite chu an inkhâwm lai chuan, Isuan anmahni 41
 chu thu a zâwt a, “Krista chu engtinnge in ngaih? tu fapa nge 42
 ni? *a ti a*. Anni chuan a hnênah, “Davida *fapa*,” *an ti a*. Ani 43
 chuan an hnênah, Davidan,

‘*Lalpa* chuan, ka *Lalpa* hnênah, 44

I hmêlmate i kephah hnuiaia ka dah hma loh zawng

Ka ding lamah *thu rawh*,’ *a ti*,

tiin, eng tiziain nge Thlarauvin ani chu ‘*Lalpa*’ a tih le? Davidan
 ani chu ‘*Lalpa*’ a tih si chuan, engtinnge a fapa a nih *theih?*” *a* 45
ti a.

Tin, tuman kam khat mahin an chhâng thei lo va, chu mi ni 46
 achin chu tuman thu dang rêng rêng an zâwt ngam tawh hek lo.

23 Tin, Isuan mipuite leh a zirtîrte hnênah thu a sawi a, 1
 “Lehkhaiziaktute leh Pharisaite chu Mosia thutphahah | chuan 2
 an *thu* *thin* a, chuvângin an hrilh apiang che u chu ti ula, zâwm 3
 zêl ang che u; an thiltih ang erawh chu ti *ve* suh ang che u, sawi 4
 zawng an sawi *thin* a, *an ti si* *thin* lo a ni. Phur rit hrehawm takte 5
 an siam a, mite an bel *thin* a, anmahni erawh chuan an kut zung- 6
 tang *pawhin* an tisawn duh lo. An thiltih zawng zawng chu 7
 mihring hmuh atân a ni, *an tih* zâwk *thin* ni, *an thil* bun leh 8
 khimte chu an tihlai a, *an puan* hmâwr fêm an tibuk *thin* a, ruai- 9
 thehnaah hmun *tha* berte, inkhâwmna inah *thutphah* *tha* berte, 10
 dâwr hmuna chibaibûkte, miten ‘Rabbi’ an tihte an ngaina si *thin* a. 11

“Nangni erawh chu ‘Rabbi’ tihin awm suh u; in zirtîrtu 12
 chu pakhat *chauh* a ni a, nangni zawng zawng chu unau in ni si a. 13
 Tin, lei chungah hian tumah ‘Ka pa’ *ti* suh u; in Pa chu pakhat 14
chauh a ni, vâna mi khi. ‘Hruaitute’ tihin awm hek suh u, in 15
 Hruaitu chu pakhat *chauh* a ni, Krista chu. In zinga ropui ber 16
 chu in rawngbâwltuah a awm zâwk tûr a ni. Tupawh inngaihlu 17
 apiang *an* tlâwm ang a, tupawh inngaitlâwm apiang chawimawiin
an awm ang.

“Nimahsela nangni lehkhaiziaktu leh Pharisaï vervêkte u, in 18
 chung a pik e! vân ram kawng chu mite in khâr sak si *thin*; 19
 nangni lah in lût si lo va, mi lût tûrte pawh luh in phal *thin* hek
 lo. Nangni lehkhaiziaktu leh Pharisaï vervêkte u, in chung a pik 20
 e! Saphun pakhat pawh siam tûrin tuifinriat leh khawmual in kal
 hual si a, tin, chutianga a lo awm veleh ani chu nangmahni leh
 hnihin Gehenna fapaah in siam *thin*.

“Nangni, hruaitu mitdel, ‘Tupawh Pathian biak in chhâla 21

chhechham apiang, chu chu engmah a ni lo; tupawh Pathian biak ina rangkachak chhâla chhechham apiang erawh chuan hlen tûr a ni,' tite u, in chung a pik e! Nangni mi â, mitdelte-u! A engnge ropui zâwk, rangkachak nge, Pathian biak in, rangkachak titianghlimtu chu? Tin, 'Tupawh maichâm chhâla chhechham apiang, engmah a ni lo; a chunga thilpêk awm chhâl-a chhechham apiang erawh chuan hlen tûr a ni,' in ti. Nangni 19 mitdelte u! A engnge ropui zâwk, thilpêk nge, maichâm, thilpêk titianghlimtu chu? Chutichuan, tupawh maichâm chhâla 20 chhechham apiang chuan maichâm leh a chunga awm zawng zawng chhâlin chhia a chham ȣhîn. Tupawh Pathian biak in 21 chhâla chhechham apiang chuan, Pathian biak in leh a chhûnga chêng chu chhâlin chhia a chham ȣhîn. Tupawh vân chhâla chhe- 22 chham apiang chuan, Pathian ȣhutphah leh a chunga ȣhu chu chhâl-in chhia a chham ȣhîn a ni.

"Nangni lekhaziaktu leh Pharisai vervêkte u, in chung a 23 pik e! pudina te, mohuri te, zira te chu sâwmah pakhat in pe ȣhîn a, dân thu pawimawh zâwk—felnâ te, khawngaihna te, rinawmnâ te chu—in ngaihthah si ȣhîn; nimahsela chûng chu asin in tih tûr ni, a dangte chu tih ȣhulh chuang lovin. Nangni hruai- 24 tu mitdel, thosi thlifaia sanghâwgsei lem si ȣhînte u!

"Lehkaziaktu leh Pharisai vervêkte u, in chung a pik e! 25 no leh thlêng pawn lam in silfai a, a chhûng erawh chu hleprûkna leh insûm lohnain a khat si a. Nang Pharisai mitdel, no leh 26 thlêng chhûng lam chu silfai hmasa rawh, a pawn lam pawh a lo fai theihna tûrin.

"Lehkaziaktu leh Pharisai vervêkte u, in chung a pik e! 27 Thlân hnawih vâr, pawn lam mawi taka lang, a chhûng lam erawh chu mitthi ruhte leh bawlhhlawh tinrênga khat angte chu in ni asin. Nangni pawh chutiang takin pawn lamah chuan 28 mihring mithmuhin fel takin in lang ȣhîn a, in chhûng lamah erawh chuan vervêkna leh sualnain in khat si a.

"Nangni lekhaziaktu leh Pharisai vervêkte u, in chung a pik e! 29 Zâwlneiho thlân inte in sa a, mi fel thlânte pawh in cheimawi a, 'Kan pute dam lai khân lo awm ve mah ila, zâwlneite thisen 30 an chhuahnaah chuan kan tel ve lo vang,' in ti ȣhîn. Chutichuan 31 zâwlneiho thattute fa in ni tih in inhriattir a ni. In pute teh- 32 khâwng chu tikhat nghâl mai rawh u. Rûlte u, rûl thlahte u, 33 Gehenna rorêlna chu engtinngé in pumpelh theih ang?

"Ngai teh u, chu mi avâng chuan in hnênah zâwlneite, mi 34 fingte, lekhaziaktute ka rawn tîr dâwn; ȣhenkhat in tihlum ang a, kraws-ah in khêngbet ang, ȣhenkhat in inkhâwmna inahte savun hruin in vua ang a, khaw tinah in tiduhdah zui zêl ang; chutichuan, Abela mi fel tak thisen aþangin, Pathian biak in leh 35

maichâm inkâra Barakia fapa Zakaria in thaha thisen thleng khân, lei chunga *mi* fel thisen *an* chhuah zawng zawng chu nang-mahni chungah a lo la thleng thei ang. Tih tak meuhvin ka 36 hrilh a che u, chûng zawng zawng chu tûn lai ḡhangtharte chungah hian a lo la thleng ang.

“Aw Jerusalem, Jerusalem! zâwlneiho thattu, i hnêna an 37 rawn tirhte lunga lo dênglumtu! arpuiin a notê a thla hnuaia a awp khâwm angin i fate vawi engzâtngé awp khâwm ka tum kha! Nimahsela in duh si lo. En teh u, in in chu aruaka hnun- 38 chhiah che uin a awm ta. Ka hrilh a che u, ‘Lalpa hminga lo kal 39 chu a eng a thâwl e,’ in tih hma loh chuan, tûn achinah mi hmu leh dâwn tawh lo a nih hi,” *a* ti a.

24 Tin, Isua Pathian biak in ata a chhuak a, a kal dâwn a. 1

Tin, a zirtirte chu Pathian biak inte entir tûrin a hnênah an 2 lo kal a. Ani erawh chuan an hnênah, “Hêng zawng zawng hi in hmu maw? tih tak meuhvin ka hrilh a che u, tihchim lohva lung intiang réng réng hetah a awm lo vang,” *a* ti a, a chhâng a.

Tin, Oliv Tlângah chuan a ḡħut laiin zirtirte chu anmahni 3 chauhvin a hnênah an kal a, “Chûng chu engtikahnge a lo awm ang? i lo kal lehna leh khawvél tâwpna chhinchhiahna chu engnge ni ang? min hrilh rawh,” *an* ti a.

Tin, Isuan a chhâng a, an hnênah, “Tuman an tihder loh 4 nân che u simkhur rawh u. Mi tam takin, ‘Krista chu ka ni,’ 5 tiin, keinia hming chhâlin an lo kal ang a, mi tam tak an tihder dâwn si a. Tin, indo thu leh indo thuthang in la hria ang; in 6 mangan loh nân simkhur rawh u; chûng chu a lo thleng tûr réng a ni; nimahsela tâwpna chu a la ni rih lo vang. Hnam hrang leh 7 hnam hrang an indo vang a, ram hrang leh ram hrang an indo vang a; hmun hrang hrangah ḡħamta a tla ang a, lîrte a nghîng ang.

“Chûng zawng zawng chu nau vei ḡħantirha a ni.” 8

“Chu mi hunah chuan hrehawm *tuar tûrin* an mantîr ang che 9 u a, an tihlum ang che u; ka hming avângin hnam zawng zawng huat in ni ang. Chu mi hunah chuan mi tam tak an tlu 10 ang a, an inmantîr tawn ang a, an inhaw tawn ang. Zâwlnei 11 der tam tak pawh an lo chhuak ang a, mi tam tak an tihder ang. Tin, sual a la pun dâwn avângin mi tam zâwk hmangaihna chu 12 a la dai ang.

“Nimahsela, a tâwp thlenga tuar peih apiang chu, chu mi ngei 13 chu chhandamin a awm ang.

“Tin, he ram Chanchin Tha hi hnam zawng zawng hriattîrna 14 tûrin khawvél zawng zawngah hrilhin a awm ang; chu mi zâwah ah chuan tâwpna chu a lo thleng ang.

“Chutichuan, tiċċautu tenawm, zâwlnei Daniela sawia kha, 15 hmun thiengħlima dinga in hmuh hunah chuan (a chhiar apiang- 16

in a awmzia hre rawh se) Judai rama awmte chu tlângahte tlân 17
bo rawh se; in chunga awm chu a ina englo chuh tûrin chhuk 18
suh se; tin, lova awm chu a puan chuh tûrin kîr leh suh se. Chûng 19
ni chuan raite leh nauno pawmte chung chu a pik ang. Tin, 20
in tlân bo *hun* tûr chu thlasikah emaw, Chawlhniah emaw a lo
thlen loh nân ɻawngtai rawh u; chu mi hunah chuan hrehawm 21
nasa tak a awm dâwn si a; chutianga nasa rêng rêng chu lei-
lung pian tîrh ata tûn thlengin a la awm ngai lo va, awm pawh
engtikah mah a lo awm *leh* tawh hek lo vang.

"Tin, chûng nite chu tihtawi ni suh sela mihring rêng rêng 22
damin an chhuak lo vang; nimahsela, thlante avâng chuan
chûng nite chu tihtawi a ni ang.

"Chutih hunah chuan tupawhin in hnênah, 'En teh, Krista 23
chu heta hi a awm,' emaw, 'Heta hi,' emaw, an tih chuan, awi
suh ang che u. Krista derte leh zâwlnei derte an lo chhuak dâwn 24
si a, chûng chuan thei ang sela thlante meuh pawh an tihder theih
nân chhinchhiahna leh thilmak ropui takte an ti ang. Ngai teh 25
u, ka hrilh lâwk tawh che u hi. Chutichuan, in hnênah, 'Ngai 26
teh u, thlalêrah a awm,' *an tih che u chuan*, kal chhuak suh u; 'Pin-
dan chhungirlahte a awm,' *an tih che u chuan*, awi duh suh u. Kâwl, 27
chhak lamah a lo phe chhuak a, thlang lam thleng pawhin a lang
thîn a, Mihring Fapa lo kal *lehna* chu chutiang chu a ni dâwn si a.

"Khawiah pawh saruang awmna apiangah mulukawlhte 28
pawh an awm khâwm ang.

"Nimahsela, chûng ni hrehawm hnu lawkah chuan ni tih- 29
thimin a awm ang a, thla a êng tawh lo vang a, vân aṭangin arsite
a lo tla ang a, vân thiltihtheihnate chu tinhghìn a ni ang; chutih 30
hunah chuan Mihring Fapa chhinchhiahna chu vânah a lang
ang. Chu mi hunah chuan leia chi tinin an âwmte an inchûm
ang a, Mihring Fapa hi thiltihtheihnate leh ropuina nasa tak nêñ
vân chhûm chunga lo kal an hmu ang. Tin, a vântirhkohte chu, 31
tawtawrâwt ri nasa tak nêñ, a tîr chhuak ang.

"Anni chuan a thlante chu kâwl kil li ata—vân tâwp aṭanga
a tâwp leh lam thlengin—an lâwr khâwm ang.

"Tichuan, theipui kûngah hian a tekhin thu zir rawh u: 32
A ḥang a lo no va, a hnah a lo chawr chuan nipui a thaw dâwn
tih in hre thîn; chutiang bawkin nangni pawhin chûng zawng 33
zawng chu in hmuh hun chuan, amah chu a lo hnai tawh a,
kawngka bul ngeiah *a awm* tih hria ang che u. Tih tak meuhvin 34
ka hrilh a che u, chûng zawng zawng chu a thlen kim hma loh
zawng tûn lai thangtharte hi an ral lo vang. Lei leh vân a ral 35
ang a, ka thu erawh chu a ral lo vang.

"Nimahsela, chu mi ni leh a hun thu chu Pa chauh lo chuan 36
tuman, vâna vântirhkohte pawhin, Fapa pawhin, an hre lo,

"Tin, Nova dam lai ang bawk kha Mihring Fapa lo kal *lehna* 37
 chu a ni ang. Chûng ni tuilêt hmate chuan Nova lawnga a luh 38
 ni thlengin an eiin an bâr a, nupui pasal an innei ; tui a lo 39
 lêt a an zaa a lâk bo vek hma loh chuan engmah an hre lo va;
 Mihring Fapa lo kal *lehna* chu chutiang bawk a ni ang. Chu 40
 mi hunah chuan lovah mi pahnih an awm ang a; pakhat chu
 kal bopuiin a awm ang a, pakhat chu hnutchhiahin a awm ang.
 Hmeichhe pahnih buh râwt sawmnâah chuan buh râwt sawmin 41
 an awm ang a, pakhat chu kal bopuiin a awm ang a, pakhat chu
 hnutchhiahin a awm ang.

"Chutichuan ngaihven rawh u, eng niah nge in Lalpa a lo kal 42
 dâwn in hre si lo.

"Nimahsela, hei hi hre rawh u, rûkru a lo kal hun tûr in nei- 43
 tuin hria sela, a vêng ang a, a in a reh pawhtîr lo vang.

"Chuvângin, nangni pawh inring rengin awm rawh u, in rin 44
 loh hunah Mihring Fapa a lo kal dâwn si a.

"Bawi rinawm, fing tak, a puin a hun apianga an chaw chan 45
 tûr sem sak tûrin a chhûngte chunga hotua a siama chu, tu ber
 nge ni ang le? A pu a lo kal huna bawi chutiang tia a rawn 46
 hmuha chu a eng a thâwl ang. Tih tak meuhvin ka hrilh a che 47
 u, a neih zawng zawng chungah hotuah a siam ang. Amaherawh- 48
 chu bawi sual chuan, a rirluin, 'Ka pu a lo kal lawk dâwn lo 49
 ve,' tiin, a bawipuite lo vêl ta sela, mi ruite hnênah eiin bâr sela, 50
 chu bawia pu chu a rin loh niah, a hriat loh laiin, a lo kal ang a, 51
 bung hnihah a rawn chhuah ang a, mi vervêkte chan ang a chantir
 ang; chutah chuan tâh leh ha chu a awm ang.

25 "Chu mi hunah chuan vân ram chu nula thianghlim sâwm 1
 an khâwnvâr kengä mo neitu hmuak tûra chhuakte nén 2
 chuan tekhin a ni tawh ang. An zînga mi panga an â a, panga 3
 an fing. A âte chuan an khâwnvârte an kenin, a tui an keng 4
 tel si lo va; a fingte erawh chuan an khâwnvârte an keng a, an ûmte 5
 chuan a tui an keng tel bawk a. Tin, mo neitu chu a lo kal har 6
 avângin an zain an muthlu a, an lo muhil ta a. Tin, zan 7
 lai takah chuan, 'Ngai teh u, mo neitu chu a lo kal e! A hmuak 8
 tûrin lo chhuak r'u khai!' tiin, au thâwm a lo awm ta a. Chu 9
 veleh chuan nula thianghlimho chu an tho vek a, an khâwn- 10
 vârte chu an buatsaih a. Tin, a âte chuan, a fingte hnênah,
 'In khâwnvâr tui kha min pe ve rawh u; kan khâwnvârte a thi
 dâwn e,' an ti a. Nimahsela, a fingte chuan, 'Keini leh nangni
 tân a daih lo vang e; a zuartute hnênah kal ula, lei ve zâwk rawh
 u,' tiin, an chhâng a. Tin, lei tûra an kal bo hlân chuan mo neitu
 chu a lo thleng ta a; tichuan, a peihte chu amah nén lawi chaw
 eiin an lût a; tin, kawng chu an khâr ta a. Chu mi hnuah chuan
 nula thianghlim dangte pawh chu an lo thleng a, 'Ka pu, ka pu,

min hawn sak rawh!" an ti a. Ani erawh chuan, 'Tih tak meuh- 12
vin ka hrilh a che u, ka hre lo che u a ni,' a ti a, a chhâng a.

"Chutichuan, ngaihven rawh u, a ni leh a hun chu in hre si 13
lo va.

"Mi, ram danga kal dâwna, ama bawite kova, a sumte an 14
hnêna kawltîr ang chu a ni si a. Bawi pakhat hnênah talent nga 15
a pe a, bawi dang hnênah *talent* hnih a pe a, bawi dang hnênah
talent khat a pe a; an tih theih tâwk tur ang zel theuhvin a pe a;
tichuan, a kal ta a. Tin, talent nga dawngtu chu chung chuan 16
a va sumdâwng ta nghâl a, talent nga dang a dek chhuak ta a.
Chutiang bawkin *talent* hnih dawngtua pawh chuan talent hnih 17
dang a dek chhuak ta a. *Talent* khat dawngtu erawh chu a va 18
kal a, lei a lai a, a pu tangka chu a thukru ta zâwk a.

"Tin, rei tak hnuah chung bawiho pu chu a lo haw a, an hnê- 19
ah a sum chanchin a tifel a. Tichuan, talent nga dawngtu chu 20
a lo kal a, talent nga dang a rawn keng a, 'Ka pu, nangin talent
nga mi kawltîr kha; en teh, talent nga dang ka dek chhuak e,'
a ti a. A pu chuan a hnênah, 'Bawi tha leh rinawm, i ti tha e; 21
tlêmte chungah i rinawm a, tam tak chungah ka awmtîr ang che;
i pu lâwmnaah lût rawh,' a ti a. Tin, talent hnih dawngtu pawh 22
chu a lo kal a, 'Ka pu, nangin talent hnih mi kawltîr kha; en teh,
talent hnih dang ka dek chhuak e,' a ti a. A pu chuan a hnênah, 23
'Bawi tha leh rinawm, i ti tha e; tlêmte chungah i rinawm a,
tam tak chungah ka awmtîr ang che; i pu lâwmnaah lût rawh,'
a ti a.

"Tin, talent khat dawngtu pawh chu a lo kal a, 'Ka pu, mi 24
ti kher kher i ni tih ka hria a che; i tuh lohnaah pawh i ât thîn
a, i tihdarh lohnaah pawh i seng thîn a ni; tichuan, ka hlau va,
ka va kal a, i talent kha leiah ka thukru a; en teh, i ta ngai kha i 25
hmuh leh hi,' a ti a. A pu chuan a hnênah, 'Bawi sual leh zawm- 26
thawpa, ka tuh lohnaah pawh ka ât a, ka tihdarh lohnaah pawh
ka seng thîn tih i hria maw? Chuti a nih ahnu, ka tangka chu 27
sumdâwngtute hnênah lo dah tawh tûr i ni, chutichuan, ka lo
haw hian ka ta hi a pung nêñ ka hmu leh tûr a ni. Tichuan, a 28
talent khat kha lâk sak ula, talent sâwm neitu hnênah pe rawh
u. Tupawh a nei apiang an pe belhchhah ang a, a lo ngah ang; 29
tupawh a nei lo apiang erawh chu a neih chhun pawh an lâk sak
ang.

" 'Tin, bawi thahnem lo kha pawn lam thimah chuan pah 30
chhuak rawh u; chutah chuan tha leh ha thial chu a awm ang,'
a ti a, a chhâng a.

"Amaherawhchu, Mihring Fapa hi chu, a vântrikhkohte zawng 31
zawng nêñ, a ropuinaa inthuama a lo kal hunah chuan, a ropuina
thutphahah a thu ang a; a hmâah chuan hnam tin an inkhâwm 32

ang a; berâni vêngtuin kôl zing ata a berâni te a hlir angii anniho 33
chu a hlir ang a; berânte chu a ding laniah a dahi ang a, kôlte
erawh chu a vei lamah *a dah ang.*

“Chu mi hunah chuan Lalber chuan a ding lania inite hnênah 34
chuan, ‘Ka Pa voh bikte u, lo kal ula, khawvél siam tantirh ata in
tâna ram buatsaih chui chang rawh u; ka ril a tâmin, nangnin ei 35
tûr mi pe a; ka tui a hâlin, in tûr mi pe a; mikhual ka nihin, ini
thleng a; saruak *ka nihin*, puan mi sintîr a; ka dam lohvin, mi
kan a; tân ina ka awmin, ka hnênah in lo kal si a,’ a la ti ang. 36

“Chu mi hunah chuan mi felte chuan, ‘Lalpa, engtikahnge 37
ril tâmin kan hmuh chia ei tûr kan pêk che? tuihâlin *kan hmuh*
chia, in tûr kan pêk che? Engtikahnge mikhual ka hmuli *chia*, 38
kan thlen che? saruaka *kan hmuh chia*, puan kan sintîr che? Eng-
tikahnge dam lovin emaw tân inah emaw kan hmuh chia, i hnêna 39
kan lo kal?’ tiin, an la chhâng ang. Tin, Lalber chuan an hnê-
nah, ‘Tih tak meuhvin ka hrilh a che u, Hêng ka unau tê berte
zinga mi pakhat chunga in tih chu, ka chunga ti in ni,’ tiin, a la
chhâng ang.

“Chu mi zighthah chuan, a vei lama mite hnênah pawh chuan, 41
‘Anchhe dawngte u, kumkhaw mei diabola leh a tirhkohte tân
an buatsaihah chuan mi kal bosan rawh u; ka ril a tâmin, nangnin
ei tûr mi pe lo va; ka tui a hâlin, in tûr mi pe lo va; mikhual ka 42
nihin, mi thleng lo va; saruak *ka nihin*, puan mi sintir lo va: dam 43
lo leh tân ina ka awmin, mi kan si lo,’ a la ti ang. Chu mi lunah 44
chuan anni pawhin, ‘Lalpa, engtikahnge ril tâmin emaw, tuihâlin
emaw, mikhualin emaw, saruakin emaw, dam lovin emaw, tâu
inah emaw kan hmuh chia, rawng kan bâwl sak loh che?’ tiin,
an la chhâng ang. Tin, ani chuan an hnênah, ‘Tih tak meuhvin 45
ka hrilh a che u, Hêng mi tê berte zinga mi pakhat chunga in ti
lo chu ka chunga ti lo in ni,’ tiin, a la chhâng ang.

“Tin, chung chu kumkhaw hremnaah an kal ang a; mi felte 46
erawh chu kumkhaw nunnaah *an kal ang*,” a ti a.

26 Tin, heti hi a ni a, Isuan chung thu zawng zawng chu a 1
sawi zawhin, a zirtirte hnênah, “Ni hnih achinah Kalhlén 2
Kût a lo awm dâwn tih in hria a, Mihring Fapa hi khenbeh tûrin
an mantîr dâwn a ni,” a ti a.

Chu mi lai chuan Puithiam Lalber Kaiapha an tiha in hual 3
chhûng kawlaiah chuan puithiam latte leh vântlâng upate chu
an inkhâwm a; Isua chu ngamthlêma mana, an tihhlum theihna 4
tûrin an inrâwn a. Nimahsela, “Kût chhûng chuan ni suh 5
se, chutilochuan vântlâng zîngah buaina a lo awm dah ang e,”
an ti a.

Tin, Isua Bethani khuaah, phâr Siunona inah chuan a awm 6
laiin, hmeichhe pakhat alabasta bâwma hriak rimtui to tak kengin, 7

a hnénah a lo kal a, a chaw kil laiin a luah a leih a. Nimahsela, 8 zirtirte chuan *chu chu* an hmuhin an thinur a. "Eng atan nge hetia a tibboral mai mai ni? He hriak hi man tan tak a hrallha, mi 9 retheite hnénah pék theih a ni si a," an ti a. Isua erawh chuan *chu chu* a hriatin, an hnénah, "Hmeichhia hi engahnge in tihbuai 10 ni? ka chungah hian thil tha tak a ti a ni. Mi retheite chu kum- 11 khuaa in hnénah awm an ni alawin, kei erawh chu kumkhuaa in hnénah awm tur ka ni lo. He hriak rimtui ka taksaa a leih hi, 12 phim túra mi buatsah türin a ti a nih hi. Tih tak meuhvin ka hrilh a che u, khawvél zawng zawngah khawiah pawh he Chanchin 13 Tha hi an hrilna apiangah he hmeichhe thiltih pawh hi amah lriat rengna türin an sawi ve zél ang," a ti a.

Chu mi hnuah chuan sáwm leh pahnihte zinga mi pakhat, 14 Juda Iskariota an tiha chu, puithiam latte hnénah a kal a, "Amah 15 chu ka mantir ang che u a, engnge mi pék ang?" a ti a. Tin, tangka sawmthum an bük sak ta a. Chu mi chinah chuan man- 16 tirna remcháng a zawng ta a.

Tin, chhang dawidim telh loh *ni*, ni hmasa berah chuan zirtirte 17 chu Isua hnénah an lo kala, "Kalhlén Kút chaw eina türin khawi- 18 ahnge buatsah sak che ila i duh?" an ti a. Tin, ani chuan, "Khawpuiah tuemaw hnénah kal ula, a hnénah, 'Zirtirte chuan, 19 Ka hun a hnai ta a; ka zirtirte nén Kalhlén Kút i inah kan küt ang e, a ti e, va ti ang che u," a ti a. Tin, Isuan an hnénah a tih 20 angin zirtirte chuan an ti a; Kalhlén Kút chaw chu an buatsah ta a.

Tin, khua a lo tlai lam chuan, zirtir sáwm leh pahnihte nén 21 chaw an kil a; tin, an ei laiin ani chuan, "Tih tak meuhvin ka 22 hrilh a che u. In zinga mi pakhat hian mi mantir ang," a ti a. Tin, an lungngai ta ém ém a, a hnénah, "Lalpa, keimah ein 23 ni?" an ti ta theuh va. Tin, ani chuan, "Thléng mi zenpuiti 24 ngei chuan mi mantir ang. Mihring Fapa hi a chanchin an ziak ang tak khán a kal dawm a ni; nimahsela, Mihring Fapa man- 25 tirtu tur mihring chung chu a pik e! chu mihring chu piang suh sela a tan a tha záwk ang," tiin, a chhâng a. Tin, a mantirtu tur Juda chuan a chhâng a, "Rabbi, keimah em ni?" a ti a. Ani chuan a hnénah, "Ni e," a ti a.

Tin, an ei laiin Isuan chhang a la a, mal a sáwm sak a, a phel 26 a; tin, zirtirte hnénah chuan a pe a, "La ula, ei rawh u; hei 27 hi ka taksa a ni," a ti a. Tin, no a la a, lâwm thu a sawi a, an hnénah a pe a, "In zain in rawh u; hei hi ka thisen, sualte ngaih- 28 dam nána mi tam tak tâna chhuak tur, thuthlunna chu a ni. Nimahsela, ka hrilh a che u, ka Pa ramah nangmahni néna a thar 29 ka in ni a thlen hma loh zawng tûn achinah grêp hrui raha mi hi ka in leh tawh lo vang," a ti a.

Tin, Ila an sak zawhio an chlinaik a. Oliv Tlāngah chuan an 30 kal ta a.

Tin, Isuan an hnēnah, "Zāninah hian in zaūn k*e* chung thuah 31 lungni lovin in awm vek ang; 'Berām vēngtu chu k*i* vua ang a, berām rual chu an darh *ang*,' *tih* ziak a ni si a. Ninihsela, ka 32 thawh leh hūn Galili ramah in hūnah ka kal ang," a ti a. Petera 33 erawh chuan a hnēnah, "An zaūn i chung thuah lungni lovin awm *mah* sela kei zawng lungni lovin ka awm tawp lo vang," tiin, a chhāng a. Isuan a hnēnah, "Tih tak meuhvin ka hrilh a che, 34 Zāninah hian *ár* a khuan hūnai, nangin vawi thum mi phat ang," a ti a. Peteran a hnēnah, "I thihsnaah chuan thi ve dāwn mah 35 ila ka phat tawp lo vang che," a ti a. Chutiang bawkin zirtirte zawng zawng chuan an ti ta ṭhenli va.

Chu mi zawhah chuan Isua anniho nén hnōn pakhat Gethse- 36 mane an tih chu an thleng a; tin, *ani chuan* a zirtirte hnēnah, "Sawta ka va ṭawngtai chhūng zawng hetah hian lo ṭhu rawh u," a ti a. Tin, Petera leh Zehedaia fapate pahnih chu a hruai a, 37 a lungngaiin a lo mangang ta ém ém a. Tin, an hnēnah, "Ka 38 rilru a lungngai ém ém a, thihsna khawp hial a ni; hetah hian awm ula, mi vēnpui rawh u," a ti a. Tin, tlémín hma lamah a va kal 39 hlek a, a bawkkhup a, "Aw ka Pa, a theih chuan he no hian mi pēl lul rawh se; nimahsela keima thu ni lovin, nangma thu thu ni zāwk rawh se," tiin, a ṭawngtai a.

Tin, zirtirte hnēnah chuan a lo kal a, anni chu muhilin a rawn 40 hūu a. Tichuan, Petera hnēnah, "E khai ! nangnin dár kár khat pawh mi vēnpui thei lo a ni maw? Thlémnaa in luh loli nán 41 iuring reungin ṭawngtai rawh u; thilarau zawngin a peih a, tisa erawh chu a chak lo a ni," a ti a. Tin, vawi hnihnaah a va kal 42 a, a ṭawngtai leh a, "Aw ka Pa, ka in lohva hei hian *mi* pelh theih lul loli chuan, nangma thu thu ni rawh se," a ti a. Tin, a lo kal 43 leh a, anniho chu muhilin a rawn hmu *leh* a, an inut a chhuak *hle* si a. Tin, a kalsan leh a, a vawi thuunaah a thu sawi ngai 44 sawiin a ṭawngtai leh a. Chu mi zawhah chuan zirtirte hnēnah 45 a lo kal *leh* a, an hnēnah, "Túnah zawng muhil ula, chāwl tawh rawh u! Ngai teh u, a hun chu a lo thleng ta a, Mihring Fapa hi mi sualte kutah an mantir dāwn hi. Tho ula, i kal ang u; 46 en teh u, mi mantirtu túr chu a lo hnaih *ták* hi," a ti a.

Tin, a la sawi lai mēkir Juda, sāwm leh pahnih te zinga 47 mi pakhat chu, a lo thleng ta a, ama rual chuan puithiam lalte leh lekhaziaktute leh upate hnēn ata mipui nasa tak khandaiah leh talhtum kengin *an lo thleng* bawk a. Tin, a mantirtu túr 48 chuan chhinchhiahna túr a lo hrilh lāwk diam a. "Ka fawh apiang chu amah a ni ang, man ang che u," tiin. Tichuan, Isua chu a 49 va pan ta nghál a, "Chibai, Rabbi!" tiin, a fawp ta ngawih ngawih

a. Tin, Isuan a hnénah, "Thiana, i rawn kal chhan chu *ti mak*," 50
a ti a. Chu veleh Isua chu an chelh a, an man ta a.

Tin, ngai teh, Isua hote zinga pakhat chuan a kutin a ban a, 51
a khandaih a phawi a, Puithiam Lalber bawi chu a sàt a, a beng
a sah thlák sak a. Tin, Isuan a hnénah, "I khandaih kha a dah- 52
naah dah leh rawh, khandaih ruaitute zawng zawng chu khan-
daih vékah an thi dàwn si a. Túnah pawh vântirhkoh sângruk 53
hmun sâwm leh hmun hnih aia tam zâwk mi rawn tirh sak túrin
ka Pa hnénah ngén thei lovin mi ring em ni le? Nimahsela *ngén* 54
ang ila, engtinnge Pathian Lehkha Thu—hetianga a lo awin túr
thu hi—a thlen theih ang le?" a ti a.

Chu mi lai tak chuan Isuan mipuite hnénah chuan, "Khandaih- 55
te, talhtumte kengin suamh mang man túr ang rengin nü man
túrin in lo chhuak a ni maw? Pathian biak inah ni tin zirtirin
ka thu thin a, mi man si lo va. Nimahsela zâwlnei lehkha thute 56
chu a lo thlen theihna túrin héng zawng zawng hi a lo awm ta a
nih hi," a ti a.

Chu ini lai chuan zirtirte zawng zawng chuan aniah chu an
thlahthlam a, an tlân bo ta vek a.

Tin, Isua mantute chuan Puithiam Lalber Kaiapha *ina*, leh- 57
khaziaktute leh upate awm khâwmnaah chuan ani chu an hruai ta
a. Nimahsela Péteran hla tak aṭangin amah chu a zui a, Pui- 58
thiam Lalber in hual chhûng kawtlai thlengin; tin, a va lút a, a
tâwpna limu túrin chhiahhlawte zìngali a thin ve a.

Tin, amah an tihhlum theihna túrin puithiam latte leh rorèl- 59
tuho zawng zawng chuan Isua hékna an zawng a; hretu der 60
tam tak lo kal mah sela an hmu si lo. Nakinah erawh chuan
mi pahnih an lo kal a, "He mi hian, 'Pathian biak in hi thiata, 61
ni thum chhûnga sa *le* thei ka ni,' a ti e," an ti a. Tichuan, Pui- 62
thiam Lalber chu a ding chhuak a, a hnénah, "Engniahin i chhâng
lo maw? Héng hian an hékna che hi eng tizia nge ni?" a ti a.
Isua erawh chu a ngawi reng a. Tin, Puithiam Lalber chuan 63
a hnénah, "Pathian nung hmingin ka vau a che, Krista, Pathian
Fapa chu i ni emaw? min hrilh rawh," a ti a. Isuan a hnénah, 64
"Ni e. Nimahsela, ka hrilh a che, tûn hnuah Mihring Fapa
hi thiltihtheihna ding lama thua, vân chhûm chunga lo kal in la
hmu dâwn a ni," a ti a.

Tin, Puithiam Lalber chuan a silhfênte a pawt thlér a, "Pathian 65
a sawichhe ta; hretu dang engahnge kan ngaih tawh ang? Ngai
teh u, Pathian a sawichhiatzia chu túnah in hre tawh e. Engtinnge
in ngaih?" a ti a. Anni chuan, "Thi tlâk a ni," tiin, an chhâng 66
a. Tin, a hmaiah chil an chhâk a, an hnek a; thenkhat chuan, 67
"Nang Krista, tuinnge bêng che? Min hrilh rawh," tiin, an 68
bêng a.

Tin, Petera chu pâwnah, in hual chhüng kawtlaiah chuan 69
 a tñu a; tin, nula pakhat a hnénah a lo kal a, "Nang pawh Isua
 Gâllî ramia mi hnénah awm kha i nih hi." a ti a. Ani erawh 70
 chuan, "I thu sawi chu ka hre hauh lo mai," tiin, an zaa hmaah
 a pha a. Tin, sumhmuna a va chhuah veleh *nula* dangin ani 71
 chu a hmü a, chuta awmte hnénah chuan, "He mi pawh hi Isua
 Nazaret mi hnénah awm kha a nih hi," a ti a. Tin, "Chu mi- 72
 hring chu ka hre lo," tiin, chhechhamin a pha leh a. Tin, 73
 rei lo té achinah a kianga dingte chuan, Petera hnénah, "Nang
 pawh an zinga mi i ni ngei mai, i  awngah a hriat alâwm," an
 ti a. Tin, ani chuan, "Chu mihring chu ka hre lo." tiin, ânchhia 74
 inlawhin chhia a chham ta a. Tin,  r a khuang ta nghâl a. Tin, 75
 Petera chuan Isuan, "Âr a khuan hmain nangin vawi thum mi
 phat ang," a tih thu kha a lo hre leh ta a. Tin, a chhuak a, a  ap
 ta zawih zawih a.

27 Tin, zing a lo nih chuan puithiam latle leh vântläng upate 1
 zawng zawng chu Isua tihlum túrin a chung thuah an in-
 ráwn a; tin, an phuar a, an hruai a, Ram Awptu Pilata hnén- 2
 ah an pe ta a.

Tin, Juda a mantirtu khán *Isua* thiam loh an chantir tih a 3
 hriat veleh a inchhir a, tangka sawmthum kha puithiam latle
 leh upate hnénah chuan a rawn la leh a, "Mi thiam thisen ka 4
 mantir kha thil ka lo tisual a ni," a ti a. Anni erawh chuan,
 "Chu chu kan tân engnge pawi ang? Nangin i tih tihin ti rawh,"
 an tihsan a. Tin, ani chuan tangka chu hmun thianghlimah 5
 chuan a paikh lüt a, a kal bo va; a va inâwkhlum ta a. Tin, 6
 puithiam latle chuan tangkate chu an la a, "Hei hi thawhlâwm
 bâwma dah a thiang lo ve, thisen man a ni si a," an ti a. Tichuan, 7
 an inráwn a, mikhualte phûmna túrin Bélvawtu Hmun chu
 an lei ta a. (Chuvângin a ni, chu mi hmun chu tûn thlenga 8
 'Thisen Hmun' an tih tak ni.) Chu mi lai chuan, zâwlnei Jere- 9
 mian,

"Tin, tangka sawmthum,
 An chhiara man,
 Israela thlah tutenemaw an chhiara *man* chu,
 An la a,
 Lalpan min tiam angin
 Bélvawtu hmun *man* atan an pe a,"
 tia a sawi kha a lo thleng ta a ni."

Tin, Isua chu Ram Awptu hmaah chuan a ding a. Tin, Ram 11
 Awptu chuan, "Judeate lal i ni em?" tiin, a zâwt a. Tin, Isuan
 a hnénah, "Ni e," a ti a. Tin, puithiam latle leh upaten an hék 12
 laiin engmahin a chhâng lo va. Tichuan, Pilatan a hnénah, 13
 "An hékna zozai che hi i hre lo vem ni?" a ti a. Tin, kam khat 14

mahin a chhâng lo va; chutichuan Ram Awptu chuan mak a ti hle a.

Tin, Ram Awptuin kút niah chuan mi tâng pakhat, an duh 15 apiang, mipuite chu a chhuah sak tħin a. Tin, chu mi lai chuan 16 mi tâng hminghang tak, Barabba an tih chu an nei a. Chutichuan 17 an rawn inkhāwm chuanin, Pilatan an hnēnah, “Tunge chhuah sak che u ila in duh? Barabba nge, Isua, Krista an tiha chu?”
a ti a. (Itsikna avāngin ani chu an mantir tih a hre si a.) 18

Tin, rorēlna thutphahah chuan a thut laiin, a nupuiin, “Kha 19 mi fel tak chungah khān engmah ti suh; vawiinhian amah avāngin mumangah thil tam tak ka tuar a ni,” tiin, a chah a.

Tin, puithiam latte leh upaten Barabba dila Isua tiboral tûrin, 20 inipuite chu an thlēm a. Ram Awptu erawh chuan anniho chu 21 a bia a, “Anni pahnih chu a tu zâwk nge chhuah sak che u ila in duh?” a ti leh a. Tin, anni chuan, “Barabba,” an ti a. Pi- 22 latan an hnēnah, “Isua, Krista an tih hi, engtinne ka tih tâk ang le?” a ti a. An zain, “Ani chu kraws-ah khenbehtîr rawh,” 23 an ti a. Tin, ani chuan, “Engah maw? Engnge a tihsual ni?” 23 a ti a. Nimahsela, anniho chu, “Kraws-ah khenbehtîr rawh,” tiin, an au chiam a.

Tichuan, Pilatan engmah a ti thei lo va, a lo buai deuh deuh 24 zâwk dâwn tih a hriatin, tui a la a, mipuiho hmaah chuan a kut a sil a, “He mi fel thisenah hian ka thiang e; nangnin in tih tihin ti rawh u,” a ti a. Tin, vântlāng zawng zawng chuan, “A 25 thisen chu keimahni chungah leh kan fate chungah awm rawh se,” tiin an chhâng a. Chu mi zawah chuan Barabba chu a 26 chhuah sak a; Isua erawh chu a vua a, kraws-a khenbeh tûrin a pe ta a.

Chu mi zawah chuan, Ram Awptu sipaite chuan Isua chu 27 lal inah an hruai lût a, an pâwla mi zawng zawng a hnēnah an ko khâwm a. Tichuan, a *puante* an hlih sak a, puan sen an sintir 28 a. Tin, hling lukhum an phiar a, an khumtir a, a kut ding 29 lamin luang an kentir a; a hmaah an tħingħi a, “Chibai, Judeate lal!” tiin, nuihza siam nân an hmang a. Tin, amah chu chil 30 an chhâk a, luang chu an lâk sak a, a luah chuan an vua a. Tin, 31 nuihza siam nân an hman zawlin, puan chu an hlih sak a, ama puante chu an sintir leh a, kraws-a khenbeh tûrin an hruai ta a.

Tin, an kal chhuah laiin, Kurini khuaa mi, a hming Simona 32 an hmu a; chu mi chu a kraws pu tûrin an man a. Tin, Gol- 33 gotha an tih hmun an lo thlenin, (chu chu ‘Lu ruh hmun’ tihna 34 a ni), uain thûr, englo khâ nêna pawlh, a in tûrin an pe a; nimah-sela a tem veleh a in duh ta lo va. Tin, kraws-a an khenbeh zawl- 35 in, tħum vâwrin a silhfènte chu an insem a.

Tin, chutah chuan an thu a, an vēng a; a hékna,

“He Mi hi Isua Judeate Lal a ni”
tia ziak, a lu chungah an bel a.

Tin, aina rual chuan, suamh mang pahnih an khengbet ve a, 38
a ding lamah pakhat, a vei lamah pakhat.

Tin, mi vei apiaugte chuan, an lu thingin, “Nang Pathian biak in 39
t̄hiata ni thuma sa lehtu, intidam rawh; Pathian Fapa i nih chuan 40
kraws ata kha lo chhuk ta che,” tiin, an tiel a. Chutiang bawk- 41
in puithiam lalte chuan, lehkhaziaktute n̄en, tielin “Mi dang 42
mah a tidam t̄hin a, mahni a intidam thei si lo. Israel lal a ni 43
alāwni; tūnah hian kraws ata chu lo chhuk ang hmiang, tichuan 44
amah chu kan ring ang. Pathian a ring alāwm, amah hi a duh 45
chuan tūnah hian chhandam rawh se; ‘Pathian Fapa ka ni,’
a ti si a,” an ti a. Suamh mang an khenbeh vete pawh chuan, 46
chutiang bawkin an tiel a.

Tin, chawfāk hun achin behliang mun hun thlengin khawvēl 45
a lo thim ta vek a. Tin, behliang mun hun lai vēl chuan, Isua 46
chu aw ring takin, “Eloi, Eloi, lama sabakthani?” tiin, a au chhuak
a, (chu chu “Ka Pathian, ka Pathian, engahnge mi kalsan?”
tihna a ni.) Tin, a kianga ding thenkhatte chuan, chu chu an hriat- 47
in, “He mi hian Elija a ko a ni,” an ti a. Tin, an zinga mi pakhat 48
a tlān ta nghāl a, spanj a la a, uain thūrin a chiah khat a, tiangah
a tār a, a han intir a. Tin, mi dangte chuan, “Awm rawh se; 49
aīnah la thla tūrin Elija a lo kal emaw i en ang u,” an ti a.

Tin, Isua chu aw ring takin a au leh a, a thlarau a thlah 50
ta a.

Tin, ngai teh, Pathian biak in puanzār chu a cñung lam aṭangin 51
a hnuai lam thlengin a lo thlēr chhuak ta a; tin, lirte a lo nghing
a, lungpuite a lo khi chat a; thlānte a lo inhawng a; mi thiang- 52
hlim muhil tawhte taksa tam tak pawh kaihthawhin an awm ta
a; chāngte chu a thawh leh hnuah chuan, thlān ata lo chhuakin 53
khaw thianghlimah chuan an lùt a, mi tam tak hnēnah an inlār ta a.

Tin, sipai za hotu leh a hnēna Isua vēnga awm vete chuan, 54
lirnghing leh thil awmziate chu an hmuhin an hlau ta ēm ēm
a, “He mi hi Pathian Fapa a ni ngei mai,” an ti a.

Tin, chutah chuan, hmeichhe tam tak, a rawng bāwl sak chung 55
zēla Galili ram aṭanga Isua rawn zuitute chu an awm a, hla takah
an thlir a; chūng zingah chuan Mari Magdalini te, Mari Jakoba 56
leh Josea nu te, Zebedaia fapate nu te an tel a.

Tin, tlai lam a lo nih chuan, mi haus, a hming Josefa, Arima- 57
thai khuua mi, a lo kal a, amah ngei pawh chu Isua zirtira ni bawk
a; chu mi chu Pilata hnēnah a va kal a, Isua ruang chu a dil a. 58
Tin, Pilatan pe tūrin thu a pe a. Tichuan Josefa chuan ruang 59
chu a la a, puan zai s̄in fai takin a tuam a, ama thlān thar, lung 60
a kerkuakah chuan a zalh a; thlān kawngkaah chuan lung lian

tak a lum a, a kal ta a. Tin, chutah chuan Mari Magdalini leh 61
Mari dang chu an awm a, thlân hma zâwnah chuan *an* thu a.

Tin, atûkah chuan, (chu chu Inrinni zawk tûk a ni) puithiam 62
latle leh Pharisaita chu Pilata hnênah an awm khâwm huai a,
“Ka pu, chu tihdertu chuan, a dam lai khân, ‘Ni thum chinah 63
ka tho leh ang,’ a ti tih kan hre reng a. Chutichuan thlân chu 64
ni thum ni thlenga vêng tha tûrin thu pe rawh; chutilochuan
a zirtîte chuan amah chu an va ru hlauh ang a, vântlâng hnê-
ah, ‘Mitthi zîng ata a tho leh ta a ni,’ an ti dali ang e; tichuan 65
tihderna hnuhnûng zâwk chu a hinasa ai khân a tha lo lehzual
ang,” *an* ti a. Pilatan an hnênah, “Vêngtu sipaite in nei alâwm; 66
kal ula, in theih ang apiangin vén thattir ta che u,” a ti a. Chuti-
chuan vêngtu sipaite nén an va kal a, thlân chu an vén thattir
a, lung chu an chhinchhiah a.

28 Tin, Chawlhni tlai takah, ni sarîh *ni* limasa ber túra khua 1
a vâr dâwnin, Mari Magdalini leh Mari dang chu thlân 2
en tûrin an kal a. Tin, ngai teh, lîr nasa takin a lo nghing a; 3
Lalpa vântirkoh vân ata a lo chhuk a, lung chu a rawn lum sawn 4
a, a chungah a thu ta a. A lmél awmzia chu kâwlphie ang a ni 5
a, a silhfén chu vûr angin a vâr a; amah an hlauh avângin vêngtute
chu an khûr a, mitthi ang maiin an lo awm ta a. Tin, vântirkoh 6
chuan hmeichhiate chu a bia a, an hnênah, “Nangni chuan
hlau suh u! Isua, an khenbeha kha, in zawng tih ka hria e!
Hetah a awm tawh lo ve; a sawi ang ngeiin a thawh leh tawh 7
kha. A mutna hmun hi rawn en teh mah u. Tin, kal thuai
ula, a zirtîte hnênah, ‘Mitthi zîng ata a tho leh ta a ni; ngai
teh u, Galili ramah in hmaah a kal e; chutah chuan amah chu
in hmu ang,’ tiin, hrilh rawh u. Ngai teh u, ka hrillî tawh che u
hi,” a ii a.

Tin, hlau leh láwm êm êm chungin thlâu afang chuan an kal 8
thuai thuai a, a zirtîte hrillî iûrin an lân ta a. Tin, ngai teh, 9
Isuan anni chu a tâwk a, “Chibai u,” a ti a. Tichuan, anni 10
chuan a kephahte chu an va vuan a, chibai an bûk a. Tin, Isuan
an linênah, “Hlau suh u, kal ta ula, Galili rama kal tûrin ka unaue
va hrilh rawh u; chutah chuan mi himu ang,” a ti a.

Tin, an va kal lai chuan vêngtu sipai tñenkhat chu khawpuiali 11
an va lút a, thil awmzia zawning zawning chu puithiam latle hnênah
an va hrilh a. Tin, upate nén an inkhâwm a, an inrâwn zawhin, 12
sipaite hnênah chuan tangka tam tak an pe a, “Zânah, kan muthilli 13
hlânin, a zirtîte chu an lo kal a, amah an ru ta a ni,’ ti ang che u.
Tin, Ram Awptuin chu chu a lo hriat chuan amali chu kan thlêm 14
ang a, lungkham lovin kan siam ang che u,” *an* ti a. Chutichuan 15
tangka chiu an la a, an hrilh ang zêl chuan an ti ta a; tichuan, tûn
thlengin chiu mi thu chu Judeate zîngah an la sawi huai huai a ni.

Nimahsela, zirtîr sâwm leh pakhatte chu Galili ramah, Isuan 16 tlâng a ruat sakah chuan an kal a. Tin, amah an hmuh chuan 17 chibai an bûk a; thenkhat erawh chuan an ringhlel a. Tichman, 18 Isua chu an hnênah a lo kal a, anniho chu a bia a, “Lei leh vána thuneihna zawng zawng ka hnênah pék a ni tawh. Chutichuan, 19 kal ula, hnam tina nû zirtîrahte siam ulá, Pa leh Fapa leh Thlaran Thianghlim hmingah chuan baptis ulá, thu ka pék zawng zawng 20 apiang che u pawm tûrin zirtîr rawh u. Tin, ngai teh u, kei kumkhuain, khawvél tâwp thleng pawhin, in hnênah ka awin zèl ang,” a ti a.

Chanchin Tha Marka Ziak

| Pathian Fapa Isua Krista Chanchin Tha ihleu ḥantirhna 1
chu. Zâylhei Issiai lekhkhuah, 2
“Ngai teh, ka iirhkohi i hmaali ka tir a,
Ani chuan i kawng a siam ang.” 3
“Thlaléra ni au rawl chuan,
‘Lalpa laulian sial ula,
A kawngie tingil rawh u,’ a ti,” 4
tia, ziak ang khân, Johana, thlaléra baptisiu kha, thiltihsual ngaib-
dam nâu simna bapismua thu hrilin, a lo chluak a. Tin, Judai 5
rama mi zawng zawng leh Jerusalem khuua mi zawng zawngie
an chluak a, a huén lainah an kal a, an sualte thupha chawiin 6
Jordan luiyah chuan a hnênah bapismina an chang ta hlawm a. Tin,
Johana chu sanghâwingsei hinul puanin a inthuam a, a kâwng 7
savun kâwnghrênen a hrêng a, a chaw chu khaukhuap leh ram
khawizu a ni. Tin, “Ka hnungah keimah aia ropui zâwk a lo
kal mêt a ni; kûna a pheikhawk hrui phelh tlâk pawh ka ni 8
lo ve. Kei zawngin tuiin ka baptis thîn che u a; ani erawh
chuan Thlarau Thianghlimin a baptis ang che u,” tiin, a hril a. 9
Tin, chung niahte chuan heti hi a lo ni a, Isua chu Galili rama
Nazaret khua atangin a lo kal a, Jordan luiyah chuan Johana hnênah
bapisma a chang ia a. Chu veleh, iui aia a chhuahin, vân 10
inhawnga, Thlarau thuro anga a chunga lo chhuk a hmu a. Tin, 11
“Nang ka Fapa duh tak i ni a, i chungah ka lâwm êm êm a ni,”
tiin, vân atangin aw a lo chhuak a. 12
Tin, Thlarau chuan ani chu thlalérâh a tir chhuak ta nghâl
a. Tichuan, Seiana thlêm chungin thlalérâh chuan ni sawmlî
a awm a, ram sa zingahte a awm a; vântirhkohte chuan a rawng
an bâwl sak a. 13
Tin, Johana an man hnuin, Isua, Pathian Chanchin Tha
hrilin, Galili ramah a lo kal a, “Hun chu a lo thleng ta a, Pathian
ram pawh a lo hnai ta; sim ula Chanchin Tha hi ring rawh u,”
a ti zêl a. 14
Tin, Galili dîl kam chu a hrût laiin Simona leh Simona unau
Andria chu dîlah chuan lén dêngin a hmu a; sangha mantu an
ni rêng a. Tin, Isuan an hnênah, “Mi zui rawh u, tichuan
mihring mantuah ka siam ang che u,” a ti a. Tin, lênte chu
kalsanin au zui ta nghâl a. 15
16
17
18

Tin, thui lo té a kalin Zebadaia *fafa* Jakoba leh a unau Johana 19
chu a hmu a, chu mite chu lén siam̄thain lawngah bawk an awin
a. Tin, ani chuan anni chu a ko ta nghâl a; tichuan, au pa Ze- 20
bedaia chu inhlawhfa an rawihte hnênah chuan lawngah an kalsan
a, an zui ta a.

Tin, Kapernaum khuaah an va lût a: tin, Chawlhniah chuan 21
inkhâwmna inah a lût a, a zirtir ta nghâl a. A *thu* zirtir chu 22
niak an ti hle a; lekhkaziaktute ang lova, thuneihna nei áwm
taka aninahni a zirtir avângin.

Tin, an inkhâwnna inah chuan ramhuai bawlhhlawh pai mi 23
pakhat a lo awm a; ani chuan, "Nazaret Isu, keini leh nang engnge 24
kan inzâwlna awm? Min tiboral tûrin i lo kal em ni? Nang
ka hria a che, Pathian mi thianghlim *i ni e.*" tiin, a au chhuak
ta nghâl a. Tin, Isuan a hau va, "Ngawi la, a chhûng aua lo 25
chhuak rawh," a ti a. Tin, ramhuai bawlhhlawh chuan amah 26
sawisaa ring taka auvin a chhûng ata a lo chhuak ta a. Tin, an 27
zain mak an ti êm êm a, chutichuan, "Hei hi engnge ni le? zir-
tirna thar *a nih* hi le! Ramhuai bawlhhlawhte pawh thu nei takin
thu a pe a, a *thu* an awi zéл hi le," tiin an inhnial a. Tin, Galili 28
rani vél zawng zawngah ram tinah a chanchin a thang ta nghâl a.

Tin, inkhâwmna inata chu an chhuahin, Jakoba leh Johana 29
nên Simona leh Andria inah chuan an lût ta nghâl a. Tin, Si- 30
mona nupuia nu chu khawsikin a nà a, a lo mu a; tichuan, a
chanchin chu *Isua* an hrilh ta nghâl a; tin, ani chuan a kut a va 31
chelh a, a kaitho ta a; tichuan *a* khawsik chu a reh a, an rawng
a bâwl sak ta a.

Tin, tlai lamah, ni a tlâk hnu chuan, damlo zawng zawng leh 32
rainluai mante a hnênah an rawn hruai a. Akhuain kawng- 33
khâr bulah chuan an lo awm khâwm ta mup a. Tin, mi tam 34
tak nat tinrênga nâté chu a tidam a, ramhuai tam tak a hnawt
chhuak bawk a; ranhuaite chuan amah chu an hriat avângin
an tawng a phal lo.

Tin, zîngah, khawvâr hma daihin a tho va, a chhuak a. thlalér 35
hmunah a va kal a. chutah chuan a tâwngtai a. Tin, Simona 36
leh a thiante chuan a hnungah an zui ta a; tin, ani chuan a 37
limuh chuanin, a hnênah, "Mi zawng zawngin an zawng che asin
le," an ti a. Tin, ani chuan an hnênah, "Hmun dangah khaw 38
hnaiahte chuan i kal ang u, chûngachte pawh chuan thu ka hrilli
theihna tûrin; chu chu ka rawn chhuah chhan a ni si a." a ti a.
Tichuan, thu hrila rainhuaite hnawichhuak zélin Galili ram 39
zawng zawnga an inkhâwmna inahte a lût zéл a.

Tin, a hnênah phâr a lo kal a, "I duh chuan mi titianghlini 40
thei e," tiin, a hmaah thingthiin, a ngén chiam a. Tin, ani chuan 41
a lo khawngaih êm êm a, a hau ban a, a dek a, "Ka duh e, lo

thianghlin tawh ang che," a ti a. Tichuan, chawplehchilhin 42 a phár chu a lo reh ta ughál a, a lo thianghlim ta a. Tin, *Isua* 43 chuan, "Tuma hnëna engmah sawi lo túrin simkhur ang che; 44 amaherawhchu puithiam hnénah va inentir la, i inthen nán Mosain thil a ruatte kha hlán rawh, an hriat fiahna túrin," a ti tlat a, a kaltir ta nghál a. Niñahsela, ani chu a chhuak a, chu 45 mi chanchin chu nasa taka tlângapuiin a puang darh ta a; chutichuan Isua chu alangin khuaah a lüt thei ta lo va, thlalér hinun-ahte a awm ta záwk a; tin, hnun tin ata a hnénah an lokal tlín a.

2 Tin, ni engemaw zát lai hnuah Kapernaum khuaa a lo hih 1 lehin, inah chuan a awin tih thu a lo thang ta a. Tichuan, 2 kawngka bulah pawh awinna réng awm lo khawp hialin mi tam tak an lo awin kháwm ta a; tin, an hnénah thu a hril ta a.

Tin, zeng pakhat, ni paliina záwn, a hnénah an rawn hrmai 3 a. Tin, mipui avângá a kiang hnaia an lo kal theih loh avângin 4 a awinna in chung chu an thiat ta a; tin, an reh pawh zawhin a áwngphah chu a chunga mi zeng mu chawp chuan an zuk thlák a. Tichuan, Isuan an rinzia chu a lo hnuhin, zeng hnénah chuan, 5 "Ka fa, i sualte ngaihdam a ni tawh e," a ti a.

Tin, lehkhaziaktu thenkhatte chu chutah chuan an thu a, "He 6 mi hian engatinge hetiang thu a sawi ni? Pathian a sawichhia 7 a nih hi; mi pakhat, Pathian chauh lo chuan, tuinne sualte ngaihdam thei ni?" tiin, an thinlungin an ngaihtuah a. Tin, 8 Isuan an rilruin chutiangin an ngaihtuah tih a rilruin a lo hre ta nghál a, an hnénah, "Chung thu chu engatinge in thinlunga 9 in ngaihtuah ni? Zeng hnénah hian, 'I sualte ngaihdam a ni tawh,' tih leh, 'I áwngphah la la, kein kal tawh rawh,' tih hi, a engnge sawi awl záwk? Engpawh ni sela, khawvélah Mihring Fapain sual ngaihdam theihna a nei tih in hriat nán," (zeng 10 hnénah chuan) "Tho la, i áwngphah la la, i inah kal rawh, ka 11 ti a che," a ti a. Tichuan ani chu a tho va, a áwngphah chu a la 12 ta nghál a, an zaa mithmuhin a kal chhuak ta a; chutichuan an zain mak an ti hle a, "Hetiang réng réng hi kan la hmu ngai lo," tiin, Pathian an fak ta a.

Tin, a chhuak leh a, dil kamah chuan a kal ta a; tin, mipui 13 zawng zawng chu a hnénah an va kal a, a lo zirtir ta a. Tin, a 14 kal pahin, Levia, Alphaia fapa chu, chhiah chawina hmuna thu a hmu a, a hnénah, "Mi rawn zui rawh," a ti a. Tin, a tho va, a zui ta a. Tin, heti hi a ni a, *Isua* chuan *Levia* inah chuan chaw 15 a kil a, chhiahkhawntute leh mi sual tam takin Isua leh a zirtirte chu an kilpui hlawm a; an tam hle si a, amah chu an zui ve bawk thin a. Tin, Pharisaite zinga lehkhaziaktute chuan Isuan mi 16 sual leh chhiahkhawntute a kilpui an hmuhiin, a zirtirte hnénah chuan, "Eng tizia nge chhiahkhawntute leh nii sualte hnénah Lushai N. T.—5

a eia a in le?" an ti a. Tin, Isuan chu chu a lo hria a, an hnênah 17 chuan, "Mi chakte chuan dâktawr an ngai lo va, mi bawrhsâwmte zâwkin *an ngai* a ni; mi fel takte lam tûra lo kal ka ni lo va, mi sualte zâwk *lam tûra lo kal ka ni*," a ti a.

Tin, Johana zirtîrte leh Pharisait chuan chaw an nghei a; 18 tin, mi an lo kal a, *Isua* hnênah chuan, "Engatinge Johana zirtîrte leh Pharisai zirtîrte chuan chaw an nghei thin a, i zirtîrte lêmín an nghei *ve* thin loh?" an ti a. Isuan an hnênah, "Mo 19 hruaitute hnêna *a* pasal tûr chu a awm chhûng zawng mo hruai-tute chuan chaw an nghei thei em ni? *A* pasal tûr chu an hnêna a awm chhûng zawng an nghei thei lo vang. Nimahsela *a* pasal 20 tûr chu an hnêna ata hruai bo nite a la thleng ang a, chu mi niah erawh chuan an la nghei ang.

"Tuman puan hlui, puan la tlâkmar loh themin an bel ngai 21 lo; bel ang sela, a bel phuina tûr chuan a kai tet *zâwk* ang a, a thar chuan a hlui chu a kai tet ang a, a lo tlêr nasa lehzual ang. Tin, tuman uain thar, savun uainpeng hluahte an thun 22 ngai lo; thun ang sela, uain chuan savun pengte chu a tâwn puak ang a, uain leh savun pengte chu a boral *ve ve* ang; uain thar chu savun uainpeng tharahte *an thun zâwk thin a ni*," a ti a.

Tin, heti hi a ni a, *Isua* clu Chawlhniah chuan buh hniunahte 23 a kal tlang a; tin, a zirtîrte chuan an kal pahin buh vuite chu an thliak ta a. Tin, Pharisait chuan a hnênah, "En teh, enga- 24 tinge Chawlhnia *tihthiang* lo chu an tih ni?" an ti a. Tin, ani 25 chuan an hnênah, "Davida leh a thiante *an tlâkclhama an ril-* 26 *tlâm* laia a thiltih kha in chhiar lo vem ni? Khatia Abiathara Puithiam Lalber a nih laia, Pathian ina a luh a, puithiamte chauh lo chuan ei thian loh chliangdali chu a ei a, a thiante hnêna a pêk ve thu kha?" a ti a.

Tin, amah *vékin* an hnênah chuan, "Chawlhní hi mihring 27 tâna siam a ni a, mihring hi Chawlhní tâna siam a ni lo; chuti-chuan Mihring Fapa hi Chawlhní chungah lani pawh hian Lal 28 a ni," a ti a.

3 Tin, inkhâwmna inah chuan a lût leh a; chutah chuan 1 mi pakhat kut zeng a lo awm a. Tin, amah an hêk theih 2 nân Chawlhnin a tihdam dâwn leh dâwn loh an mitmei.a. Tin, 3 anin kut zeng hnênah chuan, "Lo ding chhuak rawh," a ti a. Tin, an hnênah chuan, "Chawlhniah lian tihthat nge thiang, 4 tihclhiat? cliliandam nge *thiang*, tihhlum?" tiin, a zâwt a. Nimahsela au ngawi ta reng a. Tin, an thinlung sakzia chu pawi 5 tih sak êm êmin, thinur chunga anmahni a en vêl hnuin, chu mi hnênah chuan, "I kut phar rawh," a ti a. Tin, a han phar chhuak a, a kut chu **a** **dam** **ta** **a**. Tin, Pharisait chuan an chhuak 6

a, amah an tihhlum theihnazia tûr ngaihtuahin Heroda pâwla mite nén chuan an inrâwn ta nghâl a.

Tin, Isua chu a zirtîrte nén dil lamah chuan an kal bo va; tin, 7 Galili ram aṭangin mipui nasa takin an zui ta a. Tin, a thiltih 8 ropuizia chu an hriatin Judai ram aṭang te, Jerusalem khua aṭang te, Idumai ram aṭang te, Jordan râl aṭang te, Tura leh Sidon khaw vél aṭang tein, mipui nasa tak a hnênah an lo kal *re* a. Tin, 9 mipui avâng chuan a tân lawnglêng lo ruat sak tûrin a zirtîrte a hrilh a, "Chutilochuan mi nêk huai huai dah ang e," a ti a. Mi tam tak a tidam tawh si a; chutichuan na nei apiangin amah 10 an deh theihna tûrin an bawh huai huai a. Ramhuai bawlh- 11 hlawhte pawhin amah chu an hmuh apiangin a hmaah bawk- khupin, "Nang Pathian Fapa chu i ni," tiin, an au ḥhin a. Tin, 12 ani chuan, a *chanchin* chu puan loh tûr an hnênah a ti tlat zêl a.

Tin, tlângah chuan **a** han kal a, amahin a duhzâwng apiangte 13 chu a ko va; tin, anni chu a hnênah an han kal a. Tin, a hnêna 14 an awm theih nân leh, thu hril tûr leh ramhuaite hnawh chhuahna thu nei tûra a tirh chhuah theih nân, sâwm leh pahnih a ruat a. *Chüngte chu* Simona Petera a vuah te, Zebedaia *fapa* Jakoba leh 15 Jakoba unau Johana te, (chu mite chu 'Boanergea' a vuah a, chu chu 'Khawpuiri Fate' tihna a ni,) Andria te, Philipa te, Bar- 18 tholomaia te, Matthaia te, Thoma te, Alphaia *fapa* Jakoba te, Thaddaia te, Kanana mi Simona te, a mantîrtu Juda Iskariota 19 te *an ni*.

Tin, inah a va lût a. Tin, mipui chu an lo kal khâwm leh a, 20 chutichuan chhang takngial pawh an ei thei ta lo va. Tin, a 21 chhûngte chuan chu chu an hriatin, "A â a nih chu le," tiin, amah man tumin an thawk a.

Tin, lehkhaziaktute Jerusalem khua aṭanga lo chhukte chuan, 22 "Belzebula a zâwl a nih hi," an ti a, "Ramhuai lal avângin alâwm ramhuaite a hnawh chhuah ḥhin ni," *an ti* bawk a. Tin, *Isua* chuan 23 lehkhaziaktute chu a ko va, tehkhin thuin an hnênah, "Setanan 24 Setana vêk engtinnge a hnawh chhuah theih? Ram pawh mahni 25 a indo chuan, chu mi ram chu a ding chhuak thei lo *vang*. Chhûng khat pawh mahni an indo chuan, chu mite chhûng chu an ding 26 chhuak thei lo *vang*. Setana pawh mahni indovin a inkhin si 27 chuan, a ding chhuak thei lo *vang* a, a boral mai zâwk *ang*. Tuman 28 *mi* chak ina lûtin a sum chu an lâk sak thei ḥhin lo, *mi* chak chu 29 an phuar hmasak zet loh chuan; chu mi hnuah *erawh* chuan a in chu an ram sak mai ang. Tih tak meuhvin ka hrilh a che u, Mihring fate hi, an sualna zawng zawngah leh Pathian sawichhiatna 29 kawng engah pawh an sawichhiatnaahte chuan, ngaihdam an ni ang; tupawh Thlarau Thianghlim meuh sawichhia erawh chuan engtikah mah ngaihdamna a *hmu* lo *vang* a, chatuan sualna

kawngah chuan thiam lohvin a lo awm zâwk ang," a ti a. ("Ram- 30
huai bawlhhlawh a zâwl a ni," an tih avâng khân chu chu a sawi
a ni.)

Tin, a nu leh a unaute chu an lo kal a, pâwnah an ding a, 31
amah kovah mi an tîr a. Tin, a vêlah chuan mipui an lo thu 32
hlawm a; tin, a hnênah chuan, "Ngai teh, pâwnah sâwn i nu
leh i unauten an zawng a che," an ti a. Tin, ani chuan an hnê- 33
ah, "Ka nu leh ka unaute chu tutenge ni?" tiin, a chhâng a.
Tin, a kiang vêla  hute chu a han en v l a, "En teh u, ka nu leh 34
ka unaute hi! Tupawh Pathian duhzâwng ti apiang chu, chu 35
niite ngei chu ka unaute, ka farnute, ka nute au ni asin," a ti a.

4 Tin, dil kamah chuan a zirtir leh ta a. Tin, mipuiho 1
nasa tak mai a hnênah an rawn inkh wm a, chutichuan,
d l h chuan lawngah a chuang a, a thu a; mipuiho zawng zawng
chu d l kama khawmualah chuan an awm a.

Tin, tekhkin thuin thu tam tak a zirtir a; a zirtirnaah chuan
an hnênah, "Ngaithla ula, en teh u; buh chi thehtu buh chi thehin
a feh a; tin, heti hi a lo ni a, a theh laiin a then kalkawng s rah
a tla a, savaten an rawn tl n zo ta a. Tin, a then pialtl p chung lei
pan hmunah a tla a; lei a chhah loh av ngin a  o ta ngh l a;
nimahsela ni a lo tl ngs n deuhvin em vuaiin a lo awm a, zung
a neih loh av ngin a r wp ta mai a. Tin, a then hnimh l ngnei
zingah a tla a, hnim chu a lo  o s ng a, a dip ral ta a, rah r ng
r ng a rah ta lo va. Tin, a then lei  haah a tla a, a  o va, a
thang lian a, a rah ta a; sawmthum te, sawmruk te, za tein a
pung ta hlawm a," a ti a.

Tin, amah v kin, "Tupawh hriatna t ra beng nei chuan hre
rawh se," a ti a.

Tin, fianriala a awm laiin s wm leh pahnithe leh a  huihuai 10
dangte chuan tekhkin thute chu an z wt fiah a. Tin, ani chuan 11
an hn nah, "Pathian ram thur k chu nangni hriat zawng phal a
ni a, p wna mite t n erawh chuan engkim tekhkin thua tih a ni;
chutichuan, 'Hmuh zawng an hmu thei na a, hriat erawhchu an 12
hriat theih lohna t r leh, beng zawngin an hre thei na a, a ngaihna
erawhchu an hriat theih lohna t rin; chutichuan, an hawi k r
leh ang a, ngaihdam an lo ni hlauh dah ang e,'" a ti a.

Tin, aniali v kin an hn nah chuan, "He tekhkin thu hi in hre 13
thei lo maw? Chuti a nih chuan engtinne tekhkin thu *dang* zawng
zawngte chu in hriat hleih ang? Buh chi thehtu chuan thu chu a 14
theh a ni. Tin, kawng s ra thu thehnate chu h ng hi an ni: *thu* an 15
hriat veleh Setana chuan an *rilrua* thu theh chu a l k sak ngh l
 hin. Tin, chutiang bawkin pialtl p chunga theh chu h ng hi an 16
ni: *thu* an hriat veleh l wm taka pawm ngh lte hi; nimahsela 17
amuhnhiah chuan zung r ng an nei lo va, rei lo t  chauh an awm

a; chu mi hnuah chuan thu avânga hrehawmna emaw, tihduh-dahna emaw a lo awm veleh an tlu nghâl mai thîn. Tin, mi 18 dangte chu hnîmhlingnei zîng a theh chu an ni a: chûngte chuan thu chu an hre tawh a, nimahsela khawvél lungkhamnate, hausak- 19 na bumnate, thil dang châknate chu a lo luhin, thu chu a dîp a, rah lovin a lo awm thîn. Tin, lei  haa theh chu hêng hi an 20 ni: thu chu hriaa, pawma, a leh sawmthum te, a leh sawmruk te, a leh za tea rahte hi an ni,” a ti a.

Tin, amah v kin an hn nah chuan, “Khâwnvâr chu a dahnaa 21 dah lova, hrai hnuiah emaw, khum hnuiah emaw dah t rin an rawn la ngai em ni? Puang lo t ra z p engmah a awm si lo va, 22 lang lo t ra thuhr k engmah a awm hek lo. Tupawhin hriatna 23 t ra beng an neih chuan hre rawh se,” a ti a.

Tin, amah v kin an hn nah chuan, “In ngaihthl k chu engnge 24 a nih f imkhur rawh u; in tehna ngai bawkin an teh sak ang che u a, an pe tam z wk mah ang che u. Tupawh a nei chu an pe 25 belchhah ang a; tupawh a nei lo chu a neih chhun pawh an l k sak ang,” a ti a.

Tin, amah v kin, “Pathian ram chu hetiang hi a ni: miin 26 leiah hian chi theh sela, z nah muh lin chh nhah tho th n sela, 27 chi chu, a zia a hriat lohvin, lo  iakin lo thang sela; chutiang chu a ni. Lei hian amahin rah a rawn chhuah th n; a t r berah 28 a k ng, chu mi hnuah chuan a vui; tin, chu mi hnu lehah a vuiah chuan buh fang pum chu. Nimahsela, rah chu a lo hmin 29 hunin, buh l k a lo hun t k av ngin, favah chu a phawrh ngh l th n,” a ti a.

Tin, amah v kin, “Pathian ram chu engtinngé kan tekh n 30 ang? a nih loh leh, eng tekh n thuin nge kan tekh n ang? An am chi fang khat leia an thehin, leia chi zawng zawng ai n 31 t  ber mah sela, a theh hnuah erawh chuan a lo  iak a, thlai zawng 32 zawng ai n a lo lian ta z wk a, z r lian tak takte a lo nei a, chuti-chuan chunglêng savate chu a bukah chuan an riak thei th n; chutiang chu a ni,” a ti a.

Tin, chutiang tekh n thu tam takin, an hriat theih t wk 33 t awkin, thu chu an hn nah a sawi th n a. Nimahsela, tekh n 34 thu lovin an hnenah thu a sawi ngai lo; amaha zirt te hn nah erawh chuan fianrialah engkim a hrilhfiah th n a ni.

Tin, chu mi ni v kah chuan, khua a lo tlai lamin, ani chuan 35 an hn nah “R l leh lamah s wn i kai ang u,” a ti a. Tichuan, 36 mipuite chu kalsanin, amah chu, a awm pângngai ang chuan, lawngah chuan an kalpui ta ngh l a. Lawng dangte pawh 37 a hn nah a awm a. Tin, thlipui nasa tak a lo tleh a, tuif wnte chu lawngah chuan a lo f wn l t hlawp hlawp a, chutichuan lawng chu a lo khat d wn ta mai a. Tin, ani chu lukham 38

chu khama muhilin, lawng mei lamah chuan a awm a. Tin, an kaiho va, a hnênah chuan, "Zirtirtu, kan boral hi pawi i ti lo vem ni?" an ti a. Tin, ani chu a lo harh a, thli chu a hau va, 39 dîl hnênah pawh chuan, "Ngawi la, awm hle hle rawh!" a ti a. Tin, thli chu a bâng a, a lo reh ta þup mai a. Tin, ani chuan 40 an hnênah, "Engatinge chuti êma in hlauh ni le? Rinna rêng in la nei lo a ni maw?" a ti a. Tin, hlauh naménin an hlau ta 41 lo va, "He mi hi tunge ni le, thli leh dîl lam pawhin a thu an awi hi?" an inti hlawm a.

5 Tin, dîl râl, Gerasin mite ram chu, an lo thleng a. Tin, $\frac{1}{2}$ lawng ata a chhuah hnu chuan mi pakhat, ramhuai bawlhhlawh pai, thlân aþanga lo chhuakin a rawn tâwk ta nghâl a; chu mi chuan thlânâhte chuan awmna a nei þhin a, tumahin khadiat pawhin an phuar thei tawh lo va; kawlte leh khadiatte $\frac{3}{4}$ *pawhin* an phuar fo tawh si a; nimahsela khadiatte chu a pawt chat a, kawlte pawh chu a tisawm þhin a; tumahin an tidawl zo hek lo. A chhûn a zânin thlânâhte leh tlângahte chuan a au $\frac{5}{5}$ a au þhin a, lungte pawhin a inzai fo þhin.

Tin, hla tak aþangin Isua chu a hinuh veleh a tlân a, chibai $\frac{6}{7}$ a va bûk a; tin, aw ring taka auvin, "Isu, Pathian Chungnungbera Fapa, kei leh nang engnge kan inzâwlna awm? Mi nghaisa lul lo tûrin Pathian hmingin ka ngên chiam a che," a ti a. (Isua chuan a hnênah, "Nang, ramhuai bawlhhlawhpa, $\frac{8}{9}$ mihring chhûng ata hi chhuak rawh," a lo ti tawh si a.) Tin, ani chuan, "I hming engnge ni?" tiin, a zâwt a. Tin, anin a hnênah, "Ka hming chu Nuaia a ni, tam tak kan ni si a," a ti a. Tin, chu mi ram ata chu anmahni tîr chhuak lo tûrin $\frac{10}{10}$ Isua hnênah a ngên ta chiam a.

Tin, chuta tlâng pangah chuan vawk rual tam tak an tla a. $\frac{11}{12}$ Tin, ramhuai bawlhhlawhte chuan, "Vawk kawchhûngahte sâwn min luhtir rawh, anmahnia kan luh theih nân," tiin, a hnênah an ngên a. Tin, ani chuan thu a pe a. Tichuan, $\frac{13}{14}$ ramhuai bawlhhlawhte chu an chhuak a, vawk kawchhûngahte chuan an lût a; tichuan, *vawk* rual chu (sânghnih lai an ni a) khâmah an tlân chhuk chiam a, dîlah an tlân lût ta a; tin, dîlah chuan tui hâkin an thi ta a. Tin, a vulhtute chu an tlân a, khuaah leh lovahte chuan an sawi a. Tin, "Engnge lo ni ta?" tia, en tûrin an lo kal hlawm a. Tin, Isua hnêñ an lo thleng $\frac{15}{16}$ a, ramhuai man, nuaia mana kha, puan sina, rilru pângngai pua, thu an rawn hmu a; tichuan, an hlau ta a a. Tin, a hretute chuan, ramhuai mana chunga thil thlenzia leh vawk chanchinte chu chûngho chu an lo hrîlh a. Tin, chûnghote chuan ani chu $\frac{17}{18}$ an ram ata chhuak tûrin an ngên ta a.

Tin, lawnga a chuan dâwn lai takin ramhuai man hnuâ khân $\frac{18}{18}$

Isua hnêna awm reng a ngén a. Nimahsela, Isuan a phal lo 19 va, a hnênah, "I inah i thiante hnênah haw la, Lalpan i tân thil a tih sak che hi a ropuzia leh a khawngaihzia che hi va hrilh rawh," a ti ta zâwk a. Tichuan, a kal a, Dekapoli khuaahte 20 chuan Isuan a tân thil a tih sak ropuzia chu a tlângaupui ta a; tin, mi zawng zawng chuan mak an ti hle a.

Tin, Isua chu lawnga râl leh lama a lo kai leh chuan mipui 21 nasa tak a hnênah an lo kal khâwm a; tin, ani chu dîl kamah a awm a.

Tin, inkhâwmna in hotute zînga mi pakhat, a hming Jaira 22 chu a lo kal a; *Isua* a hmuh veleh a ke bulah a bawkkhup a, "Ka fanu naupang tê a thi lek lek a; a lo harha a lo dam theih 23 nân, lo kala a chunga i kut nghat tûrin *ka ngén a che*," tiin, a ngén chiam a. Tichuan, *Isua* a hnênah a va kal a; tin, mipui nasa 24 takin an zui a, an nêk huai huai a.

Tin, hmeichhe pakhat kum sâwm leh kum hnih thi pûtin 25 a dam lo va, dâktawr tam tak lakah nasa takin a tuar tawh a, a neih zawng zawng pawh a dekral zo tawh a, thathnem ahnêkin a lo zual zâwk mah a; chu mi chuan Isua chanchin thute chu a lo 27 hria a, a hnunga mipui zîngah chuan a lo kal a, a puan chu a 28 dek a. "A puan chauh pawh dek lia, tihdamin ka awm mai ang," tih a rîlrûk a ni. Tin, chawplehchilhin a thi pût chu a lo reh ta nghâl a, a nâ chu tihdam a ni tih a taksaah a inhre ta a. 29

Tin, Isua chuan a chhûng ata thiltihtheihna *chhuak thîn* chu 30 a chhuak tih a lo hria a, mipui zîngah chuan a hawi vêl ta nghâl a, "Tunge ka puante dek kha?" a ti a. Tin, a zirtîrte chuan 31 a hnênah, "Mipuiin an nêk huai huai che hi i hmu si a, 'Tunge mi dek?' eng tiziaa ti nge i nih le?" an ti a. Tin, ani chuan 32 chu mi titu chu hmuh tumin a en vêl a. Chutichuan, hmeichhia 33 chuan a chunga thil a tih sak chu hriain, hlau leh khûr chungin a lo kal a, a hmaah a bawkkhup a, a hnênah thu dik takin a hrilh ta vek a. Tin, ani chuan a hnênah, "Ka fanu, i rinna hi i 34 dampui a ni e, thlamuang takin kal la, i natna ata chu lo dam hlen tawh ang che," a ti a.

A la tawng lai mîkin inkhâwmna in hotu *in* ata chu *mi* an 35 lo kal a, "I fanu a thi ta; engahnge zirtîrtu hi i la tihhah cheu dâwn?" *an* ti a. Isua erawh chuan *an* thu sawi chu bengkhawn 36 lovin, inkhâwmna in hotu hnênah chuan, "Hlau suh, ring mai rawh" a ti a. Tin, Petera te, Jakoba te, Jakoba unau Johana te 37 chauh lo chu tumah amah zui ve a phal ta lo va. Tin, inkhâwm- 38 na in hotu in chu an va thleng a, *Isua* chuan *an* lo buai mur mur leh *an* lo tâp tuar tuar a *an* lo chiau vak vak chu a va hmu a. Tin, 39 a va luh chuan an hnênah, "Engatinge in bengchhena in tâh ni? naupang chu a thi lo ve, a muhîl a ni zâwk," a ti a. Tin,

anni chuan an nuihsan ta mai a. Ani erawh chuan an zain a 40 hnawt chhuak a, naupang nu leh pa leh a hnêna awmte chu a hruai a, naupang awmnaah chuan a va lût a. Tin, naupang kut 41 chu a chelh a, a hnênah chuan, "Talitha Kumi!" a ti a, (chu chu "Chémtê, tho rawh, ka ti a che," tihna a ni.) Tin, hmeichhe 42 naupang chu a lo tho va, a kal thei ta nghâl a; amah chu kum sâwm leh kum hnih mi a ni tawh rêng a. Tin, anni chuan mak tih naménin mak an ti lo va. Tin, anin an hnênah, "Hei hi 43 tuman hre suh se," a ti tlat a; tin, ei tûr pêk tûr thu a pe a.

6 Tin, chuta ta chu a chhuak a, a awmna khaw lam chu a 1 thleng ta a; a zirtîrte chuan an zui zêl a. Tin, Chawlhni 2 a lo ni a, inkhâwmna inah a zirtîr ta a; tin, mi tam tak a thu hriate chuan, "He mi hian hêng *thu hi* khawi ata nge a hriat ni? He mi hnêna *finna* pêk hi eng finna nge ni? A kutin heti kauva thil mak a tih hi *eng tizia nge* ni? He mi hi Mari fapa, Jakoba te, Josea te, Juda te, Simona te unaupa, thingrem siamtu kha a ni lo vem ni? A farnute pawh hetah kan hnêna awm an ni lo vem ni?" an ti a, mak an ti hle a. Tichuan, a chungah an lungni ta lo va.

Tin, Isuan an hnênah, "Zâwlnei chu ama khaw lamah te, ama laichin zîngah te, ama inah te chauh lo chuan chawimawi lohvin a awm ngai lo," a ti a. Tin, mi damlo tlêm te chunga 5 kut nghata a tihdam chauh lo chu, chutah chuan thil mak rêng a ti thei lo va. An rin loh avângin mak a ti hle a. 6

Tin, zirtîr chung zêlin khuate chu a fang vêl a.

Tin, sâwm leh pahnihte chu a ko va, pahnih zêlin a tîr chhuak ta a; ramhuai bawlhhlawhte chunga thuneihna a pe bawk a. Tin, an zinna atân tiang chauh lo chu engmah—chhang pawh, iptê pawh, an kâwnghrêna tangka pawh—ken loh tûr a ti tlat a; pheikhawk erawh chu bun tûr a ti a; "Kawr pahnih ha suh u," a ti bawk a. Tin, amah vêkin an hnênah, 7 "Khawiah pawh in thlenna inah chuan, chuta ta in chhuah hma 8 loh chu thleng reng ang che u. Tin, khawii khua pawhin an lawm loh che u a, in thu an ngaihthlâk lohna apiangah, chuta 9 tanga in chhuah hun chuan anmahni hriattîrna tûrin in kephah hnuaiia vaivut kai chu thing thla ang che u," a ti a.

Tichuan, an kal chhuak a, simna tûr thu an hril a; ramhuai 12 tam tak pawh an hnawt chhuak a, damlo tam tak pawh hriak an 13 hnawih a, an tidam bawk a.

Tin, lal Heroda chuan a lo hria a, a hming chu a lo thang ta 14 si a; "Baptistu Johana kha mitthi zîng ata a lo tho leh ta a, chuvângin chung thiltihtheihnate chuan amahah a thawk a nih chu," a ti a. Mi dang erawh chuan, "Elija a nih chu," an 15 ti a; mi dangin, "Zâwlnei a nih chu, zâwlneite zîngi pakhat ang

kha," an ti a. Heroda erawh chuan a lo hriatin, "Johana, a lu ka 16 tana ngei kha, a lo tho leh ta a nih chu," a ti a.

Heroda ngei chuan a unau Philipa nupui Herodi avângin *mi* 17 a tîr chhuak a, Johana chu a *mantîr* a, tân inah phuar chungin a lo khung tawh si a; *Herodi* chu nupuiah a lo nei tawh si a; Johana chuan Heroda hnênah, "I unau nupui i neih sak hi a thiang lo 18 a ni," a lo ti tawh bawk a ni. Chuvângin Herodi chuan amah 19 chu a hal riau va, tihhlum a châk a; nimahsela a thei si lo va: Herodan Johana chu mi fel leh thianghlim tak a ni tih a hriat 20 avângin amah chu a hlau va, a humhim tlat si a; a thu a ngaih-thlák chuan a mangang hle thîn a; nimahsela lâwm takin a ngaithla si thîn. Tin, Herodan a pian champhaphâk niah chuan 21 a mi ropuiho te, sipai hotu lianho te, Galili rama mi lianho te tâna zâna ruai a theh laiin hun remchâng a lo awm ta a. Herodi 22 fanu ngei chu a lo lût a, a lâm a, Heroda leh a chaw kîlpuite chuan a tilâwm ta a; tichuan lal chuan hmeichhe naupang hnênah chuan, "I duh apiang mi dîl rawh, ka pe ang che," a ti a. "Eng- 23 pawh mi dîl apiang chu, ka ram chanve hial pawh ka pe ang che," *tiin*, a hnênah chhia a chham bawk a. Tin, 24 ani chu a chhuak a, a nu hnênah chuan, "Engnge ka dîl ang?" a va ti a. Tin, ani chuan, "Baptistu Johana lu le," a lo ti a. Tin, ani chu hmanhmawh takin lal hnênah chuan a va lût ta 25 nghâl a, "Thlêngin Baptistu Johana lu i mi pêk nghâl ka duh a ni," *tiin*, a dîl a. Tin, lal chu a lungngai ta êm êm mai a; 26 nimahsela a chhechhamte leh a chaw kîlpuite avâng chuan a lo hnial duh lo va. Tin, lal chuan a vêngtu sipai pakhat a 27 tîr ta nghâl a, a lu rawn lâk tûr thu a pe a. Tin, ani chuan 28 tân inah chuan a lu a va tan a, a lu chu thlêngin a rawn la a, hmeichhe naupang hnênah chuan a pea; tin, hmeichhe naupang chuan a nu hnênah a pe a. Tin, a zirtîrte chuan an hriat veleh, 29 a ruang chu an va hlâwm a, thlânah an zalh ta a.

Tin, tirhkohte chu Isua hnênah an rawn inkhâwm a, engkim, 30 an thiltih apiang leh an zirtîr apiang an hrilh a. Tin, ani chuan 31 an hnênah, "Nangmahniho ngawtin thlalêr hmunah ahrangin lo kal ula, châwl rih rawh u," a ti a. (Mi tam tak an insûl zut zut a, châw takngial pawh an *ei* hman si lo va.) Tichuan, 32 thlalêr hmunah lawngin an va kal hrang ta a.

Tin, *miten* an kal lai chu an hmu a, *mi* tam takin *anmahni* chu an hria a, khaw tin ata chutah chuan kein an tlân khâwm a, an lo 33 lehkhah ta a. Tichuan, ani chu *vaukama* a chhuah chuan mipui nasa 34 tak a hmu a, vêngtu nei lo berâmté ang an nih avângin a khawngaih ta êm êm a, thu tam tak a zirtîr ta a.

Tin, khua chu a lo tlai ta hle a, zirtîrte chuan a hnênah an lo 35 kal a, "Hei hi thlalêr hmun a ni a, khua pawh a tlai tawh si a; anni-

ho hi, kan kiang vēl lovah leh khuaahte kalin, an ei tūr engemaw 36 tal an lei theih nân kaltîr ta che,” an ti a. Ani erawh chuan an 37 hnênah, “Nangmahnin ei tûr pe rawh u,” tiin, a chhâng a. Tin, anni chuan a hnênah, “Chhang duli zahnih man va lein ei tûr kan pe em ni ang?” an ti a. Tin, ani chuan an hnênah, “Chhangpêr 38 engzâtngé in neih? han en teh u,” a ti a. Tin, *an neih chin* an hriat veleh, “Panga, sangha pahnih nêñ,” an ti a. Tin, anni chuan 39 an vaiin hlobet hring chungah chuan apâwl zêla ɬuttîr tûrin an hnênah thu a pe a. Tin, atlarin zakhat te, sawmnaga te zêlin an 40 ɬhu ta hlawm a. Tin, ani chuan chhangpêr panga leh sangha 41 pahnih chu a la a, van lam enin mal a sâwm a, chhangpêrte chu a phel a, a hmaa hlui tûrin a zirtirte hnênah chuan a pe a; sangha pahnih pawh chu mi zawng zawng zîngah a sem *bawk* a. Tin, 42 an vaiin an ei a, an puar ta hlawm a. Tin, *chhang* nawi leh sangha 43 *nawite* chu bâwmrâng sâwm leh pahnih an rût khat a. Chhangpêr 44 eitute chu patling hlîr pawh sângnga an ni a.

Tin, amah ngeiin mipui chu a ɭintîr vêl chhûngin râl leh lama 45 Bethsaida khuaa lo kal hmasa tûrin a zirtirte chu lawngah a chuan luihtîr ta nghâl a. Tin, anni chu a ɭintîr hnu chuan ɬawng- 46 ɬai tûrin tlângah chuan a kal ta a. Tin, khua a lo tlai lamin, lawng chu dîl lai takah chuan a lo awm a, ani chu amah chauhvin khaw-mualah chuan a awm a. Tin, *an* lawng karah chuan an mangang- 48 in a hmu a, (*thliin* a ni lo lamah a nem si a), khawfîng chah dâwn lai vêlin dîl chungah kea kalin an lam a rawn pan a; anmahni kal pelh a tum a. Nimahsela anni chuan amah chu dil 49 chunga kea a kal an han hmu chuan, hmuithla emaw an ti a, an au ta vak mai a, an vaiin amah an hmu a, an thlaphâng hle a. 50 Nimahsela ani chuan anmahni a be ta nghâl a, an hnênah, “Thlamuang takin awm rawh u: keimah ka ni alâwm; hlau suh u,” a ti a. Tin, lawngah chuan an hnênah a chuang chho ve ta a, 51 thli chu a bâng ta mai a. Tin, mak chu an ti rilru hle a; 52 chhang thu chu a nagaihna an hre thiam si lo va, an thinlung a sak si a.

Tin, *râl leh lam* an kai chuan Gennesaret ram khawmual an 53 thleng a, vaukamah chuan *lawng chu* an thlung a. Tin, lawng 54 ata an chhuah hnu chuan *miten* ani chu an lo hre ta nghâl a, chu mi ram vêl zawrg zawngah an tlân ta sup sup a, a awm 55 tih an hriatna apiangah damlote an âwngphaha mu chungin an zâwn vêl ta ruai a. Tin, khaw teahte, khaw lianahte, lovahte, 56 khawiah pawh a luhna apiangah damlote chu dâwr hmunahte an muttîr hlawm a, a puan hmâwr tal deh theih an dîl chiam a; tin, amah dek apiang chu an dam ta zêl a.

7 Tin, Pharisaite leh lehkhaziaktute zînga mi tuteemaw, 1 Jerusalem khua aṭanga lo kalte chu a hnênah an rawn

inkhâwm a. Chûnghote chuan a zirtîr thenkhatte kut bawlhhlawh-a chhang an ei an lo hmu tawh a. ('Bawlhhlawh' tih hi 'sil loh' tihna a ni.) 2

(Pharisaite leh Judaho zawng zawng chuan, upate thurochhiah chu *an* pawm tlat *avângin* an kut ngun taka an sil loh chuan an ei ngai si lo va. Tin, dâwr hmun aṭanga *an hâwn* pawhin an inbual loh chuan an ei ngai lo. Tin, thu dang tam tak pawm tlat tûra an dawnchhâwnte chu a awm, note, bêlte, dar bêlte *sil angte* hi.) 3 4

Chutichuan Pharisaite leh lekhaziaktute chuan, "Engatinge i zirtirte upa thurochhiah ang zêla awm lova, kut bawlhhawhin chhang an ei *thin ni?*" tiin, an zâwt a. Tin, ani chuan an hnênah, "Isaia hian nangni mi vervêkte thu hi a lo hril lâwk dik zet mai, 5 6

'He miteho hian an kain mi chawimawi a,
An thinlung erawh chuan mi hlat si a.

Engpawh ni sela, an zirtirnaa mihring thupêkte an 7
zirtîr *avângin*

An mi biak *thin* hi athlâwn mai a ni,'
tih, ziak ang hian. Pathian thupêkte chu thlahthlamin mihring 8
thurochhiah chu in vuan tlat a nih hi," a ti a.

Tin, amah *vêkin* an hnênah, "Nangmahni thurochhiahte 9
chu in pawm theihna tûrin Pathian thupêkte in duh lo hí rem
in hre zet mai e! Mosian, 'I nu leh i pa chawimawi rawh,' 10
'Tupawh a nu emaw, a pa emaw sawichhia apiang chu thi
mawlh rawh se,' a ti si a; nangni erawh chuan *heti hian* in ti *thin*, 11
'Miin, a nu emaw, a pa emaw hnênah, 'I mi chhawrna tûr hi
Korban a ni tawh,' a tih chuan,' (chu chu 'Pathian hnêna pêk,' tihna 12
a ni a) a nu tân emaw, a pa tân emaw engmah tih sak in phal tawh
thin lo; *mi hnêna* in thurochhiah pêk chhâwn hianin Pathian thu hi 13
in bawh bo *thin* a ni; chutiang thilchu tam tak in ti *thin*," a ti a.

Tin, mipuite chu a ko leh a, an hnênah, "In zain ka thu 14
hi ngai thla theuh ula, lo ngai thiam rawh u: mihring pawn 15
lam ata a kawchhûnga lûta amah tibawlhhlawh thei engmah
a awm lo; mihring kawchhûng ata lo chhuakte chu mihring
tibawlhhlawhtu a ni zâwk e," a ti a.

Tin, mipuihote chu ina a luhsan hnuin a zirtirte chuan 17
tehkhin thu chu amah an zâwt fiah ta a. Tin, ani chuan an 18
hnênah, "Nangni pawh chuti êma hriatna nei lo in ni maw?
Engpawh pawn lam ata mihring kawchhûnga lût apiang, a
thinlung chhûnga lût lovin, a pum chhûnga lûta, dailênnaa a
chhuah zâwk avângin amah chu a tibawlhhlawh thei lo tih in
hre lâwm ni ?" a ti a. (Chu chu ei tûr tinrêng *ei* a thiang a *tihna*
a ni.) Tin, amah *vêkin*, "Mihring kawchhûng ata lo chhuak 20

chuan, chu ngei chuan mihring a tibawlhhlawh Ჰhin a ni. Kaw- 21
 chhunga mi, mihring thinlung aṭangte chuan, ngaihtuahna sualte
 a lo chhuak si Ჰin: inngaihna te, rûkrûkna te, tualthahna te, 22
 uirêna te, awhna te, sualna te, bumna te, hurna te, itśikna te,
 sawichhiatna te, chapona te, âtna te hi; chung thil sual zawng 23
 zawngte chu kawchhûng aṭangin a lo chhuak a, mihring chu
 a tibawlhhlawh Ჰin,” a ti a.

Tin, a tho va, chuta Ჰang chuan Tura leh Sidon bialah a kal 24
 ta a; tin, inah a lût a, tuma hriat a duh lo va; nimahsela a
 inthup thei si lo. Chutichuan, hmeichhe pakhat, fanu naupang 25
 tê ramhuai bawlhnlawh pai *nei* chuan, a chanchin a lo hria a,
 a ke bulah a va bawkkhup ta nghâl a. Hmeichhia chu Grik mi 26
 a ni a, pianna lamah chuan Suro-Phoiniki mi a ni a. Ani chuan
 a fanu kawchhûng ata ramhuai hnawt chhuak tûrin a ngêñ a.
 Tin, ani chuan a hnênah, “Fate chu lo puar hmasa rawh se; 27
 fate chhang lâk saka uite hnêna pahi chu a mawi lo ve,” a ti a.
 Ani chuan a hnênah, “Lalpa, nih zawng a ni a, *nimahsela* dawh- 28
 kân hnuia uite pawhin fate chhang nawite chu an ei Ჰin
 alâwm,” tiin, a chhâng a. Tin, ani chuan a hnênah, “I thu sawi 29
 avâng chuan kal tawh le; ramhuai chu i fanu kawchhûng ata
 a chhuak tawh e,” a ti a. Tin, a inah chuan a va hâwng a, a 30
 fa chu ramhuai lo chhuahsan tawha, khuma mu a va hmu ta a.

Tin, Tura ram aṭangin a chhuak leh a, Sidon khua tlawhin 31
 Dekapoli ram kal tlang zêlin Galili dîl chu a thleng ta a. Tin, 32
 mi pakhat bengngawng, Ჰawng pawh Ჰawng fiah thei lo, a hnênah
 an rawn hruai a, a chunga a kut nghat tûrin an ngêñ a. Tin, ani 33
 chuan mipui zîng ata amah chauh chu a hruai hrang a, a kut
 zungṭangte chuan a beng kuate a khawih a, tin, chil a chhâk a,
 a lei a deh sak a; tin, van lam enin a thaw huai a, a hnênah,
 “Ephatha” a ti a. (Chu chu “Lo inhawng rawh,” tihna a ni.) 34
 Tichuan, a bengte chu a lo inhawng a, a lei phuarna pawh chu 35
 a lo inphelh a, fiah takin a Ჰawng *thei* ta a.

Tin, ani chuan an hnênah, tumah hrilh loh tûr a ti tlat a; 36
 nimahsela a khap nasat veleh, an tlângaupui zual zâwk mah
 Ჰin a. “Ani chuan engkim tha takin a ti a; bengngawngte 37
 a tihvâr sak a, Ჰawng thei lote pawh a titawng Ჰin,” *an* ti a,
 mak an ti nasa êm êm a.

8 Chung niahte chuan, mipuiho nasa tak an lo awm leh 1
 a, ei tûr engmah an neih loh lai chuan, ani chuan a zirtîre
 chu a ko va, an hnênah, “Mipuiho hi tûnah ni thum ka hnênah 2
 an awm tawh a, ei tûr engmah an neih loh avângin ka khawngaih
 êm êm a ni; chaw ngheia an ina ka hâwtîr chuan kawng. lakah 3
 an chau dâwn si a; thenkhatte phei chu an lo kalna a hla hle si
 a,” a ti a. Tin, a zirtîre chuan, “Miin hetâ thlalêrah hian 4

khawia chhangin nge hêngho hi an tihtlai theih ang?" *tiin*, amah an chhâng a. Tin, ani chuan, "Chhangpér engzâtngé in 'neih?'" 5
tiin, anni chu a zâwt a. Tin, anni chuan, "Pér sarih," an ti a. 6
 Tin, mipuiho chu leia thu tûrin thu a pe a; tin, chhangpér pasarikh a la a, lâwm thu a sawi zawhin a phel a, an hinaa hlui tûrin a zirtirte hnênah a pe a; tin, mipuihote hmaah chuan an hlui ta a. Nghate tlêm tê an nei bawk a; tin, ani chuan 7
 mal a sâwm sak a, chûngte pawh chu an hmaa hlui tûrin thu a pe a. Tichuan, an ei a, an puar ta hlawm a; *an ei* bâng nawi 8
 pawh chu bâwm sarih an rût khat a. Anni chu sângli lai an ni a; tin, ani chuan anni chu a tîntir ta a. 9

Tin, ani chu a zirtirte hnênah lawngah chuan a chuang ta 10
 nghâl a, Dalmanutha ram chu a thleng ta a. Tin, Pharisaite 11
 an lo chhuak a, amah fiah nân, a lakah vân ata chhinchhiahna zawngin ani chu an hnial ta a. Tin, ani chu a rilruin NASA takin a 12
 rûm a, "Engatinge tûn lai thangtharte hian chhinchhiahna an zawn? Tih tak meuhvin ka hrilh a che u, tûn lai thangtharte hnênah hian chhinchhiahna rêng rêng pêk a ni lo vang," a ti a. 13
 Tin, anni chu a kalsan a, lawngah chuan a chuang leh a, râl leh lamah a kal ta a.

Tin, a zirtirte chuan chhang an ken theihngihilh a, chhangpér 14
 pakhat chauh lo chu lawngah chuan *chhang* dang rêng an nei si lo va. Tin, ani chuan an hnênah, "Pharisaite dawidim leh Heroda 15
 dawidim lakah chuan invêng ula, fîmkhur rawh u," a ti tlat a. 16
 Tin, anni chuan, "Chhang kan nei hauh lo," *tiin*, an inngaihtuah 17
 in neih loh avânga in inngaihtuah ni? Tûnah pawh in rilruin in la hre lo fo maw? a ngaihna pawh in la hre lo maw? in thinlung chu in tisak ta em ni? Mit nei siin in hmu lo vem ni? beng nei 18
 siin in hre lo vem ni? in hre reng lo vem ni? Sângnga zînga chhang- 19
 pér panga ka phel lai khân a nawi kha bâwmrâng engzâtngé in ruh khah?" a ti a. Tin, anni chuan a hnênah, "Sâwm leh pahnih," an ti a. "Tin, sângli zînga pasarikh *ka phel* lai khân, a 20
 nawi kha bâwm engzâtngé in ruh khah?" a ti a. Tin, anni chuan a hnênah, "Bâwm sarih," an ti a. Tin, ani chuan an hnênah, 21
 "Tûnah pawh a ngaihna in la hre lo fo maw?" a ti a.

Tin, Bethsaida khua chu an lo thleng a. Tin, a hnênah mitdel 22
 an rawn hruai a, amah dek tûrin an ngén a. Tin, ani chuan 23
 mitdel kut chu a chelh a, khua ata a kai chhuak a; tin, a mitah chil a chhâk a, a chunga a kut a nghah zawhin, "Khua i hinu thei em?" *tiin*, a zâwt a. Tin, a han dâk chhuak a, "Mihring ka 24
 hmu a; thing kal ang maiin ka hmu si," a ti a. Tin, a mitah 25
 chuan a kut a nghat leh a; tin, ani chuan a en reng a, a lo dam ta mai a, engkim fiah takin a hmu *thei* ta a. Tin, *Isua* chuan, 26

"Khuaah pawh hian lût suh ang che," tiin, a inah a hâwntir ta a.

Tin, Isua leh a zirtîrte chu an kal chhuak a, Philipa Kaisari 27 khawperahte chuan *an* kal a; tin, kal pahin a zirtîrte hnênah, "Miten tunge a ni mi tih?" tiin, a zâwt a. Tin, anni chuan, 28 "Baptistu Johana *a ni*, *an ti chia*; mi dangin, 'Elija *a ni*, *an ti chia*; thenkhat erawh chuan, 'Zâwlnei tua emaw a ni,' *an ti che*," tiin, an hrilh a. Tin, ani chuan an hnênah, "Anih leh nangnin 29 tunge a ni mi tih?" tiin, a zâwt a. Petera chuan a hnênah, "Krista chu i ni," tiin, a chhâng a. Tin, ani chuan a chanchin tumah 30 hrilh loh tûr a ti tlat a.

Tin, Mihring Fapa chuan thil tam tak a tuar tûr te, upate, 31 puithiam lalte, lehkhaziaktute duh lohva a awm tûr te, tihhluma a awm tûr te, ni thum china a thawh leh tûr te chu anmahni a zirtîr tan ta a. Chhûng thu chu chiang takin a sawi a ni. Tin, 32 Petera chuan ani chu a hruai *hrang* a, a zilh ta a. Ani erawh 33 chu a lehhawi a, a zirtîrte chu a en a, "Setan, ka hnungah kal rawh, Pathian thilte ngaihtuah lovin, mihring thilte i ngaihtuah zâwk a nih hi," tiin, Petera a zilh ta a.

Tin, mipuiho chu, a zirtîrte nen a ko va, an hnênah, 34 "Tupawhin mi zui a duh chuan, mahni hrehawm pawisa lovin, a kraws puin mi zui rawh se. Tupawh a nun humhim duh apiangin a 35 chân ang a; tupawh keimah avâng leh Chanchin Tha avânga a nun chân apiangin a humhim ang. Miin khawvél hi apumin 36 nei sela, a nun chân si sela, a tân engnge sâwt ang? Miin a 37 nun aiah engnge a pêk theih ang? Tupawh tûn lai thangthar 38 uirê leh *thil tihsual* hinangte zînga keimah leh ka thu zahpui apiang, Mihring Fapa hian, vântirkoh thianghlimte nêna a Pa ropuinaa inthuama a lo kal hunah chuan, chu mi chu a rawn zahpui ve thung ang," a ti a.

9 Tin, amah *vékin* an hnênah, "Tih tak meuhvin ka ti a che 1 u, Heta dingho a thente hi, Pathian ram thiltihtheihna nêna lo thleng an hinuh hina loh chuan, thihna tem tawp lo tûr an awm," a ti a.

Tin, ni ruk achinah chuan Isuan Petera te, Jakoba te, Johana te chu a hruai a, ahrangin tlâng sâng takah anmahni chauh a kal chhohpui a; an hmaah chuan a hmêl awmzia chu a lo danglam ta a. Tichuan, a silhfênte chu leia puan sutu rêng rêngin an sük vâr theih loh khawp hiala vâr hlakin a lo tle ta sur a. Tin, Elija leh Mosia chu an hnênah an rawn inlâr a, Isua nêna an inbe ho va. Tin, Peteran Isua a bia a, "Rabbi, kan tân heta awm hi a tha e; bâwktê pathum kan khawh ang e, i tân pakhat, Mosia tân pakhat, Elija tân pakhat," a ti a. (An hlauh êm êm avângin sawi tûr a hleih pawh a hre si lo va.) Tin, anmahni hliahin chhûm a lo zîng 2 3 4 5 6 7

ta a; tin, chhûmah chuan aw a lo chhuak a, "Hei hi ka Fapa duh tak a ni, ama thu ngai rawh u," *a ti a*. Tin, an han en vêl thuai a, anmahni hnêna Isua chauh lo chu tumah an hmu ta lo va. 8

Tin, tlâng ata chu an chhuk laiin, Mihring Fapa mitthi zîng 9
ata a thawh leh hnuah chauh lo chuan an thil hmuhte chu tumah hrilh loh tûr a ti tlat a. Tichuan, chu thu chu an vawng reng a, 10
"Mitthi zîng ata thawh leh chu eng tihna nge ni ang?" *tiin*, an inzâwt thîn a. Tin, annin a hnênah, "Eng tiziaa lekhaziaktuten, 11
'Elija a lo kalhmaса tûr a ni,' ti nge an nih?" *tiin*, an zâwt a. Tin, 12
ani chuan an hnênah, "Elijachu a lo kalhmaса dâwn rēng a, engkim a siamtha dâwn a ni; thil tam tak tuarin mi hmusitin a awm tûr a ni tih, Mihring Fapa chanchin eng tiziaa ziak nge an nih? Nimahsela, ka hrilh a che u, Elija chu a lo kal tawh reng a ni, 13
tin, a chanchin an ziak ang ngei khân a chungah an duh duhin an ti tawh rēng bawk a," *a ti a*.

Tin, zirtîrte hnêan an zuk thlenin, an vêla mipui nasa takte leh 14
lehkhaziaktuten an lo hnial lai an zuk hmu a. Tin, mipui zawng 15
zawng chuan amah an hmuveleh chuan mak an ti hle a, a hnênah *an tlân nghâl a*, chibai an va bûk hlawm a.

Tin, ani chuan an hnênah, "Anniho nêng eng thu nge in 16
inhnial?" *tiin*, a zâwt a. Tin, mipui zînga mi pakhatin a hnênah, 17
"Zirtîrtu! ka fapa, ramhuai ɏawng thei lo pai chu, i hnênah ka 18
rawn hruai a; a manna apiangah a titlu vak thîn a; tichuan, a chilphuante a tla a, a hate a thial a, a chêr telh telh thîn a; tichuan, i zirtîrte hi hnawtchhuak tûrin ka ti a; an thei si lo va," *tiin*, 19
a chhâng a. Tin, ani chuan an hnênah, "Thangthar rinna nei
lote u, eng chen nge in hnêna ka awm ang a? eng chen nge ka ngaihtheih ang che u? amah chu ka hnênah rawn hruai rawh u," *tiin*, a chhâng a.

Tin, amah chu *Isua* hnênah an rawn hruai a; tin, ramhuai 20
chuan ani chu a hmuveleh *naupang* chu nasa takin a sawisa ta nghâl a; tichuan, leiah a tlu a, chilphuan tla zawih zawihin a tâl ta âwrh âwrh a. Tin, ani chuan a pa hnênah, "Hetianga a lo 21
awm ɏanna hi eng chen nge ni tawh?" *tiin*, a zâwt a. Ani chuan,
"A naupanlai ata tawh a ni; tichuan, amah tiboral tûrin vawi tam 22
tak meiah te, tuiah te pawh a nam thlu tawh a; nimahsela, nangin
engemaw ti tala i tih theih chuan min khawngaih la, min pui ang
che," *a ti a*.

Tin, Isuan a hnênah, "I theih chuan â maw! ringtu atân 23
chuan engkim tih theih a ni asin," *a ti a*. Tichuan, naupang pa 24
chuan, "Ka ring e, ka rinhlelhnaah hian mi pui ang che," *tiin*, a au chhuak ta nghâl a. Tin, Isuan mipui an lo tlân khâwm mék 25
a hmuhin, ramhuai bawlhlawh chu a hau va, a hnênah, "*Nang*
ramhuai ɏawng thei lo leh bengngawng, thu ka pe a che, a chhûng

ata lo chhuak la, lüt leh tawh suh," a ti a. Tichuan, a au chhuak 26 a, nasa taka a sawisak zawhin a lo chhuak ta a; tin, *naupang* chu thi ang maiin a lo awm ta a, chutichuan *mi* tam zâwk chuan, "A thi a ni," an ti a. Isua erawh chuan a kut a chelh a, a kaitho va; 27 tin, a lo tho ta mai a. Tin, *Isua* chu ina a va luh chuan a zirtîrten, 28 "Engatinge keinin kan hnawh chhuah theih loh le?" *tiin*, fianrialah an zâwt a. Tin, ani chuan an hnênah, "Hetiang hi ṭawngṭai 29 chauh lo chuan engtin mah a chhuak thei lo," a ti a.

Tin, chuta ta chu an kal chhuak a, Galili ram chu an kal 30 tlang a, tuma hriat a duh lo va. A zirtîrte chu a zirtîr si a, an 31 hnênah, "Mihring Fapa hi mihringte kuta mantîrin a awm *tûr* a ni a, an tihlum bawk ang a; tin, an tihhlm hnu ni thum achinah a tho leh ang," a ti a. Nimahsela, a thu sawi chu a ngaihna an hre 32 lo va, amah lah chu an zâwt ngam si lo va.

Tin, Kapernaum khua chu an lo thleng a; tin, in chhûngah 33 chuan a awm laiin an hnênah, "Kawngah khân eng thu nge in inhnial le?" *tiin*, a zâwt a. Nimahsela, kawngah chuan, "Kan 34 zîngah tunge ropui ber *ang*?" *tiin*, an lo inhnial tawh avângin an ngawi ta reng a. Tin, ani chu a ṭhu a, sâwm leh pahnîte chu 35 a ko va, an hnênah, "Tupawhin hmasa ber nih a duh chuan mi zawng zawng aiin hnuhnûng berah a awm *tûr* a ni a, mi zawng zawng rawnghâwltauh a awm bawk *tûr* a ni," a ti a. Tin, naupang 36 tê a kai a, an zîngah a dintîr a; tin, a kuangkuah a, an hnênah, "Tupawh ka hming avângahetiang naupang tê pakhat pawh lâwm 37 apiang chu keimah mi lâwm *an* ni ang; tupawh kei mi lâwm apiang chu, kei mi lâwm *an* ni lo vang a, mi tîrtu lâwm *an* ni zâwk ang," a ti a.

Johana chuan a hnênah, "Zirtîrtu, tuemaw i hminga ramhuaite 38 hnawt chhuak kan hmu a; min zui ve loh avângin kan khap ta asin le," a ti a. Isua erawh chuan, "Khap tawh suh u; turmah 39 ka hminga thil mak ti sia mi sawichhe nghâl thei an awm lo a ni. Tupawh min dodâl lo chu kan lama ṭang *an* ni si a. Tupawh 40 Krista mi in nih avânga tui no khat in *tûr* pe apiang che u chu, tih tak meuhvin ka hrilh a che u, a lâwmman *tûr* chu a chân tawp lo vang.

"Tin, tupawh hêng mi ringtu mi tête zîngah pakhat pawh 42 titlu apiang chu, *an* nghâwgah buh râwt sawmna lung lian pui awrhtîrin tuifinriatah thlák sela, *an* tân a tha zâwk *tûr* a ni. Tin, i 43 kutin a tihtlûk che chuan, tan mai rawh; kut pahnih neia Gehenna-a mei mit thei lova kal ai chuan, piangsuala nunnaa luh i tân a tha zâwk e. Tin, i kein a tihtlûk che chuan, tan mai rawh; 44 ke pahnih neia Gehenna-a pahai ai chuan, kebaia nunnaa luh i tân a tha zâwk e. Tin, i mitin a tihtlûk che chuan, kher chhuak mai 45 rawh; mit khing hnih neia Gehenna an lung thih ngai lohna leh mei

mih ngai lohnaa paih ai chuan, mit khing khat neia Pathian rama
luh i tân a tha zâwk e. Mi tin meia alin an awm dâwn si a. Chi ~~to~~
hi a tha e; nimahsela, chi pawh hi a dâk tawh chuan enginnge an
tihal leh ang? Nangmahni ngeiah chi nei ula, inngeih rawh u,"
a ti a.

10 Tin, a tho va, chuta ṭang chuan Judai ramah leh Jordan 1
râlah a kal ta a; tin, mipuihote chu a hnênah an rawn in-
khâwm leh a, tichuan, a tih dân pângngaiin a lo zirtîr leh a.

Tin, Pharisai ṭhenkhat a hnênah an lo kal a, amah fiah 2
nân, "Miin nupui mâk a thiang em?" *tüñ*, an zâwt a. Tin, ani 3
chuan an hnênah, "Mosian engtinnge thu a pêk che u?" *tüñ*, a 4
chhâng a. Tin, anni chuan, "Mosia chuan inmâkna lehkha 5
ziakin mâk a phal ṭhîn a ni," an ti a. Nimahsela, Isuan an hnê- 6
nah, "In thinlung khauh avângin asin chu thupêk chu a ziak sak 7
che u ni. Nimahsela leilung pian tirh aṭang chuan, 'Anni chu
hmeichhia leh mipaah a siam a ni.' 'Chu mi avâng chuan mi- 8
pain a nu leh a pa a kalsan ang a, a nupui a vuan ang; tichuan, 9
an pahnih chuan tisa pumkhat an lo ni tawh ang;' chutichuan, 10
pahnih an ni tawh lo va, tisa pumkhat an lo ni tawh zâwk a ni.
Chutichuan, Pathianin a zawm tawh chu, mihringin ṭhen suh se," 11
a ti a. Tin, inah chuan a zirtîrte chuan chûng thu chu amah an 12
zâwt leh a. Tin, ani chuan an hnênah, "Tupawh a nupui maa 13
mi dang nei apiang chuan a *nupui* chu a uirêsan a ni; ani pawh 14
chuan a pasal a ṭhen a, mi dang a neih chuan, a uirê a ni bawk," 15
a ti a.

Tin, a deh atân a hnênah naupang tête an rawn hruai a; tin, 16
zirtîrte chuan an lo hau va. Nimahsela, Isuan chu chu a hmuhin 17
a lungni lo êm êm a, *zirtîrteho* hnênah chuan, "Naupang tête ka 18
hnênah han kaltîr ula, hnar suh u; Pathian ram chu hetiang
mite ta a ni si a. Tih tak meuhvin ka hrilh a che u, Tupawh 19
Pathian ram chu naupang tein a *lawm* anga lâwm lo apiang a
chhûngah an lût tawp lo vang," a ti a. Tin, anmahni chu a 20
kuangkuah a, an chungah a kut nghatin mal a sâwm sak ta a.

Tin, kal túra a chhuah laiin mi pakhat a lamah a lo tlân a, a 21
hmaah a thingthi a, a hnênah, "Zirtîrtu tha, chatuana nunna 22
ka chan theih nân engtinnge ka tih ang?" *tüñ*, a zâwt a. Tin, 23
Isuan a hnênah, "Engatinge tha mi tih? mi pakhat chauh lo
chu tumah tha an awm lo, *chu chu* Pathian a ni. Thupêkte chu i 24
hria alâwm—"Tual that suh, Uirê suh, Ru suh, Hék suh, Bum
suh, I nu leh i pa chawimawi rawh,' *tikte hi*," a ti a. Tin, ani chuan 25
a hnênah, "Zirtîrtu, chûng thu zawng zawng chu ka naupan
têt ata ka zâwm ṭhîn," a ti a. Tin, Isuan amah chu a en a, a 26
hmangaih ta a, a hnênah, "Kawng khat i *la bâk* e; kal la, i neih
apiang hrâlh la, pachhiate hnênah pe rawh, chutichuan vânah

ro i nei ang; tin, lo kal la, mi zui ang che," a ti a. Aniaherawh- 22
chu, chûng thu chungah chuan a hmél a lo dur ta khup a, lungngai
takin a kal bo ta a; sum tam tak nei mi a nih avângin. Tin, 23
Isuan a en vêl a, a zirtîrte hnênah chuan, "Sum ngahte chu Pathian
rama luh a va harsa dâwn êm!" a ti a.

Tin, zirtîrte chuan a thu sawi chu mak an ti hle a. Isua erawh 24
chuan a chhâng leh a, an hnênah, "Naute u, sum ringte tân Pa-
thian rama luh a va harsa thîn êm! Mi hausa Pathian rama luh 25
aiin sanghâwgsei hriau benga luh tlang a awl zâwk," a ti a. Tin, 26
anni chuan mak an ti nasa êm êm a, a hnênah, "A nih leh, tunge
chhandam ni thei ang le?" an ti a. Isuan anni chu a en a, "Chu 27
chu mihring tân tih rual a ni lo va, Pathian tân erawh chu *tih*
rual *loh* a ni lo : Pathian tân engkim tih theih a ni si a," a ti a.

Peteran a hnênah, "Ngai teh, keinin engkim kalsanin kan zui 28
ta chia," *tin*, a han sawi tan a. Isua chuan, "Tih tak meuvin 29
ka hrilh a che u, tupawh keimah avâng leh Chanchin Tha avânga
in emaw, unaupate emaw, farnute emaw, nu emaw, pa emaw, fate
emaw, ramte emaw kalsan tawh phawt chu tûn *dam* chhûng la la
hian, inte, unaupate, farnute, nute, fate, ramte a leh zain, tih-
duhdahnate nên, hmu lo tûr tumah an awm lo; hun lo la thleng
tûra chatuana nunna nên. Nimahsela, mi tam tak hmasa bera 31
awmte chu hnuhnûng berah an lo awm ang a, hnuhnûng berte
pawh hmasa berah *an la awm ang*," a ti a.

Tin, Jerusalem khuaa chho tûrin kawngah an awm a; Isua 32
chuan an hina a hruai a; anni chuan mak an ti hle a; a rawn
zuitute chuan an hlau va. Tin, ani chuan sâwm leh pahnithe
chu a hruai hrang leh a, "Ngai teh u, Jerusalem khuaah kan chhoh 33
dâwn hi; Mihring Fapa hi puithiam latte leh lekhaziaktute
hnêna mantîrin a awm dâwn a ni; tin, anni chuan thi tûrin a
chungah thu an titlu ang a, Jentailte hnênah an pe ang; tin, anni 34
chuan nuihza siam nân an hmang ang a, chil an chhâk ang a, an
vua ang a, an tihlum ang; tin, ni thum chinah a tho leh ang,"
tin, a chunga thil lo thleng tûrte chu an hnênah a hrilh ta a.

Tin, Zebedaia fapa Jakoba leh Johana chuan ani chu an rawn 35
hnaih a, a hnênah, "Zirtîrtu, i hnêna kan dil tûr apiang che i mi
tih sak kan duh e," an ti a. Tin, ani chuan an hnênah, "In tân 36
engnge tih sak che u ila in duh le?" a ti a. Tin, anni chuan a 37
hnênah, "I ropuinaah chuan i ding lamah pakhat, i vei lamah
pakhat min thuttîr ang che," an ti a. Isua erawh chuan an hnê- 38
ah, "In dil chu in hre lo a ni. Ka no in tûr chu in in thei em
ni? ka baptisma chan tûr pawh in chang thei em ni?" a ti a.
Tin, anni chuan a hnênah, "Thei e," an ti a. Tin, Isuan an 39
hnênah, "Ka no in tûr chu in in ang a, ka baptisma chan tûr pawh
chu in chang ve ang: nimahsela ka ding lamah emaw, ka vei 40

lamah emawa tħut tħur thu chu keia pēk tħur a ni lo va, an buatsaih sakate tān a ni zāwk ang,” a ti a. Tin, sāwmte chuan chu chu an lo hriatin Jakoba leh Johana chungah chuan an lungni ta lo ēm ēm a.

Isua erawh chuan anniho chu a ko va, an hnēnah, “ Jentailte chunga rorélta an ruatte chu an chungah an lal ēm ēm tħin a, an mi liante chuan an chungah thu an nei ēm ēm bawk tħin tih in hria. Nimahsela, nangni zingah zawng chutieng a ni lo vang; tupawh in zinga mi lian nih duh apiang chu in rawngbāwtuah a awm zāwk tħur a ni, tupawh in zinga hmasa ber nih duh apiang chu mi zawng zawng chhiahħlawħah a awm bawk tħur a ni. Mihring Fapa meuh pawh rawngbāwl saka awm tħurin a lo kal lo va, rawngbāwl tħur leh mi tam tak tħan nāna a nun pe zāwk tħurin a lo kal a ni si,” a ti a.

Tin, Jeriko khua an lo thleng a; tin, Isua Jeriko aṭang chuan a zirtihote leh mipui nasa tak nēn a chhuah laiin kudawh mitdel, Timaia fapa Bartimaia chu, kawng sirah a lo thu a. Tin, Nazaret Isua a ni tih a hriat veleh, “ Isu, Davida Fapa, mi khawngħaj rawh,” tiin, a au ta a. Tin, mi tam takin ngawi tħurin an hau va; nimahsela ani chuan, “ Davida Fapa, mi khawngħaj rawh,” tiin, a au zual sauh va. Tin, Isua a ding a, “ Amah chu han ko teh u,” a ti a. Tin, mitdel chu an ko va, a hnēnah chuan, “ Thlamuang takin awm la, tho rawh; a ko va che,” an ti a. Tin, ani chuan a puan a paħi a, a zuang tho va, Isua hnēnah a kal a. Tin, Isuan amah chu a lo bia a, “ I chungah engtia ka tih nge i duh?” a ti a. Tin, mitdel chuan a hnēnah, “ Rabboni, hmuu theih ka duh,” a ti a. Tin, Isuan a hnēnah, “ Kal tawh rawh, i rinna hi i dampui a ni e,” a ti a. Tichuan, a hmu thei ta nghâl a, kalkawngħaj chuan Isua a zui ta a.

|| Tin, Jerusalem khua an thlen dāwna, Oliv tħanga Bethphage leh Bethani khaw kiang an thlenin, a zirtirte zinga mi pahnih a tħi a, an hnēnah, “ In hma zāwn kħuaah sāwn va kal ta ula; tin, in luu tirħin sabengħtung no thlun, tuma la chuan ngai lohna, in va hmu mai ang; chu chu phelh ula, han kai rawh u. Tin, tupawhin, ‘ Kha kha engahnejn in tih?’ an tih che u chuan, ‘ Lalpain a duh a ni; hetah a rawn daħtir leh thuai ang e,’ ti ang che u,” a ti a. Tin, an kal ta a, kawtħħlerah kawngkhâr pawn lama sabengħtung no thlun an va hmu a; tin, chu chu an phelh ta a. Tin, chuta ding tuteemaw chuan an hnēnah, “ Sabengħtung no kha engahnejn in phelh?” an ti a. Tin, anni chuan Isua sawi ang tak khân an hnēnah an sawi a; tichuan an kal an phal ta a. Tin, sabengħtung no chu Isua hnēnah an rawn kai a, a chungah chuan an puante an phah a; tichuan a chungah a chuang ta a. Tin, mi tam takin kalkawngħaj chuan an puan an phah a; mi dangin

lova mi chhâwl sâtin *an phah* bawk a. Tin, a hma lama kalte leh 9
a hnung lama rawn zuite chuan,

“Hosanna !

Lalpa hminga lo kal chu a eng a thâwl e.

Ram lo thleng tûr, kan Pa Davida ram chu, a eng a 10
thâwl e.

Chungnung berah khian Hosanna !”

tiin, an au va.

Tin, Jerusalem khuaa, Pathian biak inah chuan a va lût a; 11
tin, engkim a en vêl zawh chuan tlai lam pawh a lo ni ta a, a chhuak
a, sâwm leh pahninte nén Bethani-ah *an* kal ta a.

Tin, atûkah chuan Bethani aṭanga a chhuah hnuin a ril a lo 12
tâm ta a. Tin, theipui kûng hnah nei hla takah a han hmu a, 13
“A rah ka hmu dah law maw,” *tiin, a va kal a;* tin, a va thlen
chuanin a hnah chauh lo chu engmah a hmu lo va; theipui rah
hun a ni lo rêng a. Tichuan, Isuan *thing* chu a bia a, “Tûn 14
achinah kumkhuain i lakan tuman rah ei tawh suh se,” a ti a.
A zirtîrhote chuan chu chu an hria a.

Tin, Jerusalem khua chu an thleng a, Pathian biak inah chuan 15
a va lût a, biak ina englo zuartute leh leitute chu a hnawt chhuak
ta a, tangka thlengtuho dawkânte leh ṭhuro zuarho ṭhutphahte
pawh chu a nam thlûk sak bawk a; tin, Pathian biak inah chuan 16
tumahin bungrua an ken tlang a phal ta lo bawk a. Tin, an 17
hnênah chuan, “‘Ka in chu hnam tin tân ṭawngṭaina in an ti ang,’
tih ziak a ni lo vem ni? Nangni erawh chuan suamhmangte
pûkah in siam zâwk hi,” *tiin, a zirtîr ta a.* Tin, puithiam lalte leh 18
lehkhaziaktute chuan chu chu an hria a, amah an hlauh avângin
a tibboralna tûrzia an zawng a; mipui zawng zawng chuan a
zirtîrna chu mak an ti hle si a.

Tin, tlai lam apiangah khawpui ata chu a kal chhuak ṭhîn a. 19

Tin, zînga an kal pahin theipui kûng chu a zung thlenga vuai 20
zo vekin an hmu ta a. Tichuan, Peteran a lo hre chhuak leh a, 21
a hnênah chuan, “Rabbi, en teh ! theipui kûng ânchhia i lawh
kha a lo vuai zo ta,” a ti a. Tin, Isuan an hnênah, “Pathian 22
ring rawh u. Tih tak meuhvin ka hrilh a che u, Tupawh, he 23
tlâng hnênah hian, ‘Lo insawn la, tuifinriatah lo inpaih rawh,’
tia, a rilrua ringhlel lova a sawi chu a thleng *ngei* ang tih ring
apiangin an sawi *ang* apiang chu an hmu ang. Chuvângin ka ti a 24
che u, engkim in ṭawngṭaia in dîl apiang chu hmu tawhah inngai
ula, tichuan in hmu ang. Tin, ṭawngṭaia in din hun apiangin 25
tu chungah pawh thupawi engemaw in neih chuan ngaidam rawh
u; in Pa vâna mi pawhin in bawhchhiatnate chu a ngaihdam
theihna tûr che uin,” a ti a, a chhâng a.

Tin, Jerusalem khua chu an thleng leh a; tin, Pathian biak 27

ina a lén laiin puithiam lalho te, lekhaziaktuho te, upaho te chu a hnênah an lo kal a, a hnênah chuan, "Tu thuin nge hêng thil 28 hi i tih? Hêng thil hi ti tûrin tuinnge thu pe che?" an ti a. Tin, 29 Isuan an hnênah, "Kei pawhin thu kam khat ka zâwt ve ang che u; mi chhâng ula, tichuan tu thuin nge hêng thil hi ka tih ka hrilh ang che u. Johana baptisma kha vâna mi thu nge, mihring 30 thu? mi chhâng rawh u," a ti a. Tin, an inngaihtuah a, 31 "Vâna mi thu," kan tih chuan, "Engahnge a thu in awi loh le?" min ti si ang a, "Mihring thu," kan ti emaw chu ni ang?"—an ti a. 32 Nimahsela mipui chu an hlau va; mi zawng zawngin Johana chu zâwlnei takakah an ruat hlawm si a. Tichuan, Isua an 33 chhâng a, "Kan hre lo," an ti a. Tin, Isuan an hnênah, "Kei pawhin tu thuin nge hêng thil hi ka tih, ka hrilh bîk lo vang che u," a ti a.

12 Tin, tehkhin thuin an hnênah a sawi ta a :—"Tuinemaw 1 grêp huan a siam a, palin a hung vêl a, grêp sâwrna tûr khûr a lai a, in sâng a sa a, lo enkawltute hnênah thlawhhlawh tûrin a pe a, ram dangah a kal ta a. Tin, a lawh hun chuan huana 2 rah chu a chanai lo enkawltute hnênhata la tûrin lo enkawltute hnênah chuan bawi pakhat a tîr a. Tin, chu mi chu an lo man 3 a, an vêl a, kutruakin an kaltîr leh ta a. Tin, bawi dang an hnênah a tîr leh a; chu pawh chu a luah an lo tipem a, zahthlâk takin 4 an lo sawisa a. Tin, bawi dang a tîr leh pek a; chu mi chu an lo tihlum a. Bawi dang tam tak pawh—thenkhat an lo vêl a, thenkhat 5 an lo tihlum a. Tin, pakhat, fapa duh tak, a la nei a; 'Ka fapa 6 hi chu an zah ang,' tiin, ani chu a hnuhnûng berah an hnênah a tîr a. Nimahsela, chûng lo enkawltute chuan, 'He mi hi roluahu 7 tûr chu a ni; i that ang u khai! tichuan a roluah tûr hi kan ta a 8 ni mai ang,' an inti a. Tichuan, ani chu an lo man a, an tihlum 9 a, grêp huan ata chu an theh chhuak ta a. Chutichuan, huan neitupa chuan engtinnge a rawn tih ang? Lo enkawltute 10 chu a rawn tiboral ang a, huan chu mi dangte a pe ang. He Pa- thian Lehkha Thu hi in chhiar lâwm ni?

'In satute lung duh loh kha,

Chu ngei chu a kila lung ɔangkai ber a lo ni ta.

Chu chu Lalpa tih a ni a,

Kan mithmuah a mak a ni,'

11

tih hi," a ti a. Tin, amah chu man an tum ta a, nimahsela, mipui 12 chu an hlau va; chu tehkhin thu chu anmahni demin a sawi tih an hre si a. Tichuan amah chu an kalsan a, an kal bo ta a.

Tin, a thu sawia man tûrin Pharisait leh Heroda pâwla mi 13 tuteemaw a hnênah an tîr a. Tichuan, anni chu an lo thlen 14 chuan, a hnênah, "Zirtirtu, mi dik tak i ni a, pawisak chuan tumah i nei lo tih kan hria, tumah thlei bîk lovin, tih tak zetin Pathian

kawng thu i zirtîr thîn a ni; Kaisara hnêna chhiah chawi hi a thiang nge thiang lo? Kan pe ang nge pe lo vang?" an ti a. 15 Ani erawh chuan an vervêkzia chu hriain, an hnênah, "Engahnge mi fiah? Duli mi han lâk ula, ka lo en ang e," a ti a. Tin, an rawn la a. Tin, ani chuan an hnênah, "Hei hi tu lem leh tu hming 16 nge ni?" a ti a. Tin, anni chuan, "Kaisara," an ti a. Tin, 17 Isuan an hnênah, "Kaisara thilte chu Kaisara hnênah pe ula, Pathian thilte chu Pathian hnênah *pe ta che u*," a ti a. Tichuan, mak an ti nasa êm êm a.

Tin, Saddukaiho, thawhlehna a awm lo tite chu, a hnênah 18 an lo kal a; a hnênah, "Zirtirtu, Mosian, 'Tupawh a unaupain 19 fa nei lovin a nupui thihsan sela, a unaupa chuan a nupui chu rochungin a unaupa tân chi a thlah sak tûr a ni,' *tiin*, min ziak sak a ni. Aw le, sal sarih an awm a; a upa berin nupui a nei a, 20 chi thlah lovin a thi a. Tichuan, a pahnihna chuan a rochung a, 21 chi thlah lovin a thi leh bawk a; a pathumna chuan chutiang bawkin. Tichuan, sal sarihte chu chi rêng rêng thlah lovin an thi 22 zêl a. A hnuhnûng beran hmeichhia pawh chu a thi ta a. Thawh 23 leh hunah chuan a tu bera nupui nge ni ang? an pasarih chuan nupuiah an nei *theuh si a*," *tiin*, an zâwt a. Isuan an hnênah, 24 "He mi avâng hian a ni lâwm ni, in ngaih sual thîn, Pathian Lekhha Thu leh Pathian thiltihtheihna in hriat loh avâng hian? Mitthi zîng ata an thawh lehin nupui pasal an innei dâwn tawh 25 lo va, vâna vântirhkohte ang an ni dâwn tawh zâwk a ni. Tin, 26 mitthite kaihthawha an awm tûr thu chu—Mosia lehkhabua, Hnim Buk *thuah khân*, Pathianin, 'Kei Abrahama Pathian, Isaaka Pathian, Jakoba Pathian ka ni,' *tia*, a biakzia kha in chhiar lo vem ni? Ani chu mitthi Pathian a ni lo va, mi nung *Pathian* a ni zâwk; 27 in ngai sual nasa hle a ni," a ti a.

Tin, lekhzaizaktute zîng mi pakhat a lo kal a, an inhnial 28 chu a lo ngaithla a, *Isuan* anniho chu tha takin a chhâng tih a hria a, a hnênah, "Thupêk zawng zawngah a eng hi nge ropui ber?" *tiin*, a zâwt a. Isuan, "A ropui ber chu *hei hi a ni*; 'Israelhote u, 29 ngai teh u, Lalpa kan Pathian chu Lalpa pakhat *chauh* a ni a; Lalpa i Pathian chu i thinlung zawng zawngin, i thlarau zawng 30 zawngin, i rilru zawng zawngin, i chakna zawng zawngin ihmangaih tûr a ni,' *tih hi*. A dawttu chu hei hi a ni, 'Nangmah i inhma- 31 ngaih angin i vêngte pawh i hmangaih tûr a ni,' *tih hi*. Hêng aia thupêk ropui zâwk rêng rêng hi a awm lo," *tiin*, a chhâng a. Tin, lekhzaizaktu chuan a hnênah, "A ni tak e, zirtirtu, 32 amah chu pakhat *chauh* a ni a, amah lo chu tumah dang an awm lo va, amah chu thinlung zawng zawnga, hriatna zawng zawnga, 33 chakna zawng zawnga hmangaiha, mahni ihmangaih anga vêngte hmangaih hi pumhâl thilpêk leh inthawina zawng zawng

aiin a tha zâwk êm êm tih hi, i sawi dik zet mai," a ti a. Tin, 34 sing takin a chhâng tih Isuan a hriatin, a hnênah chuan, "Pathian ram i hlat lo ve," a ti a. Chu mi chinah chuan tuman thu rêng rêng an zâwt ngam ta lo.

Tin, Isuan Pathian biak inah chuan a zirtîr laiin, anmalini 35 a bia a, "Krista chu Davida fapa a ni tih lehkhaziaktuten eng tiziaa sawi thin nge an nih? Davida ngeiin, Thlarau Thianghlimin, 36

Lalpa chuan, ka Lalpa hnênah,

'I hmêlmate i ke nghahchhana ka siam hma loh zawng

Ka ding lamah thu rawh,' a ti,

a ti a. Davida ngei chuan ani chu 'Lalpa,' a ti si a, khawiahnge 37 a fapa a nih ang?" a ti a.

Tin, vântlângho chuan lâwm takin a thu an ngaithla a. Tin, 38 a zirtirnaah chuah, "Lehkhaziaktute lakah simkhûr rawh u; anni chuan kawr fual haa lén an duh thin a, dâwr hmunah chibai bûk te, inkhâwmna inah thutphah tha ber te, ruai'thehnaah hmun 39 tha ber te an ngiat thin a; hmeithai sum an ei a, tlâng bum nân 40 rei tak an tawngtai thin; chûngho chuan thiam loh an chang nasa lehzual ang," a ti a.

Tin, thawhlâwm bâwm zâwnah chuan a thu a, thawhlâwm 41 bâwma mipuiho tangka thlâkzia chu a en a; mi hausa tam takin hnem tak an thlâk a. Tin, hmeithai pachhe tê a lo kal a, 42 dâr tangka dere pahnih a thlâk a (chu chu pawisa pakhat hu a ni). Tin, Isua chuan a zirtîrte chu a ko va, an hnênah, "Tih tak meuh- 43 vin ka hrilh a che u, Thawhlâwm bâwma thlâktu zawng zawng ai hian he hmeithai pachhe tê hian a thlâk tam zâwk. Hêng 44 zawng zawng hian an neih liama mi an thlâk a ni; ani erawh hi chuan a duh lai tak, a neih chhun tak, a intunnunna tûr zawng zawng chu a thlâk vek a ni," a ti a.

13 Tin, Pathian biak in ata chu a kal chhuah laiin, a zirtîrte 1 zînga mi pakhatin a hnênah, "Zirtîrtu, en teh, a lung leh a inte hi a ropui teh a nia!" a ti a. Tin, Isuan a hnênah, "Hêng 2 in nasa tak hi i hmu maw? tihchim lohva, lung intiang rêng rêng hetah a awm lo vang," a ti a.

Tin, Oliv Tlângâ Pathian biak in zâwna a thut laiin, Petera 3 te, Jakoba te, Johana te, Andria te chuan a hnênah, "Chung 4 chu engtikahnge a lo awm ang? chung zawng zawng chu a thlen dâwn hunah chhinchhiahna engnge awm ang? min hrilh rawh," 5 tiin an zâwt ru a. Tin, Isuan an hnênah, "Tuman an tihder 6 loh nân che u simkhur rawh u. Mi tam tak, 'Krista chu ka ni,' 7 tiin, keima hming chhâlin an lo kal ang a, mi tam tak an tihder ang. Tin, indo thu leh indo thu thangte in hriat hunin mangang suh ang che u; chung chu lo thleng tûr rêng a ni; nimahsela, 8 tâwpna chu a la ni rih lo vang. Hnam hrang leh hnam hrang

an indo vang a, ram hrang leh ram hrang an indo vang a; hmun hrang hrangah lîrte a nghîng ang a; tâmté a tla ang. Chûng chu nau vei tantirhna a ni.

“ Nimahsela, fîmkhur rawh u; rorêltute an mantîr dâwn che u 9 a; inkhâwmna inahte an vua ang che u a; keimah avângin hotute leh lalte hmaah anmahni hriattîrna tûrin in la ding bawk ang. Tin, Chanchin Tha hi hnam zawng zawng hnêna hrilh hmasak 10 tûr a ni. Tin, an hruai che u a, an mantîr hunah che u chuan, 11 ‘Engnge ka sawi ang,’ tiin, ngaiantuah lâwk suh u; a hun takah chuan a hriattîr che u apiang, chu ngei chu sawi zâwk rawh u; a sawitu chu nangni in ni dawn si lo va, Thlarau Thianghlim a ni zâwk ang. Tin, tihhlum tûrin unaupa leh unaupa an inmantîr 12 ang a, pa pawhin a fa a mantîr bawk ang; fate pawhin an nu leh an pate an do vang a, an tihhlumtîr bawk ang. Keima hming 13 avângin mi zawng zawng huat in ni ang; nimahsela, a tâwp thlenga tuar peih apiang chu, chu mi ngei chu chhandamin a awm ang.

“ Nimahsela, titjautu tenawm chu a din lohna tûra ding in 14 hmuh hunah, (a chhiar apiangin a awmzia hre rawh se) chu mi hunah chuan Judai rama awmte chu tlângah te tlân bo rawh se; tin, in chunga awm chu chhuk suh se, a ina englo chuh tûrin lût 15 hek suh se; tin, lova awm chu a puan chuh tûrin kîr leh suh se. 16 Chûng ni chuan raite leh nauno pawmte chung chu a pik ang. Tin, 17 chûng chu thlasika a lo thlen loh nân tawngtai rawh u. Chûng 19 ni chu hrehawmna ni a ni dâwn si a, chutianga nasa rêng rêng chu Pathian siam leilung pian tirh ata tûn thlengin a la awm ngai lo va, engtikah mah a lo awm leh tawh hek lo vang. Tin, 20 Lalpan chûng nite chu titawi suh sela mihring rêng rêng damin an chhuak lo vang; nimahsela, mi thlan, a ruatake avâng chuan nite chu a titawi a.

“ Tin, chutih hunah chuan, tupawhin, in hnênah, ‘En teh u! 21 Krista chu heta hi a awm,’ emaw, ‘En teh u! sawta saw,’ emaw an tih chuan, awi suh ang che u; Krista derte leh zâwlnei derte 22 an lo chhuak dâwn si a, chûng chuan, chhinchhiahna leh thilmakte an ti ang, thei ang sela, thlante meuh pawh an tihder theih nân. Nangni erawhchu fîmkhur rawh u, ngai teh u, engkim ka hrilh 23 lâwk tawh che u hi.

“ Nimahsela, chûng nia, chûng hrehawmna hnuah chuan, 24 ni tihtimin a awm ang a, thla a êng tawh lo vang a, vân ațangin arsite an lo tla ang a, vâna thiltihtheihna awmte chu tihnghîn a ni 25 ang. Chutih hunah chuan Mihring Fapa hi thiltihtheihna nasa 26 tak leh ropuina nasa tak nén chhûm zînga lo kal an hmu ang. Chu mi hunah chuan vântirkohkte chu a tîr chhuak ang a, a thlante 27 chu kâwl kil li ata—lei tâwp ațanga vân tâwp thlengin—a lâwr khâwm ang.

"Tichuan, theipui kungah hian a tekhin thu zir rawh u: 28
 A tang a lo no va, a hnah a lo chawr chuan nipui a thaw dawm
 tih in hre thin; chutiang bawkin nangni pawhin, chung chu a lo 29
 thleng in hmuh hun chuan, amah chu a lo hnai tawh a, kawngka
 bul ngeiah a awm tih, hria ang che u. Tih tak meuhvin ka hrilh 30
 a che u, chung zawng zawng chu a thlen hma loh zawng tun lai
 thangharte hi an ral lo vang. Lei leh van a ral ang a, ka thu 31
 erawhchu a ral lo vang.

"Nimahsela, chu mi ni leh a dâr thu chu Pa chauh lo chuan 32
 tuman, vana vântirhkohte pawhin, Fapa pawhin, an hre lo.

"Fimkhur ula, inring renga awmin tawngtai rawh u; a hun 33
 chu in hre si lo va. Mi, a in kalsana, a bawite chu thu neihtira, 34
 an hnathawh tur pe theuhva, kawngkhâr vêngtu pawh inrin tur
 thu pe zeta, ram hla taka zin ta daih ang a ni. Chutichuan inring 35
 rengin awm rawh u; in neitupa lo haw hun tur chu, tlai lamah
 nge, zanah nge, arkuanah nge, zingah nge a nih dawm in hre
 si lo; chutilochuan a lo haw phutin, muhilin a rawn hmu hlauh 36
 dah ang che u. Tin, in hnena ka sawi hi mi zawng zawng hnena 37
 sawi ka ni, Inring rengin awm rawh u," a ti ta a.

14 Tin, ni hnih chinah chuan Kalhlén Kût leh Chhang Dawi- 1
 dim telh loh Kût a awm dawm a; puithiam latte leh leh-
 khaziaktute chuan, amah chu ngamthlema mana, an tihhlum 2
 theihna turzia an zawng an zawng a; nimahsela, "Kût chhung 2
 chuan ni suh se, chutilochuan vântlang zingah buaina a lo awm 3
 hlauh dah ang e," an ti a.

Tin, Bethani khuaa phâr Simona inah chuan a awm laia, chaw 3
 a kil laiin, hmeichhe pakhat, alabasta bâwma spiknard hriak rimtui 4
 to tak kengin a lo kal a, a bâwm chu a tikeh a, a luah a leih a. 5
 Nimahsela, thenkhat chu an thinur ta hlawm a, "Eng atan nge 6
 hriak rimtui hi a tiaboral mai mai ni? He hriak hi duli zathum 7
 aia tam zâwka hralha, mi retheite hnena pêk theih a ni si a," an ti 8
 a. Tichuan, a chungah chuan an phunnawi ta a. Isua erawh 9
 chuan, "Engmah tih suh u; engahnge in tihbua ni? ka chungah
 hian thil tha tak a ti a ni. Mi retheite chu kumkhuaa in hnena
 awm an ni a, in duh hun apiangin anni chu in khawngaih thei si
 a; kei erawh chu kumkhuaa in hnena awm tur ka ni lo. A tih
 theih tâwk a ti a ni; ka taksa hi phûm turin a lo hnawih lâwk
 a nih hi. Tichuan, tih tak meuhvin ka hrilh a che u, khawvél
 zawng zawngah khawiah pawh Chanchin Tha an hrilhna apiangah
 he hmeichhe thiltih pawh hi amah hriat rengna turin an sawi
 ve zel ang," a ti a.

Tin, Juda Iskariota, sâwm leh pahnihte zinga mi pakhat 10
 khân, Isua chu an hnena a mantîr theih nân puithiam latte hnênah
 a va kal a. Tin, anni chuan an hriat veleh an lâwm hle a, a hnênah 11

tangka pêk an tiām ta a. Tichuan, a mantîrna tûrzia remchâng a zawng ta a.

Tin, chhang dawidim telh loh *ni*, ni hmassa ber, Kalhlén Kûtña 12 berâm no an talh thînna *niah* chuan, a zirtîrten a hnênah, “Kalhlén Kût chaw i ei theihna tûrin khawiahnge va buatsaih ila i duh?” an ti a. Tichuan, a zirtîrte zînga mi pahnih a tîr a, an 13 hnênah, “Khawpuiah va lût ula, chutah chuan mipa bêla tui puin a tâwk ang che u a; amah chu zui ang che u. Tin, a luhna 14 apiangah, chu in neitupa hnênah chuan, ‘Zirtîrtu chuan, Ka zirtîrteho nén Kalhlén Kût chaw kan eina tûr, ka mikhual pindan chu khawiahnge? a ti e,’ ti ang che u. Tichuan, amah ngei 15 chuan pindan chungnung zau tak, bungraw awm sa, peih diam, a entîr ang che u; chutah chuan kan tân buatsaih ang che u,” a ti a. Tin, zirtîrte chu an chhuak ta a, khawpuiah chuan an 16 va lût a, an hnêna a sawi ang takin an hmu a; tin, Kalhlén Kût chaw chu an buatsaih ta a.

Tin, khua a lo tlai lam chuan, ani chu sâwm leh pahnihte nén 17 an va kal ta a. Tin, an kîl a, an ei laiin, Isuan, “Tih tak meuh- 18 vin **ka** hrilh a che u, in zînga mi pakhat, ka hnêna ei ve *ngei* hian, mi mantîr ang,” a ti a. Tin, an lungngai ta hle a, amal malin 19 a hnênah, “Keimah em ni?” an ti ta theuh va. Tin, ani chuan 20 an hnênah, “Sâwm leh pahnihte zînga mi pakhat, thlênga mi chiahpuitu hi *a ni*. Mihring Fapa hi a chanchin an ziak ang tak 21 khân a kal dâwn a ni: nimahsela, Mihring Fapa mantîrtu tûr mihring chung chu a pik e! Chu mihring chu piang suh sela a tân a tha zâwk ang,” a ti a.

Tin, an ei laiin Isuan chhang a la a, mal a sâwm sak zawhin 22 a phel a, an hnênah a pe a, “La rawh u; hei hi ka taksa a ni,” a ti a. Tin, no a la a, lâwm thu a sawi zawhin an hnênah a pe a; 23 tichuan, an zain an in ta theuh va. Tin, ani chuan an hñênah, 24 “Hei hi ka thisen, mi tam tak tâna chhuak tûr, thuthlunna chu a ni. Tih tak meuhvin ka hrilh a che u, Pathian rama a thar 25 ka in ni *a thlen* hma loh zawng grêp hrui raha mi ka in leh tawh lo vang,” a ti a. Tin, hla an sak zawhin, an chhuak a, Oliv Tlângah 26 chuan an kal ta a.

Tin, Isuan an hnênah, “In zain lungni lovin in la awm vek 27 ang, ‘Berâm vêngtu chu ka vua ang a, berâmte chu an darh ang,’ tih ziak a ni si a. Nimahsela, ka thawh leh hnuin Galili ramah 28 in hmaah ka kal ang,” a ti a. Petera erawh chuan a hnênah, 29 “An zain lungni lovin awm mah sela, kei zawng ka awm lo vang,” a ti a. Tin, Isuan a hnênah, “Tih tak meuhvin ka hrilh a che, 30 Vawiinah, zânin la laah hian, âr vawi hniih a khuan hmain, nangin vawi thum mi phat ang,” a ti a. Ani erawh chuan nasa takin, “I 31 thihsnaah chuan thi ve dâwn *mah* ila ka phat tawp lo vang che,”

a ti chiam a. Tin, chutiang bawk chuan an ti ta theuh va.

Tin, Gethsemane an tih hmun chu an thleng a; tin, ani chuan 32 a zirtirte hnênah, "Ka ṭawngtai chhûng zawng hetah hian lo thu rawh u," a ti a. Tin, Petera te, Jakoba te, Johana te chu a 33 hruai a, nasa takin a thlaphângin a lo mangang ta êm êm a. Tichuan, an hnênah, "Ka rilru a lungngai êm êm a, thihna 34 khawp hial a ni; hetah hian awm ula, inring reng rawh u," a ti a. Tin, tlêmín hma lamah a va kal hlek a, leiah a bawkkhup a, tih 35 theih ni sela, chu mi hun chuan amah pêl tûrin a ṭawngtai a. "Abba! (Ka Pa!) engkim i ti thei a; he no hi ka hnêñ ata la 36 sawn rawh; nimahsela, keia thu ni lovin, nangma thu thu ni zâwk rawh se," a ti a.

Tin, a lo kal a, anniho chu muhîlin a rawn hmu a; tichuan, 37 Petera hnênah, "Simon, i muhîl a ni maw? Dâr kâr khat pawh inring rengin i awm thei lo maw? Thlêmnaa in luh loh nân in- 38 ring rengin ṭawngtai rawh u. Thlarau zawngin a peih a, tisa erawh chu a chak lo a ni," a ti a. Tin, a va kal leh a, a thu sawi 39 ngai sawiin a ṭawngtai leh a. Tin, a lo lêt leh chuan anniho chu 40 muhîlin a rawn hmu leh a, an mut a chhuak hle si a; chhân ngaih- na pawh an hre lo va. Tin, a lo kal vawi thumnaah chuan, 41 an hnênah, "Tûnah zawng muhîl ula châwl tawh rawh u! A tâwk tawh e; a hun chu a lo thleng ta; ngai teh u, Mihring Fapa hi mi sualte kutah an mantîr dâwn hi. Tho ula, i kal ang u; en teh u, mi mantîrtu tûr chu a lo hnaih tâk hi," a ti a. 42

Tin, a la sawi lai mêkin, Juda, sâwm leh pahnithe zînga mi 43 pakhat chu, a lo thleng ta nghâl a, ama rual chuan puithiam lalte leh lehkhaziaktute leh upate hnêñ ata mipuoho, khandaih leh talhtum kengin, *an lo thleng* bawk a. Tin, a mantîrtu tûr chuan, 44 "Ka fawh apiang chu amah a ni ang; man ula, fel takin hruai bo ang che u," tiin, chhinchhiahna tûr a lo hrilh lâwk tawh diam a. Tichuan, a thlen veleh amah a va pan ta nghâl a, "Rabbi!" 45 tiin, a fâwp ta ngawih ngawih a. Tin, ani chu an chelh a, an 46 man ta a. Tin, a kianga dingte zînga mi tuinemaw a khandaih 47 a phawi a, Puithiam Lalber bawi chu a sât a, a beng a sah thlák sak a. Tin, Isuan *anniho chu* a bia a, an hnênah, "Khandaihte, 48 talhtumte kengin suamhmang man tûr ang rengin, mi man tûrin in lo chhuak a ni maw? Pathian biak inah ni tin zirtirin in hnêñ- 49 ah ka awm thîn a, mi man si lo. Nimahsela, Pathian Lekhha Thu chu a lo thlen theihna tûr a nih hi," a ti a. Tin, an zain amah 50 chu an thlahthlam a, an tlân bo ta vek a.

Tin, tlangvâl tuinemaw, puan zai sîn chauh inbelin, amah 51 chu a zui a; tin, ani chu an lo man a; nimahsela, a puan zai sîn 52 chu a kalsan a, saruakin a tlân bo ta a.

Tin, Isua chu Puithiam Lalber hnênah an hruai a; tin, ama 53

rual chuan puithiam lalte, upate, lehklaaziaktute zawng zawng an lo kal khâwm a. Tin, Peteran hla tak aṭangin amah chu a 54 zui a, Puithiam Lalber in hual chhûng kawtlai thlengin; tin, chhiahhlawte zîngah mei lum aiin a ṭhu ve a.

Tin, Isua an tihhluum theihna tûrin puithiam lalte leh rorêl- 55 tuteho zawng zawng chuan amah hêkna an zawng a; an hmu si lo va. Mi tam takin dâwtin an hêk a, nimahsela, an hêkna 56 thu chu a inhmu thei si lo. Tin, tuteemaw an ding a, dâwtin 57 an hêk a, “He mi hian, ‘He Pathian biak in kuta sak hi ka thiāt 58 ang a, ni thum chhûngin *biak in* dang, kuta sak loh mi, ka sa ang,’ a tih, kan hria,” an ti a. Nimahsela chuti pawh chuan an hêkna 59 thu chu a inhmu thei chuang lo.

Tin, Puithiam Lalber chu a laiah a ding chhuak a, Isua hnêñ- 60 ah, “Engmahin i chhâng lo maw? Hêng hian an hêkna che hi eng tizia nge ni?” tiin, a zâwt a. Ani erawh chu a ngawi reng 61 a, engmahin a chhâng lo. Puithiam Lalber chuan a hnêñah, “Krista, Enghâwla Fapa chu, i ni em?” tiin, a zâwt leh a. Tin, 62 Isuan, “Ni e; Mihring Fapa hi Thiltihtheihna ding lama ṭhua, vân chhûm zînga lo kal in la hmu dâwn a ni,” a ti a. Tin, Pui- 63 thiam Lalber chuan a silhfête a pawt thlêr a, “Hretudang engah- 64 nge kan ngaih tawh ang? Pathian a sawichhiatzia chu in hre tawh a; engtinne in ngaih?” a ti a.

Tin, an zain ani chu thi tlâkah an ruat hlawm a. Tin, a ṭhen- 65 in amah chu chil an chhâk ta pang a, a hmai an tuam a, an hnek a, a hnêñah, “Sawi rawh,” an ti a. Tin, chhiahhlawte chuan an chelh pahin an bêng sawk sawk a.

Tin, Petera chu hnuai lama in hual chhûng kawtlaiah chuan 66 a awm lain Puithiam Lalber *rawngbâwltu* nula zînga pakhat a lo kal a; Petera mei lum ai chu a hmu a, a en a; “Nang pawh 67 hi Isua Nazaret mi hnêna awm kha i nih hi,” a ti a. Ani erawh chuan, “I thu sawi chu ka hre hauh lo mai, a ngaihna rêng pawh 68 ka hre hek lo,” tiin, a pha a. Tin, sumhmunah chuan a va chhuak a; tichuan, âr a khuang ta a. Tin, nula chuan a hmu 69 a, a kianga dingte hnêñah chuan, “He mi hi an zînga mi a ni,” a ti leh ta a. Nimahsela a pha leh a. Tin, rei lo tê achinah a kianga dingte chuan, Petera hnêñah, “An zînga mi i ni ngei mai, 70 Galili rama mi i ni si a,” an ti a. Ani erawh chuan, “Chu mihring 71 in sawia chu ka hre lo,” tiin, ânchhia inlawhin chhia a chham ta a. Tin, âr khuan vawi hnihilna chu a khuang ta nghâl a. Tin, 72 Petera chuan, Isuan a hnêna, “Âr vawi hnihilna chu a khuang hmain nang- in vawi thum mi phat ang,” a tih thu kha a lo hre chhuak leh ta a. Tin, chu chu a ngaihtuahin a tap ta a.

15 Tin, zîng a lo nih veleh puithiamte chu upate leh lehkha- 1 ziaktute leh rorêltuho zawng zawng nêñ an inrâwn a, Isua

chu an phuar a, an hruai a, Pilata hnénah an pe ta nghál a. Tin, 2
 Pilata chuan a hnénah, "Judeate lal i ni em?" tiin, a záwt a. Tin, 3
 ani chuan a hnénah, "Ni e," tiin, a chhâng a. Tin, puithiamte 4
 chuan kawng tam takin an hék a. Tichuan, Pilatan a záwt leh
 a, a hnénah, "Engnahan i chhâng lo maw? Ngai rawh, an hékna 5
 che zozaí hi!" a ti a. Isua erawh chuan engmahin a chhâng
 ta lo va; chutichuan Pilatan mak a ti hle a.

Tin, Pilatan kút niah chuan mi tâng pakhat an ngen apianga 6
 chu a chhuah sak thín a. Tin, mi pakhat Barabba an tih chu, 7
 helte zíngah phuarin a lum reng a, chûng chuan helnaah chuan 8
 tual an that a ni. Tin, mipuiho an han chho va, an tân a tih sak 9
 thín anga ti túrin an ngén ta a. Tin, Pilatan a chhâng a, an 10
 hnénah, "Judeate lal hi chhuah sak che u ilá in duh em?" a ti a.
 (Puithiam laten itsikna avângin an rawn hruai tih a hre si a.) 11
 Nimahsela, puithiam laté chuan mipuiho chu Barabba chhuah
 sak záwk dil túrin an suih pawrh a.

Tin, Pilata chuan an hnénah, "Judeate lal in tiha hi engtinnge 12
 ka tih ták ang le?" tiin, a chhâng leh a. Tin, anniho chu, "Kraws- 13
 ah khéngbet rawh," tiin, an au leh a. Tin, Pilata chuan an hnén- 14
 ah, "Engah maw? Engnge a tihsual ni?" a ti a. Nimahsela
 anniho chu, "Kraws-ah khéngbet rawh," tiin, an au chiam a. 15
 Tichuan, Pilatan mipuiho tihlungawi a duh a, Barabba chu a
 chhuah sak ta a; tin, Isua chu a vuak zawhin kraws-a khenbeh
 túrin a pe ta a.

Tin, sipaite chuan in hual chhûng kawtlai, Praitorion an tiyah 16
 chuan, amah chu an hruai lút a, an páwla mi zawng zawng an
 ko khâwm a. Tichuan puan sen duk an sintír a, hlîng lukhum 17
 an phiar a, an khumtir a. Tin, "Chibai, Judeate Lal!" tiin, chi- 18
 bai an bük ta a. Tin, a luah chuan luangin an vua a, chil an 19
 chhâk a, thinghiin chibai an bük a. Tin, nuihza siam nân an 20
 hman zawhin, puan sen duk chu an hlîp a, ama puan an sintír leh a,
 kraws-a khenbeh túrin an hruai chhuak ta a. Tin, mi veivâk 21
 pakhat, ram lam ata lo kal, a kraws pu túrin an man a—Simona
 Kurini khuua mi, Aleksandra leh Rufa pa chu.

Tin, Isua chu Golgotha hmunah an hruai a, (chu chu "Lu ruh 22
 hmun," tihna a ni.) Tin, uain murra néna pawlh an pe a, nimah- 23
 sela a la duh lo va. Tin, kraws-ah an khéngbet a, an chan theuh 24
 túr kriat nân thum väwrin a silhfénte chu an insem a. Tin, Isua 25
 an khenbeh chu feh reh sán lai a ni a. Tin, a hékna lehkha a chung 26
 lamah an ziak a, "JUDATE LAL," tiin. Tin, ama rual chuan 27
 suamh mang pahnih an khéngbet ve a; a ding lamah pakhat, a
 vei lamah pakhat.

Tin, mi vei apiangte chuan an lu thingin "Ehei ! nang Pathian 28
 biak in thiata ni thuma sa lehtu, intidam la, kraws ata kha lo chhuk 29

ta che," tiin, an tiel a. Chutiang bawkin puithiam lalte chuan, 31 lehkhaziaktute nén, anmahni zíngah tielin, "Mi dang mah a tidam thín a, mahni a intidam thei si lo. Kan hmuh a, kan rin theih 32 nân, Krista, Israel lal chu, tûnah hian kraws ata chu lo chhuk ang hmiang," an ti a. Tin, ama ruala khenbeh vete chuan ani chu an hau va. Tin, chawfák hun a lo nih chuan, behliang mun 33 hun thlengin khawvél a lo thim ta vek a. Tin, behliang mun hun 34 lai chuan Isua chu aw ring takin, "Eloi, Eloi, lama sabakthani?" tiin, a au chhuak a, (chu chu "Ka Pathian, ka Pathian, engahnge mi kalsan?" tihna a ni.) Tin, a kianga ding thenkhatte chuan 35 chu chu an hriatin, "Ngai teh u, Elija a ko a ni," an ti a. Tin, 36 mi pakhat a tlân a, spanj uain thûra chiah khatin, tiangah a târ a, a han intîr a. "Awm rawh se, amah la thla túrin Elija a lo kal emaw i en ang u," a ti a. Tin, Isua chu aw ring takin 37 a au va, a thlarau a thlah ta a. Tin, Pathian biak in puanzâr 38 chu a chung lam atangin a hnuai lam thlengin a lo thlér chhuak ta a. Tin, a hma zâwna sipai za hotu ding chuan a thlarau chutianga a thlah a hmuh chuan, "He mi hi Pathian Fapa a ni ngei mai," a ti a.

Tin, hmeichhiate pawh hla taka thlîrin an awm a; chûng 40 zíngah chuan Mari Magdalini te, Mari Jakoba tê leh Josea nu te, Salomi te *an tel a*, (chûng chu Galili rama a awm laia, amah zuia, 41 a rawng bâwl sak thînte chu an ni), hmeichhe dang tam tak Jerusalem khuua ama ruala chho vete chu *an tel* bawk a.

Tin, khua a lo tlai lam chuan Inrinni a nih avângin (chu chu 42 Chawlñi hmaa ni hi a ni) Josefa, Arimathai khuua mi, rorêltu 43 zahawm, Pathian ram beisei ve mi bawk, a lo kal a, huai takin Pilata hnênah a lût a, Isua ruang chu a dîl ta a. Tichuan, Pilatan 44 chutia a thi ta thuai chu mak a ti hle a, tichuan, sipai za hotu chu kovin, a thihna a rei tawh emaw tih a zâwt a. Tin, sipai za hotu 45 kaa a hriat chuan, a ruang chu Josefa hnênah a pe a. Tin, 46 ani chuan puan zai sîn a lei a, amah chu a la thla a, puan zai sîn chuan a tuam a, thlân lung kerkuakah a zalh a, thlân kawngkaah chuan lung a lum ta a. Tin, Mari Magdalini leh Josea nu 47 Mari chuan an zalhna chu an hmu reng a.

16 Tin, Chawlñi chu a lo ral chuan Mari Magdalini te, Mari 1 Jakoba *nu* te, Salomi te chuan, amah hnawih túra an va 2 kal theih nân englo rimbui an lei a. Tin, ni sarib ni hmasa berah, 3 zíng takah, ni chhuah hnuin, thlân chu an va thleng a. Tin, "Thlân 3 kawngka ata lung chu tuinnge min lum sawn sak ang aw?" an 4 intih lai mëkin, an han dâk a, lung chu lum sawn sain an hmu ta a, a lian hle si a. Tin, thlân chhûngah *an* lût a, tlangvâl pakhat 5 puan vâr sin, ding lam panga thu an hmu a; an mangang ta a. Tichuan, ani chuan an hnênah, "Mangang suh u; Isua Nazaret 6

mi, an khenbeh kha, in zawng a ni âwm a; a tho leh ta; hetah a awm tawh lo; en teh u, an zalhna hi! Nimahsela, kal ula, a zirtîrte leh Petera hnênah chuan, ‘Galili ramah in hmaah a kal dâwn a; in hnêna a sawi ang ngei khân chutah chuan in hmu ang,’ tiin, hrilh rawh u,” a ti a. Tichuan an lo khurh a, an lo mangan tâk avângin, an chhuak a, tlân afang chuan an tlân ta vang vang a; an hlauh avângin tuma hnênah engmah an sawi lo.

Tin, ni sarih hi hmasa ber zînga a thawh leh chuan, Mari Magdalini, a kawchhûng ata ramhuai pasarih a hnawh chhuaha hnênah khân a inlâr hmasa ber a. Tin, ani chu *Isua* awmpui 10 thînté hnênah a va kal a, mitthi ngaia an tap lai chu a hrilh ta a. Nimahsela, anni chuan a nung leh a, hmuuh pawh a hmu tih an 11 hre na a, an awi si lo. Tin, chu mi hnuah chuan an zînga mi 12 pahnih ram lam pana an kâl laiin hmêl danglam puin an hnênah a inlâr leh a. Tin, anni chuan zirtîr dangte an va hrilh a, anni *thu* 13 pawh chu an awi chuang lo.

Tin, chu mi hnu lehah chuan, chaw an kîl laiin sâwm leh pa-khatte hnênh ngeiah a inlâr a, a thawh leh hnua a hmutute *thu* chu an awi loh avângin an rin loh leh an thinlung sak kawngah chuan a zilhhau ta a. Tin, an hnênah, “Khawvèl zawng 15 zawngah kal ula, thil siam zawug zawng hnênah chuan Chanchin Tha hi hril rawh u. A ringa baptisma chang chu chhandamin ar 16 awm ang a; a ring lo erawh chu thiain loh changin an awm ang. Tin, hèng chhinchhiahnate lian ringtute chu a zui zêl ang: Ka 17 hmingin ramluaita an hnawt chhuak ang a, tawng thartein an tawng ang a; rûlte kutin an la ang a; thihna tur engpawh in 18 mah sela engmah au ti lo vang a; damlote chungah an kut an nghat ang a, an dam zêl ang,” a ti a.

Chutichuan, Lal Isua chu, an hnêna thu a sawi zâwth chuan 19 vâna hruai chholivin a awm a, Pathian ding lamah a han thu ta a. Tichuan, anni chu an kal chhuak a, ram tinah thu an hril ta a, 20 Lalpan aumahni a thawhpui a, a zuitu chhinchhiahnate chuanin thu chu a tinghet zêl a. Amen.

Chanchin Tha Luka Ziak

I Kha thil kan zînga lo thleng, a tîr ata a hmutute leh thu rawngbâwtutem keimahni min hrilh ang khân, mi tam takin ziak an tum ta a; chuvângin, Theophil tha ber, a bul ata eng-kim fel takin ka chhui a, indawt zélin i tân ziak ila a tha ang, ka ti a ni; hmâna thu an zirtîr che kha dik tak a ni tih i hriat theih nân.

Judai ram lal **Heroda** a dam laiin, Abija pâwla mi a hming Zakaria puithiam **pakhat** a awm a; chu mi chuan Arona thlah zînga mi nupuiah a nei a, a hming chu Elizabeti a ni. An pahnih-in Pathian mithmuhin fel takin an awm a, sawisêlbovin Lalpa thupêk leh a dân zawng zawng zâwmin an awm thîn. Nimahse-la Elizabeti a chin avângin fa an nei lo, an pahnihin upa tak an ni si a.

Tin, heti hi a ni a, a pâwlte tih dân ang zêla Pathian hmaa puithiama a chêt laiin, puithiam dân angin Lalpa biak ina luh leh englo rimtui hôl a chang. Tin, englo rimtui hôl hun laiin mipuiin an zain pâwnah an տաղուակ a. Tin, Lalpa vântirhkoh pakhat englo rimtui hôlna maichâm ding lama dingin a hnênah a inlâr a. Tin, Zakarian a hmuu veleh a mangang a, hlauh pawh a hlau va. Nimahsela vântirhkoh chuan a hnênah, “Zakari, hlau suh, i dîl kha a hria asin, i nupui Elizabetinfapa a hrin sak ang che, a hming-ah Johana i sa tûr a ni. Tin, nang i hlimin i lâwm ang a; amah a pianin mi tam tak an lâwm bawk ang. Lalpa ngaihin mi lian a ni ang a, uain leh zû rêng rêng a in lo vang; a nu pum chhûng ațang rêngin Thlarau Thianghlimin a lo khat ang. Israela thlah-te tam tak Lalpa an Pathian hnênh lamah a hawitîr leh ang. Tin, pate thinlung chu fate lama hawitîr tûr te, mi tihmawhte chu mi fel tak finna lama *hawitîr* tûr te, Lalpa tâna mi lo inpeih tûrtea buatsaih tûrin Elija rilru leh a thiltihtheihna puin *Lalpa* hmaan a kal ang,” a ti a. Tin, Zakarian vântirhkoh hnênah chuan, “Chu chu engtinngé ka hriat ang? kei putar ka ni a, ka nupui pawh pitar a ni si a,” a ti a. Tin, vântirhkoh chuan a chhâng a, a hnênah, “Gabriela, Pathian hmaa ding thîn ka ni a; a be tûr che leh, chhûng thu tha chu hrilh tûr chein rawn tirh ka ni. Ngai rawh, ka thu sawite, a hun taka lo thleng tûr chu, i awi loh avângin chhûng thil chu a lo thlen hma loh zawng i ngawi reng ang a, tawng pawh i տաղուակ a ni vang,” a ti a.

Tin, vântlângho chuan Zakaria chu an lo nghâk a, Pathian

biak in chhûnga a awm rei avâng chuan mak an ti hle a. Tin, 22
a lo chhuah chuan an hnênah thu a sawi thei ta lo va; tichuan,
biak inah thlarau inlâr a hmu a ni tih an hre ta a; tin, an hnênah
a zaizir fo va, ɻawng thei lovin a awm ta reng a. Tin, heti hi a ni 23
a, a rawngbâwlna hun ni bi chu a kim veleh chuan a inah a haw ta a.

Tin, chu mi hnuah chuan a nupui Elizabeti chu a lo rai ta a, ²⁴
“Mi hnêna ka hming chhia chhilh nân Lalpan *mi* hmuhin heti
hian mi tih sak ta,” tiin, thla nga a biru a.

Tin, a thla ruknaah chuan Pathianin vântirkoh Gabriela 26
chu, Galili rama khaw pakhat Nazaret an tihah chuan, nula thiang-
hlim pakhat hnênah a tîr a, *chu nula chu* Davida thlaha mi a 27
hming Josefa nupui hual a ni a; nula hming chu Mari a ni. Tin, 28
vântirkoh chu a hnênah a lût a, “Chibai, Vohbîk ! Lalpa i hnênah
a awm,” a ti a. Tin, chu mi thu sawi avâng chuan a mangang 29
ta êm êm a, “Eng tiziaa chibai *mi* bûk nge ni ang ?” tiin, a inngaih-
tuah a.

Tin, vântirkoh chuan a hnênah, “Mari, hlau suh; Pathian 30
ngaihsakzâwng i ni e. Ngai rawh, i rai ang a, fapa i hring ang a, 31
a hmingah chuan Isua i sa tûr a ni. Ani chu mi lian a la ni ang 32
a, Chungnungbera Fapa an ti ang; Lal Pathianin a hnênah a
thlahtu Davida ɻutphah chu a pe ang a; Jakoba thlahte chungah 33
chatuanin a lal ang a, a ramin kin ni a nei lo vang,” a ti a. Tin, 34
Marin vântirkoh hnênah chuan, “Chûng chu engtinngé ni ang ?
mipa ka nei si lo,” a ti a.

Tin, vântirkoh chuan a chhâng a, a hnênah, “Thlarau Thiang- 35
hlim i chungah a lo thleng ang a, Chungnungbera thiltihtheihnain
a hliahkhuh ang che; chuvângin mi thianghlim lo piang tûr
pawh chu Pathian Fapa an ti ang. Tin, ngai teh, i laichînnu 36
Elizabeti pawhin a tar hnuin mipa a pai ta; a ching an tih ɻin
kha, tûn thla hi a thla rukna a ni tawh. Pathian thu chhuak rêng 37
rêng thil ti thei lovin a awm lo vang,” a ti a. Tin, Marin, “Ngai 38
teh, Lalpa bawinu ka ni, i thu ang zêlin ka chungah thleng rawh
se,” a ti a. Tin, vântirkoh chuan a kalsan ta a.

Chûng lai chuan Mari chu a tho va, thingtlângah, Judai rama 39
khaw pakhatah chuan a kal ta thuai a; tin, Zakaria inah a lût a, 40
Elizabeti chibai a bûk a. Tin, heti hi a ni a, Elizabetin Mari 41
chibai bûk chu a hriat veleh, a pum chhûnga nautê chu a che a;
tin, Elizabeti chu Thlarau Thianghlimin a lo khat ta a; tin, aw
ring takin a au va, “Nang chu hmeichhia azawnga enghâwl i ni, 42
i rîla rah pawh a enghâwl a ni. Ka Lalpa nu ka hnêna i lo kal 43
hi eng tizia nge ni le? Ngai teh, i chibai bûk thâwm ka 44
benga a luh veleh, a lâwm avângin nautê ka pum chhûngah a
chê a ni. A ringnu pawh a eng a thâwl a ni, a hnêna Lalpain 45
thu a sawi kha a thleng dâwn si a,” a ti a.

Tin, Marin,

46

“Ka nunin Lalpa a chawimawi e,

Ka thlarau pawh mi chhandamtu Pathian chungah 47
a lâwm ta êm êm a.A bawinu hnam tlâwmzia a hmu a, a khawngaih a; 48
Ngai rawh, tûn achinah ṭhangthar zawng zawngin
nihlawh mi ti dâwn a ni.Mi chak khân ka chungah thil ropui tak mi tih sak a, 49
A hming pawh a thianghlim a ni.A ṭihtute chu ṭhangthar thlengin a khawngaih zêl ṭhîn. 50
A bânin a tha chakzia a entîr a, 51

Mi chapote chu an inngaihtuahnain a tidarh ta a.

An ṭhutphaha lal ṭhute chu a hnûk thla a, 52
Hnam tlâwmte chu a chawimawi ta a.Riltâmte chu thil ṭha takin a tipuar a, 53
Hausate chu kutruakin a kal botîr ta a.Kan thlahtute hnêna a sawi ang khân,
Abrahama leh a thlahte chu chatuana a khawngaih 54
tûrzia hriat reng nân,A chhiyahhlawh Israelte chu a chhawmdâwl ta a,”
a ti a.Tin, Mari chu thla thum lai a hnênah a awm a, tin, a in lamah 56
a haw leh ta a.Tin, Elizabeti nau hrin chu a lo hun ta a; tichuan fapa a rawn 57
hring a. Tin, a vêngte leh a laichinte chuan Lalpan a khawngaih 58
êm êm tih an lo hria a, an lâwmpui a.Tin, heti hi a ni a, a ni riat niah chuan nausêñ serh tan tûrin 59
an lo kal a; a hmingah a pa hming vêk Zakaria bawk sak an tum
a. Tin, a nun, “Ni lo ve, ani zawng Johana sak zâwk tûr a ni,” 60
a ti a, a chhâng a. Tin, annin a hnênah, “I laichinte zîngah he 61
mi hming pu hi tumah an awm hlei nêm,” an ti a. Tin, a pa 62
hnênah chuan, zaizirin, “A hmingah engnge sa ila i duh?” an ti a.
Tin, lehkha ziakna phêk a dil a, “A hming Johana a ni e,” tiin, a 63
ziak a. Tin, an zain mak an ti hle a. Tin, chawplehchilhin 64
a kâ leh a lei chu a lo inphelh a, Pathian fakin a lo ṭawng chhuak
ta nghâl a. Tin, an vêla awmte zawng zawng chuan an hlau ta a. 65
Tin, chûng thu chu Judai rain thingtlâng zawng zawngah a thang
vêl ta a. Tin, a hria apiangin, an rilruah lungkhamiah an nei a, 66
“Chu nausêñ chu engtin tak la awin ang maw!” an ti a; Lalpa
kutin amah a ṭanpui si a.Tin, a pa Zakaria chu, Thlarau Thianghlimin a lo khat a, a 67
sawi lâwk a,“Lalpa, Israela Pathian chu, fakin awm rawh se, 68
A mite chu a rawn tlawh a, tlanna a siam sak a,

- A chhiahhlawh Davida chhûngte zîngah chuan 69
 Chhandamna ki min siam sak ta si a;
 (Leilung pian tirh ata a zâwlnei thianghlimte kaa a 70
 sawi ang khân)
 Kan dote lakah leh min hawtute zawng zawng laka 71
 chhandamna chu;
 Kan thlahtute khawngaili nân leh 72
 A thuthlung thianghlim hriat reng nân;
 Kan thlahtu Abrahama hnênah chhia a chham kha, 73
 Kan dote lakah kan him a,
 Kan dam chhûng zawng a mithmuha thianghlim leh fel 74
 taka awma,
 Hlau lova a rawng min bâwtîr tûr thu kha.
 A ni, Taite, nang hi Chungnungbera zâwlnei an ti ang 76
 che;
 A kawngte siam tûrin Lalpa hmaah i kal dâwn si a;
 Kan Pathian thinlunga khawngaihna avângin 77
 An sualte ngaihdam nân
 A mite hnênah chhandamna thu hriattîr tûrin.
 Chu mi avâng chuan chung lam aṭangin ni chhuak-
 in min rawn tlawh ang,
 Thim zingah leh thihna hlima ṭhute ên tûr leh 79
 Thlamuanna kawnga kan ke pêntîr tûrin,”

a ti a.

Tin, nausêñ chu a lo ṭhang lian deuh deuh va, a rilru lam a lo 80
 nghet ta telh telh a, Israelte hnêna a rawn inlár hma loh zawng
 thlalêrah a awm reng a.

2 Tin, chûng lai chuan heti hi a ni a, Kaisara Awgustan 1
 khawvél zawng zawng hming ziak tûr thu a pe a. (Chu 2
 chu Suria rama Kurinia Ram Awptu a nih laia hming ziak hmasa
 ber chu a ni. Tichuan, mi zawng zawng chu an hming ziak tûrin 3
 anmahni khua ṭheuhvah an kal a. Tin, Josefa pawh, Davida
 chhûngte leh a thlah a nih avângin, Galili rama Nazaret khua
 atangin, Mari a nupui hual rai ṭeuh chung nêñ chuan, hming
 ziak tûrin, Judai rama Davida khua Bethlehem an tiyah chuan
 an kal ta a. Tin, heti hi a ni a, chuta an awm lai chuan a hrin
 a lo hun ta a. Tin, a fa tîrah mipa a hring a; tin, puanin a tuam 6
 a, khualbûka an len ve ták loh avângin ran chaw pêkna thlêngah
 a muttîr a.

Tin, chu mi ram vêkah chuan berâm vêngtute an awm a, 8
 zânah an berâmho an vêng a, phûlah an riah chilh a. Tin, Lalpa 9
 vântirhkoh pakhat an kiangah a lo ding a, Lalpa ropuinain an
 vêl chu a rawn chhun êng a; tichuan an hlau ta êm êm a. Tin, 10
 vântirhkoh chuan an hnenah, “Hlau suh ulang, ngai rawh u, mi

tin ta tûr chanchin tha lâwmawm êm êm ka rawn thlen che u
a ni. Vawiinah hian in tân Davida khuaah Chhandamtu a piang 11
ta, Lal Krista chu. Tin, hei hi in tân chhinchhiahna tûr 12
a ni; nausêñ puana tuam, ran chaw pêkna thlêngä mu in hmu
ang," a ti a. Tin, thâwkkhatan vântirhkoh hnênah chuan vâna 13
miho mipui an lo awm ta chiam a, Pathian an fak a,

"Chungnung berah Pathian ropui takin awm rawh se, 14
Lei chunga a lawm êm êm mihringte hnênah rem thu
lêng rawh se,"

an ti a.

Tin, heti hi a ni a, vântirhkohte chuan vâna an kalsan veleh, 15
berâm vêngtute chuan, "Tûnah Bethlehem khaw thlengin kal
ila, Lalpan thu mih hrilh lo thleng chu i en ang u," an inti a. Ti- 16
chuan, an kal thuai thuai a, Mari nén, Josefa nén, ran chaw pêkna
thlêngä nausen mu nén chuan an hmu a. Tin, an va hmuh chuan 17
nausêñ chanchin thu vântirhkovin a hrilh kha an sawi vêl a.
Tin, a hria apiang chuan berâm vêngtute thu sawi chu mak an ti 18
hle a. Mari erawh chuan thu sawi zawng zawng chu a rilruin a 19
ngaihtuah a, a vawng reng a. Tin, berâm vêngtute chuan vân- 20
tirhkoh hrilh ang ngeia engkim an hmuh a an hriat avângin,
Pathian chawimawi leh fak chung zêlin an kîr leh ta a.

Tin, a serh tanna tûr ni riat a lo tlin chuan, a hmingah chuan, 21
chhûla a awm hma rënga vântirhkovin a sak tawh sa, Isua an sa a.

Tin, Mosia dân anga an inthen ni a lo thlen chuan, ani chu 22
(Lalpa Dân thua, "Mipa fa chhûl keu apiang chu Lalpa tâna ruat
an ti ang," tia ziak ang khân) Lalpa hnêna hlân tûr leh, Lalpa
Dân thua ziak angin  uro tuak khat emaw pârva no pahnih emaw
talh tûrin Jerusalem khuaah an han hruai a.

Tin, ngai teh, Jerusalem khuaah chuan mi pakhat a hming 25
Sumeona a awm; chu mi chu mi fel tak leh Pathian ngaihsak
tak a ni a, Israelte thlamuantu tûr chu a nghâk reng a, a chungah
Thlarau Thianghlim a awm a. Tin, Lalpa Krista chu a hmuh 26
hma loh chuan a thi lo vang tih Thlarau Thianghlimin a lo hriattîr
tawh rëng a. Tin, Thlarau hriattîrin Pathian biak inah chuan a va 27
lût a; nausêñ Isua chu a nu leh a pain Dân pângngai anga a
chunga tih sak tûra an rawn hruai luh lai chuan, ani chuan a lo 28
kuangkuah a, Pathian a fak a,

"Lalpa, tûnah, i thu ang zêlin, 29
I bawi hi thlamuang takin i kaltîr dâwn a;
I chhandamna, mi tin hmuha i siam kha, 30
Ka mitin a hmu ta e;
Jentailte hnêna tihlanna êng leh
I mi Israelte ropuina tûr chu," 32

a ti a. Tin, nausêñ thu a sawi chu a nu leh a pa chuan mak an 33

ti hle a. Tin, Sumeonan an mal a sâwm sak a, a nu Mari hnênah, 34
 “Ngai rawh, he naupang hi Israel zînga mi tam tak tiral tûr leh
 din chhuahtîr tûra ruat a ni, chhinchhiahna hnial tûra nê—a ni,
 nanga thinlung pawh ngûnhnâmin a la chhun tlang ang—mi tam 35
 takin an thinlunga an ngaituahte chu a lan nân,” a ti a.

Tin, mi pakhat, *a hming* Anni, zâwlnei, Phanuela fanu, Asera 36
 hnama mi, a awm a, (ani chu tar tak a ni a, a nulât bân achin *a*
 pasal hnênah kum sarah a awm a, tin, kum sawmriat leh kum li 37
 zet a hmeithai *a*), ani chuan Pathian biak in kalsan lovin a chhûn
 a zânin chaw ngheitea tawngtaiin Pathian a be thîn. Tin, chu 38
 mi lai tak chuan ani chu a lo kal a, Pathian hnênah lâwm thu a
 sawi a, Jerusalem khaw tlan beisei apiangte hnênah chuan *Isua*
 chanchin a sawi bawk *a*.

Tin, Lalpa dân ang zêla thil zawng zawng an tih zawhin, Ga- 39
 lili rama, anmahni khua Nazaret-ah chuan an haw leh ta a.

Tin, nausênu chu a lo sei lian deuh deuh va, a lo chak telh telh *a*, 40
 finin a khat ta a, Pathian khawngaihna a chungah a awm bawk *a*.

Tin, kum tinin, Kalhlên Kût hunin, a nu leh a pa chu Jerusalem 41
 khuaah chuan an kal thîn *a*. Tin, ani chu kum sâwm leh kum 42
 hniih a nihin kût dân pângngaihna an han kal *a*; tin, an tiak *a*, an
 haw laiin, naupang Isua chuan Jerusalem khuaah a awmsan *a*; 43
 a nu leh a pa chuan an hre si lo va. Chutichuan an pâwl zîngah 44
 a awm emaw an *ti a*, ni khat kawng an kal *a*, an laichînté leh an
 hmélhriatte zîngah an zawng *a*. Tin, an hmuh loh avângin zawng 45
 chung zêlin Jerusalem khuaah an kîr leh ta a. Tin, heti hi a ni *a*, 46
 ni thum chinah chuan, Pathian biak inah, zirtirtute zîngah thua, an
 thu lo ngaithlaa lo zâwtin an hmu ta a. Tin, a thu hria apiang 47
 chuan a hriatzia leh a chhânzia chu mak an *ti hle a*.

Tin, *a nu leh a pa* chuan amah chu an hmuhin mak an *ti hle a*; 48
 tichuan, a nun a hnênah, “*Ka fa, engatinge hetia min tih?* Ngai
 teh, i pa leh keuin thlaphâng takin kan zawng che a ni,” a ti a.
 Tin, ani chuan an hnênah, “*Engahnge mi zawn ni?* ka Pa ina 49
 ka awm tûr in hre lo vem ni?” a ti a. Tin, an hnêna a thu sawi 50
 chu a ngaihna an hre lo va. Tin, an hnênah a kal thla *a*, Nazaret 51
 khua chu a zu thleng *a*, an thu zâwmin a awm *a*. Tin, a nu chuan
chung thil zawng zawng *chu* a rilruah a vawng reng *a*.

Tin, Isua chu a fing deuh deuh va, a lo lian telh telh *a*, Pathian 52
 leh mihring duh sakin a awm deuh deuh va.

3 Tin, Tiberia Kaisara a lal achin kum sâwm leh kum nga 1
 kumah (Pontia Pilata chu Judai Ram Awptu a ni *a*, Heroda
 chu Galili ram lal a ni *a*, a unau Philipa chu Iturea leh Trakonitis
 ram lal a ni *a*, Lusania chu Abilene ram lal a ni *a*, Ana leh Kai- 2
 apha chu Puithiam Lalberte an ni *a*,) thlalérâh Zakaria fapa Johana
 hnênah chuan Pathian thu a lo thleng *a*. Tin, ani chu Jordan lui 3

kam vél rām tinah a kal a, thil tihsual ngaihdam nân sinina bap-
tisma thu a hril zé a; zâwlnei Isaia thu buah

4

“Thlalêra mi au râwl chuan,

‘Lalpa lamlian sial ula

A kawngte tingîl rawh u,

Kawr tin chhûn khah a ni vek ang a,

Tlâng tin, mual tin, tihhniām a ni bawk ang;

Kawng kawite a lo ngîl ang a,

Kawng bumbohte a lo rual bawk ang;

Tin, mi zawng zawngin Pathian chhandamna chu
an hmu ang,’ a ti,”

6

tih ziak ang khân. Tin, ani chuan baptismal chang tûra a hnêna
mipui lo chhuakte hnênah chuan, “Rûl thlahte u, thinur lo tleng
tûr hi tlânsan tûrin tuinnge zilh che u? Chutichuan sim hming
pu tlâkin rah rawh u, ‘Abrahama kan thlahtu a ni alâwm,’ in
rilruin ti mai suh ang che u; Pathianin hêng lungte hi Abrahama
thlahtahe a dintîr thei e, ka tih che u hi. Tûn apangin hreipui
thing bul tinah an dah ta; chutichuan, thing tin rah thaah rah lo
apiang an kit a, meiah an pahiñ thîn,” a ti a.

7

Tin, mipuite chuan a hnênah, “Engnge kan tih tûr le?” an ti 10
a, an zâwt a. Tin, ani chuan an hnênah, “Tupawh kawr pahnih 11
nei chuan a nei lo hnênah pe rawh se; tupawh ei nei chuan
chutiang bawkin ti rawh se,” a ti a, a chhâng a. Tin, chhiah- 12
khawntute pawh baptismal chang tûrin an lo kal a, a hnênah, “Zir-
tirtu, engnge kan tih tûr?” an ti a. Tin, ani chuan an hnênah, 13
“An rôl sak ang che u aliam chu va phût suh u,” a ti a. Tin, 14
sipaite pawhin a hnênah, “Keini pawhin engnge kan tih tûr?”
an ti a, an zâwt a. Tin, ani chuan an hnênah, “Tumah tiduh-
dahin va hêk suh u; in hlawh tâwk apiangah lungawi rawh u,”
a ti a.

8

Tin, miten an beisei a, mi zawng zawngin Johana chung thu 15
an thinlungah, “Krista a lo ni mial dah law maw?” tia, an ngaih-
tuah laiin, Johana chuan a chhâng a, an zaa hnênah, “Kei zawngin 16
tuiin ka baptis thîn che u a; nimahsela keimah aia mi ropui a lo kal
dâwn e, a pheikhawk hrui phelh tlâk pawh ka ni lo ve; ani chuan
Thlarau Thianghlim leh meiin a baptis ang che u, a kutin a sisêp a 17
keng a, a hrui zah fai hliauna tûr leh, a zêma a buh khungna tûrin;
a si erawh chu mei mit thei lovin a hârlal ang,” a ti a. Tin, fuihna 18
thu dang tam takin mite hnênah Chanchin Tha a hril thîn a.

9

Nimahsela, lal Heroda chu a nau nupui Herodi chung thuah 19
leh a thil tihsual zawng zawng chungah chuan Johanan a zilhhau
avângin a thil tihsual zawng zawng belhchhahin ani chu tân 20
inah a khung ta a.

Tin, heti hi a ni a, mi zawng zawngin baptismal an chan zawhin, 21

Isua pawhin baptisma a chang a, a ṭawngtai a, vân a lo inhawng a, Thlarau Thianghlim chū taksa puin ṭhuro angin a lo chhuk a, 22 a chungah a fu ta a; tin, vân atangin aw a lo chhuak a, "Nang ka Fapa duh tak i ni; i chungah ka lâwm êm êm e," a ti a.

Tin, Isuan a zirtir ṭantirh lai khân amah chū kum sawmthum 23 lai a ni tawh, mi ngaih chuan Josefa sapa a ni a,

- Chu mi chū Helia *fa a ni a,* 24
- Chu mi chū Matthata *fa a ni a,*
- Chu mi chū Levia *fa a ni a,*
- Chu mi chū Melkia *fa a ni a,*
- Chu mi chū Janna *fa a ni a,*
- Chu mi chū Josefa *fa a ni a,*
- Chu mi chū Matthathia *fa a ni a,* 25
- Chu mi chū Amoia *fa a ni a,*
- Chu mi chū Nahuma *fa a ni a,*
- Chu mi chū Eslia *fa a ni a,*
- Chu mi chū Naggaia *fa a ni a,*
- Chu mi chū Maatha *fa a ni a,* 26
- Chu mi chū Matthathia *fa a ni a,*
- Chu mi chū Semeia *fa a ni a,*
- Chu mi chū Joseka *fa a ni a,*
- Chu mi chū Joda *fa a ni a,*
- Chu mi chū Joana *fa a ni a,* 27
- Chu mi chū Hrisa *fa a ni a,*
- Chu mi chū Zerubbabelia *fa a ni a,*
- Chu mi chū Salathiela *fa a ni a,*
- Chu mi chū Neria *fa a ni a,*
- Chu mi chū Melkia *fa a ni a,* 28
- Chu mi chū Addia *fa a ni a,*
- Chu mi chū Kosama *fa a ni a,*
- Chu mi chū Elmadama *fa a ni a,*
- Chu mi chū Era *fa a ni a,*
- Chu mi chū Isua *fa a ni a,* 29
- Chu mi chū Eliczera *fa a ni a,*
- Chu mi chū Jorima *fa a ni a,*
- Chu mi chū Matthata *fa a ni a,*
- Chu mi chū Levia *fa a ni a,*
- Chu mi chū Sumeona *fa a ni a,* 30
- Chu mi chū Juda *fa a ni a,*
- Chu mi chū Josefa *fa a ni a,*
- Chu mi chū Jonama *fa a ni a,*
- Chu mi chū Eliakima *fa a ni a,*
- Chu mi chū Melea *fa a ni a,* 31
- Chu mi chū Menna *fa a ni a,*

Chu mi chu Matthata *fa a ni a*,
 Chu mi chu Nathana *fa a ni a*,
 Chu mi chu Davida *fa a ni a*,
 Chu mi chu Jessaia *fa a ni a*,
 Chu mi chu Obida *fa a ni a*,
 Chu mi chu Boaza *fa a ni a*,
 Chu mi chu Salmona *fa a ni a*,
 Chu mi chu Nasona *fa a ni a*,
 Chu mi chu Aminadaba *fa a ni a*,
 Chu mi chu Arama *fa a ni a*,
 Chu mi chu Esroma *fa a ni a*,
 Chu mi chu Pharesa *fa a ni a*,
 Chu mi chu Juda *fa a ni a*,
 Chu mi chu Jakoba *fa a ni a*,
 Chu mi chu Isaaka *fa a ni a*,
 Chu mi chu Abrahama *fa a ni a*,
 Chu mi chu Tera *fa a ni a*,
 Chu mi chu Nahora *fa a ni a*,
 Chu mi chu Seruga *fa a ni a*,
 Chu mi chu Reua *fa a ni a*,
 Chu mi chu Pelega *fa a ni a*,
 Chu mi chu Ebera *fa a ni a*,
 Chu mi chu Sela *fa a ni a*,
 Chu mi chu Kainana *fa a ni a*,
 Chu mi chu Arphaksada *fa a ni a*,
 Chu mi chu Sema *fa a ni a*,
 Chu mi chu Nova *fa a ni a*,
 Chu mi chu Lameka *fa a ni a*,
 Chu mi chu Methusela *fa a ni a*,
 Chu mi chu Enoka *fa a ni a*,
 Chu mi chu Jareda *fa a ni a*,
 Chu mi chu Mahalaleela *fa a ni a*,
 Chu mi chu Kainana *fa a ni a*,
 Chu mi chu Enoa *fa a ni a*,
 Chu mi chu Seta *fa a ni a*,
 Chu mi chu Adama *fa a ni a*,
 Chu mi chu Pathian *fa a ni a*.

4 Tin, Isua chu Thlarau Thianghlimin a khat a, Jordan
 lui atangin a kîr leh a, diabola thlêm chungin thlalêrah ni
 sawmli Thlarau hruaiin a awm a.

Tin, chûng ni chuan engmah a ei lo; tin, a tâwpah chuan
 a ril a lo tâm ta a. Tin, diabola chuan a hnênah, “Pathian Fapa
 i nih chuan, he lung hi chhang Chang tûrin thu pe rawh,” a ti a.

Tin, Isuan a hnênah, “ ‘Mihring hi chhang chauhvin an nung lo vang,’ tih ziak a ni,” a ti a, a chhâng a. 4

Tin, a hruai chho va, mit khap kâr lovan khawvél ram zawng zawng a entîr a. Tin, diabola chuan a hnênah, “ Hêng zawng zawng chunga thuneihna leh a ropuina hi ka pe ang che; ka hnêna pêk a ni tawh si a, ka duh apiang hnênah ka pe bawk thiñ a ni. Chutichuan, chibai mi bûk la, a zain i ta a ni vek ang,” 7
a ti a. Tin, Isuan a hnênah, “ ‘Lalpa i Pathian chibai bûk la, 8
ama rawng chauh bâwl rawh,’ tih ziak a ni,” a ti a, a chhâng a.

Tin, *diabola* chuan Jerusalem khuaah a hruai a, Pathian biak 9
in chhip zumah chuan a dah a, tin, a hnênah, “ Pathian Fapa i nih chuan, heta ṭang hian tla thla rawh;

‘Nangmah humhim tûr chein 10

I chung thuah zawng

A vântirhkohte chu thu a pe ang,’

tih leh,

‘An kutin an dâwm ang chia 11

Chutilochuan i kein lung i chhuih hlauh dah ang e,’
tih ziak a ni si a,” a ti a. Tin, Isuan a hnênah, “ ‘Lalpa i Pathian 12
fiah suh,’ tih a ni e,” tiin a chhâng a.

Tin, diabolan a thlêmna tûr tinrênga a thlêm zawk chuan, 13
a remchân hun atân a kalsan ta a.

Tin, Isua chu Thlarau thiltihtheihna puin Galili ramah a 14
haw leh ta a; tin, a chanchin chu chu mi vél ram tinah chuan a
thang ta a. Tin, an inkhâwmna inahte a zirtîr zél a, mi zawng 15
zawng fakin a awm a.

Tin, a sei lenna khua Nazaret chu a lo thleng a; tin, Chawlhnia a tih dân pângngaiñ inkhâwmna inah a lût a, chhiar tûrin a ding a. Tin, zâwlnei Isaia lehkhabu chu a hnênah an pe a. 17
Tin, lehkhabu zial chu a phelh a, he thu ziakna lai hi a chhar a,

“ Riangvaite hnênah Chanchin Ṭha hril tûra mi ruat 18
avângin

Lalpa Thlarau chu ka chungah a awm;

Ani chuan, salte hnêna chhuahna thu leh,

Mitdelte hnêna mitvâr neih lehna thu sawi tûr te,

Tihduhdah tuarte chhuahtrna tûr te,

Lalpa lungawi kum thu sawi tûr tein,

Mi tîr a ni,” 19

tih hi. Tin, lehkhabu chu a zial a, rawngbâwltu a pe leh a, a thu 20
ta a. Tin, inkhâwmna ina mi zawng zawng mit chu a chungah a
fu a. Tin, an hnênah, “ He Pathian Lekhka Thu hi vawiinah hian 21
in hriatah a lo thleng ta,” tiin a sawi ṭan a. Tin, an zain 22
amah an fak a, a kam chhuak khawngaih thute chu mak an ti hle a.
Tin, “ He mi hi Josefa fapa a ni lo vem ni?” an ti a.

Tin, ani chuan an hnênah, “Nangnin he tekhkin thu hi, 23 ‘Dâktawr, nangmah intidam rawh,’ ‘Kapernaum khuaa i thiltih kan lo hriat apiang kha, hetah nangnia khaw lamah pawh hian ti rawh,’ tiin, inin la hrilh dâwn ngei nâk hi,” a ti a. Tin, amah 24 vêkin, “Tih tak meuhvin ka hrilh a che u, Zâwlnei tumah niahni khaw lama min an lâwm ngai lo. Chutichuan, dik takin ka ti a 25 che u, Elija dam laia, kuin thum leh thla ruk vân a pin a, khaw-vêla tám nasa tak a lo tlâk khân, Israel ranah hmeithai tam tak an awm a; nimahsela an zîngah tuma huénah Elija tirh a ni lo va, 26 Sidon ram lama Sarepta khuua, hmeichhe pakhat hmeithai hnênah chauh tirh a nih zâwk kha. Tin, zâwlnei Elisa dam lai *pawh* 27 khân Israel ramah phâr tam tak an awm a; nimahsela an zîngah tunah tihthianghlinin an awm lo va, Naamana Suria rama mi chauh *tihthianghlinin a awm tâk zâwk kha*,” a ti a.

Tin, inkhâwmna ina mi zawng zawng chuan, chung thu chu 28 an hriat veleh, an lo thinur êm êm a, an tho hlawm a, khua ata 29 chu an nam chhuak a, pahi thiâk tûrin an khaw awmna khâm kovah chuan an hruai ta a. Nimalisela, ani chu an kárah a kal 30 tlang a, a kal ta zêl mai a.

Tin, Galili rama khaw pakhat, Kapernaum-ah chuan a zuk 31 kal ta a. Tin, Chawlgniin mite a zirtir a; tin, thu nei taka a sawi 32 avângin, a thu zirtir chu mak an ti hle a.

Tin, inkhâwmna inah chuan ramhuai bawlhhlawh thlarau 33 pai mi pakhat a lo awm a; ani chu aw ring takin, “A ! Nazaret 34 Isu, keini leh nang engnge kan inzâwlna awm? min tiboral tûrin i lo kal em ui? Nang ka hria a che, Pathian Mi Thianghlim i ni e,” tiin a au chhuak a. Tin, lsuan a hau va, “Ngawi la, a chhûng ata 35 lo chhuak rawh,” a ti a. Tin, ranihuai chuan a laiah a titlu zet a, tina lovin a chhûng ata chu a lo chhuak ta a. Tin, an zain mak an 36 ti hle a, “Hei hi eng thu nge ni le? Thu nei tak leh thil ti thei takin ramhuai bawlhhlawte thu a pe a, an chhuah hi,” tiin an inbia a. Tin, chu mi vêl rani klaw tinali a chanchin a thang ta a. 37

Tin, a tho va, inkhâwmna ina atu chu a chhuak a, Simona inah 38 a lût ta a. Tin, Simona nupuia nu chu nasa takin a khua a lo sik a, tichuan a tân an lo ngen sak a. Tin, a kiangah a ding a, khaw- 39 sik chu a hau va, a rehi ta a; tin, a tho ta nghâl a, an rawng a bâwl sak ta a.

Tin, ni tlâk dâwn laiin natna hrang hranga nâ, dam lo nei 40 apiangin a hnênah an rawn hruai a; tin, an zaa chungah chuan a kut a nghat theuh va, a tidam ta zêl a. Tin, ramhuaite *pawh*, 41 “Pathian Fapa i ni,” tia auvin, mi tam tak kawchhûng ata an lo chhuak a. Tin, anmahni a hau va, Krista a ni tih an hriat avângin an tawng a phal lo.

Tin, khawvâr veleh a chhuak a, thlalér hmunah a kal a; tin, 42

mipuite chuan an zawng a, a hnénah an lo kal a, anmahni a kalsan
loh nán cheh an tum a. Nimahsela, ani chuan an hnénah, “Khaw 43
dangahte pawh Pathian ram Chanchin Tha ka hril túr a ni, chu
mi aváng chuan tirk ka ni si a,” a ti a. Tichuan Galili rama 44
inkháwmna inahte thu a hril a.

5 Tin, heti hi a ni a, mipuiin Pathian thu an ngaihthlák a, 1
amah an báwr huai huai laiin, ani chu Gennesaret díl kam-
ah chuan a ding a; tin, díl kamah chuan lawng pahnih awm a 2
hmu a, nimahsela sangha mantute chu an chhuak a, an lénente an su
a. Tichuan, lawng pakhat Simona ta záwkah chuan a chuang 3
a, a hnénah vaukam ata tléma tawl hlu deuh a dil a. Tin, a thu
a, lawng atang chuan mipuite chu a zirtír ta a.

Tin, thu sawi a bán chuan, Simon hnénah, “Li thúk lam pan 4
la, *sangha* man túrin in lénente déng rawh,” a ti a. Tin, Simonan a 5
hnénah, “Zirtírtu, rim takin zankhuain kan bei a, engmah kan
man lo va, nimahsela i thuin lénente ka déng leh ang e,” a ti a, a 6
chháng a. Tin, an han den chuan sangha nasa tak an khuh a, 7
an lénente chu a chat pheuh pheuh va. Tin, lawng danga an
páwlpu awmte chu anmahni rawn pui túrin kutin an hui a. Tin,
an lo kal a, lawng pahnih chu pil lek lek khawpin an chhúng khat
ve ve a.

Tin, Simon Peteran *chu chu* a hmuh chuan, Isua khúp kiangah 8
a bawkkhup a, “Lalpa, mi kalsan rawh, mi sual ka nih hi,” a ti a.
An sangha man chu ani leh a thiante mak an ti hle si a; Simona 9
páwl vék Zebedaia fapa Jakoba leh Johana pawhin mak an ti hle
bawk a. Tin, Isuan Simona hnénah, “Hlau suh, tún hnuah zawng
mihring i man tawh ang,” a ti a. Tin, an lawngte chu vaukam- 11
ah an hruai kai a, engkim kalsanin amah chu an zui ta a.

Tin, heti hi a ni a, khaw pakhata a awm laiin, ngai teh, mi 12
pakhat phár bawm hi *a awm a*, ani chuan Isua a lo hmu a, lei siin
a bawkkhup a, “Lalpa, i duh chuan mi titianghlim thei e,” a ti a,
a ngén chiam a. Tin, ani chuan a han ban a, a dek a, “Ka duh e, 13
lo thianghlim tawh ang che,” a ti a. Tin, chawplehchilhin a
phár chu a lo reh ta nghál a. Tin, a hnénah, “Tumah hrilh 14
suh, amaherawhchu puithiam va inentír la, i inthen nán Mosia
ruat angin hlán rawh, mite hriattírna túrin,” a ti tlat a. Nimah- 15
sela, a chanchin thu chu a thang lehzual sauh va; mipui nasa
tak a thu hriat duh leh an náte tihdam duhin an rawn inkháwm
chiam a. Nimahsela, ani chu thláleráhate a kal hrang a, a tawng- 16
tai thín a.

Tin, heti hi a ni a, chung lai chuan, ni khat chu a zirtír a. 17
Tin, a kiangah Pharisait leh dán zirtírtute thuin an awm a,
chungtechu Galili leh Judai ram khaw tin atang leh Jerusalem khua
atanga lo chhuak an ni a; tin, *mi* tihdam nán Lalpa thiltihtheihna

chu a hnênah a awm. Tin, ngai teh, khum chawpin zeng pakhat 18 an rawn zâwn a; a hmaa dah tûrin zâwn luh an tum a. Tin, 19 mipui avâng chuan zâwn luhna rêng an hmu lo va, in chungah an lâwn chho va, in chung ațangin, a lai takah, Isua hmiaah, a khum chawpin an puh thlâtktir a. Tin, an rinzia chu a lo hrnuh- 20 in, a hnênah chuan, "Mihring, i sualte ngaihdam a ni tawh e," a ti a.

Tin, lekhkaziaktute leh Pharisaiter chuan, "Pathian sawichhia 21 hi tunge maw a nih le? Pathian chauh lo chuan tuinnge sualte ngaidam thei ni?" tiin, an ngaihtuah a. Chutichuan, Isuan an 22 ngaihtuah chu a hria a, an hnênah chuan, "In thinlungah eng- nge in ngaihtuah? 'I sualte ngaihdam a ni tawh,' tih leh, 'Tho 23 la, kein kal tawh rawh,' tih hi a engnge sawi awl zâwk ni? Eng- 24 pawh ni sela, khawvélah Mihring Fapa hian sual ngaihdam theihna a nei tih in hriat nân," a ti a, (zeng hnênah chuan) "Tho la, i khum la la, i inah kal rawh; ka ti a che," a ti a. Tichuan, an 25 mithmuah a tho ta nghâl a, a mutna chu a la a, Pathian fak chung zélin a inah a haw ta a. Tin, an zain mak an ti hle a, Pathian an 26 fak a, "Vawiinah chuan thil mak tak kan hmu a ni," an ti a, an hlau êm êm a.

Tin, chûng zawah chuan a chhuak a, chhiah chawina hmuna 27 thu, chhiahkhawntu pakhat a hming Levia a hmu a; tin, a hnê- ah, "Mi rawn zui rawh," a ti a. Tichuan, engkim a kalsan a, 28 a tho va, a zui ta a.

Tin, Levia chuan a inah *Isua* tân ruai ropui tak a theh a; 29 tichuan, chhiahkhawntute, mi dangte nén, mi tam takin anmahni an kîlpui hlawm a. Tin, Pharisaiter, an lekhkaziaktute nén chuan- 30 a zirtirte chungah an phunnawi a, "Engatinge chhiahkhawntute leh mi sualte hnêna in ei a, in in le?" an ti a. Tin, Isuan an 31 hnênah, "Mi hrisélte chuan dâktawr an ngai lo va, mi bawrhsâwmte zâwin an ngai a ni. Mi fel takte lam tûra lo kal ka ni lo va, mi 32 sualte *lama* simtir tûra lo kal ka ni zâwk," a ti a, a chhâng a.

Tin, annin a hnênah, "Johana zirtirten chaw an nghei fo va, 33 an tawngtai thîn; Pharisai *zirtirte* pawhin chutiang bawkin *an ti thîn*; nimahsela, i *zirtirte* hian an eiin an in thîn," an ti a. Isuan 34 an hnênah, "Mo hruaitute hnêna a pasal tûr chu a awm chhûng zawng mo hruaitute chu in ngheitir thei thîn em ni? nimah- 35 sela a pasal tûr chu an hnêna at a hruai bo nite a la thleng ang a, chu mi niah erawh chuan an la nghei ang," a ti a.

Tin, an hnênah tekhin thu pawh a sawi a: "Tuman puan 36 thar pawt thlain puan hlui an bel ngai lo, bel ang sela, a thar chu *an titet ang a*, a thar them leh a hlui chu a inpwawl bawk hek lo vang. Tin, tuman uain thar savun uainpeng hluiabte an thun ngai lo, 37 thun ang sela, uain thar chuan savun pengte chu a tâwn puak ang

a, a bua ang a, savun pengte pawh chu a lo chhia ang. Uain thar 38
chu savun uainpeng tharahte an thun zâwk tûr a ni. Tin, tuman 39
uain rei in zawhin a thar an duh ngai lo; 'A rei a tha zâwk,' an
ti si a," a ti a.

6 Tin, heti hi a ni a, Chawlhni vawi khat chu, buh hmunahte 1
a kal tlang a; a zirtîrte chuan buh vuite chu an thliak a, 2
an kutphahin an nuai fai a, an ei a. Tin, Pharisai tuteemaw chuan, 3
"Engatinge Chawlhnia tih thiang lo chu in tih ni?" an ti a. Tin, 3
Isuan a chhâng a, "Davida a riltâm laia a thiante nêna an thiltih 4
kha khâng angte pawh kha in chhiar lo vem ni? Khatia Pathian
ina a luh a, puithiamte chauh lo chuan ei thian loh chhangdah chu
a lâk a, a ei a, a thiante hnêna a pêk ve thu kha," a ti a. 5
Tin, amah vékin, an hnênah chuan, "Mihring Fapa hi Chawlhni
Lal a ni," a ti a.

Tin, heti hi a ni a, Chawlhni dangah chuan inkhâwmna inah a lût 6
a, a zirtîr a; tin, chutah chuan mi pakhat kut ding lam zeng a lo 7
awm a. Tin, lehkhaziaktute leh Pharisait chuan, a hékna tûr an
hmuh theih nân, Chawlhniin a tihdam dâwn leh dâwn loh an mitmei 8
a. Nimahsela, anin an rilru chu a hria a, kut zeng hnênah chuan,
"Tho la, a laiah ding chhuak rawh," a ti a. Tin, a tho va, a ding 9
chhuak ta a. Tin, Isuan an hnênah, "Chawlhniah hian tihtthat nge
thiang, tihchhiat? chhandam nge thiang, tihhlm? ka zâwt a
che u," a ti a. Tin, an za chuan a en vêl a, a hnênah, "I kut 10
phar rawh," a ti a. Tin, a phar a, a kut chu a dam ta a. Chuti- 11
chuan, an thin tâwtin an puak keh lek lek a, Isua chunga an
tihzia tûr an inrâwn ta a.

Tin, heti hi a ni a, chûng lai chuan a chhuak a, tawngtai tûrin 12
tlângah a kal a, Pathian hnênah a tawngtai zankhua a. Tin, 13
khawvâr veleh a zirtîrte chu a ko va; an zîng ata sâwm leh pahnih
a thlang a, an limingah pawh tirhkoh a vuah a: chûngte chu Simona 14
(Petera a vuah bawk klia) leh a unau Andria te, Jakoba leh Johana
te, Philipa leh Bartholomaia te, Matthaia leh Thoma te, Alphaia 15
fapa Jakoba te, Simona Zelota an vuah te, Jakoba fapa Juda te, 16
mi vervêk Juda Iskariota te an ni.

Tin, an rualin a kal chhuk a, hmun zâwlah a ding a, a zirtîrte 17
mipui NASA tak nêñ, Judai ram zawng zawng ata leh, Jerusalem khua
ata leh, Tura leh Sidon khaw lama tuifnriat kam ata mi tam tak nêñ;
chûnglo chu a thu ngai duh leh an nâté intihdam duhin an lo kal
a ni; tichuan, ramhuai bawlhhlawh sawisakte pawh an lo dam 18
ta a. Tin, a hnêñ ata thiltihtheihna a chhuak a, mi tin a tihdam 19
zêl avângin mipui zawng zawng chuan amah deh an tum a.

Tin, a dâk chhuak a, a zirtirte chu a en a, 20

"Nangni retheite u, in eng a thâwl e; Pathian ram in ta a ni
si a.

“*Nangni* tûna riltâmte u, in eng a thâwl e; in la tlai dâwn 21 si a.

“*Nangni* tûna ṭapte u, in eng a thâwl e; in la nui dâwn si a.

“Mihring Fapa avânga miten an huat che u a, an tuithlâra 22 an hau che u a, in hming a ṭha lo tiin an paikh bo dêr hunah in eng a la thâwl ang. Chu mi niah chuan lâwm ulang, *hlimin* 23 zuang rawh u; ngai teh u, vânah in lâwmman a awm hnem si a; chutiang bawkin an thlahtuten zâwlneite chunga an tih thin kha.

“Amaherawhchu, nangni mi hausate u, in chung a pik e; 24 in thlamuanna in hmu tawh si a.

“*Nangni* tûna tlaipuarte u, in chung a pik e; in ril a la tâm 25 dâwn si a.

“*Nangni* tûna nuite u, in chung a pik e; lungngaiin in la ṭap dâwn si a.

“Mi zawng zawnjin an fak hunah che u in chung a la pik ang; 26 chutiang bawkin an thlahtuten zâwlnei derte chunga an tih kha.

“*Ka thu* ngaitute u, ka hrilh a che u, In hmêlmate chu hmangaih 27 ula, a hua che u chu an thatna tûr ti ula, ânchhe lawhtu che u chu 28 malsâwm sak ula, a sawisatu che u chu ṭawngtai sak rawh u.

“Biang leh lama bêngtu che chu leh lam pawh dawh rawh; 29 tin, i puan lâk saktua hnênah chuan i kawr lâk pawh hnial suh.

“A dîltu apiang che hnênah pe rawh; tin, i sum lâk saktu che 30 hnênah chuan dil leh tawh suh.

“Tin, min in chunga an tiha in duh tûr ang zêlin mi chungah 31 pawh ti ve rawh u.

“Tin, in hmangaitute *chauh* in hmangaih hian, lâwm engnge 32 in hlawh ang? mi sualte pawhin an hmangaitute chu an hmangaih thin asin. Tin, in chunga ṭhate chungah *chauh* in that hian, 33 lâwm engnge in hlawh ang? mi sualte pawhin chutiang bawkin an ti thin asin. Tin, hmu leh beiseina hnênh *chauhva thil* in pûktîr 34 hian, lâwm engnge in hlawh ang? mi sualte pawhin a ngai vêka hmu leh tûrin mi sualte hnênah an pûktîr thin. Amaherawh- 35 chu in hmêlmate hmangaih ula, an thatna tûr ti ula, pûktîr rawh u, beidawng hauh lovin; tichuan in lâwmman a tam ang a, Chungnungbera fate in ni bawk ang; ani chuan mi lâwm nachâng hre lote leh mi sualte a khawngaih thin. In Pan mi a khawngaih 36 angin mi khawngaih ve rawh u.

“Sawisel suh u, chutichuan sawisel in awm lo vang; *tumah* 37 thiamlova ruat suh u, chutichuan thiamlohvin in awm lo vang; ngaidam rawh u, chutichuan ngaihdamin in awm ang; pe rawh 38 u, chutichuan pêkin in awm ang, thahnemngai takha teha, beng muka, sawi muka, liam zawih zawihin, in mal chungah an pe ang che u. In tehna ngai bawkin an teh sak leh dâwn si che u a,” a ti a.

Tin, an hnénah tehkhan thu a sawi a, “ Mitdelin mittdel vék 39 a hruai thei ang em? an pahnihin khuarkhurumah an tla dùn lo vang em? Zirtir chu a zirtirtu chungah a awm lo; nimahsela 40 mi tin an zir zawhin an zirtirtu angin an awm ang.

“ Tin, engatinge, mahni mita khanchhuk awm chu ngaihtuah 41 si lovin, i unau mita hmawlh té tak té awm chu i hmuu ni? Mahni mita khanchhuk awm chu hinu si lovin, i unau hnénah, ‘ Unau, 42 i mita hinawlh té tak té awm kha mi lâk chhuah tîr rawh,’ engtinge i tih thich le? Mi vervék! I mit ata khanchhuk kha la chhuak hmisa rawh, chutichuan i unau mit ata hmawlh té tak té lâk chhuah tîr chu siyah takiu i hinu ang.

“ Thing tha réng réng rah chhiaa rah a awm lo; thing chhia 43 lah rah thaah rah a awm bawk hek lo. Thing tin anmahni rah theuhvah a hriat a ni. Min hruihlingnei kúngah theipui an lo 44 ngai lo, nghardai kúngah grêp rah an lo ngai bawk hek lo. Mi 45 tha chuan a thinlung ro bâwmn tha ata thil thate a theh chhuak thîn a; mi sual chuan a thinlung ro bâwm chhia ata thil chhiate a theh chhuak thîn; a thinlunga khat liam chu a kâin a sawi thîn a ni si a.

“ Tin, nangnin eng atân nge, ka thu zâwm si lo va, ‘ Lalpa, 46 Lalpa,’ mi tih thîn? Mi tin ka knêna lo kala, ka thu hriaa zâwm 47 apiang chu tu ang nge an nih ka hriattir ang che u: In satu, thûk 48 taka laia, lungpui chunga lungphûm rema ang chu an ni; tin, tui a lo lenin, tuizangkhauhvin chu mi in chu a khawh a, a tingting thei lo va, a sak ngun avângin. Amaherawhchu, hriaa zâwm 49 chu, lungphûm lova, lei chung maia in satu ang chu a ni; tin, tuizangkhauhvin chu chu a khawh a, a chim ta nghâl a; chu mi in sawp chu nasa tak a ni,” a ti a.

7 Tin, mite beng hriata a thu zawng zawng a sawi zawhin 1
Kapernaum khuaah a lüt a.

Tin, sipai za hotu tuemaw a bawi duh tak a dam lo va, a thi lek 2 lek a. Tichuan, Isua chanchin a hriat veleh a bawi rawn tidam 3 tûra ngén chiam tûrin a hnénah Judaho upate a tîr a. Tin, anni 4 chu Isua hnénah an va thleng a, thahnemngai takin an ngén chiam 5 a, “ Ani hi hei hi i tih sak tlâk a ni e; kan hnamte a hmangaih a, kan inkhâwmna in pawh aman min sak sak a ni,” an ti a.

Tichuan, Isua chü an hnénah a kal ta a. Tin, in a thlen dâwn 6 dâwnin, sipai za hotu chuan a hnénah a thiante a tîr a, “ Lalpa, 7 lo kal harsa suh, ka in chhûng i luhna tlâk a ni lo ve; chuvângin i hnêna lo kal tlâk pawh niin ka inring lo va; thu chauh sawi la, ka naupang a dam mai ang. Kei pawh mi thua awm ka ni a, 8 ka hnuaih sipaite an awm a; chu mi kha mi chu, ‘ Kal rawh,’ ka tih leh, a kal thîn; mi dang hnénah pawh, ‘ Lo haw rawh,’ ka

tih leh, a lo haw thîn; ka bawi hnênah pawh, ‘Hei hi ti rawh,’ ka tih leh, a ti thîn,” a ti a.

Tin, Isuan chûng thu chu a hriatin amah chu mak a ti hle a, 9 a hawi a, mipui a zuitute hnênah chuan, “Ka hrilh a che u, Israelte zîngah pawh heti êma rinna nasa hi ka hmu lo,” a ti a. Tin, a mi 10 tirhte chu inah an haw leh a, bawi chu damin an hmu ta a.

Tin, rei lo tean khaw pakhat Nain an tihah chuan a kal a; 11 a zirtîrte leh mipui nasa tak a hnênah an kal ve a. Tin, kulh kawng- 12 khâr kiang a thlenin, ngai teh, mitthi an rawn zâwn chhuak a, a nu fapa neih chhun a ni a, amah lah hmeithai a ni si a; an khuate tam tak chu a hnênah an awm a. Tin, Lalpa chuan *hmeithai* chu 13 a hmuuh veleh, a khawngaih êm êm a, “Tap suh,” a ti a. Tin, 14 a va hnaih a, hlâng chu a khawih a; tichuan, a zâwtute chu an ding ta a. Tin, “Rawlhar, Tho rawh, ka ti a che,” a ti a. Tin, mitthi chu a thu chhuak a, a lo țawng ta a. Tin, *Isua* chuan 15 a nu hnênah a pe ta a.

Tin, mi zawng zawngin an hlau va, Pathian an fak a, “Kan 16 zîngah zâwlnei ropui tak a lo awm ta a ni,” an ti a, “Pathianin a mite a rawn tlawh ta a ni,” an ti bawk a. Tin, chu mi a chung- 17 châng thu chu Judai ram zawng zawngah leh a kiang vêl ram tinah a thang chhuak ta a.

Tin, Johana zirtîrte chuan chûng thu zawng zawng chu *Johana* 18 an hrilh a. Tichuan, Johanan a zirtîrte pahnih a ko va, Lalpa 19 hnênah chuan a tîr a, “Lo kal tûra chu i ni nge, mi dang kan la ngai ang?” tiin. Tin, mite chu a hnênah an lo thlen chuan, 20 “Baptistu Johanan, ‘Lo kal tûra chu i ni nge, mi dang kan la ngai ang?’ tiin, i hnênah min tîr a ni,” an ti a. Tin, chûng lai tak 21 chuan Isuan nâte, hripui veite, ramhuai mante tam tak a tidam a, mitdel tam takte pawh an mit a tivâr a. Tin, an hnênah, “Kal 22 leh ta ulang, thil in hmuuh leh in hriat hi Johana va hrilh rawh u; mitdelte an mit a lo vâr ta, kebaite kein an lo kal ta, phârte an lo thianghlim ta, bengngawngte pawh an beng a lo vâr ta, mitthite kaihthawhin an awm ta, pachhiaten Chanchin Tha hrilh an dawng ta. Tin, tupawh ka chunga lungnih lohna hmu lo chu an eng a 23 thâwl e,” a ti a, a chhâng a.

Tin, Johana tirhkohte chu an hâwn hnuin *Isuan* mipui hnênah 24 chuan Johana thu a sawi ta a, “Eng en tûrin nge thlaléra in kal chhuah kha? Luang thli chhêm nghìn maw? A nih loh leh, eng en tûr berin nge in kal chhuah kha? Puan nêm sin maw? 25 Ngai rawh u, puan ropui sin leh mi nuamsate chu lal inahte asin an awm. A nih loh leh, eng en tûr berin nge in kal chhuah kha? 26 Zâwlnei maw? A nih ngei kha, ka ti a che u, Zâwlnei ai pawha ropui zâwk.

27

‘En teh, ka tirhkoh i hmaan ka tîr a ni,
Ani chuan i hmaah i kawng a siam ang,’

tih, a chanchin an ziaka kha, he mi hi a ni. Hmeichhe hrin zîngah 28
Johana aia ropui zâwk an awm lo; nimahsela, Pathian rama
mi tê deuh pawh ani ai chuan an ropui zâwk, ka ti a che u,” a ti a.

Tin, mi zawng zawngin an hriattin, chhiahkhawntute nén, 29
Johana baptisma lo chang tawh an ni a, Pathian an thiam a.
Pharisaite leh dán hretute erawh chu a hnênah baptisma lo chang 30
tawh an ni ve lo va, anmahni tân Pathianin rem a ruat sak kha
an duh lo.

Chutichuan Isua vêkin, “Tûn lai thangtharte hi eng nén nge ka 31
tehkhin ang le? eng ang nge nih pawh an nih? Naupang dâwr
hmuna  hua, ‘Phênglâwng kan tum sak che u a, in lâm si lo va; 32
kan  ap vak a, in  ap si lo va,’ tia, inauvate ang hi an ni. Baptisu 33
Johana chu a lo kal a, chhang a ei lo va, uain pawh a in lo va, nangnin
‘Ramhuai a zâwl a nih hi,’ in ti a. Mihring Fapa a lo kal a, a eiin a 34
in a, nangnin ‘En teh u, chaw heh mi, uain heh mi, chhiahkhawntute 35
leh mi sualte  han saw!’ in ti si a. Nimahsela, a fa zawng
zawngin Fingi an thiam e,” a ti a.

Tin, Pharisaite zînga mi pakhatin a hnêna chaw eiah a sâwm 36
a. Tin, Pharisai inah chuan a lût a, chaw a kîl a. Tin, ngai teh, 37
chu mi khuaa hmeichhe sual pakhat awm chuan, Pharisai inah
chaw kîlin a  tu tih a hriat veleh alabasta bâwmin hriak rimtui
a rawn keng a, a hnungah a kephah bulah chuan  ap 38
chungin a ding a, a mittuiin a kephah a lo far huh a, a samin
a hru a, a kephah chu a fâwp ngawih ngawih a, hriak rimtui
chuan a hnawih a. Tin, a sâwmtu Pharisai chuan *chu chu* a hmuh 39
chuan, a rilruin, “He mi hi zâwlnei a nih chuan a dektu hmei-
chhia hi tunge a nih, mi eng ang nge a nih, hriat âwm tak lah ni,
mi sual a ni si a,” a ti a.

Tin, Isuan a hnênah, “Simon, i hnênah thu kam khat sawi 40
tûr ka nei,” a ti a, a chhâng a. Tin, ani chuan, “Sawi ta che,
Zirtirtu,” a ti a. *Tin, Isuan*, “Tangka pûktirtu tuinemaw leiba 41
pahnih a nei; pakhatin duli zanga a ba a, pakhatin sawmnga.
Tin, rulhna an nei lo va, a ngaihhnathiam ve ve a. Chutichuan, 42
chu mite chuan a tuinne a ni chu hmangaih zâwk ang?” a ti a.
Simona chuan, “A ngaihhnathiam zual zâwka chuan niin ka ring,” 43
a ti a, a chhâng a. Tin, anin a hnênah, “I ti dik e,” a ti a.
Tin, hmeichhe lam chu a hawi a, Simona hnênah chuan, “He 44
hmeichhia hi i hmu em? I inah ka lo lût a, nangin ka
kephah silna tûr tui mi pe lo va, ani erawh hi chuan a mittuiin ka
kephah a tihu a, a samin a hru a ni. Nangin fawh rêng rêng 45
mi fâwp lo; ani erawh hi chuan ka lo luu tîrh ata ka kephah fawh
a bâng lo. Nangin ka luah hriak mi thih lo; ani erawh hi chuan 46

ka kephahah hriak riintui a lnawih. Chuvângin ka ti a che, 47 A sual tam tak kha ngaihdainin a awm ta; ani pawhin a hmangaih ta êm êm a nih hi; amaherawhchu, ngaihdam tlêm chuan, tlêm-in a limangaih thîn.” a ti a. Tin, *hmeichhe hnênah chuan*, “I 48 sualte ngaildai a ni ta,” a ti a. Tin, a chaw kîlpuiten, “Sualte 49 pawh ngaidan hi tunge niaw ni le?” an inti a. Tin, anin hmei-chhe hnênah chuan, “I rinia hi chhandam i nih phah a ni, thla- 50 muang takin kal rawh,” a ti a.

8 Tin, heti hi a ni a, nakin deuhvah chuan *Isuan* thu hril 1 leh Pathian ranı Chanchin Ṭha thlen chungin khaw lian 2 leh khaw tete a fang zel a, a hnênah sâwm leh pahnithe chu an 3 awm a, hmeichhia tutceinaw ramhuai zâwl dam lehte leh na 4 dam lelite nén. *Ching hmeichhiate chu Mari* a kawchhûng ata 5 ramhuai pasaril chhuak Magdalini an tih te, Heroda sum enkawltu 6 Chuza nupui Johani te, Susani te, mi dang tam tak te nén *an ni*; 7 chungte chuan mahni neihin an rawng an bâwl sak thîn.

Tin, mipui nasa tak an rawn inkhâwm a, khaw tina mi a hnêna 8 an lo kalin, tehkhin thuin thu a sawi a: “Buh chi thehtu a buh 9 chi thehin a feh a; tin, a theh laiin a then kalkawng sirah a tla 10 a, min au rap a, chunglêng savaten an tlân zo ta a. Tin, a then 11 pialtlêp chungah a tla a: tin, a tiah veleh a hnâwn loh avângin a 12 rawp ta mai a. Tin, a then hnimhlingnei zîngah a tla a, hnim 13 chuan a to rualpui a, a dip ral ta a. Tin, a then lei thaah a tla a, a 14 lo to va, a leh zain a rah ta a,” a ti a. Tin, chung thu chu a sawi 15 laiin a au va, “Tupawh liriatna túra beng nei chuan hre rawh se,” a ti a.

Tin, a zirtîrte chuan a hnênah, “He tehkhin thu hi eng tihna 16 nge ni?” tiin, an zâwt a. Tin, ani chuan, “Pathian ram thurûkte 17 chu nangni hriat zawng phal a ni a, mi dang hnênah erawh chuan 18 tehkhin thu *chauvin sawi a ni*; hmu mah sela, hmu lo an nih theih nân, bengin hre niah sela, a ngaihna an liriat theih loh nân.

“Tehkhin thu kha hei hi a ni: Buh chi chu Pathian thu a ni. 19 Tin, kawng sira mi chu *thu hre tawhte* hi an ni: tin, diabola chu 20 a lo kal a, an awi loh va, chhandam an nih theih loh nân an rilru 21 ata thu a lâk sak thîn. Tin, pialtlêp chunga mi chu *héng mi hi* 22 an ni: an hriat veleh thu chu lâwm taka pawmte hi; nimahsela 23 zung rêng an nei lo—rei lo tê chauh an awi a, tlêm hunin an 24 bânsan leh thîn. Tin, hnimhlingnei zîngah tla chu *héng mi hi* an 25 ni; an hriat hnuin an kal a, dam chhûng khawsak lungkhamnate, 26 hausaknate, nawmsaknate chuan a dip a, an rah puitling thîn lo 27 a ni. Lei thaah mi erawh chu *héng mi hi* an ni: rilru fel leh thain 28 thu an hria a, an vawng reng a, chhel takin an rah thîn.

“Tuman khâvnvâr hâlin bêlin an khuh lo, khum hnuaiah 29 pawh an dahi lo; a lüt apiangin a éng an hmuh theih nân a dah-

naah an dah zâwk thîn a ni. Puang lo tûra zêp engmah a awm 17 si lo va, hriat loh tûr leh lang lo tûra thuhrûk engmah a awm hek lo. Chutichuan, eng angin nge in hriat fîmkhur rawh u; tupawh 18 a nei apiang an pe belhchhah ang a; tupawh a nei lo apiang neia an inruat chhun pawh an lâk sak ang,” a ti a.

Tin, a nu leh a unaute chuan *Isua* lam an rawn pan a, nimahsela 19 mipui avâng chuan a kiang an tleng thei si lo. Tin, “I nu leh 20 i unaute nangmah hmuh tumin pâwnah sâwn an ding reng e,” tiin, an hrilh a. Tin, ani chuan an hnênah, “Hêng Pathian thu 21 hriaa awite hi ka nu leh ka unaute an ni e,” a ti a, a chhâng a.

Tin, heti a ni a, chûng lai chuan ni khat chu lawngah a 22 chuang a, a zirtîrte nêñ; tin, a hnênah, “Dîl râl leh lamah sâwn i kai ang u,” a ti a. Tichuan lawng chu an phelh a, an kal ta a. Tin, an kal laiin *Isua* a lo muhîl ta a; tin, dîlah chuan thlipui 23 a lo tleh chhuk phut a, an *lawng* chu *tuiin* a khat dâwn a, hlauh-thâwnawm takin an awm ta a. Tin, a hnênah an va kal a, an 24 kaitho va, “Zirtîrtu, zirtîrtu, kan boral dâwn hi le,” an ti a. Tin, ani chu a lo harh a, thli leh tuifâwn chu a hau ta a; tin, a bâng a, a reh ta mai a. Tin, an hnênah, “Khawiahnge in rinna?” a ti a. Tin, an hlau va, mak an ti hle a, “He mi hi tunge ni le? thli 25 leh tui lam pawh thu a pe a, an awi hi?” an inti hlawm a.

Tin, Galili ram zâwna Garasin mite ram chu an tleng a. 26 Tin, khawmuala a chhuahin, khuaa mi ramhuai man tuinemaw a 27 rawn tâwk a; chu mi churei tak puan rêng rêng sin lovin a awm a, inah rêng pawh a awm lo va, thlânahte a awm zâwk thîn a. Tin, 28 *Isua* a hmuh veleh, a au va, a hmaah a bawkkhup a, aw ring takin, “Isu, Pathian Chungnungbera Fapa, kei leh nang engnge kan inzâwlna awm? mi nghaisa lul suh ang che, ka ngên a che,” a ti a. (*Isuan* ramhuai bawlhhlawh chu chu mi kawchhûng ata 29 chu chhuak tûrin thu a lo pe tawh si a. Chu mi chu *ramhuai* chuan a man fo thîn a ni; miten khaidiat leh kawl an buntîr a, an vêng reng thîn a; nimahsela a phuarnate a tichat a, ramhuaiin thlla-lerahte a hnawt chhuak thîn). Tin, *Isuan*, “I hming engnge ni?” 30 tiin, a zâwt a. Tin, ani chuan, “Nuaia,” a ti a, (a kawchhûng ramhuai tam tak an luh avângin). Tin, leilâwta kal thu an hnêñ- 31 a pe lo tûrin *Isua* hnênah an ngên a.

Tin, chutah chuan tlângah vawk rual tam tak an tla a; tin, 32 a hnênah *vawk* kawchhûngahte luh theihna thu an ngên a. Tin, 33 ani chuan thu a pe a. Tin, ramhuaite chu mi kawchhûng ata an chhuak a, vawk kawchhûngahte an lût a; tin, vawk rual chu khâm-ah an tlân chhuk chiam a, dîlah an tlân lût a, tui hâkin an thi ta a.

Tin, a vulhtute chuan chu thil awmzia chu an hmu a, an tlân 34 a, khuaah leh lovahte chuan an sawi a. Tin, “Engnge lo ni ta?” 35

tia, en tûrin an chhuak hlawm a; tin, Isua hnêñ an lo thleng a, ramhuai chhuahsan hnua ·chu puan sina, rilru pângngai puin, Isua ke bula þu an rawn hmu a; tichuan, an hlau ta a. Tin, 36 a hretute chuan ramhuai man a tihdamzia thu chu chûngho chu an lo hrilh a. Tin, a vêl Gerasin mite rama mi zawng zawng chuan 37 an hlauh êm êm avângin, ani chu an hnêñ ata kal bo tûrin an ngêñ a; tin, lawngah a chuang a, a kîr leh ta a.

Tin, ramhuai chhuahsan hnua erawh kha chuan *Isua* hnêna 38 awm reng a ngêñ a. Nimahsela, Isuan, “I inah haw la, Pathianin 39 i tân thil a tih sak che hi a ropuizia va hrilh rawh,” tiin, a kaltîr ta a. Tichuan, a kal a, khawpui chhûng zawng zawngah chuan Isuan a tân thil a tih sak ropuizia chu a tlângaupui a.

Tin, Isua a lo kîr leh chuan mipuiin amah an lâwm a; amah lo 40 nghâk reng an ni hlawm si a. Tin, ngai teh, mi pakhat a hming 41 Jaira, inkhâwmna in hotu chu a lo kal a, Isua ke bulah a bawkkhup a, a ina kalah a ngêñ a, fanu mal kum sâwm leh kum hnih emaw 42 lai tûr a nei a, chu mi chu thi chhâwngin a lum reng avângin. Tin, *Isua* a kal laiin mipuihovin an nêk huai huai a.

Tin, hmeichhe pakhat kum sâwm leh kum hnih thi pûtin a dam 43 lo va, a sum neih zawng zawng chu dâktawrte lakah a dek ral zo tawh a, tumahin an tidam thei tawh si lo va; *chu mi chu* a hnungah a lo kal a, a puan hmâwr a dek a; chawplehchilhin a thi pût 44 chu a lo reh ta nghâl a. Tin, Isuan, “Mi dek kha tung ni?” 45 a ti a. Tin, “Kei chu ka ni lo,” an ti theuh va, Petera leh a ñhtian-ten, “Zirtîrtu, mipuihovin an nêk huai huai chia, an chîl huai huai *che* alâwm,” an ti a. Nimahsela, Isuan, “Tuinemaw zawng 46 mi dek a ni, thiltihtheihna ka chhûng ata a chhuak tih ka hre nghe nghe asin,” a ti a. Tin, hmeichhia chuan a intup theih loh a 47 hria a, khûr chungin a lo kal a, a hmaah a bawkkhup a, a deh chhan leh chawplehchilha a dam tâk nghâlzia chu mi zawng zawng hmuh-ah chuan a sawi ta a. Tin, ani chuan a hnênah, “*Ka* fanu, i 48 rinna hi i dampui a ni e, thlamuang takin kal rawh,” a ti a.

A la þawng lai mëkin inkhâwmna in hotu *in* ata chu *mi* pakhat 49 a lo kal a, “I fanu a thi ta, zirtîrtu hi tiyah duh suh,” a ti a. Isua 50 erawh chuan, chu thu chu a hriat chuan, “Hlau suh, ring mai rawh, chutichuan a dam leh ang,” a ti a, a chhâng a. Tin, in chu 51 a va thlen chuan, Petera te, Johana te, Jakoba te, naupang nu leh pate chauh lo chu tuma luh ve a phal lo. Tin, an zain an lo 52 tap tuar tuar a, an âwm an chûm an chûm a; chutichuan ani chuan, “Tap suh u, a thi lo ve, a muhîl a ni zâwk,” a ti a. Tin, a thi 53 tawhin an hre reng si a, an nuihsan ta mai a. Isua erawh chuan 54 a kut a chelh a, “Chêmtê, tho rawh,” a ti a, a ko va. Tin, a 55 thlarau chu a lo kîr leh a, a tho ta nghâl a; tin, englo ei tûr

pêk thu a pe a. Tin, a nu leh a pa chuan inak an ti hle a; nimah- 56
sel a, ani chuan a thiltih chu tumah hril lo tûrin a ti tlat a.

9 Tin, *Isuan* sâwm leh pahnithe chu a ko khâwm a, ramhuai 1
zawng zawng chunga thiltihtheihna leh thuneihna leh nâte
tihdam theihna a pe a. Tichuan, Pathian ram *thu* hril tûr leh 2
damlote tidam tûrin a tîr chhuak ta a.

Tin, an hnênah, "Zinna atân tiangte emaw, iptê emaw, chhang 3
emaw, tangka emaw, engmah keng suh u; kawr pahnih pawh
nei suh u. Tin, in thlenna in apiangah thleng reng zêl ang che u, 4
chu mi in aṭang chuan chhuak ang che u. Tin, a lâwm lo apiang 5
che u chu chu mi khua ata in chhuah hun chuan anmahni hriat-
tirna tûrin in kephaha vaivut chu thing thla ang che u," a ti a.
Tichuan, an kal ta a, khua an fang zêl a, ram tinah Chanchin 6
Tha *an* hril a, mi *an* tidam zêl a.

Tin, lal Herodan a thiltih zawng zawng chu a lo hre ta a; ḫen- 7
khatin, "Johana kha a nung leh ta a nih hi," an tih a, ḫenkhatin,
"Elija a lo inlâr ta a nih hi," an tih a, ḫenkhatin, "Hmân lai 8
zâwlnei tuemaw a tho leh ta a nih hi," an tih avângin a mang-
ang ta a. Tin, Herodan, "Johana chu a lu ka tan tawh kha; nimah- 9
sel a, heti kauva a thu ka hriat ḫina hi tunge ni?" a ti a. Tin,
amah chu hmuh a tum ta a.

Tin, tirhkohte chu an lo hâwn lehin, a hnênah an thiltihte 10
an hrilh a. Tin, ani chu anmahni hruaïn Bethsaida khua an
tiyah chuan a kal hrang ta a. Nimahsela, mipuiho chuan an 11
hria a, an zui zêl a; tin, ani chuan anni chu a lo lâwm a, Pathian
ram *thu* a hrilh a, tihdam ngai apiang a tidam a. Tin, khua 12
chu a lo tlai dâwn ta a; tin, sâwm leh pahnithe chu an lo kal a,
a hnênah, "Kan kiang vêl khuaah te leh lovahte kalin, thlen in leh ei 13
tûr an hmuh theihna tûrin mipui hi kaltîr ta che; hei, thlalêr hmun-
a awm kan ni si a," an ti a. Ani erawh chuan an hnênah, "Nang-
mahni ei tûr pe rawh u," a ti a. Tin, anni chuan, "Hêng mi 14
zawng zawng tân hian ei tûr kan va lei sak loh chuan, chhangpêr
panga leh sangha pahnih chauh lo chu engmah kan nei lo," an
ti a. (Patling hlîr pawh sângnga emaw lai an ni si a). Tin, a
zirtîrte hnênah, "Apâwl pâwlin ḫuttîr rawh u, sawmnga lai 15
zêlin," a ti a. Chutiangin an ti a, an ḫuttîr ta vek a. Tin, a
chhangpêr panga leh sangha pahnih chu a la a, van lam enin
mal a sâwm a, a phel a, mipui hmaa hlui tûrin a zirtîrte hnênah
chuan a pe a. Tin, an ei a, an puar ta vek a; tin, an ei bâng 17
nawite chu bâwmrâng sâwm leh pahnih an rût khat a.

Tin, heti hi a ni a, *Isuan* amah chauhva a ṭawngtai laiin a 18
zirtîrte chu a hnênah an awm a; an hnênah, "Mipuiten tunge
a ni mi tih?" tiin, a zâwt a. Tin, anni chuan, "Baptistu Johana 19
a ni, *an ti chia*; nimahsela ḫenkhatin, 'Elija *a ni*, *an ti chia*; ḫen-

khatin, 'Hmân lai zâwlnei tua emaw a tho leh ta a ni,' *an ti che*,” 20
 tiin, an chhâng a. Tin, ani chuan an hnênah, “A nih leh, nang-
 nin tunge a ni mi tih?” a ti a. Tin, Peteran, “Pathian Krista
 chu,” tiin, a chhâng a. Tin, chu mi thu chu tumah hrilh loh 21
 tûr ti tlatin, thu a pe a; “Mihring Fapa hian thil tam tak 22
 a tuar tûr a ni a, upate, puithiam lalte, lehkhaziaktute duh lohvin
 a awm tûr a ni a, thahin a awm tûr a ni a, ni thum niah kaihthawh-
 in a awm bawk tûr a ni,” a ti a.

Tin, amah *vékin*, mi zawng zawng hnênah, “Tupawhin mi 23
 zui a duh chuan, mahni hrehawm pawisa lovin, ni tin a kraws
 puin mi zui rawh se. Tupawh a nun humhim duh apiangin a chân 24
 ang a; tupawh keimah avânga a nun chân apiangin, chu mi
 ngei chuan a humhim ang. Miin khawvél hi apumin nei sela, 25
 intiboralin emaw intichhe si sela, a tân engnge sâwt ang? Tupawh 26
 keimah leh ka thu zahpui apiang, Mihring Fapa hian, ama ro-
 puina nén, a Pa *ropuina* nén, a vântirhkoh thianghlimte *ropuina*
 nén a lo kal hunah chuan chu mi chu a rawn zahpui ang. Dik 27
 takin ka hrilh a che u, Heta dingho a  hente hi, Pathian ram an
 hmu hma loh chuan thihna tem tawp lo tûr an awm,” a ti a.

Tin, heti hi a ni a, chûng thu sawi achin ni riat emaw laiah, 28
Isuan Petera te, Johana te, Jakoba te chu a hruai a,  awngtai tûrin
 tlângah a kal chho va. Tin, a  awngtai laiin a hmêl awmzia 29
 chu a lo dang lam a, a silhfênte chu a lo vâr a, mi ênkhalhtheiin
 a lo awm ta a. Tin, ngai teh, mi pahnih amah nén an inbia a, 30
 chu *mite* chu Mosia leh Elija an ni a; ropuinaa inthuamin an in- 31
 lâr a, Jerusalem khuaa a thih tleitlâkna tûr thu an sawi a.

Peterah leh a  hiante erawh chu an muthlu a; tin, an harh 32
 veleh a ropuzia leh a hnêna mi pahnih ding chu an hmu ta a. Tin, 33
 heti hi a ni a, chu *mite* chuan *Isua* an  hen dâwn laiin, Peteran
 Isua hnênah, “Zirtîrtu, kan tân heta awm hi a  ha e; bâwkî
 pathum kan khawh ang e, i tân pakhat, Mosia tân pakhat, Elija
 tân pakhat,” a ti a—a thu sawi pawh hre lovin.

Tin, chûng thu chu a sawi laiin chhûm a lo zîng a, anmahni 34
 a hliah ta a; chhûmah chuan an luh laiin an hlauva. Tin, chhûm-
 ah chuan aw a lo chhuak a, “Hei hi ka Fapa, ka thlana chu a ni, 35
 ama thu ngai rawh u,” a ti a. Tin, aw chu a reh veleh Isua chu 36
 amah chauhvin an hmu ta a. Tin, an ngawi reng a, chûng lai
 vél chuan an thil hmuh chu tumah engmah an hrilh lo.

Tin, heti hi a ni a, atûkah tlâng ata chu an chhuk hnu chuan, 37
 mipui nasa takin amah chu an lo hmuak a. Tin, ngai teh, mipui 38
 zîngah chuan mi pakhat a au va, “Zirtîrtu, ka fapa en tûrin ka
 ngén a che, ka fapa neih chhun a ni si a. Ngai teh, ramhuaiin 39
 a man  hîn a, a au chhuak thut  hîn: tichuan, a chilphuante tla
 khawpin a sawisa  hîn a, nasa taka tithitlingin a kalsan  âwk  hîn.

Tin, i zirtirte hnênah hnawt chhuak tûrin ka ngèn a; an thei si 40 lo va," a ti a. Tin, Isuan, "Thangthar rinna nei lova tihmawhte 41 u, eng chen nge in hnênah ka awm ang a, ka ngaihtheih ang che u? I fapa chu hetah rawn hruai rawh," a ti a, a chhâng a. Tin, 42 a lo kal laiin ramhuai chuan a titlu vak a, nasa takin a sawisa ta a. Nimahsela, Isuan ramhuai bawlhhlawh chu a hau va, naupang chu a tidam a, a pa hnênah chuan a kaltir leh ta a. Tin, 43 mi zawng zawnig Pathian ropuizia chu mak an ti hle a.

Chutichuan, mi zawng zawnig chuan a thiltih zawnig zawnig chu mak an tih lai chuanin, Isuan a zirtirte hnênah chuan, "Chung 44 thu chu in bengah lût rawh se: Mihring Fapa hi mihringte kuta mantirin a awm dâwn si a," a ti a. Nimahsela, a thu sawi chu a ngaihna an hre lo va, an hriat theih loh nân a inthup a ni, chu 45 mi thu sawi chanchin chu amah lah an zâwt ngam si lo va.

Tin, "Kan zingah tunge ropui ber ang?" tiin an lo inhnial a. 46 Tichuan, Isuan an rîrúa an ngaihtuah chu a hria a, naupang tê 47 a kai a, a sirah a dintir a, an hnênah, "Tupawh ka hming avângin he naupang tê hi láwm apiang chu keimah mi lâwin an ni ang; 48 tupawh kei mi lâwm apiang chu mi tîrtu lâwmi an ni ang; in zavaia zinga tê ber hi a ni, ropui ni," a ti a.

Tin, Johana chuan, "Zirtirtu, tucmaw i hninga ramhuaite 49 hnawt chhuak kan hmu a, kan zuinaah che a tel ve loh avângin kan khap ta asin le," a ti a, a chhâng a. Isua erawh chuan 50 a hnênah, "Khap tawh suh u, tupawh nangni dodâl lo chu in lama tang an ni si a," a ti a.

Tin, heti hi a ni a, amah hruai chhoh a hun dâwnin, Jerusalem 51 khuaa kal tumin a hawi tlat a, a hmaah zualkote a tlântir a; tiin, 52 an kal a, amah lo buatsaih sak tûrin Samari mite khaw pakhat-ah an lût a. Tin, a mitmei chu Jerusalem khaw lam pana a lan 53 avângin amah an lo láwm lo. Tichuan, a zirtir Jakoba leh Johana 54 chuan chu chu an hriat veleh, "Lalpa, hêngho kan vek nân hian vân ata mei ko thla ila rem i ti em?" an ti a. Ani erawh chu a han 55 hawi a, a kamkhat a. Tin, khaw dangah an kal ta a. 56

Tin, kalkawnga an kal laiin, tuinemaw a hnênah, "I kalna 57 apiangah ka zui ang che," a ti a. Tin, Isuan a hnênah, "Sihal- 58 ten kua an nei a, chunglêng savate pawhin bu an nei a, Mihring Fapa erawh hi chuan a lu nghahna a nei lo" a ti a. Tin, mi dang 59 hnênah, "Mi zui rawh," a ti a. Nimahsela, ani chuan, "Lalpa, ka pa mi vuitir zet rawh," a ti a. Isua erawh chuan a hnênah, 60 "Mitthiin anmahni mitthi chu vui rawh se; nang chuan Pathian ram thu va hril darh zâwk rawh," a ti a. Tin, mi dang pawhin, 61 "Lalpa, ka zui ang che; amaherawhchu ka ina mite țawng țain mi thlahtir zet rawh," a ti a. Tin, Isuan a hnênah, "Tupawh 62

leilehnaa kut nghata, hnung lam en chu, Pathian rama mi ni tlâk a ni lo ve," a ti a.

10 Tin, chu mi zawahah chuan Lalpan mi dang sawmsarih 1
a ruat a, a kalna tûr khaw tinah leh hmuntinah, a hmaah pahnih zélin a tîr a. Tin, an hnênah, "Buh seng tûr a tam hle 2
a, nimahsela a thawktute an tlêm; chutichuan, a buh seng tûra thawktu tûrte tîr tûrin buh Neitupa hnênah chuan ngén rawh u.

"Kal rawh u; ngai teh u, chinghne zînga berâm no awm angin 3
ka tîrh che u hi. Tangka ip te, iptê te, pheikhawk te keng suh 4
ula, kalkawngah tumah chibai bûk suh u. Tin, in in luhna apiang- 5
ah a hmasa berin, "He inah hian thlamuanna thleng rawh 6
se," ti ang che u. Tin, chutah chuan thlamuan fa a awm c'uan 7
in thlamuanna thu chu a chungah a awm reng ang; a awm loh erawh chuan in chungah a lo kir leh ang. Chu mi in hlirah chuan awm reng ula, an pêk apiang *che u eiin bâr* ang che u; hnathawktu chu hlawh hmu tlâk a ni e. In tinah kal lâwr suh ang che u.

"Tin, khua in luhna apiangah an lawm che u chuan, an hlui 8
apiang che u chu ei ang che u; *an khuaa* damlo awmte pawh tidam 9
ula, an hnênah, 'Pathian ram in kiangah a thleng ta,' ti ang che u. Khua in luhna apiangah an lawm loh che u erawh chuan, an 10
kawtthlérahte kal chhiak ula, 'In khaw vaivut kan kephaha 11
kai pawh hi in chungah kan tahfai hi; nimahsela, Pathian ram in 12
kiangah a lo thleng ta tih hi hre rawh u,' ti ang che u. Ka ti a 13
che u, Chu mi niah chuan chu mi khuat *tuar* tûr ai chuan Sodom
khaw tuar tûr chu a zia a awm zâwk ang.

"Korazin, i chung a pik e! Bethsaida, i chung a pik e! Nang- 13
mahnia thil mak tak tihte kha Tura leh Sidon khuaa tih ni sela, 14
saiip puan *sina*, vut zînga tħuin an sim daih tawh ang. Nimahsela, 15
ngaihtuah niah chuan nangni *tuar* tûr ai chuan Tura leh Sidon
khaw tuar tûr chu a zia a awm zâwk ang. Tin, nang Kaper- 16
naum, vân thlengin chawimawi i ni dâwn em ni? Mitthi khaw
thlenga nam *thlák* asin i nih dâwn.

"Tupawh nangni thu ngai chu, keima thu ngai a ni e; tupawh 16
a duh lo che u chu, kei mi duh lo a ni e; tupawh kei mi duh lo
chu, mi tirtu duh lo a ni e," a ti a.

Tin, sawmsarihte chu lâwm takin an lo hâwng a, "Lalpa, 17
ramhuaite pawh i hming avângin kan thu thuin an awm," *an* ti a. 18
Tin, ani chuan an hnênah, "Kâwlphe angin Setana vân aṭanga
a lo tla kha ka hmu asin. Ngai teh u, rûlte, khawmualkaikuangte 19
rah theihna thu ka pe che u a; engmahin a tina tawp lo vang che
u. Nimahsela, ramhuaite in thu thnin an awm avâng hian lâwm 20
suh u; vâna in hming ziak a ni avângin lâwm zâwk rawh u," a ti a.

Tin, chu mi lai tak chuan *Isua* chu Thlarau Thianghlimah 21

a lâwm êm êm a, “Aw ka Pa, lei leh vân Lalpa, nangin mi fing
leh mi bengvârte hnênah hêng thu hi i zép a, nausênte hnêna i
puan avâng hian ka fak a che; a ni, ka Pa, chutiang *tih* chu i ngaihin
a tha a ni. Ka Pain engkim mi kawlîr tawh, Fapa chu tunge a 22
nih, Pa lo chuan tuman an hre lo; Pa pawh chu tunge a nih, Fapa
leh an hnêna Fapain a puan duhnate chauh lo chuan tuman an
hre lo,” a ti a.

Tin, zirtirte lam a hawi a, arûkin, “In thil hmuhte hi a hmuh- 23
na mitte chu a vânnei e! Ka ti a che u, zâwlnei tam tak leh lal 24
tam takte pawhin in thil hmuhte hi hmuh an châk *thîn* a, nimah-
sela an hmû si lo; benga in hriatte pawh hi hriat *an châk *thîn** a,
nimahsela an hre si lo a ni,” a ti a.

Tin, ngai teh, dân hretu tuemaw a ding a, amah fiah nân, 25
“Zirtirtu, chatuana nun neihna tûrin engtinnge ka *tih ang?*”
a ti a. Tin, ani chuan a hnênah, “Dân lehkhabuah engnge 26
ziak ni? chutah chuan engnge i chhiar *thîn*?” a ti a. Tin, ani 27
chuan, “‘Lalpa i Pathian chu i thinlung zawng zawngin, i thlarau
zawng zawngin, i chakna zawng zawngin, i rilru zawng zawngin
i hmangaih tûr a ni; ‘Nangmah i inhmangaih angin i vêngte
pawh i *hmangaih tûr a ni*,’ *tih hi*,” a ti a, a chhâng a. Tin, ani 28
chuan a hnênah, “I chhâng dik zet mai e; chutichuan ti la, i
nung ang,” a ti a.

Ani erawh chuan, thiam inchantîr a tum a, Isua hnênah, “A 29
nih leh, ka vêngte chu tunge ni?” a ti a.

Isuan a chhâng a, “Tuemaw Jerusalem khua ațangin Jeriko 30
khuaah a zuk kal dâwn a, suamhmangte a tâwk hlauh va, chu
mite chuan a silhfén an hlih sak vek a, an vaw nek a, thi lek lekin
an kalsan ta a. Tin, puithiam tuemaw chu mi kawngah chuan 31
a zuk kal kher a, a hmuh veleh kawng sîr leh lamah a hêl ta mai a.
Tin, chutiang bawkin Levia chi mi pakhat pawh chu mi hmun 32
chu a lo thleng a, a hmuh veleh kawng sîr leh lamah a hêl ve ta
mai a. Amaherawhchu, Samari rama mi tuemaw a zin kalin 33
a awmna chu a lo thleng a, a hmuh veleh a khawngaih êm êm a,
a hnênah a va kal a, a pemahte chuan hriak leh uain a leih a, a 34
tuam a, ama sa chungah a chuantîr a, khualbûkah a kalpui a, a
enkawl ta a. Tin, atûkah chuan duli pahnih a phawrh a, khual- 35
bûk vêngtu hnênah a pe a, ‘Lo enkawl la, he mi bâka i sén
zawng chu ka lo kîr leh hunah ka rawn rûl leh ang che,’ a ti a.

“Chu mite pathum zîngah chuan suamhmangho tâwka 36
vêngte chu tu ber nge nia i rin?” a ti a. Tin, ani chuan, “A
khawngaihtu chu,” a ti a. Tin, Isuan a hnênah, “Nang pawh 37
chu ang bawk chuan va ti ve rawh,” a ti a.

Tin, an zin pahin khaw engah emaw a lût a; tin, hmeichhe 38
pakhat a hming Marthiin a lo thleng a. Chu mi chuan laizâwn 39

pakhat a nei a, a hming chu Mari *a ni a*, chu mi chiu Lalpa ke bulah a thu a, a thu a ngaithla a. Marthi erawh chu rawngbâwl 40 ngawtin a buai hle a; tichuan a hnênah a lo kal a, "Lalpa, ka laizâwnnun keimah chauh rawngbâwl túra mi thlahthlam hi pawi i ti lo vem ni? Mi pui túrin ti rawh khai," a ti a. Tin, 41 Lalpan, "Marthi, Marthi, *thil* tam tak i ngaihtuah a, i buai a 42 nih hi: *thil* pakhat chauh a pawimawh e; Marin chan tha chu a thlang a, chu chu lâk sak túr a ni lo ve," a ti a, a chhâng a.

Tin, heti hi a ni a, *Isuan* khawii hmunah eniaw a ɏawngtai 1 a, a ɏawngtai zawk chuan a zirtir mi pakhatin a hnênah, "Lalpa, ɏawngtai dân Johanan a zirtirte a zirtir ang khân min zirtir *ve* ta che," a ti a. Tin, ani chuan an hnênah, "In ɏawng- 2 tai chuan *heti* hian ti ang che u,

'Kan Pa,
I hming zahawm rawh se.
I ram lo thleng rawh se.
Ni tin kan ei khawpin chaw min pe ang che. 3
Kan sualte min ngaidam ang che,
Keini pawhin kan englo bâte zawng zawng kan ngai-
dam *thîn* a ni.
Thlêmnaah min hruai lût suh ang che,''

a ti a.

Tin, amah *vêkin* an hnênah, "In zîngan tuinemaw *thian* nei 5 sela, zan laiah a hnêna kalin, 'Thiana, chhangpér pathum mi pûktîr rawh; ka *thian* zinin mi rawn tlawh a, a hmaa hlui túr 6 engmah ka nei si lo,' ti sela; in chhûnga min, 'Mi tibuai suh; 7 tûnah zawng kawng khâr a ni a, ka fate pawh ka hnênah khumah an mu tawh a; thovin ka va pe thei lo va che,' tiin, chhâng sela—ka ti a che u, A *thian* a nih avângin thovin a va pe lo na a, a dil 8 ngut ngut avângin thovin a duh zât apiang a va pe ang.

"Chutichuan, ka ti a che u, Dil rawh u, tichuan an pe ang 9 che u; zawng rawh u, tichuan in hmu ang; kik rawh u, tichuan an hawn sak ang che u. Tupawh a dil apiang chuan an hmu *thîn* a, 10 tupawh a zawng chuan *an* hmu *thîn* a, tupawh a kik chu an hawn sak dâwn a ni. Nangniho zînga pa hi, a fapain chhangpér 11 dil sela, tungé lung pe ang? a nih leh, sangha *dil sela*, *tunge* sangha aiah rûl pe ang? A nih leh, artui dil sela, khawmualkaikuang 12 a pe ang em ni? Chutichuan, nangni mi sual mahin in fate 13 *thil* tha pêk nachâng in hriat chuan, in Pa vâna mi chuan a dil-tute chu Thlarau Thianghlim a va pe dâwn em!" a ti a.

Tin, *Isuan* ramhuai ɏawntheilo pakhat a hnawt chhuak a. 14 Tin, heti hi a ni a, ramhuai chu a chhuah veleh ɏawngtheilova chu a lo ɏawng ta a; tichuan inipuihovin mak an ti hle a. Nimah- 15 sela, a then chuan, "Ramhuai lal Beelzibula avângin alâwm

rainhuaite a hnawh chhuah thin ni," an ti a. Tin, a thenin, 16 amah fiah nân vân ata hriatna an dîl a. Ani erawh chuan an 17 ngaihtuahte chu a lo hria a, an hnênah, "Khawii ram pawh mahni indo apiang an boral thin; chhûng khat pawh mahni indo chu an boral thin. Setana pawh mahni a indo chuan, a ram engtinnge 18 a din chhuah ang?—'Beelzibula avângin ramhuaite a hnawt chhuak,' mi ti si a. Tin, kei hi Beelzibula avânga ramhuaite 19 hnawt chhuak thin ka lo nih chuan, in faten tu vângin nge an lo hnawh chhuah thin le? Chuvângin anni chu nangmahni ngaihtuahtu tûrte an ni ang. Amaherawhchu, kei hian Pathian kutzung 20 avânga ramhuaite hnawt chhuak thin ka nih chuan, Pathian ram in hnênah a lo thleng tawh a ni ang.

"Mi chak chuan hriam famkim kenga a in a vân chhûng 21 zawng, a sum chu him takin a awm reng thin; nimahsela, a aia 22 chak zâwkin a rawn bei a, a hneh hun chuan, a inrinna râlthuam famkim chu a chhuh sak a, a sum a lâk sak chu a sem darh thin. Tupawh ka lama tang lo chu, mi do a ni; tupawh mi lâk khâwm- 23 pui lo chuan, a tidarh a ni.

"Ramhuai bawlhhlawh chu mi kawchhûng ata a chhuahin, 24 chawlhma zawngin tui awm lohna hmunahte a vâk a vâk thin a; tin, *chawlhma* rêng rêng a hmu lo va, 'Ka chhuahna inah khân ka kîr leh mai ang,' a ti a; tin, a va thlen chuanin phiah faia cheimawi- 25 in a hmu a. Chu veleh a va kal a, amah aia sual zâwk ramhuai 26 dang pasarih a rawn hruai a, chutah chuan an lût a, an awm reng thin a; chu mihringa awmze hnuhnûng chu a hmasa aiin a lo tha lo zâwk thin a ni," a ti a.

Tin, heti hi a ni a, chûng thute chu a sawi laiin, mipui zîngan 27 hmeichhia tuemaw a lo au chhuak a, a hnênah, "I paina pum chu a hamtha e, i hnute hnêk pawh," a ti a. Ani erawh chuan, 28 "A ni, nimahsela Pathian thu hriaa zâwmte hi *mi* hamtha an ni zâwk e," a ti a.

Tin, mipuite chu a hnêna an rawn inkhâwm laiin, *Isuan*, "Tûn 29 lai thangtharte hi thangthar sual an ni; chhinchhiahna an zawng a; nimahsela Jona chhinchhiahna chauh lo chu an hnênah chhinchhiahna rêng rêng pêk a ni lo vang. Jona chu Ninevi khuaa 30 mite tân chhinchhiahna a lo ni ang khân, Mihring Fapa pawh tûn lai thangtharte tân hian *chhinchhiahna* a la ni ang.

"Chhim lam lalnu kha ngaihtuah hunah chuan tûn lai thang- 31 tharte hnênah hian a tho ve ang a, thiam loh a chantîr ang; Solomona fin ngaithla tûr *mahn* kâwl kil ata a lo kal si a; ngai teh , Solomona aia ropui zâwk hetah hian a awm asin.

"Ninevi khuaa mite chu ngaihtuah hunah chuan tûn 32 lai thangtharte hnênah hian an ding ve ang a, thiam loh an chantîr

ang, Jona thu hril avângin an sim si a; ngai teh u, Jona aia ropui zâwk hetah hian a awm asin.

“ Tuman khâwnvâr an hâlin in hnuai pûkah an dah ngai 33 lo, hrai hnuiah *an dah ngai* hek lo, mi lûtte chuan a êng an hmuh theih nân a dahnaah chuan *an dah zâwk thîn a ni*.

“ I taksa khâwnvâr chu i mit a ni; i mit a fîm chuan i taksa 34 pawh apumin a êng chhuak thîn; a chhiat erawh chuan i taksa 35 pawh a thim zo vek thîn. Chutichuan, i chhûnga êng awm chu 36 thim a lo ni dah law maw fîmkhur rawh. Chutichuan, taksa 37 hi khawi lai mah thim lova apuma a ên chhuah chuan, khâwnvâr êng nasa takin a ên che angin a êng chhuak vek 38 ang,” a ti a.

Tin, a sawi laiin, Pharisai pakhatin amah chu a hnêna chaw 37 eiah a sâwm a; tichuan, a lút a, chaw a kîl a. Tin, Pharisai chuan 38 *a chaw kîl chu* a hmuhin, chaw ei hmaa *kul* a sil lo chu mak a ti hle a. Tin, Lalpa chuan a hnênah, “ Nangni Pharisaiten no leh thlêng 39 pawn lam chu in silfai thîn tak a; in kawchhûng lam erawh chu 40 hléprûk leh sualin a khat si a. Mi âte u, pawn lam siamtuin 41 chhûng lam pawh a siam lo vem ni? Nimahsela, a chhûnga 42 thil awm chu mi rethei hnêna pêk atân hmang rawh u; tichuan 43 ngai teh u, in tân engkim a thianghlim tawh a ni.

“ Nangni Pharisaiter u, in chung a pik e! Pudina te, pârdi te, 42 thlai tinrêng te sawma pakhat in pe thîn a, felna leh Pathian hmangaihna chu in ngaihthah si thîn; nimahsela chûng chu 43 asin in tih tûr ni, a dangte chu tih thulh chuang lovin. Nangni 44 Pharisaiter u, in chung a pik e! Inkhâwmna inah thutphah tha berte leh dâwr hmuna chibai bûkte in ngaina si thîn a. In chung 45 a pik e! Thlân tih hriat loh, a chunga hre lova mi an kal thinnna ang chu, in ni e,” a ti a.

Tin, dân hretu pakhatin a hnênah, “ Zirtirtu, hêng thu i sawi hi 45 keini pawh min hau i nih hi,” a ti a, a chhâng a. Tin, ani chuan, 46 “ Dân hretute u, nangni pawh in chung a pik e! Thil phurh hrehawm takte mite in bel thîn a, nangni chuan phurte chu in kut 47 zungtang pakhat pawhin in khawih ngai si lo. In chung a pik e! 48 Zâwlneho thlân inte in sa thîn a, in thlahtute thah an ni si a. Chutichuan in thlahtute thiltihte chu in hriatpuin in remtihpui 49 a ni; annin an that a, nangnin an thlân inte in sa si a. Chuvângin, 50 Pathian finna pawhin, ‘ An hnênah zâwlneite leh tirhkohte ka tîr ang a, a then an that ang a, *a then* an tiduhdah ang; chutichuan, 51 Abela thisen chhuah achin, Zakaria, maichâm leh biak in inkâra thia thisen chhuak thleng khân, zâwlnei zawng zawng thisen, leilung pian tirh ata chhuak chu, tûn lai thangtharte chungah hian phuba an la thei ang, ’ a tih kha. A ni, ka hrilh a che u, tûn lai 52 thangtharte chungah hian phuba an la ang. Nangni dân hre

tute u, in chung a pik e! Finna chabi chu in kal bopui a; nangni lah in lút si lo va, mi lút tûr pawh in khap si a,” a ti a.

Tin, chuta ta a chhuah chuan, lekhkhaiziaktute leh Pharisaite 53
chuan amah chu an tai ta rân a, thu tinréng an sawi luihtir a, a
tawng sual *hlauhva* man tumin an châng reng a. 54

12 Chutih chlúnga mipui sâng tam tak inrap nûl nûl khawp 1
hial an rawn inkhâwm chuan, *Isuan* a hmasa berin a zirtirte hnênah, “ Pharisaite dawidim, vervékna lakah chuan, fîmkhur rawh u. Lang lo túra thuhrûk engmah a awm si lo; hriat loh 2
tûra zép pawh engmah *a awm hek lo*. Chuvângin thima in sawi 3
apiang kha êngah an la hria ang a; pindan chhungirla beng bula in thu sawi kha in chunga chuangin an la tlângau-pui ang. Tin, 4
ka thiante u, ka hrilh a che u, ‘Taksa tihluma, chu mi hnua 5
engmah dang ti leh thei tawh lote chu, hlau suh ang che u. Amah-
erawhchu tunge in llauh tûr ka hrilh lâwk ang che u: A tihhlum 6
hnu pawha Gehenna-a paili theihna thu neia chu hlau rawh u;
a ni, ka hrilh a che u, amah mawlh chu hlau rawh u. Chawng-
zawng panga dâr tangka pahnihah an hrâlh thîn lo vem ni? 7
nimahsela, an zînga pakhat mah Pathianin a hmaih ngai si lo.
In samzaite lam pawh hi chhiar vek a ni asin. Hlau suh u; chawng-
zawng tam tak aiin in hlu zâwk a ni.

“ Tin, ka hrilh a che u, Mite hmaa mi tan apiang Pathian 8
vântirhkohte hmaah Mihring Fapain a tan ve ang. Nimahsela 9
mite hmaa mi phat chu Patliian vântirhkohte hmaah phat a ni
ve ang. Tin, Milring Fapa sawisél apiangte chu *an sawisél na* 10
chu ngaihdam sak a ni ang; Thlarau Thianghlim meuh sawi-
chhia erawh chu *a sawichhiatna* chu ngaihdam sak a ni lo vang.

“ Tin, inkhâwinna ina mite, lalte, hotute hmaa an hruai hunah 11
che u chuan, ‘Engtinne, eng thuin nge ka chhân ang, eng thu
nge ka sawi ang,’ tiin, lungkhai suh ang che u; chutih hun tak-
ah chuan, engnge in sawi tûr reñ, Thlarau Thianghlimin a hrilh 12
ang che u,” a ti a.

Mipui zînga tuineuw Isua hnênah, “ Zirtirtu, ka u hnênah 13
ro mi sem ve tûrin lirilh rawh,” a ti a. Nimahsela, ani chuan 14
a hnênah, “ Mihring, nangni chungah tuinne roréltuah leh
sum semtuah mi siam?” a ti a. Tin, an hnênah, “ Fîmkhur ula, 15
awhna réng réng lakah chuan invêng rawh u; sum ngah hi mihring
daim chhan a ni lo ve,” a ti a.

Tin, an hnênah tekhin thi a sawi a: “ Mi hausa tuemaw 16
a lo a hlâwk êm êm a; ticluian, a inngailtuah a, ‘ Engtinne 17
ka tih ang aw? ka buh leh bâl dah khâwmna ka nei si lo va,’ a ti a.
Tin, ‘Heti hian ka ti teh ang; ka buh inte ka thiay ang a, a aia lian- 18
in ka sa ang a; chutah chuan ka buh leh ka sum zawng zawng
ka dah khâwm ang. Tin, ka thlarau hnênah, Thlarau, kum 19

tam tak chhúng atân s m tam tak i khâwl hi; châwl la, eiin bâr la, hlim takin awm rawh, ka ti ang, ' a ti a. Nimahsela, Pathian- 20 in a hnênah, ' Mi à, zâninah hian i thlarau an lâk sak dâwn che a ni; i thil dehchhuahte kha tu ta nge ni ta ang le?' a ti a. Mahni tâna sum khâwla, Pathian lama ngah si lo chu, chuti chu 21 a ni thîn," a ti a.

Tin, a zirtirte hnênah, " Chuvângin ka hrilh a che u, 'Eng- 22 nge ka ei ang aw?' tiin, in nunna thu leh, ' Engnge ka silhin ka fêñ ang aw?' tiin, in taksa thu lungkham suh u. Ei tûr aiin 23 nunna a thupui zâwk a ni, silhfêñ ai pawhin taksa *a thupui zâwk a ni*. Choâkte hi ngaihtuah rawh u, *buh* an tuh hek lo, an ât hek 24 lo, zémte buh inte pawh an nei lo; nimahsela Pathianin a châwm si a; nangni chu savate ai chuan in hlut zâwkzia mai chu! Tin, 25 nangni zîngah lungkham avângin tuinnge mahni dung lam tawng khata tisâng chuang thei? He mi tê mah ti thei lo che u a, enga- 26 tinge thil dang in lungkham thîn?

" Tûktinpâr thanzia hi ngaihtuah rawh u; hna an thawk 27 lo, la pawh an kai hek lo; nimahsela, ka hrilh a che u, Solomona meuh pawh a ropuina zawng zawnga a inthuam khân hêng *tûktinpâr* pakhat tluk pawh hian cheiin a awm lo. Chutichuan, ram 28 hnim, vawiin *anga* nung, atûka thuka tuah leh mai tûr mah, Pathianin chuti kauva a chei chuan, aw, nangni rin tlêmte u, chu mi ai chuan silhfêñ a va pe dâwn che u êm!

" Tin, in ei tûrte, in in tûrte zawng suh u; tui lai rap angin 29 awm pawh awm suh u. Khawvêla hnam tinin chûng *thil* zawng 30 zawng chu an zawng thîn a ni; chûng chu in mamawh tih in Pain a hre reng si a. Ama ram zawng zâwk rawh u, tichuan 31 chûng *thil* pawh chu a pêk belchhah dâwn che u nia. Pâwl tlêmte u, hlau suh u; ram pêk che u hi in Pa lâwmzâwng tak 32 a ni.

" In neih apiang hralh ula, mi retheite hnênah pe rawh u; 33 vânah rûkru kal lohnaah, sûrlûl ei chhiat lohnaah chuan, tangka ip hlui thei lo te, sum ral thei lo te insiam rawh u. In ro awmna 34 apiangah in rilru pawh a awm dâwn si a.

" Puan veng rengin, in khâwnvâr pawh alh rengin awm ula; 35 miin an pu lawi chaw ei a lo haw huna, kawngkhâr a rawn kik 36 veleha, lo hawn thei nghâl tûra an lo nghâk reng ang hian, awm rawh u. An pu a lo kal hunah bawi lo nghâk reng a hmuhate 37 chu an eng a thâwl *ang*; tih tak meuhvin ka hrilh a che u, Ani chuan a puan a rawn vêng ang a, anmahni chu chaw kilin a thut- 38 tir ang a, an rawng a rawn bâwl ang. Zan laiah emaw, thawh hunah emaw a lo kal a, chutianga a rawn hmuh chuan, chu *bawite* chu an eng a thâwl *ang*. Amaherawhchu, hei hi hre rawh u, 39 rûkru a lo kal hun tûr in neituin hria sel, a vêng ang a, a in a

rehpawhtîr lo ။ ang. Nangni pawh inring rengin awm rawh u, 40
in rin loh hunah Mihring Fapa a lo kal dâwn si a,” a ti a.

Tin, Peteran, “ Lalpa, he tekhin thu hi keimahni chauh 41
nge min hrilh, mi zawng zawng?” a ti a.

Tin, Lalpan, “ Sum enkawltu rinawm, fing tak, a puin a hun 42
apianga an chaw chan tûr sem sak tûrin a chhûngte chunga hotua
a siam tûr chu tu ber nge ni ang le? A pu a lo kal hunah bawi 43
chutiang tia a rawn hmuha chu a eng a thâwl ang. Dik takin, 44
ka hrilh a che u, A neih zawng zawng chunga hotuah a siam ang.
Amaherawhchu, chu bawi chuan, a rilruin, ‘ Ka pu a lo kal lawk 45
dâwn lo ve,’ tiin, bawinute, bawipate lo vêl sela, eiin bârin lo rui
ta sela, chu bawia pu chu, a rin loh niah, a hriat loh laiin, a lo kal 46
ang a, bung hnihad a rawn chhuah ang a, mi rinawm lote chan
ang a chantîr ang. Bawi a pu duhzâwng hre reng chunga lo in- 47
ring si lo va, a pu duhzâwng ang pawha ti lo chu, *vawi* tam tak
an vua ang. Amaherawhchu, hre lo chunga vuakna khawp thil 48
ti chu, *vawi* tlêm tê an vua ang. Tupawh tam tak an pêka hnê-
ah chuan tam tak an phût ang; tupawh tam tak an kawltira
hnênah chuan tam deuh an phût ang.

“ Khawvélah mei thlák thla tûra lo kal ka ni; tûnah pawh 49
kâng tawh pang sela ka va ti em! Nimahsela, baptisma chan tûr 50
ka nei, chu mi tleitlák hma loh chu ka thaw a va ipik êm! Khaw- 51
vélah rem lémâtîr tûra lo kal emaw mi ti elo? Hnai lo ve, ka hrilh
a che u, Do lémâtîr tûra lo kal zâwk ka ni; tûn hnuah chuan chhûng 52
khatah mi panga an indo vang, pathumin pahnih, pahnihin pa-
thum. An indo vang a, pain a fapa, a fapain a pa; a nuin a fanu, 53
a fanuin a nu; a piin a mo, a movin a pi,” a ti a.

Tin, mipui hnênah pawh chuan, “ Thlang lama chhûm 54
chhuak in hmuh chuan, ‘ Ruah a sûr dâwn,’ in ti nghâl thîn a;
tin, a lo ni ngei thîn. Tin, chhim thli tleh in *hriat* chuan, ‘ Thaw 55
a sa dâwn e,’ in ti thîn a; tin, a lo ni ngei thîn. Nangni vervékte 56
u, khawvél leh vân awmzia *pawh* in hre fiah thiam si a, engatinge
tûn lai *thil* hi in hriat fiah thiam loh ni? Engatinge nangmahnin 57
a fel chu in ngaihtuah loh?

“ Tin, rorêltu hmaa i khingpui nêñ in kal hunin, kal pahin a 58
lakah fhlímna mawlîh zawng hrâm rawh; chutilochuan rorêltu hmaah
a hruai lui ang chia, rorêltu chuan mi man hotu a mantîr ang chia,
mi man hotu chuan tân inah a khung hlauh dah ang che. Ka 59
hrilh a che, Dâr tangka derê tê pawh i tlák kim hma loh chuan,
chuta ta chu i chhuak lo hñl hual ang,” a ti a.

13 Tin, chutih lai tak chuan, tuteemaw an lo awm a, chu 1
mite chuan, Galili rama mi, Pilatan an thisen an Pathian
biakna sa talhte zînga a telh sakate chanchin chu *Isua* an hrilh a.

Tin, ani chuan an hnênah, “ Chu Galili rama mite chu, chu- 2

tiang thil an tuar avângin Galili rama mi zawng zawng aiin mi sual bîk niin in ring em ni? Ni suh e, ka hrilh a che u, nangni pawh in sim loh chuan chutiang bawkin in boral vek ang. Tin, Siloam in sângin mi sâwm leh pariat a delhhlumte pawh kha, Jerusalem khuua awmte zawng zawng aiin mi sual bîk niin in ring em ni? Ni suh e, ka hrilh a che u, nangni pawh in sim loh chuan chutiang bawkin in boral vek ang, " a ti a, a chhâng a.

Tin, he tekhin thu hi a sawi a: " Tuinemaw a grêp huanah theipui phun pakhat a nei a; tin, a *küngah* chuan a rah a rawn zawng a, pakhat mah a hmu lo va. Tichuan, grêp hrui enkawltu hnênah, ' Ngai rawh, kum thum chhûng hian he theipui kûngali hian a rah ka va zawng thîn a, pakhat mah ka hmu si lo; kit rawh; engatinge hmun pawh awha a awm reng ni? ' a ti a. Tin, ani chuan a hnênah, ' Ka pu, kumin tal hi awm sela, a vêlin ka lai ang a, êkin ka vûr rih ang e; chu mi achina a rah chuan a *tha ang*, a rah loh erawh chuan kit mai ang che, " a ti a.

Tin, Chawlhniiin ani chuan inkhâwmna in pakhatah a zirtîr 10 a. Tin, ngai teh, kum sâwm leh kum riat ramhuai man chak 11 loh vei hmeichhe pakhat a awm; chu mi chu a kûn reng a, amah chuan a ding ngîl thei tawp lo va. Tin, Isuan a hmuh veleh 12 a ko va, a hnênah, " Hmeichhia, i chak lohna chuan a thlah ta a che," a ti a. Tin, a chungah a kut a nghat a; tichuan, thâwk- 13 khatan a ngîl ta nghâl a, Pathian a fak ta a.

Tin, Isuan Chawlhnia *mi* a tihdam avângin inkhâwmna in 14 hotu chu a thinur a, mipui chu a bia a, an hnênah, " Mihring hnathawhna tûr ni ruk a awm alâwm; chu mi chhûngin lo kal 15 ula, intidam rawh u, Chawlhnia *lo kal* lovin," a ti a. Lalpa 16 erawh chuan a hnênah, " Nangni vervêkte u, Chawlhniiin mahni sebâwng emaw, sabengtung emaw a chaw eina ata phelhin, tui in tûrin in hruai chhuak theuh thîn a ni lo vem ni? He hineichhia 17 hi, Abrahama fanu a ni si a, ngai teh u, Setanan kum sâwm leh kum riat a man reng hi, Chawlhniah *pawh* he mi phuar hi han phelh sak lohzia em ni? " a ti a, a chhâng a.

Chûng thute chu a sawi laiin a hmêlmate zawng zawng chu 18 an zak ta a; mipui *erauh* chu a thil ropui tih zawng zawng avângin an lâwm vek a.

Chutichuan, ani chuan, " Pathian ram chu eng ang nge ni? 19 eng nêñ nge teh pawh ka tekhin ang? Antam chi fang khat miin 20 a lâka, a huana a theha ang chu a ni; *chu chu a lo* łożva, thing a lo ni a, chunglêng savate chu a zârahte chuan an riak a, " a ti a. Tin, 21 " Pathian raa chu eng nêñ nge ka tekhin ang? " a ti leh a. " Dawidim hmeichhiain a lâka, chhangphut tekhkhâwng thuni 22 zîngah a zaa a thawh vek thlenga a phûma ang chu a ni, " a ti a.

Tin, ani chuan zirtîr chung zêla, Jerusalem khaw lam panin, 22
khaw lian leh khaw tête a tlawh zêl a.

Tin, tuinemaw a hnênah, “ Chhandamte chu tlêm tê em 23
an nih?” a ti a. Tin, ani chuan an hnênah, “ Kawngka zîmah 24
chuan luh tum hrâm rawh u; ka hrilh a che u, Mi tam takin luh
an tum ang a, an lût thei si lo vang. In neitu a thawh a, kawng 25
a khâr hnu chuan, nangnin pâwna dingin, ‘ Lalpa, kawng min
hawn sak rawh,’ tiin, kawngkhâr in rawn kik hunah, anin, ‘ Khawii
lama mi nge in nih ka hre lo a che u,’ tiin, a chhâng ang che u a;
chuti hunah chuan, nangnin, ‘ I hmuah pawh kan eiin kan 26
bâr tawh kha, kan kawtthlêrahte pawh i zirtîr thin kha,’ in la ti
ang a; tin, anin, ‘ Ka hrilh a che u, Khawii lama mi nge in nih 27
ka hre lo; nangni thil sual ti zawng zawngte u, ka hnêñata kal
bo vek rawh u,’ a la ti ang.

“ Abrahama te, Isaaka te, Jakoba te, zâwlnei zawng zawngte 28
chu Pathian ram chhûnga awm in hmuh a, nangni pâwna hnawh
chhuah in nih *in inhriat* hunah, chutah chuan tâh leh ha thial
chu a awm ang. Tin, chhak leh thlang, chhim leh hmâr aþangin 29
an lo kal ang a, Pathian ramah an lo thu ang. Tin, ngai teh u,
hnuhnûng berte pawh hmasa bera awm tûr an awm a, hmasa 30
berte pawh hnuhnûng bera awm tûr an awm,” a ti a.

Chutih lai tak chuan Pharisai tuteemaw an lo kal a, a hnênah, 31
“ Chhuak la, heta ta kal bo rawh; Herodan tihhlum che a duh
êm êm a ni,” an ti a. Tin, ani chuan an hnênah, “ Chu sihal 32
hnênah chuan *he thu hi* va sawi rawh u: ‘ Ngai rawh, vawiñah
nên, naktûkah nên, ramhuaite ka hnawt chhuak ang a, nâte pawh
ka tidam ang a, atûk lehah ka zo vang. Engpawh ni rawh se, 33
vawiñah nên, naktûkah nên, atûk lehah nên ka kal zêl tûr a ni;
Jerusalem khaw pâwn lamah zâwlnei thih theih a ni lo ve,’ a ti
a. “ Aw Jerusalem, Jerusalem! zâwlneiho thattu, i hnêna an 34
rawn tirhte lunga lo dênglumtu! arpuiñ mahni notê a thla
hnuiaia a *awp khâwm* angin i fate vawi engzâtngé awp khâwm
ka tum kha! Nimahsela in duh si lo. En teh u, in in chu *aruaka* 35
hnutchhiah che uin a awm ta. Ka hrilh a che u, ‘ Lalpa hminga
lo kal chu a eng a thâwl e,’ in tih hma loh chuan, mi hmu leh
tawh lo vang,” a ti a.

14 Tin, heti hi a ni a, Chawlñiin Pharisai hotu pakhat ina 1
chaw ei tûra a kal chu an enthla reng a.

Tin, ngai teh, a hmaañ chuan dam lo vûng mi tuemaw a awm. 2
Tichuan, Isuan dân hretute leh Pharisaiter chu a bia a, an hnênah, 3
“ Chawlñiin tihdam a thiang nge thiang lo?” a ti a. Anni erawh
chu an ngawi reng a. Tin, ani chuan *dam lo* chu a chelh a, a 4
tidam a, a kaltîr ta a. Tin, an hnênah, “ Nangni zîngan in sa-
bengtung emaw, sebâwng emaw tuichhunchhuahah lo tla sela, 5

Chawlhni *pawhin* tunge hnûk chhuak nghâl lo vang che u?"
a ti a. Chûng thu chu an chhâng thei lo leh bawk a.

Tin, an mi sâwmten thutphah tha ber an thlan thinzia a hmu
a, an hnênah tekhin thu a sawi ta a: "Lawi chaw ei tûrin tuin-
emaw a sâwm hunah che chuan thutphah tha berah thu suh ang
che; chutilochuan, i aia mi tha zâwk a lo sâwm hlauh ang a,
tichuan, a sâwmtu che chuan, 'He mi thutna tûr hi kian rawh,'
a rawn ti ang chia; tin, nang zak takin thutphah tha lo berah i
thu leh si tûr a ni. An sâwm hunah che chuan thutphah tha
lo berah va thu zâwk ang che; chutichuan a sâwmtu che a lo kal
hunah, i hnênah, 'Thiana, thutphah tha deuhvah thu rawh,'
a ti thei ang che. Chutichuan i chaw kilpuite mithmuhah chuan
chawimawiin i awm ang. Inngailhu apiang an tlâwm ang a; 11
inngaitlâwm chu chawimawiin an awm ang," an hnênah a ti a.

Tin, a sâwmtu hnênah pawh chuan, "Chhûnah emaw, zânah 12
emaw ruai i theh hunin, i thiante, i unaute, i laichînte, i vêng
hausate chu sâwm suh ang che; chutilochuan an sâwm ve leh ang
chia, an rûl leh kher ang che. Ruai i theh hun chuan, pachhiate, 13
piangsualte, kebaite, mitdelte sâwm zâwk ang che; tichuan, chûng
ang chuan rulhna tûr che an neih loh avângin, i eng a thâwl ang;
mi felte thawh leh hunah rulh leh i ni dâwn si a," a ti a.

Tin, a chaw kilpui tuinemaw chûng *thu* chu a hria a, a hnê- 15
ah, "Pathian rama chaw ei tûr chu an eng a thâwl e," a ti a.

Tin, ani chuan a hnênah, "Mi tuinemaw zânah ruai ropui 16
takin a theh a, mi tam tak a sâwm a; tin, a ei hun chuan, a mi 17
sâwmte hnênah, 'Lo kal rawh u, tûnah engkim peih a ni ta e,'
ti tûrin a bawi a tîr a. Tin, an zain thu khat vuain chhuanlam 18
an nei vek a. A hmasa berin a hnênah, 'Lo ka lei ta a, a enin ka
kal a tûl a ni; mi khawngaih la mi han phat sak ang che,' a ti a.
Tin, mi dangin, 'Sebâwng tuak nga ka lei ta a, a chhia a tha 19
fiahin ka kal dâwn a, mi khawngaih la mi han phat sak ang che,'
a ti a. Tin, mi dangin, 'Nupui ka nei ta a, chuvângin ka kal thei 20
lo,' a ti a. Tin, bawi chuan a pu hnênah, chûng *thu* chu a vah rilh 21
a. Tin, in neitu chu a thinur a, a bawi hnênah chuan, "Chhuak
la, kawtthlêrahte, kâwmkârahte kal thuai thuai la, pachhiate,
piangsualte, mitdelte, kebaite hetah rawn hruai lût rawh," a ti a.
Tin, bawi chuan, 'Ka pu, i thu mi pêk ang khân ka ti tawh a, 22
nimahsela hmun a la chuang ta fo,' a ti a. Tin, a puin bawi 23
hnênah chuan, 'Chhuak la, lamlianahte, daiahte kal la, ka in
khah nân mi han thlêm lût hrâm rawh. Ka hrilh a che, Mi ka 24
sâwmte khân pakhat mahin ka ruaiheh an ei lo vang,' a ti a,"
a ti a.

Tin, mipui nasa takte a hnênah an kal ve a; tichuan ani chu 25
a hawi a, an hnênah, "Tupawh ka hnêna lo kal chuan, a pa te, 26

a nu te, a nupui te, a fa te, a unau te, a farnu te, ama nun nêñ lam pawh a huat loh chuan ka zirtîr a ni thei lo vang. Tupawh mahni 27 kraws pua mi zui lo apiang chu ka zirtîr a ni thei lo vang.

“ Nangni zîngah tupawhin in sâng sak tum ula, a tîrin  huip, 28 sak zawnha khawp sum in neih leh neih loh hre tûrin, a man tûr chin tunge chhût lo vang che u? Chutilochuan, lung phûm tawh 29 zeta, a sak zawn theih loh chuan, a en apiangin, ‘ He mi hian in 30 a rel ting a, a sa zo thei si lo,’ tiin, an nuihsan dah ang e.

“ Tin, lal tuinnge lal dang do tûra a kal dâwnin, a tîrin  huin, 31 mi sîngnih nêna amah do tûra lo kal chu, mi sîngkhat nêñ a tawh ngam dâwn leh dâwn loh, mi râwn lo vang? Chuti a nih loh vêk leh, lal dang chu hla taka a la awm laiin, inremna lam thutiam 32 dîl turin palai a tîr ang. Chutiang bawkin, nangni zîngah hian tupawh a neih zawng zawng kalsan lo apiang chu ka zirtîr a ni 33 thei lo vang.

“ Chi hi a  ha e; nimahsela, chi pawh a dâk tawh chuan, eng- 34 innge an tihal leh ang? Lei tân a  ha lo vang,  k dûr tân pawh 35 a  ha hek lo vang; min an pahi chhuak  thin. Tupawh hriatna tûra beng nei chuan hre rawh se,” a ti a.

15 Tin, chhiahkhawntute leh mi sualte zawng zawngin a 1
thu hre tûrin a kiang an rawn pan a. Tin, Pharisait leh 2
lehkhaziaktute chuan, “ He mi hian mi sualte a pâwl a, an hnêñ-
ahte chaw a ei ve  thin,” tiin, an phunnawi ve ve a.

Tichuan, anin an hnênah he tehkhin thu hi a sawi a: “ Nangni 3
zîngah tupawhin berâm za nei ula, an zînga pakhat hloh ang 4
ula, thlalêrah sawmkua leh pakuate chu hnutchhiahin, a bo chu 5
in hmuh leh hma loh zawng tunge zawng lo vang che u? Tin, in 6
hmuh leh chuan lâwm takin in kokiah in pu  thin. Tin, in in thlen
velel in  hiante leh in vêngte in ko khâwm a, an hnênah, ‘ Mi 7
lâwmpui rawh u, ka berâm bo kha ka hmu leh ta e,’ in ti  thin.
Ka hrilh a che u, Chutiang bawkin mi fel sawmkua leh pakua 8
sim chuan tûr nei lote ai chuan mi sual pakhat sim chungah
hian vâna mi an lâwm zâwk ang.

“ Tin, hmeichhia tupawh duli sâwm neiin pakhat hloh ang 9
sel, khâwnvâr hâla, in phiatin, a hmuh leh hma loh zawng 10
tunge ngun takin zawng lo vang? Tin, a hmuh leh chuan, a  hiante
leh a vêngte a ko khâwm a, ‘ Mi lâwmpui rawh u, ka duli hloh
kha ka hmu leh ta e,’ a ti  thin. Ka hrilh a che u, Chutiang bawk-
in Pathian vântirkohote hmaah chuan mi sual pakhat sim 11
chungah an lâwm  thin a ni.

“ Tin, mi tuinemaw fapa pahnih a nei a; tin, a naupang zâwk 12
chuan a pa hnênah, ‘ Ka pa, ro ka chanai mi pe rawh,’ a ti a.
Tichuan, a sum chu an hnênah a sem- ta a. Tin, ni rei lo tê 13
chinah a fapa naupang zâwk chuan a chanai zawng zawng chu a la

khâwm vek a, khaw lam hla takah a kal ta a, chutah chuan nuam lutukin a awm a, a sum chu a khawhral ta mai mai a. Tin, a dehral 14 zagh veleh, chu khaw lamah chuan tám nasa tak mai a lo tla a; *ei tur* a lo tlachham ta a. Tichuan, chu mi khaw lam mi mi pakhat 15 a va bél a; chu mi chuan vawk chaw pe tûrin a lo lamah a tîr a. Tin, englo kâwm vawkin an eite chuan intihpuar a duh êm êm a; 16 tuman engmah an pe si lo.

“ Tin, a inhriat chhuah veleh, ‘ Ka pa hnêna inhlawhfate 17 chaw ei sén lohva nei an tam vei nén, kei lah chu hetah riltâmin ka thi dâwn si a! Ka tho vang a, ka pa hnênah ka kal ang a, a 18 hnênah, Ka pa, vâna *mi* chungah leh nangma mithmuhin thil ka tisual e; i fapaa vuah tlâk ka ni ta lo ve; i hnêna inhlâwhfa pa- 19 khat angin mi siam *ve* rawh, ka ti ang,’ a ti a.

“ Tichuan a tho va, a pa hnênah a kal ta a. Chutichuan, 20 hla taka a la awm laiin a pain a lo hmu a, a khawngaih êm êm a, a tlân a, a ir a chuktuah a, a fâwp ngawih ngawih a. Tin, a 21 hnênah a fapain, ‘ *Ka* pa, vâna *mi* chungah leh nangma mit- hmuhin thil ka tisual e; i fapaa vuah tlâk ka ni ta lo ve,’ a ti a. Nimahsela, a pa chuan a bawite hnênah, ‘ Puan tha ber kha han 22 la thuai ula, han sintîr rawh u; a kutah zungbûn te, a kephahah pheikhawk te buntîr rawh u; sebâwng no thau tak kha han la 23 ula, talh rawh u, hlim takin i ei ang u; he ka fapa hi a thi ɔ, a lo 24 nung leh ta a nih hi; a bo va, *kan* hmu leh ta a nih hi,’ a ti a. Ti- chuan hlim takin an awm ɔan ta a.

“ Tin, a fapa upa zâwk chu lovah a awm a; tin, in a lo thlen 25 dâwn chuan englo tum ri leh lâm thâwm a hre ta a. Tichuan, chhiahhlawh pakhat a ko va, ‘ Chu engnge ni ta?’ tiin, a zâwt a. 26 Tin, ani chuan a hnênah, ‘ I nau a lo hâwng a, him takin a hmu 27 leh avângin i pain sebâwng no thau tak kha a talh a ni,’ a ti a. Tin, a thinur ɔ, a lût duh ta lo va; tin, a pa a lo chhuak a, a thlêm 28 a. Nimahsela, ani chuan a pa hnênah, ‘ Ngai rawh, kumkhaw 29 hei leh chen hi ka châwm chia, i thu lah hi ka awi lo ngai si lo va; ka ɔhiante nêna hlimna ka siamna turin keltê pawh mi pe ngai si lo va; nimahsela, hei i fapa nawhchizuarde hnêna i sum eiral 30 vektu hi a lo haw veleh ama tân sebâwng no thau tak kha i lo talh sak vei a,’ a ti a, a chhâng a.

“ Tin, ani chuan a hnênah, ‘ *Ka* fapa, ka hnêna awm reng i 31 ni alâwm, ka neih zawng zawng hi i ta a ni e. Hllim tak leh lâwm taka awm tûr a ni réng alâwm; he i nau hi a thi a, a lo nung 32 leh ta a; a bo va, *kan* hmu leh ta a ni si a,’ a ti a,” a ti a.

16 Tin, *Isuan* a zirtirte hnênah *he thu* pawh hi a sawi a: “ Mi 1 hausa tuinemaw sum enkawltu a nei a; chu mi chuan a sum a khawhral sak mai mai khawngah a hnênah an hék a. Tichuan, 2 ani chuan amah chu a ko va, a hnênah, ‘ I chungchâng thu ka

hriat hi eng tizia nge ni? I sum enkawl chanchin mi ziak vek rawh; tûn achinah sum enkawltuah i ṭang thei tawh lo vang,’ 3
a ti a. Tin, sum enkawltu chuan a rilruin, ‘Ka puin ka sum enkawl mi bân dâwn hi engtinngé ka tih ang aw? lei Jaih ka peih si lo va, kut dawh lah chu ka zak si a. Sum enkawla mi bân huna 4
an ina mi awmtîr nân ka tihzia tûr ka hre ta,’ a ti a. Tichuan 5
a pu sum batute chu a ko ṭheuh va, a hmasa ber hnênah chuan,
‘Ka pu lakah engzâtngé i bat?’ a ti a. Ani chuan, ‘Hriak teh- 6
khâwng zakhat,’ a ti a. Tin, ani chuan a hnênah, ‘I lehkha la la, thu thuai la, sawmnga ziak rawh,’ a ti a. Tin, mi dang hnênah, ‘Nang engzâtngé i bat?’ a ti a. Ani chuan, ‘Buh 7
tehkhâwng zakhat,’ a ti a. Tin, ani chuan a hnênah, ‘I lehkha la la, sawmriat ziak rawh,’ a ti a. Tin, a pu chuan sum enkawltu 8
fello chu a rem hriat avângin a fak ta a; êng fate aiin he khawvél fate hi an tûn lai kawngah chuan an fing zâwk a ni.

“Ka hrilh a che u, Sum lemin in tân thiante siam rawh u; 9
sum a boral huna chatuana awmnaah chuan an awmtîr nân che u. Tupawh tlémte chunga rinawm chu, tam tak chungah pawh 10
a rinawm ṭhîn; tupawh tlémte chunga rinawm lo chu, tam tak chungah pawh a rinawm lo ṭhîn a ni. Sum lem chungah mah 11
in rinawm loh chuan, tuinngé sum tak chu kawltîr ang che u? Mi 12
dang ta chungah mah in lo rinawm tawh loh chuan, nangmahnî ta chu tuinngé pe ang che u? Chhiahhlawh tumahin hotu pahnih 13
rawng an bâwl kawp thei lo; pakhat huain pakhat a duh ang, a nih loh leh, pakhat ṭanin pakhat a hmusit ang. Pathian leh sum rawng in bâwl kawp thei lo ve,” a ti a.

Tin, Pharisai tangka ngaihlute chuan chûng thu zawng zawng 14
chu an hria a, an nuihsan a.

Tichuan, ani chuan an hnênah, “Mi mithmuha intifel mai 15
in ni e; nimahsela, Pathianin in rilru a hre si a; mihring zîngá an chawimawi chu Pathian inithmuhan tenawm tak a ni si. Dân 16
leh zâwlneite thu chu Johana lo awm thleng khân a awm a; chu mi achinah chuan Pathian ram Chanchin Ṭha hi an hril a, mi tin an lût lui ṭheuh va. Nimahsela, Dân thu chhun han tê tak 17
tê bo ai pawhin vân leh khawvél boral a awl zâwk e.

“Tupawh nupui ma a, nupui dang nei apiang, a uirê a ni; 18
tupawh mi nupui mâk nei apiang a uirê a ni.

“Tin, mi haus a tuemaw a awm, puan sen duk leh puan zai 19
sîn tak a sin a, ni tin nuamsa takin a awm ṭhîn; tin, a hming La- 20
zara kutdawh pakhat pân bawm khah lûk, a kawngkhâr bulah an muttîr ṭhîn a, mi haus a dawhkâna ei nawi tla chu ei a duh a; 21
uite lah chuan a pânte an lo liah sak ṭhîn a. Tin, heti hi a ni a, 22
kutdawh chu a thi a, vântirhkohten an kalpui a, Abrahama âng-chhûngah an dah a. Mi haus a pawh chu a thi a, phûmin a awm ta

a. Tin, mitthi khuaah chuan na tak tuar rēng rēngin a awm 23
 a, a han vanvadâk a, hla taka Abrahama, a ângchhûnga Lazara
 awm nêñ, a hmu ta a. Tin, a au va, 'Ka pa Abraham, mi khaw- 24
 ngaih la, Lazara kha han tîr rawh, a kut zung hmâwr tuiah chiah
 sela, ka lei tihdaihna tûrin; he mei alhah hian ka na êm êm a ni,'
 a ti a.

"Nimahsela, Abrahaman, 'Ka fapa, nangin i dam lai khân 25
 thil tha i chang a, chutiang bawkin Lazaran thil tha lo a chan
 kha hre ta che; nimahsela tûnah ani zawng hetah thlamuang
 takin a awm a, nang zawng i nâ a nih kha. Hêng lo pawh hi, 26
 heta tanga nangni hnêna kal tumte chu an *kal* theih lohna tûr
 leh, tumah khata tanga keini hnêna an lo kai theih lohna tûrin,
 keini leh nangni inkârah hian leikak nasa tak an siam tlat a ni,'
 a ti a.

"Tin, ani chuan, 'A nih leh, ka pa, ani chu ka pa ina kaltîr 27
 tûr *talîn* ka ngên a che; pianpui mipa panga ka nei si a; he na
 awmnaah hian an lo kal ve dah ang e, thahnemngai takin hrilh 28
 teh se,' a ti a. Abrahama erawh chuan, 'Mosia leh zâwlneite 29
 an nei alâwm; chu mite thu chu ngai rawh se,' a ti a. Tin, ani 30
 chuan, 'Ka pa Abraham, ni lo ve; mitthi zînga mi meuh an
 hnênah kal zâwk sela an sim ang,' a ti a. Tin, ani chuan a hnê- 31
 ah, "Mosia leh zâwlneite thu an ngaih loh chuan, mitthi zînga
 mi tho leh mah sela an awi chuang lo vang," a ti a," a ti a.

17 Tin, *Isuan* a zirtirte hnênah, "Tlûknate hi awm lo thei 1
 a ni lo; nimahsela, tlûkna awmtîrtu chung chu a pik e! 2
 Hêng mi tête zînga pakhat pawh tihtlûk ai chuan, a *titlulu* tûr
 nghâwngah chuan buh râwt sawmna lung awrhtîrin, tuifinriatah
 thlâk sela, a tân a tha zâwk tûr a ni.

"Fimkhur rawh u: I unauvin thil a tihsual chuan, zilh rawh; 3
 a inchhîr chuan, ngaidam rawh. Ni khatah i chungah vawi 4
 sarih thil tisualin, vawi sarih, 'Ka inchhîr e,' tia, i lama a lo hawi
 leh chuan, i ngaidam tûr a ni," a ti a.

Tin, tirhkohte chuan Lalpa hnênah, "Kan rin tiphui deuh 5
 ang che," an ti a.

Tin, Lalpa chuan, "Anjâm mu fang khat ang rin in neih 6
 chuan, he thingtheihmu kûng hnênah hian, 'Lo inphawi la,
 tuifinriatah lo inphun rawh,' in ti ang a, in thu a awi mai ang.

"Nimahsela, nangni zîngah tupawhin lei letin emaw, berâm 7
 vêngin emaw bawi nei ula, a lo sûl hâwn veleh, 'Chaw rawn kil
 nghâl rawh,' tunge lo ti ang che u? 'Ka ei tûr mi siam sak la,
 puan veng la, ka ei ka bâr zawh hma loh chu ka rawng mi bâwl
 rawh; chu mi hunah chuan nangin i eiin i bâr ang chu,' tunge lo ti 8
 zâwk lo vang *che* u? In thu anga a tih avângin *in* bawi hnênah 9
 lâwm thu in hrilh ngai em ni? Chutiang bawkin nangni *pawhin* 10

in hnêna thupêk zawng zawng anga in tih hnuin, ‘ Bawi Მahnem lo kan ni e; kan tih tûr rêng a ni kan tih ni,’ ti rawh u,” a ti a.

Tin, heti hi a ni a, Jerusalem khuaa an kal dâwnin, Samari 11 leh Galili ram chu a kal pêl a. Tin, khaw engah emaw a luh dâwn- 12 in, mi, phâr hlîr, sâwmin an tâwk a; chu mite chu hla takah an ding a; tin, aw ring takin, “ Isu, Zirtirtu, min khawngaih 13 rawh,” an ti a. Tin, ani chuan anmahni chu a han hmuu chuan 14 an hnênah, “ Puithiamte hnênah va inentîr tawh u,” a ti a. Tin, heti hi a ni a, an kal lai chuan an lo thiang ta hlawm a. Tin, 15 an zînga pakhatin a dam ta tih a inhriat veleh, aw ring taka Pathian fak chungin a kîr leh ta a; tin, a ke bulah a bawkkhup a, 16 a lâwm thu a sawi a; chu mi chu Samari mi a ni nghe nghe a. Tichuan, Isuan a chhâng a, “ Misâwm kha in lo thiang ta a nilâwm 17 ni? Pakuate kha khawiahnge? Pathian fak tûra kîr leh, he awze 18 mi chauh lo hi, miin tumah an hmu lo vem ni?” a ti a. Tin, a 19 hnênah, “ Tho la, kal rawh; i rinna hi i dampui a nih hi,” a ti a.

Tin, Pharisaiten Pathian ram lo thlen hun tûr an zawh 20 avângin, an hnênah, “ Pathian ram chu hmuu theihin a lo thleng lo ve; ‘ En teh u, heta hi!’ emaw, ‘ Sawta saw!’ emaw, an ti hek 21 lo vang; ngai teh u, Pathian ram chu in zîngah a awm a ni,” a ti a, a chhâng a.

Tin, zirtîrte hnênah chuan, “ Mihring Fapa dam lai nite hi 22 ni khat tal hi in hmuu duh nite a la awm ang, nimahsela in hmu tawh si lo vang. Tin, in hnênah, ‘ En teh u, sawta saw!’ ‘ En teh 23 u, heta hi!’ an ti ang che u; kal chhuak suh ula, anni chu zui hek suh u; vân hnuai leh lama kâwl a phêta, vân hnuai leh lam 24 thlenga a êng òhn ang hian, Mihring Fapa hi a lo kal niin a awm dâwn si a. Nimahsela, chu mi hma chuan thil tam tak a tuar 25 tûr a ni a, tûn lai òhangtharte thliarthlâkin a awm bawk tûr a ni.

“ Nova dam laia thil awmzia ang khân, Mihring Fapa a lo kal 26 leh nite chuan a awm bawk ang. Nova lawnga a luh a, tui a lo 27 lêt a, an zaa a tihhllum tâk vek ni kha a thlen hma loh zawng, an eiin an bâr a, nupui pasal an innei òhn a.

“ Chutiang bawkin Lota dam laiin a lo awm; an eiin an bâr a, 28 an leiin an hrâlh a, an chîngin an sa òhn a; nimahsela, Sodom khua 29 ata Lota a chhuah ni chuan vân atangin mei leh kâtin a sur a, an zain a tillum ta vek a. Chutiang bawkin Mihring Fapa 30 hi a rawn inlár ni chuan a awm ang. Chu mi niah chuan tupawh 31 a sum in chhûnga awma, amah in chunga awm chu, chuh tûrin chhuk suh se; lova awm chu hâwng bawk suh se. Lota nupui 32 hre reng rawh u.

“ Tupawh a nun humhimna zawng apiangin a chân ang a, 33 tupawh a nun chân apiangin a humhim ang.

“ Ka hrilh a che u, Chu mi zânah chuan khum pakhatah mi 34

pahnih an awm ang a, pakhat chu kal bopuiin a awin ang a, pakhat chu hnutchhiahin a awm ang. Hnieichhe pahnih buh rawt sawmin 13
an awm ang a, pakhat chu kal bopuiin a awni ang a, pakhat chu hnutchhiahin a awni ang,” a ti a.

Tin, anni chuan a hnénah, “ Lalpa, khawiah niaw? ” an ti a. 37
an chhâng a.

Tin, ani chuan an hnénah, “ Sarnang awmna apiangah mulukawlhte pawh an awni khâwm ang,” a ti a.

18 Tin, beidawng lovin an ɣawngtai fo túr a ni tih *kriattina túrin* an hnénah tehkhan thu a sawi a : “ Khaw engah emaw roréltu pakhat a awm a, chu mi chuan Pathian a hlau lo va, mihring lah a ngaihsak hek lo; tin, chu mi khuaah chuan hmeithai pakhat a awm a; ani chu, ‘ Ka khingpui chuangah phuba mi lâk sak rawh,’ tiün, a hnénah a kal fo va. Tin, ani chuan rei se a duh lo va: nimahsela, nakinah chuan a rilruin. ‘ Pathian blau lovin mihring ngaihsak lo mah ila, he hueithai hian mi tihbuai avângin a phuba ka lâk sak teh mai ang, chutilochuan, a lo kal fo hian ni la tihah hrep dah ang e,’ a ti a.” a ti a.

Tin, Lalpa vêkin, “ Roréltu fel lo thu sawi chu hre rawh u. An chungah zaidawh rih mah sela a mi thlan, a chhtin a zâna amah kotute phuba chu Pathianin a lâk sak lo vang em ni? Ka hrilh a che u, An phuba a lâk sak thurai ang. Ninahsela Mihring Fapa hi a lo kal hun chuan khawvélah hian rinna a rawn hinu ang em ni?” a ti a.

Tin, mi fel tak nih inring a, ni dang zawng zawng hmusit 9
thîn tuteemaw hnénah chuan he tehkhan thu pawh hi a sawi a: “ Mi pahnih Pathian biak inah ɣawngtai túrin an han kal a; pakhat 10
chu Pharisai a ni a, pakhat chu chhiahkhawntu a ni. Pharisoi 11
chu a ding a, amali chauhvin beti hian a ɣawngtai a: ‘ Pathian, mi
dang anga hlêprute, fel lote, nîrête ka nih loh avâng leh, he chhiah-
khawntu ang pawh hi ka nih loh avângin i chungah ka lâwm e. Chawlh kâr *khat apiangah* vawi hnih chaw ka nghei thîn a; ka neih 12
apiang sâwmah pakhat ka pe thîn,’ a ti a. Chhiahkhawntu erawh 13
chu hla takah a ding a, van lam pawh a dâk ngau lo va, ‘ Pathian,
kei mi sual hi mi klawngaih rawh,’ tiün, a awm a inchum a inchum
ta zâwk a.

“ Ka hrilh a che u, A hmasa aiin chu mi zâwk chu thiam 14
changin a inah a kal chibuk ta a. Ingaiblu apiang an tlâwm
ang a, inngaitlâwni chu chawimawiñ añ awm ang,” a ti a.

Tin, a deh atân a hnénah an mausinte pawh an rawn hruai 15
a; zirtirte erawh chuan chu chu an hnuh velch an lo hau va. Nimahsela, Isuan anni chu a ko va, “ Naupang tête ka huénah 16
han kaltîr ula, lunar suh u; Pathian ram chu hetiang mite ta a
ni si a. Tih tak meuhvin ka hrilh a che u. Tupawh Pathian 17

ram chu naupang tēin a lawm anga lāwm lo apiaung a chihúngah an lüt tawp lo vang," a ti a.

Tin, hotu tuinemaw a hnênah, "Zirtirtu tha, chatuana nunna 18 channa túrin engtinge ka tih ang?" tiin, a záwt a. Tin, Isuan 19 a hnênah, "Engatinge tha mi tih? mi pakhat chauh lo chu tumah tha an awm lo, chu chu Pathian a ni." Thupékte chu i hria alâwim— 20 'Uirê suh, Tual that suh, Ru suh, Hék suh, I nu leh i pa chawimawi rawh, 'tihte hi," a ti a. Tin, ani chuan, "Chüng thu zawng zawng 21 chu ka naupan têt ata ka záwin zéi thîn," a ti a.

Tin, Isuan chu chu a hriatin a hnênah, "T'ûnah pawh kawng 22 khat i la bâk e; i neih zawng zawng hrah la, pachhiate hiênah sem rawh, chutichuan vânah ro i nei ang; tin, lo kal la, mi zui ang che," a ti a. Ani erawh chuan chüng thu chu a hriatin, a 23 lungngai ta êm êm a, a hausak êm avângin.

Tichuan, Isuan amah chu a en a, "Sum nghate chu Pathian 24 rama luh a va harsa dâwn êm! Mi hausa Pathian rama luh aiin 25 sanghâwgsei hriau benga luh tleng a awl zâwk a ni," a ti a. Tin, 26 chu thu hriate chuan, "A nih leh, tunge chhandam ni thei ang le?" an ti a. Ani erawh chuan, "Mihring tih rual loh hi, Pathian 27 tih theih a ni," a ti a.

Tin, Peteran, "Ngai teh, keinin kan in leh lo kalsanin kan zui 28 ta chia," a ti a.

Tin, ani chuan an hnênah, "Tih tak meuhvin ka hrilh a che 29 u, Tupawh Pathian ram avânga in emaw, nupui emaw, unaute emaw, nu leh pa emaw, fate emaw kalsan tawh phawt chu, tûn dam chhûng la la hian a aia tam zâwk hmu lo tûr tumah an awm 30 lo, hun lo la thleng tûra chatuana nunna nêñ," a ti a.

Tin, sâwm leh pahnihte chu a hnênah a hruai hrang a, an 31 hnênah, "Ngai teh u, Jerusalem khuaa kan chhoh dâwn hi; zâwlneite thu ziak zawng zawng kha Mihring Fapa chungah hian a thleng ang. Jentailte hnênah an pe ang a, nuihza siam nân an 32 hmang ang a, zahthlák takin an siam ang a, chil an chhâk ang; tin, an vua ang a, an tihlum ang; tin, ni thum niin a tho leh ang," 33 a ti a.

Tin, chüng thu rêng rêng chu a ngaihna an hre lo va; thu 34 sawi chu an lakah thupin a awm a, eng sawi nge a nih pawh an hre lo va.

Tin, heti hi a ni a, Jeriko khua a thlen dâwnin, mittel tuemaw 35 kawng sîrah kut dawhin a lo thu a; chu mi chuan mipui kal thâwm 36 a hria a, eng tizia nge ni ta tih, a záwt a. Tin, anni chuan 37 Nazaret Isua a kal a ni tih an hrilh a. Tichuan, ani chu, "Isu, 38 Davida Fapa, mi khawngaih rawh," tiin, a au ta a. Tin, a hma- 39 sate chuan ngawi túrin an hau va; nimahsela, ani chu, "Davida Fapa, mi khawngaih rawh," tiin, a au zual sauh va.

Tichuan, Isua a ding a, a hnêna han hruai túrin thu a pe a; 40
 tin, a kiang a lo thlen chuan, “I chungah eng tia ka tih nge i duh?” 41
a ti a, a lo zâwt a. Tin, ani chuan, “Lalpa, hmuh theih ka duh,”
a ti a. Tin, Isuan a hnênah, “Hmu thei tawh ang che, i rinna 42
 hi i dampui a ni e,” *a ti a*. Tin, thâwkkhatan a hmu thei ta 43
 nghâl a, Pathian fak chung zélin amah chu a zui ta a; tin, mi
 zawng zawng chuan, chu chu an hmu hin, Pathian an fak a.

19 Tin, *Isua Jeriko* khuaah a lût a, a chhûn pelh dâwn a. 1
 Tin, ngai teh, mi pakhat a hming Zakaia a awm a; chu 2
 mi chu chhiahkhawn hotu a ni a, amah pawh a haus a hle a. Tin, 3
 Isua chu mi eng ang nge a nih, hmuh a tum a; mipui avângin, 4
 amah lah a tawi si a, a hmu thei lo va. Tichuan, a tlân khâlh
 a, a en túrin theipui lérâh a lâwn a; chu mi kawng chu a rawn 5
 zâwh túr a ni si a. Tin, Isua chu chu mi hmun a thlen chuan
 a dák a, a hnênah, “Zakai, lo chhuk thuai rawh; vawiinah i inah 6
 ka thleng túr a ni,” *a ti a*. Tin, hmanhmawh takin a chhuk a, 7
 hlim takin amah chu a thleng ta a. Tin, chu chu an hmuh
 veleh, an zain, “Mi sual hnêna thleng túrin a luh tâk saw,” *an*
ti a, *an phunnawi a*.

Tin, Zakaia chu a ding a, Lalpa hnênah chuan, “Ngai teh, 8
 Lalpa, ka sum zâtve pachhiate hnênah ka pe ang a; tin, tu lakah
 pawh thil engpawh lo hlépru ila, a leh liin ka rûl leh ang,” *a ti a*.
 Tin, Isuan *Zakaia* chung thu a sawi a, “Vawiinah he inah hian 9
 chhandamna a lo thleng ta, ani pawh Abrahama fapa a ni si a.
 Boralte zawnga chhandam túrin Mihring Fapa hi a lo kal a ni rêng 10
 a ni,” *a ti a*.

Tin, chûng thute chu an ngaihthlâk laiin, Jerusalem khua 11
 a hnaih tâk avâng leh Pathian ram lo lang nghâl túr nia an rin
 avângin tekhkin thu a sawi tel a. Chutichuan héng thu hi a sawi a: 12
 “Mi tha tuemaw ram awpna thu laa lo kîr leh túrin khaw lam
 hla takah a kal a. *A kal dâwnin* a bawite sâwm a ko va, an hnêñ- 13
 ah rangkachak tangka sâwm a pe a, an hnênah, ‘Ka lo thlen
 leh hma loh zawng hei hian lo sumdâwng rawh u,’ *a ti a*. Nimah- 14
 sela, a khuaten an hua a, ‘He mi hi kan lal atân kan duh lo ve,’
ti túrin a hnungah palai an tlântîr ve a.

“Tin, heti hi a ni a, ram awpna thu chu a lâk a, a lo kîr leh 15
 chuan, a bawi tangka a pékate chu, an peipun chin hriat nân, a
 kohtîr a. Tin, a hmâsa ber chu a lo kal a, ‘Ka pu, i rangkachak 16
 tangka kha sâwmin a pung e,’ *a ti a*. Tin, ani chuan a hnênah, 17
 ‘Bawi tha, i ti tha e; tlémte chunga i rinawm avângin khaw sâwm
 chungah hotuah awm rawh,’ *a ti a*. Tin, a dawttu chu a lo kal 18
 a, ‘Ka pu, i rangkachak tangka kha pangain a pung e,’ *a ti a*.
 Tin, ani chuan ani hnênah pawh chuan, ‘Nang pawh khaw panga 19
 chungah hotuah awm rawh,’ *a ti a*.

“Tin, mi dang a lo kal a, ‘Ka pu, en teh, *hei* i rangkachak 20 tangka kha! thlan hrûkna puanin ka vawng reng a ni; mi vîn tak 21 i nih avângin ka hlau che a ni; i dah loh pawh i la ̄thin a, i tuh loh pawh i ât ̄thin si a,’ a ti a.

“Tin, ani chuan a hnênah, ‘Bawi sual, i ̄tawngka chhuak 22 ngeiin ka thiam lo vang che. Mi vîn tak ka nih a, ka dah loh pawh ka lâk ̄thin a, ka tuh loh pawh ka ah ̄thin i hria maw? A nih 23 ahnu, engatinge ka tangka hi sumdâwng ina i dah loh? tichuan ka hâwnin a pung nêñ ka ̄thing tûr a ni,’ a ti a. Tin, a kianga 24 dingte hnênah, ‘A rangkachak tangka kha lâk sak ula, rangkachak tangka sâwm neitu hnênah pe rawh u,’ a ti a. Tin, anni 25 chuan a hnênah, ‘Ka pu, ani zawngin rangkachak tangka sâwm a nei alâwm,’ an ti a. ‘Ka ti a che u, a nei apiang an pe belh- 26 chhah ang a, a nei lo chu a neih chhun pawh an lâk sak ang. Nimahsela, hêng mi dotute an lal atâna mi duh lote hi, rawn 27 hruai ula, ka hmaah that rawh u,’ a ti a,” a ti a.

Tin, chutiang thu a sawi zawk chuan Jerusalem khaw lam pan 28 chhovin hma a hruai a.

Tin, heti hi a ni a, Bethphage leh Bethani khaw kiang, Oliv 29 tlâng an tih chu, a thlen chuan, zirtîrte zînga mi pahnih a tîr a, “In hma zâwn khuaah sâwn va kal ta ula; chutah chuan in 30 luh tirhin sabengtung no thlun, tuma la chuan ngai lohna, in va hmu ang; chu chu phelh ula, han kai rawh u. Tin, tupawhin, 31 ‘Engahnge in phelh?’ *tia*, an zawk che u chuan, heti hian sawi ang che u, ‘Lalpain a duh a ni,’ *tiin*,” a ti a. Tin, a tirhte chu 32 an kal ta a, an hnêna a sawi ang ngeiin an va hmu a. Tin, 33 sabengtung no chu an phelh lai chuan a neituten an hnênah, “Sa- 34 bengtung no kha engahnge in phelh?” an ti a. Tin, anni chuan, 35 “Lalpain a duh a ni,” an ti a. Tichuan, Isua hnênah an rawn 36 kai a; tin, sabengtung no chungah chuan an puante an phah a, a chungah Isua an chuantîr a. Tin, a kalna tûr kawngah chuan 37 an puante an phah zêl a.

Tin, a thlen dâwn hnaihin, Oliv tlâng liam dâwnah chuan, 38 zirtîr mipui zawng zawk chuan a thilmak tih zawng zawk an hmu avângin an lâwm a, aw ring takin, “Lalpa hminga Lal lo kal chu a eng a thâwl e; vânah rem thu lêng sela, chungnung berah khian ropuina awm rawh se!” *tiin*, Pathian an fak ta a. Tin, mipui zînga Pharisa ̄thenkhatin a hnênah, “Zirtîrtu, i zir- 39 tîrte hi zîlh rawh,” an ti a. Ani erawh chuan, “Ka hrilh a che u, 40 Hêngte hi an ngawih reng chuan lungte *tal* an au chhuak tûr a ni,” a ti a, a chhâng a.

Tin, a thlen dâwn ruaiin, khua chu a hmu a, a ̄tah chhan a, 41 “Aw, nang lûl hian tûn chhûng hian thlamuanna tûr thu hi lo 42 hre teh hrâm la! nimahsela tûnah zawk i hmu loh nân a

inthup tawh si a. I râltén i vêlin lei kulh an siam ang a, an hual 43
ang chia, i vêlin chhuah theih lohvin an awm chhan ang chia, i
chhûnga i fanaute, nangmah nêñ leiah an pahk vak ang che; i
chhûngah lung intiang réng réng an zuah lo vang; an fan lai che
i hriat loh avângin chutiang nite chu i chungah a lo la thleng
ang,” tiin.

Tin, Pathian biak inah chuan a va lút a, englo zuartute chu 45
a hnawt chhuak ta a; an hnênah, “ ‘Ka in chu ɣawngtâina in a 46
ni ang,’ tîh ziak a ni; nangni erawh chuan suamhinangte pûkah
in siam zâwk hi,” a ti a.

Tin, ni tin Pathian biak inah chuan a zirtîr ɭhîn a. Tin, pui- 47
thiam latte leh, lehkhaziaktute leh, vântlâng zînga hotu deuliten,
amah tihboral an tu n a; niimahsela, miten ɭhahneinugai taka 48
a thu an ngaihthlâk avângin, a tihna tûrzia an hre thei si lo.

20 Tin, ni khat chu heti hi a ni a, Pathian biak ina mite a 1
zirtîr a, Chanchin Tha a hrilh laiin, puithiam latte leh lehkhaziaktute 2
chu, upate nêñ, a huênah an lo kal that a; tin, a hnênah, 3
“ Tu thuin nge hêng thil hi i tih? Tuinnge thu pe che? min hrilh 4
rawh,” tiin, an zawl a. Tin, ani chuan an hnênah, “ Kei pawhin 5
thu kam khat ka zâwt ve ang che u; mi hrilh rawh u, Johana 6
baptisma kha vâna mi thu nge, mihring thu?” a ti a, a chhâng a. 7
Tin, an inugaihtuah a, “ ‘Vâna mi thu,’ kan tih chuan, ‘Engah- 8
nge a thu in awi loh?’ min ti si ang a. Tin, ‘Mihring thu,’ 9
kan tih chuan, mi zawng zawngin lungin min dêng ang; Johana 10
chu zâwlnei a nih an ring si a,” an ti a. Tichuan, an chhâng
a, “ Khawi lam zâwk thu nge ni kan hre lo,” an ti a. Tin, Isuan
an hnênah, “ Kei pawhin tu thuin nge hêng thil hi ka tih, ka hrilh
bik lo vang che u,” a ti a.

Tin, vântlâng hnênah he tehkhin thu hi a sawi ta a:— “Tuin- 9
emaw grêp huan a siam a, lo enkawltute hnênah thlawhhlawh
tûrin a pe a, rei tak thang tûrin ram dangah a kal ta a. Tin, a 10
lawh hun chuan huana rah chu a chanai an lo pêk tûrin lo enkawltute
hnênah chuan bawi pakhat a tîr a; nimahsela, lo enkawltute 11
chuan an lo vêl a, kutruakin an kaltîr leh ta a. Tin, bawi dang
a tîr leh a; chu pawh chu an lo vêl leh bawk a, zahthlâk takin an
siam a. kutruak vêkin an kaltîr leh ta a. Tin, a pathumna a tîr 12
leh pek a; chu mi pawh chu an lo tisil a, an pahk chhuak ta a.

“ Tin, grêp huan neitupa chuan, ‘Engiunngé ka tih ang aw? 13
Ka fapa duh tak ka tîr mai ang; ani hi an lo zah malina,’ a ti a.
Nimahsela lo enkawltute chuan ani chu an lo hniuh veleh, ‘ He 14
mi hi ro luahluah tûr chu a ni; i that ang u, chutichuan a ro kan tân
a ni ang,’ tiin, an infâwn a. Tichuan, grêp huan ata chuan an 15
theh chhuak a, an tihlum ta a. Chutichuan, grêp huan neitupa
chuan an chungah engtinngé a rawn tih ang? Lo enkawltute chuan a 16

rawn tiboral ang a, huan chu mi dangte a pe ang," a ti a. Tin, chu chu an hriatin, "Chûng êm chu thleng suh se!" an ti a.

Nimahsela, ani chuan anniho chu a en a, "He thu an ziak 17 hi engnge ni le?

' In satute lung duh loli kha,

Chu ngei chu a kila lung tangkai ber a lo ni ta,'
tih hi. Tupawh chu mi lung chunga tlu apiang an keh sawm 18
ang; a delh lek phei chu a rawt dip ang," a ti a.

Tin, chutih lai tak chuan lehkhaziaktute leh puithianı lalten 19
man an tum a; nimahsela, mipui chu an hlau va; chu tehkhin
thu chu anmahni demin a sawi tih an hre si a.

Tin, amah chu Ram Awptu rorèlna leh thuneihnaa thlen atân, 20
a thu sawi *sual* la tûrin, an châng reng a, enthlatu, mi tha anga
awm derte chu, an tir a. Anni chuan a hnênah, "Zirtirtu, dik 21
takin thu i sawiin i zirtir a, tumah thlei bîk lovin tih tak zetin Pa-
thian kawng thu i zirtir thin kan hria e; Kaisara hnêna chhiah 22
kan chawi a thiang nge thiang lo?" tiin, an zâwt a. Nimahsela 23
ani chuan an ngamthlén *tih* a hria a, an hnênah, "Duli ini entir 24
rawh u," a ti a. "Tu lem leh tu hming nge chuang hi?" a ti
a. Tin, anni chuan, "Kaisara," an ti a. Tin, ani chuan an *hnêñ*- 25
ah, "A nih ahnu, Kaisara thilte chu Kaisara hnênah pe ula,
Pathian thilte chu Pathian hnênah *pe ta che u*," a ti a. Tichuan, 26
mipui hinaa a thu sawi *sual* lâk tûr an hmu lo va; a chhânnna chu
mak an ti hle a, an ngawi reng a.

Tin, Saddukai, thawhlehna a awm lo tite zînga mi tuteemaw 27
a hnênah an lo kal a; a hnênah, "Zirtirtu, Mosian tupawh a 28
unaupain nupui nei sela, fa nei lovin thi sela, a unaupain a nupui
rochungin, a unaupa tân cli a thlah sak tûr a ni tih, min ziak
sak a ni. Aw le, sal sarib an awm a; a upa berin nupui a nei a, 29
fa nei lovin a thi a. A pahnihna chuan *a rochung a*; a pathumna 30
chuan a rochung leh a; chutiang theuhvin pasarihte chu fa nei 31
lovin an thi zél a. Chu mi hnuah chuan hmeichhia pawh chu 32
a thi ta a. Chutichuan, thawh leh hunah chuan a tu bera 33
nupui nge ni ang? an pasarih chuan nupuiah an nei *theuh si a*,"
tiin, an zâwt a.

Tin, Isuan an hnênah, "Tûn lai mite hi nupui pasal an innei 34
thin; nimahsela, chûng huna tel tlâkah leh, mitthi zîng ata thawh- 35
lehnaa tel tlâka ruat apiangte chu, nupui pasal an innei dâwn
tawh lo ve; thih pawh an thi leh thei dâwn tawh lo a ni, vântirh- 36
kohte tlukin an awm dâwn si a; thawhlehna fate an nih avângin
Pathian fate an ni ang. Mitthi kaihthawhin an awm tûr tih 37
Mosia pawhin, Hnim Buk *thuah*, Laipa chu 'Abrahama Pathian,
Isaaka Pathian, Jakoba Pathian,' a tih lai khân, a hriattir kha.

Ani chu mitthi Pathian a ni lo va, mi nung Pathian a ni zâwk e; 38
ani ngaih chuan mi zawng zawng an nung vek si a,” a ti a.

Lehkhaizaktu tutenemaw, “ Zirtirtu, i sawi dik zet mai,” 39
an ti a, an chhâng a. Thu dang an zâwt ngam tawh si lo. 40

Tin, ani chuan an hnênah, “ Krista chu Davida fapa a ni tih 41
eng tiziaa sawi thîn nge an nih? Fakna Hla Buah Davida ngeiin, 42

Lalpa chuan, ka Lalpa hnênah,

‘ I hmêlmate i ke nghahchhanaka siam hma loh zawng

Ka ding lamah thu rawh,’ a ti,

a ti a. Chutichuan Davidan ani chu ‘ Lalpa,’ a ti si a, engtinne 44
a fapa a nih *theih* le?” a ti a.

Tin, mi zawng zawng hriatin a zirtîrte hnênah, “ Lehkhaiziak- 45
tute lakah simkhur rawh u; anni chuan kawr fual haa lén an duh 46
thîn a, dâwr hmunah chibai bûkte, inkhâwmna inah thutphah
tha berte, ruaiṭhehnaah hmun tha berte an ngaina thîn a; hmei-
thai sum an ei a, tlâng bum nân rei tak an ṭawngṭai thîn; chûngho 47
chuan thiam loh an chang nasa lehzual ang,” a ti a.

21 Tin, a dâk chhuak a, mi hausaten thawhlâwm bâwma 1
an thawhlâwm thlâk lai a hmu a. Tin, hmeithai pachhe tê 2
tuinemaw dâr tangka dere pahnih rawn thlâk a hmu bawk a. Tichuan, “ Tih tak zetin ka hrilh a che u, Hêng zawng zawng ai 3
hian he hmeithai pachhe tê hian a thlâk tam zâwk; hêng zawng 4
zawng hian an neih liama mi thawhlâwmah an thlâk a ni; ani
erawh hi chuan a duh lai tak, a intunnunna tûra a neih chhun
tê a thlâk vek a ni,” a ti a.

Tin, tutenemaw Pathian biak in thu, lung tha tak leh thil- 5
pêk khâwma an cheimawizia chu, an sawi lain, ani chuan, “ Hêng 6
in thil hmuh hi, tihchim lohva lung intiang rêng rêng hetah a awm
lo vang; chutiang ni chu a la thleng ang,” a ti a.

Tin, anni chuan a hnênah, “ Zirtirtu, chûng chu engtikahnge 7
a lo awm ang le? chûng chu a lo thlen dâwn hunah chhinchhiahna
engnge awm ang?” tiin, an zâwt a. Tin, ani chuan, “ An tiher 8
loh nân che u simkhur rawh u. Mi tam takin, ‘ Krista chu ka
ni,’ ‘ A hun a thleng dâwn ta e,’ tiin, keima hming chhâlin an
lo kal ang; chu mite chu zui suh u. Tin, indo thu leh buai thu
in hriat hunin hlau suh ang che u; chûng chu a thleng hmasa tûr
rêng a ni, tâwpna erawh chu a thleng nghâl rih lo vang,” a ti a. 9

Tin, an hnênah, “ Hnam hrang leh hnam hrang an indo vang 10
a, ram hrang leh ram hrang an indo vang a; lîr nasa takin a nghing 11
a nghing ang a, hmun hrang hrangah tâmté a tla ang a, hrite a lêng
bawk ang a; vân atangin thil hlauhawmte leh chhinchhiahna nasa
takte a lo awm ang. Nimahsela, chûng thil zawng zawng thlen hma 12
chuan, an man ang che u a, inkhâwmna ina *mite* leh tân ina *mite*
hnênah hruaiin an tiduhdah ang che u a, keima hming avângin

latle leh hotute hmaah an hruai ang che u. In thiam channa 13 a la ni hlei hlei ang. Chutichuan, chhâンna tûr ngaihtuah lâwk 14 lo tûrin in rilruah intinghet rawh u; in hmêlma zawng zawngin 15 an dodâla an hnial theih lohna tûr kâ leh finna ka pe dâwn si che u a. Tin, in nu leh in pate, in unaute, in laichînte, in thiante 16 pawhin an mantîr ang che u; a then an tihhlumtîr ang che u. Keima hming avângin *mi* zawng zawng huat in ni ang. 17 Nimahsela, in samzai khat pawh a boral lo vang. In chhelin 18 in nun in chhanhim ang.

“Nimahsela, sipaihoten Jerusalem khua an hual in hmuh 20 hunah, a boral dâwn tih hria ang che u. Chutih hunah chuan 21 Judai rama awmte chu tlângahte tlân bo rawh se; a chhûngah awmte chuan chhuahsan rawh se; rama awmte chu a chhûngah lût suh se. Chûng ni chu phuba lâk ni a ni e, thu an ziak zawng 22 zawng a lo thlen theihna tûrin. Chûng ni chuan raite leh nauno 23 pawmte chung a pik ang, khawvélah hian hrehawm nasa tak a thlen dâwn avâng leh he chite chungah hian thinurna a thlen dâwn avângin. Tin, khandaihah an thi ang a, hnam tin hnênah sala 24 hruaiin an awm ang; tin, Jentailte ni a kin hma loh zawng Jerusalem khua chu Jentailte rah behin a awm ang.

“Tin, niah te, thlaah te, arsiah te chhinchhiahna a awm ang 25 a; tuifinriat rûm leh a fâwn avângin leiah pawh hnam tin hrehawmna leh manganna a *thleng ang*; mite, thlabâr avâng leh 26 khawvélâ thil lo thleng tûr chu ngaihtuah avângin, an thidang ang; vân thiltihtheihnae chu a nghîng dâwn si a. Chutih hunah 27 chuan Mihring Fapa hi thiltihtheihna leh ropuina nasa tak nêñ chhûm zinga lo kal an hmu ang. Tin, chûng thil chu a lo thlen 28 tirhin, en chho ula, dâk chhuak rawh u; in tlanna tûr chu a hnaih tâk avângin,” a ti a.

Tin, an hnênah tehkkin thu a sawi a: “Theipui kûng leh thing 29 zawng zawng en rawh u; a chawr no veleh chu chu in hmu a, 30 nipui a lo thaw dâwn tih mahniin in hre thîn. Chutiang bawkin 31 nangni pawhin chûng chu a lo thleng in hmuh hun chuan, Pathian ram a lo hnai tawh tih hria ang che u. Tih tak meuhvin ka hrilh 32 a che u, Thil zawng zawng a thlen kim hma loh zawng tûn lai thangtharte hi an ral lo vang. Lei leh vân a ral ang a, ka thu erawh 33 chu a ral lo vang.

“Amaherawhchu fîmkhur rawh u, chutilochuan ei puar lutuk 34 nêñ, zu ruih nêñ, dam chhûng khawsak ngaihtuah nêñ, in rilru a khat lutuk hlauh ang a, chu mi ni chuan thang âwk angin thâwk-khatan in chungah a lo thleng phut ang. Chutiang *tak chuan* lei 35 chung zawng zawnga awmte chungah chuan a thleng theuh dâwn a ni. Chutichuan, chûng thil lo thleng tûr zawng zawng chu 36 pumpelh tlâkah leh Mihring Fapa hmaa ding tlâka ruat in nih

theihna tûrin, eng lai pawhin ታawngtai chungin ngaihven rawh u,” a ti a.

Tin, ni tin Pathian biak inah a zirtir တိုင် a; zan tin a chhuak 37 a, Oliv tlâng an tiyah chuan a riak တိုင် a. Tin, zîngah, a thu ngaithla tûrin, mi zawng zawng Pathian biak inah a hnênah an lo kal တိုင်.

22 Tin, chhang dawidimtelhloh kût, Kalhlén Kût an tih 1 chu, a hnai ta a. Tin, puithiam lal leh lekhzaizaktute 2 chuan a tihhlumnazia an zawng a, vântlâng an hlau si a.

Tin, sâwm leh pahnithe zînga tel, Juda, Iskariota an tiha chhûng- 3 ah chuan Setana a lût a. Tichuan, ani chu a va kal a, an hnêna 4 a mantir theihna tûrza puithiam latte leh hotute chu a va râwn a. Tin, anni chu an lâwm hle a, a hnênah tangka pêk an tiam 5 ta a. Tin, ani chuan a remti a, mipui awm loh hlâna mantîrna 6 remchâng a zawng ta a.

Tin, chhang dawidimtelhloh ni, Kalhlén Kûtna berâm no 7 talhna tûr ni chu, a lo thleng ta a. Tichuan, *Isuan*, Petera leh 8 Johana chu “Kalhlén Kût chaw kan ei tûrin min va buatsaih sak rawh u,” tiin, a tir a. Tin, anni chuan a hnênah, “Khawiahnge va 9 buatsaih ila i duh?” an ti a. Tin, ani chuan an hnênah, “Ngai 10 teh u, khawpuia in luhin, mipa bêla tui puin a tâwk ang che u a; 11 a luhna inah zui lût ang che u. Tin, in neitupa hnênah chuan, ‘Zirtirtuin, Ka zirtirteho nêñ Kalhlén Kût chaw kan eina tûr, mi- 12 khual pindan chu khawiahnge? a ti a che,’ ti ang che u. Tichuan 13 ani chuan pindan chungnung zau tak, bungraw awm sa, a entir 14 ang che u; chutah chuan buatsaih ang che u,” a ti a. Tin, an 15 kal ta a, an hnêna a sawi ang takin an hmu a; tin, Kalhlén Kût 16 chaw chu an buatsaih ta a.

Tin, a ei a lo hun chuan, ani chuan chaw a kil a, a tirhkohte 14 chuan an kilpui ve a. Tin, an hnênah, “Ka thil tuar hmain he 15 Kalhlén Kût chaw hi eipui che u ka duh êm êm a ni. Ka hrilh 16 a che u, Hei hi Pathian rama ataktak a nih hma loh zawng, ka ei leh tawh dâwn lo a ni,” a ti a. Tin, no a la a, lâwm thu a sawi 17 zawhin, “Hei hi la ula, inseñ rawh u; ka hrilh a che u, Tûn achin- 18 ah Pathian ram a lo thlen hma loh zawng grêp hrui rah tui hi ka in leh tawh dâwn lo a ni,” a ti a. Tin, chhang a la a, lâwm 19 thu a sawi zawhin a phel a, an hnênah a pe a, “Hei hi ka taksa, in aia pêk tûra chu a ni; mi hriat reng nân hei hi ti တိုင် rawh u,” a ti a. Tin, zanriah ei zawhin chutiang bawkin no chu a la a, “He 20 no hi ka thisena thuthlung thar chu a ni, in aia chhuak tûra chu.

“Nimahsela, ngai teh u, mi mantîrtu tûra kut chu ka hnênah 21 dawhkân chungah a awm si a. Mihring Fapa hi an ruat angin 22 a kal dâwn a ni; nimahsela, a mantîrtu tûr mihring chung chu

a pik e!" a ti a. Tin, annin, "Kan zîngah chutiang thil ti tûr 23 chu tunge ni ang le?" *tin*, an inzâwt ta a.

Tin, an zîngah tu ber nge ropui bera a ruat, tih thuah, 24 inhnialna a lo chhuak a. Tin, ani chuan an hnênah, "Jentailho 25 lalte chu an chungah an lal ȑhin a; an chunga thu neitute chu 'Nu leh Pa,' an ti ȑhin. Nimahsela, nangni zawng chutiang 26 in ni lo vang; in zîngah ropui ber chu nau zâwk angin awm sela, lal ber chu rawngbâwlту angin awm zâwk rawh se. Tunge 27 ropui zâwk, chaw kiltu nge rawngbâwlту? Chaw kiltu a ni lo vem ni? Nimahsela, kei zawng in zîngah rawngbâwlту angin ka awm hi.

"Thlêmna ka tawh chhûng zawng nangni mi awmpuitu in 28 ni a; tichuan, ka rama ka dawhkâna in eia in bâr theihna tûrin, ²⁹ ka Pan *ram* mi ruat sak angin ram ka ruat sak che u a ni; tichuan, Israel hnam sâwm leh hnam hnih rorêl sakin lalþutphahah in *la* ȑhu ang.

"Simon, Simon, ngai teh, Setanan buh thlei anga a thlei 31 theihna tûr *che uin*, nangniho hi a dîl che u asin; nimahsela, i rin a bo loh nân ka ȑawngtai sak che a ni; i hawi kîr leh hunah nangin 32 i unaute tinghet ang che," a ti a. Tin, ani chuan a hnênah, "Lalpa, i hnênah chuan tân inah leh thihnaah pawh kal ve ka 33 huam asin," a ti a. Tin, ani chuan, "Peter, ka hrilh a che, i mi 34 hriatnaah hian vawi thum i phat hma loh zawng vawiinah hian âr a khuang lo vang," a ti a.

Tin, an hnênah, "Tangka ip lova, iptê lova, pheikhawk lova 35 ka tirh chhuah che u khân thil rêng rêng in tlachham em?" a ti a. Tin, anni chuan, "Chham lo," an ti a. Tin, ani chuan an hnê- 36 ah, "Tûnah erawh chuan tupawh tangka ip nei chuan keng rawh se, iptê nêñ; tupawh khandaiah nei lo chuan a puan hralh sela lei rawh se. Ka hrilh a che u, 'Ani chu mi sual zîngah an 37 chhiar tel ta,' tih ziak kha ka chungah a lo thleng tûr a ni; ka chungchâng thute kha a thleng zo dâwn ta e," a ti a. Tin, 38 anni chuan, "Lalpa, en teh, hei khandaiah pahnih a awm," an ti a. Ani chuan an hnênah, "A tâwk e," a ti a.

Tin, ani chu a chhuak a, a dân pângngaiin Oliv tlângah chuan 39 a kal ta a; zirtirte pawhin an zui a. Tin, a hmun chu a va thlen 40 chuan, an hnênah, "Thlêmnaa in luh loh nân ȑawngtai rawh u," a ti a.

Tin, lung den phâk chinah emaw a va kal hrang ta a; tin, a 41 thingthi a, a ȑawngtai a, "Ka Pa, rem i tih chuan he no hi **ka** 42 hnêñ ata la sawn rawh; nimahsela keia thu ni lovin, nangma thu thu ni zâwk rawh se," a ti a. Tin, vân aþangin vântirhkoh 43 pakhat a tiharh tûrin a hnênah a rawn inlár a. Tin, a thlaphâng 44

êm êm a, ɻahnemngai lehzualin a ɻawngtai a; a thlan chu thi far lian tak angin, leiah a far a.

Tin, a ɻawngtai zawa a thawhin, zirtirte hnênah chuan 45 a lo kal a, *an lungngaih avângin an lo muhil a hmu a*; tin, an hnênah, “Engatinge in muthilh? thlêmnaa in luh loh nân tho ula, 46 ɻawngtai rawh u,” a ti a.

Tin, a la sawi lai mëkin, ngai teh, mipui *an lo kal a*, sâwm leh 47 pahnihte zînga tel Juda an tih chuan an hma a rawn' hruai a; tin, fawh tumin Isua a rawn pan a. Nimahsela Isua chuan a 48 hnênah, “Juda, Mihring Fapa hi fâwpin i mantîr dâwn em ni?” a ti a. Tin, a vêla mite chuan thil lo thleng tûr chu an hriatin, 49 “Lalpa, khandaihin kan sát ang em?” an ti a. Tin, an zînga 50 tuinemaw Puithiam Lalber bawi chu a sát a, a beng ding lam a sah thlâk sak a. Tin, Isuan a bia a, “Hei chauh tal hi chu mi 51 han tihtir teh u,” a ti a. Tin, a beng chu a dek a, a tidam ta a.

Tin, Isuan a hnêna lo kal puithiam lalte, Pathian biak in hotute 52 leh upate hnênah chuan, “Khandaihte, talhtumte kengin, suam-hhang man tûr ang rengin, in lo chhuak a ni maw? Pathian biak 53 ina in hnêna ni tin ka awm laite khân mi man tumin mi ban si lo va; nimahsela, tûn hi in chêt hun a ni e, thim thuneihna nêñ,” a ti a. Tin, an man a, an hruai a, Puithiam Lalber inah chuan 54 an hruai lût ta a.

Tin, Peteran hla tak aṭangin a zui a. Tin, in hual chhûng 55 kawtlaiah mei an chhêm a, an ṭhu khâwm a, Petera chu an zîngah a ṭhu ve a. Tin, mei ênga a ṭhut laiin nula tuinemaw a hmu 56 a, a melh reng a, “He mi pawh hi a hnêna awm kha a nih hi,” a ti a. Ani erawh chuan, “Hmeichhia, ani chu ka hre lo ve,” 57 tiin a pha a. Tin, nakin deuhvah mi dangin a rawn hmu *leh* a, 58 “Nang pawh an zînga mi i nih hi,” a ti a. Petera erawh chuan, “Mihring, ka ni lo ve,” a ti a. Tin, dâr kâr khat lai chinah chuan 59 mi dangin, “He mi pawh hi a hnêna awm kha a ni ngei mai; Galili rama mi a ni alâwm,” a ti tlat a. Tin, Peteran, “Mihring, 60 i thu sawi chu ka hre lo ve,” a ti a. Tin, thâwkkhatan, a ɻawng lai tak chuan âr a khuang ta nghâl a. Tin, Lalpa chu a hawi 61 a, Petera chu a en a. Tin, Petera chuan, Lalpan “Vawiinah hian” âr a khuan hmain vawi thum mi phat ang,” a hnênah a tih thu kha a lo hre chhuak leh ta a. Tin, a chhuak a, a ɻap ta 62 zawih zawih a.

Tin, Isua chelhtuten nuihza siam nân an hmang a, an vua a. 63 Tin, a mit an tuam a, “Sawi rawh, tunge vua che?” tiin, an 64 zâwt ṭhîn a. Tin, thu dang tam tak pawhin an sawichhiain an 65 hau va.

Tin, khawvâr veleh vântlâng upaho, puithiam lalte leh leh- 66 khaziaktute chu an rawn inkhâwm a, an rorêlnaah chuan an hruai

a, "Krista i nih zet chuan min hrilh rawh," an ti a. Tin, ani 67 chuan an hnênah, "Hrilh che u mah ila in awi lo vang; zâwt 68 che u mah ila in chhâng lo vang. Nimahsela, tûn achinah chuan 69 Mihring Fapa hi Pathian thiltihtheihna ding lamah a  tu tawh ang," a ti a. Tin, an zain, "Nang hi Pathian Fapa chu i ni em ni 70 le?" an ti a. Tin, ani chuan an hnênah, "Ni e," a ti a. Tin, 71 anni chuan, "Eng hriatna dang nge kan ngaih tawh ang? keimahni ngeiin ama ka chhuak kan hre tawh alâwm," an ti a.

23 Tin, pungho zawng zawng chu an tho va, *Isua* chu Pilata 1 hnênah an hruai ta a. Tin, "He mi hian kan chite a 2 tikhawlo va, Kaisara hnênah chhiah chawi a khap a, Krista, lal, a 3 intih kan hria e," tiin, an h k ta a. Tin, Pilatan a hnênah, "Judeate lal i ni em?" tiin, a zâwt a. Tin, ani chuan a hnênah, 4 "Ni e," a ti a, a chhâng a. Tin, Pilatan puithiam lalte leh 5 mipuite hnênah chuan, "He mi chungah hian engmah sual ka hmu lo ve," a ti a. Nimahsela, anni chuan, "Galili ramah a  tan a, he mi hmun thleng hian, Judai ram khaw tinah zirtirin, mi 6 zawng zawng a chawk hnawk  hn a ni," tiin, an bei lehzual sauh va. 7

Tin, Pilatan chu chu a hriatin, chu mi chu Galili rama mi a 6 nih leh nih loh a zâwt a. Tichuan, Heroda biala mi a ni tih a 7 hriat veleh Heroda hnênah a t r ta a; ch ng lai chuan ani pawh chu Jerusalem khuaah a awm bawk a.

Tin, Herodan Isua a hmuh chuan a lâwm  m  m a; a chanchin 8 a hriat av ngin, hm n ata tawh hmuh a duh hle r ng a, a thilmak 9 tih engemaw tal hmuh pawh a beisei a. Tin, thu tam tak a zâwt 10 a; nimahsela a engmah chu a chhâng si lo. Tin, puithiam lalte 11 leh lehkhaziaktute chuan dingin nasa takin an h k chiam a. Tin, 12 Heroda leh a sipaite chuan Isua an hmusit a, nuihza siam n n an hmang a, tin, puan ropui tak sintirin Pilata hnênah a t r leh ta a. Tin, chu mi ni tak chuan Heroda leh Pilata chu an inngeih 13 ta a; chu mi hma zawng chu an intai  hn a ni.

Tin, Pilatan puithiam lalte, hotute, mi zawng zawngte a ko 13 kh wm a, an hnênah, "'Mite a tikhaw lo,' tiin, he mi hi ka hn n- 14 ah in rawn hruai kha a ni a; tin, ngai rawh u, in hmaah ka chhuah- chh l a, in h kna thuah kh n he mi chungah hian engmah sual ka hmu lo a ni; Heroda pawhin a hmu hek lo; kan hnênah a rawn 15 t r leh ta mai a nih hi; ngai rawh u, thihsna khawp meuhvin engmah a ti lo ve. Chutichuan ka v l ang a, ka chhuah mai d wn 16 a ni," a ti a.

Nimahsela, rual takin an au va, "He mi hi chu tiboral la, 18 Barabba kha min chhuah sak z wk rawh," an ti a. (Chu mi chu 19 khawpuia helna engemaw av ng leh, tual a thah avânga, t n ina t ng a ni.) Pilata erawh chuan, Isua chhuah a duh a, an 20 hnênah thu a sawi leh a; nimahsela, an au va, "Kraws-ah 21

khêngbet rawh, kraws-ah khêngbet rawh," *an* ti a. Tin, ani chuan 22 a vawi thumnaah an hnênah, "Engah maw? he mi hian engnge a tihual ni? Thihna khawp meuh a chungah engmah ka hmu lo; chutichuan ka vêl ang a, ka chhuah mai dâwn a ni," a ti a. Anni erawh chuan aw ring takin kraws-a khêngbet tûrin an ngên 23 lui hrâm a. Tin, an aw chuan a vaudai ta a.

Tin, Pilata chuan an ngen anga ti tûrin thu a titlu ta a. 24 Helna leh tualthah avânga tân ina tâng an dîl kha a chhuah a; 25 Isua erawh chu an duh duha tihah a pe ta a.

Tin, an hruai bo laiin, Simona, Kurini khuua mi, ram lam 26 ata lo kal an man a, Isua hnung lama pu tûrin a chungah kraws chu an nghat a.

Tin, mi narân leh hmeichhia âwm chûma ṭap ṭap, mipui nasa 27 takin an zui a. Isua erawh chuan an lam a hawi a, "Jerusalem 28 fanute u, mi ṭah suh u, nangmahni leh in fate tân ṭap zâwk rawh u. Ngai teh u, a ni a lo la thleng ang, chûng niah chuan, 'Hmeichhe 29 chingte, nau pai ngai lohna pumte, nau hnêk ngai loh hnûtête chu a eng a thâwl e,' an la ti ang. Chutih hunah chuan, miten tlâng 30 hnênahte, 'Min delh rawh,' an la ti ang a; mual hnênahte, 'Min khuh rawh,' *an la ti ang*. Thing hring maha hetiang an tih chuan, 31 a rovah chuan eng ti takin ti ang maw?" a ti a.

Tin, a hnênah mi dang pahnih, mi sual, tihhlum tûrin an 32 hruai ve a.

Tin, Lu Ruh an tih hmun chu an thlenin, chutah chuan 33 kraws-ah an khêngbet a, mi sualte nêñ, a ding lamah pakhat, a vei lamah pakhat.

Tin, Isuan, "Ka Pa, anni hi ngaidam rawh; an thiltih hi an 34 hre lo a nih hi," a ti a.

Tin, a silhfênte chu *an* insemin ṭhum an vâwr a. Tin, vân- 35 tlângho chuan dingin an thlîr a. Tin, hotute pawhin, "Mi dang *mah* a tidam ṭhin alâwm; Pathian thlan Krista a nih zet chuan amah *pawh* intidam ang hmiang," tiin, an tiel a. Tin, sipaite 36 pawhin auiyah chu nuihza siam nân an hmang a, a hnênah an lo kal a, zu thûr an pe a, "Jodate lal i nih zet chuan, intidam rawh," 37 an ti a. Tin, a chung lamah chuan, "**He Mi hi Jodate Lal a ni**," 38 tiin, lehkha a awm.

Tin, *an* mi sual khai pakhat chuan Isua a hau va, "Krista chu 39 i ni lo vem ni? intidam la, keini pawh min *tidam ta che*," a ti a. Nimahsela, pakhat chuan chhân pahin a zilhhau va, "Pathian 40 meuh pawh i 'hlau na nge? thuhmun rengin an hrem che hi. Keini zawng hremzia rêng kan ni; kan thiltih man chauh hmu 41 kan nih hi; he mi hi zawngin engmah a tisual si lo," a ti a. Tin, 42 "Isu, i ram i thlén hunah mi hre reng ang che," a ti a. Tin, 43

ani chuan a hnênah, “Tih tak meuhvin ka hrilh a che, Vawiinah hian ka hnênah Paradis-ah i awm ve ang,” a ti a.

Tin, chawfâk hun lai a lo ni a, *chu mi achin* behliang mun hun 44 thlengin khawvèl a lo thim ta vek a, ni êng a reh ta a; tin, Pathian 45 biak in puan zâr chu a laiah a lo thlér ta a. Tin, Isua aw ring tak- 46 in a au va, “Ka Pa, i kutah ka thlarau ka kawltîr e,” a ti a. Tin, chu chu a tih zawhin a thlarau a thlah ta a.

Tin, sipai za hotu chuan thil awmzia chu a hmuhin, “He mi 47 hi matheilovin mi fel tak a ni phawt mai,” tiin, Pathian a fak ta a. Tin, chu ennawm chu *thlir túra* mipui rawn inkhâwm zawng 48 zawnge chuan thil awmziate chu an hmuhin an âwmte chûm chûmin an haw leh ta a. Tin, a hmélhriatte zawng zawng leh, 49 hmeichhia Galili ram aṭanga rawn zuite chu, chûng thil chu thlîrin hla takah an ding a.

Tin, ngai teh, mi pakhat a hming Josefa, rorêltu, mi tha tak, 50 fel tak a awm, (an rorêl leh an thiltih pawh kha a remti lo rêng 51 a ni) Judeate khua Arimathaia *mi a ni a*, Pathian ram a beisei thîn a. Chu mi chu Pilata hnênah a kal a, Isua ruang a dîl a. Tin, 52 a la thla a, puan zai sînin a tuam a, thlân, lung kerkuak, tumah la zalh ngai lohnaah, a zalh a. Tin, chu *mi ni* chu Inrinni a ni a, 54 Chawlhni a lo ni lek lek tawh si a. Tin, hmeichhia, Galili ram 55 aṭanga a hnêna lo kalte khân an zui zêl a, thlân leh a ruang zalh- zia chu an hmu a. Tin, an haw leh a, englo rimtuite leh hriak 56 rimtuite an siam a.

24 Tin, Chawlhni chuan thupêk angin an châwl ta a; ni 1 sarih ni hmasa berah erawh chuan, vârtianah, englo rimtui 2 an siamte chu kengin, thlânah chuan an va kal a. Tin, thlân 3 ata lung chu lum sawnin an hmu a; tin, an lût a, Lal Isua ruang 4 chu an hmu si lo.

Tin, heti hi a ni a, chûng avânga an mangan lai chuan, ngai teh, 4 mi pahnih puan mi ênkhalthhei sin an kiangah an lo ding a; tin, 5 an hlauhva an hmaia lei an sîk laiin, anni chuan an hnênah, 6 “Engatinge mitthi zînga mi nung in zawn? Hetah a awm tawh 7 lo ve, a tho leh ta; Galili rama a awm laia in hnêna a thu sawi kha hre leh rawh u, ‘Mihring Fapa hi mi sualte kuta mantîrin a awm ang a, kraws-ah an khêngbet ang a, ni thum niah chuan 8 a tho leh tûr a ni,’ a tih kha,” an ti a.

Tin, a thu chu an lo hre leh ta a, thlân ata chu an haw leh a, 9 sâwm leh pakhatte leh mi dang zawnge zawnge hnênah chuan chûng thil zawnge zawnge chu an hrilh a. (Chûng hmeichhiae 10 chu Magdalini Mari te, Joani te, Jakoba *nu* Mari te an ni a; an hnêna hmeichhe dangte pawhin tirhkohte hnênah chuan chûng 11 thu chu an hrilh bawk a.) Nimahsela, chûng thu chu thu *mai* maiah an ruat a, an awi sak lo va. Nimahsela, Petera chu a tho 12

va, thlānah chuan a tlān ta a; tin, a kūn a, a bih a, puan zai sīn awmte chauh chu a hmu a; tichuan, thil awmzia chu mak ti takin a in lamah a haw ta a.

Tin, ngai teh, chu mi ni tak chuan, an zīngā mī pahnih chu 13 khaw pakhat Emmau an tiyah chuan an kal dāwn a, chu mi khua chu Jerusalem khua atāngin fing sawmruk a ni a. Tin, thil lo 14 thleng zawng zawng chu an sawi dūn zēl a. Tin, heti hi a ni a, 15 an sawia an inhrial lai chuan, Isua ngeiin a rawn pan a, an hnēnah a kal ve ta a. Nimahsela, amah chu an hriat theih loh nān, 16 an mit chu tihvaihin a awm a. Tin, an hnēnah, “Kal paha in 17 sawi dun kha, eng thu nge ni?” a ti a. Tin, ngui takin an ding ta a.

Tin, a hming Kleopa zāwkin a hnēnah, “Jerusalem khuaah 18 nangmah chauhvin em ni i chēn, tūn laia thil awmzia hi i hriat loh ni?” a ti a, a chhāng a. Tin, ani chuan an hnēnah, “Eng 19 thil maw?” a ti a. Tin, anni chuan a hnēnah, “Nazaret Isua, Pathian leh mi zawng zawng mithmuha a thuah leh a thiltiha zāwlnei hmingthang tak chanchin thu; puithiam latle leh kan 20 hotuten thah thu pēk tūrin an hruai a, kraws-a an khenbehzia thute pawh kha. Keinin Israelte tlantu tūr kha a nih kan beisei 21 tehlul nēn. Engpawh ni sela, chūng thil thlenna chin chu vawiin nēn ni thum a ni tawh. Chūng lo pawh chu kan pāwlte hmeichhia 22 tuteemaw, zīngah a thlānah an va kal a, min rawn timangang a; a ruang hmu si lovin, ‘Pathian vāntirhkohte inlār kan hmu a, 23 chu mite chuan a nung leh tih an sawi e,’ an rawn ti a. Tin, kan awmpui zīngah tuteemaw thlānah chuan an kal a, hmeichhiae 24 sawi ang ngeiin an hmu a; nimahsela, amah chu an hmu si lo va,” an ti a.

Tin, ani chuan an hnēnah, “Mi àte u! zāwlneite thu sawi 25 zawng zawng awi kawnga ngawngte u! Kristan chūng thil chu 26 tuarin a ropuinaa a luh tūr a ni rēng lo vem ni?” a ti a. Tin, 27 Mosia leh zāwlneite zawng zawng lehkhaah a ṭan a, Pathian Lehkha zawng zawnga ama chanchin ziak apiang chu anmahni a hrilhfiah zēl a.

Tin, an kalna tūr khua chu an thleng dāwn ta a; tin, ani chu 28 hla deuhva kal tum angin a awm a. Tin, kāin an chelh a, “Kan 29 hnēnah awm ta che; khua a tlai dāwn ta a, ni pawh a tlāk dāwn tawh hi,” an ti a. Tichuan, an hnēna awm tūrin a lūt ta a. Tin, 30 heti hi a ni a, an hnēnah chaw kīla a ṭhutin chhāng a la a, mal a sāwm a, a phel a, an hnēnah a pe a. Tin, an mit a lo vār a, a hmēl 31 an lo hre ta a; tin, ani chu a ral ta mai a. Tin, anni chuan, “Kal- 32 kawnga min biak laia Pathian Lehkha Thute min hrilhfiah lai khān kan thinlung a harh huai rēng lāwm ni kha?” an inti a. Tin, chu mi lai tak chuan an tho va, Jerusalem khuaah an kīr leh 33

a, sâwm leh pakhatte leh an thiante awm khâwm chu an hmu a, “ Lalpa chu a lo tho leh tak zet a ni, Simona hnênah pawh a inlár 34 ta,” an lo ti a. Tin, anni *pawhin* kalkawnga thil lo tleng leh, 35 chhang a phel a, a hmêl an lo hriat tâkziate chu an hrilh *ve* bawk a.

Tin, chûng thu chu an sawi laiin amah ngei chu an zîngah 36 a lo ding a, an hnênah, “ In chungah tlamuanna *awm* rawh se,” a ti a. Nimahsela, râpthlât an ti êm êm a, an hlau va, 37 tlilarau hmuah an inruat a. Tin, ani chuan an hnênah, “ Enga- 38 tinge in mangan? Engahnge in rilruah rinhlelhna a lo awm? Ka kutte, ka kephahte hi en rawh u, hei keimah ngei kha ka nih hi! 39 Mi dek ula, en rawh u; mi hmuh ang hian tlilarauvin tisa leh ruh a nei lo ve,” a ti a. Tin, chu chu a sawi zawhin a kutte, a kephahte 40 an hnênah a entîr a. Tin, an lâwm luattuk avânga an la 41 awi loh cheu va, mak an tih chhûngin, an hnênah, “ Hetah englo ei tûr in nei em?” a ti a. Tin, sangha rawh hrang khat an pe a. 42 Tin, a la a, an hmaah chuan a ei ta a. 43

Tin, an hnênah, “ Hêng hi ka thu kha a ni, Mosia Dânahte, 44 Zâwlnei *Lehkhabuahte*, Fakna Hla *Buahte* ka chanchin ziak apiang a lo thlen tûrzia in hnêna ka awm laia ka hrilh *thin* che u kha,” a ti a. Tichuan, Pathian Lehkha Thu hriat nân an thinlung 45 a tifing ta a; tin, an hnênah, “ Hetiangin ziak a ni, ‘ Krista chuan 46 hrehawm a tuar ang a, ni thum niin mitthi zîng ata a tho leh ang a, ama hmingin simna *thu* leh sual ngaihhnathiamna *thu* Jerusalem 47 khuaa  anin, hnam tin hnênah an hril ang,’ tiin. Chûng thil 48 zawng zawng chu a hretu in ni e. Tin, ngai teh u, ka Pa thil tiam 49 chu in chungah ka rawn tîr dâwn e; nimahsela, chung lam ata thiltihtheihnaa an thuam hma loh che u zawng khawpuiah hian awm reng rawh u,” a ti a.

Tin, Bethani dai kiang thlengin anni chu a hruai chhuak a; 50 tin, a bân a phar a, mal a sâwm sak a. Tin, heti hi a ni a, mal a 51 sâwm sak lai takin anni chu a then a, vâna hruai chhohvin a awm ta a. Tin, chibai an bûk a, lâwm êm êmin Jerusalem khuaah 52 an kîr leh ta a; tin, Pathian biak inah chuan Pathian fakin an 53 awm fo *thin* a.

Chanchin Tha Johana Ziak

I A tîrin Thu a awm, Thu chu Pathian hnênah a awm, Thu 1
chu Pathian a ni. Chu mi chu a tîrin Pathian hnênah a 2
awm. Engkim a zain ama siam a ni; thil siam zawng zawng 3
hi ama siam loh engmah a awm lo. Amahah chuan nunna a awm; 4
chu mi nunna chu mihringté ênna a ni a. Êng chu thim zîngah 5
a lo êng a; thimin chu chu a hre lo.

Pathian tirh mi pakhat a lo awm a, a hming chu Johana a ni. 6
Chu mi chu hriattîr tûrin a lo kal a, êng thu chu hriattîr tûrin; 7
amah avânga mi zawng zawngin an rinna tûr. Ani chu êng chu 8
a ni lo, êng thu chu hriattîr tûra lo kal a ni zâwk e.

Êng tak mi tin tiêng ñ |hîn kha a awm a, khawvélah a lo kal mék 9
a ni. Ani chu khawvélah a awm, khawvélama siam a ni, khawvélín 10
amah a hre si lo. Amaha mite hnênah a lo kal a, amaha miten an 11
lo lâwm si lo. Nimahsela, amah lâwm apiang chu, an hnênah 12
Pathian fate nih theihna tûr a pe, a hming ringtute chu; chûng 13
mite chu thisen hrin an ni lo va, tisa duhzâwnga hrin an ni hek lo, 14
mipa duhzâwng pawha hrin an ni hek lo, Pathian hrin an ni zâwk e.

Tin, Thu chu tisaah a lo chang a, kan zîngah a awm ta a, (Pa 14
fa mal neih ropui angin a ropuizia kan hmu,) khawngaih leh
thutakin a khat.

Johan an a thu a hriattîr a, a au va, “ ‘ Ka hnunga mi zui tûr 15
khân mi lehkhâlh tawh a ni, ka hmaa awm tawh rêng a nih
avângin,’ tia, a thu ka sawi kha amah hi a ni,” a ti a.

A famkimna kan chang theuh, khawngaih chunga khawngaih 16
leh chhâwnna nén. Dân *thu* Mosian a pe, khawngaihna leh 17
thutak Isua Krista avângin a lo awm.

Tuman eng lai mahin Pathian an hmu lo, a Fapa mal neih, 18
Pa ângchhunga awm ngei khân, a chanchin a hril tawh a ni.

Tin, Judaten, “ Tunge i nih?” tia, zâwt tûra, Jerusalem khua 19
ata a hnêna puithiamte leh. Levia chia mite an tirh lai khân hêng
hi Johana thu lo hriattîr chu a ni: tang lovin a inpuang a, “ Krista 20
chu ka ni lo ve,” tiin, a inpuang a. Tin, anni chuan a hnênah, 21
“ Tunge i nih le? Elija i ni em?” an ti a, an zâwt a. Tin, ani
chuan, “ Ka ni lo ve,” a ti a. “ Zâwlnei kha i ni em?” an ti a.
Tin, ani chuan, “ Ni lo ve,” a ti a, a chhâng a. Tin, anni chuan 22
a hnênah, “ A nih leh, tunge i nih? min tirtute kan chhân theih
nân min hrilh ta che. I chanchin rêng engnge i sawi *dawn*?” an ti a.

Tin, ani chuan ““Lalpa kalkawng tirual rawh u,’ tia, thlalêra 23
 autu aw ka ni, Zâwlnei Isaia sawi ang khân,” a ti a. An mi tirhate 24
 chu Pharisaiter hnêna mi an ni a. Tin, anni chuan a hnénah, 25
 “Krista tal, Elija tal, zâwlnei tal chu i nih si loh chuan, engatinge
 i baptis thin le?” an ti a, an zâwt *leh* a. Tin, Johanan an hnê- 26
 ah, “Keiin tuiin ka baptis thin, in zîngah mi pakhat in hriat
 loh a ding a ni, ani chu mi zuitu tûr chu a ni a, a pheikhawk hrui 27
 phelh tlâk pawh ka ni lo ve,” a ti a, a chhâng a.

Chûng thil chu Jordan râla Bethani khuaah, Johana baptis- 28
 naah khân an ti a ni.

Tin, atûkah chuan Johanan Isua a hnénah lo kal dâwnin a 29
 hmu a. Tin, a sawi a, “En teh u, Pathian Beram No khawvél
 sual kalpuitu tûr saw! Saw mi saw a ni, ‘Mi pakhat mi lehkhalh 30
 khân mi zui dâwn, ka hmaa awm sa rîng a ni,’ ka tiha kha. Amah 31
 chu ka lo hre si lo; nimahsela, Israelte hnêna a lo lan nân, tuia
 baptis-in ka lo kal a ni,” a ti a.

Tin, Johanan a thu a hriattir a, a sawi a, “Thlarau chu thuro 32
 angin vân ațanga chhuk ka hmu a, a chungah a fu reng a. Amah 33
 chu ka hre si lo va, nimahsela, tuia baptis tûra mi tirtu khân ka
 hnénah, ‘Tu chungah pawh Thlarau zuk fua, a chunga awm reng
 i hmuh apiang, amah chu Thlarau Thianghlima baptistu tûr chu
 a ni ang,’ mi ti a. Chu chu ka hmu tawh a, he mi hi Pathian 34
 Fapa a ni tih ka hriattir tawh,” a ti a.

Tin, atûk lehah Johana a ding a, zirtîrte pahnih nêñ: tin, 35
 Isua vei vâk lai a en a, “En teh u, Pathian Berâm No saw,” a ti a. 36
 Tin, a zirtîrte pahnih chuan a thu sawi chu an hria a, Isua an zui 37
 ta a. Tin, Isua a hawi a, an rawn zui a hmu a, an hnénah, “Eng- 38
 nge in zawn?” a ti a. Tin, anni chuan, “Rabbi, (chu chu Zir-
 tirtu tihna a ni), khawiahnge i awm?” an ti a. Anin an hnénah, 39
 “Lo kal ula in hmu ang,” a ti a. Chutichuan, an kal a, a awmna
 chu an hmu a, chu mi ni chuan a hnénah an awm reng a; zanriah
 chhum hun lai a ni a.

Johana thu sawi chu hriaa Isua zuitute pahnih chu, a pakhat 40
 zâwk chu Andria, Simon Petera unau a ni. Ani chuan a hmasa 41
 berin ama unau Simon a hmu a, a hnénah, “Messia kan hmu
 ta,” a ti a, (chu chu Krista tihna a ni). *Tichuan*, Isua hnénah 42
 a rawn hruai a. Isuan ani chu a lo en a, “Johana fapa Simona
 i ni, Kiphaa an vuah ang che,” a ti a, (chu chu Petera tihna a ni).

Tin, atûkah chuan Isua chuan Galili rama kal a tum a, Philipa 43
 a hmu a, a hnénah, “Mi zui rawh,” a ti a. Philipa chu Bethsaida 44
 khuaah mi a ni, chu chu Andria leh Petera awmna khua bawk a
 ni. Philipa chuan Nathanaela a hmu a, a hnénah, “A chanchin 45
 Mosian Dân *Lehkhabua* a ziak leh, Zâwlneiten *an ziak* kha, amah
 chu kan hmu ta, Nazaret Isua, Josefa fapa chu,” a ti a. Tin, 46

Nathanaela chuan a hnênah, "Nazaret khuaah thil tha a chhuak thei em ni?" a ti a. Philipa chuan a hnênah, "Lo kal la, en rawh," a ti a.

Isuan Nathanaela a hnêna lo kal dâwnin a hmu a, a chanchin 47 a lo sawi a, "En teh u, Israel mi tak, ngamthlêmna rêng nei lo saw," a ti a. Nathanaela chuan a hnênah, "Nangin engtinngé 48 mi hriat?" a ti a. Isuan a hnênah, "Philipan a koh hma che a, theipui bula i awm lai khân, ka hmu che asin," a ti a, a chhâng a. Nathanaelan a hnênah, "Rabbi, Pathian Fapa i ni, Israelte 49 Lalber i nih hi," tiûn, a chhâng a. Isuan a hnênah, "Theipui 50 bulah ka hmu che asin, i hnêna ka tih avângin i ring a ni maw? Hêng aia thil ropui zâwk hi i la hmu ang," a ti a, a chhâng a. Tin, Isua vêkin a hnênah, "Tih tak meuhvin, tih tak meuhvin ka 51 hrilh a che u, Vân inhawngah, Pathian vântirhkohte Mihring Fapa chungah hian chhuk leh chho in la hmu ang," a ti a.

2 Tin, ni thum niah, Galili rama Kana khuaah lawi chaw a 1 awm a, chutah chuan Isua nu a awm. Isua leh a zirtîrte 2 pawh lawi chaw eiah an sâwm a. Tin, uainin a daih ta lo va, Isua 3 nu chuan a hnênah, "Uain an tlachham ta e," a ti a. Tin, Isuan 4 a hnênah, "Hmeichhia, nanga mi lo hriat sak tûr engnge awm? ka hun a la thleng lo ve," a ti a. Tin, a nun rawngbâwtute hnênah, 5 "In hnêna a sawi apiang chu ti zél ang che u," a ti a. Tin, 6 Judate silfai dân angin lung tuibél paruk, bûk sawmli hmun hnîh emaw, hmun thum emaw leng theuh, chutah chuan an hûng a. Tin, Isuan an hnênah, "Tuibêlahte tui tikhat rawh u," a ti a. Tin, 7 a rawng rualin an tikhat theuh va. Tin, an hnênah, "Tûnah 8 thâl ula, ruai'theh fatu hnênah kalpui rawh u," a ti a. Tin, an kalpui ta a.

Tin, ruiat'heh fatu chuan, tui uaina lo chang ta chu a tem a, 9 a chhuahna chin a hre lo va, (tui thâl rawngbâwtute erawh chuan an hria a), nupui nei tûra chu a ko ta a, a hnênah, "Mi tinin a 10 tîrin uain tha an dah chhuak thîn, tin, a tam deuh an in hnuin a tha lo deuh chu an dah chhuak thîn; nang zawngin tûn thlengin uain tha i la vawn hi," a ti a. Isuan he a thilmak tih tantirhna hi 11 Galili ram Kana khuaah chuan a ti a, a ropuizia a lantîr ta a; tin, a zirtîrte chuan ani chu an ring a.

Tin, chu mi hnuah chuan Kapernaum khuaah a zuk kal a, amah 12 leh a nu nêñ, a unaute nêñ, a zirtîrte nêñ; chutah chuan ni rei lo tê an awm a.

Tin, Judate Kalhlén Kût a hnai tawh a, Isua Jerusalem khuaah 13 a han kal a. Tin, Pathian biak ina sebâwgngte, berâmté, thurote 14 zuartuho leh, tangka thlengtuho thu a hmu a. Tin, hruihralin 15 vuakna a siam a, berâm leh sebâwgng a zain Pathian biak in a tâng chuan a hnawt chhuak a, tangka thlengtute tangka chu a leihbua

a, an dawkhânte a namthlûk sak bawk a; tîn, thuro zuartute 16 hnênah chuan, "Hêng thil hi heta ɔ̄ngin kalpui rawh u, ka Pa in sumdâwnna inah siam suh u," a ti a. (Tin, "I ina ka ɔ̄thahnem- 17 ngaihin mi ei zo vang," tih ziak a ni tih, a zirtirte chuan an hre leh ta a.) Chutichuan, Judaten a hnênah, "Hêng thil i tih hi 18 chhinchhiahna engnge min hmuhtîr theih?" an ti a, an chhâng a. Isuan an hnênah, "He in hi tichhia ulang, ni thum chhûngin 19 ka tungding leh ang," a ti a, a chhâng a.

Tin, Judate chuan, "He in hi kum sawmli leh kum ruk sak 20 a ni, nangin ni thum chhûngin i tungding ang maw?" an ti a.

(Nimahsela a taksa in thu sawi a lo ni zâwk si. Chuvângin, ²¹ mitthi zîng ata a thawh lehin, chu mi thu chu a sawi tawh tih a zirtirten an hre leh ta a; tin, Pathian Lehkha Thu leh Isua thu sawi chu an ring ta a.)

Tin, Kalhlén Kûta, Jerusalem khuaa a awm lai chuan a thilmak tîte a hmu a, mi tam takin a hming an ring ta a. Nimahsela, 24 Isua chu an lakah a ngampa lo, mi zawng zawng a hriata, mihring thu tumaha hrilfiah a ngaih loh avângin; amahin 25 mihring chhûnga awm apiang chu a hre si a.

3 Tin, Pharisaite zîng mi, a hming Nikodema, Judate hotu 1 pakhat a awm; chu mi chu zânah Isua hnênah a lo kal a, 2 a hnênah, "Rabbi, Pathian hnêñata zirtirtua lo kal i ni tih kan hria; Pathian an chunga a awm loh chuan hêng thilmak i tih ang 3 hi tuman an ti thei lo vang," a ti a. Tin, Isuan a chhâng a, a hnênah, "Tih tak meuhvin, tih tak meuhvin ka hrilh a che, Mi tu-pawh an pian thar loh chuan, Pathian ram an hmu thei lo vang," 4 a ti a. Nikodeman a hnênah, "Mi a tar hnuin engtinne a pian theih ang? A nu pumah vawi hnih lütin a piang thei em ni?" a ti a.

Isuan a chhâng a, "Tih tak meuhvin, tih tak meuhvin ka hrilh a che, Mi tupawh tuiah leh thlarauva an pian loh chuan Pathian ramah an lüt thei lo vang. Tisaa piang apiang tisa a ni; Thlarauva 6 piang apiang thlarau a ni. I pian thar tûr ka tih che hi mak ti suh. Thli khawiah pawh a duh duhin a tleh ɔ̄hn, a ri i hria e, 7 nimahsela khawi aṭanga lo kal nge, khawiahnge a kal dâwn tih pawh i hre si lo; tupawh Thlarauva piang chu chutiangin an awm," a ti a. Tin, Nikodeman a chhâng a, a hnênah, "Chûng 9 thil chu engtinne a awm theih ang?" a ti a. Isuan a chhâng a, 10 a hnênah, "Israelte zirtirtu i ni si a, chûng chu i hre lo maw? Tih tak meuhvin, tih tak meuhvin ka hrilh a che, Keinin kan 11 hriat chu kan sawi ɔ̄hn, kan hmuh chu kan hriattîr ɔ̄hn; nimahsela, kan thu hriattîr in awi si ɔ̄hn lo. Khawvâla thil ka hrilh che u 12 mah awi lo che u a, vâna thil hrilh che u ila engtinne in awi 13 ang? Vânah tumah an lâwn ngai lo, vân aṭanga lo chhuka chauh lo hi chu, Mihring Fapa vâna awm hi.

“ Tin, Mosian thlalêrah rûl a khaikân ang khân, Mihring 14 Fapa hi khaikânin a awm bawk tûr a ni; tupawh a ring apiangin 15 amah avânga chatuana nunna an neihna tûrin. Pathianin khaw- 16 vêl a hmangaih êm êm a, chutichuan a Fapa mal neih chhun a pe a, amah chu tupawh a ring apiang an boral loh va, chatuana nunna an neih zâwk nân. Khawvêl thiam loh chantîr tûrin Pathian- 17 in a Fa khawvêlah a tîr lo, khawvêl amah avânga an dam theihna tûrin a tîr a ni zâwk e.

“ Tupawh amah ring chu thiam lohvin an awm lo vang, 18 tupawh ring lo chu tûn apangin thiam lohvin an awm, Pathian Fapa mal neih hming an rin loh avângin. Hei hi thiam lohna a 19 ni, êng khawvêlah a lo kal a, nimahsela miten êng aiin thim an duh zâwk, an thiltihte a sual avângin. Tupawh thil tisual 20 apiangin êng an haw thîn, êngah pawh an lo kal lo, chutilochuan an thiltihte a lang ang. Amaherawhchu, tupawh tidik apiang an 21 thiltihte Pathian avânga ti an ni tih a lan nân, êngah an lo kal thîn,” a ti a.

Chûng hnua chuan Isua a zirtîrte nêñ Judai ramah an kal a, 22 chutah chuan *Isua* an hnênah a awm reng a, a baptis thîn a. Johana pawhin Ainon-ah, Salim khaw kiangah a baptis bawk a, 23 chutah chuan tui a tam avângin; tin, mi an lo kal a, baptisma an chang hlawm a. Chutih lai chuan Johana tân inah an la 24 khung si lo va.

Tin, Johana zirtîrte leh Juda pakhat, silfai thuah an lo inhnial 25 a. Tin, Johana hnênah an lo kal a, a hnênah, “ Rabbi, Jordan 26 râla i hnêna awm, a thu mi i hriattir khân ngai teh, kha mi khân mi a baptis a, mi zawng zawng a hnênah an lo kal a ni,” an ti a.

Johan an chhâng a, “ Mihringin engmah an nei thei lo, vâna 27 mi pêk a nih loh chuan. ‘ Kei Krista ka ni lo ve, a hmaa mi tirh 28 ka ni,’ ka tih kha, nangni ngei mi hriatputi in ni. Mo neitu 29 chu a pasal chu a ni; nimahsela, pasala thian ding chunga a thu hriaa chu, pasal aw avângin a lâwm êm êm thîn; hei ka lâwmna a thleng ta a nih hi. Ani chu tlatlum tûr a ni, kei erawh chu 30 lâng tûr ka ni.

“ Chung lam atanga lo kal chu mi zawng zawng aia chung- 31 nung ber a ni; leia piang chu leia mi a ni a, lei thu a sawi thîn, vân atanga lo kal chu mi zawng zawng aia chungnung ber a ni. A hmuh leh a hriat apiang a hriattir thîn a ni; tuman a thu hriat- 32 tîr an awi lo. A thu hriattir awi chuanin, ‘ Pathian chu mi dik tak 33 a ni,’ tiin, a hming nemin a ziak. Pathian tirh chuanin Pathian 34 thu a sawi thîn; ani chuan teh kherin Thlarau a pe si lo. Pain 35 Fa a hmangaih a, a kutah engkim a zain a pe tawh. Tupawh Fa 36 ring apiangin chatuana nunna an nei tawh; nimahsela, tupawh

Fa thu awi lo apiangin nunna an nei lo vang a, Pathian thinur an chungah a awin reng zâwk a ni,” a ti a.

4 Tin, Isuan Johana aiin zirtîr tam zâwk a siam leh a baptis 1
tih Pharisaiten an hria tih Lalpa chuan a hriat veleh, (nimah- 2
selâ Isua meuh chuan a baptis lo, a zirtîrten *an baptis* zâwk thîn), 3
Judai ram chu a kalsan a, Galili ramah a kîr leh ta a. Tichuan 4
Samari ram a kal tleng tûr a ni.

Chutichuan, Samari ram khaw pakhat, Sukar an tih chu a lo 5
thleng a, Jakoban a fa Josefa hnêna hmun a pêk kiang kha; Jakoba 6
tuichhunchhuah pawh kha chutah chuan a awm. Chutichuan, 7
Isua chu a kal hah avângin tuichhunchhuah sirah chuan a thu 8
chawt a: chawfâk hun lai a ni a. Tin, Samari hmeichhe pakhat 9
tui chawiin a lo kal a. Isuan a hnênah, “In tûr mi pe rawh,”
a ti a. (A zirtîrte lah chu ei tûr leiin khuaah an kal tawh si a.)
Chutichuan, Samari hmeichhia chuan a hnênah, “Nang Juda 10
mi i ni a, kei Samari hmeichhia ka ni si a, eng tizia nge ka hnêna
in tûr mi dîl?” a ti a. (Judaten Samari mite engah mah an
hmang ngai si lo).

Tin, Isuan a chhâng a, a hnênah, “Pathian thilpêk leh, 10
‘In tûr mi pe rawh,’ i hnêna titu hi hria la chu, nangin a hnênah
i dîl zâwk tûr a ni a, tin, anin tui nung a pe tawh tûr che a ni,”
a ti a. Tin, hmeichhia chuan a hnênah, “Ka pu, khaina eng- 11
mah i nei si lo va, tuichhunchhuah a thûk vei nêñ, khawi ata nge
tui nung chu i hmuh? Kan pu Jakoba aiin i ropui zâwk em ni?
Ani chuan he tuichhunchhuah hi min pe a, amah pawhin a in 12
a, a fapate, a rante nêñ,” a ti a. Tin, Isuan a chhâng a, a 13
hnênah, “Tupawh he tui in apiang an tuihâl leh ang; tupawh an 14
hnêna ka pêk tûr tui in apiang erawh chu, kumkhuain *an* tuihâl
lo vang, keiin *an* hnêna tui ka pêk tûr chu *an* kawchhûngah tui
hna a lo awm ang a, chatuana nun thlengin a chik chho vang,”
a ti a.

Tin, hmeichhia chuan a hnênah, “Ka pu, chu tui chu mi pe 15
rawh, ka tuihâl loh nân leh, hêng thleng thlenga tui chawi tûra
ka lo kal thîn loh nan,” a ti a. Tin, Isuan a hnênah, “I pasal 16
va ko la, hetah lo haw *leh* ang che,” a ti a. Tin, hmeichhia chuan 17
a hnênah, “Pasal ka nei hlei nêm,” a ti a, a chhâng a. Isuan a
hnênah, “Pasal ka nei hlei nêm, i tih hi, i ti dik e; pasal pangai i 18
nei tawh, tûna mi i neih hi i pasal a ni lo rêng a ni, he thu *hi i ti*
dik e,” a ti a. Hmeichhia chuan a hnênah, “Ka pu, zâwlnei 19
i ni tih ka hre ta. Keini thlahtute chuan he tlângah hian Pathian
chibai an bûk thîn; nimahsela, nangni zawngin, ‘Mîhrîngin 20
Pathian chibai an bûkna hmun tûr chu Jerusalem khuaah a awm,’
in ti thîn,” a ti a.

Tin, Isuan a hnênah, “Hmeichhia, ka thu awi rawh, he tlângah 21

kher lo pawh, Jerusalem khuaah kher lo pawh Pa chibai in bûk hun a thleng dâwn ta. Nangnin in hriat loh chibai in bûk 22 thîn; keini zawngin kan hriata chu chibai kan bûk thîn. Chhanhimna 23 Judate hnêñ ata a lo chhuak dâwn si a. Chutichuan a hun a thleng 23 dâwn ta, tûnah pawh a thleng tawh mêt, chu mi hunah chuan Pathian chibai bûktu taktaaten thlarau leh tih tak zetin Pa chibai 24 an bûk ang, Pain chutiang *mi* chu a chibai bûktu tûrin a zawng a ni. Pathian chu Thlarau a ni; a chibai bûktuten thlarau leh 24 tih tak zetin chibai an bûk tûr a ni,” a ti a. Tin, hmeichhia chuan 25 a hnêñah, “Messia, Krista an tih chu, a lo kal dâwn tih ka hria, ani chu a lo kal hunah engkim min la hril ang,” a ti a. Tin, Isuan 26 a hnêñah, “Keimah a betu che hi amah chu ka ni asin,” a ti a.

Tin, chutih lai chuan a zirtirte chu an lo kal a, hmeichhia 27 a bia chu mak an ti hle a; nimahsela, tuman, “Engnge i zawn?” ‘Engatinge hmeichhia i biak?’ pawh an ti lo. Tin, hmeichhia 28 chuan a tuibêl a kalsan a, khuaah a kal a, mite hnêñah, “Ka thil 29 tih apiang mi hril zêltu mi pakhat *a awm a*, lo kal ula, en teh u; Krista a ni thei âwm em?” a ti a. Tin, anni chu khua ata chu an 30 lo chhuak a, a hnêñ lam an pan ta a. Chu mi hlânin zirtirte 31 chuan a hnêñah, “Zirtirtu, ei rawh,” an ti chiam a. Nimah- 32 sela, ani chuan an hnêñah, “Chaw in hriat loh ei tûr ka nei e,” a ti a. Tin, zirtirte chu an inbia a, “A ei tûr miin an rawn ken 33 sak em ni chu le?” an inti a.

Tin, Isuan an hnêñah a sawi a, “Mi tîrtu duhzâwng tih leh, 34 a hna thawh zagh tûr hi ka chaw a ni. Nangnin, ‘Buh sengna tûr 35 thla li a la awm,’ in ti lâwm ni? Ngai rawh u, ka hrilh a che u, dâk ulang lote en rawh u, tûn apangin seng tûrin a êng a ni. A 36 âttuin hlawh a hmu thîn a, chatuana nun thlenga *awm tûrin* rah a seng thîn, a tuhtu leh a âttu an lâwm dun theih nân. ‘Pakhatin 37 a tuh thîn a, mi dangin a ât thîn,’ tih thu hi, chu miah chuan a dik hle a ni. In thawh rim loh ât tûrin ka tirh che u kha; mi 38 dangin an thawk a, nangnin an thawhsa chu in chhunzawm a ni,” a ti a.

Tin, hmeichhia chuan, “Ka thil tih apiang mi hril zêl,” tia, 39 a hriattir thu avâng khân, chu mi khuaa awm Samari mi tam takin Isua an ring ta a. Chutichuan Samari mite chu Isua 40 hnêñah an lo kal a, an hnêna awmah an ngén chiam a; tichuan, chutah chuan ni hnih a châm a. Tin, mi dang tam takin ama thu 41 avângin an ring *ve* ta a; tin, anni chuan, hmeichhe hnêñah chuan, 42 “Tûnah zet chuan i thu sawi avânga ring kan ni ta lo; keimahni ngeiin a thu kan hria a, he mi hi khawvél Chhandamtu a ni ngei tih kan hre ta,” an ti a.

Tin, chu mi ni hnih hnuah chuan chuta  angin a chhuak a, 43 Galili ramah a kal ta a. Isua ngeiin, zâwlnei chu ama khaw 44

lamah chuan chawimawiin a awm ngai lo tih a hriattîr si thîn a. Chutichuan, Galili ram a lo thlenin Galili rama miten an lo lâwm a, 45 Jerusalem khuua kût laia a thiltih zawng zawng an hmuh avâng khân; anni pawh chu kûtnaah chuan an kal ve si a.

Tin, Galili rama Kana khua, tui uaina a chantîrna kha a lo 46 thleng leh a. Tin, upa tuemaw a awm a, a fapa Kapernaum khuaah a dam lo va. Tin, Isua Judai ram ata Galili ramah a lo 47 kal tih a hriat veleh a hnênah a han kal a, a fapa zuk tidam tûrin a ngên chiam a, a thi lek lek si a. Tin, Isuan a hnênah, "Chhin- 48 chhiahnate leh thilmakte in hmuh loh chuan in ring tawp lo vang," a ti a. Tin, upa chuan a hnênah, "Ka pu, ka fa thih hmain lo 49 chhuk ta che," a ti a. Tin, Isuan a hnênah, "Haw leh ta mai 50 rawh, i fapa chu a dam tawh e," a ti a. Tin, chu mi chuan Isuan a hnêna thu a sawi chu a ring a, a kal ta a. Tin, a kal chhuk lai 51 mêmkin a bawiten an lo hmuak a, "I fapa chu a dam ta," an lo ti a. Tin, ani chuan an hnênah a dam tîrh lai a zâwt a. Tin, anni 52 chuan a hnênah, "Niminah ni her chauhvin a khawsik a reh ta a ni," an ti a. Chutichuan, a pan Isuan a hnênah, "I fapa chu 53 a dam tawh e," a tih lai tak chu a ni tih a hre ta a; tin, amah leh a chhûngten an zain an ring ta a. Chu chu Isuan a thilmak tih 54 a vawi hnihilna a ni, Judai ram ata Galili rama a lo kalin.

5 Chûng thil hnuah chuan Judate kût pakhat a awm a; Isua 1 Jerusalem khuah a han kal a. Tin, Jerusalem-ah chuan 2 berâm kawngkhâr kiangah dîl a awm a, chu chu Hebrai tawngin Bethesda an ti a, hulhiap panga a nei nghe nghe a. Chûngah 3 chuan dam lote, mitdelte, kebaite, zengte tam tak an mu hlawn a. Tin, chutah chuan kum sawmthum leh kum riat nâ mi tue- 5 maw a awm a. Tin, Isuan a mu chu a hmu a, chutiangan rei tak 6 a awm tawh tih a hria a, a hnênah, "Tihdam i duh em?" a ti a. Tin, mi damlo chuan, "Ka pu, tui a fâwnin dîla mi dahtu ka nei 7 lo va, ka kal chhûngin mi dangin mi pén thlák khalh thîn," a ti a, a chhâng a. Tin, Isuan a hnênah, "Tho la, i âwngphah la la, 8 kein kal tawh rawh," a ti a. Tin, thâwkhatan chu mi chu a dam 9 ta nghâl a, a âwngphah chu a la a, a kal ta a.

Chu mi ni chu Chawlñi a ni a. Chutichuan Judaten a dam 10 taa hnênah chuan, "Chawlñi a nih hi, i âwngphah i lâk a thiang lo ve," an ti a. Tin, ani chuan an hnênah, "Mi tidamtu ngeïn 11 ka hnênah, 'I âwngphah la la, kein kal tawh rawh,' mi ti a ni," a ti a, a chhâng a. Tin, anni chuan a hnênah, "'I âwngphah 12 la la, kein kal tawh rawh,' i hnêna titu chur tungé ni?" an ti a, an zâwt a. Nimahsela, a dama chuan tungé a nih a hre lo va, chutah 13 chuan mipui an awm avângin Isua a kal bo ta si a.

Nakinah chuan Isuan ani chu Pathian biak inah a hmu a, a 14 hnênah, "Ngai rawh, i dam tâk hi, thil tisual leh tawh suh, chuti-

lochuan thil tha lo lehzual i chungah a lo awm dah ang e," a ti a. Tin, chu mi chu a va kal a, Judate hnênah chuan a tidamtu chu 15 Isua a ni tih a hrilh a. Chutichuan, Chawlhnia chûng thilte chu 16 a tih avângin Judaten Isua an tiduhdah ta a. Nimahsela, Isuan 17 anni chu a bia a, an hnênah, "Ka Pain tûn thleng pawhin hna a thawk thîn, kei pawhin ka thawk thîn," a ti a. Chutichuan, 18 Judaten tihhluum an tum lehzual a, Chawlhni a bawhchhiat avâng chauh pawh a ni lo va, Pathian ama Paah a vuah a, Pathian tluka a insiam avâng pawhin a ni.

Tin, Isuan an hnênah, "Tih tak meuhvin, tih tak meuhvin 19 ka hrilh a che u, Fapain mahniin engmah a ti thei lo, Pa thiltih a hmuh chauh lo chu; thil a tih ang apiang chu, Fapa pawhin a ti ve thîn. Pain Fapa a hmangaih a, a thil tih apiang a hnênah 20 a entir thîn; hêng aia thiltih ropui zâwk hi a hnênah a la entir ang, mak in tih atân. Pain mitthite a kaito va, a tinung thîn 21 angin, Fapa pawhin a duh apiang a tinung thîn. Pain tuma thu 22 a rôl sak ngai lo, thu zawng zawng Fapa a rôltîr ta zâwk; mi 23 zawng zawngin Pa an zah angin, Fapa pawh an zahna tûrin. Tupawh Fapa zah lo chu, Pa a tîrtu pawh chu zah lo a ni.

"Tih tak meuhvin, tih tak meuhvin ka hrilh a che u, Tupawh 24 ka thu hriaa, mi tîrtu ring chuan, chatuana nunna a nei tawh, thiam lohvin a awm lo va, thihna ata a chhuak a, nunnaah a lût ta zâwk a ni. Tih tak meuhvin, tih tak meuhvin ka hrilh a che 25 u, A hun a thleng dâwn ta, tûnah pawh a thleng tawh mêt, chutih hunah chuan mitthiten Pathian Fapa aw an hria ang a, a hria apiang an nung ang. Pain mahnia nun a nei ang bawkin, Fapa 26 pawh mahnia nun neiin a siam: tin, Mihring Fapa a nih avângin, 27 a hnênah rorêl tûr thu a pe.

"Hêng hi mak ti suh u, a hun a thleng dâwn ta, chutih hunah 28 chuan thlâna awm zawng zawngin a aw an hria ang a, an chhuak vek ang; thil tha titute chu nunna changin an tho leh ang a, thil 29 sual titute chu thiam loh changin an tho leh ang.

"Keimahin engmah ka ti thei lo: benga ka hriat ang zêlin 30 ro ka rôl thîn; ka rorêl chu dik tak a ni, keima thu thuin awm ka tum lo va, mi tîrtu thu thu zâwka awm ka tum thin avângin. Mahni chanchin hriattîr ila, ka thu hriattîr a dik lo vang. 31 Ka chanchin hriattîrtu chu mi dang a ni; ani chuan ka chanchin a 32 hriattîr chu a dik tih ka hria.

"Nangnin Johana hnênah mi in tir a, tin, ani chuan thutak 33 chanchin a lo hriattîr kha. Thu hriattîr ka pawm erawh chu, 34 mihring thu a ni lo: nimahsela in damna tûrin hêng thu hi ka sawi a nih hi. Chu Johana chu khâwnvâr alk tak leh êng tak chu 35 a ni, a êngah chuan hlim rih in duh kha.

"Nimahsela, hriattîrna ka neih hi Johana hriattîrna thu ai khân 36

a ropui zâwk a ni: Pain thil tih zawk tûra mi pêk, ka thiltih ngei hian Pain mi tûr tih ka chanchin a hriattîr a ni. Pa mi tûrtu pawh 37 chuan ka chanchin a hriattîr tawh. Nangnîn engtikah mah a aw in hre ngai lo va, a hmêl pawh in hmu ngai hek lo. A thu pawh 38 in rilruah in pai reng lo, a tirha hi in rin loh avângin. Pathian Lehkhia in chhiar ngun thîn, a chhûngah chatuana nunna 39 awmin in rin avângin: chûng Lehkhia chu ka chanchin hriattîr tu chu a ni si a. Nimahsela, nunna nei tûrin ka hnênah in lo kal 40 duh si lo.

“ Mihring chawimawina ka pawm lo. Nangni **ka** hria a che $\frac{4}{2}$ u, Pathian hmangaihna in rilruah in nei lo ve. Ka Pa hmingin 43 ka lo kal a nih hi, nangnîn mi lâwm si lo: mi dang mahni hmingin lo kal sela, ani chu in lâwm ang. Nangni inchawimawi tawn 44 lâwmte u, engtinngé in rin theih ang? Pathian *tak* chauhva chhuak chawimawina chu in zawng si lo. Keiin Pa hnêna ka hêk che u 45 ring suh u: in hêktu chu pakhat a awm, in rin Mosia hi. Mosia 46 in rin chuan kei pawh mî ring tawh tûr in ni; ani chuan keima chanchin asin a ziak ni. Nimahsela, a thu ziak chu in rin si loh 47 chuan, engtinngé ka thu in rin ang?” a ti a.

6 Chûng thil hnuah chuan, Isua chu Galili dîl Tiberi dîl an 1 tih râl leh lamah chuan a kal ta a. Tin, dam lote chunga 2 thilmak a tihte chu an hmu avângin mipui tam takin amah an zui a. Tin, Isua chu tlângah chuan a kal chho va, chutah chuan 3 a zirtirte hnênah a thu a. Tin, Kalhlén Kût (Judeate kût chu) 4 a hnai tawh a.

Tin, Isua a dâk a, mipui tam takin a hnêñ lam rawn panin 5 a hmu a, Philipa hnênah, “ Hêngho ei tûr chhang khawi ata nge kan lei ang?” a ti a. Chûng thu chu amah fiah nân a sawi a ni, 6 a tih tûr chu amahin a hre reng si a. *Tin*, Philipa chuan a hnênah, 7 “ Mi tinin tlêmtea an chan theuh tûr pawh, duli **zahnih man** chhangin a daih lo vang,” a ti a, a chhâng a. *Tin*, a zirtirte zînga 8 pakhat, Simon Petera unau Andria chuan a hnênah, “ Buhsanghar 9 chhangpér panga ieu sangha pahnih nei mipa naupang pakhat hetah a awm; nimahsela, mi hêng zozai zîngah hian chûng chu eng tham nge ni ang?” a ti a. *Tin*, Isuan, “ Mite chu thuttîr 10 rawh u,” a ti a. *Tin*, chu mi hmunah chuan hlobet tam tak a awm. Chutichuan patlingte chu an thu a, an tam lam chu sâng-nga lai an ni a. *Tin*, Isuan chhangpérte chu a la a, lâwm thu a 11 sawi zawhin a thuhote hnênah chuan a **sem** a, chutiang bawkin sanghate pawh chu an duh tâwkin a **sem** bawk a.

Tin, an kham hnuin, a zirtirte hnênah chuan, “ Engmah 12 bo lo tûrin a bâng nawite chhar rawh u,” a ti a. Chutichuan 13 an chhar a, buhsanghar chhangpér panga eitute ei bâng nawite chuanin bâwmrâng sâwm leh pahnih **an** tikhat a.

Tin, mite chuan thilmak a tih chu an hmuh veleh, “ He mi hi, 14 zawlnei, khawvêla lo kal tûr kha a lo nih ngei hi,” an ti a. Chuti- 15 chuan, amah chu lala siam tûra man luih tumin an lo kal dâwn tih Isuan a hria a, tlângah amah chauhvin a kal hrang leh ta a.

Tin, khua a lo tlai lam chuan, a zirtîrte chu dîlah chuan an 16 zuk kal a; lawngah an chuang a, dîlah chuan Kapernaum khua 17 an pan a. Tin, khua a thim ta a, Isua lah chu an hnênh a la thleng si lo. Thlipui nasa tak a tleh avângin tui a fâwn sâng telh telh 18 si a. Tin, fîng sawmhnih leh fîng nga emaw, fîng sawmthum 19 emaw an kar chuan, Isua chu dîl chungâh chuan kea kala, lawng rawn hnaihin an hmu a, an hlau va. Nimahsela, ani chuan an 20 hnênhah, “ Keimah ka ni alâwm, hlau suh u,” a ti a. Chuti- 21 chuan, lawngah chuan chuantîr an duh ta a; tin, chawpleh-chilhin lawng chuan an pan khawmual chu a thleng ta nghâl a.

Atûkah chuan dîl râl leh lama mipui dingte chuan, lawng 22 pakhat lo chu lawng dang a awm lo va, Isua chu a zirtîrte hnênhah lawngah chuan a chuang ve lo va, a zirtîrte anmahni chauhvin an kal tih an hria a. (Nimahsela Lalpan lâwm thu a sawi hnua, 23 chhang an eina hmun kiangah khan, Tiberi khua a tângin lawng tête a lo thleng si a.) Chutichuan, mipui chuan Isua leh a zir- 24 tîrte chu an awm ta lo tih an hriatin, anni pawh lawng teahte chuan an chuang a, Isua zawngin Kapernaum khua an lo thleng a. Tin, dîl râla an rawn hmuhin a hnênhah, “ Rabbi, engtikahnge 25 he lam i lo thlen?” an ti a. Tin, Isuan an hnênhah, “ Tih tak 26 meuhvin, tih tak meuhvin ka hrilh a che u, Thilmakte in hmuh avângâ mi zawng in ni lo va, chhangpér in ei puar avâng khân a nih zâwk hi. Chaw dangral mai tûmin phe phe suh u, chatuana 27 nun thlenga awm reng tûr chaw, Mihring Fapain a pêk tûr che u chu, úmin phe zâwk rawh u; Pa Pathian chuan ani chu a chhinchiah tawh si a,” a ti a, a chhâng a.

Tin, anni chuan a hnênhah, “ Pathian hna kan thawh theih 28 nân thil engnge kan tih tûr?” an ti a. Tin, Isuan an hnênhah, 29 “ Pathian hnathawh chu hei hi a ni, a mi tîrh hi ring ula,” a ti a, a chhâng a. Tin, anni chuan a hnênhah, “ Chhinchiahna engnge 30 i tih ang, kan hmuha kan rin theihna tûr chein? Thil engnge i tih ang? Kan thlahtuten thlalérah manna kha an ei thîn, ‘ Ván a tâng 31 chuan an hnênhah chhang ei tûr a pe,’ tih ziak angin,” an ti a.

Tin, Isuan an hnênhah, “ Tih tak meuhvin, tih tak meuhvin 32 ka hrilh a che u, Ván a tâng chhang in hmuh kha Mosia pêk che u a ni lo, ka Pa erawh chuan vân a tângin chhang tak a pe che u a nih hi. Pathian chhang chu vân a tâng a lo chhuka, khawvêl 33 hnêna nun petu hi a ni,” a ti a. Tin, anni chuan a hnênhah, 34 “ Lalpa, chu chhang chu kumkhuain min pe rawh,” an ti a.

Tin, Isuan an hnênhah, “ Kei hi nunna chhang chu ka ni; 35

tupawh ka hnêna lo kal chu a ril a tâm lo vang, tupawh mi ring chu engtikah mah a tuihâl lo vang. Nimahsela, nangnin mi 36 hniuh pawhin mi ring si lo tih ka hrilh che u kha. Pain mi pêk 37 zawng zawng apiang ka hnênah an lo kal vek ang; tupawh ka hnêna lo kal chu ka hnawt chhuak tawp lo vang. Mahni duhzâwng 38 ti tûrin vân aṭanga lo chhuk ka ni lo va, mi tîrtu duhzâwng ti tûra lo chhuk ka ni zâwk e. Hei hi mi tîrtu duhzâwng chu a ni, 39 anin mi pêk zawng zawng engmah hloh lo ila, ni kin niah chuan kaitho zâwk ila. Tin, hei hi ka Pa duhzâwng a ni, tupawh Fa 40 hmu a, ring apiangin chatuana nunna nei sela; tin, keiin ni kin niah chuan ani chu ka kaitho vang,” a ti a.

Tin, “Vân aṭanga chhang lo chhuk chu ka ni,” a tih avângin, 41 Julate chu a chungah an phunnawi a. “He mi hi Josefa fa Isua 42 a ni lo vem ni, a nu leh a pa pawh kan hriat hi? ‘Vân aṭanga lo chhuk ka ni,’ tih, eng ti tiha ti nge ni le?” an ti a.

Tin, Isuan an hnênah, “Phun phunnawi suh u. Pa mi tîrtuin 43 a hip loh chuantumah ka hnênah an lo kal thei lo vang; tin, keiin ni 44 kin niah chuan a lo kala chu ka kaitho vang.” Zâwlneite lehkhabuah, 45 ‘Pathian zirtirin an awm vek ang,’ tih ziak a ni. Mi tin Pa thu hriaa zir apiang chu ka hnênah an lo kal thîn. Tumahin Pa an 46 hmu ngai ka ti lo, Pathian hnêna lo chhuaka chauh lo chuan; ani chuan Pa chu a hmu. Tih tak meuhvin, tih tak meuhvin 47 ka hrilh a che u, Tupawh a ring chuan chatuana nunna a nei tawh a ni. Kei hi nunna chhang ka ni. In thlahtuten thlalérah 48 manna kha an ei na a, an thi a. Hei hi vân aṭanga chhang lo chhuk 50 chu a ni, miin a eia, a thih loh nân. Kei hi vân aṭanga chhang nung lo chhuk chu ka ni, tupawhin he chhang hi a ei chuan 51 chatuanin a nung reng ang, a ni, khawvél nun nâna ka pêk tûr chhang chu ka tisa hi a ni,” a ti a.

Chutichuan, Julate an inhnial a, “He mi hian engtinng 52 a tisa ei tûrin min pêk theih ang?” an ti a.

Tin, Isuan an hnênah, “Tih tak meuhvin, tih tak meuhvin 53 ka hrilh a che u, Mihring Fapa tisa in ei a, a thisen in in bawk loh chuan, nangmahniin nunna nei hek lo che u. Tupawh ka 54 tisa eia, ka thisen in chuan chatuana nunna a nei tawh, tin, ni kin niah chuan ani chu ka kaitho vang. Ka tisa hi chaw tak a 55 ni a, ka thisen hi in tûr tak a ni si a. Tupawh ka tisa eia, ka thi- 56 sen in chu, keimahah a awm reng thîn, kei pawh amahah ka awm reng thîn. Pa nung chuan mi tîr a, Pa zâra nung ka ni ang 57 bawkin, tupawh mi ei chu keima zârah ani pawh a nung ang. Hei hi vân aṭanga chhang lo chhuk chu a ni; chi thlahtute chuan 58 chhang an ei a, an thi ang kha a ni lo, tupawh he mi chhang hi ei chu chatuanin a nung reng ang,” a ti a.

Chûng thu chu inkhâwmna inah a sawi a, Kapernaum khuua 59

a zirtir lai khân.. Chutichuan, a zirtirte a then tam takin, chu 60
chu an hriatin, “Hei hi thu khirh tak a ni, tunge dawngsawng
thei ang?” an ti a.

Chutichuan, chu mi thuah chuan a zirtirte an phunnawi tih 61
Isuan a rilruin a hria a, an hnênah, “He *thu* hian a tilungni lo che
u elo? Mihring Fapa hi hmâna a awmna ngaia lâwn chhova in 62
hmuh chuan, engtinnge in tih ang le? Tinungtu chu thlarau a ni,
tisa chu engmahah a tlâktlai lo; in hnêna thu ka sawite hi thlarau 63
a ni, nunna pawh a ni. Nirmahsela, in zîngah a then ring lo in
awm e,” a ti a. (Isuan a ring lotute leh a mantirtu tûr chu a tîr 64
ata a hre reng si.) Tin, amah vîk chuan, “Chuvângin a ni, in 65
hnênah, ‘Pain a puih loh chuan, tumah ka hnênah an lo kal thei
lo vang,’ ka tih kha ni,” a ti a.

Chu veleh chuan a zirtirte a then tam tak an kal bo va, amah 66
an pâwl leh ta lo va. Chutichuan, Isuan, sâwm leh pahnihite 67
hnênah chuan, “Nangni pawhin kal bo in duh ve em?” a ti a.
Tin, Simon Peteran a hnênah, “Lalpa, tu hnênah nge kan kal 68
ang? Nangin chatuana nunna thu i nei alâwm. Nang Pathian 69
mi thianghlim chu i ni tih kan awi ta a, hriat pawh kan hria e,”
a ti a, a chhâng a. Tin, Isuan an hnênah, “Nangni sâwm leh 70
pahnihite hi keima thlan in ni lâwm ni? In zînga mi pakhat
diabola a ni leh nghâl vei nêñ,” a ti a. (Iskariot Simona fapa 71
Juda, sâwm leh pahnihite zînga tel vea thu kha a sawi a ni, ani
chu a mantirtu tûr a ni si a).

7 Chu mi zawah chuan Isuan Galili ram a fang a; Judaten 1
amah tihhllum an tum avângin Judai ram chu a fang duh
lo va.

Tin, Judate Bâwkte Kût chu a hnai tawh a. Chutichuan, 3
a unauten a hnênah, “Heta tangin Judai ramah va kâl rawh,
i zirtirte pawhin i thiltih hi an hmuh theih nân. Tuman arûkin 4
thil engmah an ti lo, mahni hming than duh siin. Hêng thilte hi
i tih tak zet chuan, khawvél hnênah inentîr rawh,” an ti a. (A 5
unaute pawh chuan amah an ring si lo va).

Tin, Isuan an hnênah, “Ka hun a la thleng lo; nangni hun 6
erawh chu kumkhuain a thleng reng a ni. Khawvél nangni 7
an haw thei lo a che u, kei erawh chu mi haw thin, an thiltihte a
sual tih ka hrilhfiah thin avângin. Nangni kûtnaah han kal
rawh u, kei zawng tûn kûtah hian ka han kal dâwn rih lo ve, ka
hun a la thlen loh avângin,” a ti a.

Tin, chung thu chu an hnênah a sawi a, Galili ramah a la awm 9
reng a. Nirmahsela, a unaute chu kûtnaa an chhoh tâk hnu 10
chuan, ani pawh vântlâng hriat lohvin, arûk angin a han kal ve a.
Tin, Judaten kûtnaah chuan ani chu an zawng a, “Khawiahnge 11
a awm?” an ti a. Tin, a chungah mipuite zînga mi an phunru 12

sup sup a, a thenin, "Mi tha a ni e," an ti a; thenkhatin, "Hnai lo ve, mipui a bum zâwk thîn a ni," an ti a. Nimahsela, Judate 13 an hlauh avângin tuman a chungchâng thu an sawi lang lo.

Tin, kût vâng lai takin, Isua Pathian biak inah a han kal a, 14 a zirtîr a. Tin, Judaten, "He mi hian zir ngai lovin engtinnge 15 lekhka a thiam?" an ti a, mak an ti hle a.

Tin, Isuan anni chu a chhâng a, "Ka thu zirtîr hi ka ta a ni 16 lo va, mi tîrtu ta a ni zâwk. Tupawh ama duhzâwng tih duh 17 chuan, thu zirtîr hi Pathian tihchhuah nge keima phuahchawpa ka sawi, a hria ang. Tupawh mahni phuahchawp thu sawi chu, 18 mahni mawina zawng a ni; a tîrtu mawina zawng erawh chu, chu mi chu mi tak zet a ni, amahah chuan dik lohna rêng a awm lo. Mosian Dân chu in hnênah a pe lo che u em ni? Nimahsela, in zîngah tumahin Dân chu in zagh si lo. Nangnin engatinge mi 19 tihhlum in tum?" a ti a.

Tin, mipui chuan, "Ramhuai zâwl i nih hi; tuinnge tihhlum 20 tum che?" an ti a, an chhâng a. Tin, Isuan a chhâng a, an hnênh- 21 ah, "Thil pakhat ka tih kha nangni zawng zawngin mak in tih hi. He mi avâng a ni, Mosian serhtan thu kha a pêk che u a, 22 (Mosia tihchhuah a ni si lo va, thlahtute tihchhuah a ni zâwk si a), Chawlhní *pawha* mi serh in tan thîn ni. Mosia Dân bawchhiat 23 loh nân Chawlhniah *pawh* mipain a serh a tantîr si chuan, keiin 23 Chawlhnia mi ka tihdam tâk viah avângin ka chungah in thinur bîk maw? A lan angin ngaihtuah suh ula, fel takin ngaihtuah 24 zâwk rawh u," a ti a.

Tin, Jerusalem khuua mi thenkhatin, "He mi hi tihhlum an 25 tuma chu a ni lâwm ni? En teh u, alangin thu a sawi a, a hnênah 26 engmah an sawi si lo. Amah hi Krista a ni tih hotuten an hre ta tak zet em maw ni aw? He mi hi a pianna chin lam kan hre si a, 27 Krista erawh chu a lo thlen hunah chuan a pianna chin tuman an hre lo vang," an ti a.

Chuvâng chuan Isuan Pathian biak ina a zirtîr pahin a au 28 va, "Nangnin mi hria e, ka pianna chin pawh in hria e. Nimahsela mahni thua lo kal ka ni lo, mi tîrtu hi mi tak zet a ni, ani chu in hre si lo. Kei erawh chuan ani chu ka hria; a hnênh aṭanga lo 29 chhuak ka ni a, ani chuan mi tîr a ni si a," a ti a.

Chutichuan, ani chu man an tum a, nimahsela a hun a la 30 thlen loh avângin tuman an khawih si lo. Mipui a then tam 31 tak erawh chuan ani chu an ring a, "Krista chu a lo thlen hunah, he mi tih aia tam zâwk thilmak a rawn ti ang em ni?" an ti a.

Tin. Pharisaiten a chunga mipui phunrûkna thute chu an 32 hria a; tichuan, puithiam latte leh Pharisaiten a man tûrin tiang kengtute an tîr ta a.

Tin, Isuan, "Rei lo tê in hnênah ka la awm rih zet ang a, 33

mi tirtu hnênah ka kal ang. Nangnin mi zawng ang a, mi 34 hmu si lo vang; ka awmnaah pawh in lo kal thei lo vang," a ti a.

Tin, Judate an inbia a, " Kan hmuh loh tûrin he mi h_i 35 khawiahnge a kal dâwn? Grikte zînga Pêm Darhho hnêna kalin Grikte chu a zirtir dâwn em ni ang? 'Nangnin mi zawng ang 36 a, mi hmu si lo vang a; ka awmnaah pawh in lo kal thei lo vang,' a tih hi, eng a tihna nge ni ang?" an ti a.

Tin, kût tiak dâwn ni, ni ropui berah chuan, Isua a ding a, a 37 au va, " Tupawh a tuihâl chuan ka hnênah lo kal sela in rawh se. Tupawh mi ring chu Pathian Lehkha sawi angin tui nung 38 luite a punah a lo luang chhuak ang," a ti a.

(Chûng thu chu a ringtuten Thlarau an neih tûr thu a sawi 39 a ni; Thlarau chu pêk a la ni rih lo, Isua chu chawimawia a la awm loh avângin).

Chutichuan, mipui zînga thenkhatin chûng thu chu an hriatin, 40 "Hei hi zâwlnei chû a nih tak hi," an ti a. Thenkhatin, "Hei hi Krista chu a ni," an ti a. Thenkhat erawh chuan, "Khawnge 41 Krista chu Galili rama a lo chhuah tehlul ang? Krista chu Davida thlahte zîngah, Davida awmna khua Bethlehem a chhuak 42 tûr a ni tih Pathian Lehhain a sawi lo vem ni?" an ti a. Chuti- 43 chuan amah avângin mipui chu an inthen a, an inkhing ta a. Thenkhat chuan man an duh a, nimahsela tuman an khawih si lo. 44

Tin, tiangkengtute chu puithiam lalte leh Pharisaite hnênah 45 an lo kal leh a; tin, anni chuan an hnênah, "Engatinge in rawn hruai loh?" an lo ti a. Tiangkengtute chuan, "Sawtiang rêngin 46 miin thu an sawi ngai lo," an ti a, an chhâng a. Tin, Pharisaite 47 chuan an hnênah, "Nangni pawh bumin in awm ve ta elo? Hotute 48 leh Pharisaite zînga mi rêng rêng amah ring an awm tawh em ni? Hêng Dân hre lo mipuite tehchai hi ânchhe dawng an ni asin," 49 an ti a, an chhâng a.

Nikodema, hmâna Isua hnêna lo kal kha, an zînga tel ve ani 50 a, an hnênah, "Ama kâ ngeia a thu hriat leh a thiltih hriat hmain 51 kan dânin mi thiam loh a chantir ngai em ni?" a ti a. Anni chuan 52 a hnênah, "Nang pawh chu Galili mi i ni ve elo? Zawng la, Galili ramah chuan zâwlnei tumah chhuak tûr an awm lo tih hre ta che," an ti a, an chhâng a.

Tin, mi tin mahni ni theuhvah an kal ta a. 53

8 Isua erawh chu Oliv tlângah a kal ta zâwk a. Tin, zîngah 1 Pathian biak inah a lût leh a, mi zawng zawng a hnênah an lo kal a; tin, ani chu a tû a, anmahni a zirtir a.

Tin, lekhzaiktute leh Pharisaiten hmeichhe pakhat a uirê 3 lai an man an rawn hruai a; tin, a laiah an dintir a, Isua hnênah, "Zirtirtu, he hmeichhia hi a uirê lai an man a ni, a uirê lai takin. 4 Dân Lekkhabuah, Mosian hetiang mi hi lunga denhlum thu min pe 5

a; nangin engtinng i ngaih?" an ti a. Chu *thu* chu amah fiah nân an ti a, a hékna tûr an hmuh theih nân. Chutichuan, Isua 6 a kûn a, a kutzungin leiah a ziak a.

Tin, an zawh sek sek avângin ani chu a tho va, an hnênah, 7 "In zînga sual nei lo apiangin amah chu lungin dêng hmasa rawh se," a ti a. Tin, a kûn leh a, a kutzungin leiah a ziak *leh* a. 8 Tin, anni chuan *a thu sawi* chu an hriatin, upa berin a  an a, a tâwp thlengin, pakhat khatin an relh chhuak ta z l a; chutichuan Isua 9 chauh a awm ta a, hmeichhia a laia a awmna ngaia awm n n kh n.

Tin, Isua a tho va, a hnênah, "Hmeichhia, khawiahnge an 10 awm t k? Tuman thiam loh an chant r na che nge?" a ti a. Tin, 11 ani chuan, "Lalpa, tuman *mi chant r lo ve*," a ti a. Tin, Isuan, 12 "Kei pawhin thiam loh ka chant r lo va che; kal la, t n hnuah tisual leh tawh suh," a ti a.

Tin, Isuan an hnênah thu a sawi leh a, "Kei khawv l  ntu 12 ka ni; tupawh mi zui chu thimah a l ng tawp lo vang a, nunna  ng a nei z wk ang," a ti a. Chutichuan Pharisaiten a hnênah, 13 "Mahni thu hriatt r i ni; i thu hriatt r a dik lo ve," an ti a. Isuan 14 an hnênah, "Mahni thu hriatt r mah ila, ka thu hriatt r a dik a ni; keiin ka lo chhuahna leh ka kalna t r chin pawh ka hria e; 15 nangni zawngin ka lo chhuahna leh ka kalna t r chin pawh in hre si lo. Nangnin tisa angin in sawis l  th n; kei zawngin 16 tumah ka sawis l lo. A ni, sawis l mah ila ka sawis lna a dik *ang*; 17 keimah chang ka ni lo va, kei leh Pa mi t rtu *kan ni z wk si a*. 18 A ni, in D n *Lekhabuah* pawh, 'Mi pahnih thu a dik,' tih ziak a 19 ni bawk al wm. Kei hi mahni thu hriatt rtu ka ni, Pa mi t rtu 20 chuan ka thu a hriatt r bawk," a ti a, a chh ng a.

Tin, anni chuan a hnênah, "I Pa khawiahnge?" an ti a. 19 Isuan, "Nangnin kei mi hre lo, ka Pa pawh *in hre lo*; kei mi hriat chuan, ka Pa pawh *in hria ang*," tiin, a chh ng a. Chứng thu 20 chu Pathian biak inah a zirt r pahin, thawhlâwm dahna hmunah a sawi a ; tuman amah an man si lo, a hun a la thlen loh avângin.

Tin, ani chuan an hnênah, "Ka kal bo d wn hi, nangnin, 21 ni zawng ang a, in sual nei rengin in thi ang; ka kalna t rah in lo kal thei lo vang," a ti leh a. Tin, Judaten, "Ka kalna t rah 22 in lo kal thei lo vang," a tih hi, a intihlum d wn em ni?" an ti a. Tin, ani chuan an hnênah, "Nangni hnuai lama chhuak in ni; 23 kei zawng chung lama chhuak ka ni; nangni he khawv la chhuak hi in ni; kei zawng he khawv la chhuak hi ka ni lo. Chuv ngin, 24 in hnênah, 'In sual nei rengin in thi ang,' ka tih kha; ani chu ka ni tih in awi loh chuan, in sual nei rengin in thi mawlh ang," 25 a ti a. Tin, anni chuan a hnênah, "Tunge maw i nih le?" an ti a. Isuan an hnênah, "A t r ata in hn na ka sawi  thin kha.

Nangni chungchâng thuah hian thil tam tak sawi tûr leh ngaih- 26
tuah tûr ka nei; engpawh ni rawh se, mi tîrtu chu mi dik tak a ni;
a hnêna thu ka hriat apiang khawvél hnênah ka hrilh hi,” a ti a.
Pa thu an hnênah a sawi tih an hre lo. 27

Chutichuan, Isua vékin, “Nangnin Mihring Fapa hi in khaikân 28
hnuah, *ani chu* ka ni tih leh, keiin mahni thuin thil engmah ka ti lova,
Pain mi hrilh ang zélin hêng thu hi ka sawi zâwk a ni tih in lo
la hria ang. Mi tîrtu chu ka hnênah a awm a, mi thlahthlam 29
lo ve; a thil lâwmzâwng apiang ka tih fo avângin,” a ti a.

Tin, chûng thu chu a sawi laiin mi tam takin amah chu an 30
ring ta a. Chutichuan, Isuan, a ringtu Julate hnênah chuan, “Ka 31
thua in awm reng chuan, ka zirtirte in ni tak tak ang; tin, thutak 32
in hria ang a, thutak chuan bawi a bân ang che u,” a ti a. Tin, 33
anni chuan a hnênah, “Abrahama thlahte kan ni asin, tûn thlengin
tuma bawiah kan awm ngai lo, ‘Bawi a bân ang che u,’ eng ti tiha
i ti nge ni?” an ti a, an chhâng a.

Tin, Isuan an hnênah, “Tih tak meuhvin, tih tak meuhvin 34
ka hrilh a che u, Tupawh thil tisual apiang, sual bawi a ni. Bawi 35
chu kumkhuain inah a awm reng lo; fapa erawh *chu* kumkhuain a
awm reng thîn. Chutichuan, Fapain bawi a bân che u chuan, 36
in chhuak tak meuh ang. Abrahama thlahte in ni tih ka hria e; 37
ni mah ula, mi thah in tum si, ka thuin in rilrua awmna a neih
loh avângin. Keiin ka Pa hnêna thil ka hmuh chu ka sawi thîn; 38
nangni pawhin in pa hnêna thil in hriat chu in ti thîn,” a ti a.

Tin, anni chuan a hnênah, “Kan pa Abrahama a ni,” an ti a, 39
an chhâng a.

Tin, Isuan an hnênah, “Abrahama fate in nih chuan, Abrahama
thil in ti ang chu. Nimahsela, tûnah mi thah in tum si. Pathian 40
hnêna thutak ka hriat, hrilhtu che u *ka ni* asin; Abrahama zawngin
hetiangin a ti lo ve. Nangni zawngin in pa thil chu in ti thîn,”
a ti a. Tin, anni chuan a hnênah, “Inuirea hrin kan ni lo ve, Pa 41
pakhat chauh kan nei, Pathian chu,” an ti a.

Isuan an hnêah, “Pathian in Pa a nih chuan nangnin mi 42
hmangaih ang chu; Pathian hnêna chhuak leh a hnêna ata lo kal
ka ni si a; keima thua lo kal ka ni hek lo, amahin mi tîr zâwk a ni.
Engatinge ka tawng awmzia in hriat loh? Ka thu in dawnsawn 43
theih loh avâng a ni. Nangni zawng in pa diabola hnêna chhuak 44
in ni a, in pa duhzâwng tih in duh a ni. Ani chu a tîr ata tual-
that a ni, thutakah a awm lo, a chhûngah thutak rêng a awm loh
avângin. Dâwt thu a sawiin ama tihchhuaha sawi a ni thîn;
dawthei a ni si, dâwt pa pawh a ni. Thutak ka sawi avângin nang- 45
nin mi ring lo a ni. In zîngah tuinne sual kawngah thiam loh 46
mi chantîr *thei* awm? Thutak ka sawi pawhin nangnin engatinge
mi rin loh? Pathian hnêna chhuak chuan Pathian thu a pawm 47

ṭhīn; he mi avāng hian in pawm lo a ni, Pathian hnēna chhuak in nih loh avāngin,” a ti a.

Tin, Judate chuan a hnēnah, “ Samari mi ramhuai zāwl i ni 48 kan tih kha, kan ti dik zet lo vem ni?” an ti a, an chhāng a. Isuan, 49 “ Ramhuai zāwl ka ni lo ve; ka Pa ka chawimawi a ni zāwk e, nang-nin ka hming in tihchhiat hi. Nimahsela, mahni mawina zawng 50 ka ni lo; a zawngtu leh a ngaihtuahtu mi pakhat a awm a ni. Tih tak meuhvin, tih tak meuhvin ka hrilh a. che u, Miin ka thu 51 a zawn chuan, kumkhuain thih ni hmēl a hmu lo vang,” a ti a. Tin, Judaten a hnēnah, “ Ramhuai zāwl i ni tih tūnah kan hre 52 ta. Abrahama a thi tawh, zāwlneite nēn, nangin, ‘ Miin ka thu a zawn chuan, kumkhuain thihna a tem lo vang,’ i ti si a. Kan 53 thlahtu Abrahama aiin i ropui zāwk em ni? Ani pawh a thi tawh, zāwlneite pawh an thi tawh; tuahnge i insiam?” an ti a.

Tin, Isuan, “ Mahni inchawimawi ila ka mawi engah mah a 54 ni lo: ‘ Kan Pathian,’ in tih ka Pa chu, mi chawimawitu a ni; nangnin amah in hre si lo; kei erawh chuan amah ka hria; ‘ Amah 55 ka-hre lo,’ ti ila, nangmahni anga dawthei bawk ka ni ang: chuti-chuan amah ka hria a, a thu pawh ka zāwm ṭhīn. In thlahtu 56 Abrahama kha, ka ni hmu tūr a nih avāngin a hlim êm êm ṭhīn, tin, a hmu ngei a, a lāwm hle a,” a ti a, a chhāng a. Tin, Judate 57 chuan a hnēnah, “ Nang kum sawmnga pawh la ni lo pui che, Abrahama i hmu em ni?” an ti a. Isuan an hnēnah, “ Tih tak 58 meuhvin, tih tak meuhvin ka hrilh a che u, Abrahama awm hma pawhin ka awm,” a ti a.

Chutichuan a den nân lung an chhar a; nimahsela Isua a biru 59 a, Pathian biak in ata chu a chhuak ta a.

9 Tin, Isuan a kal pahin a pian tirh ata mitdel pakhat a hmu a. 1

Tin, a zirtirten a hnēnah, “ Rabbi, mitdel saa a pian hi 2 tuinnge thil tisual, he mi hian nge a nu leh a pain?” an ti a, an zāwt a.

Isuan, “ He mi hian a tisual hek lo, a nu leh a pain an tisual 3 hek lo; Pathian hnathawh a chunga a lanna tūr a nih zāwk hi. Chhūn a nih laiin mi tīrtu hna kan thawk tūr a ni; zān a nih dāwn 4 tāk hi, chu mi hunah chuan tuman hna an thawk thei lo vang. Khawvēla ka awm chhūngin khawvēl êntu ka ni,” a ti a, a chhāng 5 a. Chutianga a sawi zāw huan, leiah chil a chhāk a, chil 6 chuanin hlum a siam a, tin, hlum chu a mitah a hnawih a, tin, a hnēnah, “ Siloam dīlah va sil rawh,” a ti a. (Siloam chu “ Tirh,” tihna a ni). Tin, a va kal a, a sil a, mitvārin a lo haw leh ta a. 7

Chutichuan, a vēngte leh hmâna a kutdawh hmu ṭhīnten, 8 “ He mi hi thu chunga kutdawh ṭhīna kha a ni lo vem ni?” an ti a. Mi dangin, “ Ani kha a nih hi,” an ti a. Mi dangin, “ A ni lo ve, 9 a anpui a nih zāwk hi,” an ti a. Ani chuan, “ Kha kha ka ni,” a ti a.

Tin, anni chuan a hnênah, "I mit engtinnge a lo vâr le?" 10
 an ti a. Ani chuan, "Isua an tih khân hlum a siam a, ka mitah 11
 a hnawih a, 'Siloam dilah va kal la, sil rawh,' mi ti a, chutichuan
 ka va kal a, ka sil a, mitvârna ka hmu ta a nih hi," a ti a. Tin, 12
 anni chuan a hnênah, "Ani chu khawiahnge a awm?" an ti a.

"Ka hre lo," a ti a.

Tin, chu mi hmaa mitt dela chu Pharisaiter hnênah an hruai 13
 a. Tin, Isuan hlum a siam a, a mit a tihvâr ni kha Chawlhni a 14
 ni a. Chutichuan, Pharisaiten a mit a lo vâr tâk dânzia an zâwt 15
 leh a. Ani chuan an hnênah, "Ka mitah hlum a dah a, ka sil a,
 ka hmu thei ta mai a ni," a ti a. Tin, Pharisai thenkhatin, "Chu 16
 mi chu Chawlhni a puithu loh avângin, Pathian hnêna chhuak
 a ni lo vang," an ti a. Thenkhat erawh chuan, "Mi sualin eng-
 tinnge hetiang thilmak a tih theih ang?" an ti a. Tin, an inthen
 a, an inkhing ta a. Tin, mittel hnênah chuan, "I mit a tihvâr 17
 kha nang eng angin nge amah chu i ngaih?" an ti leh a. Tin,
 ani chuan, "Zâwlnei a ni," a ti a.

Nimahsela, Judaten a mit lo vâr tâa nu leh pa chu an koh hma 18
 loh chuan, mittel a ni thîn a, a mit a lo vâr ta tih, a chungchâng
 thu chu an awi lo va. Tin, a nu leh a pa hnênah, "He mi hi, 19
 in fapa mittel saa piang a ni in tih kha a ni em? Engtinnge tûnah
 a hmuh theih tâk le?" tiin, an zâwt a. Tin, a nu leh a pa chuan, 20
 "Hei hi kan fapa a ni tih kan hria, mittel sain a piang tih pawh
 kan hria; nimahsela, engtinnge tûnah hian a lo hmuh theih tâk 21
 hi kan hre lo, a mit tivârtu pawh kan hre hek lo; amah zâwt rawh
 u; patling a ni alâwm; ama thu chu aman sawi ang hmiang,"
 an ti a, an chhâng a.

Judate an hlauh avângin a nu leh a pa chuan chûng thu chu 22
 an sawi a ni; Judaten, chûng hma pawh chuan tupawhin, "Ani
 chu Krista a ni," tia a tan chuan, inkhâwmna in a hnawng ang
 tih an remti tlâng si a. Chuvâng chuan a ni, a nu leh a pa chuan, 23
 "Patling a ni alâwm, amah zâwt rawh u," an tih ni. Chutichuan, 24
 mittel chu an ko nawn leh a, a hnênah, "Pathian fak rawh, kha
 mi kha zawng mi sual a ni tih kan hria e," an ti a. Tin, ani 25
 chuan, "Mi sual a ni nge ni lo ka hre lo, kawng khat ka hria,
 tûn hma khân ka mit a del a, tûnah ka hmuh theih tâk hi," a ti a,
 a chhâng a. Tin, anni chuan a hnênah, "I chungah engtinnge 26
 a tih? I mit engtinnge a tihvâr?" an ti a. Tin, ani chuan an 27
 hnênah, "Nichinah khân ka hrilh che u kha, in hre duh si lo;
 engatinge in hriat leh duh tâk ni? Nangni pawh a zirtîrte nih ve
 in duh elo?" tiin, a chhâng a. Tin, anni chuan an hau va, "Nang 28
 hi ama zirtîr i ni a, keini zawng Mosia zirtîrte kan ni asin. Pathian- 29
 in Mosia a bia tih kan hria, he mi hrep hi khawia lo chhuak
 nge a nih kan hre hrep lo ve," an ti a.

Tin, chu mi chuan an hnênah. “Chu tak chu a ni a makna 30 chu, khawia lo chhuak nge a nih in hriat loh va, ka mit a tihvâr miau si hi. Pathianin mi sual thu a ngaithla tħin lo tih kan hria: 31 nimahsela, tupawhin Pathian a ngaihsak a, a duhzâwng a tih chuan, Pathianin ani chu a ngaithla tħin. Khawvél awm tħir ġata tuman 32 mittel saa piang mit an tivâr leh tih an hre ngai lo. He mi hi 33 Pathian hnêna chhuak a nih loh chuan, engmah a ti thei lo vang,” a ti a, a chħâng a.

Tin, anni chuan a hnênah, “Nang sual lailet dēra piang i ni 34 alâwm, nangin min hrilh vei em ni?” an ti a, an chħâng a. Tichuan, ani chu an hnawt chhuak ta a.

Tin, an hnawt chhuak tih Isuan a lo hria a; *tin*, a zawng 35 chhuak a, “Pathian Fapa i ring em?” a ti a. *Tin*, ani chuan, 36 “Ka pu, ani chu tunge ni, ka rin theih nân?” a ti a, a chħâng a. Isuan a hnênah, “Ani chu i hmu tawh reng alâwm, a betu mēk 37 che hi a ni alâwm,” a ti a. *Tin*, ani chuan, “Lalpa, ka ring e,” 38 a ti a, chibai a bûk a. *Tin*, Isuan, “Rorél tûrin he khawvélah hian 39 lo kal ka ni, mittelte chu an mit a lo vârna tûr leh, mitvârte chu an mit a lo delna tûrin,” a ti a. *Tin*, a hnêna Pharisai awmte 40 chuan, chħung thu chu an hria a, a hnênah, “Keini pawh hi mittel kan ni ve elo?” an ti a. *Tin*, Isuan an hnênah, “Mittel in nih 41 chuan sual in nei lo vang; nimahsela, ‘Kan hmu thei e,’ tûnah in ti si a, chuvângin in sual a awm reng a ni.

10 “Tih tak meuhvin, tih tak meuhvin **ka hrilh a che u**, 1
Tupawh berám huanga kawngkhâra lût lova, dang lamalâwn 2
lût chu, chu mi chu englo rûkhmang leh suamhmang a ni e. 3
Tupawh kawngkhâra lût erawh chu, berám vêngtu a ni. Kawng- 4
khâr vêngtuin ani chu a lo hawn sak tħin a; berâmten a aw an 5
hre tħin a; ama berâmté chu an hmingah a ko theuh va, a hruai 6
chhuak tħin a. A ta zawng zawng a chhuaktîr veleh, an hma 7
a hruai a, berâmté chuan amah an zui tħin a, a aw an hre si a. 8
Mi dang zawng an zui lo vang a, an tlân bosan zâwk ang; mi dangte 9
aw zawng an hriat loh avângin,” a ti a.

Chu teħkkin thu chu Isuan an hnênah a sawi a; nimahsela, 6
eng thu nge an hnênah a sawi tih an hre si lo.

Chutichuan, Isuan an hnênah a sawi leh a, “Tih tak meuhvin, 7
tih tak meuhvin **ka hrilh a che u**, Kei hi berám kawngkhâr chu 8
ka ni. Ka hmaa lo kal zawng zawnigte kha rûkhmangte, suam- 9
hmangte an ni vek a; nimahsela, berâmté chuan an thu an awi lo. 10
Kei kawngkhâr chu ka ni; tupawh keimahah a luh chuan, hum-
himin a awm ang a, a lütin a chhuak ang a, ei tûr a hmu bawk
ang. Rûkhmang chu, ru tûr leh tihlum tûr leh tħichhe tûr lo
chuan, a lo kal lo; kei zawng nun an neih nân, tam taka an neih nân,
lo kal ka ni. Kei berám vêngtu tha ka ni; berâm vêngtu tħain 11

berâmte tân a nun a pe thîn. Inhlawhfa, berâm vêngtu tak 12 ni lova, berâmte a ta ni lova chuan, chinghne lo kal a hmuhin berâmte a tlânsan thîr; tin, chinghnia chuan *berâmte* a seh a, a tidarh thîn; inhlawhfa a ni a, berâmte a ngaihsak loh avângin a 13 tlân bo thîn a ni. Kei zawng berâm vêngtu tha ka ni; Pain mi 14 hriat leh keiin Pa ka hriat ang hian ka ta ka hria a, ka ta pawhin mi hria a ni; tin, berâmte tân chuan ka nun ka pe. Tin, he berâm 16 huanga mi lo hi, berâm dang ka nei; anni pawh ka la rawn hruai tûr a ni, ka aw pawh an hria ang; chutichuan pâwl khatin an awm ang a, a vêngtu pakhat nêñ.

"He mi avângin Pain mi hmangaih a ni, lâk leh tûra ka 17 nun ka pêk dâwn avâng hian. Tuman mi lâk sak lo vang, keima 18 thu thuin ka pe zâwk dâwn a ni. Pe thei ka ni, la leh thei pawh ka ni. He thupêk hi ka Pa hnênah ka hmu a ni," a ti a.

Châng thu avâng chuan Judate an inthen a, an inkhing leh a. 19 A then tam takin, "Ramhuai a zâwl a, a â a nih hi; engatinge 20 a thu in ngaihthlâk?" an ti a. A thenin, "Hêng thu hi ramhuai 21 zâwl thu sawi a ni lo ve. Ramhuaiün mitdel mit a tivâr thei em ni?" an ti a.

Tin, Jerusalem khuaa Inpumpêk Kût *lai* a ni a; chû chu 22 thlasik *lai* a ni. Tin, Isua Pathian biak inah, Solomona hulhiapah 23 a vei a vei a. Tin, Judate a vêlah an lo kal a, a hnênah, "Eng chen 24 nge tui *lai* rapin min siam dâwn? Krista i nih chuan, fiah takin min hrilh rawh," an ti a.

Isuan an hnênah, "Ka hrilh tawh che u kha, in awi si lo; 25 ka Pa hminga thil ka tih hi, hêng hian ka chanchin a hriattir a nih hi. Nimahsela, in awi si lo, ka berâm zînga mi in nih loh 26 avângin. Ka berâmten ka aw an hre thîn, kei pawhin anni chu 27 ka hria, anni chuan mi zui thîn; an hnênah chatuana nunna ka 28 pe thîn; kumkuain an boral lo vang a, tuman ka kut ata mi chhuh sak hek lo vang. Anni mi petu, ka Pa chu, mi zawng zawng aia 29 ropui ber a ni a; tuman Pa kut ata chu an chhuh sak thei lo vang. Kei leh Pa chu pumkhat kan ni," tiin, a chhâng a. 30

Tin, Judate chuan a denna tûrin lung an chhar leh a. Tin, 31 Isuan anni chu a bia a, "Pa hnêna chhuak hnathawh tha tam tak ka entir che u a, khâng hnathawhte zîngah khân hna eng avâng khân nge lunga mi den dâwn hi?" a ti a. Judate chuan 33 a hnênah, "Hna tha chungah lungin kan den dâwn loh che hi; Pathian i sawichhiat chungah leh, nang, mihring ni si a, Pathiana 34 i insiam avâng zâwk hian a ni," tiin, an chhâng a.

Isuan an hnênah, "In Dân *Lehkhabuah* 'Pathiante in ni ka ti,' tih ziak a ni lo vem ni? Pathian thu thlennate mah pathianho 35 an tih chuan, (Pathian Lehkha Thu bân theih a ni si lo va), Pain a ruata, khawvêla a tirha chungah hian, 'Pathian Fapa ka ni,' 36

ka tih avângin, 'Pathian i sawichhia,' in ti a ni maw? Ka Pa hna 37 thawk ka nih loh chuan, mi ring suh u. Amaherawhchu, thawk 38 ka nih chuan, kei mi ring lo mah ula, hnathawhte *tal* hi ring rawh u; Pa keimahah a awm tih leh, kei Paah ka awm tih in hriata, in rin nân," a ti a, a chhâng a.

Chutichuan, ani chu man an tum leh a, nimahsela an kut ata 39 a chhuak a, Jordan lui râlah, Johanan a tîra *mi* a baptisna lamah 40 khân a kal bo leh a, chutah chuan a awm ta reng a. Tin, mi tam 41 tak a hnênah an lo kal a; "Johanan thilmak engmah zawng a ti lo va; nimahsela Johanan he mi chungchâng thu a sawi apiang kha a lo dik hle hi," an ti a.. Tin, chutah chuan mi tam takin amah 42 an ring ta a.

|| Tin, mi pakhat, Mari leh a laizâwn Marthi awmna khua 1 Bethani-a mi, Lazara, dam lo a awm a. (Mari hriak rimtui 2 Lal hnawiha, a sama a ke hrutu kha, kha mi nuña Lazara a ni, 3 dam lo chu). Tin, a farnuten Isua hnênah, "Lalpa, ngai teh, i hmangaih kha a dam lo ve," tiin mi an tir a. Tin, Isuan chu chu 4 a hria a, "He nâ hi thiñna tûr a ni lo, Pathian mawi nân a ni zâwk e, Pathian Fapa chu he mi avâng hian a la mawina tûrin," a ti a. 5 Tin, Isuan Marthi te, a laizâwn te, Lazara te a hmangaih a. Chu- 6 vângin a dam lo tih a hriatin, a awmna ngaiah ni hnih a la awm 7 ta cheu va. Tin, chu mi hnuah chuan a zirtirte hnênah, "Judai ramah i kal leh ang u," a ti a.

Tin, zirtirte chuan a hnênah, "Rabbi, hmân lawkah khân 8 Judaten lunga den an tum che kha; chuti pawhin chutah chuan i kal leh bawk dâwn em ni?" an ti a.

Tin, Isuan, "Chhûnah dârkâr sâwm leh pahnih a awm lo 9 vem ni? Mi chhûna a lén chuan, a pai ngai lo, he khawvél êng hi a hmuh avângin. Amaherawhchu, mi zâna a lén chuan, a pai 10 thîn, amahah chuan êng a awm loh avângin," a ti a, a chhâng a.

Chung thu chu a sawi a; tin, chu mi hnuah chuan an hnê- 11 ah, "Kan thian Lazara chu a muhil ta a; a muhil kai harh tûrin ka kal dâwn a ni," a ti a. Chutichuan, zirtirte chuan a hnênah, 12 "Lalpa, a muthilh tawh chuan a dam leh ang chu," an ti a. (Isuan 13 a thih thu a sawi a ni a; nimahsela, anni chuan a chawl chhûnga a muthilh thu a sawi emaw an ti a). Chutichuan, Isuan fiah 14 takin an hnênah a sawi a, "Lazara a thi a ni. Chuta ka awm 15 lo chu ka lâwm sak a che u, in rin theih nan; nimahsela a hnênah i kal ang u," a ti a. Tin, Thoma, Diduma an tih chuan, a 16 zirpuihote hnênah, "A thiñna thi ve tûrin i kal ve ang u," a ti a.

Chutichuan, Isuan a thlenin, ni li thlânah a lo awm tawh 17 tih a hria a, Bethani khua chu Jerusalem khaw kiang a ni a, fîng 18 sâwm leh fîng nga laia hla a ni; tichuan an nuña thih chunga 19 titlamuang tûrin Judateho tam tak Marthi leh Mari hnênah

an lo kal a. Tin, Marthi chuan Isua a lo kal dâwn tih a hriat 20
veleh a va hmuak a; Mari erawh chu inah a la ṭhu reng a. Tin, 21
Marthi chuan Isua hnênah, "Lalpa, heta awm ni la chu, ka nuṭa
a thi lo tûr. Tûnah pawh Pathian hnêna i ngen apiang Pathianin 22
a pe ang che tih ka hria e," a ti a. Isuan a hnênah, "I nuṭa a 23
tho leh ang," a ti a. Marthi chuan a hnênah, "Ni kin 24
nia, thawhlehnah chuan, a tho leh ang tih ka hria e," a ti a.

Tin, Isuan a hnênah, "Kei hi thawhlehnah leh nunna chu ka 25
ni; tupawh mi ring chu thi māh sela a nung reng ang; nung apiangin 26
mi ring chu kumkhuain an thi lo vang; chu thu chu i ring em?"
a ti a. Ani chuan a hnênah, "Ring e, Lalpa; Krista, Pathian 27
Fapa, khawvâla lo kal túra chu i ni tih ka ring e," a ti a. Tin, 28
chu thu chu a sawi zawk veleh a kal a, a laizâwn Mari chu arûkin
a ko va, "Zirtîrtu hetah a awm a, a ko va che," a ti a. Tin, ani 29
chuan chu chu a hriat veleh a tho thuai a, a hnênah a va kal a.
(Isua chu khuaah a la lút lo va, Marthiin a va hmuah laia, a 30
awmna ngajah'a la awm a). Tin, in chhûnga a thlamuantu a 31
awmpui Judate chuan Mari a tho thuai a, a chhuak an hmuh veleh,
thlânah ṭap tûrin a kal dâwn emaw an ti a, an zui a.

Tin, Mari chuan Isua awmna chu a va thleng a, a hmuh veleh 32
a ke bulah a bawkkhup a, a hnênah, "Lalpa, heta awm ni la chu,
ka nuṭa a thi lo tûr," a ti a. Tin, Isuan Mari ṭap leh a rawn 33
zuitu Judate ṭap chu a hmu a, a rilruin a rûm a, a lungngai a,
"Ani chu khawiahnge in zalh?" a ti a. Anni chuan a hnenah, 34
"Lalpa lo kal la, en teh," an ti a.

Isua a ṭap ta a.

35

Tin, Judate chuan, "En teh u, Lazara hi a va lo hmangaih êm 36
ve e!" an ti a. Nimahsela ṭhenkhat chuan, "He mi, mitdel mit 37
tivârtu hian, he mi pawh hi a thih lohtîr thei lo vem ni?" an ti a.

Tin, Isua chu a rilruin a rûm leh a, thlân chu a thleng ta a. 38
Chu thlân chu pûk a ni a, a kawngkaah chuan lung pakliat a awm.
Isuan, "Lung hi chawi sawn rawh u," a ti a. A thia farnu 39
Marthi chuan a hnênah, "Lalpa, tûnah zawng a uih tawh ang,
a thihna ni li a ni tawh si a," a ti a. Isuan a hnênah, "I rin chuan 40
Pathian ropuzia i hmu ang, ka ti lo che em ni?" a ti a.
Chutichuan lung chu an chawi sawn a.

Tin, Isua a vanvadâk a, "Ka Pa, ka thu i ngaihthlâk avângin 41
i chungah ka lâwm e. Kumkhuain ka thu i ngaithla ṭhin tih ka hre 42
reng a ni; nimahsela, mipui din vêl avângin chu chu ka ti a ni,
nangin mi tir tih an rin theih nân," a ti a. Tin, chutia a ṭawng 43
zawk veleh chuan aw ring takin, "Lazar, lo chhuak rawh," a ti a,
a au va. Tin, mitthi chu a kut a ke thlân puaña tuam chungin 44
a lo chhuak ta a, a hmai pawh inhrûkna puana tuam a ni a.
Isuan an hnênah, "Phelh ula, kaltir rawh u," a ti a.

Chuvâng chuan Mari lênpuitu Isua thiltih hmu Judeate chuan 45 a then tam takin *Isua* an ring ta a. Nimahsela, a then Pharisaite 46 hnênah an va kal a, an hnênah Isua thiltihte chu an hrilh a. Chu- 47 tichuan puithiam latle leh. Pharisaite chuan rorêltuho an ko khâwm a, “Engtinne kan tih *ang?* He mi hian thilmak tam tak a ti si a. Hetianga kan thlahthlam chuan mi zawng zawngin amah an 48 ring ang a; tin, Roma mite an lo kal ang a, kan hmun leh kan chite hi *min lâk* sak ang,” an ti a.

Tin, an zînga mi pakhat Kaiapha, chu mi kum chuan Puithiam 49 Lalber a ni a, an hnênah, “Nangnin engmah in hre hauh lo, *kan* chi zawng zawng boral lohna túrin mi zawng zawng aia mi pakhat 50 thih, in tân a tha tih in ngaihtuah bawk lo,” a ti a. (Chu thu 51 chu ama phuahchawpin a sawi lo, chu mi kum chuan Puithiam Lalber a ni a, *an* chite aia Isua a thih túr a sawi lâwk a ni zâwk e. Chu mi chite ai chauh chuan a ni lo, Pathian fa khawvêla 52 darhte zawng zawng pâwl khata a hruai khâwmna túr pawhin a ni bawk.) Chutichuan, chu mi ni achin chu, amah tihlum túrin 53 an inrâwn thîn a. Chuvângin Isua chu Judeate zîngah alangin 54 a lêng leh ta lo va, chuta tàngin thlalér dep lama khaw pakhat Ephraim an tihah chuan a va kal ta zâwk a; chutah chuan zirtîrte nén chuan *an* awm ta reng a.

Tin, Judeate Kalhlên Kût chu a hnai tawh a, mi tam tak 55 intihan túrin, ram ata, Kalhlên Kût hmain, Jerusalem khuaah an han kal a. Chutichuan, Isua an zawng a, Pathian biak inah 56 ding chungin an inbia a, “Engnge in rin? Kûtnaah a lo kal lo vang maw?” an inti a. Puithiam latle leh Pharisaiten amah chu 57 an man theih nân tupawhin a awmna an hriat chuan puan túr a ni tih thu an pe tawh si a.

12 Tin, Kalhlên Kûtna túr ni ruk a la awmin, Isuan mitthi 1 zîng ata a kaihthawh Lazara awmna Bethani khua kha a lo thleng a. Tin, chutah chuan amah atân zân ruai an theh a; Mar- 2 thiin rawng a bâwl a, Lazara erawh chu a chawhlui kîlpuitu 3 pakhat a ni a. Tin, Marin bûk zâtve spiknard hriak rimtui to tak a rawn keng a, Isua kete a hnawih a, a samin a kete chu a hru a; tichuan, chu hriak rim chuan in chu a khat ta rum rum a.

Nimahsela, Iskariot Juda, a zirtîr pakhat, a mantîrtu túr 4 chuan, “He hriak rimtui hi engatinge duli zathuma hrâlhin mi 5 retheite hnêna an pêk zâwk loh?” a ti a. (Mi retheite a ngaih- 6 sak avângä chu thu chu sawi a ni lo; rûkru a ni a, tangka ip a kâwl a, a chhüngä dah chu a lâk thîn avâng zâwk a ni.) Tin, Isuan, 7 “Mi phûm ni atân khék rawh se. Mi retheite chu kumkhuaa in 8 hnêna awm an ni alâwm; kei erawh chu kumkhuaa in hnêna awm túr ka ni lo,” a ti a.

Tin, Isua chutah chuan a awm tih Juda hnamchawmten an 9

lo hre ta a; tin, an lo kal a, Isua chauh *rawn kal* chhan an ni lo va, mitthi zing ata a kaihthawh Lazara pawh kha hmuh duh fawmin a ni bawk. Tin, puithiam latte chu Lazara pawh tihlum turin 10 an inrawn a; amah avanga Judeate tam takin an pakaisan a, Isua 11 an rin thin avangin.

Atukah chuan, kutnaa lo kal mipui tam takin, Isua Jerusalem 12 khuaah a lo kal dawm tih an hriatin, tum kaute an keng a, a hmuk 13 turin an va chhuak a, "Hosanna, Lalpa hminga Israel Lal lo kal chu a eng a thawl e," *tin*, an au va. Tin, Isuan sabengtung 14 no a hmua, a chungah a chuang a,

Hlau suh, Zion fanu;

15

En teh, i Lal chu,

Sabengtung no chunga chuangin,

A lo kal dawm e,"

tih ziak ang khân.

Chung chu a tirin, a zirtirten an hre lo va; nimahsela, Isua 16 chawimawia a awm hnuah chuan, a chanchinah chung thu chu ziak a ni tih leh, a chungah chung thil chu an lo ti ngei tih an lo hre ta a.

Tin, Lazara thlanata a koh chhuah a, mitthi zing ata a kaih-thawh laia, a hnena mipui awmte khân, *a thu chu* an hriattir ta zel a. Chu mi avang chuan a ni, mipuite pawh chuan amah chu 18 an va hmuh ni, chu thilmak chu a ti tih an hre si a. Chutichuan, 19 Pharisaite chuan, "Hre rawh u, engmah in tih theih lob hi; en rawh u, khawvelin amah an zui tak hi," an ti a.

Tin, kutnaa Pathian chibai buk tura han kalte zingah Grik 20 tuteemaw an awm a; tin, chungte chu Galili rama Bethsaida khuaa 21 mi Philipa hnena chuan an lo kal a, a hnena, "Ka pu, Isua hmuh kan duh e," an ti a, an ngan a. Philipa chuan Andria a rawn 22 hrilh a; *tin*, Andria leh Philipa chuan Isua an rawn hrilh a.

Tin, Isuan a chhang a, an hnena, "Mihring Fapa chawi- 23 mawia a awm hun chu a thleng tawh. Tih tak meuhvin, tih tak 24 meuhvin ka hrilh a che u, Buh fang leia a tlak loh va, a thih loh chuan, a mal chauhvin a awm reng thin; a thih erawh chuan, tam takin a rah thin. Tupawh a nun thlahlel chuan a hloh thin; 25 tupawh he khawvelah hian a nun ngaitlawm chuan chatuana nunna tur a vawng reng ang. Tupawhin ka rawng a bawl chuan mi zui 26 rawh se; ka awmnaah ka rawngbawltu pawh a awm ang: tupawh-in ka rawng a bawl chuan ani chu Pain a chawimawi ang.

"Tunah ka rilru a mangang e; engnge ka sawi ang aw? 'Ka 27 Pa, he mi hun lakah hian mi chhandam rawh,' *ka ti ang em ni?* Engpawh ni sela, he mi tur hi, he mi hun thleng hian ka awm chhan a ni. Ka Pa, i hming chawimawi rawh," a ti a. Chuti- 28 chuan van atangin aw a lo chhuak a, "Ka chawimawi tawh, ka chawimawi leh bawk ang," *a ti a.*

Tin, mipui a kianga dingte chuan chu chiu an hria a, “ Khaw- 29
 pui a ri a ni,” an ti a; mi dangten, “ Vântirkohvin amah a bia
 a ni,” an ti a. Isuan a chhâng a, “ Chu aw chu ka tâna lo chhuak 30
 a ni lo, nangmahni tân a ni zâwk e. Tûnah he khawvél hi ngaih- 31
 tuah *lai* a ni; tûnah he khawvél lal hi paikh chhuah a ni ang. Tin, 32
 kei lei ata khaikânin ka awm chuan, mi zawng zawng keima
 hnênah ka hip ang,” a ti a. Chu thu chu a thihzia tûr hriattir 33
 nân a sawi a ni. Tin, mipui chuan a hnênah, “ Krista 34
 chu chatuanin a awm reng dâwn tih Dân *Lehhabuah* kan hria e;
 nangin, ‘ Mihring Fapa khaikânin a awm tûr a ni,’ eng ti tiha
 ti nge i nih? Chu Mihring Fapa chu tunge ni?” an ti a, an
 chhâng a.

Tin, Isuan an hnênah, “ Èng hi rei lo tê in zîngah a la awm rih 35
 e. Èng in neih chhûng hian lêng rawh u, thimin a nan loh nân
 che u; tupawh thima lêng chuan, a kalna chin a hre ñhin lo. Èng 36
 in neih chhûng hian èng hi ring rawh u, èng fate ni lo nih theih
 nân,” a ti a. Chûng thu chu Isuan a sawi a; tin, a kal a, an hmuh
 loh tûrin a biru ta a.

An hmaah chutiang thilmak tam tak ti mah sela, amah an 37
 ring si lo:

‘ Lalpa, kan thu sawi tuinnge ring? 38

Lal kñt pawh tu hnênah nge a lan?’

tih, Zâwlnei Isaia thu sawi kha a thlen nân. He mi avâng hian 39
 a ni an rin theih loh, Isaian.

‘ Aman an mit a tidel a, 40

An thinlung a tiâ a;

Chutilochuan an mitin an hmu dah ang a,

An thinlungin an hre *dah* ang a,

Tin, an hawi kîr leh *dah* ang a,

Keiin anni ka tidam *dah* ang e,’

tih, a sawi leh avâng hian. Isaian a ropuizia a hmuh leh a 41
 chanchin thu a sawi avângin chûng thu chu a sawi a ni.

Nimahsela, hotute a ñhen tam takin *Isua* an ring ta a: 42
 amaherawhchu Pharisaité avângin an inpuang lo, chutilochuan
 inkhâwmna in hnawngin an awm ang: Pathian hnêna ropuina ai 43
 chuan, mihring hnêna ropuina an duh zâwk si a.

Tin, Isua a au va, “ Tupawh mi ring chu kei ini ring a ni lo, 44
 mi tirtu ring a ni zâwk e. Tupawh mi hmu chu mi tirtu hmu 45
 a ni. Èntua khawvélâ lo kal ka nih hi, tupawh mi ring apiang 46
 thima an awm reng loh nân. Tupawh ka thu sawi hriain, awi 47
 lo *mah* sela, keiin thiam loh *ka* chantir lo: khawvél thiam
 loh chantir túra lo kal ka ni lo va, khawvél chhanhim túra lo kal
 ka ni zâwk si a. Tupawh mi duh lova, ka thu sawite vawng lo chuan, 48
 thiam loh chantirtu pakhat a nei a ni, ka thu sawi kha, kha mi

thu ngei khân, ni kin niah chuan amah chu thiam loh a la chantîr ang. Keimaha phuahchawpin ka sawi si lo; Pa mi tîrtu chuan 49 ka sawi tûr leh ka hrilh tûr hi thu mi pe zâwk a ni. Ama thupék 50 chu chatuana nunna a ni tih ka hria; chuvâng chuan thu ka sawi hi, Pa mi hrilh ang zêlin ka sawi a ni”, a ti a.

13 Tin, Kalhlén Kût hmain Isuan he khawvél hi chhuahsana, 1

Pa hnêna a kal hun a thleng tawh tih a hria a, amaha mi khawvêla awm a hmangaih  inté chu, a tâwp thleng pawhin a hmangaih reng a. Tin, zanriah ei laiin, (chu mi hma pawhin diabolan Simona *fâpa* Iskariot Juda chu *Isua* mantîr a rîlrûktîr a), *Isuan*,—Pain a kutah thil engkim a vawntîr te, Pathian hnêna lo chhuak a nih te, Pathian hnêna a kal dâwn te hre reng chungin—a zanriah chaw kîl chu a tho va, a puante a dah a, inhru na puan a la a, a veng a. Tin, maihûnah tui a bun a, zirtîrte ke a sil ta a, inhru na puan a ven chuan a hru zêl a.

Chutichuan, Simon Petera hnênah a lo kal a. Ani chuan, 6 “*Lalpa*, nang êmin ka ke i sil dâwn em ni?” a ti a. Isuan a hnênah, 7 “Ka thiltih hi tûnah i hre lo; nimahsela nakin hnuah i la hria ang,” a ti a, a chhâng a. Peteran a hnênah, “Ka ke i sil tawp lo vang,” a ti a. Isuan a hnênah, “Ka sil loh che chuan ka hnênah engmah chan i nei lo vang,” a ti a. Simon Peteran a hnênah, 8 “*Lalpa*, *chuti a nih chuan* ka ke chauh ni lovin, ka kut leh ka lu pawh le,” a ti a. Isuan a hnênah, “Inbual tawh chu a ke lo chu 10 sil a ngai lo, a fai vâr alâwm; nangni in fai e—in za erawh chuan a ni lo,” a ti a. (A mantîrtûr chu a hre si a; chuvângin, “In 11 za chuan in fai lo,” a ti a ni).

Chutichuan an ke a sil a, a puante a lâk a, a čut leh chuanin 12 an hnênah, “In chunga ka thiltih hi eng *tihna* nge ni, in hria em? Nangni Zirtîrtu leh Lalpa mi ti  hîn; in tidik e, ka ni ngei rêng a. 13 Kei Lalpa leh Zirtîrtu mahin in ke ka sil chuan, nangni pawhin 14 in ke in insil sak tûr a ni. In chunga ka tih ang hian, nangni 15 pawhin in tih vena tûrin ka tihhmu  che u a ni si a. Tih tak 16 meuhvin, tih tak meuhvin ka hrilh a che u, Bawi a pu aiin a ropui lo; tirhkoh pawh a tîrtu aiin a ropui hek lo. Chûng thil chu 17 in hriat chuan, ti ula in eng a thâwl ang. In zaa thu ka sawi 18 lo ve; ka thlante chu ka hria, nimahsela, *chu chu*,

‘Ka chhang eituin

A ke artui ka chungah a lek ta,’

tih, Pathian Lehkha Thu kha a lo thlen theihna tûr a ni. Tûn 19 achinah a lo thlen hmain ka hrilh che u hi, a lo thlen hunah kei *amah kha* ka ni tih in rin theihna tûrin. Tih tak meuhvin, tih tak meuh- 20 vin, **ka** hrilh a che u, Tupawh ka tirh apiang lâwm chu, keimah mi lâwm a ni; tupawh kei mi lâwm chu, mi tîrtu lâwm a ni,” a ti a.

Isuan chutianga a sawi zawhin, a rilruin a mangang a, “Tih 21

tak meuhvin, tih tak meuhvin **ka** hrilh a che u, In zinga mi pakhatin mi mantîr ang," tiin, a hriattîr ta a. Tin, zirtîrte chuan 22 a tih bîk an hre lo va, an inen hlawm a.

Tin, a zirtîrte zînga mi pakhat, Isuan a hmangaiha chu, dawh- 23 kân sirah Isua ângchhûngah bawkin a awm a. Tin, Simon 24 Peteran chu mi hnênah chuan, "Tu thu ber nge a sawi, min hrilh teh," tiin, a zaizir a. Tin, ani chu a awmna ngaiah a awm a, 25 Isua âwm nghêngin a lo thle phei a, a hnênah, "Lalpa, tu ber nge ni?" a ti a. Tin, Isuan, "Chhang them ka chiah saka, ka pêka 26 chu a ni ang," a ti a, a chhâng a. Chutichuan, chhang them chu a chiah hnuin, a la a, Iskariot Simona fâpa Juda hnênah chuan a pe a. Tin, chhang them chu a pêk hnu chuan Setana a chhûngah 27 a lût ta nghâl a. Chutichuan, Isuan a hnênah, "I tih tûr chu ti thuai rawh," a ti a. (Tin, dawhkân sîra mite chuan tuman 28 eng tiziaa ti nge a nih an hre lo. Thenkhatin, Juda chuan tangka ip a vawn avângin, "Isuan, 'Kût atân thil kan châkkhai apiang lei 29 rawh,' a ti emaw, 'Mi retheite hnênah englo pêk tûr,' a ti emaw," an ti a ni). Tin, ani chuan chhang them chu a la a, a chhuak 30 ta nghâl a; chu mi *lai* chu zân a ni a.

Chutichuan a chhuah hnuin, Isuan a sawi a, "Tûnah chuan 31 Mihring Fapa chawimawiin a awm ta, amah avângin Pathian pawh chawimawiin a awm a ni. Pathianin amahah chuan ani 32 chu a chawimawi ang, a chawimawi nghâl ang. Naute u, rei lo tê in hnênah ka la awm rih e. Nangnin mi zawng ang; tin, 33 Juate hnênah, 'Ka kalna tûrah in lo kal thei lo vang,' tih ka sawi ang khân, tûnah chuti bawkin in hnênah ka sawi hi.

"Thutiam thar ka pêk che u hi, inhmangaih ula; keiin ka 34 hmangaih ang che u hian, nangni pawh inhmangaih ula. In 35 inhmangaih chuan, mi zawng zawngin ka zirtîrte in ni tih chu miah chuan an hria ang," a ti a.

Simon Peteran a hnênah, "Lalpa, khawiahnge i kal dâwn?" 36 a ti a. Isuan, "Ka kalna tûrah nangin tûnah mi zui thei lo vang; nakin hnuah erawh chuan mi zui ang," a ti a, a chhâng a. Peteran a hnênah, "Lalpa, engatinge tûnah pawh ka zui theih loh 37 vang che? Nangmah avângin ka nun ka paikh ang," a ti a. Isuan, 38 "Keimah avângin i nun i paikh ang maw? Tih tak meuhvin, tih tak meuhvin ka hrilh a che, Nangin vawi thum mi phat hma loh chuan, âr a khuang lo vang.

14 "In thinlung mangang suh se; Pathian in ring e, kei pawh 1 mi ring ve rawh u. Ka Pa inah awmna tam tak a awm a; 2 a awm loh chuan ka hrilh tawh tûr che u a ni; in tân himun siamin 3 ka kal dâwn hi. Tin, in tân himun ka han siam chuan, ka lo kir leh ang a, ka hnênah ka la ang che u; ka awmnaah nangni pawh in awm theih nân. Ka kalna tûr a kawng chin in hria e," a ti a. 4

Thoman a hnénah. " Lalpa, i kahua tür chin kan hre lo asin, 5
a kawng engtinnge kan hriat ang?" a ti a.

Isuan a hnénah. " Keimah hi kawng leh thutak leh nunna 6
ka ui: keimaha kal lo chu tumah Pa hnénah an thleng ugai lo.
Kei mi hria ni ula, ka Pa pawh in hre tawh tür: tún achinah amah 7
in hria e. amah in hmu tawh bawk." a ti a. Philipan a hnénah,
" Lalpa. Pa chu keini nün hmuhfir ta che, chutichuan kau tâu a
tâwk ang," a ti a.

Isuan a hnénah. " Philip, hei leh chen hi in hnénah ka awm a. 9
chuti pawhin ni hre lo maw? Tupawh ini hmu chu Pa hmu a ni.
'Pa chu keini nün hmuhfir rawh,' eng ti tiha i ti nge ni? Kei Paa 10
ka awm leh Pa keimahah a awm tih i awi lo veni ni? Iu hnénah thu
ka sawi hi, keima phuahchawpin ka sawi lo; Pa keimahah a awm
reng a, a thil a ti záwk thín a ui. Kei Paa ka awm leh Pa keimah- 11
ah a awm tih ni ring rawh u; a nih loh leh, thiltih avâng tal
hian mi ring rawh u. Tih tak meuhvin, tih tak meuhvin ka hrill 12
a che u, Tupawh mi ring chuan thil ka tihte hi ani pawhin a ti
ve ang; héng aia thil ropui pawh hi a la ti ang. Pa hnénah ka kal
dâwn avângin. Tiu, ka hmingin engpawh in dil apiang chu, ka 13
ti zélang, Pa, Fapa avângä chawimawia a awni theih nân.
Nangnin ka hmingin engpawh mi dil chuan, chu chu ka 14
ti zélang.

" Nangnin ni hmangaih chuan, ka thupékte chu in záwin 15
ang. Tin, Pa ka dûl ang a, ani chuan Thlanuantu dang a pe ang 16
che u, chatuana in hnénah awm türin; chu chu Thlarau dik tak a
ni: khawvélén chu ni chu an nei thei lo, ainali an hnunh loh va an 17
hriat hek loh avângin: nangnin aui chu in hria e, in hnénah a awm
reng si a, nangmahniah chuan a awm dâwn a ui. Fahrahu ka 18
kalsan lo vang che u; in hnénah ka lo kal leh ang. Rei 19
lo deuh chinah khawvélén mi hmu leh tawh lo vang; nimahsela
nangni zawngin mi hmu ang; keimah ka nun avângin nangni
pawh in nung ve ang. Chu mi niah chuan kei ka Paa ka awm 20
te, nangni keimaha in awm te, kei nangmahnia ka awm te in hria
ang. Tupawh ka thupékte neia, záwin chu, mi hmangaihtu a ni; 21
tupawh mi hmangaih chu, ka Pain a hmangaih ang, kei pawhin
ani chu ka hmangaih ang a. a hnénah ka inlár ang." a ti a.

Tin, Juda, (Iskariota lo záwk chuan) a hnénah, " Lalpa, kcini 22
hnénah i inlár ang a. khawvél hnêna i inlár si lo tür chu, enga-
tinge?" a ti a.

Isuan a chhâng a, a hnénah, " Miin mi hmangaih chuan 23
ka thu a zâwm ang a; ka Pain ani chu a hmangaih ang a, a hnén-
ah kan lo kal ang a. a hnénah kan awm reng ang. Tupawh mi 24
hmangaih lo chuan ka thu a zâwm lo; thu in hriatte hi ka ta a
ni lo, Pa mi tirtu ta a ni záwk e. In hnêna ka la awm chhâng 25

hian, hêng thu hi **ka** hrilh che u hi. Tin, Thlamuantu, Thlarau 26
Thianghlim, Pain ka hminga a rawn tîrh tûr khân, chu mi chuan
engkim a zirtîr ang che u a, in hnêna ka sawi zawng zawng apiang
a hriat chhuahtr leh ang che u.

"Thlamuanna ka hnutchhiah a che u; keima thlamuanna ka pe 27
a che u; khawvêlin a pêk angin ka pêk loh che u hi. In thinlung
mangang suh se, hlañh pawh hlau suh se, 'Ka kal bo dâwn a, in 28
hnênah ka lo kalleh ang,' ka thiizia che u kha in hre tawh e. Nang-
nin mi hmangaih ni ulang Pa linêna ka kal dâwn avângin in lâwm
tûr a ni; Pa chu keimah aiin a ropni zâwk si a. Tûnah a lo thlen 29
hma hian, ka hrilh tawh che u hi, a lo thlen huna in rin nân. In 30
hnênah thu ka sawi leh tawh niang lo vang, khawvêl lal a lo kal
dâwn si a, ani chuan keimahah engmah reng a nei lo; nimahsela,
keiin Pa ka hmangaih leh, Pain thu ini pêk ang zêlin *thil ka* ti tih, 31
khawvêlin an hriatna tûr a *nih* hi. Tho rawh, u, heta ta i chhuak
ang u.

15 "Kei grêp hrui taktak ka ni, ka Pa a huan enkawltu a ni. 1
Ka zawiinpui pêng rah lo apiang a païh thîn a; a rah apiang 2
a tithianghlim thîn, a rali tam lelizual nân. In hnêna ka thu 3
sawi avâng chuan tûnah pawh in thianghlim tawh pang a ni. Keimahah awin reng rawh u, kei pawh nangmahniah *ka awm reng* 4
ang. Pêng chu, grêp hruia a awm reng loh chuan amahin a rah
thei lo ang bawkin, nangni pawh keimaha in awm reng loh chuan,
in rah thei lo vang. Kei grêp hrui chu ka ni, nangni a pêngte chu 5
in ni; tupawh keimaha awm renga, kei pawh amaha *ka awm rengna*
chu, chu mi chu tam takin a rah thîn; keimah lovin engmah in
ti thei si lo. Mi keimaha a awin reng loli chuan, pêng anga païh 6
chhuahin a awm a, a vuai thîn; tin, an fawm a, meiah au païh a, a
kâng thîn. Nangni keimaha in awm reng a, ka thu *nangmahnia* 7
a awm teng bawk chuan, in duh apiang dil rawh u, in tân tihin
a awm zêl ang. He mi avângin ka Pa chu chawimawün a awm 8
thîn, tam taka in rah hian; chutichuan ka zirtîte in ni ang.

"Pain mi hmangaih ang bawkin kei pawhin ka hniangaih 9
che u hi; ka hmangaihîn awm reng rawh u. Nangnin ka 10
thupêkte in zawm chuan ka hmangaihin in awm reng ang; keiin ka
Pa thupêkte ka zâwm a, a hmangaihin ka awm reng ang bawk
hian. Ka lâwm nanginahnia a awm reng nân leh, in lâwm a 11
kim nân, hêng thu hi in hnênah ka sawi hi. Hei hi **ka** thupêk a ni,
keiin ka limiangaih chu u ang bawkin, nangni inhmangaih ula. 12
Mihringin a thian aia a nun a païh aliamma hmangaihna **nasa** 13
zâwk tuman an nei lo. Thu ka pêk apiang che u in tih chuan, 14
ka thiantre in ni ang. Bawi ka ti leh tawh lo vang che u; a pu *thil-*
tih bawin a hre si lo; thiantre ka ti tawh zâwk a che u; Pa hnêna
thil ka hriat zawng zawng in hnênah ka puang tawh si a. Nang- 16

nin mi thlang lo, keiman ka thlang zâwk che u a, va rah tûr leh in rah awm reng tûrin ka ruat bawk a che u; ka hminga Pa hnêna in dil apiang a pêkna tûr che uin.

“ In ihmangaih theih nân hêng thu hi ka pe a che u. Khaw- 11 vêlin a huat che u chuan, a *huat* hma *che u* pawhin keimah mi hua tih in hria e. Nangni khawvêla mi ni ula, khawvêlin amaha 19 mi a hmangaih tûr; khawvêla mi in ni si lo va, khawvêla mi ka thlan chhuah zâwk che u avâng hian, khawvêlin a hua che u a ni e. ‘ Bawi a pu aiin a ropui lo,’ tih thu ka hrilh tawh che u kha, 20 hre reng rawh u. Annin kei mi tiuhduhdah tawh chuan, nangni pawh an tiuhduhdah ang che u; ka thu an zawm tawh chuan, nangni 21 thu pawh an zâwm ang. Nimahsela, hêng thil zawng zawng hi ka hming avângin in chungah an ti ang, mi tîrtu an hriat loh avângin. Kei lo kalin an hnênah thu sawi suh ila, sual an nei lo 22 tûr; tûnah erawh zawng an sual chhuanlam tûr an nei ta lo a ni. Tupawh kei mi hua chuan, ka Pa pawh a hua a ni. Thil, mi 23 dang tuma tih ngai lohte, an zingah ti suh ila, sual an nei lo tûr; tûnah erawh zawng annin kei leh ka Pa kan pahnihin min hmu tawh a, huat pawh min haw tawh a ni. Engpawh ni rawh se, an 25 Dân *Lehhabuah*, ‘ Annin enga khawlawi lovin mi hua,’ tih, thu ziak kha, a lo thlenna tûrin *an ti a nihi*.

“ Tin, Pa hnêna ata Thlamuantu in hnêna ka tirh tûr, Paa 26 chhuak Thlarau dik tak chu, a lo thlen hunah, ani chuan ka thu a hriattir ang; nangni pawhin in hriattir bawk ang, a tir ata ka 27 hnêna in awm avângin.

16 “ Tihlungnihlova in awm lohna tûrin hêng hi in hnênah 1 ka sawi tawh hi. Inkâwmna inahte an hnawntir ang 2 che u a; a ni, tupawh a tihlum tûr che u apiangin Pathian chungah thil tha tiin an inhria ang, chutiang hun chu a thleng dâwn. Chung thil chu an ti ang, Pa leh kei min hriat loh avângin. Hêng 3 thu hi in hnênah ka sawi tawh hi, a hun chu a lo thlen hunah, ka hrilh tawh che u tih in hriat lehna tûrin. Hêng thil hi a tir 4 ata ka la hrilh lo rêng che u a ni, in hnêna ka la awm avângin. Tûnah erawh zawng mi tîrtu hnênah ka kal dâwn a ni; nangniho tuman, ‘ Khawiahnge i kal dâwn?’ tiin, mi zâwt si lo. Hêng 5 thu hi in hnêna ka sawi avângin in thinlung chu lungngaiin a khat thlu hial ta zâwk a.

“ Nimahsela, thu dik tak ka hrilh a che u; ka kal in tân a tha e; ka kal loh chuan, Thlamuantu chu in hnênah a lo kal dâwn 7 si lo; ka kal erawh chuan in hnênah ka rawn tir ang. Ani chu 8 a lo thlen chuan, sual thuah te, fel thuah te, rorêl thuah te khawvêl an thiam loh a hriattir ang: sual thuah te *thiam loh an chang ang*, kei mi rin loh avâng hian; fel thuah te *thiam loh an chang ang*; Pa 9 hnênah ka kal dâwn a, nangnin mi hmuh leh dâwn tawh loh 10

avâng hian; rorêl thuah te *thiam loh an chang ang*, he khawvêl lal 11 hi thiam lohva a tlûk tawh avâng hian.

"In hnênah thu sawi túr tam tak ka la nei cheu va, nimah- 12 sela tûnah zawng in tlin rih lo vang. Nimahsela, amah, Thla- 13 rau dik tak chu, a lo thlen hun chuan, thutak zawng zawngah chuan a hruai lût ang che u: amaha phuahchawpin thu a sawi dâwn si lo; thu a dawn apiang chu a hril zâwk ang; thil lo thleng túrte pawh a hriattîr ang che u. Ani chuan kei mi chawimawi 14 ang; ka taa mi a la ang a, in hnênah a hriattîr dâwn si che u a. Pain thil a neih zawng zawng apiang ka ta a ni; chuvângin, 15 'Ka taa mi a la ang a, in hnênah a hriattîr ang che u,' ka tih hi.

"Rei lo téah nangnin kei mi hmu lo vang a; rei lo téah bawk 16 nangnin kei mi hmu leh ang," a ti a.

Tin, a zirtîrte thenkhatin, "Kan hnêna a thu sawi hi engnge 17 ni, 'Rei lo téah nangnin kei mi hmu lo vang a, rei lo téah bawk nangnin kei mi hmu leh ang,' a tih, leh 'Pa hnêna ka kal dâwn avângin,' a tih hi?" an inti a. Tin, anni vêk chuan, "Hei, 'Rei 18 lo tê,' a tih hi eng tihna nge ni? A thu sawi hi a ngaihna kan hre lo," an ti a.

Tin, amah zawh an duh tih Isuan a hria a, an hnênah, " 'Rei 19 lo téah nangnin kei mi hmu lo vang a, rei lo téah bawk nangnin kei mi hmu leh ang,' tia, hei ka thu sawi hi in inzâwt maw? Tih 20 tak meuhvin, tih tak meuhvin ka hrilh a che u, Nangni in mittui a tla ang a, in  ap vak bawk ang a, khawvêl erawh chu an lâwm ang; nangni in lungngai ang a, nimahsela in lungngaih chu lâwmah a chang ang. Hmeichhiain nau a veiin a lungngai  hin, a 21 hun a thlen tawh avângin; nimahsela, nau a hrin veleh a thlaphân chu a hre leh tawh  hin lo, khawvêla mihring lo piang chu a lawm avângin. Tin, tûnah nangni in lungngai e; nimahsela ka hmu 22 leh ang che u a, in thinlung a lâwm ang a, in lâwm chu tuman an lâk sak lo vang che u. Chu mi niah chuan nangnin engmah 23 kei mi zâwt lo vang.

"Tih tak meuhvin, tih tak meuhvin ka hrilh a che u, Pa hnênah engpawh in dîl chuan, keima hmingin a pe ang che u. Tûn 24 thlengin ka hmingin engmah in la dîl lo; dîl rawh u, tichuan in hmu ang, in lâwm a kimna túrin.

"Chûng thu chu a thawiin in hnênah ka sawi tawh; a hun 25 a thleng dâwn, chu mi *hunah* chuan in hnênah a thawiin thu ka sawi leh tawh lo vang a, fiah takin Pa chanchin ka hrilh zâwk ang che u. Chu mi niah chuan keima hmingin *thil* in dîl ang; 26 tin, 'Pa hnênah keiin ka ngen sak ang che u,' ka ti lo a che u; Pa ngeiin a hmangaih si che u a, nangnin kei mi hmangaih a, Paa 27 chhuak ka ni tih mi rin avângin. Kei Pa hnêna ata lo chhuaka,

khawvēla lo kal ka ni; khawvēl kalsana, Pa hnēna hāwng leh tūr 28 ka ni,” a ti a.

Tin, a zirtirten, “ Ngai teh, tūnah zawng fiah takin thu i sawi 29 e, a thawi rēng rēngin i sawi tāk loh hi. Nangin engkim i hria a, 30 tuma zawh che i ngai lo tih tūnah kan hre ta; he mi avāng hian Pathian haen ata lo chhuak i ni tih kan awi e,” an ti a.

Tin, Isuan a chhāng a, an hnēnah, “ Tūnah chuan in awi 31 ta maw? Ngai rawh u, a hun a thleng dāwn, a ni, a thleng tawh 32 mek, chu mi bunah chuan mahni in theuhvah in darh vek ang a, keimah chauhvin ini thlahthlam ang; niniahsela Pa ka hnēnah a awm avāngin mahni chauhvin ka awm si lo. Hēng thu hi in 33 hnēnah ka sawi tawh hi, keimahah hian in thlainuanna tūrin. Khawvēlah hian hrehawmin in awm ḥīn; nimahsela, thlamuang takin awm rawh u, keiin khawvēl ka ngam ta,” a ti a.

17 Ching thu chu Isuan a sawi a; tin, vanvadākin, “ *Ka Pa*, 1 a hun a thleng ta; i Fapa chawimawi rawh, Fapain a chawimawi nāu che; khatia nii zawng zawng chunga thuneia i siam 2 khān, a hnēna i pēk apiangte chu chatuana nunna a pēk theih nān. Hei hi chatuana nunna a ni, nang Pathian tak chanh leh 3 i tīrh Isua Krista hriat hi. Nangin thil tih tūr mi pēk kha ka 4 ti zo va, khawvēlah ka chawimawi tawh a che. Aw *ka Pa*, 5 khawvēl awm hnīaa i hnēna mawina ka neih khān, tūnah nangma hnēn ngeiah mi chawimawi rawh.

“ Nangiu khawvēl zinga chhuak mite kei mi pēk hnēnah 6 khān i hining ka tilang ta; anni chu i ta an nih kha, nangin anni 7 chu kei mi pe a ni; anni chuan i thu au zāwm ta a. Nangin thil 8 kei mi pēk zawng zawng apiang, i hnēna chhuak a ni tih tūnah an hre ta. Nangiu thu mi pēkte-kha an hnēnah ka pe tawh si a: *ching chu* an vawng a, i hnēna chhuak ka ni tih dik takin an hre 9 ta a. nangin ni tir tih pawh an awi ta.

“ Au cān ka ngen sak hi; khawvēl tān ngen sak ka ni lo, nangin 10 ini pēkteho tān zāwk a ni; i ta an ni si a. Thil zawng zawng ka ta apiang i ta a ni e, i ta chu ka ta a ni e; annualini avāngin 11 chawimawiin ka awm ḥīn. Tin, kei zawng khawvēlah ka awm tawh lo *rāng*, hēngn erawh hi chu khawvēlah an awm *ang*, kei i hnēnali ka lo haw dāwn ta. *Ka Pa* thianghlim, nangin kei mi pēkteho hi i hmingin hum rawli, pumkhat an nih theih nān, 12 keimahni ang bawk hian.

“ An hnēna ka awm chhāng khān, nangin kei mi pēkteho 13 hi i hmingin ka hum ḥīn: anni chu ka vēng a, an zīngah pakhat mah an boral lo, boral fapa lo kha chu: Lehkha Thu kha a lo thlenna tūrin. Nimalisela, tūnah i hnēnah ka lo haw dāwn ta: khawvēlah hēng thu hi ka sawi a ni, ka lāwm aninahnia an neih kimna tūrin. I thu an hnēnah *ka pe ta e*; tin, khawvēlin anui 14

chu an hua a, khawvēla mi an nih loh avāngin, kei khawvēla mi ka ni lo ang bawk hian.

"Nangin anni chu khawvēl ata i lāk chhuah tūra ngēn ka ni 15 lo va, *mi* sual lakah chuan i hum tūr *ka ti* zāwk a ni. Anni chu 16 khawvēla mi an ni lo, kei khawvēla mi ka ni lo ang bawk hian. Anni chu thutakin tithianghlim rawh, i thu chu thutak a ni. 17 Nangin khawvēla kei mi tīr ang khān, kei pawhin anni chu 18 khawvēlah ka tīrh hi. Anmahni avāngin ka intithianghlim a ni, 19 anni pawh thutaka an thianghlimna tūrin.

"Hēnghote tān chauh hian ngen sak ka ni lo, an thu avānga 20 kei mi la ring tūrte tān pawh ngen sak ka ni bawk e; an zaa pum khat aſf nihna tūrin; *ka Pa*, nang keimaha i *awm* leh, kei nangmaha 21 *ka awm* ang bawk hian, anni pawh *keimahnia* an awmna tūrin; nangin kei mi tīr tih khawvēlin an awi theihna tūrin. Tin, nang- 22 in ropuina mi pēk kha keiin anmahni ka pe ta; anni chu pumkhat an nihna tūrin, keini pumkhat kan *ni* ang bawk hian; kei anmah- 23 niah, nang keimahah, anni pumkhata an awm a an famkim theih- na tūrin; nangin kei mi tīr tih leh, mi hmangaih angin anni hi 24 i hmangaih tih, khawvēlin an hriat theihna tūrin. *Ka Pa*, nangin kei mi pēkte hi ka awmnaa ka hnēna awmah ka duh; nangin mi pēk ka ropuina kha an hmuhma tūrin; leilung pian hma *pawhin* nangin mi hmangaih tawh si a. Aw *ka Pa* fel tak, khawvēl 25 zawngin an hre lo chia, kei erawh chuan ka hriat che kha; hēngho pawh hian nangin kei mi tīr tih an hriat kha. Tin, an hnēnah i 16 hmīng ka hriattir a, *ka hriattir leh fo vang*; nangin kei mi hmangaihna kha anmahnia a awm a, kei pawh anmahnia ka awm theihna tūrin," a ti a.

18 Isuan chūng thu chu a sawi zawhin, a zirtirte nēn an chhuak 1
a, Kidron luikawr *an* kān a; chutah chuan huan a awm a, 2
chu miah chuan *an* lūt a, amah leh a zirtirte nēn. Tin, a man- 3
tīrtu Juda pawh chuan chu mi hmun chu a hria; Isua chu a zirtirte hnēnah chutah chuan a lēng fo si a. Chutichuan, Juda chuan *sipai* pāwl nēn, puithiam latle leh Pharisaite hnēna awm tiangkengtute nēn a hruai a, khāwnvārte, meichherte, hriamte kengin chutah chuan *an* lo kal a.

Isuan a chunga thil tleng tūr zawng zawng chu a hre reng 4
a, a va chhuak a, an hnēnah, "Tunge in zawn?" a ti a. Anni 5
chuan a hnēnah, "Nazaret Isua," an ti a, an chhāng a. Isuan an hnēnah, "Keimah hi ka ni," a ti a. Tin, a mantīrtu Juda 6
pawh chu an zīngah a ding a. Tin, "Keimah hi ka ni," a tih 7
veleh, an hnungtawlh a, leiah an tlu hlawm a. Tin, ani chuan an hnēnah, "Tunge in zawn?" a ti a, a zāwt leh a. Tin, anni 8
chuan, "Nazaret Iuua," an ti a. *Tin*, Isuan, "Keimah hi ka ni tih, ka hrīlh che u alāwm; nangnin kei mi zawn in nih chuan

hêng ho hi thlah tha rawh u," a ti a, a chhâng a. (A thu sawi, 9 "Nangin kei mi pêk teho pakhat mah ka hlohral lo," a tih kha a thlen nân).

Tin, Simon Peteran khandaih a vawng a, a phawi a, Puithiam 10 Lalber bawi a sât a, a beng ding lam a sah thlák sak a. (Bawi hming chu Malka a ni a). Tichuan, Isuan Petera hnênah, 11 "Khandaih kha a paiah khung rawh; Pain no kei mi pêk hi ka in lo vang em ni?" a ti a.

Chutichuan, *sipai* páwl nén, an hotu lalber nén, Judeate tiang- 12 kengtute nén chuan Isua an man a, an phuar a, Ana hnênah 13 an hruai hmasa a, Kaiapha puzawn a nih avângin. *Kaiapha* chu, chu mi kum chuan Puithiam Lalber a ni a. (Kaiapha chu, "Mi 14 zawng zawng aia mi pakhat thih a tha," tia, Judeate rawtpuitu kha a ni).

Tin, Simon Peteran Isua a zui a, a zirtir dang pakhat nén. 15 Chu mi zirtir chu Puithiam Lalber hmêlhriat a ni a, Puithiam Lalber in hual chhûng kawtlaiah, Isua hnênah a lût ve a; nimah- 16 sela Petera chu pâwnah kawngkhâr bulah a ding reng a. Chutichuan zirtir dang, Puithiam Lalber hmêlhriata chu, a va chhuak a, kawngkhâr vêngtu a bia a, Petera a hruai lût a. Tin, kawng- 17 khâr vêngtu nula chuan Petera hnênah, "Nang pawh he mi zirtirte zînga tel ve i ni em?" a ti a. Ani chuan, "Ka ni lo," a 18 ti a. Tin, bawite leh tiangkengtute chu chutah chuan an ding hlawm a, a vawh avângin meihawlin mei an chhêm a, a lum an ai a; Petera pawhan hnênah a tel a, ding chungin mei lum a ai ve a.

Tin, Puithiam Lalber chuan Isua chu a zirtirte chanchin leh 19 a zirtirzia thu a zâwt a. Isuan a chhâng a, a hnênah, "Khawvél 20 mi hnênah, vântlâng hriatin, thu ka sawi thin kha; inkhâwmna in leh, Pathian biak in, Juda zawng zawng awm khâwmnaahte chuan, ka zirtir fo thin kha, arûkin engmah ka sawi lo. Engatinge 21 kei mi zawh? An hnêna ka thu sawizia chu ka thu hretute zâwt rawh; ngai rawh, chûng chuan ka thu sawi chu an hria alâwm," a ti a. Chu chu a sawi veleh a kianga ding tiangkengtu pakhatin 22 Isua a bêng a, "Puithiam Lalber heti hian i chhâng maw?" a ti a. Isuan a hnênah, "Thu sual sawi ka nih chuan, ka sualna 23 mi hriattir rawh; nimahsela, thu tha ka sawi pawhin engahnge mi ben?" a ti a, a chhâng a. Tin, Ana chuan phuar chungin 24 Puithiam Lalber. Kaiapha hnênah a tîr a.

Tin, Simon Peteran dingin mei lum a ai a. Tin, "Nang pawh 25 a zirtir zînga tel ve i ni em?" an ti a. Ani chuan, "Ka ni lo," tiin a pha a. Tin, Puithiam Lalber bawi pakhat, Petera beng 26 sah thlâka laichin chuan, "A hnênah huanah khán ka hmu lo che em ni?" a ti a. Tichuan Petera a pha leh a; tin, âr a khuang 27 ta nghâl a.

Tin, Isua chu Kaiapha in aṭang chuan lal inah an hruai leh 28
a; zing a ni a; tin, anni zawng lal inah an lüt lo, an luh zawngin
an bawlhhlawh ang a, Kalhlén Kût chaw an ei thei lo vang.

Tin, Pilata an hnênah a va chhuak a, an hnênah, “He mi 29
chungah hian thupawi engnge in neih?” a ti a. Anni chuan a 30
hnênah, “He mi hi mi sual ni suh sela i hnênah kan rawn hruai lo
vang,” an ti a, an chhâng a. Tin, Pilata chuan an hnênah,
“Nangnin hruai ulangin, in dân angin a thu rêt rawh u,” a ti a.
Judate chuan a hnênah, “Keini thuin tumah tihhlum dân a ni
lo,” an ti a. (A thihzia tûr thu, Isuan a sawi anga, a thlen nân). 32

Chutichuan, Pilata chu a inah a lüt leh a, Isua a ko va, a 33
hnênah, “Judate lal i ni em?” a ti a. Isuan, “Hei hi nangma 34
rilru puak chhuaka i sawi nge, mi dangin an hrilh che, ka chung-
châng thu hi?” a ti a, a chhâng a. Pilatan, “Kei Juda ka ni em 35
ni? Nangina chite leh puithiam lalten ka hnênah an rawn hruai
che a nih hi; thil engnge i tih?” a ti a, a chhâng a.

Isuan, “Ka ram chu he khawvêla mi hi a ni lo; ka ram chu 36
he khawvêla mi hi ni sela, ka t̄huihruaiten an bei ang, Judate hnêna
pêka ka awm loh nân; nimahsela, ka ram zawng heta mi hi a ni
lo,” a ti a, a chhâng a. Tin, Pilatan a hnênah, “Chu, lal i ni 37
elo?” a ti a. Isuan, “Ni e, lal ka ni asin. Thutak hriattîr hi ka
pian chhan leh khawvêla ka rawn kal chhan a ni. Tupawh
thutaka mi apiangin ka thu an pawm thîn,” a ti a. Pilatan a 38
hnênah, “Thutak engnge ni?” a ti a.

Tin, chu thu chu a sawi zawk veleh, Judate hnênah a va chhuak
leh a, an hnênah, “Engmah a sualna ka hmu lo. Nimahsela, 39
Kalhlén Kûtah mi pakhat ka chhuah sak tûr che u dân in nei;
chutichuan, Judate lal hi chhuah sak che u ila in duh em?” a ti
a. Tin, anni chu an au leh a, “He mi hi chu ni suh se, Barabba 40
kha ni zâwk rawh se,” an ti a. Barabba chu suamhmang a ni.

19 Tin, chutih lai chuan Pilatan Isua a hruai a, a vua a. Tin, 2
sipaite chuan hlîng lukhum an phiar a, an khumtîr a, puan
sen duk an sintîr bawk a; tin, a kiangah an lo kal a, “Chibai! 3
Judate Lal!” an ti a, an bêng a. Tin, Pilata chu a chhuak leh a, 4
an hnênah, “En teh u, engmah a sualna ka hmu lo tih in hriat
nân, in hnênah ka rawn hruai chhuah hi,” a ti a. Tin, Isua chu 5
hlîng lukhum leh puan sen duk chu sin chungin a lo chhuak a.
Tin, Pilatan an hnênah, “En teh u, mihringa hi!” a ti a.

Tin, puithiam lalte leh tiangkengtute chuan amah an hmuh
veleh an au va, “Kraws-ah khêngbet rawh, kraws-ah khêngbet
rawh,” an ti a. Pilatan an hnênah, “Nangnin kalpui ula, kraws-ah 6
khêngbet rawh u; kei zawngin engmah a sualna ka hmu si lo,”
a ti a. Judate chuan a hnênah, “Kan dân kawng khat a awm,
chu mi dân ang zélin Pathian Fapaa a insiam avângin, a thi tûr 7

a ni," an ti a, an chhâng a. Tin, Pilatan chu thu chu a hriatin 8 a hlau lehzual a; a inah a lût leh a, Isua hnênah, "Khawi 9 lama mi nge i nih?" a ti a..

Nimahsela, Isuan a chhâng lo. Tin, Pilatan a hnênah, "Nang- 10 in kei mi be lo vei maw? Thlah thei che ka ni, kraws-a khêngbet thei che ka ni tih i hre lo vem ni?" a ti a. Isuan, "Chung lam 11 aṭanga pêk i nih loh chuan, ka chungah hian tih theih rêng rêng i nei lo vang; chuvângin i huêna mi petu khân sual a phur zual a ni," a ti a.

Chu mi achin chu Pilatan thlah a tum a; nimalisela Judate 12 an au va, "He mi hi i thlah chuanin Kaisara ḥtian i ni lo vang; tupawh lala insiam apiang Kaisara do *an ni*," an ti a.

Tin, Pilatan chûng thu chu a hriat veleh, Isua a hruai chhuak 13 a, a hming Lungreni,—Hebrai ṭawng erawh chuan Gabbatha *an ti*,—chu ini hmunah chuan rorêlna ṭhutphahah a thu a. (Tin, 14 chu mi *ni* chu Kalhlén Kût Inrinni a ni a, tûkthuan ei hun lai a ni). Tin, ani chuan Judate hnênah, "En teh u, in Lal hi!" a ti a. Tin, anni chu an au va, "Tiboral rawh, tiboral rawh, kraws-ah 15 khêngbet rawh," an ti a. Pilatan an hnênah, "In Lal hi kraws-ah ka khêngbet ang maw?" a ti a. Puithiam lalten, "Kaisara lo chu lal dang kan nei lo," an ti a, an chhâng a. Chutichuan 16. Pilatan kraws-a khenbeh tûrin amah chu an hnênah a pe ta a.

Chutichuan Isua chu an hruai ta a. Tin, ani chuan mahni 17 tâna kraws puin 'Lu ruh hmun,' an tih, Hebrai ṭawnga Golgotha an tih chu, chu mi hmun thleng chuan a va chhuak a; chutah chuan kraws-ah an khêngbet a, mi dang pahnih nêñ, a sîr tuakah pakhat 18 ve vein, a laiah Isua. Tin, Pilatan lehkla a ziak a, kraws lér 19 lamah a bel a. 'Nazaret Isua Judate Lal,' tiin ziak a ni. Tin, 20 chu lehkha chu Judate a ḫthen tanî takin an chhiar a; Isua kraws-a an khenbehna hmun chu khawpui kiang a ni a; Hebrai ṭawng te, Rom ṭawng te, Grik ṭawng tein ziak a ni si a. Chutichuan, 21 Judate puithiam latte chuan Pilata hnênah, "Judate Lal' *tiin*, ziak 22 suh; 'Judahe Lal ka ni, a ti,' *tiin*, ziak zâwk rawh," an ti a. Pilatan, "Ka ziak kha ka ziak zo tawh," a ti a, a chhâng a. 22

Tin, sipaiten Isua chu kraws-a an khenbeh zawk chuan a 23 silhfênte an la a, phel liah an siam a, sipaiten phel khatin an chang ḫtheuh va; a kawr *an la* bawk a. Kawr chu ḫthui loh *kawr* a ni a, a nghâwng ata apumin tali vek a ni; chuvângin anni chuan, "I pawt thlér suh ang u, tu ta ber tûr nge ḫhum i vâwr zâwk ang u," 24 an inti a. (Pathian Lehkha Thu,

"Ka silhfênte an inseem a,

Ka kawr atân ḫhum an vâwr a,"
tih, a thlenna tûrin). Chûng thil chu sipaiten an ti a.

Tin, Isua kraws kiangah a nu leh a nu laizâwn, Mari Klopa 25

nupui leh Mari Magdalini an ding a. Tin, Isuan a nu leh zirtîr 26 a hmangaih kha a kianga ding a hmu a, a nu hnênah, "Hmei-chhia, en teh, i fapa kha!" a ti a. Tin, zirtîr hnênah chuan, "En 27 teh, i nu kha!" a ti a. Tin, chuta chin chu, chu zirtîr chuan ama *inah* ani chu a hruai ta a.

Chu mi hnuah chuan, Isuan thil engkim tûnah a kim tawh 28 tih a hria a, Pathian Lehkha Thu kha a thlen nân, "Ka tui a hâl e," a ti a. Chutah chuan bêl pakhat uain thûra khat an hûng 29 a, chutichuan spanj pakhat chu uain thûra chiah khatin, husop *tiangah* an târ a, a hmuiah an han thlen a. Tin, Isuan uain thûr 30 chu a lo in zawk chuan "A kin ta," a ti a.

Tin, a lu a kûn a, a thlarau a thlah ta a.

Tin, Inrinni a nih avângin, ruangte chu Chawlhnia kraws-a 31 a awm reng loh nân, (chu Chawlhni chu ni ropui a ni si a), Judaten Pilata hnênah an kete tihtliaha, an ruang kalpuiah an ngên a. Tin, sipaite chu an lo kal a, a hnêna kraws-a an khenbeh mi tawn- 32 tirh leh mi pakhat chu an kete an titliak a; nimahsela, Isua 33 kiangah an lo.kal a, a thi tawh reng tih an hria a, a kete an titliak ve lo va; nimahsela, sipaite zînga mi pakhatin a nâkah feiin a 34 chhun a, tichuan thisen leh tui a chhuak ta nghâl a.

A hmutu chuan a hriattîr tawh, (a thu hriattîr a dik a ni; a 35 sawi dik tih a inhria), nangni pawhin in rinna tûrin. Pathian 36 Lehkha Thu, "A ruh pakhat mah tihtliah a ni lo vang," tih, thlenna tûrin chûng thil chu a lo awm ta. Tin, Pathian Lehkha 37 Thu dangin, "An chhuna chu an la en ang," a ti bawk a.

Tin, chûng thil tih hnuah chuan, Josefa, Arimathai khuaa 38 mi, Isua zirtîr a ni a, nimahsela Juate a hlauh avânga arûka awm a ni a, ani chuan Isua ruang chu kalpui atân Pilata hnênah a dîl a; tin, Pilatan a phal a. Chutichuan a lo kal a, a ruang chu a kalpui ta a. Tin, Nikodema, a tîra zâna a hnêna lo kal kha, 39 murra leh aloe inpawlh sa bûk sawmnga lai sinin a lo kal ve a. Tin, Isua ruang chu an la a, Juate inphûm dân angin englo 40 rimtuite nêñ chuan puan zai sînin an tuam a.

Tin, kraws-a an khenbehna hmunah chuan huan pakhat a 41 awm a; huanah chuan tumah la zalhna ngai loh thlân thar pakhat a awm. Tin, Juate Inrinni a nih avângin, thlân chu an kiang 42 lawk a ni si a, chutah chuan Isua chu an zalh ta a.

20 Tin, ni sarih *ni* hmasa berah, zîngah, khua a la thim laiin, 1 Mari Magdalini chu thlânah chuan a va kal a, lung chu thlân ata lâk sawnin a hmu a. Chutichuan a tlân a, Simon 2 Petera leh zirtîr dang Isuan a hmangaiha hnênah chuan a lo kal a, an hnênah, "Thlân ata kha Lalpa chu an kal bopui ta, an dahna chin kan hre si lo," a ti a.

Chutichuan Petera chu a chhuak a, zirtîr dang nêñ chuan, 3

tin, thlân lam an pan a. Tin, an tlân dûn a; zirtîr dang chuan 4 Petera a tlân khâlha, thlân chu a thleng hmasa a. Tin, a kûn a, 5 a bih a, puan zai sînte chu awm rengin a hmu a; nimahsela, 6 a chhûngah a lût lo. Tin, Simon Petera pawhin a hnungah 7 a rawn tûm thleng a, thlân chhûngah a lût a; puan zai sînte chu awm reng leh, a lua inhrûkna puan awm chu, puan zai sînte zînga awm lovin, zial sain hmun hranga awm a hmu a. Chutichuan 8 zirtîr dang, thlân thleng hnasa a pawh chu a lût ve a, a hmu a, a awi a. Mitthi zîng ata a tho leh tûr a ni tih Pathian Lehkha 9 Thu kha an la hre si lo. Chutichuan, zirtîrte chu anmahni 10 inah an haw leh ta a.

Nimahsela, Mari chu pâwnah thlân kiangah  ap chungin 11 a ding a; tichuan  ap chungin a kûn a, thlân chhûng chu a bih a; tin, vântirkoh pahnih puan vâr sinin, Isua ruang zalhna hmunah 12 chuan, pakhat a lu lamah, pakhat a ke lamah  hu a hmu a. Tin, anni chuan a hnênah, "Hmeichhia, engatinge i  ah?" an 13 ti a. Ani chuan an hnênah, "Ka Lalpa an kal bopui a, an dahna chin ka hriat loh avângin," a ti a. Tin, chutia a sawi veleh a 14 hnung lam a hawi a, Isua ding a hmu a, Isua a ni tih a hre si lo va. Isuan a hnênah, "Hmeichhia, engatinge i  ah? Tunge i zawn?" 15 a ti a. Ani chuan, huan enkawltu emaw a ti a, a hnênah, "Ka pu, amah heta ta i kalpui a nih chuan, i dahna chin mi hrilh ang che, chutichuan ka la ang," a ti a.

Isuan a hnênah, "Mari," a ti a. Ani chu a hawi a, a hnênah 16 Hebrai  awngin, "Rabboni," a ti a; (chu chu Zirtîrtu tihna a ni a). Tin, Isuan a hnênah, "Mi vuan suh; tûn thleng pawhin 17 Pa hnênah ka la lâwn chho lo a ni; amaherawhchu ka unaute hnênah va kal la, an hnênah, 'Ka Pa, in Pa, ka Pathian, in Pathian hnênah ka lâwn chho dâwn,' atie, ti rawh," a ti a. Mari 18 Magdalini chu a va kal a, zirtîrte hnênah, "Lalpa chu ka hmu ta," a ti a, a hnêna thu a sawiziate pawh chu a hrilh a.

Tin, chu mi ni, ni sarih ni hmasa berah, khua a lo tlai lamin, 19 Judate hlauh avângâ zirtîrte awmna kawngkhârte chu an khâr hnu chuan, Isua an zîngah a lo ding a, an hnênah, "In chungah thlamuanna awm rawh se," a ti a. Tin, chu chu a sawi zawh chuan 20 a kut leh a nâk an hnênah a entîr a. Tin, Lalpa chu an hmu chuan zirtîrte chu an lâwm ta a. Tin, Isuan an hnênah, "In 21 chungah thlamuanna awm rawh se; Pain kei mi tîr ang bawkin ka tîrh che u hi," a ti leh a. Tin, chûng thu chu a sawi zawhin an 22 chungah a thaw a; an hnênah, "Thlarau Thianghlim nei rawh u, tu sual pawh in ngaihdam apiang, ngaihdam a ni ang; tu sual 23 pawh in ngaihdam loh apiang, ngaihdam loh a ni ang," a ti a.

Tin, Isua a lo kal lai khân sâwm leh pahnihte zînga tel ve 24 Thoma, Diduma an tih chu, an hnênah a awm ve lo va. Chuti- 25

chuan, zirtîr dangte chuan, a hnênah, " Lalpa chu kan hmu ta," an ti a. Nimahsela, ani chuan an hnênah, " A kuta thîr khenna serte kha ka hmuh a, thîr khenna serahte chuan ka kutzung ka khawih lu a, a nâka ka zen meuh loh chuan, ka ring lo vang," a ti a.

Tin, ni riat hnuah, a zirtîrte chu *in chhûngah* an awm leh a, 26 Thoma pawh an hnênah a awm ve a. *Tin*, Isua a lo kal a, kawngte chu khâr a ni si a, an zîngah a lo ding ta a, an hnênah, " In chungah thlamuanna *awm rawh se*," a ti a. Tin, Thoma hnênah chuan, 27 " I kutzungin han khawih la, ka kutte en rawh; i kut *han* ban la, ka nâkah zen rawh; ring lovin awm suh la, ring rawh," a ti a. Thoman a hnênah, " Ka Lalpa leh ka Pathian *i ni*," a ti a, a chhâng 28 a. Isuan a hnênah, " Nang chuan mi hmuh avângin i ring a 29 ni; hmu lova ring apiangte chu an eng a thâwl e," a ti a.

Tin, Isuan zirtirte hmaah chuan chhinchhiahna dang tam 30 tak a ti ȣeh va, chûng chu he lehkhabuah hian ziak a ni lo; nimahsela, hêng hi, Isua chu, Krista, Pathian Fapa a ni tih in rinna 31 tûr leh, in rin a, a hminga nun in neihna tûrin ziak a ni.

21 Chu mi hnuah chuan, Tiberia dîlah Isua a zirtîrte hnê- 1 ah a inlâr leh a; heti hian a inlâr: Simon Petera te, Thoma 2 Diduma an tih te, Galili rama Kana khuaa mi Nathanaela te, Zebedaia *fapa pahnih* te, a zirtîr dang pahnihte nêan awm khâwm a. Simon Petera chuan an hnênah, " Sangha manin ka kal dâwn e," a ti a. Anni chuan a hnênah, " Keini pawh i hnênah kan kal ve ang," an ti a. *Tin*, an kal chhuak a, lawngah an chuang a; chu mi zân chuan engmah an man lo.

Tin, khawfing chahin' Isua ȣiauphovah a ding a; nimahsela 4 zirtîrte chuan Isua a ni tih an hre si lo. Tin, Isuan an hnênah, 5 " Naute u, ei tûr engilo in nei em?" a ti a. Anni chuan a hnênah, 6 " Nei lo," an ti a, an chhâng a. Tin, ani chuan an hnênah, " Lawng sîr ding lamah khân lén dêng ulang in hmu ang," a ti a. Tin, an dêng a, sangha tam avângin an hnûk chhuak zo ta lo va.

Chutichuan, zirtîr Isuan a hmangaiha khân, Petera hnênah, 7 " Lalpa a nih saw," a ti a. Chutichuan, Lalpa a ni tih Simon Peteran a hriat veleh, a kawr a veng a, (sarauka awm a ni si a), dîlah a zuang thla ta a. Nimahsela, zirtîr dangte chuan 8 lawng tê tak tê chuan, lén sangha chawpa hnûk chungin an rawn pan a, (khawmual aṭangin an hla si lo va, tawng zahnih emaw lek a ni a).

Tin, khawmuala an chhuah veleh, chutah chuan meihawla 9 mei chhêm an hmu a, a chunga sangha leh chhangpér rawh nêan. *Tin*, Isuan an hnênah, " Tûnah in sangha man kha a then han 10 la rawh u," a ti a. Chutichuan Simon Petera a va chuang a, lén 11 chu sangha lian pui puia khatin khawmualah a hnûk chhuak a, za leh sawmnga leh pathum *a ni*; chuti zozai chu awm mah sela

lên chu a tet si lo. *Tin*, Isuan an hnênah, “Tûkthuan lo ei rawh 12 u,” a ti a. Tin, zirtirte zîngah tumahin a huênah, “Tunge i nih?” tiin an zâwt ngam lo, Lalpa a ni tih an hre reng a. *Tin*, 13 Isua a lo kal a, chhangpêr chu a la a, an hnênah a pe a, sanghate pawh chu chutiangin a pe bawk a. Chu chu Isua mitthi zîng ata 14 a thawh leh hnua, a zirtirte hnêna a inlär a vawi thumna a ni.

Tin, tûkthuan an ei zawhin, Isuan Simon Petera hnênah chuan, 15 “Simon, Johana *fapa*, hêngte ai hian nangin kei mi hmangaih zâwk em?” a ti a. Ani chuan a hnênah, “Aw, Lalpa; ka ngaina che tih i hria e,” a ti a. Ani chuan a hnênah, “Ka berâm note châwm rawh,” a ti a. *Tin*, a vawi hnihilnaah, a hnênah, 16 “Simon, Johana *fapa*, nangin kei mi hmangaih em?” a ti leh a. Ani chuan a hnênah, “Aw, Lalpa; ka ngaina che tih i hria e,” a ti leh a. Ani chuan a hnênah, “Ka berâmte enkawl rawh,” a ti a. *Tin*, a vawi thumnaah chuan a hnênah, “Simon, Johana 17 *fapa*, nangin kei mi ngainâ em?” a ti a. *Tin*, a vawi thumnaah, “Nangin nii ngaina em?” a hnêna a tih avâng chuan Petera a lungngai a, a hnênah, “Lalpa, engkim i hria a, ka ngaina che tih i hria e,” a ti a.

Isuan a hnênah, “Ka berâmte châwm rawh. Tih tak 18 meuhvin, tih tak meuhvin ka hrilh a che, I naupan lai khân i *taiah* i inhřeng a, i duhna apiangah i kal tħin a; nimahsela, i upat hunah i kutte i phar ang a, mi dangin an hrêñ sak ang chia, i duh lohna lamah an kai ang che,” a ti a. (Chung thu chu eng tiziaa thiin 19 nge Pathian a chawimawi ang tih hriattîrna tûrin a sawi a ni). *Tin*, chu chu a sawi zawhin, a hnênah, “Mi zui rawh,” a ti a. *Tin*, Petera chu a hawi a, Isuan zirtir a hmangaih, zanriah ei laia 20 a âwm nghênga lo thle pheia, “A mantîrtu tûr che chu tu ber nge ni?” titua khân, a rawn zui a hmu a. *Tin*, Peteran ani chu 21 a hmu a, Isua hnênah, “Lalpa, he mi hian engnge a tih ang?” a ti a. Isuan a hnênah, “Ka lo kal leh thlenga awm rengah phei 22 duh ila, chu chu enga i hman tûr nge ni? Nangin mi zui mai rawh,” a ti a. Chutichuan, chu zirtir chu thi lo tûrin a thu chu unaute 23 zîngah chuan a thang ta a; nimahsela, Isuan a thi lo vang tih a hnênah a sawi si lo, “Ka lo kal leh thlenga awm rengah phei duh ila, chu chu enga i hman tûr nge ni?” a ti mai a ni si a.

Chu zirtir chu hêng thu hriattîrtu leh ziaktu hi a ni; a thu 24 hriattîr hi dik tak a ni tih kan hria e.

Tin, hêng lo hi Isuan thiltih a dang tañ tak a la awm, chung chu 25 ziak fai vek ni dâwn sela, lehkhabu ziak tûr zawng zawng chu khawvâlah pawh hian lengin ka ring lo.

Tirhkohte Thiltih

I Theophil, hmâna lehkhaah khân, Isua thiltih leh a zirtîr 1
tantirh zawng zawng thu kha ka ziak a ni; Thlarau Thianghlim 2
tanpuia a tirhkothe thlante hnêna thu a tiām zawa vâna hruai chhoh- 3
ya a awm tâk ni thlenga thu kha. Chu tirhkohte hnênah chuan
hrehawm chu a tuar hnuin hriatna tam takin nungin a inentîr a,
ni sawmli zet an hnênah a inlâr a, Pathian ram thu a sawi  n. 4
Tin, an awm khâwm a pâwl ve a, "Jerusalem khua kalsan suh u,
Pa thiltiam ka sawi in hriat kha lo nghâk rawh u," a ti tlat a.
"Johana khân tuiin a baptis  n a, nimahsela, ni rei lo tean 5
Thlarau Thianghlimin baptisma in chang ang," a ti a.

Tin, anni chuan an rawn inkhâwmin, a hnênah, "Lalpa, tûnah 6
em ni Israelte hnênah ram i pêk leh dâwn?" an ti a, an zâwt a.

Tin, ani chuan an hnênah, "Pain a hun leh a ni, ama thu 7
thua awma a ruat chu, nangni lo hriat tûr ani lo ve. Nimahsela, 8
Thlarau Thianghlim chu in chunga a lo thlen hunah thiltihtheihna
in la nei ang; tichuan, Jerusalem khuaah te, Judai leh Samari
ram khaw tinah te, kâwl kil thleng pawhin ka thu hretute in ni
ang," a ti a.

Tin, chung thu chu a sawi zawhin an hmuh reng chungin, 9
vâna hruai chhohvin a awm a; tin, chhumin an hmuh phâk lohvah
a hruai bo ta a. Tin, a chhoh laia van lam an en reng laiin, mi 10
pahnih, puan vâr sinin, an kiangah an lo ding a; chu mite chuan, 11
"Galili rama mite u, engatinge van lam ena in din reng? He Isua
in hnêna atâ vâna hruai chhohva a awm hi, vâna a chho in hmu
ang bawk hian amah ngei hi a lo kal leh ang," an ti a.

Tin, Olivet tlâng an tih ata chu Jerusalem khuaah an kîr leh 12
ta a; chu mi tlâng chu Jerusalem khaw kiang a ni a, Chawlhnia
kalna tâwk chauh a ni. Tin, an luhin, an awmna pindan chung- 13
nungah chuan an chho va—Petera leh Johana nêñ, Jakoba leh
Andria nêñ, Philipa leh Thoma nêñ, Bartholomaia leh Matthia
nêñ, Alphaia fapa Jakoba leh, Simon Zelota pâwla mi leh, Jakoba
fa Juda nêñ an ni. Chung ho zawng zawng chu, hmeichhia tute- 14
emaw leh Isua nu Mari nêñ, Isua unaute nêñ, rilru hmunkhata,
tahhnemngai taka  awngtaiin an awm reng a.

Tin, chung ni chuan unaute zîngah Petera a ding a, (an za 15
chuan za leh sawmhnhai lai an ni a,) "Unaute u, Thlarau Thiang- 16
hlimin, Davida kaa, Isua mantute hruaitu Juda thu a sawi lâwk
kha, kha Pathian Lehkha Thu kha lo thleng rêng tûr a ni. Ani 17
chu kan zînga chhiar tel a ni a, hêng rawngbâwlah hian chan

pawh a nei ve si a. (Tin, chu mi chuan a sual manin hmun 18 pakhat a lei a, a bawkkhupin a tla a, a laiah a puak keh a, a ril zawng zawng a chhuak vek a. Tin, chung thu chu Jerusalem kuaa 19 awmte zawng zawngin an lo hria a; chutichuan, chu hmun chu, anmahni ɻawngin, 'Akeldama,' an ti a, chu chu 'Thisen Hmun' tihna a ni.) Fakna Hla Buah heng thu hi ziak a ni :— 20

‘A awmna tihramin awm rawh se,
A chhüngah tumah awm suh se,’

tih leh,

‘A hotu nihna chu mi dangin chang rawh se,’
tih hi. Chutichuan, Lal Isua kan zinga lüt thîn chhuak thîna 21 a awm chhüng zawnga—Johana baptisma achin, kan hnêñ ata 22 vâna hruai chhohva a awm ni thleng khân—heng min pâwl thînté zingah hian mi pakhat a thawlehnâ min hriatputu atân a awm tûr a ni,” a ti a.

Tin, mi pahnih an ruat a, *pakhat chu Josefa Barsaba* an tiha 23 chu, (a hming dang Justa an ti bawk a,) tin, *pakhat chu Matthia a ni a*. Tin, an ɻawngtai a, “Nang, Lalpa, mihring zawng zawng 24 rilru hretu, Juda chuan ama awmnâa kal tûrin heng rawngbâwl leh tirhkoh hna a tlâwmsan hi, a ai awh tûrin he mite pahnih hi a tu zâwk nge i thlan min hriattîr ang che,” an ti a. Tin, ai an 26 en sak a, *an ai en chu Matthia chungah a lo tlu a*; tichuan, ani chu tirhkoh sâwm leh pakhatte zingah chuan chhiar tel a ni ta a.

2 Tin, Pentikost ni a lo thlenin, an zain hmun khatah an awm 1 khâwm vek a. Tin, thâwkkhathan vân ata ri thlipui tleh 2 angin a lo thleng ta phut a. Tin, chu chuan an ɻutna in chu a 3 tikhat ta vek a, tin, leite, amaha insem darhin, mei angin an 4 hnênah a lo inlár ta a. Tin, an chungah a chuang theuh va, an zain Thlaran Thianghlimin an khat ta vex a, Thlaranvin a ɻawngtîr ang zêlin ɻawng dangin an lo ɻawng ta a.

Tin, vân hnuia hnam tin zing ata Pathian ngaihsak Judeate 5 Jerusalem kuaah an châm a. Tin, chu ri chu an hriat veleh 6 mipui an rawn inkhâwm a, mi tinin an ɻawng chu mahni ɻawng 7 theuhvin an lo hriat avângin an rilruin an lo buai a. Tin, an za chuan an mangang a, mak an ti hle a, “En teh u, heng a ɻawngte 8 zawng zawng hi Galili rama mi an ni lo vem ni? Engtinngé 9 kan zaa kan ɻawng pianpui anga kan hriat theuh? Thenhat Par-thai *hnam te*, Medai *hnam te*, Elamitai *hnam te kan ni a*; thenhat Mesopotamia rama awm te, Judai rama awm te, Kappadokia rama awm te, Ponto rama awm te, Asia rama awm te, Phrugia rama awm te, Pamphulia rama awm te, Aigupta rama awm 10 te, Kurini khaw kiang vêla Libua rama awm te kan ni a; thenhat Rom khaw khual—Judeate leh an saphunte nêñ—kan ni a; thenhat 11 Krît thliarkâra mi leh Arab rama mi kan ni si a; nimahsela, Pathian

thiltih ropuite an sawi mahni ṭawng theuhvin kan hriat si hi!"
an ti a.

Tin, an za chuan mak an ti hle mai a, a ngaihna an hre lo va, 12
" Hêng hi eng tizia nge ni?" an inti a. Thenkhatin an nuihsan 13
a, " Uain thar an rui a nih hi," an ti a.

Nimahsela, Petera chu sâwm leh pakhatte nêñ an ding za a, 14
ani chuan aw ring takin an hnênah a sawi a, " Nangni Judai rama
mite u, nangni Jerusalem khuaa awm zawng zawngte u, hêng
hi hria ula, ka thu pawh ngai rawh u. Hêng ho hi in rin angin 15
an rui lo ve, feh reh sán lai chauh a nih hi. Hêng hi zâwlnei 16
Joelan a sawi kha a ni zâwk :

Pathianin, ' Ni hnuhnûngahte chuan heti hi a ni ang a, 17
Mi zawng zawng chungah ka Thlarau ka leih ang a;
Tichuan in fapate, in fanuten ka thu an hril ang a;
In tlangvâlten inlârnate an hmu ang a,
In putarten mumangah an mang ang a;
A ni, chûng niahte chuan ka bawipate, ka bawinute 18
chungah pawh,
Ka Thlarau ka leih ang a, *ka* thu an hril ang,
Tin, chung lam vânah thilmak te, 19
Hnuai lam leiah chhinchhiahna te ka hmuhtîr ang a;
Thisen te, mei te, meikhu hu te nêñ:
Ni thimah a chang ang a, 20
Thla thisenah a chang ang a,
Lalpa ni ropui tak leh hmingthang tak chu
A lo thlen hmain;
Tin, heti hi a ni ang a, 21
Tupawh Lalpa hming lam apiang chu an him ang,' a
ti e,

a tih kha.

" Nangni Israel mite u, hêng thu hi hre rawh u: Nazaret Isua, 22
Pathianin amah hmangin in zîngah thil ropui te, thilmak tak te,
chhinchhiahna te a tih khânin a hriat chiantîr che u kha; nangni
ngeiin chûng chu in hre si a: kha mi kha Pathian rîl tlat leh hriat
lâwk angin an mantîr a, nangnîn mi sualte kutin kraws-ah in 23
khêngbet a, in tihlum ta a. Kha mi kha, Pathianin thihna phuar- 24
nate chu a phelh sak a, a kaitho ta a; amah chu thihna chelh hlen
rual a nih loh avângin. Tin, Davida chuan a thu a sawi a, 25

' Ka hmaah kumkhuain Lalpa chu ka hmu thîn a.
Ka mangan loh nân ka ding lamah a awm a ni;
Chuvângin ka thinlung a hlim a, 26
Ka lei pawh a lâwm a;
Ka thlarau mitthi khuaah i hnutchhiah lo vang a, 27
I mi thiangledhlim ṭawihral i phal hek lo vang a,

Chuvângin ka tisa pawh beisei takin a awm bawk ang.

Nangin nunna kawngte mi hriattîr a;

Nangin i hmêlin lâwmin mi tikhat ang,'

tün.

"Unaute u, chi thlahtu Davida thu hi hlau lovin in hnênah ka sawi thei e; ani zawng a thi a, phûm pawh an phûm tawh alâwm, a thlân pawh tûn thlengin kan hnênah a la awm reng a. Ani chu zâwlnei a ni a, Pathianin a thâlbea mi tuemaw a thutphah chungah a thuttîr dâwn tih chhechhamin a sawi tih a hria a; tichuan, chûng chu a lo hriat lâwk reng avângin, Krista thawh leh tûr thu a sawi a ni, 'Mitthi khuaa hnutchhiahin a awm hek lo, a ruang pawh a ɏawih hek lo,' tiin. Chu Isua chu Pathian- in a kaitho leh ta rêng a ni, chu chu a hretu kan zain kan ni e. Pathian kut ding lamah chawimawiin a awm a, Thlarau Thiang- hlim tiam chu Pa hnêñ ata a hmu a, in hmuh leh in hriat hi a han leih a nih hi.

"Davida zawng vânah a lâwn chho lo a ni, amah ngeiin, Jehovan ka Lalpa hnênah,

'Ka ding lamah thu reng rawh,

I hmêlmate i kephah nghahchhana

Ka siam hma loh zawng,' a ti e,

a ti zâwk a nih kha.

"Chutichuan, Isua, in khenbeha ngei kha, Pathianin Lal leh Krista ni fâwmin a siam ta tih, Israel hnam tinin hre mawlî rawh se," a ti a..

Tin, chûng thu chu an hriatin an thinlunga chhun ang an lo ni ta a, Petera leh tirhkokh dangte hnênah chuan, "Unaute u, engtinngé kan tih tâk ang?" an ti a.

Tin, Petera chuan an hnênah, "Sim ula, in sual ngaihdam nân Isua Krista hmingin baptisma chang theuh rawh u; tichuan, Thlarau Thianghlim pêk hi in hmu ang. A tiak kha nangni tân pawh, in fate tân pawh, hla taka mi zawng zawng tân pawh, Lalpa kan Pathianin a hnêna a koh apiangte tân a ni e," a ti a.

Tin, thu dang tam takin a hrilhfiah a; "Tûn lai thangthar bengtla lote lakah hian intihim rawh u," tiin a fuih a.

Tin, a thu zâwm apiangin baptisma an chang ta a; chu mi niah chuan mi sângthum lai belhchhahin an awm a. Tin, tirhkohte zirtîrin, inpâwlin, chhang phelin, ɏawngtaiin thahnemngai takin an awm reng a. Tin, mi tinin an hlau ta a; tirhkohte chuan thilmak leh chhinchhiahna tam tak an ti a. Tin, a ring apiang chuan engkim an intâwm hlawm a, an rote, an sumte an hralh a, an châkkhai daih lek theuhvin an zaa hnênah chuan an sem thîn a. Tin, ni tin rilru hmunkhatin Pathian biak inah chuan thahnemngai takin an awm thîn a, an in lamahte pawh chhang

28

an phel a, hlim tak leh lungawi takin an chaw an ei ፩ିନ a, Pathian an fak a, mi zawng zawng lâwmzâwngin an awm ፩ିନ. 47 Tin, a chhandam mêt apiangte chu Lalpain ni tin an hnênah a teltîr zêl ፩ିନ.

3 Tin, Petera leh Johana chu, behliang mun hunin, တାଁଙ୍ଗତା 1 hun lai chuān, Pathian biak ina lût tûrin an chho va. Tin, 2 patling tuemaw a pian tirh ata kebai an rawn zâwn a, chu mi chu, biak ina lütte hnêna kut dawh atân, biak in Kawngkhâr ‘Mawi’ 3 an tih bulah chuan ni tin an muttîr ፩ିନ a ri a; chu mi chuan Petera leh Johana Pathian biak ina lût tûr chu a hmu a, kut a dawh a. Tin, Peteran ani chu a en reng a, Johana pawhin; tin, Peteran, 5 “Min han en rawh,” a ti a. Tin, ani chuan an lakah engemaw hmuh a beisei a, a han en a. Nimahsela, Peteran, “Tangka 6 leh rangkachak engmah ka nei lo; nimahsela, ka neih chhun ka pe ang che: Nazaret Isua Krista hmingin kein kal tawh rawh,” 7 a ti a. Tin, a kut ding lam a chelh a, a kaitho ta a; tin, thâwkhatan a kete leh a kheimit ruhte chu a lo chak ta nghâl a.

Tin, ani chu a zuang tho va, a ding a, kein a kal ፩ାନ ta a. Tin, 8 kea ‘kal kal leh, zuang zuang leh, Pathian fak chung zélin biak inah chuan a lût ve ta a. Tin, kea a kal leh Pathian a fak chu 9 mi zawng zawngin an hmu a; biak in Kawngkhâr Mawi bula 10 kut dawha ፩ଥୁ ፩ିନ kha a nih tih an hria a; a chunga thil thleng chu mak an ti êm êm a, an buai hle mai a.

Tin, ani chuan Petera leh Johana chu a chelh reng laiin, mi 11 zawng zawngin mak an ti êm êm a, hulhliap Solomona ta an tihah chuan an hnênah an lo tlân khâwm a.

Tin, Peteran chu chu a hmuhiin, mite chu a bia a, “Nangni 12 Israel mite u, hêng hi engatinge mak in tih? Keimahni thiltih-theihna leh Pathian kan ngaihsak avânga ani hi kan kaltîr ang êm chuan engatinge min en reng? Abrahama te, Isaaka te, Jakoba te Pathian, kan thlahtute Pathian chuan, a Chhiahhlawh Isua a 13 chawimawi ta a nih hi; ani chu in mantîr a, Pilatan chhuah a tum pawhin a hmaah in lo duh loh kha. Mi Thianghlim leh Fel tak 14 kha in duh lo va, tualthattu kha in hnêna pêk in ngêñ ta zâwk a. Nunna Siamtu chu in that a; nimahsela Pathianin ani chu 15 mitthi zîng ata a kaitho leh a; chu chu a hretute kan ni e. Tin, 16 ama hming rin avângin a hming chuan he mi in hmuh leh in hriat ፩ିନ hi a tichak ta a ni; a ni, amah avângin rinna lo awm hian in zaa mithunuhah a tidam ta viah a nih hi.

“Nimahsela, unaute u, in hotute pawhin *an át avânga* an tih 17 ang khân, in át avângin hêng hi in ti a ni tih ka hria e. Nimah- 18 sela, Pathianin zâwlnei zawng zawng kaan, a Kristain hrehawm a tuar tûr thu a hriattîr lâwk kha, khati khân a thlentîr ta a ni. Chuvângin in sualte thai bo a nih theih nân sim ula, hawi kîr leh 19

rawh u, chutichuan Lalpa hnêñ ata harli tuunte a lo la thleng thei ang a, Krista Isua, in tâna a ruat pawh kha, a rawn tir thei ang; 20 amaherawhchu, engkim siam̄hat hun a thlen hma loh zawng vânin 21 ani chu a kawl riñ tur a ni; chu mi siam̄hat tur thu chu Pathianin leilung piau tirh ata a zâwlnei thianghlim awmte kain a sawi tawh kha. Mosia ngeiin, ‘Lañ Pathianin keimah mi siam ang hian 22 in unaute zîngan zâwlnei pakhat a siam sak ang che ii; ani chuan thu zawng zawng in huêna a sawi apiang chu in ngaihthlák sak ang; tin, mi tupawh, chu zâwlnei thu chu ngaihthlák sak lo apiang, 23 mi zing ata tihboral daih an ni ang,’ a tih kha. A ni, Samuela 24 awm achin zâwlnei zawng zawng, an hnunga mite nén, thu sawi apiang khân, tûn lai chanchin hi an hril lâwk bawk thin. Nangni 25 hi zâwlneite leh thuthlung fate in ni asin; Pathianin Abrahama hnêñah, ‘I thlah avângin khawvâla hnam tin an thawveng ang,’ tiin, in thlahtute hnêñah a tiem kha. Pathianin a Chhiahhlawh 26 chu a ruat a, in sualte hawisantir theuhvin malsâwm sak tur che uin, nangmahni hnêñah a rawn tir hmasa ber a nih hi,’ a ti a.

4 Tin, *Petera leh Johanan* mite hnêna thu an sawi lai chuan, 1 puithiamho te, biak in hotu te, Saddukaiho te chu an hnêñah an lo thleng phut a, mi an zirtir leh Isua avânga mitthi zing 2 ata thawh leh thu an hrilh avângin an lungni lo êm êm a. Tin, 3 an man a, tlai lam a nih avângin atûk thlengin tân inah an khung ta a.

Nimahsela, thu ngaithlahote zînga tam takin an awi a; an 4 tam lam chu patling hlir pawh sângnga lai an tling a.

Tin, atûkah chuan an hotute, upate, lekhkaziaktute, Puithiam 5 Lalber Ana te, Kaiapha te, Johana te, Aleksandra te, Puithiam 6 Lalber chi zawng zawng te pawh Jerusalem khuaah an awm khâwm a. Tin, *Petera leh Johana* chu a laiah an dintir a, “Eng tihtheih-nain nge, tu hmingin nge héng hi in tih?” an ti a, an zâwt a. 7

Tichuan, Petera chu Thlarau Thianghlimin a khat a, an hnêñah, “Mi zawng zawng hotute u, upate u, mi chaklo tihtthat thuah, ‘He mi hi eng vângin nge a lo dam tâk?’ tiin, vawiinah 9 hian min chhuahchlâl chuan, nangni zawng zawngin hre rawh u, Israel mi zawng zawng pawhin hre rawh se, Nazaret Isua Krista 10 kraws-a in khenbeh, Pathianin mitthi zing ata a kaihthawh leh kha, amaha hming ugeiin he mi hi hetah in hmaah daimin a ding ta a nih hi. Nangni in satute u, in lung païh, a kila lung tângkai 11 ber lo ni ta kha, amah hi a ni e. Mi dang tuma hnêñah chhan-damna a awm lo; vân hnuaria, mihring sak zîngan, min chhandam 12 tur hming dang réng a awm lo,” a ti a.

Tin, Petera leh Johana huaizia chu an hmuhiñ, lehkha thiam 13 lo mi leh hnamchawm mai an ni tih an hriatin, mak an ti hle a;

Isua hnênah an awm tawh tih an hre ta a. Tin, mi *an* tihdama 14 chu an hnêna ding an hmu a, engmah an sawisêl thei si lo.

Chutichuan, an rorêlna ata an kal hrantîr hnuin, an inrâwn 15 a, “ Hêng mite hi engtinnge kan tih ang? thilmak thang tak an 16 ti tih Jerusalem khuaa awm zawng zawngin fiah takin an hriat tâk hi; keiui pawhin kan hnial thei si lo. Nimahsela, mi hnêna a puan lehzual theih loh nân, tûn achinah tu hnênah màh he hminga 17 thu an sawi lohna tûrin i vau ang u,” an ti a.

Tichuan, anni chu an ko va, Isua hminga thu sawi tawp 18 loh tûr leh zirtîr tawp loh tûr an ti tlat a. Nimahsela, Petera 19 leh Johanan an hnênah, “ Pathian mithmuin Pathian thu zawn aiin nangni thu zawn a dik zâwk emaw chu, ngaiantuah rawh u. Keini zawng thil kan hmuh leh kan hriatte kha sawi lovin 20 kan awm thei lo,” an ti a.

Tin, anni chuan an vau lehzual a, an chhuah ta a, mipui avâng- 21 in hremna remchâng an hmu lo; an thiltih avâng khân mi zawn zawngin Pathian an chawimawi si a. Thilmaka an tihdama 22 chu kum sawmli aia tam zâwk *mah* a ni si a.

Tin, Petera leh Johana chu an chhuahin, anmahni pâwlte hnê- 23 nah an va kal a, puithiam lalte leh upaten an hnêna an sawi apiang chu an hrilh vek a.

Chutichuan, a ngaithlatute chuan arualin aw ring takin Pa- 24 thian hnênah, “ Lalpa, nang vân te, lei te, tuifinriat te, a chhûnga awmte zawng zawng Siamtu i ni; nangin Thlarau Thianghlimin, 25 kan thlahtu i chhiahhlawh Davida kain, hêng *thu hi* i sawi a ni:—

‘ Jentailte engatinge an thinur kha?

Hnam tinin engatinge thil sâwt lo an ngaiantuah?

Khawvél lalten an ep huai huai a,

26

Hotute pawh an pungkhâwm a,

Lalpa leh a Krista chungah chuan,’

tiin.

“ He khuaah hian i Chhiahhlawh thianghlim, i hriak thih 27 Isua chungah khân, Heroda leh Pontia Pilata nêñ, Jentailte leh Israel mite nêñ an pungkhâwm tak zet a ni, i kut leh i rilruin lo 28 tleng tûra a ruat lâwk apiang kha ti tûrin. Tichuan, tûnah 29 Lalpa an *mi* vauziate hi ngai teh; i bawite hi huai takin i thu hril- 30 tîr la, mite tidam tûrin nangin i kut phar ang che; i chhiahhlawh thianghlim Isua hming avângin chhinchhiahna leh thilmak takte tihtîr bawk ang che,” an ti a. Tin, an tawngtai zawhin an awm- 31 khâwmna chu a lo nghîng a, an zain Thlarau Thianghlimin an lo khat a, huai takin Pathian thu an hril ta a.

Tin, a ringtu mipuite chu rilru hmunkhat leh ngaiantuah 32 hmunkhatin an awm a: an zînga pakhat mahin *an* sum neih, “ Ka ta bik a ni,” an ti lo; thil zawng zawng an intâwm zâwk

ṭhîn. Tin, tirhkohte chuan awiawm takin Lal Isua thawhleh 33
thu an hriattîr ṭhîn a; an zaa chungah khawngaihna nasa tak a
awm a. Tin, an zingah pawh tlachham tumah an awm lo; leite, 34
inte nei apiangin an hrâlh a, an thil hrâlhté chu a man an rawn
keng a, tirhkohte ke bulah an dah ṭhîn a; an châkkhai dâih tâwk 35
ṭheuhvin an sem ṭheuh ṭhîn a.

Tin, Josefa, tirhkohten Barnaba an tiha chu, (chu mi *hming* 36
awmzia chu, "Thlamuanna Fa," tihna a ni a,) Levia chi, Kupra
thliarkâra mi a ni a, a lo neih chu hrâlhin, a man a rawn keng 37
a, tirhkohte ke bulah a dah ta a.

5 Nimahsela, mi pakhat a *hming* Anania, a *nupui Saphiri* 1
nên an awm a; *Anania* chuan lei a hrâlh a, a *nupui hriatin* 2
a man a ṭhen a zêp ta a; tin, a ṭhen a rawn keng a, tirhkohte ke
bulah chuan a dah a.

Nimahsela, Peteran, "Anani, Thlarau Thianghlim bum tûr 3
leh, lei man a ṭhen zêp tûrin engatinge Setanan i thinlung a
tikhah le? A awm chhûng zawng khân i ta a ni reng lo vem ni ? 4
i hrâlh hnu pawh khân i thu thuin a awm lo vem hi? Engatinge
héng thu hi i rilrua i ngaihtuah? Mihring bum i ni lo ve, Pathian
bum i ni zâwk e," a ti a.

Tin, Anania chuan chûng thu chu a hriat veleh a tlu a, a thi 5
ta a; tin, a hria apiangin an hlau ta êm êm a. Tin, tlangvâlhote
chu an tho va, an tuam a, an zâwn chhuak a, an phûm ta a.

Tin, dârkâr thum lai emaw chinah chuan, a *nupui chu*, thil 7
awmzia chu hre lovin a lût a. Tin, Peteran a hnénah, "Mi 8
hrilh rawh, lei chu heti zât chauhvin maw in hrâlh?" a ti a.

Tin, ani chuan, "Aw, heti zât chauh hian a ni," a ti a.

Tin, Peteran a hnénah, "Engatinge Lalpa Thlarau fiah nân 9
in inthurual ni? Ngai teh! I pasal phûmtute kephah chu kawng-
ka bulah a lo awm ta, nang pawh an zâwn chhuak ang che," a
ti a.

Tin, thâwkkhatan a ke bulah chuan a tlu ta nghâl a, a thi 10
ve ta a; tin, tlangvâlhote chu an lo lût a, ani chu thiin an rawn
hmu a, an zâwn chhuak a, a pasal kiangah chuan an phûm ta
a. Tin, kohhranhote zawng zawng leh chûng thu hria apiangte 11
chuan an hlau ta êm êm a.

Tin, mi zingah *Pathianin* tirhkohte kutin chhinchhiaḥna leh 12
thilmak tam tak a ti ṭhîn. Tin, anniho chu an zain rilru hmun-
khâtin Solomona Hulhliapah chuan an inkhâwm ṭhîn a. Mi dang 13
erawh chu tumah an zingah an tel ve ngam ta lo va; nimahsela,
miin anniho chu an fak si ṭhîn. Tin, a ring *tharho* hmeichhia 14
leh mipa tam takin Lalpa hnénah chuan an rawn belchhah leh-
zual ṭhîn a; chutichuan mi dam lote pawh kawtthlérahte an 15
zâwn chhuak a, khumahte, âwngphahahte an muttir a, "Petera

kal pahin a hlim talin a then a zâr a hliah theih nân,” an ti a. Tin, Jerusalem khaw kiang vêl khua ata mipuite pawh chu dam 16 lote, ramhuai bawlhhlawh sawisakte rawn hruaiin an lo kal khâwm a; chûngte *pawh* chu an lo dam ta theuh va.

Tin, Puithiam Lalber leh a thiante zawng zawng an lo thawk 17 a, (chûng a thiante chu Saddukai páwl an ni a), an itsik êm êm a, tirhkohte chu an man a, vântlâng tân inah an khung ta a. 18

Nimahsela, zânah Lal vântirkoh pakhatin kawngkhârte 19 chu a rawn hawng a, a hruai chhuak a, “Pathian biak inah va 20 ding ula, mi hnênah hêng Nunna thu zawng zawng hi va sawi rawh u,” a ti a. Tin, chu thu chu an hriatin khawvâr hun lai 21 vêlin Pathian biak inah chuan an va lût a, an zirtîr ta a.

Nimahsela, Puithiam Lalber leh a thiante chu an lo kal a, rorêltuho leh Israel thlahte upaho zawng zawng an ko khâwm a, tirhkohte chu rawn hruaitir tûrin tân inah chuan mi an tîr a. Nimahsela, tiangkengtute chu an va kal a, tân inah chuan anni 22 chu an hmu si lo; tichuan an kîr leh a, “Tân in chu him taka 23 inkhârin, a vêngtute pawh kawngkhâr bulah dingin kan hmu si a; nimahsela, kan han hawng a, a chhüngah tumah kan hmu si lo!” tiin, an hrilh a.

Tin, Pathian biak in hotu leh puithiam lalten, chûng thu 24 chu an hriatin, “Hêng hi eng ti-takin puang ang maw?” tiin, an thuah chuan an mangang ta êm êm a. Tin, mi pakhat a lo 25 kal a, an hnênah, “Ngai teh u, tân ina mi in khungte khân Pathian biak inah dingin mi an zirtîr ka ti!” tiin, a rawn hrilh a.

Tichuan hotu chu tiangkengtute nén chuan an va kal a, vân- 26 tlâng an hlauh avângin tlâng takin an rawn hruai a, chutilochuan lunga den *an hlaau va*. Tin, an rawn hruai thlen chuan rorêltuho 27 hmaah chuan an dintîr a. Tin, Puithiam Lalber chuan an hnênah, “He hming hian zirtîr loh tûr kan tih tlat tawh che u kha; 28 hre rawh u, in thu zirtîrin Jerusalem khua in tikhkah vek tawh hi, chu mi tihhlum bul chu tumtîr min tum a nih hi le,” tiin, a chhâl a.

Nimahsela, Petera leh tirhkohte chuan, “Mihring thu aiin 29 Pathian thu kan zâwm zâwk tûr a ni. Nangnin Isua thingah 30 khaikângin in tihhlum kha, kan thlahtûte Pathianin a kaiho leh ta a ni. Amah ngei kha Pathianin Lalah leh Chhandamtua awm 31 atân a ding lamah a chawimawi ta a, Israelte súal simtîr tûr leh ngaidam tûrin. Chûng thu chu a hretute kan nih hi; Thlarau 32 Thianghlim, Pathianin a thu zâwm apiangte hnêna a pêk kha, a hretu a ni ve bawk a,” an ti a, an chhâng a.

Tin, anni chuan chûng thu chu an hriatin an thin a khei ta 33 êm êm a, tihhlum an tum ta a.

Nimahsela, rorêltute zîngah chuan a hming Gamaliela, 34

Pharisai, Dân hretu, mi zawng zawng zînga hmingthang tak mi pakhat chu a ding a, chu mite chu chhuahfir rih tûr thu a pe a. Tin, *roréltute hnênah chuan*, “Nangni Israel mite u, he mite chunga 35 in thil tih tum hi simkhur rawh u. Tûn hma pawh khân, Theoda, 36 ‘Mi lian ka ni,’ tiin, a lo awm a; chu mi hnênah chuan mi tam tak, zali lai, an lo pakai a; ani chu tihhlumin a awm ta a; a thu zâwm apiang an zain an darh ta vek a, engmah an ni tawh lo. Chu mi *awm* hnuah chuan, hming ziak lai khán, Galili rama mi 37 Juda kha a lo awm *leh* a; a hnênah mi thenkhat a hip *leh* a; *nimah-sela* ani pawh chu a thi ta a, a thu zâwm apiangte chu an zain an darh ta vek mai a. *Chuvângin* túnah ka ti a che u, hêng mite 38 hi tawk suh ula, awm mai rawh se; hêng an thil tih tum leh an thiltih hi mihring tihchhuah *mai* a nih chuan a boral ang; amah- 39 erawhchu Pathian tihchhuah a nih chuan anmahni in tiboral thei lo vang; chutilochuan Pathian do in lo ni hlauh dah ang e,” a ti a.

Tin, a sawi chu rem an ti ta a: tichuan, tirhkohte chu an ko 40 va, *an vél a*; an velh zawhin, Isua hminga thu sawi loh tûr ti tlatin an thlah ta a. Chutichuan, roréltute zîng ata an kal chhuak a, chu 41 Hming avâng chuan mualpho tuar tlâka ruat an nih avângin an lâwm hle a. Tin, ni tin Pathian biak inah leh anmahni inahte, 42 “Isua chu Krista a ni,” tiin, zirtir leh hrilh an bâng chuang lo.

6 Tin, chûng laia, zirtirho an pun an pun lai chuan, an ni 1
tin thil semah anmahni hmeithaite an ngaihsak thin loh avângin Grik Judeate chu Hebraïte chungah an lo phunnawi ta a.

Tin, sâwm leh pahnihte chuan zirtir mipuite chu an ko va, 2
“Pathian thu *hril* bânsanin, dawhkânahte rawng kan bâwl chuan a tha lo vang. Chutichuan, unaute u, in zîngah Thlarau leh 3 fina khat mi hmingtha hlîr pasarih thlang rawh u, anni chu hêng thil rîltu atân hian kan siam ang; keini erawh chu ɻawngtai leh 4 thu rawngbâwlin kan awm leh tlat zêl ang,” an ti a.

Chûng thu chuan mipui zawng zawng chu a tilâwm a; tichuan, Stephana rinna leh Thlarau Thianghlima khat nén, Philipa nén, Prokora nén, Nikanora nén, Timana nén, Parmena nén, Nikola Judeate saphun Antiokei khuaa mi nén an thlang a; chu mite chu tirhkohte hmaah an dintir a: tin, anni chuan an ɻawngtai 6 a, an chungah an kut an nghan a.

Tin, Pathian thu chu a lo darh a; Jerusalem khuaah zirtir-teho an pung ta êm êm a; puithiamte zîngah pawh mi tam takin rinna chu an awi ta a.

Tin, Stephana chu ngilneihna leh thiltihtheihna khat a, 8 mi zîngah thilmak leh chhinchhiahna ropui tak a ti thin a. Nimahsela, Sal Chhuakho te, Kurini khuaa mi te, Aleksandria 9 khuaa mi te inkhâwmna an tiha mi mi thenkhat leh, Kiliki rama

mi te, Asia rama mi te *inkhâwmnaa* mi mi thenkhatte chu an lo thawk a, Stephana chu an rawn hnial a. Nimahsela, a finna leh a 10 sawipitu Thlarau chu an lethlha thei ta lo va.

Tin, mite an tham a; chu mite chuan, "Mosia leh Pathian a 11 sawichhiat kan hria," an ti a. Tin, mite, upate, lehkhaziaktute 12 an fuihpawrh a, *Stephana* an bei a, an man a, rorêtute hnênah an hruai a; tin, hretu derte an siam a, chu mite chuan, "He mi 13 hian he In Thianghlim leh Dân hi a sawichhe fo ̄thîn a; he Nazaret Isua hian he In hi a ̄thiat ang a, Mosian dân min pêkte kha a 14 tidanglam dâwn tih a sawi kan hria," an ti a.

Tin, rorêtuhu ̄thute zawng zawng chuan Stephana an en 15 reng a, a hmêl chu vântirhkoh hmêl angin an hmu a.

7 Tin, Puithiam Lalber chuan, "Hêng thu hi a dik em?" 1
a. ti a.

Tin, *Stephana* chuan, "Unaute u, pate u, ngai teh u. Kan 2
thlahtu Abrahama, Haran khuaa a awm hmaa, Mesopotamia
rama a awm lai khân, Ropuina Pathian chu a hnênah a rawn
inlár a, a hnênah, 'I khaw lam leh i chiteho zîng ata chhuak la,
ram ka la entîr tûr che lamah kal rawh,' a ti a. Tin, ani chu 4
Kaldaiho ram ata a kal chhuak a, Haran khuaah a va awm ta a;
tin, a pa a thih hnuin chuta ̄tangin hei túna in awmna khaw lamah
hian *Pathianin* a pêm luhtîr a. Tin, hetah hi chuan engmah 5
hmun luah tûr, a ke nghahna tham pawh, a pe lo va; nimahsela,
amah leh a hnua a thlahte thlenga ro tûrin pêk a tiām a, fa a la
neih hma pawhin.

"Tin, Pathianin hetiangin a sawi:—'A thlahte mi ram lamah 6
kum zali an thang ang a, miin bawiah an siam ang a, an tiduh-
dah bawk ang,' tiin. Tin, Pathianin, 'A bawitu tûrte hnam chu 7
keimahin ka la ngaiantuah ang a, tin, chu mi zawah chuan an
lo chhuak ang a, he mi hmunah hian ka rawng an la bâwl ang,'
a ti *bawk* a. Tin, *Pathianin* a hnênah serhtan thu kha a thlung a; 8
chutichuan, Abrahama chuan Isaaka a hring a, a ni riāt niah
a serh a tan a; tin, Isaaka chuan Jakoba a hring a; tin, Jakoba
chuan chi thlahtu sâwm leh pahnihete kha a hring a.

"Tin, chi thlahtute khân Josefa an itsik a, Aigupta ram lamah 9
an hralh a; nimahsela Pathian a hnênah a awm a, a hrehawm
tuar zawng zawngah a chhan chhuak zêl a, Aigupta ram la Pharaoa 10
pawh a khawngaihtîr a, mi fing tak a ni tih a hriattîr bawk a;
tichuan, ani chuan Aigupta ram leh a ina mi zawng zawng
chungah hotuah a siam ta a.

"Tin, Aigupta leh Kanaan ram zawng zawngah chuan ̄tâm 11
a lo tla a, hrehawm nasa tak a lo thleng ta a; kan thlahtute chuan
ei tûr rêng rêng an hmu ta lo va. Nimahsela, Jakoba chuan Aigupta 12
ramah buh a awm tih a hriat veleh kan thlahtute chu a tîr

chhuak a; chu chu an kal ṭantirhna ber a ni. Tin, an kal vawi 13 hnihnaah chuan, Josefa chu a unaute hnênah chuan a inhriattir a; tin, Josefa unaute chu Pharaoa an hriattir ta a. Tin, Josefan 14 a pa Jakoba leh a unau zawng zawng a kohtir a; *anmahni chu* sawmsariit leh panga *an ni a*. Tichuan, Jakoba chu Aigupta ramah 15 a zuk kal a; tin, ani leh kan thlahtute chu an thi ta a, Sukem khua an zâwn thleng a, Abrahaman Sukem khuaa Hamora fapate 16 laka thlân tangka suma a leiah khân an zalh ta a.

“ Tin, Pathianin Abrahama hnêna thu a tiām kha a thlen 17 hun chu à lo thlen dâwnin, mite chu Aigupta ramah chuan an lo pung a, an lo tam ta deuh deuh va, Josefa hre lo lal dang a lo awm 18 thleng khân. Chu mi chuan kan chite a ngamthlêm a, kan 19 thlahtute chu a tiduhdah a, an nausênte nung lo tûrin a paih chhuahtir thîn a. Chu mi lai chuan Mosia a lo piang a, a hmél 20 a tha êm êm mai a; a pa inah thla thum an châwm a; tin, an 21 paih chhuahin Pharaoa fanuin a la a, ama fa atân a châwm ta a.

“ Tin, Mosia chu Aigupta rama mite finna zawng zawng 22 an zirtir a, a thuah leh a thiltihah a ropui êm êm a. Tin, ani 23 chu kum sawmli a tlin dâwn laiin a unau, Israela thlahte chu kan a tum a. Tin, *an zînga mi pakhat tihretheih tuar lai a hmu a*, a 24 chhan a, tihduhdah tuartu phuba chu a la a, Aigupta mi chu a tihlum ta a. *Mosia chuan* ama kutin Pathianin *anmahni a chhan-* 25 him tih a unauten an hria emaw a ti a, nimahsela an hre si lo. Tin, atûkah *an zînga mi pahnih* an insual laiin an hnênah a lo 26 thleng a, ‘ Pute u, unau in ni alâwm; engatinge dik lo taka in intih?’ 27 tiin, rem a tum a. Nimahsela, a thenawm chunga kawhmawh- 28 bâwltu zâwk chuan *Mosia* a nam kiang a, ‘ Kan chungah hotuah leh rorêltuah tuinnge siam che? Nimina Aigupta mi i tihhlum 29 ang khân, mi tihhlum i tum a ni maw?’ a ti a. Tin, chu mi thu avâng chuan Mosia a tlân bo va, Midian ramah a thang reng a, 29 chutah chuan fapa pahnih a nei a.

“ Tin, kum sawmli a vei hnuin Sinai Tlâng thlalérah, hnimbuk- 30 ah, mei alh zîngah vântirhkoh pakhat a hnênah a lo inlâr a. Tin, Mosian a hmuh chuan, a thil hmuh chu mak a ti êm a; tin, 31 en tûra a va hnaih laiin Lalpa awin, ‘ Kei i thlahtute Pathian ka nih hi, Abrahama Pathian, Isaaka Pathian, Jakoba Pathian chu,’ 32 a lo ti a. Tichuan, Mosia chu a khûr a, a en ngam ta lo va. Tin, 33 Lalpa chuan a hnênah, I kephah ata i pheikhawk kha phelh rawh ; i dinna hmun kha lei thanghlim a ni e. Aigupta rama ka mi awmte 34 chu an hrehawmzia ka hmu reng asin, an rûm pawh ka hre reng a, anmahni chhanhim tûrin ka lo chhuk ta a ni. Hawh teh, Aigupta ramah ka tîr ang che,’ a ti a.

“Chu Mosia, ‘Hotu leh rorêltuah tuinnge siam che?’ tia an 35 hnâr chu, hnimbuka vântirhkoh a hnêna inlâr khân a pui a, Pathian-

in amah ngei chu hotu leh chhanhimtu ni fâwm tûrin a tîr a ni. Ani chuan Aigupta ramah te, Tuifinriat Senah te, thlalérah te 36 chuan kum sawmli *chhüngin* thilmak leh chhinchhiahnate a hmuhtîr zet a, anmahni a hruai chhuak ta a.

"Israela thlahte hnêna, 'Pathianin keimah *mi siam* ang hian, 37 in unaute zînga mi zâwlnei pakhat a siam sak ang che u,' titu kha a 38 ni, chu Mosia chu. Chu mi chu thlaléra mi pung zînga Sinai tlâng a betu vântrikhkoh hnênah leh, kan thlahtute hnêna awm kha a ni; chu mi chu min pêk chhâwn tûra thu nungte chu latu kha a ni; kan thlahtute chuan a thu an zâwm duh lo va, an hnar 39 a, Arona hnênah, 'Kan hma hruai tûrin pathiante min siam sak 40 rawh; he Mosia Aigupta ram ata min hruai chhuaktu lah hi, a chan-chin kan hre ta si lo va,' tiin, an rirlute chu Aigupta ram lamah a lêt leh ta a. Tin, chûng lai chuan sebâwng no *lem* an siam a, a 41 lem chu ran talhin an bia a, anmahni kut chhuak chungah chuan an hlim ta a. Chutichuan, Pathianin a hawisan a, vâna *arsiho* 42 chibai an bûk theihna tûrin anmahni a ensan ta a; Zâwlnei lehkhabua,

'Israel chite u, thlalérah khân kum sawmli chhüngin
Sa talh leh ran talhin kei mi bia em ni?

Moloka puan in leh pathian Rephana arsi pawh 43
chu,

Chibai bûk tûrin a lem in siamte kha,
In zâwn zâwk thîn a;

Chuvângin, Babulon khaw piah lamah
Ka hruai bo ang che u,'

tih, ziak ang khân.

"A lem a hmuang anga siam tûra Mosia hriltuin a ruat ang khân, 44 kan thlahtuten thlalérah khân hriattîrna puan in chu an nei a. Chu bawk chu kan thlahtute *thlah leh* pawhin an nei chhâwng zêl 45 a, Pathianin kan thlahtute hmaa Jentail a hnawh chhuahtheo ram an luah lai khân Josua *luh* rualin an luhpui a; Davida lo awm thleng khân *chutah chuan a awm ta reng a*. Chu *Davida* chu 46 Pathian mithmuhin duhsak tlâkin a awm a, Jakoba Pathian tân awmna siam sak a dîl a. Nimahsela, Solomonan in chu a sak 47 sak ta zâwk a ni. Nimahsela, Chungnungbera chu kuta sak inahte 48 a awm ngai lo; zâwlnei chuan :—

Lalpain, 'Vân ka thutphah a ni a, 49

Lei ka kephah nghahchhan a ni :

In eng angin nge mi sak sak ang?

Ka chawlhma hmun pawh engnge ni?

Keima kutin hêng thil engkim hi *ka siam* lo vem 50
ni?' a ti e,

tia a sawi ang khân.

"Mi tihmawh, thinlung leh beng tan lohte u, kumkhuain 51 Thlarau Thianghlim in dodâl fo ve; in thlahtute tih ang zêl khân in ti thîn. In thlahtuten zâwlheite zîngah tunge an tihdudah loh 52 ni? Mi Fel tak lo kal tûr thu hril lâwktute kha an tihlum a ; chu Mi Takzet chu mantîrtu leh thattute nangmahni hi tûnah in 53 ni asin—Dân, vântrirkohote pêk chhâwn kha, hmu zeta zâwm si lote u!" a ti a.

Tin, chûng thu chu an hriatin an thin a khei ta a, *Stephana* 54 chungah chuan an ha an thial a. Nimahsela, ani chu Thlarau 55 Thianghlima khat a ni a, van lam a en tlat a, Pathian ropuizia leh Pathian ding lama Isua ding a hmu a; "Ngai teh u, vân 56 inhawngte kâ hmu a, Pathian ding lama Mihring Fapa ding pawh ka hmu," a ti a.

Chutichuan, anni chu aw ring takin an au va, an beng an hup 57 a, rual takin an bei chiam a, khua ata chu an hnawt chhuak a, 58 lungin an dêng a, a hretute chuan tlangvâl pakhat a hming Saula ke bulah chuan an puante an dah hlawm a. Chutichuan, 59 Stephanan, "Lal Isu, ka thlarau la ang che," tia *Lalpa* a koh laiin lungin an dêng ruih ruih a.

Tin a tħingħi a; aw ring takin a au va, "Lalpa, hei an thil 60 tihsual hi an chungah mawh phurhtîr suh ang che," a ti a. Tin, chu thu chu a sawi zawk veleh a muhîl ta a. Saula pawh chuan a thih chu a remti a.

8 Tin, chu mi ni chuan, kohhran Jerusalem khuaa awmhote 1 chu nasa takin an tiduhdah tân ta a; tichuan, tirhkohte chauh lo chu Judai leh Samari ram khaw tinah an darh ta vek a.

Tin, Pathian ngaihsak tutenemaw Stephana chu an phûm a, 2 nasa takin an tħah a. Saula erawh chuan kohhranhote a tiduhdah 3 êm êm a, in tinah a lût a, a hmei a pain a hnûk-chhuak a, tân inah 4 a khung thîn. Tin, a darhte chu khaw tinah an kal a, thu chu an hril zêl a.

Tin, Philipa chu Samari khuaah a zuk kal a, an hnênah Krista 5 thu a tlângaupui a. Tin, ramhuai bawlhhawte chu mi tam tak an manate kawchħûng ata aw ring taka auva an chhuah avâng leh, zeng leh kebai tam takte pawh an lo dam tâk avângin, mipuiten a thu an hriata, a thilmak tihte an hmuhin, Philipa thu sawi chu rilru hmunkhatin an ngaihsak a. Tin, chu mi khuaah chuan 8 nasa takin an lâwm ta a.

Tin, a hming Simona mi pakhat a awm a; ani chuan, "Mi 9 lian ka ni," tiin, hmânah chu mi khuaah chuan dawi hmangin Samari khuaa mite mak ti takin a siam thîn a; mi zawng zawng 10 chuan, mi chhe ber aṭangin lal ber thlengin, "He mi hi Pathian thiltihtheihna, Ropui an tih kha, a nih hi," tiin, a thu an ngaihsak hlawm thîn a. A dawi hmanin rei tak mak ti taka a siam thîn 11

avângin a thu an ngaihsak țhin a ni. Nimahsela, anni chuan 12 Pathian ram chanchin tha leh Isua Krista hming *chanchin tha* Philipa hrilh chu an awi veleh, a hmei a pain baptisma an chang ta a. Tin, Simona meuh pawhin a awi ve ta a; tin, baptisma a 13 chan zawhin Philipa hnênah a awm reng a, chhinchhiahna leh thilmak nasa tak tihte a hmu a, mak a ti hle mai țhin a.

Tin, tirhkoh Jerusalem khuaa awmte khân Samari khuaa miten 14 Pathian thu an awi tih an hriatin, an hnênah Petera leh Johana 15 chu an tir a ; chu *mite* chu an zuk thlen chuan Thlarau Thianghlim an hmuh theih nân an țawngtai sak a. Chu mi hma chuan 16 an zîngah tuma chungah a la thleng lo; Lal Isua hmingin baptisma an chang chauh a la ni. Tin, tirhkohte chuan an 17 chungah an kut an nghan a, Thlarau Thianghlim an hmu ta a.

Tin, tirhkohte kut nghah avânga Thlarau Thianghlim pêk a 18 ni tih Simonan a hmuhi, “*Hetiang* thuneihna hi mi pe ve rawh 19 u, tu chungah pawh kut ka nghahna apiangin Thlarau Thianghlim an hmuh *ve* nân,” tiin, an hnênah tangka pêk a tum ta a.

Nimahsela, Peteran a hnênah, “I tangka hi i *boral* rualin boral 20 ve rawh se, Pathian thilpêk tangka suma lei i tum avângin. Hêng 21 thuah hian i tel ve lo ve, chan pawh i nei hek lo; i rilru Pathian ngaihin a fel lo ve. Chuvângin, i sual hi sim la, Lalpa hnênah 22 țawngtai rawh, chutichuan i rilrua i ngaihtuah hi a ngaidam mahna che. Thil khâkna mítah leh sual phuar thlûknaah i awm tih ka 23 hria a ni,” a ti a.

Tin, Simonan, “In thil sawi hi engmah ka chunga a thlen loh 24 nân nangnin Lalpa hnênah mi țawngtai sak rawh u,” a ti a, a chhâng a.

Chutichuan, anni chuan Lalpa thu chu an hriattir a an sawi 25 zawhin, Jerusalem khuaah an haw leh a; Samari rama mite khaw tam tak hnênah Chanchin Tha chu an hril zél a.

Tin, Lalpa vântirhkoh pakhatin Philipa chu a bia a, “Tho 26 la, chhim lama Jerusalem khua ațanga Gaza khaw zuk chhun kawngah khân kal rawh; chu *mi kawng* chu thlalérâh a kâl tlang a 27 ni,” a ti a. Tichuan, a tho va, a kal ta a.

Tin, ngai teh, Ethiopia rama mi pakhat, Ethiopia lalnu Kandaki hnuaia mitilreh lal tak, a ro zawng zawng enkawltu, Jerusalem khuaah Pathian be tûrin a han kal a; a haw lam 28 chuan a tawlailira thu chungin zâwlnei Isaia lehkhabu a chhiar zél a.

Tin, Thlarau chuan, Philipa hnênah, “Saw tawlailir saw 29 va hnaih la, va pâwl rawh,” a ti a. Tin, Philipa chu *mitilreh* hnênah chuan a va tlân a, zâwlnei Isaia lehkhabu a chhiar a hria a, “I chhiar kha a awmzia i hria em?” a ti a. Tin ani chuan, “Tuma 31 mi hrilhfiah lohvin engtinngé ka *hriat* theih ang?” a ti a. Tin,

a hnêna þhu chhuak tûrin Philipa chu a sâwm ta a. Tin, Pathian 32
Lehkha a chhiar lai chu hei hi a ni :—

“Talh tûrin berâm angin ani chu an hruai a;
Berâm no a hmûl mêtta hmaa a ngawi reng angin,
Ani pawhin a kâ a âng lo; 33
A tlâwm laiin a chungah thu rôl an phal lo;
A thlahte chanchin tuinnge la hril ang?
Khawvêl aþangin a nun an lâk sak si a,”

tih hi.

Tin, mitilreh chuan Philipa a bia a, a hnênah, “Zâwlneiin 34
hêng thu hi tu thu nge a sawi, ama thu nge mi dang thu? ka zâwt
a che,” a ti a. Tin, Philipa chuan a sawi a, chu Pathian Lehkha 35
Thu chu a bulah a þan a, a hnênah Isua *thu* a hrilh a.

Tin, kalkawnga an kal laiin tui engemaw an thleng a; tin, 36
mitilreh chuan, “En teh, heta hi tui a awm, baptisma channa 38
tûr enginnge mi dâl kher?” a ti a. Tin, tawlailîr chu a dintîr a,
an pahnihin, Philipa leh mitilreh chu, tuiah chuan an zuk kal dûn
a; tin, *Philipa chuan* ani chu a baptis ta a. Tin, tui ata chu an 39
chhuah chhoh veleh Lalpa Thlarau chuan Philipa chu a la bo ta
a; tin, mitilreh chuan ani chu a hmu leh ta lo, hlim taka a kal
tâk zêl avângin. Nimahsela, Philipa chu *miin* Azota khuaah an 40
hmu leh ta a: tin, a kal tlang a, Kaisari khua a thlen thlengin khaw
tinah Chanchin Tha chu a hril zêl a.

9 Saula erawh chuan Lalpa zirtîrho a vau thu leh thah a tum 1
thu a la chhâk chhuak ta cheu va, Puithiam Lalber hnênah 2
a kal a, Damaska khuaa inkhâwmna in zawng zawnga *mite* hnêna
pêk tûrin lekhkate a dil a, Kawnga mi chu tupawh a hmu chuan,
hmeichhia pawh, mipa pawh, Jerusalem khuaah phuar chunga a
rawn hruai theihna tûrin.

Tin, a kal laiin, Damaska khua a thlen dâwnin, thâwkkhatan 3
êng vân ata a vêlin a lo êng ta phut a; tin, leiah a tlu a, a hnênah,
“Saula, Saula, nangin engatinge mi tihduhdah hi?” tiim, aw a 5
hria a. Tin, ani chuan, “Lalpa, tunge i nih?” a ti a. Tin, Lalpa 6
chuan, “Isua, i tihduhdah hi ka ni e; nimahsela, tho la, khuaah
lût rawh, tichuan i tih tûr an lo hril ang che,” a ti a.

Tin, a hnêna kal vete chu dang rengin an ding a, aw zawng 7
an hre na a, nimahsela tumah an hmu si lo va. Tin, Saula chu
lei ata chu a tho va; tin, a han meng a, engmah a hmu *thei* ta lo va;
tichuan a kutâh an kai a, Damaska khuaah chuan an hruai lût a. 8
Tin, ni thum khaw hmu lovin a awm a, engmah a eiin a in 9
lo va.

Tin, Damaska khuaah chuan a hming Anania zirtîr pakhat a 10
awm. Tin, Lalpa chuan mumang angin a hnênah, “Anani!”
a ti a. Tin, ani chuan, “En teh, Lalpa, heta hi ka awm,” a ti a. 11

Tin, Lalpa chuan a hnênah, "Tho la, kawtthlér, Ngîl an tilah chuan kal la, Juda inah, Tarsa khuaa mi, a hming Saula zâwt chhuak rawh; ngai teh, a ɣawngtai mék a ni a; a hming Anania mi 12 pakhat lûta, a mit tivâr tûrin a chungah kut nghatin a hmu tawh e," a ti a.

Tin, Anania chuan, "Lalpa, chu mi chu Jerusalem kluaa i 13 mi thianghlimte chunga a tihsual tamzia thu ni tam tak kaah ka hria a ni; tin, hetah pawh i hming lam apiang phuarna tûrin 14 puithiam latte hnêna ata thu a limu reng asin," a ti a, a chhâng a.

Nimahsela, Lalpa chuan a hnênah, "Kal mai rawh; Jentailte, 15 lalte, Israela thlahte hnêna ka hming put luh nânka bél ruat a 16 ni alâwm; ka hming avângin hrehawm eng tia nasa nge a tuar tûr amah ka la hriattir dâwn a ni," a ti a.

Tin, Anania chu a va kal a, inah chuan a lüt a; tin, a chungah 17 a kut a nghat a, "Ka nau Saul, i mit vârma tûr leh, Thlarau Thianghlim khata i awm theih nân, Lalpa, i lo kalna kawnga i hnêna inlär Isua khân mi rawn tîr a ni," a ti a.

Tin, thâwkkhatan a mit ata phuhlip ang a tla ta nghâl a, 18 a mit a vâr leh ta a; tin, a tho va, baptisma a chang ta a. Tin, 19 chaw a ei a, a harh leh ta a.

Tin, Damaska khuaa zirtîrho awmte hnênah chuan ni engzât 20 emaw lai a awm a. Inkhâwmna inahte chuan Isua chu Pathian Fapa a nihzia thu a tlângapui ta nghâl a. Tin, a thu hretu 21 zawng zawng chuan mak an ti hle a, "He ni hi Jerusalem khuaa he hming lamtute tiduhdah thîn kha a ni lo vem ni? Chûng mite chu puithiam latte hnêna phuar chunga hruai, a rawn kal cihan a nih kha," an ti a. Saula erawh chu a lo chak lehzual a, chu mi chu 22 Krista a ni tak zet tih a hrilhfiah a, Damaska khuaa Juda awmte chu a tidang hiau thîn a. Tin, ni rei tak hnuah chuan Saula ti- 23 hlum tûrin Judate chu an inrâwn a; nimahsela, ani chuan an phiar chu a lo hre ta a. Tin, tihlum tûrin kuli kawngka tinah chuan a 24 chhûn a zânin an châng thîn a. Nimahsela, a zirtirten ani chu 25 an hruai a, zânah kuli tukverhah bâwmin an thlâk thla ta a.

Tin, *Saula chuan* Jerusalem khua a thlen veleh zirtîrhote chu 26 pâwl a tum a; anni erawh chuan an zain ani chu an hlau va, zirtîr a ni ve tih an ring lo va. Barnaba erawh chuan ani chu a hruai a, 27 tirhkohte hnênah chuan a rawn kalpui a, kalkawngah Lalpa a hmuh a, a biakzia te, Damaska khuaa Isua hminga huai tako thu a hrilzia te pawh chu an hnênah a sawi ta a.

Chutichuan, *Saula chuan* Jerusalem khuaah chuan an hnênah 28 lüt thîn chhuak thînin a awm ta a, Lalpa hmingin huai takin thu a hril thîn a. Tin, Grik Judate hnênah thu a sawi a, a hnial a; 29 anni erawh chuan ani chu tihhlum an tum a. Tin, unaute chuan 30

chu chui an hriatin, Kaisari khuaah an hruai chhuk a, Tarsa khuaah an tîr ta daih a.

Chutichuan, kohhranhote chu Judai ram vèlah te, Galili ram 31 vèlab te, Samari ram vèlah te chuan an nghet deuh deuh va, muang takin an awm ta a; tin, Lalpa tih dêkin, Thlarau Thianghlim thlamuanin an awm a, an lo pung ta telh telh a.

Tin, Peteran khawvèl a fan pahin, Ludda khua mi thianghlim 32 awmte hnènah a zuk kal bawk a. Chutah chuan mi pakhat, a 33 hming Ainia, a zen avânga kum riat khuina mu reng a hmu a. Tin, Petera chuan a hnènah, "Aini, Isua Krista chuan a tidam 34 a che; tho la, i âwngphah zial rawh," a ti a. Tichuan, a 35 tho ta nghâl a. Tin, Ludda khua leh Saron phaia awmte zawng zawng chuan Ainia chu an hmu a, Lalpa lam an hawi ta hlawm a.

Tin, Joppa khuaah a hming Tabithi zirtir pakhat a awm a, 36 (*Tabithi* awmzia chu Dorki a ni e); chu hmeichhia chuan thil tihtat leh thilpèk a ngah hle a. Tin, chûng lai chuan a dam lo va, 37 a thi ta a; tin, an bualfai a, pindan chungnungah an zalh a. Tin, 38 Ludda khua chu Joppa khaw kiang a nih avângin, zirtirteho chuan Petera chutah chuan a awm tih an hria a, "Rei rial lovin kan hnènah lo kal ang che," tia ngén cíiam *túrin* a hnènah mi pahnih an tîr a.

Tin, Petera chu a tho va, an hnènah a kal ve ta a. Tin, a thlen 39 veleh pindan chungnungah chuan an hruai a; hmeithai zawng zawng chu a kianga dingin Dorki an hnêna a awm laia a kawr siamte, a puan siamte entir chungin an ṭap hlawm a. Nimahsela, 40 Petera chuan an zain a chhuautir vek a, a ṭhingthi a, a ṭawngtai ta a; tin, ruang lam a hawi a, "Tabith, tho rawh," a ti a. Tichuan, a mit a han meng a, Petera chu a hmuuh veleh a ṭhu ta hlawl a. Tin, Petera chuan a kut a pe a, a kaitho ta a; tin, mi thianghlimte 41 leh hmeithaite chu a ko va, damin a kawhhmuu a.

Tin, chu chu Joppa khua zawng zawng chuan an hre ta vek 42 a; mi tam takin Lalpa chu an ring ta a. Tin, Petera chu ni tam 43 tak Joppa khuaah Simona savun siamtu inah a châm reng a.

10 Tin, Kaisari khuaah a hming Kornelia mi pakhat a awm; 1 Itali pâwl an tih, chu mi pâwla sipai za hotu a ni a, Pathian 2 ngaihsak mi a ni a, a chhûngte zawng zawng nén Pathian an tih thîn a, mite hnènah thil tam tak a pe thîn a, Pathian hnènah pawh à ṭawngtai fo va. Chu mi chuan behliang mun hun lai vèlah mu- 3 mang angin fiah takin Pathian vântirhkok pakhat a hnènah lûta, "Korneli," tiin a hmu a. Tin, Kornelia chuan ani chu a lo en 4 reng a, a hlau va, "Lalpa, engnge ni?" a ti a. Tin, ani chuan a hnènah, "I ṭawngtaiate leh i thilpèk thute kha hriat reng túrin Pathian hmaah a thleng chho ta a. Tûnah Joppa khuaah mite 5 tîr la, mi pakhat Simona, Petera an tiha chu, han hruaitir rawh;

savun siamtu Sinioua hnênah a thleng a ni, a in chu tuisiuriat 6 kainâh a awm," a ti a.

Tin, vântirhkoh a betu chu a kal veleh, *Kornelia chuan achhiah-hlawhte zinga mi pahnih leh a rawnghâwl fote zinga Pathian* 7 ngaihsak sipai pakhat a ko va ; tin, thu zawng zawng chu an hnênah a hrilh zawhin Joppa khuaah chuan a tir ta a.

Tin, atûkah an kal laia, khaw kiaung au thlen dâwain, Petera 9 chu տանցէր տըրն, chawfâk hun laiin, in chungah a lâwn chho va; tin, a ril a lo գան ա, chaw ei a duh ta և; nimahsela ei ուր 10 an siam lai chuan englovin a զէլ տա ա. Tin, vân inhawngin, englo 11 bâwm, puan lian tak ang, a kil lia hlina, leia uai thlain a hmu a; chu mi chhúngah chuan fuliasa leh, ranning leh, chunglêng sava 12 tinrêngte an awm a. Tin, a hnênah awm. "Peter, tho rawh; talh 13 la, ei rawh," a rawn ti a. Nimahsela. Petera chuan, "Lalpa, ni 14 lo ve; thiang lo leh bawlhhawh engmali rêng ka ei ngai lo ve," a ti a. Tin, aw chuan vawi hnênah, "Pathianin a tihthianghlim 15 tawh chu nangin thiang lo ti suh," a ti a. Chutiang hlirin vawi 16 thum a lo awm a; tin, bâyin chu vâna khai chhohvin a awm leh ta nghâl a.

Tin, Petera chuan mumang anga a hmuh chu a ngaihna hre 17 lova a mangan luu, Kornelia mi tirhte chuan Simona in chu an lo zâwt chhuak tawh a, kawngkhâr bulah au lo ding a, an au va, 18 Simona, Petera an tiha chu, chutah chuan a thlen leh thlen loh an zâwt a.

Tin, Petera chuan a mumang ang thu chu a ngaihtuah lain, 19 Thlarauvin a hnênah, "Ngai teh, mi pathumin an zawng a che. Chutichuan, tho la, chhuk la, engmah ringhlel lovîn anmahni zui 20 rawh; anni chu ka tirh an ni e," a ti a.

Chutichuan Petera chu chu mite hnênah chuan a chhuk a, an 21 hnênah, "In zawn hi ka ni e; engnge in rawn kal chhan?" a ti a.

Tin, anni chuan, "Vântirhkoh thianghlim pakhatin, *Kornelia*, 22 sipai za hotu, mi fel tak, Pathian տիհ, Juda hnam zawng zawng zinga mi hmingtla hnênah chuan, i thu sawi a hriat nân, a inah nangmah ko ուր chein a hrilh a ni," an ti a. Chutichuan mite 23 chu a ko lút a, a riahtir ta a.

Tin, atûkah chuan *Petera chu* a tho va, an huénah a kal a, Joppa khuaa mi unau tuteemaw pawh a hnênah an kal ve a. Tin, atûk lehah Kaisari khuaah chuan an lút ta a. Tin, Kornelia 24 chuan a laichinte leh a թian dñli berte ko khâwmin, anni chu a lo nghâk reng a.

Tin, Petera chu a luh dâwîn lai takin Kornelia chuan a lo hmuak 25 a, a ke bulah a bawkkhup a, Pathian chibai bûk angin a bûk a.

Nimahsela, Petera chuan ani chu a kaitho va, "Ding rawh, 26 kei pawh mihring ka ni alâwm," a ti a.

Tin, a hnênahi thu sawi chungin a lût a, mi tani tak awni 27 khâwm chu a va hmu a. Tin, an hnênah, "Juda miin hnâm 28 dang pâwl leh an hnêna kal a thian lohzia nangnin in hria a ni; nimahsela, tunnah thiang lo leh bawlhhlawh ka tih túr a ni lo tih Pathianiu mi hriattir a ni. Chuvângin mi rawn koh veleh khân 29 hnial lovin ka lo kal ta a nih hi. Tichuan ka záwt a che u engnge mi rawn koh chhan le?" a ti a.

Tin, Kornelia chuan, "Ni li a ni ta, tûn hum ang thleng hian, 30 ka inah, behliang mun hun Ɂawngtâinaah ka Ɂawngtai a; tin, ngai teh, mi pakhat puan êng tak sinin ka hmaah a lo ding a, 'Korneli, i Ɂawngtâina kha hriatin a awm ta, mi hnêna i thilpèkte 31 pawh kha Pathianin a hre reng e. Chuvângin. Joppa khuaal 32 mi tir la, Simona, Petera an tiha chu, i hnênah ko rawh; ani chu tuisiriat kamah savun siantu Simona iuah a thleng a ni,' a ti a. Chuvângin i hnênah mi ka rawn tir ta nghâl a ni; i lo kal hi a tha 33 e. Chutichuan, Lalpan thu a pék apiang che hre túrin tunnah Pathian mithmuhin kan zain hetah kan awm a nih hi," a ti a.

Tin, Petera chuan a sawi a :—"Pathianin mi duhsak bik a 34 nei lo tih, dik takin ka hria e; nimahsela, hnâm tin zingah tupawh 35 ainah tîha, fel taka ti apiang, a lâwmzâwng mi an ni tîhin. Ani 36 chuan thlamuanna Chanchin Tha Isua Krista kaa hrilin, Israela thláhite hnênah thu a thawn a, (*Isua chu* mi zawng zawng Lal a ni a), Johanan a tlângapui tîhin baptisma zighthah khán, thu, 37 Galili ram atanga lo thang tana, Judai ram zawng zawnga thang chhuak kha, nangnin in hre bawk alâwm; Nazaret Isua chung- 38 châng thu kha, khatia Pathianin ani chu Thlarau Thianghlin leh thiltihtheihnaa a viirzia kha; ani chuan mi chunga tîtha leh diabola tihduhdah zawng zawng tidamin a sang vél thiin a. Pathian a hnênah a awm avângin. Judate rawah leh Jerusalem 39 khuaa a thiltih zawng zawng hretute kan ni e; ani chu thing lérâh khaiin an tihlun ta a. Pathianiu ani chu ni thum niin a kaiho 40 leh a, fiah takin a entîr a, amaherawhchu mi zawng zawng hnênah a ni lo, Pathianin hretua a ruat lâwkate hnênah chauh a ni,— 41 keimahni, mitthi zîng ata a thawh leh hnua a hnêna eia bârte hnênah hian. Ani chu mittite leh mi nungte chunga Roreltua 42 Pathian ruat chu a ni tih, mi hnêna tlângapui leh hriattir túrin Pathianin thu niin pe a ni. Tupawh amah chu ring apiang a 43 hming avângin sualte ngaihhnathiamin an awm ang tih, heng a chanchin hi zâwlnei zawng zawngin an hriattir tîha kha," a ti a.

Tin, Peteran chûng thu chu a sawi lai tak chuan thu hretute 44 zawng zawng chungah chuan Thlarau Thianghlin a lo thleng ta a. Tin, Serhtanho zînga ringtû te Petera rawu zui apiang 45 chuan Thlarau Thianghlin pék chu Jentailte chungah pawh leh

a nih avângiu mak an ti ble a; tawng hriat lohtea thu sawiin Pathian 46 fakin an hre si a.

Tin, Peteran a bia a, “ Héng mite, keimahni anga Thlarau 47 Thianghlim hinu ve hi, baptisma an chan loh nân miin tui *hman* an khap thei em ni?” a ti a. Tichuan, Isua Krista hminga 48 baptismal chan túr thu a pe a. Chúng zawahah chuan ni eugzát emaw chámah an ngén a.

|| Tin, Judai rama tirhkoh leh unau awmte chuan Jentailte 1 pawhin Pathian thu an záwm tili an hre ta a. Tichuan, 2 Petera chu Jerusalemi khua a thlen chhoh veleh, Serhtanhoten a hnénah, “ Serhtanloté inali i lüt a, an hnénah i ei vei a,” an ti a, 3 an kalkh a.

Nimahsela, Petera chuan a bul aṭangin indawt zialin an 4 hnénah a hrilftiah a :—“ Joppa khuaah tawngtaiin ka awm 5 a; tin, englovin mi zél a, munuang angin englo báwm, puan lian tak ang, a kil lia hlina, ván ata uai thla ka hmu a; ka kiangah ngei mi rawn hnaih a; tin, chu chu ka en reng a, ka ngaihtuah a, 6 leia mi fuliasate, ram sate, ramnungte leh chungleng savate ka hmu a. Tin, awin, ‘ Peter tho rawh; talh la, ei rawh’ mi tiin ka hre 7 bawk a. Nimahsela, keiin, ‘ Lalpa ni lo ve; thiang lo leh 8 bawlhhlawh engmah réng ka kaah a lüt ngai lo,’ ka ti a. Nimahsela, ván ata aw chuan a vawi huinhnaah. ‘ Pathianin a 9 ti thianghlim tawh chu nangin thiang lo ti suh,’ tiin mi chhâng a. Chutiang hlirin vawi thum a lo awm a; tin, engkim chu vánah 10 khai chhohvin a awm leh ta a. Tin, ngai teh u, mi pathum Kaisari 11 khua ata ka hnénah an rawn tîr a, kan awmna kawtah chuan an lo ding reng tawh a.

“ Tin, Thlarauvin tumah thlei bik lova ammahni zui túrin 12 mi tîr a. Héng unau paruk pawh bian ni zui ve a, mi inah chuan kan lüt a; tin, ani chuan kan hnénah, a ina vântirhkoh 13 ding a hmu hzia leh, *vântirhkoh chuan* a hnénah, ‘ Joppa khuaah mi tîr la, Simona, Petera an tîla chu, han hruatîr rawh; ani chuan 14 thu a hrilh ang chia, chu mi *thuin* nang leh i chhungte chu chhandamin in awm ang,’ a tihzia pawh min hrilh a. Tin, thu 15 ka sawi tirlin, Thlarau Thianghlim kan chunga a lo thlen tirh lai ang bawk khân, an chungah a lo thleng ta a. Tin, Lalpa thu, 16 ‘ Johanan tuiin mi a baptis thin kha; amaherawhchu nangni zawng Thlarau Thianghlimin baptismal in la chang ang,’ a tihziate kha, ka lo hre chhuok leh ta a. Chuti-chuun Lalpa Isua Krista an 17 rin veleh, Pathianin thilthlawnpék min pék ang kha an hnénah a pék ve ahnuin, kei tehlul hi Pathian hnial rual em ka nîl?” a ti a.

Chúng thu chu an hriatin an ngawi ta a, “ Chuti a nih chuan 18 Pathianin Jentailte pawh nung atan sim a phal ta a nih tak chu,” tiin, Pathian an fak ta a.

Tin, Stephana avânga an tihduhdaha darhte kha, Phoiniki 19 ram te, Kupra thliarkâr te, Antiokei khua te thlengin an kal a, Judate hnénah chauh lo chuan tu hnénah mah thu chu an hril lo zél a. Nimahsela, an zinga a then chu Kupra thliarkâr leh 20 Kurini khuaa mite an ni a, chu mite chuan Antiokei khua chu an thlenin Grikte hnénah pawh thu an sawi a, Lalpa Isua Chanchin Tha chu an hrilh ve ta a. Tin, Lalpa kutin anmahni a tñpui 21 a; mi tam takin an ring a, Lalpa lam chu an hawi ta hlawm a.

Tin, an chanchin thu chu Jerusalem khuaa kohhran awmte 22 bengah chuan a lo lüt ta a: chutichuan Antiokei khaw thleng chuan Barnaba chü an tir chhuak ta a. Tin, ani chu a va thleng 23 a, Pathian khawngaihzia chü a hñnh chuan a láwm hle a, thahnemngai taka Lalpa vñan reng túrin an zain a fuih ta a. *Barnaba* chü mi tha tak a ni a, Thlarau Thianghlim leh rinnaa khat 24 a ni. Tin, nii tam takin Lalpa hnénah an tel belchhah ta a.

Tin, Barnaba chü Saula zawng túrin Tarsa khuaah a kal a; 25 tin, a hmuh chuan Antiokei khuaah chuan a rawn hruai a. Tin, 26 kum khat zet kohlrante inkháwmnaah chuan an tel ve tñin a, mi tam tak an zirtir bawk tñin a. Antiokei khuaah chuan a ni, zirtirteho chü "Kristian" an tih hmasak ber ni.

Tin, chung lai chuan záwlnei *tuteemaw* Jerusalem khua atangin 27 Antiokei khuaah chuan an zuk kal a. Tin, an zinga mi pakhat, 28 a hming Agaba, a ding a, khawvél zawng zawningah tám nasa tak a tla dawm tih Thlarau hrillin a hriattir a; chü tám chü Klaudia lal laiin a lo thleng ta a. Tichuan zirtirteho chuan, an theih 29 tawk theuhvin, Judai rama unau awinte hnénah chuan chhawmdáwlha túr thawn an tum a; chü chu an ti ta ngei a, Barnaba leh Saula kutah chuan upate hnénah an thawn ta a. 30

12 Tin, chutih lai vél chuan Lal Herodan kohhrante zinga 1 tuteemaw tihduhdah tumin a kut a lek ta a. Tin, Jakoba, 2 Johana unau chü, khandailih a sáthlum a. Chu chuan Judate 3 a tiláwm tih a hriatin, Petera pawh chü man a tum leh zél a. (Chung nite chü chhang dawidiin telh loli ni a ni.) Tin, a man 4 hnuah chuan tân inah a khung a. sipai páwl li, pali theuh zélin, a vén chhawktir a; Kalhlén Kút zawhui mi zawng zawning hnénah hruai chhuah a tum a. Cluvângin Petera chü tân inah chuan 5 a awmtir rih a; nimahsela, kohhranhovin ania tân thahnemngai takin Pathian hnénah an tewngtai sak tñin a.

Tin, Heroda chuan a hruai chhuah dawmniin, chü mi zán takah 6 chuan Petera chü sipai pahnih inkárah khadiat pahnih bunin a muhil a; a vëngtute pawh kawngkhâr bulah *an aem* a, tân in chü 7 an vëng a. Tin, ngai teh, Lalpa vántirhkoh pakhat a kiangah a lo ding a, ripah chuan éng engemaw a lo éng a; tin, Petera nákah a beng harh a, "Tho thmai rawh," a ti a. Tin, a

khaidiatte chu a kut ata a tla ta a. Tin, vântirkoh chuan a 8 hnênah, "Puan veng la, i pheikhawk bun rawh," a ti a. Tin, ani chuan chutiangin a ti a. Tin, vântirkoh chuan a hnênah, "I puan bât tha la, mi zui rawh," a ti a. Tin, Petera chu a chhuak 9 a, a zui ta a; vântirkoh chêtzia chu atak a ni tih a hre lo va, mumanga a hmuh emaw a ti zâwk a. Tin, vêngtu tawntirh leh 10 a dawttu an pelh linu chuan, pâwn chhuahna tûr thîr kawngkhâr chu an va thleng a, chu chu an tân a inhawng chawp ta a; tin, an chhuak a, kawtthlér pakhat an pêl a; tin, vântirkoh chuan a kalsan ta nghâl a.

Tin, Petera chuan a harlı veleh, "Lalpain a vântirkoh a tir 11 chhuak a, Heroda kuta mi leh Juda mite beiseina zawng zawng ata mi chhandam tih tûnah dik takin ka hre ta," a ti a. Tin, a 12 inngaihtuah zawhin, Johana, Marka an tih, chu mi nu Mari inah chuan a va kal a; chutah chuan ławngtaiin mi tam tak an lo awm khâwm a. Tin, sumhmun kawngkhâr a kik veleh, a hming 13 Rodi, nula pakhat, chhâng tûrin a va kal a. Tin, Petera aw a hriat 14 veleh, a lâwm avângin kawng chu hawng lovin a tlân lût leh ta zâwk a, Petera kawngkhâr bulah a ding tih a va hrilh a. Nimahsela, anni chuan a hnênah, "I â ta a nih hi," an lo ti a. 15 Ani erawh chu, "Tih tak zet a ni," tiin, a ławngtaiin tâl a. Tin, anni chuan, "A vântirkoh a nih chu," an ti a. Nimahsela, Petera 16 chuan a kik fo va; tin, an han hawn chuan, amah chu an hmu a, mak an ti hle a. Chutichuan, ani chuan an ngawihna tûrin 17 kutin a zâp a, Pathianin tân in ata amah a hruai chhuahziate chu a hrilh ta a. Tin, "Hêng thu hi Jakoba leh unaute va hrilh rawh u," a ti a. Tin, a chhuak a, dang lamah a kal ta a.

Tin, ni a chhuah veleh, sipaihote chu, "Petera khawiahnge a 18 awm tâk?" tiin, buai naménin an buai lo va. Tin, Heroda 19 chuan a zawng a, a hmu si lo va, a vêngtute chii a chhuahchhâl a, tihhlum tûrin thu a pe ta a.

Tin, Heroda chu Judai ram ata Kaisari khuaah a zuk kal a, chutah chuan a awm reng a. Tin, Tura leh Sidon khuaa mite chungah 20 chuan a lungni lo êm êm a; tin, anni chuan Blasta, lal khum vêngtu chu, an an siam a, thu khat vuain a hnênah an lo kal a, an khaw lamin lal khaw lama pûr chaw an nih avângin rem an ngên a. Tin, a ni tiam niin Heroda chuan lal puán a sin a, 21 lal lutphahah | a tu | a, an hnênah thu a sawi a. Tin, mi 22 zawng zawng chuan, "Pathian aw a nih hi, mihring aw a ni lo ve," an ti a, an au a. Tin, anni chuan Pathian hnênah 23 chawimawina chu a pêk loli avângin Lalpa vântirkohvin chawplehchilhin a man a, rûlhûtin a ei a, a thi ta a.

Pathian thu erawh chii a darh a, a pung ta zêl a. 24

Tin, Barnaba leh Saula chuan rawng chu an bâwl zawhin, 25

Jerusalem khua ata chu an kír leh ta a, Johana, Marka an tiha chu, an hnénah an hruai a.

13 Tin, Antiokei khuaa kohhranho awmte zíngah chuan thu
1 hriltute leh zirtírtute an awm; *chung chu* Barnaba te, Sumeona
Nigera an tih te, Kurini khuaa mi Lukia te, lal Heroda unau túr
Manaina te. Saula te an ni. Tin, Lalpa rawng an báwl a, chaw
2 an nghei laiin, Thlarau Thianghlimin, “Barnaba leh Saula hi
anmahni ka ruat chhan ti túrin mi tihhran sak rawh u,” a ti a.
Chutichuan, chaw an nghei a an ḥawngṭai zawh chuan an chungah
3 kut an nghat a, an kaltir ta a.

Chutichuan, Thlarau Thianghlim tirh chhuahin an kal a,
4 Selukai khuaah an chhuk a, chuta ḥangin Kupra thliarkárah
lawngin an kal a. Tin, Salamis khuaa an awm laiin Juda
5 inkháwmna inahle Pathian thu an hril ḥín a; Johana pawh kha
an rawng báwl túrin an hruai ve a.

Tin, thliarkár chu Paphos khaw thlengin an fang chhuak a,
6 dawithiam, záwlnei der, Juda mi pakhat an hmu a, a hnining chu
Barisua a ni a. Chu mi chu lal aiawhtu, Serja-Paula, mi sing
tak hnéna awm a ni a. Chu lal aiawhtu chuan Barnaba leh Saula
7 chu a ko va, Pathian thu hriat a tum a. Nimahsela, Eluma,
(*Barisua* hnining dang awmzia hi Dawithiam a ni a), chu mi chuan
lal aiawhtu chu rin lohtir tumin, anni chu a lo dodál a.

Chutichuan, Saula, (*Paula an* tih bawk chu), Thlarau 9
Thianghlimin a khat a, ani chu a en reng a, “Nang mi bum leh 10
huatthaläläk tinrénga khat pa, nang diabola fapa, nang fel tinréng
malmák pa, Lalpa kawng fel takte hi tihchhiat i bâng lo vang
maw? Hre rawh, túnah Lalpa kut i chungah a tla a nih hi, i mit 11
a lo del ang a, khaw êng i hmu rih lo vang,” a ti a. Tichuan
chhúm leh thimin amah a bawh ta nghál a, kuta kaitu túr zawnin
a vâk a vâk ta a. Tin, lal aiawhtu chuan chu thiltih chu a hmu 12
a, Lalpa zirtir thu chu mak a ti hle a, a ring ta a.

Tin, Paula chu a hote nén chuan Paphos khua atang chuan 13
lawngin an kal a, Pamphulia rama Perga khua an thleng a; tin,
Johana khán anni chu a kalsan a, Jerusalem khuaah a kír leh
ta a.

Nimahsela, anni chu Perga khua ata an kal zél a, Pisidia rama 14
Antiokei khua an thleng a; tin, Chawlñiin inkháwmna inah an
lút a, an ḥu a. Tin, Dân *Lehkhabu* leh Záwlneite *Lehkhabu* chhiar 15
zawhin, inkháwmna in hotuten an hnénah mi an tîr a, “Unaute
u, mite fuihna thu engemaw in neih chuan sawí rawh u,” an ti a.

Tin, Paula a ding a, kutin a záp a, a sawi a:—“Israel mite leh 16
Pathian tihltute u, ngai teh u. Hêng Israel chite Pathian hian kan
thlahtute a thlang a, mi Aigupta rama an thang lai khán a
chawimawi a, chungnung kutin chuta ḥang chuan a hruai chhuak

ta a. Tin, kum sawmli lai thlalérah khân an thiltihte chu a en 18 thei reng a. Tin, Kanaan rama hnam sarib a tihtlâwm zâwh 19 hnu khân, an ram chu luah tûrin a pe zé'l a, kum zali leh kum sawmnga chhung zawng khân. Chung hnuah chuan roréltute 20 a pe tñin a, zâwlnei Samuela thleng khân.

“ Tin, chu mi hnuah chuan lal an dîl a; tichuan, Pathianin, 21 Saula, Kisa fa, Benjamina chia mi kha, an hnênah a pe a, kum sawmli chhung atân. Tin, ani chu a sawn bo hnu khân an lal 22 atân Davida a siam ta a; Pathianin chu mi thu chu hriattîrin, ‘ Davida, Jessaia fa, ka thinlung ang pu mi ka chhar ta, ani chuan ka duhzâwng apiang a ti ang,’ a ti a.

“ Chu mi thlahte zingah chuan, Pathianin, thutiam ang zélin, 23 Israelho hnênah Chhandamtu Isua a rawn thlen a; a lo kal hmain Johanan simna baptisma thu Israel mi zawng zawng hnênah 24 a lo hrilh tê tê a. Tin, Johanan a kawng a zawk chhuah dâwn 25 lai khân, ‘ Nangnin tuahnge mi ruat? Ani chu ka ni lo ve. Nimahsela, ngai teh u, ka hnuah mi tuemaw a lo kal dâwn a ni, kei hi zawng a kephaha pheikhawk phelh tlâk pawh ka ni lo ve,’ a ti a.

“ Unaute u, Abrahama thlahta fate u, in zinga Pathian tih 26 zawng zawnge u, keimahniho hnênah hian hêng chhandamna thu hi inin rawn thawn chhuak a nih hi. Jerusalem khuaa awmten 27 an hotute nén, ani chu an hriat loh avâng leh, zâwlneite thu, Chawlhni apianga chhiar tñin kha, an hriat hek loh avângin, ani chu thiam loh chantîrin, *chu mi thu chu an hlen ta a*. A thihna 28 khawp meuh a chungah engmah an hmuh loh pawhin, Pilata hnênah tihhlum an ngén a. Tin, a thu zâwlneiten an ziak lâwk 29 zawng zawnge kha a hlen zawhin, thing ata chu an la thla a, thlânah an zalh ta a. Nimahsela, Pathianin mitthi zing ata a kaitho leh 30 ta a; tin, Galili ram ata Jerusalem khuaa ama ruala chho vete 31 hnênah chuan ni rei tak chhungin a inlár tñin a; chung mite chu tûnah hian mi hnênah a thu hretute an ni e. Keini pawhin thlahtute hnêna thutiam kha a chanchin lâwmawm kan rawn 32 hrilh che u hi, khatia Pathianin Isua a kaihthawhah khân, kan 33 fate hnênah hian chung chu a hlen a ni; Sâm pahnihnaah, ‘ Ka Fapa i ni e, vawiinah hian ka hring a che,’ tih, ziak ang bawk khân. Tawihna hmuna kal leh lo tûrin Pathianin ani chu mitthi 34 zing ata a kailithawh tûrzia thu chu heti hian a sawi, ‘ Davida hnêna khawngaihna ka tiam latte kha nangmah ka pe ang che,’ tiin. Chuvângin Hla dangah, ‘ I Mi Thianghlim chu tawihrali phal 35 lo vang,’ a ti bawk a. Davida zawng, Pathian rorél sak angin a 36 dam rualpuite rawng a bâwl zawah khân, a muhil a, a thlahtute hnênah an zalh a, a tawihral tawh alâwm; Pathian kaihthawh 37 erawh kha chu a tawihral loh kha.

“Chutichuan, unaute u, hre rawh u; amah avāng chuan 38
 sual ngaihhnathiamna thu in hnēnah hrilh a nih hi; tupawh a 39
 ring apiang engkimah ama thiam chantirin an awm, chungah
 chuan Mosia dānin thiam chantirin in awm thei lo ve.
 Chuvāngin simkhur rawh u, chutilochuan zawlneite *lehkhabua* 40
 an sawi kha in chungah a lo thleng dah ang e,

‘Hmusittute u, én rawh u. 41

Mak ti ula, boral rawh u;
 In dam chhung hian thil kawng khat ka tih hi,
 Chu thil chu miin hrilh che u mah sela
 In awi tawp lo vang,

tih kha,” a ti a.

Tin, an chhuahin, Chawlhni lehah chung thu chu sawi leh 42
 atan an ngén a. Tin, inkhāwmhote chu an ḥin veleh, Judate 43
 leh an saphun Pathian ngaihsak zinga mi tam takin Paula leh
 Barnaba chu an zui zél a; anni chuan an lo bia a, Pathian
 khawngaihnaah chuan awm reng túrin an fuih a.

Tin, Chawlhni lehah chuan, akhua thawin Pathian thu ngaithla 44
 túrin an rawn inkhāwm a. Nimahsela, Judaten mipuite chu an 45
 hmuh veleh an itsik ém ém mai a; Paula thu sawi chu an hnial
 kah a, an sawt hle a.

Tin, Paula leh Barnaba chuan huai takin an sawi chhuak a, 46
 “Pathian thu hi nangmahni hnēnah sawi hmasak túr réng a ni;
 nimahsela, in hnar kir a, chatuana nung tlák lova in inruat ták
 ahnuin, hre rawh u, Jentailte lam kan hawi ta ve ang. Chutiang 47
 chuan Lalpain thu min pe a ni,

‘Jentailte tiéngtuah ka ruat a che,
 Káwl kil thlenga Chhandamtua i awm theihna
 túrin,’

tih ziak ang khān,” an ti a.

Tin, Jentailte chuan chung thu chu an hriatin an láwm a, 48
 Pathian thu an chawimawi a, tin, chatuana nung túra ruat apiang
 chuan an ring ta a.

Tin, Lalpa thu chu, chu mi ram khawvélah chuan a darh ta 49
 a. Nimahsela, Judate chuan hmeichhe zahawm Pathian 50
 ngaihsakte leh khuaa upahote chu an fuih a, Paula leh Barnaba
 chu an tihdudahtir a, an ram ata an hnawt chhuak ta a. Tin, 51
 anni chuan an chungah an kephaha vaivut an thing thla a, Ikonion
 khua an thleng a.

Tin zirtirhote chu láwmna leh Thlarau Thianghlimin an 52
 khat hlawm a.

14 Tin, Ikonion khuaah chuan Judate inkhāwmna inah an 1
 lút dùn a, thu an sawi ḥin a, chutichuan Juda leh Grik
 tam tak pawhin an ring ta hial a. Nimahsela, ring duh lo Judaten 2

Jentailte thinlung an fuih a, unaute chu an huattîr a. Chuvângin 3
 Lalpaah huai taka thu sawiin chutah chuan rei fe an awm a, ani
 chuan chhinchhiahna leh thilmakte an kuta tihtîrin, a khawngaih
 thu a hriattîr   n a.

Nimahsela, khuua mipuite chu an inkhing ta a; a   nenin Judate 4
 chu an   n a, a   nenin tirhkohte chu *an   n a*. Tin, Jentailte, 5
 Judate, an hotute n  n chuan tirhkohte chu zahthl  k taka siam
 leh lunga den tuma an bei d  wn laiin, anni chuan an lo hria a.
 Lukaoni ram v  kah chuan Lustra leh Derbe khuaahte leh, a v  l 6
 ramahte an tl  n bo va; ch  ngah chuan Chanchin   ha an hril
 z  l a. 7

Tin, Lustra khuaah chuan ke zeng tuemaw a thu   n a, a 8
 pian tirk ata kebai r  ng a ni a, kein a kal ngai lo va. Chu mi 9
 chuan Paula thu sawi a ngaithla a; tin, *Paula chuan* ani chu a en
 reng a, damna t  rin rin a nei tih a hria a, aw ring takin, “I kein
 ding ng  l rawh,” a ti a. Tin, ani chu a zuang tho va, kein a kal 10
 ta a.

Tin, mipuiten Paula thiltih chu an hmuh velehi, Lukaoni 11
   awngin, ring takin, “Pathiante chu mihring angin kan hn  nah
 an lo chhuk ta a nih hi!” an ti a. Tin, Barnaba chu ‘Jupita’ 12
 an ti a, Paula chu, thu sawitu z  wk a nih av  ngin, ‘Merkuria’
 an ti a.

Tin, Jupita a biak in daip  wna awm chu, a puithiamin 13
 seb  wngpate leh, pangp  r   hihruite, kawngkh  r *kiangah* a rawn
 la a, mipuite n  n chuan biak n  n talh an tum ta a. Nimahsela 14
 tirhkoh Barnaba leh Paula chuan chu chu an hriat veleh,
 an puan an pawt thl  r a, mipui z  ngah chuan an zuang l  t a,
 an au va, “Pute u, h  ng thil hi engahnge in tih? Keini pawh, 15
 in nungchang ang pu mihring kan nih hi; h  ng thil lawilote hi
 in hawisan a, v  n te, lei te, tufinriat te, an chh  nga awm zawng
 zawng n  na siamtu Pathian nung hn  nah chuan in lo pakaina
 t  rin Chanchin   ha kan rawn thlen che u a nih hi. Chu *Pathian* 16
 chuan hm  n laiin hnam tin mahni kawng   theuh zawh a phal
   n a, nimahsela, amah hriattirna awm lovin a insiam lo, chutin 17
 thil a ti tha   n a, v  n ata ruahle leh kum that kumte a pe che u
 a, in rilru ei t  r leh l  wmnain a tiikhah   n che u kha,” a ti a.

Tin, ch  ng thu chuan mipuiten annahni biak n  n ran an talh 18
 t  r chu an khap zo ta hr  m hr  m a.

Nimahsela, Antiokei leh Ikonion khuua mi Juda tuteemaw 19
 chutah chuan an lo kal a, mipuite chu an thl  m thlu ta a; tichuan
 Paula chu lungin an d  ng a, thia an rin av  ngin kua ata chu an
 hn  k chhuak ta a. Nimahsela, zirtirhote chu a v  la an din laiin, 20
 a lo tho va, khuaah chuan a l  t leh ta a.

Tin, at  kah chuan Barnaba n  n Derbe khuaah an kal ta a.

Tin, chu mi khuate hnênah chuan Chanchin Tha an hrilh a, zirtir 21 tam tak an siam hnuin Lustra khuaah te, Ikonion khuaah te, Antiokei khuaah te an kîr leh zêl a, "Hrehawm tam tak tuarin 22 Pathian ramah kan lüt tûr a ni rêng a ni," tiin, zirtîrhote rilru an tinghet a, rinnaah chuan awm reng tûrin an fuih zêl a.

Tin, kohlrân pâwl tinah chuan upate an ruat sak a, chaw 23 nghei chunga an ɻawngtai zawhin, an rin Lalpa hnênah chuan an kawltir zêl thîn a.

Tin, Pisidia rani chu an fang chhuak a, Pamphulia ram chu 24 an thleng a. Tin, Perga khuaa thu an hril zawhin Attalia khuaah 25 an zuk kal a; chuta ɻang chuan lawngin an chhuak a, Antiokei 26 khua chu an lo thleng leh ta a, chu chu an thil tih zawk tâk chu ti tûra *unauten* Pathian khawngaihna kawltira an chhuahna kha a ni.

Tin, an thlen hnuin kohhranhote chu an ko khâwm a, 27 Pathianin aninahni hmanga thil a tih zawng zawnge leh, Jentailte tâna rinna kawngkhâr a hawn sakziate chu an hrilh a. Tin, zirtîrhote hnênah chuan rei fe an awm ta a. 28

15 Tin, mi tutecinaw Judai rani ata an lo chhuk a, "Mosia 1 dân anga serh in tantir loh chuan chhandam in ni thei lo vang," tiin, unaute chu an zirtir a. Chutichuan, Paula leh 2 Barnaba chu anmahni nén inhnial nainéna an inhnial loh va an inkhin tlat *avângin*, Paula leh Barnaba chu an zînga tuteemaw nén, chu thubuai chungah chuan, Jerusalem khuaa tirhkolite leh upate linênah chho tûrin an ruat a. Chutichuan, kohhrante chuan 3 an han thlah a, anni chuan Jentailte hawi kîr lehzia thu chu hril zêlin, Phoiuki ram leh Samari ram an fang chhuak ta a; tichuan unaute zawng zawnge an tilâwm êm êm a.

Tin, Jerusalem khua chu an han thlen chuan kohhranhote, 4 tirhkolite, upate chuan an lo lâwm a, tin, Pathianin anmahni hmanga thil a tih zawng zawnge chu an hrilh a.

Nimahsela, Pharisai pâwla mi ring *ve* tuteemaw an tho va, 5 "Jentailte chu an serh tan túr a ni, Mosia dân awi pawh an hnênah tiam kher túr a ni," an ti a.

Tin, tirhkolite leh upate chu, chu mi thu chu ngaihtuah tûrin 6 an inkhâwm a. Tin, an inhnial chiam hnuin Petera a tho va, 7 an hnênah:—"Unaute u, Jentailten keima kaa Chanchin Tha thu hriaa awi tûra, Pathianin hmána in zing ata mi ruatzia kha in hria e. Tin, rilru hretu Pathianin keini min pék ang bawk khân 8 Thlarau Thiangular an hnêna pe vein an chungah a lâwm tih a hriattir a; tin, keini leh anni thlei bik lovin rinin an rilru a 9 tithianghlin a. Chutichuan, kan thlahtute leh keini zawk tawh 10 loh nghâwngkawl kha tunah zirtîrhote chunga nghah *tumin* engatinge Pathian *fin* in hnial kallî le? Anmahni *rin* ang bawk hian 11

keini *pawhin* Lalpa Isua khawngaihna avânga chhandam tûr niün kan inring si a,” a ti a.

Tichuan, mipui zawng zawng chu an ngawi reng a, Barnaba 12 leh Paulan Pathianin anmahni hmanga Jentailte zîng chhinchhiahna leh thilmak a tih thu kha an hrilh chhûug zawng an ngaithla a.

Tin, an sawi zawhin Jakoban a sawi ve thung a:— “ Unaute 13 u, ka thu ngaithla rawh u, Pathianin ama hming pu atân an 14 zîng ata mîte la chhuak tûrin Jentailte a kan tirhzia thu chu Sumeona hian a sawi ta a. Tin, chûng *thu* leh zâwlneite thu hi 15 a inhme a ni:—

‘ Chûng zawah chuan ka kîr leh ang a, 16
 Davida bâwkte chim kha ka siam leh ang a,
 A chhe lai apiang pawh ka rem chho leh ang;
 Mi dang, Jentail zawng zawng ka hming ni tâwni- 17
 hote chuan,
 Lalpa an zawn nân
 Chu bâwkîtê chu ka tungding ang,’ tiin,
 Khawvél siam tirh ata hêng thu briattir thîntu 18
 Lalpa chuan a ti e,

tih ziak hi.

“ Chuvângin heti hian ka ruat a ni, Jentailte zîng Pathian 19 lam hawite chu tihrehawm lo ila, milem *biakna* thil bawlhhlawh 20 *ei* te, inngaih te, *sa* rehhlum leh thisen *ei* te bânnâ tûrin an hnênah lehkha thawn zâwk ila ka ti ber a ni. Mosian hmân lai ata tawh 21 khaw tinah a thu tlângauputu a nei thîn si a, inkhâwmna inahte Chawlhni apiangin a thu chu chhair a nih thîn kha,” a ti a.

Tin, tirhkohte, upate, kohhran zawng zawnge nén chuan, 22 an pâwla mi thlana, Paula leh Barnaba hnênah Antiokei khuaa kaltîr tha an ti a; *an thlante hming chu* Juda (Barsaba an tih) leh Sila *an ni a*, *chu mite chu unaute zîng* hotu deuh *an ni a*. Tin, 23 *hetiangin* an ziak a, an kutah an thawn a:—

“ Tirhkohte leh unaute zîng upaten Antiokei khua te, Suria ram te leh Kilikia rama Jentail unau awmte chibai an bûk e.

“ Kan pâwl zîng mi tutenemaw thu sawiin an tibuai chu u 24 a, in rilru an timangang tih kan hria e, an hnênah thu enginah kan pe si lo va. Chuvângin thu khat yuaa kan inkhâwm, kan duh 25 tak Barnaba leh Paula, Lalpa Isua Krista hming avânga thih dâwñ 26 lote kal rual hian, mi thlante in huêna rawn kaltîr ve tha kan ti a. Chutichuan Juda leh Sila kan rawn tîr a nih hi, anni *pawhin* 27 hêng thu bawk hi tawngkain an hrilh ang che u. Thlarau 28 Thienghlim leh keinin, hêng thu pawimawh lo hi chu, phurrit zual in chungah nghat lo ila a tha kan ti; milem *biakna sa ei te, sa* 29

thisen *ei* te, *sa* rehhlm *ei* te, inngaih te bâng ula kan ti; hêng hi in bân chuan in tân a tha ang. Dain takin awm rawh u,” *tiin*.

Chutichuan, an tirhin an kal a, Antiokei khua an thleng chhiuk 30 a; tin, mipui chu an ko khâwm a, lehkha chu an pe a, tin, an chhiar 31 zawhin thlamuanna thu avâng chuan an lo lâwin ta hle a. Tin, 32 Juda leh Sila chu zâwlnei an ni bawk a, thu tam takin unaute chu an thlamuan a, an tinghet a. Tin, chutah chuan rei deuh an 33 awm hnuin, anmahni tirtute hnêna hâwng leh tûrin, unaute chuan 34 thlamuang takin an chhuahtr leh ta a. Paula leh Barnaba 35 erawh chu Antiokei khuaah chuan Lalpa thu zirtir leh hrilin an awm reng a, mi dang tam takte nén.

Tin, ni engemaw zât hnuah chuan, Paulan Barnaba hnênah, 36 “Tûnah kal leh ila, khaw tina Lalpa thu kan hrillina apianga unau awmte kha kan zêl ila, an awm dâm i en ang” a ti a.

Tin, Barnaban Johana (Marka an tih chu) an hnênah hruai 37 a tum a, Paula erawh chuan ani chu an hnêna hruai tha a ti lo, 38 Pamphulia ramah anmahni a kîrsan a, hnathawhnaa an hnêna a kal ve tâk loh avâng khân. Tichuan, nasa takin an lo inhnial ta 39 a, chutichuan an inten a, Barnaban Marka chu a hnênah a hruai a, Kupra *thliarkâr* lamah lawngin a kal ta a. Paula erawh chuan 40 Sila a thlang a, unauten Lalpa khawngaihna an kawltir hnuin a kal chhuak ta a. Tin, kohhran pâwlte chu tinghet zêlin Suria leh 41 Kilikia ram a fang chhuak ta a.

16 Tin, Derbe khuaah leh Lustra khuaah chuan a kal bawk 1 a; tin, chutah chuan a hming Timothea zirtir pakhat a awm; *ani chu ring ve* Juda hmeichhe fapa *a ni a*, a pa erawh chu Grik a ni; Lustra leh Ikonion khuaa unau awmte chuan ani chu an fak thîn 2 a. Paulan ani chu a hnêna kal yeah a duh a; tichuan chu mi lama 3 Juda awmte avâng chuan a serh a tan *sak* a, a pa chu Grik a ni tih an hre vek si a.

Tin, khaw tinah an kal pahin Jerusalem khuaa tirhkoh leh 4 upa awmte thu rôl kha zawm atân unaute hnênah an pe zêl a. Chutichuan kohhran pâwlte chu rinnaah cluan an nghet ta a, ni 5 tin an pung ta deuh deuh va.

Tin, Thlarau Thianghlimin Asia rama thu hrilh a khap 6 avângin Phrugia leh Galatia ram chu an fang chhuak ta a; tin, Musia ram kiang an thlenin Bethunia rama luh an tuma, nimahsela 7 Isua Thlarauvin a phal si lo va. Chutichuan Musia ram chu an 8 pêl a, Troas khuaah an chhuk ta a.

Tin, zânah, Paulan mumiang angin Makedonia rama ini *mi* 9 pakhat dingin, “Makedonia ramah lo kai la, min pui rawh,” tia ngên chiamin a hmu a. Tin, chu mang chu a man zawh veleh 10 Makedonia ramah chuan kal kan tum ta nghâl a, an hnêna Chanchin Tha hrilah Pathianin min ko tih kan hria a.

Tin, Troas khua ata lawngin kan chhuak a, thuang takin 11 Samothraki khuaah kan kal a, atûkah chuan Neapoli khuaah *kan kal leh a*; tin, chuta ɔ̄ang chuan Philippi khuaah *kan kal a*, chu mi 12 khua chui Makedonia rama khaw pakhat a ni a, chu mi bialah chuan khaw pawimawh ber a ni a, Rom khuaa mi pémte khua a ni. Chu mi khuaah chuan ni tam deuh kan châm a.

Tin, Chawlhiin kulh kawngkhâr pawn lamah lui kamah, 13 tawngtaina hmun nia kan rinah chuan kan kal a; tin, kan thu a, hmeichhe lo kal khâwmihote hnênah clinan thu kan sawi a. Tin, 14 a hming Ludi, paun sen duk zuartu Thuatira khuaa mi, Pathian betu hmeichhe pakhatin kan thu a hria a, tin, Paula thu sawi zâwm tûrin Lalpa chuan a thinlung a tivâr ta a. Tin, amah leh 15 a chhüngten baptisma an chan zawhin, “Lalpa ring tak zeta mi ruat chuan, ka inah lo thleng rawh u,” tiin, min ngén chiam a, min chelh ta a.

Tin, ɔ̄awngtaina hmunah chuan kan kal laiin, nula tuemaw 16 ramhuai aienthiam zâwlîn min tâwk a, ani chuan a ai en avângin a pute chu sum tam tak a hmuitir thin a. Chu mi chuan Paula 17 leli keini min zui a, “Hêng mi, chhandamna kawng hrilhtu che u hi, Chungnungber Pathian bawi an nih hi,” tiin, a au va. Chutiang chuan ni rei tak a ti thin a. Chutichuan Paula chu a 18 lungni ta lo va, a hawi a, ramhuai hnênah chuan, “Isua Krista hmingin a kawchhüng ata chhuah thu ka pe a che,” a ti a. Tin, chutih lai tak chuan a chhuak ta nghâl a.

Tin, a pute chuan au sum hmuhna a bo tih an hriatin, Paula 19 leh Sila chu an man a, hotute hmaali dâwr hmunah an hnûk lût a. Tichuan, thu rêtute hnênah an hruai a, “Hêng mite hi Judeate an ni a, kan khua an tibuai êm êm a, dân engemaw kan lawm leh 21 zawn thiang lote hi an hril thin a, Rom mi kan ni si a,” an ti a.

Chutichuan, mipuite pawh chu tirhkohte bei tûrin an lo thawk 22 ve a, thu rêtute chuan an puante an phih hlih sak a, tianga vuak thu an pe a. Tin, vawi tam tak an vuak zawhin tân inah an khung 23 a, a vêngtu hnênah him taka vén tûr an ti tlat a; chuti kauva thu 24 an pêk avângin ani chuan rip chhungnungah a khung a, an keahte chuan thing kawl a buntir tlat a.

Nimahsela, zan laiah Paula leh Sila chuan Pathian hnênah 25 an ɔ̄awngtai a, hla an sa a, mi tângten an ngaithla a; tin, thâwkkhatah lîr nasa takin a lo nghing a, chutichuan tân in 26 lungphûmte lam chu a nghing a; tin, kawngkhâr zawng zawng a inhawng nghâl a, mi tin kawlbunte chu a lo inphelh ta vek a. Tin, a vêngtu chu a muhil a lo harli a, tân in kawngkhârte chu 27 inhawngin a hinu a, mi tângte chui an tlân bo emaw a ti a, a khandaiah a phawi a, a intihlum dâwn a. Nimahsela Paula chu 28 aw ring takin a au va, “Engmah intih suh; kan zain hetah kan

*la awm vek alâwm,” a ti a. Tin, a vêngtu chuan khâwnvârte 29
a lam a, a zuang lût a, hlauba khûr chungin Paula leh Sila hmaah
a bawkkhup a; tin, anni chu a hruai chhuak a, “ Pute u, chhandama 30
awm tûriñ engnge ka tih tûr?” a ti a.*

Tin, anni chuan, “ Lalpa Isua ring la, tichuan chhandamin 31
i awm ang, nang leh i chhûngte nén,” an ti a. Tin, a hnênah 32
leh a ina awm zawng zawngte hnênah chuan Lalpa thu an sawi
a. Tin, chu mi zânah, chu mi lai la la chuan a hruai a, an vuakna 33
vualte chu a silfai a; tin, ani leh a chhûngte zawng zawng chuan
baptisma an chang ta nghâl a. Tin, a inah a hruai chho va, ei 34
tûr a hlui a, tin, Pathian an rin avângin, ani chu a chhûngte
zawng zawng nén an hlim ta êm êm a.

Tin, ni a chhuahin, thu rêtute chuan, “ Kha mite kha chhuah 35
rawh,” tiin, mi mantute an tîr a. Tin, tân in vêngtu chuan 36
Paula hnênah an thu a hrilh a, “ Thu rêtute chuan chhuah tûr
che uin, mi an rawn tîr a ni; chuvângin tûnah lo chhuak ula,
thlamuang takin kal rawh u,” a ti a. Nimahsela Paula chuan an 37
hnênah, “ Rom mi kan ni si a, kan thiam leh thiam loh hre lovin
vântlâng mithmuhin min vua a, tân inah min khung a; tûnah
hian arûkin min hmawt chhuak dâwn vei a ni maw? a ni tawp lo
vang; anmahni ngei lo kal sela min rawn hruai chhuak rawh se,”
a ti a. Chutichuan mi mantute chuan, chûng thu chu thu rêtute 38
hnênah chuan an hrilh a. Tin, Rom mi an ni tih an hriat chuan
an hlaub a; tin, an va kâl a, an thlêm chiam a, an hruai chhuak 39
a, khua ata chu kal bovah an ngén a. Tin, tân in ata chu an
chhuak a, Ludi inah chuan an lût a; tin, unaute chu an hmu a, an 40
thlamuan a, an chhuak ta a.

17 Tin, Amphipoli khua leh Apollonia khua an kal pêl a, 1
Thessalonika khua an thleng ta a, chutah chuan Judate 2
inkhâwmna in a awm a; tin, Paula a dán pângngaiin, an hnênah 3
a lût a, Chawlhni vawi thum Pathian Lehkha Thu aþangin khûn
taka chhûtpuiin, Krista chu hrehawm tuar tûr rêng a nihzia te, 4
mitthi zing ata pawh tho leh tûr rêng a nihzia te chu a hrilhsiah
a, a tilang þhin a; “ He Isua, a thu ka hrilh che u hi, amah hi
Krista chu a ni,” a ti bawk þhin a. Tichuan, an zinga thenkhat
chu thlêmthlûkin an awm a, Paula leh Sila chu an pâwl ta a; 5
Pathian ngaihsak Grik mipui nasa tak leh hmeichhe puipa tam
takte nén.

Nimahsela, Judaten an huphurh a; dâwr hmuna mi sual
thatchhia tuteemaw an hnênah an hruai a, mipui an ko khâwm a, 6
khua zawng zawng chu an chawk buai a; Jasona in an rawn þhawng
a, vântlâng hnêna hruai chhuah tumin. Tin, anni chu an hniu lo va,
Jasona leh unau dang tuteemaw khaw hotute hnênah an hnûk lût
a, an au va, “ Khawvél chawk buaitute kha hetah pawh an lo kal

a, Jasona hian a lo thleng vei a; hêngho zawng zawng hi, 'A *hming* 7 Isua, lal dang a awm,' tiin, Kaisara thu kalhin an awm *thîn* a ni," an ti a.

Tin, mipui leh khaw hotute chuan chûng thu chu an han hriat 8 chuan an buai ta a; tin, Jasona leh mi dangte hnêñata chu an aia 9 hrêñtûr englo an la a, an chhuah ta a.

Tin, unaute chuan a zân a zânin Paula leh Sila chu Beroia 10 khuaah an kaltîr ta nghâl a; chuta an va thlen chuan Judate inkhâwmna inah an lût a. Chuta mite chu Thessalonika khuaa 11 mi ai chuan an lo *tha* zâwk a, chutichuan rilru lâwm takin thu chu an pawm a, *an* thu *sawi* chu a dik leh dik loh hriat nân ni tin Pathian Lekhaah an zawng *thîn* a. Chutichuan, chûngho chuan 12 mi tam takin an ring ta a; Grik hmeichhe zahawmte leh mipate pawh duaiin *an ring ta* lo bawk a.

Nimahsela, Thessalonika khuaa Judahote chuan, Paulan 13 Beroia khuaah Pathian thu a hril tih an hriat veleh, chutah pawh chuan an va kal a, mipuite an fuihpawrh a, an tibuai *leh* ta a. Chutichuan, unauten tuifinriat thlenga kal tûrin Paula chu an 14 tîr chhuak ta nghâl a. Sila leh Timothea erawh chu chutah chuan an la awm reng a. Tin, Paula hruaitute chuan Atheni khaw 15 thlengin an hruai a; tin, Sila leh Timothea chu theihtâwpa a hnêna kal thuaina tûr thu chah sinin an haw ta a.

Tin, Paulan Atheni khuaah anni chu a lo nghah lai chuan, 16 khua chu pathian lema khatin a hmu a, a rilruin a helh ta a. Chutichuan, inkhâwmna inah Judate leh Pathian ngaihsakte 17 a hnial *thîn* a, dâwr hmunah pawh chuta lo awm apiangte chu ni *tin a hnial bawk thîn*.

Tin, Epikuria mi leh Stoik mi zînga mi fing tuteemaw pawhin 18 ani chu an rawn hnial a. A *thenin*, "He mi kamtam hian engnge sawi a tum?" an ti a. A *thenin*, (Isua thu leh Thawhlehna thu a hril avângin,) "Ram dang pathiante thu hriltu a ni âwm e," an ti a. Tin, ani chu a chelh a, Areopagi-ah chuan an rawn 19 hruai a, a hnênah, "He zirtîrna thar i sawi *thîn* hi min hriattîr thei ang em? Thilmak engemaw kan bengahte i rawn thlen a ni; 20 chutichuan hêng thil awmzia hi hriat kan duh e," an ti a. (Atheni 21 khuaa mi zawng zawng chu, an khuaa mikhual awmte pawh, an hman châng apiangin thu thar tawh phawt chu sawiin emaw, a ngaithla talin emaw an awm chawt *thîn* rêng a ni).

Tin, Paula chu, Areopagi lai takah chuan a ding a, a sawi a. 22 "Nangni Atheni khuaa mite u, engkimah sakhaw ngaihsak tak *mi* in ni tih ka hria e. Ka lén paha in chibai bûkate ka en laiin, 23 maichâm pakhat, a chungah '**Hriat Loh Pathian Atân**', tia ziak, ka hmu a ni. Chutichuan, hre lova chibai in bûk *thîna* kha, chu mi *a* *thu* chu ka hrîlh che u a nih hi. Pathian, khawvél leh a 24

chhûnga thil zawng sawng siamitu chu lei leh vân lal a nih avângin kuta sak inahte a awm lo va; thil tlachham angin mihring kuta 25 rawngbâwl sakin a awm hek lo, amah ngei chu engkim hnêna nunnate, thâwknate leh thil zawng sawngte petu a ni zâwk e. Tin, lei chung zawng sawnga awm tûrin bul hmunkhat vekin 26 hnam tin mi a siam a, *an tîn* hun bite a ruat a, an awmna rite pawh a kham *sak* a, Pathian an zawn a, an dap an dap a, an hmuh 27 hrâmna tûrin: nimahsela, ani chuan min hlat lo theuh si a. Amah 28 avângin kan nung, kan che, kan awm a ni si a; nangmahni hlapluahthiam tuteemaw pawhin, ‘Keini pawh a thlahte kan ni si,’ tia an sawi ang khân. Chutichuan, Pathian thlahte kan 29 nih ahnuin, Pathian pangti chu rangkachak te, tangka te, lung te mihring themthiam leh remruata chherte ang hi emaw tih, kan rin tûr a ni lo ve. Chutichuan, Pathianin kan hriat loh laite a 30 haider *ṭhin* a; nimahsela, tûnah hian ram tina mi zawng sawng sim tûr thu a pe ta a ni, ni a tiām avângin; chu mi niah chuan, a ni ruata chu, leia mite fel takin a ngaihtuahtîr ang; chu chu, 31 Pathianin amah chu mitthi zîng ata kaithovin, mi zawng sawng hnênah a hriattîr tawh a ni,’ tiin.

Tin, mitthi zîng ata thawlehna *thu* chu an hriat veleh, a ḫenin 32 an nuihsan a; a ḫenin, “He thu hi i hnênah kan la ngaithla leh ang e,” an ti a. Chutichuan, Paula chu an zing ata a chhuak 33 ta a. Nimahsela, mi tuteemaw a hnênah an tel ta tlat a, an ring ta 34 a; chhûng zîng a ḫenhat chu Areopagi-a mi Dionusia leh, hmeichhe pakhat a hming Damari leh, an hnêna *mi* dangte nêñ chuan an ni.

18 Chhûng thil hnuah chuan *Paula* chu Atheni khua ata chu 1 a chhuak a, Korinth khuaah a kal ta a. Tin, a hming Akuila 2 Juda pakhat a hnu a, *chu mi chu* Ponto rama piang a ni a, Klaudian Juda zawng sawng Rom khua ata chhuah thu a pêk avângin a nupui Priskilli nêñ Itali ram ata lo kal hlim a ni a. Tin, *Paula* 3 chu chu *mite* hnênah chuan a thleng ta a, tin, an hnathawh ang thawk a nih avângin anmahni a hrawn a, an hnênah a thawk ve *ṭhin* a; an hnathawh chu puan in siam a ni a. Tin, Chawlhni 4 apiangin inkhâwmna inah khûn takin thu a hril *ṭhin* a, Judate leh Grikte chu thlêmthlûk a tum *ṭhin* a.

Tin, Sila leh Timothea chu Makedonia ram ata chu an lo chhukin, Paula chu thu hril chauhvin a awm ta a, Isua kha Krista chu a ni tih Judate hnênah a hrilfiah *ṭhin* a. *Nimahsela*, an dodâla an sâwtin, *Paulan* a puan a thing a, an hnênah, “In thihoa mawh chu nangmahnin phur ang che u; kei zawng ka hul a ni e; tûn achinah Jentailte hnênah ka kal ang,” a ti a. Tin, chuta ta chu a kal a, a hming Tita Justa mi pakhat inah a lût a, *chu mi chuan* Pathian a be *ṭhin* a; a in pawh chu inkhâwmna in nêñ a 7

iuzawm a ni. Tin, Krispa, inkhâwmna in hotu chuan, a chhûngte 8
zawng zawng nêñ Lalpa an ring a, Korinth khuua mi tam tak
pawhin an hria a, an ring *ve* a, baptisma an chang ta a.

Tin, zânah La'pain Paula hnênah chuan mumang angin, 9
“ Hlau suh la, ngawi lovin thu sawi *zé* rawh; kei i hnênah ka awm 10
alâwm, tina tûr chein tuman i chungah kut an thlâk lo vang;
he khuaah hian mi tam tak ka neì si a,” a ti a. Tin, *Paula* chu 11
chutah chuan an zîngah Pathian thu zirtîrin kum khat leh thla
ruk a awm ta a.

Tin, Galliova Akaia rama lal aiawha a awm laiin Judaten 12
rual takin Paula an bei a, rorêlna ɬutphah hmaah an hruai a,
“ He mi hrep hian Dân lo anga Pathian be tûrin mi a thlêmthlu 13
thîn a ni,” an ti a.

Tin, Paulan a chhân dâwnin, Galliovan Juate hnênah chuan, 14
“ Juate u, hêng hi thil dik lo thu emaw, thil tihsual emaw tal ni
selâ, matheilovin ka ngaihsak ang che u a; nimahsela, thute, 15
hmingte, in dân chung thute mai a nih chuan nangmahnin rôl
zâwk rawh u; kei zawng chutiang thu chu ngaihtuah ka duh lo
ve,” a ti a. Tin, rorêl ɬutphah atang chuan anni chu a hnawt 16
bo ta a. Tin, Grik mi zawng zawnjin inkhâwmna in hotu 17
Sosthena an man a, rorêl ɬutphah hinaah chuan an vua a,
Galliova chuan chûng an thiltih chu engah mah a ngai lo va.

Tin, chu mi hnuah chuan Paula chu ni rei tak a la châm reng 18
a; chu mi zawh chuan unaute chu ɬawng ɬain a ɬen a, chuta
ta chu Suria ram lamah lawngin a kal ta a, a hnênah Priskilli
leh Akuila chu *an kal* ve bawk a; *Paulan* thutiam a neih avângin
Kenkriai khuaah a lu a mêt zet a. Tin, Ephesi khua chu an 19
thleng a, chutah chuan anni chu a hnutchhiah ta a; ani erawh
chu inkhâwmna inah a lût a, Juate hnênah khûn takin thu a
sawi *rih* a. Tin, rei deuh châmah an ngén a, *nimahsela* a remti lo va, 20
“ Pathianin a phal chuan in hnênah ka lo kal leh ang,” tiin, 21
ɬawng ɬain a ɬen a, Ephesi khua ata chu lawngin a kal ta a.
Tin, lawng ata chu Kaisari khuaah a chhuak a, *Jerusalem* khuaah 22
a han kal a, kohhranhote chu chibai a bûk a; tin, chu mi zawah
chuan Antiokei khuaah a Zuk kal ta a.

Tin, chutah chuan rei ngial a awm hnuin a kal leh a, zirtîrhô 23
zawng zawng tinghetin Galatia ram leh Phrugia ram chu a fang
chhuak vek a.

Tin, Juda pakhat, a hming Apollova, Aleksandria khuaa 24
piang, mi fing tak, Ephesi khuaah chuan a Zuk kal a; ani chuan
Pathian Lehkha Thute a hre nasa êm èm a. Chu mi chu Lalpa 25
Kawng thu zir tawh a ni a, rilrua ɬahinemngai tak a nih avângin
Isua chanchin chu ngun takin a hrôl a, a zirtîr thîn a, Johana
baptisma thu chauh a hre si a. Tin, inkhâwmna inah huai takin 26

thu a sawi ḥan ta a. Chutichuan Priskilli leh Akuila chuan a
 thu sawi an hriatin, an inah an hruai a, a hnēnah Pathian Kawng
 thu fel lehzualin an hrilhfiah ta a. Tin, ani chuan Akaia rama 27
 kal kai a tum veleh unauten an fuih a, amah an lo lawmna tûrin
 zirtîrhote hnênah lehkha an ziak sak a; tin, a thlen chuanin,
 Pathian khawngaihna avânga ringtute chu nasa takin a pui a;
 vânglâng hriatin Judeate chu nasa takin a tidang a, Pathian Lehkha 28
 Thu hmangin Isua kha Krista chu a ni tih a hriattîr ḥin a.

19 Tin, Paula chuan khaw chhak bial a fang chhuak zet a, 1
 Apollova Korinth khuaa a awm hlân khân Ephesi khua
 chu a thleng a, zirtîrho tuteemaw a hmu a; tin, ani chuan an 2
 hnênah, “In rin tirh lai khân Thlarau Thianghlim in chang
 em?” a ti a. Tin, anni chuan a hnênah, “Chang lo, Thlarau 3
 Thianghlim a awm tih rêng hriat pawh kan hre lo,” an ti a. Tin, 4
 ani chuan, “Eng baptisinaah nge in chan le?” a ti a. Anni
 chuan, “Johana baptismaaah,” an ti a. Tin, Paula chuan, 5
 “Johana kha chuan mi hnênah, ‘Mi rawn zuitu tûr (Isua chu)
 in la ring tûr a ni,’ tiin, simna baptismain a baptis ḥin a nih kha,” 6
 a ti a. Tin, chu thu chu an hriat veleh Lalpa Isua hmingin
 baptismaaah an chang ta a. Tin, Paulan an chungah a kut a nghat 7
 a, Thlarau Thianghlim chu an chungah a lo thleng ta a; tichuan
 tawng hriat lohtein thu an sawi a, Pathian thu pawh an hril ta a.
 An za chuan patling sâwm leh pahnih lai an ni. 8

Tin, Paula chu inkhawmna inah a lût ḥin a, thla thum lai
 huai takin thu a sawi a, Pathian ram kawng thuah chuan mi a 9
 hnial a, mi a thlêmthlu ḥin a. Nimahsela, a then an tihmawh
 a, an awi duh loh va, mipui hmaah Kawng chu an sawichhiat
 veleh chuan, ani chuan annmahni a kalsan a, zirtîrhote chu a kai
 hrang a, ni tin Turanna zirtîrna inah mi a hnial ḥin a. Chutiang 10
 hlîrin kum hnih lai a ti a; chutichuan Asia rama awm zawng
 zawng Judeate leh Grikte pawhin, Lalpa thu chu an hre ta hial a.
 Tin, Pathianin Paula kutin thilmak namén a tihtîr lo va; 11
 chutichuan a taksa ata inhrûkna puante emaw, fenthuahte emaw 12
 dam lote hnênah an rawn keng a, an nate a reh ḥin a, an
 kawchhûng ata ramhuaite pawh an chhuak ḥin a.

Tin, thiam zuara vâk vâk Juda mi tutenemaw, “Paulan a 13
 thu a tlângaupei ḥin Isua hmingin kan vau a che,” tiin, ramhuai
 paite chungah Lalpa Isua hming an lam vei ḥin a. Tin, Juda 14
 mi, puithiam lal pakhat, Skeva chuan chutiang ti ve ḥin fapa
 pasarih a nei a. Nimahsela, ramhuaiin an hnênah, “Isua ka 15
 awi e, Paula pawh ka hria e, nangni erawh chu tunge maw in
 nih le?” a ti a, a chhâng a. Tin, ramhuai pai chuan a rawn 16
 zuan a, an pahnih chuan a hneh a, a ngam ta zâwk a, chutichuan
 chu mi in ata chu saruak leh iñhliamin an tlân chhuak ta hial a.

Chutichuan, Ephesi khuaa awm zawng zawng, Judate leh 17 Grikte hnênah pawh, chu mi thu chu a thang ta a; tichuan an zain an hlau va, Lalpa Isua hming a lian ta a. Tin, ringhote 18 pawh chu a then tam tak an lo kal a, an thiltihte thupha an chawi a, an inpuang ta a. Dawihmang a then tam tak pawhin an 19 lehkhabute an rawn sin khâwm a, mi zawng zawng mithniuhah an hâl ta a, tin, a man an chhút a, chéng sîngnga niin an hria. Chuti kauva nasa chuan Lalpa thu chu a darh a, a hneh ta zél a. 20

Tin, chung zawahah chuan, Paulan, Makedonia ram leh Akaia 21 ram chu fan chhuah riha, Jerusalem khuaa kal a rilrûk a, "Chuta ka kal zawh chuan Rom khua ka tlawh bawk tûr a ni," a ti a. Chutichuan a rawngbâwlту pahnih, Timothea leh Erasta chu, 22 Makedonia ramiah a kaltîr zet a, ani erawh chu Asia ramah a awm rih a.

Tin, chung lai vêl chuan Kawng avâng chuan mi buai 23 naménin an buai ta lo va. Mi pakhat, a hming Demetria, 24 tangkarua chhera, tangkaruaa Diani lem siamtu chuan, a siamthiamte hnênah inhlawhfâkna iam tak a pe thin a; chu mi 25 chuan anni chu a ko khâwm a, an hnathawh ang thawktute nén; tin, an hnênah, "Pute u, he hna hi kan hausakna a ni tih in hria e. Hetah Ephesi khua chauhvah hian ni lovin, Asia ram khawvél 26 zawng zawng thawah pawh, he Paula hian, 'Kuta siam pathiante hi pathian an ni lo,' tiin, mi tam tak a thlêinthlu a, a pakaitir zo tawh a ni tih, nangni ngei pawhin in hmuin in hre bawk a: chutichuan kan hnathawh a lán ang tih a hlauhawm chauh hi a 27 ni lo va, pathiannu ropui tak Diani biak in pawh li an rawn ngaitlâwm ang a. Asia rama mi zawng zawng leh khawvela min an biak thin hi, a ropui tehlul nén a tlâwm ang tih a hlauhawm bawk a ni," a ti a.

Tin, chung thu chu an hriat veleh, an thinur ta êm êm a, 28 "Ephesi khuaa mi Diani hi ropui tak a ni!" tiin, an au va. Tichuan akhuain an buai ta vek a, Gaia leh Aristarka, Makedonia 29 rama mi, Paula hnungzuitute chu an man a, arualin ennawm inah an tlânpui chiam a. Tin, Paulan mipui zînga luh a tum 30 chuan zirtîrhoten an phal lo va. Tin, Asia ram hotu berte 31 zînga thenkhat tuteemaw Paula thiante an ni a, a hnênah mi an tîr a, ennawm inah chuan lût lui lo tûrin an thlêm chiam a. Tin, awm khâwmhote chu an buai a, mi tam zâwkin an inkhâwm 32 chhan pawh an hre lo va, chuvângin thenkhat thu pakhatin an au va, thenkhat *thu* dangin *an au va*.

Tin, mipui zînga mi thenkhatin Aleksandra *an thiamna thu sawi dán tûr chu* an hril a, Judaten ani chu mi hma lamah an nam phei a. Tin, Aleksandra chuan a kutin a zâp a, mi zawng zawng hnênah chuan *an thiamna thu sawi a tum a*. Nimahsela, ani chu 34

Juda mi a ni tih an hriat veleh, dâkâr hnih lai aw rual takin,
“Ephesi khuua mi Diani hi ropui tak a ni!” ti hlîrin an au an au va.

Tin, khaw lehkhaaziaktuin mipui chu a uidaih zawk chuan, 35
“Ephesi khuua mite u, Diani ropui tak biak in leh vân aṭanga
milem tla kha, Ephesi khuua mitehi a vêngtu in ni tih tunge hre lo
awm ni? Chutichuan hêng thu hi hnial rual a nih loh ahnuin, in 36
ngawi reng tûr a ni, thu dâwn lovin engmah in ti tûr a ni lo. Hêng 37
mi heta in rawn hruaite hi, biak in suamhmangte an ni hek lo,
kan pathiannu sawichhetu lah an ni hek lo. Chutichuan, Deme- 38
tria leh a ṭhian themthiamte pawhin tu lakah pawh thupawi
an neih chuan, thupawi sawina inte chu hawn sa a ni alâwm, lal
aiawhtute pawh an awm a; inchhâl rawh se. Thil dang pawi 39
nei rêng in nih chuan, inkhâwm pângngaiah an rem ang.
Vawiinah bengchhen avâng hian chhâl hlauhawmin kan awm tâk 40
hi, a bul awm si lovin; chuti chu a ni si a, he inkhâwm chhan hi
engmah kan sawi theih dâwn loh hi,” a ti a.

Tin, chutiang thu a sawi zawk chuan awmkhâwmhote chu 41
a ṭintîr ta a.

20 Tin, bengchheng chu a reh zawhin, Paulan zirtîrhote a 1
kohtîr a, a fuih a, ṭawng ṭhain a ṭhen a, Makedonia rama 2
kal tûrin a chhuak ta a. Tin, thu tam taka zirtîrhote fuih zêlin 3
chu mi ram chu a fang chhuak a, Grik ram a thleng ta a. Tin, 3
chutah chuan thla thum a thang hnuin Suria ram lamah lawngin 4
a kal dâwn a, Judaten amah an phiar avângin Makedonia ramah
hâwn tlang a tum leh ta zâwk a. Tin, Purrha fapa Sopata Beroia 4
khuua mi te, Thessalonika khuua mi Aristarka leh Sekunda te, 5
Derbe khuua mi Gaia te, Timothea te, Asia rama mi Tukika leh
Trophima te a hnênah Asia ram thlengin an kal ve a. Chûngho 5
chuan kan hma an hruai a, Troas khuaah chuan min lo nghâk
reng a. Keini erawh chu chhang dawidim telh loh ni zawng 6
zawng hnuah chuan Philippi khua ata chu lawngin kan chhuak a,
ni nga chinah Troas khuaah an hnênh kan thleng a; chutah chuan
ni sarih kan châm a.

Tin, ni sarih ni hmasa berah chuan, chhang phel tûra kan 7
awm khâwm laiin, Paulan atûka kal a tum avângin an hnênah
khûn takin thu a hril a; zan lai thlengin thu a sawi zêlin a. Tin, 8
pindan chungnung kan awmkhâwmnaah chuañ khâwnvâr tam
tak a awm a. Tin, a hming Eutuka tlangvâl pakhat tukverhah 9
chuan a ṭhu a, a lo muthlu a lo muthlu a. Tin, Paulan thu a
sawi rei tâk avângin ani chuan a mutchhuak a ṭhar ta lo va, in
chhâwng thumna aṭang chuan a tla ta a, a thiin an chhar a. 10
Nimahsela, Paula a chhuk a, a chungah a bawh a, a pawm a,
“Thlaphâng suh u, a hnuuk a lo la chat lo ve,” a ti a. Tin, Paula 11
a chho leh a, chhang chu a phel a, chaw a ei a, rei tak, khawvâr

thleng hialin an hnénah thukhawchâng a sawi a, chu mi hnuah chuan a kal ta a. Tin, rawlhar chu damin an hruai a, thlamuan 12 naménin an thlamuang ta lo va.

Tin, keini erawh chu, lawngah kan lo kal tawh a, Assi khaw 13 pan tûrin lawng chuan kan lo chhuak hmasa a, chutah chuan Paula chu la chuantîr kan tum a; ani chuan kea lo kal a tum avângin chutiangin aman a ruat rêng a ni a. Tin, Assi khuaa 14 min rawn fin chuan kan chuantîr ta a, Mitulini khua kan thleng a. Tin, chuta tang chuan lawngin kan kal *leh* a, atûkah chuan 15 Kia thliarkâr zâwn kan thleng a; tin, atûk lehah Sami thliarkâr kan tlawh a; tin, atûk lehah chuan Miletî khua kan thleng *leh* a. Tin, Paulan Asia rama awm rei a duh loh avângin, Ephesi khua 16 chu lawngin pelh a tum sa rêng a ni, a theih chuan Jerusalem khuaah Pentikost ni nan a tum a, a kal hmanhmawh a ni.

Tin, Miletî khua ațang chuan Ephesi khuaah mi a tîr a, 17 kohhran upahote a hnénah a kohtîr a. Tin, a hnêñ an lo thlenin 18 ani chuan an hnénah:—

“Asia ram ka tlawh tirh ni ata kha in hnêna ka awm chhûng zawng khân ka awmzia kha in hria e; thuhnuairawlh ber chung leh, Judaten mi phiar avânga mittui tla leh, thil hrehawm ka 19 chunga tlate tuar chungin, Lalpa rawng ka bâwl  thin kha; khati khân a sâwt tûr thu in hnénah engmah hrilh ka tîm lo va, vântlâng 20 zîngah te, in tinah te ka zirtîr  thin che u a, Judeate leh Grikte 21 hnénah pawh Pathian lama rilru lamlêt thu leh, kan Lalpa Isua Krista lam rin tûr thu ka hriattîr  thin kha. Tin, hre rawh u, 22 tûnah hian rilrua kal lo thei lova ka inhriat avângin, Jerusalem khuaah ka kal dâwn hi, chutah chuan ka chunga thil lo thleng tûr chin ka hre lo ve; Thlarau Thianghlimin, ‘Phuarna leh 23 hrehawmnain a hmuak a che,’ tiin, khaw tinah mi hriattîr  thin, chûng chauh chu *ka hria a ni*. Ninashsela, ka tlânsiakna kawng ka 24 hmabâk hlen tûr leh, Pathian khawngaihnazia Chanchin  ha hriattîr tûr, Lalpa Isua hnénah kha mi rawngbâwl hna ka hmuu kha thawk zo phawt ila, ka nun pawh thlâkhlelh tlâkah ka ruat lo ve.

“Tin, hre rawh u, nangni zawng zawng, *Pathian* ram thu 25 tlângaupei zêla ka vah ka vah  thinnate hian ka hmêl in hmu leh tawh lo vang tih ka hria e. Chuvângin, mi zawng zawng 26 thisenah ka hul a ni tih vawiinah hian ka hriattîr a che u. Pathian 27 rîl zawng zawng a zain in hnénah hrilh ka tîm loh kha. Pathian 28 kohhranho, ama thisena a leite chu, châwm tûrin, nangmahni leh *in* hote zawng zawng chungah chuan fîmkhur rawh u, Thlarau Thianghlimin an chunga hotuah a siam che u hi. Ka kal hnuin 29 chinghne kawlhe in zîngah an lo lût ang a, pâwlho chu an zuah lo vang tih ka hria e. In zîngah mi ngei pawh hi, zirtîrhote in 30

hnêna pakaitîr tûrin thu hran sawi in lo la awm ang. Chuvângin 31 ngaihven rawh u; kum thum meuh, mittui tla chunga, a chhûn a zâna mi tin zilh ka bân loh kha hre reng rawh u.

“Tûnah hian Pathian leh a khawngaihna thuah ka kawltîr 32 a che u, chu chuan a siam lian thei che u a, mi rilru thianghlimte zîngah ro chan a neihtîr thei bawk a che u. Tuma tangkate, 33 rangkachakte, silhfênte ka awh ngai loh kha. He kutte hian 34 keimah leh ka thiante châkkhai a deh chhuah thin kha nangni ngeiin in hria e. Engkim *ka tih apiangah* ka tihhmuh thin che 35 u kha, chutiang thawk rim chung leh, Lalpa Isua thu hre reng chungin mi chak lote in tânpui tûr a ni; amah ngeiin, ‘Englo lâk aiin, pêkin lukhâwng a nei zâwk,’ a tih kha,” a ti a.

Tin, chutiang thu chu a sawi zâwh chuan, a thingthi a, an zain 36 a tawngtaipui a. Tin, an za chuan an tâp zawih zawih a, an ir 37 leh Paula ir chuktuahin an fâwp ngawih ngawih a, a hmêl an hmuh leh tawh loh tûr thu a sawi chu an lungngaihna ber a ni. Tin, 38 lawng thleng chuan amah an thlah ta a.

21 Tin, anni nêñ chuan kan inthen a, lawngin kan chhuak 1 a, chu mi hnuah chuan ngîl takin Koi thliarkâr kan thleng 2 a, tin, atûkah Rodi thliarkâr kan thleng leh a, chuta tângin kan 3 kal zêl a, Patara khua kan thleng a; tin, Phoiniki rama kai tûr lawng pakhat kan hmu a, kan chuang a, kan kal ta zêl a. Tin, 4 Kupra thliarkâr kan hmu a, vei lam chhawnin kan pêl a, Suria ram lamah kan kal zêl a, Turi khuaah chuan khawmualah kan chhuak ta *rih* a; chutah chuan lawnga sum thiari chhuah tûr a ni 5 a. Tin, zirtîrhote kan zawng chhuak a, chutah chuan ni sarih 6 kan châm a; tin, anni chuan Thlarau hrilhin, Paula hnênah Jerusalem khua tlawh loh tûr, an ti a.

Nimahsela, chûng ni zâwhah chuan kan chhuak a, kan kal ta a, unaute 5 chuan an zain, an nupui fanautê nêñ daipâwn thengin min thlah a; tin, tuifinriat kamah chuan kan thingthi a, kan tawngtai 6 a. Tin, “Dam takin,” kan inti a, lawngah chuan kan chuang a; anni erawh chu an inah an haw leh ta a. Tin, Turi khua ata 7 lawnga kan kal zâwh chuan Ptolemai khua kan thleng a, unaute chibai kan bûk a, an hnênah ni khat kan châm a.

Tin, atûkah chuan kan chhuak a, Kaisari khua kan thleng 8 a; tin, Chanchin Tha hriltu Philipa inah kan lût a, ani chu pasarihte zîngah pakhat kha a ni a, a hnênah kan châm a. Chu mi chuan fanu pali a nei a, nula thianghlim an ni a, *Pathian* thu an hril thin a.

Tin, chutah chuan ni tam tak kan châm a, chu mi lai chuan 10 Judai ram ata a hming Agaba zâwlnei pakhat a lo chhuk a. Tin, kan hnênah a lo kal a, Paula kâwnghrén a la a, a kete, a 11 kutte amahin a inphuar a, tin, “Jerusalem khuaa Judeate chuan hetiang hian he kâwnghrén neitu hi an phuar ang a, Jentailte

kutah an pe bawk ang,’ Thlarau Thianghlimin a ti e,” a ti a. Tin, chûng thu chu kan hriat veleh, keini leh chu mi khuaa mite 12 chuan Paula chu Jerusalem khuaa han kal lo tûrin kan ngén chiam a. Tin, Paula chuan a chhâng a, “ Eng in ti nge ni, in ɣah in ɣah 13 a, ka lung in tihchhiat? Lalpa Isua hming avâng chuan Jerusalem khuaa phuar chang ka huam lo va, thih pawh *ka huam* asin,” a ti a. Tin, thlêm rual a nih loh ahnu chuan, “ Lalpa thu thu ni 14 rawh se,” kan ti a, kan bâng ta a.

Tin, chu mi hnuah chuan kan bungrua kan siam a, Jerusalem 15 khuaah kan han kal a. Kaisari khuaa mi zirtîrho *tuteemaw* kan 16 hnênah an kal ve a, anni chuan a hming Mnasona, zirtîr hmassa pâwl Kupra thliarkâra mi pakhat kan thlen in pa tûr chu an hruai ve a.

Tin, Jerusalem khua kan thlen chuan unauten hlim takin 17 min lo lâwm a. Atûkah chuan Paula hovin Jakoba hnênah kan 18 lût a; *chutah chuan kohhran* upate zawng zawng pawh an awm a. Tin, *Paulan* anmahni chibai a bûk zawhin, a rawngbâwlna hmanga 19 Pathianin Jentailte zînga thil a tihtîr apiang chu a kip a kawiin a sawi a.

Tin, *unaute* chuan chûng thu chu an hriatin Pathian an chawi- 20 mawi a; tin, Paula hnênah chuan, “ Nauva, Judeate zînga ringtute tamzia i hmu a; an zain Dân chungah ɣahnem an ngai bawk a; tin, nangin Jentailte zînga Juda awmte zawng zawng hnênah chuan 21 an fate serh tan loh tûr leh, dân anga awm loh tûr, tiin, Mosia thlauhthlâkna tûr i zirtîr ɭhin tih, mi kaah i thu hi an hria a. Engtinne ni ta ang le? I lo thleng tih an hre dâwn ngei si a. 22 Chuvângin i hnêna kan sawi ang hian ti ang che: Thutiam nei 23 mipa pali kan hnênah an awm; chûng mite chu hruai la, an 24 hnênah inthian fai ve la, an lu an meh theih nân an tân sum sêng rawh; chutichuan, mi zawng zawngin mi kaa i thu an hriat apiang kha, tih tak a ni lo tih an hria ang a, nangmah ngei pawh Dân zawhin fel takin i awm ve zâwk tih *an hre dâwn nia*. Jentailte 25 zînga ringtute chungchâng thu zawng, milem biakna thil *ei* kawngah te, *sa* thisen *ei* kawngah te, *sa* rehhlum *ei* kawngah te, inngaih kawngah te an inthiarfihlîm tûr a ni, tiin kan rîl a, kan ziak tawh kha,” an ti a.

Tin, atûkah chuan Paulan mipate chu a hruai a, ai hnênah 26 a inthian fai ve a, Pathian biak inah chuan a lût a, an tâna sa talh ɣheuh tûr a pêk sak hma loh chuan inthen faina ni an nei rih dâwn tih, *puitiam* hnênah a hrilh lâwk a.

Tin, ni sarih chu à tlin dâwn ruaiin Asia rama Judeate chuan 27 Paula chu Pathian biak inah chuan an hmu a, mipui zawng zawng an fuihpawrh a, ani chu an inan a, an au va, “ Israel mite u, min pui rawh u! He mi hi ram tinah mi zawng **zawng** hnênah. 28

Juda mi te, Dân te, he in te sawichhetu kha a nih hi; chu lo pawh, Pathian biak inah hian Griek mite pawh a luhpui a, he in thianghlim hi a tibawlhhlawh tawh a ni,” an ti a. (Chu mi hmain khuaah 29 chuan Ephesi khuaa mi Trophima chu a hnênah an hmu a, Paulan chu mi chu Pathian biak inah a luhpui an ring a ni.) Tin, 30 akhuain an phu ta mur mur a, mite chu an tlân khâwm a; Paula an man a, Pathian biak in ata an hnûk chhuak a; kawngte chu an khâr ta nghâl a. Tin, ani chu tihhlum an tum lai chuan 31 Jerusalem khuaa mi zawng zawng an buai tih thu chu sipai pâwl hotu lal ber hnênah a han thleng a. Tin, ani chuan sipaite leh sipai 32 za hotute a hruai ta nghâl a, an hnênah a tlân chhuk a; tin, anni chuan hotu lal ber leh sipaite chu an hmuh veleh Paula vuak an bâng ta a.

Tin, hotu lal ber chuan a rawn hnaih a, *Paula* chu a chelh a, 33 khaidiat pahnih buntîr thu a pe a; tunga a nih a, engnge a tih a zâwt a. Tin, mipui zîngah chuan a ̄hen thu khatin an au va, 34 a ̄hen thu dangin *an au va*; tin, bengchheng avângin a ziazâng a hre thei lo va, kulhbîngah hruai luh thu a pe a. Tin, *Paulan* 35 kailâwn a thlen laiin mipuiin an bei nasat avângin sipaite an chuan an chawi kâng zêl a; mi zawng zawngin, “Tiboral rawh u,” tia 36 auvin, an zui huai huai si a.

Tin, *Paula* chu kulhbîngah chuan an hruai luh dâwn laiin, 37 ani chuan sipai hotu lal ber hnênah chuan, “I hnênah thu kamkhat ka sawi thei ang em?” a ti a. Tin, ani chuan, “Grik ̄awng i 38 hria elo? Hmâna mite suihpawrha, mihring philhmangho sângli thlaléra hruai chhuaku Aigupta rama mi kha i ni lo vem ni?” a ti a. *Paula* erawh chuan, “*Juda mi, Kilikia rama Tarsa khuaa* 39 *mi ka ni, khaw namêna awm ka ni lo; mi khawngaih la, mi zawng* zawng hnênah thu mi hrilhtîr rawh,” a ti a.

Tin, a remtih veleh, *Paula* chu kailâwnah chuan a ding a, 40 mi zawng zawng *ngawih nân* a kutin a zâp a; tin, *an ngawih ̄huap* veleh Hebrai ̄awngin an hnênah:—

22 “Unaute u, pate u, tûnah in hnênah ka thiamna thu ka 1 hrilh dâwn che u hi ngaithla rawh u,” a ti a. Tin, Hebrai 2 ̄awngin an hnênah thu a sawi tih an hriat veleh an ngawi lehzual a; tin, ani chuan.

“*Juda mi ka ni, Kilikia rama Tarsa khuaa piang ka ni, nimahsela he khuaah hian Gamaliela ke bulah chuan zira sei lian ka ni, kan thlahtute Dân awmze khermei tak chu zîr thîna awm ka ni, vawiina nangmahni zawng zawng ang tak hian Pathian tâna ̄hanem bawk thîn ka ni.*” Tin, he Kawnga mite hitihlum hial khawpin ka tiduhdah thîn a, a hmei a pain ka phuar a, tân inah ka khungtîr thîna. Puithiam Lalber leh upate zawng zawng pawhin chûng thu chu mi hriatpui thei e, an hnênah at a pawh unaute pêk at ân 4 5

lehkha ka hmu kha; tin, Damaska khuaaw awm apiang, an hrem atân, phuar chunga Jerusalem khuaaw hruai tûrin ka kal kha.

“ Tin, ka kal a, Damaska khaw kiang ka thlen chuan, chawfâk 6
hun laiin, thâwkkhatan vân ata êng nasa tak ka vêlan a lo êng ta
phut a; tin, leiah ka tlu a, ka hnênah, ‘Saula Saula, nangin 7
engatinge mi tihduhdah hi?’ tiin, aw ka hria a. Tin, keiin, 8
‘Lalpa, tunge i nih?’ tiin, ka chhâng a. Tin, ani chuan ka
hnênah, ‘Nazaret Isua i tihduhdah hi ka ni,’ a ti a. Tin, ka 9
t̄hiante chuan êng chu an hmu na a, mi betu aw erawh chu an
hre lo. Tin, keiin, ‘Lalpa, engnge ka tih ang?’ ka ti a. Tin, 10
Lalpa chuan ka hnênah, ‘Tho la, Damaska khuaah lût rawh, thil
zawng zawng i tih tûra ruat apiang an hrilh ang che,’ a ti a. Tin, 11
chu êng ropui avâng chuan khua ka hmu thei ta lo va, ka t̄hianten
kutin mi kai a, Damaska khuaah ka lût ta a.

“ Tin, mi pakhat, Anania, Dân kawnga Pathian ngaihsak leh, 12
chuta Juda awmte zawng zawng hnêna hmingtha chu ka hnênah
a lo kal a, ka kiangah a ding a, ka hnênah, ‘Ka nau Saul, mit 13
vâr nei rawh,’ mi ti a. Tin, chu mi lai tak chuan amah ka han
hmu ta a. Tin, ani chuan, ‘Kan thlahtute Pathianin a duhzâwng 14
hriaah leh Mi Feltaka chu hmua, a ɏawngkâ hriaah pawh a ruat
tawh che a. I hmu leh i hriat thuah khân mi zawng zawng 15
hnênah ama thu hretu i ni ang.’ Tin, engatinge i la awm reng le? 16
Tho la, ama hming lam chungin baptismal chang la, i sualte
tlêngfai ta che,’ mi ti a.

“ Tin, Jerusalem khuaah hian ka hâwn leh hnuin, Pathian 17
biak ina ka ɏawngtai laiin, englovin mi zêl a; tin, ‘Hmanhmawh 18
la, Jerusalem khua ata chhuak rawh; ka chanchin i hrilh tûr chu an
pawm dâwn loh hi,’ a mi tih lai ka hmu a.

“ Tin, keiin, ‘Lalpa, inkhâwmna in tina a ringtu che apiang 19
tân inah ka khung a, ka vuak t̄hin kha an hre si a; tin, i thu hretu 20
Stephana thisen an chhuah lai khân kei pawh a kiangah ka ding a,
ka lo remti a, a tiolumtute puante ka vêng hlawm bawk a ni,’ ka
ti a.

“ Tin, ani chuan, ‘Kal rawh; heta ɏangin hla taka Jentailte 21
hnênah ka tîr zâwk ang che,’ mi ti ta a,” a ti a.

Tin, chu thu thleng chuan an ngaithla a; tin, aw ring takin, 22
“ Mi hetiang nek hi khawvél ata tiboral rawh u; nung tui a ni lo
va,” an ti ta a. Tin, an au va, an puante an hlîp a, an pah a, 23
vaivut an vânvwawrh a, chutichuan, sipai hotu lal ber chuan Paula 24
chu kulhbîng chhûnga hruai luh thu a pe a, a chungah chuti êma
an au chhan chu hriat nân vuak chunga chhâl tûrin a ti a.

Tin, savun hruia an phuar belhbawm zawhin, Paulan a kianga 25
ding sipai za hotu hnênah chuan, “ Rom mi rêng rêng in vaw thei
em ni, thiam loh chantîr hnu pawh ni leh nghâl si lo?” a ti a.

Tin, sipai za hotu chuan chu chu a hriat veleh, sipai hotu lal ber 26 hnênah chuan a kal a, “I thil tih tûr hi fîmkhur teh khai! He mi hi Rom mi a lo ni e,” a ti a, a hrilh a. Tin, sipai hotu lal ber 27 chu a lo kal a, a hnênah, “Rom mi i ni maw? Mi hrilh rawh,” a ti a. Tin, ani chuan, “Ni e,” a ti a. Tin, sipai hotu lal ber 28 chuan, “Chu mi khuaa mi ni tûrin kei zawngin tangka tam tak ka sêng asin,” a ti a, a chhâng a. Tin, Paula chuan, “Kei zawng Rom mi rênga piang ka ni,” a ti a. Tichuan *nghaisa chunga chhâl* 29 tumte chuan ani chu an kalsan ta nghâl a; sipai hotu lal ber pawhin Rom mi a ni tih a hriat chuan a hlau va, a phuar avângin *a hlau bawk* a.

Tin, atûkah chuan, Judaten eng vângin nge *Paula* an hêk 30 tih hriat fel tumin, *sipai hotu lal ber chuan* ani chua phehla, puithiam latte leh rorêltu zawng zawngte inkhâwm tûr thu a pe a, Paula a hruai chhuk a, an hmaah a dintîr ta a.

23 Tin, Paula chuan rorêltute chu a en reng a, “Unaute u, 1 vawiin thlengin Pathian mithmuha tha lama ka hriat apiang tiin ka awm thin e,” a ti a.

Tin, Puithiam Lalber Anania chuan, *Paula* kianga dingte 2 hnênah a kaa ben sak tûr a ti a. Tin, Paula chuan a hnênah, 3 “Nang lung pal hnawih vârpa, Pathianin a bêng *zâwk* ang che; nang, Dân anga mi ngaihtuah tûrin i thu a, Dân lo anga mi ben tûr i ti vei a ni maw?” a ti a. Tin, a kianga miten, “Pathian 4 Puithiam Lalber i hau vei maw?” an ti a. Tin, Paulan, “Unaute 5 u, Puithiam Lalber a ni tih ka hre lo a ni; ‘I chipuite hotu chungah thu tha lo sawi suh,’ tih pawh ziak a ni si a,” a ti a.

Tin, Paulan a then Saddukaite, a then Pharisaiter an ni tih a 6 lo hriatin, rorêltute zîngah chuan a au va, “Unaute u, Pharisai ka ni, Pharisai fapa pawh ka ni; mitthi beiseina leh thawhlehnna thuah chhuahchhâlin ka awm a nih hi,” a ti a.

Tin, chu chu a sawi zawh chuan, Pharisaiter leh Saddukaite 7 an lo inhnial a, rorêltute chu an inkhing ta a. (Saddukaihoten, “Mitthi thawhlehnna rêng a awm lo, vântirhkohte, thlarau pawh a awm hek lo,” an ti thin; Pharisaihote erawh chuan chu mi kawng pahnih chu a awm tih an awi si a.) Tichuan nasa takin an buai ta a; Pharisaiter lama mi lehkhaziaktute thenkhatanding a, an hnial a, “He mi hi engmah a sualna kan hre lo ve; thlarau pawhin, vântirhkohte pawhin ani hi bia pawh ni sela, engnge pawi ang?” an 8 ti a. Tin, an inhnial nasat deuh deuh avângin, sipai hotu lal ber 9 chuan Paula an pawh sawm a hlau va, sipaite hnênah, zuk kala an zîng ata kulhbîng han hruai chho lui tûrin a ti a.

Tin, azânah chuan Lalpa chu *Paula* kiangah a ding a, 11 “Thlamuang takin awni rawh, Jerusalem khuaa ka thu i hriattîr ang bawk hian Rom khuaab pawh i hriattîr tûr a ni,” a ti a.

Tin, ni a chhuahin Judate an t̄ang rual a, Paula an thah hma 12 loh zawng engmah eia bâr lo tûrin chhia an inchham a. Chu mi 13 thu phiautute chu sawmli aia tam an ni. Tin, anni chu puithiam 14 lalte leh upate hnênah an kal a, "Paula kan thah hma loh zawng engmah tem lo tûrin chhia kan chham ta vak a ni. Chuvângin 15 nangnin, rorêtute nèn a thu fel lehzuala ngaihtuah tum angin, in hnêna hruai thla tûrin sipai hotu lal ber hnênah pehhèl deuhvin han sawi rawh u; in kiang hnai a thlen hma pawhin, keini amah that tûrin kan inpeih reng e," an ti a.

Nimahsela, Paula farnua fapain ạn chân thu chu a lo hria a, 16 kulhbingah chuan a va lût a, Paula a va hrilh a. Tin, Paula chuan 17 sipai za hotu pakhat a ko va, "He tlanguâl hi hotu lal ber hnênah chuan hruai rawh; a hnênahi thu engemaw sawi tûr a nei a ni âwm e," a ti a. Chutichuan, sipai hotu lal ber hnênah 18 chuan a va hruai a, "Paula, mi tâng khân mi ko va, he tlanguâl hi i hnêna rawn hruai tûrin mi tîr a, i hnênah thu engemaw sawi tûr a nei a ni âwm e," a ti a.

Tin, sipai hotu lal ber chuan a kutah a chelh a, a kal hranpui 19 a, arûkin, "Engnge mi hrilh tûr i neih chu?" tiin, a zâwt a.

Tin, ani chuan, "Paula thu chu fel lehzual deuhva i ngaihtuah 20 tûr angin, naktûkah rorêtute hnêna hruai chhuk tûrin Judaten dîl che an remti tlâng a. Nimahsela, an thu lo awi suh ang che; 21 an zînga mi sawmli aia tamin an châng reng a, chu mite chuan, amah an thah hma loh chu engmah eia bâr lo tûrin chhia an chham a; tûnah hian i thu nghâkin inpeih sain an awm reng a ni," a ti a.

Tin, sipai hotu lal ber chuan tlanguâl chu a kaltîr a, "Hêng 22 thu hi mi lo hriattîr tawh tih tumah hrilh suh ang che," a ti tlat a. Tin, sipai za hotu pahnih a ko va, "Zân mut reh hunah Kaisari 23 khaw thlenga kal tûrin sipai zahnih nén, sakawr chung chuang mi sawmsarih nén, fei keng mi zahnih nén siam rawh u," a ti a; tin, 24 Ram Awptu Felika hnênah chuan him taka an thlentîr theih nân Paula an chuantîrna tûrin sate lo siam tîr a ti bawk a.

Tin, hetiangin lehkha a ziak a:— 25

"Klaudia Lusian Felika Ram Awptu tha ber chibai a bûk e." 26

"He mi hi Judaten an man a, an thah dâwn laiin an hnênah 27 sipaite hruaiin ka kal a, Rom mi a ni tih ka hria a, ka chhan chhuak ta a. Tin, an hékna chhan hriat ka duh a, an rorêtute 28 hnênah ka hruai chhuk a; chutichuan an dân thu engahte emaw 29 hék a ni tih ka hria a, nimahsela an hékna thuah thihna leh phuarna khawp' neuh tûrin engmah ka hre si lo. Tin, Judaten amah an 30 châng tih miin mi hriattîr veleh, i hnênah ani hi ka rawn tîr ta nghâl a ni, a hékture pawh a chunga thupawi an neih apiang i hmaa sawi tûrin thu ka pe bawk a," tiin.

Chutichuan, sipaite chuan a thupêk ang chuan Paula chu a- 31

zân azânin an hruai a, Antipatri khua an thlenpui a. Tin, 32 atûkah chuan sakawr chung chuang mite chu a hnêna kal zêl tûrin an kîrsan a, kulhingah chuan an kal leh ta a; tin, anni chu Kaisari 33 khua chu an thleng a, Ram Awptu hnênah lehkha chu an pe a, Paula pawh a hmaah an dintîr a. Tin, Ram Awptu chuan a chhiar 34 zawhin, Paula awmna ram a zâwt a. Tin, Kilikia rama mi a ni tih a hriat veleh, “A hêku che pawh chu an lo thlen hunah i thupawi ka ngaihtuah ang,” a ti a. Tin, Heroda inah vân tûr 35 thu a pe a.

24 Tin, ni nga chinah Puithiam Lalber Anania a lo thleng 1 chhuk a, upa tuteemaw nêñ, a hming Tertulla thu sawi thiam pakhat nêñ; tin, Paula chunga thupawi chu Ram Awptu hnênah an sawi a.

Tin, *Paula* chu an koh chhuah hnu chuan Tertulla chuan amah a hêk tam a:—“Felik tha ber, nangmaha zârah tlamuang êm êmin kan awm avâng leh, i enkawl avânga he chite tân hian sualte khap thatin a awm thin avângin, kumkhuain khawiah pawh lungawi takin kan lâwm thin. Amaherawhchu, i tân ninawm lutuk nih ka duh lo va, i nunnêmnan thu kamkhat *erauh chu* min ngaihthlák sak tûrin ka ngén a che. He mi hi mi huatthlala tak, khawvêla Judeaho zawng zawng chawk buaitu leh, Nazaret 3 mite pâwla an tupa ber pakhat a nih kan hria a; Pathian biak 4 in tihbawlhhlawh a tum bawk a; *chuvângin* kan man a ni; nangmah 5 ngeiin chhuahchhâlin, kan hêkna thil zawng zawng hi ama lakah 6 i hre thei ang,” a ti a.

Tin, Judate pawh chuan, “Chûng thu chu chutiang chu a ni,” 9 tiin, an tanpui ve a.

Tin, Ram Awptu chuan thu sawi tûra Paula chu kuta a zah 10 veleh, Paula chuan:—“Nang kum tam tak he chite rorêl saktu hi i nih ka hriat avângin lâwm takin ka thiamna thu ka sawi dâwn 11 hi. Jerusalem khuaah Pathian be tûrin ka han kal achin chu ni 12 sâwm leh ni hnih lo liam a la ni lo vang tih i la hre thei ang; Pathian 13 biak inah pawh, inkhâwmna inahte pawh, khuaah pawh tumah ka hnial leh mipui ka fuihpawrh annin mi hmu hek lo; tûnah pawh 14 an mi hêkna thu hi i hriatah a bul an chhui chhuak thei hek lo vang. Nimahsela, he thu hi i hnênah ka inpuang ang, ‘Pawl 15 hrang’ an tih Kawng dân angin kan thlahtute Pathian ka be thin—Dân leh Zâwlneite *Lehkhabua* ziak zawng zawng ringin; tin, mi felte 16 leh fel lote thawlehnâ a awm ang tih Pathian lamah ka beisei a, hênghote pawh hian chûng chu an awi ve bawk si a; chu mi avâng 17 chuan Pathian hnêna lamah leh mihring hnênah pawh rilru sual lo mawlh hi vawn fo ka tum thin. Tin, kum tam tak hnuah 18 hian ka chipuite hnênah thilpêk tûr leh sa talh tûr rawn sinin ka lo kal a; tin, chûng thil ka pêl lai chuan, mipui tellovin, bengchheng 18

lovin, Pathian biak inah thianghlimin mi hmu a. Nimahsela, 19 chutah chuan Asia rama mi Juda tuteemaw an awm kha, chûngte chuan ka chungah thu an neih chuan hetah hian i hmaa awmin mi hêk tûr a ni. A nih loh, leh hêng mite ngei hian rorêtute 20 hmaa ka din lai khân, ka tihsual engnge an hmuh sawi rawh se, he 21 thu kamkhat avâng hian a nih nghâl loh chuan, an zîng dingin, ‘Mitthi thawhlehna thuah vawiinah hian in hmaah chhuahchhalhin ka awm a nih hi,’ ka tih kha,” a ti a, a chhâng a.

Tin, Felika chuan Kawng thu chu a hriat fel deuh avângin, 22 “Sipai hotu lal ber Lusia chu a lo thlen chhuk hunah in thu ka la rem ang,” tiin, a dah ta rih a.

Tin, *Paula* chu duat deuhvva, a thiante rawngbâwl sak khap 23 lova, vêtir tûrin sipai za hotu hnênah chuan thu a pe a. Tin, 24 ni engzât emaw chinan Felika chu a lo kal *leh* a, a nupui Drusilli Juda hmeichhia nêñ, Paula chu a kohtîr a, Krista Isua rinna thu chu a ngaithla a. Tin, *Paula* chuan felna thu te, insûm thute, 25 rorêlna lo la awm tûr thute khûn taka a hrilh laiin Felika chuan hlauhawm a ti êm a, “Kal leh ta rih tawh, hun remchâng ka neih hunah ka ko vang che,” a ti a. Paulan tangka a pêk a beisei bawk 26 a, chuvângin a ko zing deuh va, a be tħîn a ni.

Nimahsela, kum hnih a vei hnuin Porkia Festaan Felika chu 27 a thlák ta a; tin, Felika chuan, Judate zîngah hmingħthat a duh a, Paula chu phuar sain ā hnutchhiah ta a.

25 Chutichuan Festa chuan ram chu a awp ta a; tin, ni thum 1 chinah Kaisari khua aṭang chuan Jerusalem khuaah a han 2 kal a. Tin, puithiam lalte leh Juda puipate chuan a hnênah 3 Paula chungchâng thu chu a chhe lamin an lo hriattîr a. 4 Jerusalem khuaa han hruaitir tûrin khawngaihna an lo ngîn chiam bawk a; kalkawnga lo châna thah an tum a. Nimahsela, Festa 5 chuan, “Paula chu Kaisari khuaah an vêng reng a ni, kei pawh rei lo tean ka haw dâwn e. Chuvângin, chu mi chuan sualna a 6 neih chuan in zîngah thu nei apiangin mi zui chhuk sela, hêk rawh se,” a ti a, a chhâng a.

Tin, an zîngah chuan ni riat emaw, ni sâwm emaw lo liam 6 chu a châm lo va, Kaisari khuaah a haw thla ta a; tin, atûkah chuan rorêlna thutphahah a tħu a, Paula chu rawn hruai tûrin 7 thu a pe a. Tin, ani chu a lo thlen chuan, Jerusalem khuaa mi Juda lo chhukte chu a vêlah an ding a, a chungah thupawi tam tak rit tak tak an sawi an sawi a, a bul erawh chu an chhui chhuak thei si lo va; tin, Paula chuan a thiamna thu a sawi a, “Judate Dân 8 chungah te, Pathian biak in thuah te, Kaisara chungah te pawh, thil rēng rēng ka tisual lo ve,” a ti a.

Nimahsela, Festa chuan Judate zîngah hmingħthat a duh a, 9

Paula hnênah chuan, “Jerusalem khua han kal a, khitah ka hmaa hêng thu hi rôl i duh em?” a ti a, a chhâng a.

Paula erawh chuan, “Kaisara rorêlna thutphah hmaa, ro mi 10 rôl sakna tûrah hian ka din hi; Judate chungah thil engmah ka tisual lo, nang pawhin chu chu i hre chiang hle si a. Mi sual ka 11 nih a, thihna khawp meuh thil ti ka nih chuan, thih pawh ka hnial lo ve; nimahsela hêngho mi hêkna thil hi a bul engmah a awm loh chuan, tumahin an hnênah mi pe thei lo vang. Kaisara hnênah ka thlen ang,” a ti a.

Tin Festa chuan a rorêlpuite a biak râwn zawhin, “Kaisara 12 hnênah thlen i tum vei a, Kaisara hnênah i kal mawlh ang chu,” tiin, a chhâng a.

Tin, ni engzât emaw chinah chuan lal Agrippa leh Berniki 13 chu Kaisari khua an lo thleng a, Festa chibai an bûk a. Tin, 14 ni tam tak chutah chuan an châm avângin Festa chuan Paula thupawi chu lal hnênah chuan a sawi a, “Felika khân mi tâng tuemaw a hnutchhiah a; Jerusalem khuaa ka awm lai khân 15 puitiam latte leh Juda upaten a chungchâng thu mi hrilh a, thiam loh chantîr an ngên a. Tin, keiin an hnênah, ‘An hêka 16 leh a hêktute an inhmatawn a, an hêkna kawngah a thiamna thu sawi vena remchâng a hmuu hma loh chuan, mi rêng rêng hrem tûra thlah hi Rom khuaa mi dân a ni lo ve,’ tiin ka chhâng a. Tin, heta an lo thlenin, rei rial lovin atûkah chuan rorêlna 17 thutphahah ka thu a, chu mi chu han hruai tûrin thu ka pe a. Tin, a hêktute an din laiin, ka rin ang rêngin a chungah sualna 18 thupawi engmah rêng an sawi si lo va; an sakhaw dânte leh, Isua, 19 mi pakhat thi tawh, Paula chuan, ‘A nung leh a ni,’ tiin, a sawi a, chutih avâng chuan a chungah thubuaite an nei a lo ni zâwk a. Tin, keiin chûng thute chu ngaihtuah ngaihna rêng ka hre lo va, 20 Jerusalem khuaa kala, khita chûng thu chu rôl sak a duh leh duh loh ka zâwt a. Nimahsela, Paula chuan Lalber rôla khêk a ngên 21 ta zâwk a, chuvângin Kaisara hnêna ka kaltîr theih hma loh chuan vêng tûrin thu ka pe a,” a ti a.

Tin, Agrippa chuan Festa hnênah chuan, “Kei pawh chu mi 22 thu sawi chu ngaihthlák ka lo duh fo rêng a ni,” a ti a. Tin, ani chuan, “Naktûkah a thu sawi i ngaithla ang chu,” a ti a.

Chutichuan, atûkah chuan Agrippa leh Berniki chu ropui 23 takin an lo kal a, thu sawina inah an lo lût a, sipai hotu liante nêñ, khuaa mi tha deuh deuhte nêñ; tin, Festa thuin Paula an rawn hruai luhtîr a.

Tin, Festa chuan, “Lal Agrippa leh heta kan zînga awm 24 zawng zawngte u, he mi in hmuu hi a ni, a chungchâng thua Judate zawng zawngin an zain nung tawh lo tûr, tia auva, Jerusalem khuaah leh heta mi biakna kha. Nimahsela, thihna 25

khawp meuhvin engmah a ti lo tih ka hria a; tin, amahin Lalber 25 hnêna thlen a tum avângin tirh ka tum a ni; nimahsela, a thu 26 mumal engmah-ka lal hnênah ziaktûr ka hre si lo va. Chuvângin in hmaah ka rawn hruai chhuah hi, Lal Agripp, nangma hmaa rawn kruai bîk deuh ka ni e, chhuahchhâl zawha engemaw tal ziak tûr ka hmuh theih nân. Mi tâng, Lalber hnêna tirha, a 27 chunga an hêkna thu hriat teltîr loh chu, âthlât niin ka hre si a,” a ti a.

26 Tin, Agrippa chuan, Paula hnênah chuan, “I thiamna 1
thu i sawi thei e,” a ti a.

Tin, Paula chuan a kut a phar'a, a thiamna thu a sawi a:—“ Lal 2
Agrpip, Judaten mi hêkna zawng zawnga ka thiamna thu vawiinah 3
hian i hmaa ka sawi dâwn avâng hian lâwmin ka inhria; hei hi ka 4
lâwmna ber a ni, Judeate zîngah dân leh thubuai zawng zawng 5
kawnga i fin ngawt avângin: chuvângin muang taka mi ngaihthlât 6
sak tûrin ka ngên a che. A tîra ka naupan lai ata ka chite zîngah 7
leh Jerusalem khuaa ka awm dân kha Judeate zawng zawngin an 8
hria e; a tîr ata ka chanchin an hria e, khatia kan saklaw pâwl 9
khermei ber dân pângngaia Pharisaia ka awm kha, an duh chuanin 10
mi sawipui thei a ni. Tin, Pathianin kan thlahtute hnêna thu a 11
tiam kha beisei kawng thuah hetah tûnah rorêl saka da din hi; chu 12
thutiam chu, kan hnam sâwm leh hnam hnihin, a chhùn a zânin 13
Pathian rawng ૧૨ hahnemngai taka bâwlin hmuh an beisei ૧૩ thîn.
Aw lalpa, chu mi beisei thu avâng chuan Judaten mi hêk a nih hi.

“ Pathianin mitthite a kaitho tih hi engatinge awiawm lova 8
in ruat ni? Kei pawhin Nazaret Isua hming kah lamin thil tam 9
tak ti ila ૧૪ thain ka lo ring thîn a. Chu ang chu Jerusalem khuaah 10
ka ti bawk thîn a; tin, puithiam latte hnênah thu ka hmu a, mi 11
thianghlimte zînga mi tam tak tân inahte ka khung bawk thîn a; 12
tin, an tihhlum laiin tihhlum remti lamah ka ૧૩ tang bawk thîn a. 13
Tin, inkhâwmna in tinah ka hrem fo va, Isua thu sâwtîr ka tum 14
hrâm thîn a; tin, an chungah ka kawlh êm êm a, ram dang khaw 15
thleng pawhin ka tiduhdah thîn a.

“ Chutiang ti tûrin, puithiam latte thu hmu leh, an tirhna 12
lehkha kengin, Damaska khuaah ka kal a; tin, e, lalpa, ka kal 13
laiin chawfâk hun a ni a, vân ata êng engemaw, ni êng aia êng 14
zâwk, keimah leh ka kalpuite vêlah êngin ka hmu a. Tin, kan 15
zain leiah kan tlu a, Hebrai ૧૫ tawngin, ‘Saula, Saula, nangin
engatinge mi tihduhdah hi? Chhunna tiang khen i tân a nâ e,’ mi
tiin aw ka hria a.

“ Tin, keiin, ‘Lalpa tungé i nih?’ ka ti a. 15

“ Tin, Lalpa chuan, ‘Isua i tihduhdah hi ka ni; nimahsela, tho 16
la, ding rawh; hêng i thil hmuhteleh, i hnêna ka la inlárna tûr thilte
nén, chu mi rawngbâwlah leh hretua siam tûr chein i hnênah ka

rawn inlär a nih hi; mi zawng zawng leh Jentailte kut ata ka 17
chhanhim ang che; an mit tivâr tûrin an hnênah ka tîrh che hi,
chutichuan thim chu êng lamah an hawisan ang a, Setana 18
thuneihna chu Pathian lamah an hawisan ang, sual
ngaihhnathiamna an hmuh nân leh mi rin avânga thianghlim
tawhte zînga ro chan *an neih nân*, a ti a.

"Chuvângin, lal Agripp, vâna mi inlâra chu ka hnial lo va, a 19
tîrin Damaska khuaa mite hnênah, *chu mi hnuah chuan* Jerusalem 20
khuaa mite hnênah te, Judai ram tina mite hnênah te, Jentailte
hnênah te pawh, sim hming pu tlâka thil tia, sima, Pathian lam
an hawina tûrin ka hril zâwk thîn a ni. Chûng avâng chuan a 21
ni Judaten Pathian bi:ak inah mi man a, tihhlm mi tum tâk ni.
Nimahsela, Pathian hnêñ a:tanga  anpuina ka hmuh avângin 22
vawiin thlengin mi t  e leh mi liante hn  na thu hriattîrin ka la awm
reng a, z  wlneite leh Mosian lo thleng t  r an tih thu chauh lo
chu thu dang sawi lovin; khatia Kristain hrehawm a tuar ang a, 23
tin, mitthi z  ng ata a thawh leh avângin mi zawng zawng hnênah
leh Jentailte hnênah pawh êng hmuhtirtu hmasa ber a ni ang,
an tih thu kha," a ti a.

Tin, chutianga a thiamna thu a sawi lajin, Festa chuan, aw 24 ring takin, "Paula, i â a ni; i zir tamnain a tiâ che a nih hi," a ti a.

Nimahsela, Paula chuan, "Festa tha ber, ka â lo asin; thu 25
dik tak leh thu fing tak ka sawi zâwk a nih hi. Hêng thu hi lal 26
hian a hria alâwm, a hnênah pawh hlau lovin ka sawi hi; hêng
thil hi engmah a hnênah zêp a ni lo tih dik takin ka hria e; hêng
hi in kila tih a ni si lo. Lal Agripp, zâwlneite thu i awi em? I 27
awi tih ka hria e," a ti a.

Tin, Agrippa chuan Paula hnênah, "Rei lo tê chauh tlêma 28 Kristiana mi siam i tum a nih hi!" a ti a.

Tin, Paula chuan, "Rei sela, rei suh sela, nang chauh ka ti lo, 29
vawiina ka thu hretu zawng zawng pawh hi, keimah anga awm
atân Pathian hnênah ka dîl a ni, kawlte hi erawh chu *bun ve* lovin,"
a ti a.

Tin, lal nêñ, Ram Awptu nêñ, Berniki nêñ, an hnêna thute 30
nêñ chuan an tho hlawm a; tin, an kal hrang a, an inbia a, "He 31
mi hian thihna leh kawl bunna khawp meuh thil engmah a lo tih
loh hi," an ti a. Tin, Agrippan Festa hnênah, "He mi hian 32
Kaisara hnêna thien lo tiam tawh suh sela chuan a chhuak mai
tûr," a ti a.

27 Tin, Itali rama lawnga kan kal tûr thu an tihtlûk veleh,
Paula leh mi tâng dang tuteemaw Awgusta pâwla mi sipai
za hotu a hming Julia an kawltîr a. Tin, Adramuttini khaw
lawng, Asia ram tuifinriat kama khaw awmte tlawh tûrah chuan
kan chuang a, tuifinriatah kan kal ta a; Makedonia rama mi

Aristarka, Thessalonika khua mi kan hnênah a awm a. Tin, 3
 atûkah Sidon khua kan tlawh a. Tin, Julia chuan Paula a ti tha
 hle a, intiharh tûrin a thiante hnênah a lêntir a. Tin, chuta 4
 tângin tuifinriatah kan kal leh a, thliin a ni lo lamah min nem
 avângin Kupra thliarkâr phên thli ûp lamah kan tlân a. Tin, 5
 Kilikia ram leh Pamphulia ram dep tuifinriat kan pelh hnuin,
 Lukia rama Mura khua kan thleng a. Chutah chuan sipai za 6
 hotu chuan Aleksandria khaw lawng Itali ram tlawh tûr chu a
 hmu a; chu miah chuan min chuantîr a. Tin, ni rei tak zawi 7
 zawiin kan kal a, Knidos khaw zâwn harsa takin kan thleng
 hrâm hrâm a, thliin min hnar avângin Salmoni hrûla Kret
 thliarkâr phên thli ûp lamah kan tlân a; tin, harsa takin vaukam 8
 kan hrût a, Litengsâwl Mawi an tih hmun chu kan thleng ta a;
 chu mi kiangah chuan Lasai khua a awm.

Tin, ni tam tak a ral tawh avâng leh, lawnga kal a hlauhawm 9
 tawh avângin, (Chaw Nghei ni chu a lo pêl tawh si a,) Paula
 chuan anni chu a zilh a, an hnênah, "Pute u, lawnga tûna kal hi 10
 chhiatna leh boralna nasa tak a thleng dâwn tih ka hria e, a sum
 leh lawng chungah chauh *ka ti* lo va, keimahni chungah pawh *ka ti*
a ni," a ti a. Nimahsela, sipai za hotu chuan Paula thu sawi ai 11
 chuan lawng pu leh lawng neitu thu a awi zâwk a. Tin, thlasik 12
 tuar nân litengsâwl chu a rem loh avângin a tam zâwkin, chuta
 tânga tuifinriata kal chhuaha, Phoiniki khua thlen hrâma, chuta
 thlasik tuar an rawtpui a; *Phoiniki* chu Kret thliarkâra litengsâwl
 pakhat a ni, hmâr chhak leh chhim chhak chhawng a ni.

Tin, chhim thli chu zawi zawia a lo tleh veleh chuan, an 13
 duhzâwng an hmu emaw an ti a, thîrchakai chu an khai chhuaka,
 Kret thliarkâr kam chu an hrût an hrût a. Nimahsela, rei lo tê 14
 achinah khawmual lam ațang chuan thli na tak a lo tleh chhuk ta
 a, chu *thli* chu Eurakuilo an ti thîn a. Tin, lawng chu a rawn 15
 nam fuh a, thli lam a hawi theih loh veleh kan thlah ta a, min lén
 min lén ta mai a. Tin, a hming Klaudi thliarkâr tê tak tê phên 16
 thli ûp lamah kan tlân a, harsa takin lawnglêng kan hum
 thei hrâm a; tin, an kaih chhuah hnuin chhanna hruite an hmang 17
 a, lawng hnuai lamah an la vêt a, an phuar a; tin, puanzârma
 engkim an titlu a, chutilochuan Surti-a len luh an hlau va,
 chutichuan min lén min lén ta a. Tin, atûkah tuifâwnin min 18
 vawrh nek avâng chuan, lawnga sum chu tuiah an paih tân ta a.
 Tin, atûk lehah anmahni kut meuhvin lawng hungrua an paih 19
 chhuak leh ta a. Tin, ni rei tak, ni pawh, arsi pawh a lang lo va, 20
 thlipui namênin min nuai lo va, nun rêng kan beisei tawh lo.
 Tin, chaw ei lova rei tak an awm hnuin, Paula an zîngah a ding a, 21
 "Pute u, Kret thliarkârah khân phelh lovin, ka thu kha awia, hêng
 chhiat leh boralna hi thlen lo tûr in ni na a le. Nimahsela, tûnah 22

pawh hian thlamuang taka awm tûrin ka fuih a che u; in zîngah tumahin nun in hloh dâwn lo ve, lawng erawh hi chu *a bo dâwn a ni*. A ta ka ni a, a rawng ka bâwl  thin Pathian kha, chu mi 23 vântrikhoh pakhat zâninh hian ka kiangah a lo ding a, ka hnênah, ‘Paula, hlauh suh, Kaisara hmaah i ding tûr a ni; tin, ngai rawh, 24 lawnga i hnêna kal zawng zawnge pawh hi Pathianin a pe a che,’ mi ti a ni. Chuvângin, pute u, thlamuang takin awm rawh u; 25 Pathian ka ring e, mi hrilh ang zêlin a awm dâwn. Nimahsela, 26 thliarkâr engah emaw min lén chhuak tûr a ni,” a ti a.

Tin, Adria *tuifinriatah thliin* leh lam leh lamah min lén min 27 lén a, zan sâwm leh zan li a tlin zân chuan, zan laiah emaw, lawng mite chuan khawii khawmual emaw thleng dâwnin an inhria a; chutichuan, tui thûk lam an teh a, hlam sawmhnhin an 28 hria a; tin, rei lo tean an teh leh a, hlam sâwm leh hlam ngain an hria a. Tin, lawng mei lamah thîrchakai pali an thlák a, 29 chutilochuan lung chhe hmunah min lén chhuak hlauh dah ang e, tih an hlauh va; tin, khawvâr hlân an nghâkhlel hle mai a.

Tin, lawng mite chuan lawng hnâr lamah thîrchakaite thlák 30 tûr anga tiderin, lawnglêng chu tuifinriatah an thlák a, lawng chu tlânsan an tum a, chu mi laiin Paula chuan, sipai za hotu leh 31 sipaite hnênah chuan, “Héngho hi lawnga an awm reng loh chuan in him thei lo vang,” a ti a. Tichuan, sipaite chuan 32 lawnglêng hruite chu an zai chat a, an thlah ta a.

Tin, khawvâr dâwn lai chuan, Paulan mi zawng zawnge chu 33 chaw eiah a tîr a, “Vawiin hi ni sâwm leh ni li a ni tawh, engmah ei lovin in nghâk a, in nghei reng a ni. Chuvângin, chaw ei 34 atân ka tîr chiam a che u; in damna tûr a nih hi; in zîngah tumaha samzai pakhat mah a boral lo vang,” a ti a. Tin, chu thu chu a 35 sawi zawhin chhang a la a, mi zawng zawnge hmaah chuan Pathian hnênah lâwm thu a sawi ta a; tin, a phel a, a ei  tan ta a. Tin, anni pawh thlamuang takin an awm a, chaw an ei ve ta a. 36 Tin, lawnga mi chu kan zain zahnih leh sawmsarih leh paruk kan 37 ni a. Tin, an ei kham chuan, buh chu tuifinriatah an paih a, 38 lawng an tizâng deuh va.

Tin, ni a chhuah chuan, khawmual chu khawii lai nge a nih 39 an hre lo va; nimahsela, khawii litengsâwl emaw  iaupho nei an hmu a, chu mi chungah chuan an theih chuan, lawng tlân chhuah tîr 40 an tum a. Tin, thîrchakai *thlunnate* chu an zai chat a, tuifinriatah an hnutchhiah a; chu mi rualin karherna phuarnate chu an phelh a, hma lam puanzâr chu thli chhêm tûr ziaiñ an hnûk chho va,  iaupho chu an pan ta a. Nimahsela, *tuzangkhauh pahnih* 41 intawhna hmunah kan lût hlauh va, lawng chu lei an suttîr ta a; tichuan, lawng hnâr lam chu a tâng ta tlat a, tihchêt zawh lohvin

a awm reng a, a mei lam erawh chu tuifâwn a nasat avângin a keh sawm tân ta a.

Tin, sipaiten mi tângte chu tihhlu an rawt a, chutilochuan 42 tui hleuh kaite an awm ang a, an tlân bo vang tih an hlau va. Nimahsela, sipai za hotu chuan Paula chhanhim a duh a, an thil 43 tum chu a khap a; tui hleuh thiam apiang tuifinriatah zuan thlâka khawmual lo kai hmasa tûr leh, mi dang chu, a then thingphêk chungahte, a then lawng bungraw dang chungahte *kai tûrin* thu a 44 pe a. Chutiang chuan an zain khawmualah him takin an kai ta veik a.

28 Tin, kan kai zawh chuan, thliarkâr hming chu Meliti a ni 1 tih kan lo hre ta a. Tin, awze miten khawngaih naménin 2 min khawngaih lo va; ruah a lo sûr avâng leh a vawh avângin mei an chhêm a, kan zain min lo lâwm a.

Tin, Paula chuan thing têl khat a fawm a, meiah a tuah a, a sat avângin rûl a lo chhuak a, a kutah *a chu a*, a bet reng a. Tin, awze mite chuan rannung a kuta inkhai reng chu an hmuin, “He mi hi tualthat a ni phawt e, tuifinriat aṭangin tlân chhuak mah sela Phubalatua chuan a nun a awi tawh lo a nih hi,” an ti a. Nimahsela, ani chuan rannung chu meiah a thing thla a, engmah 5 a ti lo va. Anni erawh chuan a vûn emaw, thâwkkhata thia a tlûk nghâl emaw an ring a; tin, rei tak an nghâk reng a, engmah 6 a ti lo tih an hriat chuan an rilru an lamlêt a, “Pathian a nih hi,” an ti ta zâwk a.

Tin, chu mi hmun kiangah chuan chu mi thliarkâra lal ber a hming Publia ram a awm; chu mi chuan min lo lâwm a, ni thum lâwm takin min thleng a. Tin, Publia pa khawsik leh santên 8 veiin a lo mu reng a; tin, Paula a hnênah a lût a, a tawngtai a, a chungah a kutte a ngat a, a tidam ta a. Chu chu a tih zawh 9 chuan, chu mi thliarkâra mi dang nâ nei apiang chu an lo kal a, an dam ta hlawm a; chu mite chuan nasa takin min chawimawi a; 10 tin, kan kal dâwn chuan kan châkkhai apiang lawngah an dah hlawm a.

Tin, thla thum chinah, a hming Phîr, Aleksandria khaw lawng, 11 thlasika thliarkâra awm tawh, chu mi lawngah chuan kan kal ta a. Tin, Surakus khua kan tlawh a, chutah chuan ni thum kan châm 12 a. Chuta ṭangin kan kal kual a, Region khua kan thleng a; tin, 13 ni khat chinah chhim thli a lo tleh a, atûk lehah Puteoli khua kan thlerg leh a; chutah chuan unaute kan hmu a, an hnêna ni sarih châman min thlêm a; chutiang chuan Rom khaw lamah kan kal 14 ta zêl a. Tin, unauten kan chanchin an hriat veleh chuta ṭang 15 chuan Appia Dâwr leh Khualbûk Pathum chinah min hmuak tûrin an lo kal a; Paulan chu mite chu a hmuu chuan Pathian hnênah lâwm thu a sawi a, a muang ta a.

Tin, Rom khuaa kan luh chuan Paula chu a vêngtu sipai 16 linênah amah chauhva awm an phal a.

Tin, ni thum chinah Paula chuan Julate hotu deuh apiang a 17 ko khâwm a; tin, an rawn inkhâwmin an hnênah:—"Unaute u, mi zawng zawng leh kan thlahtute dân chunga engmah ka tih loh pawhin Jerusalem khua aṭangin Rom mite hnênah mi tântir a ni. Tin, anni chuan mi chhuahchhâl zawhin thihna khawp meuh ka 18 chungah engmah a awm loh avângin tlah mi tum a. Nimahsela, 19 Judaten chu chu an hnial avângin Kaisara hnêna thlen lo thei ka ni ta lo va; nimahsela, ka chite hêkna neia ti ka ni lo ve. Chûng 20 kawngah chuan nangmahni hmuah leh biak atan ka ko che u a ni; Israelte beisei *ka tâwmpui* avânga he khaidiat hi bun ka ni si a," a ti a.

Tin, anni chuan a hnênah, "I chanchin Judai ram ata 21 lekhkatein kan hmu hek lo, unaute tumahin heta lo kalin i chungah thupawi engmah an puang hek lo, sawi pawh an sawi hek lo. Amaherawhchu, he pâwl hi ram tinah sawichhiat an ni si a, nangin 22 engtinnge i ngaih hriat kan duh e," an ti a.

Tin, ni an tiam a, *chu mi niah chuan* a thlen inah a hnênah mi 23 tam tak an lo kal a; zîng aṭangin tlai lam thlengin an hnênah *chu thu chu* a hrilhfiah a, Pathian ram thu a hriattir a, Mosia Dân *Lehkhabu thu* leh Zâwlneite *Lehkhabu* thuin Isua lamah anmahni a thlêm a thlêm a.

Tin, a ḫenin a thu sawi chu an ring a, a ḫenin an ring lo va. 24 Tin, an inngeih ta lo va, Paulan thu kamkhat a sawi zawhin an kal 25 chhuak ta a. *A thu sawi chu hei hi a ni:*—"Thlarau Thianghlimin zâwlnei Isaia kaan in thlahtute hnêna a sawi kha, a dik ngawt mai,

He chite hnênah hian va sawi rawh:— 26

Beng zawngin in hre na ang a, a ngaihna erawh chu
in hre tawp lo vang:

Hmuh zawng in hmu na ang a, hriat erawh chu in
hre tawp lo vang:

He chite thinlung hi a lo chawlawl ta a, 27

An bengte a lo ngawng deuh va,

An maimichhîng bawk a,

'Chutichuan kan mitin kan hmu ang a,

Kan bengin kan hria ang a,

Kan thinlungin kan hre bawk ang a,

Kan hawi kîr leh ang a,

Anin min tidam hlauh dah ang e,' an ti a,

a tih kha.

"Chutichuan, Pathian chhandamna thu hi Jentailte hnêna ²⁸
thawn a ni tih hre rawh u, anni zawngin ngaih pawh an ngaithla
ang," a ti a.

Tin, *Paula* chu kum hnih pumhlûm ama in hawhah a awm a, 30
a hnena lut apiang a lawm ṭhîn a, Pathian ram thu a, Lal 31
Isua Krista thu pawh huai takin a zirtîr ṭhîn a, tumahin amah
an khap si lo va.

Rom Khuaa Mite Hnêna Tirhkoh Paula Lehkha Thawn

— : O : —

I Paula, Isua Krista bawi, tirhkoh *ni tûra koh*, Pathian
Chanchin Ṭha *hrl tûra* tihrana chuan, (chu Chanchin Ṭha, a Fapa
kan Lalpa Isua Krista thu chu, *Pathianin hmân* laiin a Lehkha
thianghlimah chuan a zâwlneite kain a tiām tawh a; ani chu tisa
lam thuah chuan Davida thlaha piang a ni a, thianghlimna thlarau
lam thuah *erauh chuan* mitthi zîng ata a thawhlehna chuan Pathian
Fapa a nih nasa takin a hriattîr a; a *hming avânga* rinna chu hnam
tin zîng a mi awitîr tûrin, amah avâng chuan khawngaihna leh
tirhkoh nihna kan chang ta; chûng zîngah chuan nangni pawh
Isua Krista kohte in ni a:) 1
2

Rom khuaa Pathian duh tak, mi thianghlima *awm tûra* kohte
zawng zawng hnênah. 7

Pathian kan Pa leh Lal Isua Krista hnêna ata khawngaihna leh
remna in hnênah awm rawh se.

Khawvél zawng zawngah in rinna thu a than avângin in zaa
chunga ka lâwmna thu Isua Krista zârah ka Pathian hnênah ka
sawi hmasa rih a ni. Ka tawngtainerahte chuan, bâng lovin in 8
hming ka lam fo va, tûnah tal hian in hnêna ka lo kalna tûrin
Pathian thu thua zin hun remchâng ka hmuh hrâm hrâm theih nân
ka dîl thin tih, a Fapa Chanchin Ṭhaa ka thlarauba a rawng ka
bâwl thin Pathian chu a hretu a ni si a. In nghehna tûra thlarau 11
lam thilpêk engemaw ka pêk theihna tûr che uin hmuh ka châk
hle si che u a; chu chu, in rinna leh ka *rinnain* kan inthlamuan 12
tawn theihna tûr, ka *tihna* a ni.

Tin, unaute u, Jentail dangte hnêna ka *thawh rim rah* ka hmuh 13
tawh ang bawkin, nangni zingah pawh rahte ka hmuh theihna
tûrin in hnênah vawi tam tak lo kal ka tum tawh tih in hriat loh
ka duh lo va; nimahsela, tûn hma zawng khân dâlin ka awm fo
thin a. Grik mite leh Awze mite hnênah bat ka nei; mi fing leh 14
mi fing lote hnênah pawh. Chutichuan, nangni Rom khuaa 15
awmte hnênah pawh Chanchin Ṭha ka theihtâwpâ hrl tûrin
ka inpeih reng a ni.

Chanchin Ṭha chu ka zahpui si lo va; tupawh a ring apiangte 16
tân chhandamna tûra Pathian thiltihtheihna a ni si a; a tîrin Juda

mi tân a ni a, tin, Grik mi tân pawh a lo ni leh a. Chu miah 17 chuan, rin lehzual nân, rinnain Pathian felzia chu a lo lang a, "Mi fel chu rinnain a dam ang," tia ziak ang khân.

Thutak fel lo taka dâltute Pathian ngaihsak lohna leh fel 18 lohna zawng zawng chungah chuan vân atangin Pathian thinur a lo lang a ni; Pathianin a hriattîr tawh avângin Pathian chanchin 19 hriat tûr mi chu an rilruah hriattîrin a awm si a. A thil hmuh 20 theih loh (a chatuan thiltihtheihna leh a Pathianzia chu) khawvêl siam tirh ata fiah taka hmuhin a awm a, thil siamah chuan a lang a ni; chuvâng chuan chhuanlam tûr an nei lo; Pathian hre siin 21 Pathian angin an chawimawi lo va, lâwm thu pawh an sawi hek lo; thil lawilo an ngaihtuah ta zâwk a, an thinlung à chu a lo thim ta a. Finga inngaiin mi âah an lo chang a, thi thei lo Pathian 22 ropuina chu thi thei mihringte leh, sava te, fuliafa te, rannung te 23 lem angah an chantîr ta a.

Chuvângin an taksa zahthlâk taka insiam tawn tûrin an 24 thinlung châkzâwng anga thil bawlhhlawh tih phalin Pathianin a hawisan a ni. Pathian thutak chu dâwta chantîrin, a Siamtu biak 25 aiin a siama chu biain a rawng an bâwl ta zâwk si a. A Siamtu chu chatuana fak tlâk a ni. Amen.

Chu mi avângin Pathianin zahthlâk taka hur phalin a hawisan 26 a; an hmeichhiae meuh pawhin an awm dân pianpui chu dân lo anga awm tûrin an intidanglam si a; mipate pawhin hmeichhe hman dân pângngai bânsana, hurin an inît a, mipa leh mipa tha 27 lo takin an inti a, an sual man hmuh tûr chu anmahniah an hmu a.

Tin, Pathian hriat an duh loh avângin, thil mawi lote ti tûra 28 a duh lohzâwng rilru neih phalin Pathianin a hawisan ta; chutichuan 29 fel lohna zawng zawng te, sualna zawng zawng te, duhâmma zawng zawng te, suahsualna zawng zawng tein an lo khat a; itsikna te, tualthahna te, inhauna te, bumna te, nungchang that lohna tein an khat a; sesea thu lâk hmang te, mi râlhmg te, Pathian 30 huatzâwng te, intivei te, chapo te, mi uang te, thil sual thar tichhuaku te, nu leh pa thu awi lo te, rilru nei lo te, thutiam 31 bawhchhetu te, hmangaihna pianpui nei lo te, khawngaihna nei lo te an lo ni a; chutianga thil titute chu thi zia rêng an ni tih 32 Pathian ruat chu hre rengin, anmahni changa ti pawh ni lovin, mi dang ti thînte chungah chuan an lâwm bawk thîn.

2 Chuvângin, aw mihring, mi sawisêltu tupawh ni mah la, 1 chhuanlam rêng i nei lo ve; mi dang i sawisêlna ngeiah chuan nangmah leh nangmah thiam loh inchantîr i ni asin; nang, sawisêltu pawhin chutiang thilte chu i ti ve si thîn a. Chutiang thil ti thîntute chungah chuan Pathianin a sawisêlna 2 chu thu dik tak lam zêl a ni tih kan hre si a.

Aw mihring, chutiang thil ti thînte sawisêltu, nangin chutiang 3

i ti ve bawk si a; Pa thianin a sawisêlna chu pumpelh i inring em 4
ni? A nih loh leh, Pathian ɻhatnain simna tûrin a hruai ɻhîn che 5
tih hre lovin, a thatna ngahzia leh, a entheihzia leh, a dawhtheihzia
te chu i ngainêp em ni? I luhlul leh i thinlung khauh avângin, 6
thinurna leh Pathian rorêlna fel tak lo lanna ni atân chuan, i
chungah thinurna i inkhâwl khâwm chawp a ni. Pathian chuan 7
mi tin an thiltih ang zêlin a rôl sak ang; thil ɻha ti fan
fana, ropuina leh chawimawina leh boral theih lohna zawngtute
hnênah chuan, chatuan nunna a pe ang; amaherawhchu, 8
kawhmawh bâwla, thutak zâwm lova, fel lohna zâwm zâwtktute
chungah chuan, thinurna leh thinrimna te, hrehawmna leh
lungngaihna nasa tak te a awm ang, mihring thil tisual apiangte 9
thlarau chungah a awm ang, Juda mi thlarau chungah a awm hmasa
ang a, tin, Grik mi thlarau chungah a awm leh ang; amaherawhchu, 10
thil ɻha titu apiang hnênah chuan ropuina te, chawimawina te,
thlamuanna te pêk a ni ang, Juda mi hnênah pêk hmasak a ni ang a,
tin, Grik mi hnênah a ni leh ang; Pathianin mi duhsak bîk a nei si 11
lo va. Tupawh Dân nei lova thil tisual chu, Dân lo bawkin a 12
boral ang; tin, tupawh Dân neia thil tisual chu, Dâna rorêlin a
awm ang. Dân hretu maite chu Pathian mithmuhiñ mi fel an ni 13
lo va; Pathianin, ka Chanchin ɻha sawi anga, mihringte thurûk
Isua Krista hmanga a ngaihtuah niah chuan, Dân anga titute chu
mi fela chhiarin an awm zâwk ang. Dân nei lo Jentailten mahni
thinlung pianpuia Dân thilte chu an tihin, chûng chuan
Dân nei lo mah sela, anmahni leh anmahni dânah an innei
chawp si a, an thinlungah Dân thiltih ziak a ni tih an entîr a, chu
chu an chhia leh ɻha hriatnain a hriatpui a, an rîlrute chu a
inhnial a, thiam loh a chantîr thûl a, thiam a chantîr thûl a.

Nimahsela, nang Juda hming pu i ni si a, Dân chu i rin chhan 17
a, Pathian i chhuan a, a duhzâwng i hriat a, Dân thua zirtîrin i 18
awm avângin thil ɻha tak chu ɻha i ti a, Dânah chuan finna leh
thutak awm dân i neih avângin nang ngei mitdelte hruaitu, thim 19
zînga awmte êntu, mi fing lote tifingtu, nausênte zirtîrtu niah i
inring a; chutiang i nih ahnuin, nang, mi dangte zirtîrtu, nangmah 21
i inzirtîr lo maw? Nang, mi rûk ru lo tûra hrilhtu, nangin i ru
ɻhîn maw? Nang, mi uirê lo tûra hrilhtu, nangin i uirê ɻhîn maw? 22
Nang, milem hawtu, nangin milem biak ina thilte i ru ɻhîn maw?
Nang, Dân chhuangtu, nangin Dân i bawhchhiat avângin Pathian 23
i tihmingchhe ɻhîn a ni maw? An ziak ang ngei khân Pathian 24
hming chu nangmahni avângin Jentailte zîngah tihchhiatin a awm
ta a nih hi.

Dân zâwmtu i nih chuan serhtan chu a sâwt tak zet a ni; Dân 25
bawhchhetu i nih erawh chuan, i serhtan chu tan loh ang mai a lo
ni tawh. Chuvângin, serhtan loh miin Dân thu ruatte a vawn 26

chuan, a serhtan loh chu tan anga ngaih a ni dâwn lo vem ni? Tin, mahni pianziaa serhtan lohvin Dân chu a zawm kim chuan, nang, 27 lehkha thu leh serhtan Dân nei sia Dân bawhchhetu, a sawisêl dâwn lo che em ni? Alang *maia Juda* mi ni chu Juda mi *tak a ni* lo 28 va; alanga tisa *maia* serhtan chu serhtan *tak a ni* bawk hek lo. Amaherawhchu, alang *mai ni* lova *Juda* mi ni chu, Juda mi *tak a ni*; tin, serhtan *tak* chu, rilru lama *tan a ni*, lehkha thu *maiah* ni lovin, thlarauvah *a ni*; chu mi chuan mihring fak a hlawh lo va, Pathian *fak a hlawh zâwk a ni*.

3 A nih leh, Juda mi chuan *sâwtña* engnge a neih chuan 1 bîk? Serhtan pawh engnge a *sâwtña*?

Kawng tinah a *sâwt* hle; Pathian thute an hnênah kawltîrin a 2 awm avâng a ni ber a. Mi *thenkhatte* rinna nei lo *mâh* sela, 3 engnge maw tichuang le? An rin lohna chuan Pathian rinawmzia 4 engmah lovah a siam chuang em ni? Hnai lo ve; Pathian chu mi dik tak ni sela, mi tin erawh chu dawthei ni *zâwk rawh* se;

“Nangin i thu sawiin thiam i chan theih a,
Rorêla i awm pawhin i hneh theih nân,”

tih ziak ang khân.

Nimahsela, kan fel lohna hian Pathian felna chu a tihsan mawi 5 lehzual chuan engnge kan sawi ang? Pathianin mi a hrem hian, mi fel lo a ni em ni? (Mihring dân angin ka sawi a ni).

Hnai lo ve; chuti a nih chuan Pathianin engtinnge khawvél 6 ro a rôl ang? Nimahsela, ka dâwt thu sawi avângâ Pathian thu 7 dikzia amah tiropui khawp hiala a lan lehzual si chuan, engatinge 8 kei pawh mi sual anga thiam loh chantira ka la awm ni? Engatinge (min hêk a, mi *thenkhatin sawi loh pui* min sawitir angin) “Thil tha a lo thlen theih nân thil sual i ti ang u,” tiin, kan sawi *zâwk* loh? Chutiang mite chuan thiam loh an chan chu a fel a ni.

A nih leh *anni aiin* kan tha chuang bîk em ni? 9

Hnai lo ve; Judate leh Grikte chu sual bawia awm vekah tûn hma lam pawh kan puh tawh kha;

“Tumah mi fel tak rêng an awm lo,

Pakhat mah *an awm* hauh lo;

Tumah hre thiain rêng an awm lo,

Tumah Pathian zawng rêng an awm lo.

A ni lo lañalai an pêng ta vek a,

Engmaha tlâktlai lovin an lo awm ta vek a;

Tumah thil tha ti rêng an awm lo,

Pakhat té mah *an awm* hauli lo.”

“An hrawk chu thlân inhawng *a ni* a;

An leiin bunina thu an sawi a.”

“An kam chliungah rûl tûr a *awm* a.”

“An kâ chu ânchhe lawhna leh thu khâin a khat a.” 14

“ An ke chu thisen chluah tûrin a pên chak a; 15
 An kawngah chuan boralna leli hrehawmna a 16
 awm a;

Thlaiiuanna kawng pawh an hre lo.” 17

“ An mithmuah Pathian tihna rêng a awm lo,” 18
 tih ziak ang khâñ.

Dânin engpawh a sawi apiang chu, Dân thu thua awmte 19
 hnênah a sawi a ni tih kan hria a; ka tinrêng a chip theih nân leh
 khawvâla mi zawng zawng Pathian rorêlin an awm theih nân.
 Chutichuan, Dân thiltih avângin mi tumah a mithmuhiñ thiam 20
 changin an awm lo vang; Dân avângin sual hriat famkimna a
 lo awm a ni si a.

Nimahsela, tûnah Dân leh Zâwlneite hriattîr *angin* Dân lova 21
 Pathian felna chu tihsan a awm ta; chu chu Pathian felna, Isua 22
Krista rin avânga a ring apiangte hnêna *tihsan* awm *chu a ni*; 23
 (danglamna rêng a awm lo va, mi zawng zawngin thil an tisual
 tawh vek a; Pathian ropuina an chang zo ta lo a ni); *chung ringtute* 24
chu, Krista Isuaa tlanna awm avâng chuan, a khawngaihnain
 athlâwna thiam chantîrin an awm a; Pathian dawhtheihnaa
 hmân lai sualte haiderin a awm avâng khâñ, Pathianin ama 25
 felzia entîr nân, *Krista Isua* chu, a thisena, rinna avânga, sual
 thuphachawinaah a ruat a; tûn laia a felzia entîr nân a ni— 26
 amah ngei chu mi fel a nih theihna tûr leh, Isua ring apiang thiam
 chantîrtu a nih theihna tûrin.

Inchhuanna chu khawiahnge a awm ni le? Pawn lama khâr 27
 hnarin a awm ta. Eng dâñin nge ni le? Thiltihna *dâñin* em ni?
 Ni lo ve, rinna dâñin a ni zâwk. Chutichuan, Dân thiltih ni 28
 lovin, rinnain miin thiam changin kan ruat a ni.

Pathian chu Juate *Pathian* chauh em ni? Jentailte *Pathian* 29
 pawh a ni ve lo vem ni? Ni ve e, Serhtante chu *an* rin avânga thiam 30
 chantîrtu tûr leh, Serhtan lohte chu *an* rin azâra thiam chantîrtu
 tûr chu Pathian pakhat chauh a nih si chuan, Jentailte *Pathian*
 pawh a ni ve ang chu.

A nih leh, rin avângin Dân chu engmah lovah kan siam 31
 em ni? Hnai lo ve, Dân chu kan tinghet zâwk a ni.

4 A nih leh, Abrahama, tisa dâna kan thlahtu chuan, engnge 1
 a hmuh kan tih ang?

Abrahaman thiltih avânga thiam a chan si chuan, chhuan 2
 tûr a nei a ni; Pathian lamah erawh chuan a *nei* lo ve: Pathian 3
 Lehkhain engnge a sawi ni? “ Abrahama chuan Pathian a ring
 a, tin, chu *rinna* chu a felnaa ruat a ni,” *tiin, a sawi a ni*. Tin, 4
 hnathawktu hlawh chu khawngaihnain ruat a ni lo va, bata ruat
 a ni zâwk e. Amaherawhchu, hna thawk lova, Pathian ngaihsak
 lo thiam chantîrtu ring zâwka rinna chu, ama felnaa ruat a ni. 5

Mi, a thiltih ngaihtuah lova, Pathianin fela a ruata chu, mal 6
a sâwm sak thu Davida pawhin,

7

“ An bawhchhiatnate ngaihdama awm leh,
An sualte khuha awm chu
An eng a thâwl e,
Lalpan khawlohnna *neia* a ruat loh chu 8
A eng a thâwl e,”

tia a sawi ang khân.

A nih leh, chu mi engthâwlna chu Sertanho chungah *chauh* 9
nge a awm, Serhtanlohh chungah pawh? “Abrahama rinna chu
a felnaa ruat a ni,” kan ti si a. Chu chu eng tia ruat nge ni le? 10
A serh tan hnuah nge, a serh tan hmain?

A serh tan hnuin a ni lo va, a serh tan hmain a ni zâwk.
Chutichuan, serhtan lohva a awm laia rinnaa felna a hmu *tih* 11
hriatna, serhtan chhinchhiahna chu a hmu a; chu felna chu an
tâna ruat a nihna tûrin serhtan lohte zinga ringtu zawng zawng
pa a nih theih *nân*; Serhtanho pa pawh a nih theih bawk *nân*— 12
serhtan mai *pa* a ni lo va, kan pa Abrahama serhtan lohva a awm
laia rinna a neih anga nei fâwmte pa a ni zâwk.

Dân avângin Abrahama leh a thlahte hnênah chuan khawvél 13
roluahtu tûr a ni ang tih thu zawng tiam a ni si lo va, rinnaa felna
avângin a ni zâwk e. Dâna mite chu roluahtute an *nih* si chuan, 14
rinna engah mah a tlâktlai lo va, thutiam pawh chu engmah a ni
ta lo va; Dân chuan thinurna a siam si *thîn* a; Dân *awm* lohnaah 15
erawh chuan bawhchhiatna pawh a awm hek lo. Chuvângin *‡*
khawngainhain a nih theih *nân* rinna avângin a nih *hi*, thlahte zawng
zawng chuan thutiam chu matheilova an hmuhna tûrin, Dân
nei mite chauhvin *an hmu lo vang* a, Abrahama neih ang rinna
neite pawhin *an hmu bawk ang*. Mitthite tinungtu *len*, *thil* awm
lote awm anga sawitu, a rin Pathian mitthuhah chuan, *Abrahama*
chu kan zaa pa a ni, (“Chi tam takte paah ka siam a che,” tih
ziak ang khân). Beiseina âwm a awm loh pawhin ani chuan 18
beisei takin a ring a, chi tam takte pa a lo nih theih *nân*; “Khiti
zât khian i thlahte an *la* awm ang,” tia hrilh ang khân. Tin, 19
rinna nghet lo chuang lovin, a taksa thi tawh anga awm chu a
ngaihtuah a, (amah chu kum za lai *mi* a ni *si* a), Sari chin pawh a 20
ngaihtuah bawk a, nimahsela, rinna tlachhamin Pathian thutiam chu
a ringhlel lo va, Pathian a chawimawi a, a thutiam chu a 21
hlawhtlintîr thei tih a awi hle bawk a, a rinna chu a lo nghet ta
zâwk a. Chuvângin a *rinna* chu a felnaa ruat a lo ni tawh. 22

Chutichuan, a *rinna* chu a felnaa ruat a ni tih hi amah avâng 23
chauhva ziak a ni lo va, keimahni avâng pawhin a ni. Isua kan 24
Lalpa mitthi zîng ata kaithotu chu ringtu kan ni a, *kan* *rinna* chu
felnaa ruat a ni dâwn. Chu Isua chu kan sual avângin mantîrin 25

a awm a, thiam kan channa tûrin kaihthawhin a awm bawk a.

5 Chuvângin, rinna avângin thiam changa awmin, kan Lalpa Isua Krista avângin Pathian nêñ inremin i awm ang u; amah avâng vêk chuan he khawngaihna kan din nghehnaah hian rinnain kan lût ta a; Pathian ropuina beiseiñ lâwmin i awm bawk ang u.

Tin, chuti chauh chu ni lovin, kan hrehawmnaah pawh lâwinin i awm ang u, hrehawmna chuan chhelna a siam a, chhelna chuan hriatfiahna *a siam a*, hriatfiahna chuan beiseina *a siam tih kan* hre si a; tin, Thlarau Thianghlim kan hnêna miu pêk khân Pathian hmangaihna chu kan thinlunga a leih tawh avângin beiseina chuan a timualpho lo va. Kan la chak loh lai khân, a hun tein Krista chu mi sualte ai chuan a lo thi ta si. *Mi* fel aia thih miin a duh âwm lo hle si a, *mî tha* ai erawh chuan mi tuemaw tal chuan thih a ngam mial mahna. Nimahsela, Pathian chuan a mi hmangaihna chu fak tlâkin a lantir a, mi sualte kan la nih laia Krista kan aia a thih avâng khân. Chutichuan, a thisena thiam chantira kan awm tawh hnu hian, amah avângin *Pathian* thinurna lak ata chu chhandamin kan awm ngei ang. Hmélma kan nih lai *maha* a Fapa thihna 10 avângin Pathian nêna lo inrem tawh kan nih si chuan, inrema *kan* awm tawh hnu hian a nunna avângin chhandamin kan awm ngei ang. Chuti chauh pawh a ni lo va, inremna tûna 11 min hmuhtirtu kan Lalpa Isua Krista avâng chuan Pathianah kan lâwm bawk a ni.

Chutichuan, mi pakhat avângin sual khawvêlah a lût a, sual avângin thihna *a lût* bawk a, chutiang bawkin mi zawng zawngin thil an lo tihsual avângin thihnain mi zawng zawng a fan chhuak ta a. Dân awm hmain khawvêlah sual a awm tawh si a; dân a 13 awm si loh chuan sual chu suala ngaih a ni lo; nimahsela, Adama 14 awm achin Mosia awm thlengin Adama bawchchhiatna anga thil tisual lote chungah pawh thihna chuan ro a rêt thîn. Adama chu la lo kal tûra nêñ tehkhinna a ni.

Nimahsela, thilthlâwnpêk chu sualna nêñ a inang lo bawk. 15 Mi pakhat sual avâng *maha* khân mi tam tak chu an thih si chuan, Pathian khawngaihna leh mi pakhat Isua Krista khawngaihna avângi thilpêk chu mi tam tak chungah vûriu a awm ngei ang. Tin, thilpêk chu, mi pakhat sual avângi *thil lo awm* nêñ a inang 16 hek lo; thiam loh chantirna rorélna chu mi pakhat avângin a lo awm a, thiam chantirna thilthlâwnpêk erawh chu, sual tam tak avângin a lo awm ta *zâwk* si a. Mi pakhat sual avângi thihna, 17 chu mi pakhat avâng *maha* ro a rêt si chuan, khawngaihna nasa tak leh felna thilpêk hmutute chuan, mi pakhat (Isua Krista) avâng khân nunnaah chuan ro an rêt ngei ang.

Chutichuan, sual pakhat avângin thiagn loh chantirna *rorélna* 18
chu ini zawng zawng chungah *a lo awm a*; chutiang bawkin thil fel
 pakhat tih avângin nunna *hmuh nân* thiam chantirna *thilthlawnpêk*
chu ini zawng zawng chungah *a lo awm*. Mi pakhat tihmawh avâng 19
 khân mi tam tak chu mi sual an lo ni ta a; chutiang bawkin, mi
 pakhat tihawi avâng khân mi tam tak chu mi fel an lo ni ang.

Tin, sual *a lan* lehzual theih nân Dân a lo awm leh nghâl a. 20
 Nimahsela, sual a punna apiangah khawngaihna chu a pung
 lehzual thin; sual chuan thihnaïn ro a rôl ang takin, khawngaihna 21
 chuan felnain chatuan nun channa khawp hialin kan Lalpa Isua
 Krista zâra ro a rôl theih nân.

6 Engnge kan sawi tâk ang le? Khawngaihna chu a pun 1
 lehzual theih nân sualin kan awm reng dâwn em ni? Hnai 2
 lo ve. Keini sual kawnga thi tawh, sualin engtinne kan la nun 3
 theih cheu vang? Keini zingah Krista Isuaa baptisma chang
 apiangte chu a thihnaah baptis-in kau awm tih in hre lo emaw ni? 4
 Chuvângin, *a* thihnaah baptisma kan chanin, *a* hnêna phûm vein
 kan awm; Pa ropuinain mittli zing ata Krista a kaihthawh ang 5
 khân, keini pawh nunna tharin kan awm theih nân. A thihna 6
 anpuuin *amah* nén kan inzawm tawh si chuan, *a* thawhlehna *anpui*
 pawhin kan *inzawm* bawk ang. Hêng hi hria ila: kau mihring 7
 hlui chu *a* hnênah khenbehin a awm ve ta, sual *pu* taksa chu 8
 tihbora a awm theih nân, tûn achinah sual bawia kan awm
 lohna tûrin. Tupawh thi tawh chu, sual lakah a chhuak 9
 tawh si a. Tin, Krista hnêna kan thih've tawh chuan, a hnênah 10
 kan nung ve bawk ang tih kan ring a ni; Krista chu mitthi zing
 ata kaihthawhin a awm a, a thi leh dâwn tawh lo tih *kan* hre *si* 11
 a; thihna chuan ama chungah thu a nei tawh lo. A thihna chu 12
 sual lam kawngah chatuan atân vawi khat chauh a thi a ni, a
 nunna erawh chu Pathian lam kawngah a nung a ni. 13
 Chutiang bawkin nangni pawh sual lam kawngah thi tawhah inruat
 ula, Pathian lam kawngah erawh chuan Krista Isuaah nungah
inruat rawh u.

Chuvângin, in *taksa* duhzâwng in zawmna tûrin, in *taksa* thi 12
 theiah chuan sualnain ro rôl suh se. In *taksa* pêngte *pawh* fel 13
 lohna hriamhrei *atân* sualna hnênah pe phal hek suh u;
amaherawhchu mitthi zing ata nung leh angin Pathian hnênah inpe
 ula, in *taksa* pêngte pawh chu felua briamhrei *atân* Pathian hnênah
 pe phal zâwk rawh u. Sualnain in chungah thu a nei dâwn tawh 14
 si lo, dân rorêla awm in ni lo va, khawngaihna rorêla awm in ni
 zâwk si a.

Engtinne ni ang le? Dân rorêla awm kan nih loh va, 15
 khawngaihna rorêla awm kan nih zâwk avâng hian kan sual tûr
 em ni ang?

Hnai lo ve. Tu hnênah pawh an thu awi tûra bawia in luh 16 chuan (thihna khawpa sual *bawi* emaw, felna khawpa thu awi *tawi* maw), a thu in awia bawi chu in ni tih in hre lo vem ni? Amaherawhchu, sual bawite ni mah ula, zirtîr dân, a hnêna in +¹⁷ inpêkna chu rilru tak zetin in lo awi a; tin, sual lak ata chhuahin in awm a, felna bawite in lo ni ta a; chuvângin Pathian hnênah lâwm thu awm rawh se; (in tisa chak lohzia avângin mihring dânin thu ka sawi a ni e); in taksa pêngte chu 19 bawlhhlawhna hnênah leh, bawhchhiatna tûrin bawhchhiatna hnênah bawia in pe phal ang khân, tûnah in taksa pêngte chu thianghlimna tûrin felna hnênah bawiah pe phal rawh u. Sual 20 bawite in nih lai khân felna lakah in fihlîm a ni. Tûna in thil 21 zahpui tâkahte hian, khâng lai khân rah engnge in lo hmuh *thin* le? Khâng thil tâwpna kha thihna a ni *thin* asin. Tûnah erawh 22 chuan sual lakah tihfihlîma awma, Pathian bawite in lo nihin, thianghlimna *hmu* khawpin in rah in nei asin, chu mi tâwpna chatuana nunna nén. Sual man chu thihna a ni si a; Pathian 23 thilhlâwnpêk erawh chu kan Lalpa Krista Isua zârah chuan chatuana nunna a ni.

7 A nih leh, unaute u, dân chuanin mi a dam chhûng zawng 1 a chungah ro a rôl *thin* tih in hre lo vem ni? (dân hre mite 2 hnênah ka sawi a nih hi). Hmeichhe pasal nei chu a *pasal* dam 2 chhûng zawng dânin a pasalah phuar belhbawmin a awm *thin*; nimahsela, a pasal chu a thih chuan, pasal kawngah dân ata chu thlahin a awm *thin*. Chutichuan, a pasal dam chhûnga mi dang 3 a neih chuan, “Uirenu” an ti ang; a pasal a thih erawh chuan chu dân ata chu thlahin a awm a, chutichuan, mi dang nei mah sela uirê a ni lo.

Chutichuan, ka unaute u, mi dang (Pathian lama kan rah theihna tûrin mitthi zîng ata kaihthawha ngei kha) in neih theih nân, Krista taksa avângin Dân kawngah tihthihin in lo awm ta a. Tisaa kan awm lai khân Dân avâng duhzâwng sual lo chhuakte 5 chuan, kan taksa pêngahte, thihna khawpa rah tûrin a thawk *thin*. Tûnah erawh chuan min chelhtu lakah thi tawhin, Dân 6 ata thlahin kan awm ta, lehkha ziak hlui ang *mai* ni lova, thlarau thara rawng kan bâwl theih nân.

Engnge kan sawi tâk ang le? Dân chu sual em ni? 7

Hnai lo ve. Nimahsela, Dân avâng *hriat* ni suh sela chu, sual 8 ka hre lo tûr; Dân chuan, “Awt suh,” ti suh sela chu, awh hi ka hre lo tûr a ni. Nimahsela, sualnain, thupêk avâng chuan remchân lai hmuin, awhna tinrêng ka chhûngah a awmtîr a. Dân lo chuan sualna chu thi a ni. Tin, hmânah khân kei dân 9 lovin ka nung a; nimahsela, thupêk chu a lo awm veleh sual a lo harh a, kei chu ka thi ta a. Tin, nunna tûra thupêk chu thihna 10

tûr a lo ni tih ka lo hre ta a; sualnain thupêk avâng 11
chuan, remchân lai hmuin mi bum a, *thupêk* chu hmangin mi
tihlum ta a ni. Chutichuan, Dân chu a thianghlim a ni, thupêk 12
pawh chu a thianghlim a, a fel a, a tha a ni.

A nih leh, thil tha chu ka tân thihna a lo ni em ni? 13

Hnai lo ve. Sualna chu *ka tân thihna* a lo ni ta zâwk a ni; chutichuan, *sualna* chu sualna a ni tih a lan theih nân, thil tha chu hmangin mi tihlum a ni; sualna chu (*thupêk* avâng khân) sual nasa tak a lo nih theihna tûrin. Dân chu thlarau lam thil a ni tih kan hre si a; kei erawh chu tisa lama mi, sual bawia hralh 14 tawh ka ni. *Thil* ka tih hi, a ngaihna ka hre si lo; ka *thil* tih *thîn* 15 hi, ka *thiltih* duhzâwng a ni si lo, ka *thil* huatzâwng tak chu ka ti zâwk *thîn* a ni. Ka tih duh lohzâwng chu ka tih si chuan, Dân 16 chu a tha tia awi ka ni ang asin. Chutichuan, ka *thiltih* hi keima 17 tih a ni tawh lo va, sual keimaha awm *tih chu* a ni zâwk. Keimahah 18 (chu chu ka tisaah *tihna* a ni) thil tha rêng a awm lo tih ka hria; *thil tha tih* duhna chu keimahah a awm *na* a, thil tha tihna erawh chu a awm si lo. Thatna *tih* ka duh hi ka ti lo va; sualna *tih* ka 19 duh loh hi, ka ti zâwk si *thîn* a. Ka duh lohzâwng chu ka tih si 20 chuan, a titu chu kei ka ni tawh lo va, sual keimaha awm chu a ni zâwk e.

Chutichuan, he dân hi ka lo hre ta: *thil* tha tih ka duh lain 21 sualna ka hnênah a lo awm *thîn* a ni. Ka rilru tak takin Pathian 22 dân chungah ka lâwm si *thîn* a; nimahsela, ka taksa pêngahte 23 hian dân danglam a awm *tih* ka hria, chu chuan ka rilru dân a do va, ka taksa pêngtea sualna dân awm hnênah chuan salah mi hruai *thîn* a.

Mi rethei ka va ni tehlul êm! He thihna taksa lakah hian tuinnge 24 mi chhan chhuak ang? Isua Krista kan Lalpa avângin Pathian 25 hnênah lâwm thu ka sawi a ni.

Chutichuan, keimah tak chuan ka rilru chuanin Pathian dân rawng ka bâwl *thîn*, ka tisa erawh chuan sualna dân *rawng ka bâwl thîn*.

8 Chutichuan, tûnah zawng Krista Isuaa awmte tân chuan, 1
thiam loh chantîrna rêng a awm tawh lo. Krista 2 Isuaa Nunna Thlarau dân chuan sualna leh thihna dân ata chu mi tichhuak tawh si a. Tisa avângâ Dân chu a chak loh va, a tih 3 theih rual loh chu, Pathianin ama Fapa ngei, tisa sual ang puin, sual *thawi* nân rawn tîrin, tisaa sualna awm chu thiam loh a chantîr ta a ni; tisa dân zawh lova Thlarau dân zawh zâwktu keimahniah 4 hian Dân thu ruat chu hlena a awm theihna tûrin.

Tisa dâna awmte chuan tisa lam *thilte an* duh *thîn*; Thlarau 5 dâna awmte erawh chuan Tîlarau lam *thilte an* duh *thîn*. Tisa lam 6 thilte duh chu thihna a ni si a, Thlarau laiu thil duh erawh chu

nunna leh thlamuanna a ni; tisa duhzawng chu Pathian dona a 7
nih avângin. Clu chu Pathian dâniñ a awm si lo va, awm pawh
a awm thei bawk hek lo a ni. Chutichuan, tisaa awmte chuan 8
Pathian an tilâwim thei lo.

Nimahsela, Pathian Thlarau nangmahnia a awm tak zet 9
chuan, tisaa awm in ni lo va, Thlarauva *aum in ni* zâwk e. Amaherawhchu, tupawh Krista Thlarau nei lo chu, amaha mi a
ni lo. Krista chu nangmahnia a awm si chuan, sualna avângin 10
taksa a thi a ni; thlarau erawh chu felua avângin nunna a ni.
Nimahsela, mitthi zîng ata Isua tithe lehtua Thlarau chu 11
nangmahnia a awm chuan, mitthi zîng ata Krista Isua tithe lehtu
khân, nangmahnia awm Thlarau zârah chuan, in taksa thitheite
chu a tinung bawk ąng.

Chuvângin, unaute u, bat kan nei; tisa dâna awm tûrin tisa 12
lakah *erauh chuan* a ni lo. Tisa dâna in awm chuan in thi ngei 13
tûr a ni; amaherawhchu, taksa thiltihle Thlarauva in tihhluum
thin chuan, in nung ang. Pathian Thlarau hruaia awm apiangte 14
chu, Pathian fate an ni si a. Hlauva awm leh tûrin bawi nihna 15
thlarau in hinu a ni si lo va; fa nihna thlarau in hmu a ni zâwk e,
chu *thlarau avâng chuan* “Abba! (Ka Pa!)” tiin, kan au thin hi.
Thlarau ngei chuan keimahni thlarau nén, Pathian fate kan ni 16
tih *min* hriattir thin; tin, fate *kan* nih chuan, roluahntute *kan* ni a; 17
Pathian roluahntu, Krista luahpuitute *kan* ni; a hnêna chawimiawiin
kan awm ve theihna tûrin *amah* kan tuarpui tak zet chuan.

Tûn laia tuarnate hi *nakina* kan chunga ropuina tiilan tûr nén 18
chuan tehkhin thamah ka ruat si lo. Thil siam zawng zawnge 19
chuan, beisei êm êmin, Pathian fate lo lanna chu an nghâkhlel
hle si. Thil siam zawng zawnge chu thil lawilo thu thua 20
awmtîrin an awm tawh, (an duha *aum an ni* lo va, a awmtîrtu avâng
a ni zâwk e), beiseina neiin; thil siam zawng zawnge ngei pawh 21
chu chhiatna bawi ata tihchhuahin an awm ang a, Pathian fate
zelenâna ropuiah chuan an lüt dâwn si a. Thil siam zawng zawnge 22
chu tûn thlengin rûm leh nauvei na tuarin an awm hlawm tih
kan hre si a. Chu chang a ni lo, keini ngei pawh, Thlarau 23
hmahruai ncitute hian, fa *kan* nihna (kan taksa tlanna chu)
nghâkin, keini meuh pawh kan rilruin kan rûm bawk si.
Beiseinain a ni, chhandamin kan awm ni; nimahsela, hmuh 24
theih reng beiseina hi beiseina a ni lo ve. Miin a hmuh *theih* reng
chu engatinge a la beisei thin? Kan hmuh loh chu kan beisei erawh 25
chuan kan nghâk fan fan thin a ni.

Chutiang bawkin, Thlarau chuan kan chak lohnate a pui thin 26
a; eng tia ąawngtai tûr nge tih kan hre si lo va; nimahsela, Thlarau
chuan rûm sawi hleih theih lohvin *min* ąawngtai sak thin. Tin, 27
Pathian *duhzawng* ang zélin mi thianglimte chu a ąawngtai sak

thin avângin, rilrute Entu chuan Thlarau duhzâwng chu a hre thin a ni.

Tin, Pathian hmangaihtu, *amaha* ruat anga a kohvate tân 28 chuan, an thatna túrin engkimin a thawh sak hlawm thin tih kan hria; a hriat lâwkate chu aina Fapa ang taka awm túrin a ruat 29 lâwk si a, a *Fapa* chu unau tam takte zinga fa tir a lo nih theih nân. Tin, a ruat lâwkate chu a ko bawk a; tin, a kohvate chu thiam a 30 chantir bawk a; tin, thiam a chantirate chu a chawimawi bawk a.

Chung thuah chuan engnge kan sawi ang le? Pathian kan 31 lama a tan chuan tuinnge min do thei ang? Ama Fapa ngei *pawh* 32 zuah lova, kan zaa aia petu chuan, thil zawng zawng pawh athlâwnin min pe tel lo vang em ni? Pathian mi thlante chu tuinnge hêk ang? Thiam chantirtu kha Pathian a ni si a. Tuinnge thiam 33 loh chantir ang? Thia kha Krista Isua chu a ni si a; a ni, tho leh ta zâwka, Pathian ding lama awma, min sawi saktu hawka kha a ni.

Krista hmangaihna ata chu tuinnge min then ang? 35 Hrehawmnain emaw, lungngaihnain emaw, tihduhdahnain emaw, tâmin emaw, saruaknain emaw, hlauhawmnain emaw, khandaiahin emaw min then ang em ni?

(“Nangmah avângin nilêngin thahin kan awm thin; 36 Berám talh túrte anga ngaih kan ni,”

tih ziak ang khân).

Then suh e, chung zawng zawngah chuan, min hmangaihtu 37 avâng chuan, ropui taka ngamtu kan ni. Thihna te, nunna 38 te, vântirkoh te, lalna te, thil awm sa te, thil lo la awm túr te, thiltihtheihna te, sânnna te, thûkna te, thil siam dang rêng rêngte pawhin, kan Lalpa Krista Isuaa awm Pathian hmangaihna ata chu, min then thei lo vang tih dik takin ka hre si a.

9 Kristaaah chuan thu takta ka sawi a ni, ka daw lo ve, 1

Thlarau Thianghlim zârah chuan ka chhia leh tha hriatna pawh hian mi hriatpui a, ka thinlungah hian hrehawmna nasa tak leh lungngaihna reh thei lo ka pai asin; ka unaute, tisa lama ka chipuite aiah hian, kei hi Krista hnén ata tihhran *khawp laiñ* ânchhe dawngin awm hial ila ka ti si a; Israel mi an ni si a; fa 4 nihna te, ropuina te, thuthlung zawng zawng te, Dân pêkna te, Pathian rawngbâwlna te, thutiam zawng zawng te an ta a ni a; pute chu an ta ni *bawk* a, tisa lam thuah Krista chu anmahni zing 5 ata lo *chhuak* a ni bawk a; ani chu thil zâwng zawng chunga awm, chatuana fak tlâk Pathian a ni. Amen.

Nimahsela, Pathian thu chu engmah lo anga awm ta a ni lo ve. 6 Israela thlahte chu Israel mi an ni vek lo ve; Abrahama thlahte an 7 nih avângin an zain a fate an ni vek hek lo; “Isaakaah hian i

thlahte an ti ang," tih a ni zâwk. Chu chu, tisa fate chu Pathian 8
 fate an ni lo va, thutiam fate chu *Abrahama* thlahta ruat an ni zâwk,
 tihna a ni. Thutiam chu hei hi a ni: "Tûn ang hun hian ka 9
 lo kal ang a, Sari chuan fapa a hring ang," tih hi. Chu chang 10
 a ni lo ve, Rebeki pawhin mi pakhat (kan pu Isaaka) laka phîr a
 pai lai khân—*nauté chu* an la pian hmaa, chhia leh tha an la tih 11
 hmain, thiltih vâng ni lovin, a kotu *duh* vâng ni zâwkin, thlan lam
 thuah Pathian thu ruat chu a ngheh theih nân—a hnénah chuan,
 "A ipa zâwkin a naupang zâwk rawng a bâwl ang," *Pathianin* a 12
 tih kha. "Jakoba ka hinangaih a, Esauva erawh chu ka hua," 13
 tih ziak ang khân.

Engnge kan sawi tâk ang le? Pathianah chuan fel lohna a awm 14
 em ni?

Hnai lo ve. Ani chuan, "Ka khawngaih apiang chu ka 15
 khawngaih ang a, zah ka ngaihna chung apiangah chuan zah ka
 ngai ang," tiin, Mosia hnêna a sawi si kha. Chuvângin, a duhtu 16
 avâng a ni lo va, a tlântu avâng a ni hek lo, a khawngaih tu
 Pathian avâng a ni zâwk e. Pathian Lehkha Thuin Pharaoa 17
 hnênah chuan, "He mi avâng ngawt hian ka tungding chia,
 nangmaliah chuan ka thiltihtheihna ka entîr theihna tûr leh,
 khawvél zawng zawnga ka hming a thani theih nân," a ti si a.
 Chutichuan, *Pathianin* a duh apiang a khawngaih thin a, a duh 18
 apiang pawh a tiluhlul thin a ni.

Nang chuan ka hnênah, "Engatinge a la dem cheu ni? A 19
 duhzâwng tuinnge dodâl ni?" i ti dâwn a ni *âwm* e.

A ni, niinalisela aw mihring, Pathian hnial *veitu* chu tungé 20
 maw i nih le? Thil siam chuan a siamtu hnênah, "Engatinge
 hetianga mi siam?" a ti ang em ni? *Bellei* tlang khat bêl pakhat 21
 hlu taka, bêl pakliat hlu lo taka siam tûrin, bêlvawtu chuan bellei
 chungah thu a nei lo vem ni? Khawngaihna bêl, ropui tûra a lo 22
 buatsaih lâwkate chungali chuan, a khawngaihna ngahzia a entîr
 theih nân, thinurna bêl boral tlakte chungah chuan, *Pathianin* a 23
 thinur leh a thiltihtheihna lantîr duh mah sela, a dawh hrâm hrâm
 chuan, engnge pawi ang? (Chu khawngaihna bêlte chu Judate zîng 24
 ata chauh ni lovin, Jentailte zîng ata pawh kohte kan ni).

Hosea *lehkhabuah* chuan, 25

"Ka mite ni *ngai* lo chu, 'Ka niite,' ka ti ang;
 Tin, hmangaih *ngai* lohvi chui, 'Hmangaihi,' ka ti
 ang.

Tin, heti hi a lo ni ang a, an hnênah, 26

'Ka mite in ni lo ve,' a tihna hmunah ngei chuan
 Pathian nung fate vuahin aii awm ang,"

tih ziak ang bawk khân. Isaia pawhin Israel mite thu aupuiin, 27
 "Israel mite chu tuifinriata tiau zâtin tau mah sela, a *hrem* bâk

*chauh chu chhandamin an awm ang. Lalpa chuan rang taka tizo 28
diamin lei chungah a hrem tûr thu a hlen dawn si a,” a tih kha.*

Isaia vêkin,

29

“ Mipuite Lalpa chuan chi thlahtu min lo zuah sak
suh sela chu
Sodom khua angin kan lo awm tawh ang a,
Gomorra khua anga siamin kan lo awm tawh bawk
ang.”

tia a lo sawi lâwk ang bawk khân.

Engnge kan sawi tâk ang le? Jentail, felna ûm lote chuan, 30
felna an lo phâk tawh a ni,—rinna avânga felna chu. Israel, 31
felna dân ûmte erawh chuan, *felna* dân chu an phâk zo ta lo. Eng 32
vâng nge ni? Rinnain *an ûm* lo va, thiltiha *hmuh theih* angin *an ûm*
avâng a ni. Tlûkna lungah chuan an tu si a;

“ Ngai teh, Zionah chuan tlûkna lung leh 33
Dâlna lungpui ka dah a,
Tupawh amah ring apiang chu
A mualpho lo vang,”

tih ziak ang khân.

10 Unaute u, ka thinlung duhzâwng leh anni tâna Pathian 1
hnêna ka ɣawngtâina chhan *ber hi*, chhandama an lo awm 2
theihna tûr a ni. Pathian lamah ɣahinem an ngai tih ka hriatpui 3
a ni, hre famkim ang erawh chuan an *ngai* lo. Pathian felna hre 4
lovin, anmahni felna tihgheh tumin, Pathian felnaah an intulût 5
si lo.

Krista chu a ring apiangte tân felna *an hmuh theihna* tûrin Dân 4
tibângtu a ni si a. Mosia chuan, “ Dâna felna zâwm chu, chu 5
felna avâng chuan a nung ang,” tiin, a ziak a. Rinnaa felna 6
erawh chuan heti hian a sawi: “ In rilruin, ‘ Tunge vânah lâwn 7
ang?’ emaw (chu chu *chung lam* ata Krista hruai chhuk tûr *tihna* 8
a ni); ‘ Tunge leilâwtah chhuk ang?’ emaw (chu chu mitthi zîng 9
ata Krista hruai chhohleh tûr *tihna* a ni) ti suh u,” tiin. A nil leh, 10
engnge a sawi? “ Thu chuanin a hnaih a che, i kâ leh i thinlungah 11
pawh *a awm*,” tiin, a sawi a ni; chu chu rinna thu kan hrilh ɣhin 12
hi a ni; “ I kain Isua chu Lalpa a ni tih i ɣan a, mitthi zîng ata 13
Pathianin a kaitho tih i thinlunga i rin chuan, chhandamin i awm 14
ang,” tih hi. Miten thinlungin an ring a, felna an hmu ɣhin a; 15
kain an ɣan a, chhandamna an hmu bawk ɣhin a ni. Pathian 16
Lehkha Thuin, “ Tupawh amah ring apiang an mualpho lo vang,” 17
a ti a ni. Juda leh Grik mite chu engah mah an danglam chuang 18
si lo va, *Lalpa* pakhat *an zaa* chunga Lalpa a ni a, a lamtu apiangte 19
chungah chuan *thatna* a ngah si ɣhin a. Tupawh Lalpa hming 20
lam apiangte chu chhandamin an awm ang,” tih a ni a.

A nih leh, an rin lohva chu engtinne an lam ang? *A thu* an 21

hriat lohva chu engtinne an rin ang? Thu hriltu *awm* lovin engtinne an hriat ang? Tirh an nih loh chuan engtinne thu an 15 hril ang? “ Thil ṭha chanchin lāwmawm thlentute ke chu a va mawi êm! ” tih ziak ang khân. Nimahsela, Chanchin Ṭha chu an 16 za chuan an awi vek lo. Isaian, “ Lalpa, kan thu sawi tuinng ring? ” a ti si a. Chutichuan, rinna chu hriatna avângin *a lo awm* 17 *ṭhin a*, tin, hriatna chu Krista thu avângin *a lo awm*.

A nih leh, an bengin an hre lo vem ni? Hria e le, 18

“ An thâwm chu ram tinah a thang a,
An thu chu kâwlkil thlengin *a thang* chhuak tz ”

A nih leh, Israel miten an hre lo vem ni? 19

“ Chia sawi tham lohte chu *hmangin*
Ka thiktîr ang che u a;
Chi fing lote chu *hmangin*
Ka tithinur ang che u a,”

tiin, Mosian a sawi hmasa ber.

Tin, Isaian huai takin, 20

“ Mi zawng lote hmuhin ka awm a,
Mi lam lote hnênah hriattîrin ka awm a,”

a ti a.

Amaherawhchu, Israel mite thuah chuan, 21

“ Mi tihmawh leh hnialhrâtte tân
Nilêngin ka bânte ka phar ṭhin kha,”

a ti a.

|| A nih leh, Pathianin a mite chu a paikh thla em ni? 1

Hnai lo ve. Kei pawh Israel mi, Abrahama thlah, Benjamina hnam ka ni si a. Pathianin a mi hriat lâwkte chu a paikh thla lo ve. 2

Pathian Lehkha Thuin Elija thu a sawi hi in hre lo vem ni? Ani chuan Israel mite chung thu Pathian hnênah a thlen a,

“ Lalpa, i zâwlneite an tihlum a; 3
I maichâmte an tichim a;
Keimah chauh ka la awm a,
Kei pawh mi tihhlum an tum a ni,”

a tih hi.

Nimahsela, Pathianin engtinne a chhân? “ Baala *hmaa* ṭingthi 4 *ngai* lo mi sângsarih keimah atân ka la zuah reng a ni,” *tiin a chhâng a*.

Chutiang bawkin, tûn lai pawh hian khawngaiha thlan ang 5 zia ziain *paikh thlák bâk* chu an *la* awm. Khawngaihna avâng a nih chuan, thiltih avâng a ni tawh lo vang; chuti a nih loh chuan, khawngaihna hi khawngaihna a ni tawh lo vang.

Engtinne ni ta ang le? Israel mite chuan an zawn chu an 7 hmu lo va, Thlante erawh chuan an hmu a, a dang *zawng* *zawngte* chu an chawlawl *zo* tawh a. “ Pathianin vawiin thlengin an 8

hnênah mutthlûkna thlarau a pe a, hmuh theih lohna mitte, hriat theih lohna bengte nêñ,” tih ziak ang khân.

Tin, Davida chuan,

9

“ An dawkân chu an tân thang leh, fal leh,
Tlûkna leh, thungrulhna lo ni rawh se;
An hmuh theih loh nân an mitte lo thim rawh se, 10
Nangin an hnungâng kûntir fo vang che,”

a ti a.

A nih leh, an petek chu an tlûk *hlenna* tûr em ni?

11

Hnai lo ve. An tlûk avângin Jentailte hnênah chuan chhandamna *a lo thleng* ta zâwk a ni, *Israel mite* thiktîr nân. Tichuan, an tlûkna *mah* khawvél tihhausakna a nih a, an kiamna 12 *mah* Jentailte hausakna *a nih* bawk chuan, an famkimna chu *an* hausakna a va ni lehzual dâwn ém!

Chutichuan, nangni Jentailte hnênah ka sawi a ni. Kei 13 Jentailte tirhkoh ka nih avângin, ka chipuite ka thiktîr theih hrâmna tûr leh, an zînga thenhatte ka chhandam theihna tûrin, ka rawngbâwlna hi ka chawimawi a ni. Anmahni pahi thlâkna 15 *mah* khawvél thian lehna a nih chuan, *anmahni* lawm lehna *tûr* chu thiâna ata nun lehna lo chu engnge *ni ang*? Tin, *chhang hlâwm* 16 sawh thlâk hmasak chu a thianghlim chuan a hlâwm pum chu chutiang bawk a ni; tin, a zung chu a thianghlim chuan a zârte chu chutiang bawk a ni. Tin, a zâr thenhatte chu tihtliaha a awmin, 17 nang, oliv suak nia, anmahni zînga zawmin i awm a, oliv thinga thatna zung tâwm ve tawh i nih chuan, zâr *dangte* lakah chuan 18 inchhuang suh. Inchhuang *mah* la, nang a zung châwmtu i ni lo va, a zung chu a châwmtu che a ni zâwk e.

Tin, nangin, “ Zawma ka awm theih nân zârte tihtliahin 19 an awm tawh alâwm,” i ti ang le.

A ni, an rin lohna avângin tihtliahin an awm a, nang i rinna 20 avângin i ding a ni. Chapo suh la, hlau zâwk rawh; Pathianin zâr takte chu a zuah si loh chuan, nang pawh a zuah bîk lo vang 21 che.

Chutichuan, Pathian thatzia leh a tîhbaihzia chu ngaihtuah 22 rawh; a tlute tân chuan a tîhbai *a ni*; nang atân erawh chuan a tha *a ni*, a thatnaa i awm reng chuan; chutilochuan, nang pawh sah thlâkin i awm ve ang. Tin, anni pawh chu ring lova an awm 23 reng loh chuan, zawmin an awm ang; Pathianin anmahni a *zawm* leh thei si a. Nang oliv suak rîng ata sah chlum *mah*, pian dân 24 lo anga oliv thing thaah zawma i awm chuan, chung a *zâr* tak takte chu, anmahni oliv thing pângngaiah chuan *zawm an va ni* dâwn nasa êm!

Unaute u, he thurûk hi in hriat loh ka duh si lo, chutilochuan 25 in intifing ang; Jentailte famkimna a lo thlen hma chuan *Israel mi*

thenkhatte chungah chawlawlna a lo thleng *rih* a ni, tih hi; 26
chutichuan, Israel mi zawng zawng chhandamin an awm ang;

“ Zion aṭangin Chhandamtu chu a lo chhuak ang a,
Jakoba hnēn ata Pathian ngaihsak lohna a tibo
vang;”

“ Chu chu an hnēna ka thuthlun tûr chu a ni, 27
An sualte ka lâk bo hunah chuan,”

tih ziak ang khân.

Chanchin Tha lam ngaihtuah chuan, nangmahni avângin 28
hmêlma an ni a; Thlan thu lam ngaihtuah erawh chuan thlahtute
avâng khân duh takte an ni. Pathianin a thilthlâwnpêkah leh a 29
kohnaah chuan a rilru a lamlêt *ngai* si lo va.

Hmânah chuan Pathian thu in awi lo va, nimahsela tûnah 30
chuan an awi loh avângin khawngaihna in hmu si a, chutiang
bawkin, tûnah chuan, *Pathianin* a khawngaih che u avâng hian, 31
khawngaihna an hmuh ve theihna tûrin anni pawh chuan an
awi ta lo a nih hi. Pathianin a khawngaih vek theih nân *mi* 32
zawng zawng awi lohnaah a khung ta vek si a.

Pathian finna leh hriatna ngahzia chu a va thûk êm! A rorêlnate 33
chu hriat theih rual leh, a kawngte chu chhui theih rual a va ni lo
êm! Lalpa rilru chu tuinnge hria? tunge a remruat saktuah pawh 34
ṭang tawh? a rulh leh tûr pawhin a hnênah tuinnge thil pe hmasa? 35
Amah aṭang leh, amah avâng leh, amah atan thil zawng zawng a 36
lo awm a ni si a; ama hnênah chuan chatuanin ropuina chu *awm*
rawh se. Amen.

12 Chuti chuan, unaute u, Pathian khawngaihna avâng hian, 1
inthawina nung *leh* thianghlim *leh* Pathian lawm tlâk ni tûrin
in taksa chu inhlânah ka ngén a che u; *chu chu* in rawngbâwlna âwm
rêng a ni. He khawvél dân ang hian awm suh ula; Pathian 2
duhzâwng, a ṭha leh, lawm tlâk leh, ṭhat famkim chu, in hriatfiah
theih nân, in rilru athara awmin lo danglam zâwk tawh rawh u.

Pathianin mi pêk khawngaihna avâng hian in zîngah tumah 3
in inngaihhlut tâwk aliama inngaihlu lovin, Pathianin mi tin
hnêna rinna tâwk a pêk ang zélin fel tako ngaihtuah zâwk tûrin,
ka ti theuh a che u. Taksa pumkhatah pêng tam tak kan nei a, 4
pêng zawng zawng thiltih *erawh* chu a inang lo va, chutiang bawkin,
keini tam tak ni *mah* ila, Kristaah chuan taksa pumkhat kan ni a: 5
a mal malin inpêng tawn theuh kan ni.

Khawngaihna min pêk angzia zélin thilthlâwnpêk hrang hrang
kan nei theuh a, thu hrilh *tur a nih* chuan, kan rin tâwk ang zélin *i* 6
hril ang u; rawngbâwl *tûr a nih* chuan, rawng *i* bâwl *tlat ang u*; zirtîrtu
pawhin zirtîrt *tlat rawh se*; zilhtu pawhin zilh *tlat rawh se*; thil petu
chuan ui lovin *pe rawh se*; rorêltuin taima takin *rêl rawh se*; mi 7
khawngaihtuin lâwm takin *khawngaih rawh se*. Hmangaihna chu 8
9

vervēkna tel lovin ni rawh se. Sual lam chu hua ula, tha lam chu pawm tlat rawh u. Unaute hmangaih kawngah chuan, hmangaih 10 takin inlainat tawn theuh rawh u; chawimawi kawngah chuan, induhsak tawn theuh ula; taihmâk kawngah chuan, thatchhe suh 11 ula; thlarau kawngah chuan, thahnemngai ula; Lalpa rawng bawl ula; beiseina kawngah chuan, lâwm ula; hrehawm tuarna 12 kawngah chuan, chhel ula; tawngtaina kawngah chuan *taungtai* fan fan ula; mi thianghlimte tlâkchhamnaah chhawmdâwl ula; 13 mikhualte lâwmin awm fo ula.

A tiduhdahtu che u chu malsâwm sak ula; malsâwm ula, 14 ânchhia chu lawh suh a. Lâwmte chu lâwmpui ula, tapte chu 15 tâhpui rawh u. Ngaihtuah hmunkhatin awm tawn theuh rawh u. 16 Inngaihtuah sâng *lutuk* suh ula, mi tête pâwl zâwk rawh u. Intifing suh u. Tu sual pawh sualin thungrûl suh u. Mi zawng zawng 17 ngaiha thil mawi ngaihtuah lâwk rawh u. A theih phawt chuan, 18 nangmahni lam tal, mi zawng zawng nêñ inremin awm rawh u. Duh takte u, in phuba la suh ula, *Pathian* thinurna kian zâwk rawh 19 u, “‘ Phuba *rêng* *rêng* keima lâk tûr a ni, keiman ka thungrûl ang,’ Lalpain a ti,” tih ziak a ni si. Chuvângin, i hmêlma a riltâm 20 chuan ei tûr pe rawh, a tuihâl chuan in tûr pe rawh: chutiang i tih chuan a lu chungah meiling i chhêk khâwm a ni ang. Sual ngam 21 chein awm suh la, thatnain sual chu ngam zâwk rawh.

13 Mi tin an chunga rorêtute thu thuin awm rawh se. 1
Pathian thu lovin tumah rorêltu an awm si lo; *rorêltua* awmte hi *Pathian* ruat an ni. Chuvângin, tupawh rorêltu hnial chu 2 *Pathian* ruat dodâl an ni a; a dodâltute chuan anmahni 3 chungah rorêlna an hmu ang. Rorêtute chu thil tha *titu* tân chuan hlauhawm an ni lo va; thil tha lo *titu* tân erawh chuan 4 hlauhawm an ni. A nih leh, rorêltu hlau lova awm i duh em? Thil tha ti la, a fak i hlawh ang chu; ani chu i thatna túra *Pathian* rawngbâwlta a ni si a. Nimahsela, thil sual i tih chuan, hlau rawh, 5 khandaiah chu a keng mai mai si lo va; ani chu *Pathian* rawngbâwlta, thil tisualtu chunga thinura phuba latu a ni si. Chuvângin, thinur *hlauh* vâng chauh ni lovin, i chhia leh tha 6 hriatna avâng pawhin *rorêltu* thu thuin i awm tûr *rêng* a ni. He mi avâng hian chhiah pawh in chawi thin alâwm; chutiang 7 thil ngei ti fan fan tûrin *Pathian* rawngbâwlta an ni si a. Mi zawng zawng hnênah pêk tûr apiang pe rawh u; leiman *pêkna* túra hnênah chuan leiman *pe* *ula*; chhiah *chawina* túra hnênah chuan chhiah *chawi* *ula*; tih túra chu tih *ula*; pawisaktúra chu pawisa rawh u.

Inhmangaih tawnna ngawt lo chu, tuma engmah ba suh u; mahni mihringpui hmangaihtu chuan dân chu a zagh famkim tawh si a. Héng, “Uirê suh, Tual that suh, Ru suh, Awt suh,” tih leh, thupêk dang la awm *rêng* *rêngte* hi, “Nangmah i

inhmangaih angin i vêngte i hmangaih tûr a ni," tih hian a khai khâwm vek si a. Hmangaihnain vêngte a tikhaw lo ngai 10 lo va; chuvângin hmangaihna hi dân zawh famkimna a ni.

Tûn lai thil awmzia in hriat avâng *leh*, muhil thawhhharh a hun 11 tawh tak zet tih in hriat avângin, chu chu *ka sawi a ni*; tûnah chuan kan rin *tirh* lai ai khân kan chhandamna chu a hnai ta zâwk si a. Zân hi a ral lek lek tawh a, khua a vâr dâwn ta e; chuvângin 12 thima thiltih chu paikhila, êng thuamin i inthuam ang u. Chhûna 13 *awm* angin mawi takin i awm ang u, zu in buai leh zu ruia awm lovin, hur leh inngaih hmanga awm lovin, insual leh inîtsîka awm lovin. Lal Isua Krista chuan inthuam zâwk ulang, in tisa châkna 14 *puilin* tûrin engmah insiam suh u.

14 Tin, rinnaa chak lo mi chu, *a* rinhlelnate sawisêl lovin 1 lâwm rawh u.

Mi pakhatin thil engkim ei theiin a inring a, mi chak lo erawh 2 chuan thlai *chauh* a ei *thîn*. *Engkim* ei mi chuan a ei lo mi hmusit 3 suh se; ei lo mi pawhin a ei mi chu sawisêl suh se; Pathianin ani chu a lâwm tawh alâwm. *Mi* dang chhiahhlawh sawisêltu chu 4 tunge maw i nih *le?* a din leh a tlük chu ama hotu tân a ni. Nimahsela, ani zawng dintîrin a awm ang, Lalpa chuan a dintîr thei si a.

Mi pakhatin ni khat hi ni dang ai hian a ngaihlu bîk *thîn* a, 5 mi dangin ni zawng zawng hi *inang theuhvin* a ngai *thîn* a ni. Mi tin mahni rilruah inhere chiang rawh se. Ni serhtu chuan 6 Lalpa chawimawi nân a serh *thîn* a ni. Tin, *engkim* eitu chuan, Pathian hnênah lâwm thu a sawi avângin, Lalpa chawimawi nân a ei *thîn*; a ei lotu pawh chuan, Pathian hnênah lâwm thu a sawi 7 a, Lalpa chawimawi nân a ei lo *thîn* a ni. Tumah mahni tâna nung kan ni lo va, tumah mahni tâna thi kan ni hek lo. Kan nun chuan, Lalpa tân kan nung a; kan thih pawhin Lalpa tân 8 kan thi a ni si; chuvângin, kan nun pawhin, kan thih pawhin, Lalpa ta kan ni. Krista thihna leh a lo nun *lehna* chhan chu, mi 9 nung leh mitthi Lalpa a nih theihna hi a ni si.

Nimahsela, nangin engatinge i unau i sawisêl ni? a nih loh leh, 10 nangin engatinge i unau i hmusit ni? Pathian rorêlna thutphah hmaah kan vaiin kan la ding dâwn si a;

"Lalpa chuan, 'Mi tinrêng
Ka hmaah an kún ang a,
Lei tinrêng pawh Pathian hnênah a inpuang ang,'
Tiin, chhia ka chham a ni," a ti a,

tih ziak a ni si a.

Chutichuan, kan zain Pathian hnênah mahni chanchin kan 12 sawi *theuh* tûr a ni. Chuvângin, i insawisêl tawh suh ang u, 13

tupawhin mahni unau dâlna emaw tlûkna emaw siam loh tum zâwk rawh u.

Amah ngawtah chuan thiang lo engmah rêng a awm lo tih 14 Lalpa Isuaah chuan ka hre êm êm mai, englo thiang lova ngaitu tân erawh chuan, amah atân chuan a thiang lo a ni. I englo ei 15 vângin i unau rilru a nat chuan, hmangaih *dân* ang i zawh tawh lo a ni. A thih ai Kristan a thih saka chu i englo eiin tiboral suh.

Chutichuan, in tâna ̄thatna chu sual lama sawiin awm suh se; 16 Pathian ram chu ei leh in *lam thu* a ni si lo va, felna te, remna te, 17 Thlarau Thianghlima lâwmna te a ni zâwk e. Tupawh chûng 18 thuah chuan Krista rawngbâwl chu Pathian lâwmzâwng leh, mihring fakin a awm ̄thin a ni. Chutichuan, inremna tûr leh, 19 intihsâwt tawnna tûr thilte chu i ûm ang u. I englo ei vângin 20 Pathian hnathawh tichhe suh. Thil zawng zawng a thianghlim ngei mai, nimahsela, a *englo eiin mi* a tihtlûk *chuan*, a eitu tân sualna a ni. I unau tlûkna tûr *a nih chuan*, sa ei loh te, uain in loh te, 21 *thil engpawh tih* loh .a tha a ni. Rinna i neih chu Pathian hmaah 22 nangmah *chauhva* hriatin nei mai rawh. Mahni tha tih kawnga thiam loh inchantîr lo chu a eng a thâwl c. Amaherawhchu, 23 ringhleltuin a ei chuan, rinnain *a ei* loh avângin, thiam loh a chang a ni; engpawh rinna lova *tih* chu sual a ni si a.

15 Chutichuan, keini *mi* chakte hian, mahni lâwmna zawng 1 lovin, *mi* chak lote chak lohnate chu kan tuarpui zâwk tûr 2 a ni. Mahni vêngte tihsâwt nân an ̄thatna tûrin tihlâwm i tum 3 theuh ang u; Krista pawh chuan mahni lâwmna a zawng si lo; “Nangmah hautute hauna chu keima chungah a tla ta a,” tih 4 ziak ang khân a ni zâwk. Pathian Lehkha Thua chhelna leh 5 thlamuanna hmua beiseina kan neih theihna tûrin, hmân laia 6 ziak apiangte chu keimahni min zirtîrna tûrin ziak a ni si a. Chutichuan kan Lalpa Isua Krista Pathian leh a Pa chu, thinlung 7 hmunkhat lehthuruala kan chawimawi theihna tûrin, chhelna leh thlamuanna Pathian chuan, Krista Isua *sawi* angin, rilru hmunkhat pu tawnin awmtîr che u rawh se. Chuvângin, Krista 8 chuan Pathian tihopui nân a lâwm che u ang bawk khân, inlâwm tawn rawh u.

Hei hi ka sawi chu a ni; thlahtute hnêna thutiamte kha tinghet tûr leh, a khawngaihna avângâ Jentailten Pathian an chawimawi theihna tûrin, Pathian thu a dik tih hriattîr nân Krista chu serhtante rawngbâwltauah a lo awm a,

“ Chuvângin, Jentailte zîngah chuan
Ka fak ang chia,
I hming chawimawina tûrin
Hla ka sa ang,”

tih ziak ang khân. Tin,

“ Nangni Jentail zawng zawngte u,
A mite nén lâwm rawh u,”

a ti leh a. Tin, 11

“ Nangni Jentail zawng zawngte u,
Lalpa chu fak rawh u;
Mi zawnng zawnng pawhin
Amah fak rawh se,”

a ti leh a. Tin, Isaian, 12

“ Jessaia zungzám chu a awm ang a,
Jentailte Lala awm tûrin
A lo chhuak tûr chu a awm bawk ang;
Ani chu Jentailte chuan an beisei chhan ang,”

a ti leh bawk a.

Thlarau Thianghlim thiltihtheihna zârah beiseina in ngah 13
theihna tûrin, beiseina Pathian chuan, in rin avângin, lâwmna
leh remna tinréngin tikhât che u rawh se.

Tin, ka unaute u, nangmahni chung thu chu, nangmahni 14
ngei thatnain in khat a, finna tinréng in ngah a, in inzilh tawn
thei bawk tih keimah tak pawhin dik takin ka hria. Nimahsela, ¶
Jentailte zinga Krista Isua rawngbâwtua ka awm theihna tûrin
Pathianin mi pék khawngaihna avâng hian, hriatpui tûr che uin
khawimaw kár kárah huai deuhvin ka ziak a ni. *Ka* Jentail hlante
chu, Thlarau Thianghlim tihthianghlim an ni a, lawm tlâk an
nih theihna tûrin, Pathian Chanchin Ṭha kawngah puithiam hna
ka thawk a ni.

Chutichuan, Pathian lam kawngah Krista Isuaah chuan chhuan 17
tûr ka nei a ni. Kristan Jentailte awitîr tûrin, thu sawi leh ¶
thiltihin, chhinchhiahnate leh thilmakte thiltihtheihnaa, Thlarau
Thianghlim thiltihtheihnaah chuan, keimah mi hmanga a *thil*
tih lo chu engmah ka sawi ngam si lo va. Jerusalem khua leh a
vél ram atangin, Illurikon ram thlengin, Krista Chanchin Ṭha chu
ram tinah ka hril kim tawh; *keimah mi hmanga a thil tih chu* chuti kau
chu a ni. A ni, mi dang lungphûm chunga rem chho ka lo nih 20
loh nân, Chanchin Ṭha chu Krista *hming* lam tawhna hmunah
hril lovin,

“ A chanchin la hrilhna ngai loh mite chuan 21
An hmu ang a,
La hre ngai lo te chuan
An hria ang,”

tih ziak ang khân, hrilh ka tum zâwk ṭhîn a ni.

Chuvâng tak pawh chuan a ni, in hnêna lo kal ka ṭhulh fo 22
ṭhîn ni. Tûnah erawh chuan, hêng ram vélah hian *thawhna* 23
hmun réng ka nei ta lo va, kum tam tak chu in hnêna lo kal
châkin ka awm tawh **bawk** a, Spain rama ka kal hun apiangin— 24

ka kal patin hmuh che u ka beisei si a, nangmahni pâwl kham deuh zet iba, chu lama ka kalnaah chuan nangniho mi zuk thlah ka beisei bawlk a.

Túnah erawh chuan, mi thianghlimho rawng bâwl turin 25 Jerusalem khuaah chuan ka kal *rih dâwn* a ni. Makedonia leh 26 Akaia rama mite chuan lungni takin Jerusalem khuaa mi thianghlimte zînga retheite tân sum an thawhlâwin tawh si a. A ni, lungni takin an ti a ni, an lakah an ba rêng bawk a ni; 27 Jentailten an thlarau lam thilte an tâwmpui si chuan, khawvél lam thili anmahni chhawmdâwl ve thung a tûl rêng a ni.

Chuvângin, chu chu ka tiha, rah pawh chu anmahni fel taka 28 ka hmuhlti zawhin, nangmahni tlawhin, Spain ramah ka kal zêl ang. Tin, in hnêna ka lo kal hun chuan, Krista malsâwmna 29 famkiun pun ka lo kal ang tih ka hria.

Unaute u, in mi tawngtai saknaah chuan, Judai rama ring 30 lote laka ka him theih nân leh, Jerusalem khua atân chhawmdâwlna 31 *ka ken bi* mi thianghlimho lâwmzâwng tak a nih theih nân mi tawngtaipui hrâm hrâm tûrin Lalpa Isua Krista leh Thlarau Thianghlim hmangaihnain ka ngén chiam a che u; Pathian remtih 32 anga hlini taka in hnêna ka lo kal a, kan harh tlân theihna tûrin.

Remna Pathian chu in zaa hnênah awm rawh se. Amen. 33

16 Kan farnu Phoibi, Kenkriai khuaa kohhranho rawngbâwl tu 2 hi, Lalpa hminga mi thianghlimte ang bawka in lo lawmna tûr leh, in puih a ngaihna apianga pui tûrin hmêlhriattir che u ka duh a ni. Amah ngei pawh hi mi tam tak puitu a lo ni thin a, keimah ngei pawh *mi pui* a ni.

Priskilli leh Akuila, Krista Isuaa ka hnathawhpui, ka nun 3 *chhanhim* nâna nghâwng dawhte kha chibai *mi bûk sak* ang che u; 4 kei chang ni lovin, Jentail kohhranho pâwl zawng zawngin anni hnênah chuan lâwm thu an sawi a ni. An ina kohhran *inkhâwmho* 5 chu chibai *mi bûk sak* bawk *ang che u*.

Ka duh tak Epaineta, Asia rama Krista ring hmasa ber kha, chibai *mi bûk sak* ang che u.

Mari, in tâna thawk rimtu kha, chibai *mi bûk sak* ang che u. 6

Ka chipui Andronika leh Junia, ka tânpuite kha, chibai *mi bûk sak* ang che u; anni chu tirhkohte zînga hmingthang tak an 7 ni a, ka aia Kristaa awm hmasa zâwk an ni a.

Amplia, Lalpaa ka duh tak kha, chibai *mi bûk sak* ang che u. 8

Kristaa kan hnathawhpui Urbana leh ka duh tak Stakua kha, 9 chibai *mi bûk sak* ang che u.

Kristaa *mi tak*, Apellia kha, chibai *mi bûk sak* ang che u. 10

Aristobula *chhûngte* zînga mite kha chibai *mi bûk sak* ang che u.

Ka chipui, Herodiona kha, chibai *mi bûk sak* ang che u. 11

Narkissa *chhiingte zîngä mi*, Lalpaa awmte kha, chibai *mi bûk sak* ang che u.

Truphaini leh Truphosi, Lalpaa thawk rim *thînte* kha, chibai 12
mi bûk sak ang che u.

Duh tak Persi, Lalpaa thawk rim *êm êm tawh* kha, chibai *mi bûk sak* ang che u.

Lalpaa thlan Rufa leh a nu, ka nu ve bawk kha, chibai *mi bûk sak* ang che u. 13

Asunkrita te, Phlegona te, Hermia te, Patroba te, Herma te, 14
an hnêna unau awmte nén khân, chibai *mi bûk sak* ang che u.

Philologoa leh Juli nén, Nirea leh a farnu nén, Olumpa nén, 15
an hnêna mi thianghlim awm zawng zawng nén khân, chibai *mi bûk sak* ang che u.

Fawh thianghlimin chibai inbûk rawh u.

16

Krista kohhranho pâwl zawng zawngin chibai an bûk hlawm a che u.

Tin, unaute u, zirtîrna thu nangmahni zir loh lama inthenna 17
leh tlûkna siamtute chu vêng tha túr leh hawisan túrin ka ngén a che u. Chutiang mite chuan kan Lalpa Krista rawng an bâwl 18
lo va, anmahni pum *rawng an bâwl zâwk* thîn a; an kam that leh an kam thiamin mi fing lote rilru an bum thîn.

In awizia chu mi zawng zawng zîngah a thang chhuak ta si a. 19
Chuvângin, nangmahni chung thuah ka lâwm a ni; amaherawhchu, tha lamah chuan in fin a, sual lamah in fin loh ka duh a ni. Tin, 20
remna Pathian chuan in kephah hnuiah Setana chu a rawn rah perhtîr thuai ang che u.

Kan Lalpa Isua Krista khawngaihna chu in hnênah awm rawh se.

Ka hnathawhpui Timothea leh ka chipui Lukia te, Jasona 21
te, Sosipatera tehovin chibai an bûk a che u.

Kei, Tertia, *he mi* lehkha ziaktu *hian*, Lalpa hmingin chibai ka 22
bûk a che u.

Keimah leh kohhranho zawng zawng thlen in pa Gaia chuan ²³
chibai a bûk a che u.

Khuaa sum enkawltu Erasta leh, unaupa Kuarta chuan chibai an bûk a che u.

Ka Chanchin Tha leh Isua Krista thu hrilh angin, thurûk ²⁵
puanna ang hian, (chu *thurûk* chu chatuan ata a inthup thîn a,
tûnah erawh chuan tiilan a ni a, rinna chu an lo awina túrin,
chatuan Pathian thupêk ang zêlin, zâwlneite Lehkha Thuin hnam
tin hnênah hriattîr a ni tawh), nangni tinghet theitu Pathian finga 27
chauh hnênah chuan, Isua Krista avângin, chatuana ropuina awm
rawh se. Amen.

Korinth Khuaa Mite Hnêna Tirhkoh Paula Lehkha Thawn Pakhatna

— : o : —

I Paula, Pathian duhzâwnga Isua Krista tirhkohva koh, leh 1
kan unaupa Sosthena chuan:

Korinth khuaa Pathian kohhranho awm, Krista Isuaa tihhran, 2
mi thianghlim *ni túra* kohte hnênah, ram tina kan Lalpa (anmahni
leh keimahni *Lalpa*) Isua Krista hming lam zawng zawng hnênah
nên.

Pathian kan Pa leh Lalpa Isua Krista hnêna ata khawngaihna 3
leh remna in hnênah awm rawh se.

Krista Isuaa Pathian khawngaihna in hnêna pêk avâng khân 4
in chung thuah Pathian hnênah lâwm thu ka hril fo thîn; engkimah,
thu sawi tinréngah leh hriatna tinréngah, amahah chuan 5
tihhausaka in awm thuah khân; chutiangin Krista thu *ka* hriattîr 6
chu nangmahniah tihngheha a awm kha; chutichuan, kan Lalpa 7
Isua Krista inlárna nghâkin, thilpék rêng réngah in hlawhtling lo lo
ve; *ani* chuan, kan Lalpa Isua Krista niah chuan sawisêlbova *in* 8
awm nân, a tâwp thlengin a tinghet bawk ang che u. Pathian, a 9
Fapa Isua Krista kan Lalpa páwl naa ko lüttu che u kha, a rinawm
a ni.

Tin, unaute u, in zain thu thuhmun in sawi a, in zînga inþhenna 10
rêng a awm lohna túrin, rilru hmunkhat leh ngaiantuahna
hmunkhata fel taka in inzawm tlat zâwkna túrin kan Lalpa Isua 11
Krista hmingin ka ngén a che u. Ka unaute u, in chungchâng thu
chu in zîngah inhnialnate a awm tih Kloii *chhiingte* chuan mi hrilh
a ni. Hei hi a ni ka tih chu, mi tinin, “Kei Paula páwl ka ni,” 12
“Kei zawng Apollova pawl *ka ni*,” “Kei zawng Kiphaa páwl
ka ni,” “Kei zawng Krista páwl *ka ni*,” in tih lilawm hi.

Krista chu þenin a awm em ni? Paula in aia khenbehin a awm 13
em ni? A nih loh leh, Paula hminga baptis-in in awm em ni?
Krispa leh Gaia lo chu in zînga mi tumah ka baptis loh che u 14
avângin Pathian hnênah lâwm thu ka sawi thîn a ni; chutilochuan 15
miin keima hminga baptis in ni tih an sawi dah ang e. Stephana
chhûngte erawh chu ka baptis bawk a; chûng lo chu mi dang ka 16
baptis emaw ka hre lo.

Krista chuan baptis túrin mi tîr si lo, Chanchin Tha hril túrin 17
mi tîr zâwk a ni; thu finga *hril* lovin, chutilochuan Krista kraws

chu engmah lovah an chantîr dah ang e. Kraws thu chu boral 18
mêkte tân chuan âtna a ni si a; keini chhandam mêkte tân erawh
chuan Pathian thiltihtheihna a ni zâwk e.

“ Mi fing finna chu ka tiboral ang a, 19

Remhre remhriatna chu ka pahi thla ang,”

tih ziak a ni si a.

Mi fing chu khawiahnge? Lehkhaziaktu chu khawiahnge? 20
He khawvèla hnialtu chu khawiahnge? Pathianin khawvèl finna
hi âtthlâk a ni tih a hriattîr lo vem ni? Pathian finnaah chuan,
khawvèlin finna hmanga Pathian an hriat *theih* loh hnuin, thu 21
hril âtthlâk hmanga a ringtute chhandam chu Pathianin tha
a ti hle si a. Judate chuan chhinchhiahnate an phût tñhia, Grikte 22
chuan finna an zawng bawk tñhia; keini erawh chuan Krista 23
khenbeh thu kan hril tñhia a nih li; *chu chu* Judate tân chuan
tlñkna, Jentailte tân âtna a ni a; nimahsela Judate pawh ni sela, 24
Grikte pawh ni sela, kohte tân zawng Krista, Pathian thiltihtheihna
leh Pathian finna chu a ni. Pathian âtna chu mihring aiin a fing 25
zâwk a, Pathian chak lohna pawh chu mihring aiin a chak zâwk
bawk si a. Unaute u, a kohna che u hi ngaihtuah teh u, tisa lama 26
mi fing tam tak te, mi chak tam tak te, mi tha tam tak te *koh an nih*
lohzia hi; nimahsela, Pathianin khawvèl thil ate chu a thlang 27
zâwk a, mi fingte chu a tihmualpho theihna tûrin; tin, Pathianin
khawvèl thil chak lote chu a thlang a, thil chakte chu a tihmualpho
theihna tûrin; tin, khawvèl thil chhia leh thil hmusitawmte, thil 28
awm lote nén lam Pathianin a thlang a, thil awmte chu engmah
lova a siam theihna tûrin; chutichuan, Pathian hmaah mi tumah
an inchhuang thei lo vang. Nangni erawh chu ama zârah Krista 29
Isuaah chuan in awm a ni; *ani* chu Pathian hnén ata kan tân 30
finnaah siam a ni, felnaah te, thianghlimnaah te, tlannaah te nén;
chutichuan, an ziak ang khân, “ A chhuang apiangin Lalpa 31
chhuang rawh se.”

2 Tin, unaute u, kei zawng Pathian thurûk hrilh che uin in 1
hnêna ka lo kal lai khân, thu sawi ropui leh finna *ropui* nêna 2
lo kal ka ni lo. Isua Krista, amah ngei khenbeha a awm *thu* 3
chauh lo chu in zîngah engmah rêng hriat ka tum loh kha. Tin, 4
chak lo leh hlauvin, nasa taka khûr chungin in zîngah ka awm a.
Tin, in rinna chu mihring finnaa innghat lovin, Pathian 5
thiltihtheihnaa *innghata* a awm theih zâwkna tûrin, ka tawngka
chhuak leh ka thu hrilte chu thu finka thlêmna thuin a ni lo va,
Thlarau leh thiltihtheihna hriattîrin a nih zâwk kha.

Amaherawhchu puitlingte zîngah chuan thu fing zawng kân 6
sawi tñhia, nimahsela he khawvèl thu fing hi a ni lo, he khawvèl
rorêltu boral tûrte *thu fing* hi a ni hek lo; Pathian thu fing thurûk
chu kan sawi zâwk tñhia a ni, *thu fing* inthup, kan ropuina tûra 7

Pathianin khawvél awm hmaa a ruat lâwk tawh chu. Chu chiu he 8
khawvél roréltute réng réng hian an hre lo; hria sela chuan ropuima
Lalpa chu an khéngbet lo yang.

“ Mita hruh *ngai* loh, benga hriat *ngai* loh, 9
Mihring rilrua lit *ngai* lo,
Pathianin a hmangaihtute tân
A buatsaih apiangte chu,”

tih ziak ang zâwk khân. Keini crawh chu *ching chu* Pathianin 10
Thlarauvin min briattir ta a ni; Thlarau chuan engkim a chhui
chhuak si thîn; a ni, Pathian thu ril pawh. Mihring *thute* chu 11
mihring rilru a chhûnga awm vék lo chuan, mihring zîngah
tuinne hria ang? Chutiang bawkin Pathian *thute* chu Pathian 12
Thlarau vék lo chuan tuman au hre lo. Chutichuan, athlâwna 13
Pathianin *thil* min pêk te chu kan hriat theihna tûrin, keini
zawngin khawvél thlarau ni lovin, Thlaran, Pathian hnêna mi chu,
kan hnuu zâwk a ni. Mihring finna zirtir thua *sawi* lovin, Thlarau 14
zirtir thua *sawi* zâwkin, Thlarau lam *thute* chu thlarau lam mite
hnêna hrilhsfahin, chûng *thil min pêk thute* pawh chu kan sawi thîn.
Khawvél mi chuan Pathian Thlarau lam *thilte* chu a lâwm thîn lo, 15
ani ngaih chuan âtthlâk a ni si a; Thlarauva hriat fiah a nih
avângin a hre thei lo réng réng bawk a ni. Thlarau mi erawh 16
chuan thil engkit a hre fiah thîn a, ani lah chu tuman an hre fiah
si lo. Tuinne Lalpa rilru hre tawha, amah chu zirtir thei ang?
Keini erawh chuan Krista rilru kan pu a ni.

3 Tin, unaute u, thlarau mite hnêna sawi angin in hnênah thu 1
ka sawi thei lo va, tisa mite hnêna sawi angin *ka sawi* zâwk
kha, Kristaa nausênte hnêna *sawi* ang maiin. Chaw ni lovin, 2
hnutein ka châwm che u kha, *chaw* in la ei theih loh avâng khân;
a ni, tûnah pawh in la *ei* thei ta lo fo a ni, tisa mi in la nih fo
avângin. In zîngah initsikna leh inhnialna a awm thîn avâng
hian tisa mi *la* niin mihring angin in *la* awm a ni lo vem ni? Mi 4
pakhatin, “ Paula páwl ka ni,” mi dangin, “ Kei zawng Apollova
páwl ka ni,” in tih chhûng zawng mihring in *la* ni lo vem ni?

Apollova chu engnge a nih le? Paula pawh chu engnge a nih? 5
Rawngbâwtu, nangmiahni rintfrtu che u *chauh* an ni asin, *chu* pawh
chu Lalpan a pêk ang ve ve chauh zélin a ni. Keiin ka phun 6
a, Apolovan tuiin a châwm a, nimahsela Pathianin a thantir a ni.
Chutichuan, a thantirtu Pathian chauh lo chu, a phuntu chu
engmah a ni lo va, tuia châwmtu pawh chu engmah a ni hek lo.
Tin, a phuntu leh tuia châwmtu chu pumkhat an ni, nimahsela 7
anmahní thawh rim ang zélin mahni lâwmman an hmu ve ve
ang. Keini zawng Pathian hna thawhpuit kan ni si a; nangni 9
Pathian thlawhhma chu in ni a, Pathian in sak chu *in ni bawk a*.
Pathian khawngaihna mi pêk ang zélin in sa hotu ber fing tak 10

angin keiin lungphûni ka reni a, mi dangin a chungah in an sa a. Nimahsela mi tiu a chunga an sakzia tûrah chuan simkhur theuh rawh se. *Lungphûm* rem tawh sa lo chu lungphûni dang tuman 11 an rem thei tawh si lo va, chu *lungphûm* chu Isua Krista chu a ni. Tin, lungphûm chungah chuan tupawhin rangkachakin *emaw*, 12 tangkain *emaw*, lung man tamin *emaw*, thingin *emaw*, hnimin *emaw*, buhpâwlin *emaw* in sa sela, mi tin hnathawh chu a lang tawh ang. Ni chuan a tilang dâwn si a, meia a inlär dâwn avângin; mei ngei 13 chuanin mi tin hnathawh chu eng ang nge a nih a fiah tawh ang. Tu hnathawh pawh a chunga a sak chu a awin reng chuan, chu 14 nui chuan lâwmnian a hmu ang. Tu hnathawh pawh a kan chuan, 15 chu mi chuan a chán ang; amah tak tak erawh chu chhandamin a awm ang, ainaherawhchu meia *kal* tlang ang *maiin*.

Pathian in in nih leh Pathian Thlarau nangmahniah a awm 16 reng tih in hre lo vem ni? Tupawhin Pathian in chu a tikhawloh 17 chuan chu nui chu Pathianin a tikhawlo vang; Pathian *in* chu a thianghlim si a, chu *in* chu nangmahni in ni e.

Tuman mahni intihder suh se. In zingah tupawh he 18 khawvélah hian fинга a inngaih chuan, a lo fin theihua tûrin mi áah lo chang rawh se. He khawvél finna hi Pathian ngaihin átna 19 a ni si a. "Ani chuan mi fингте chu annualni fin vervéknain a áwk thîn," tih ziak a ni si a; "Lalpa chuan nui fингте 20 ngaihtuahnate chu athlâwn a ni tih a hria," tih ziak a ni lehbawk a.

Chuvângin tuman mihringte chhiuang suh se. Engkim hi in $\frac{21}{2}$ ta a ni vek si a; Paula emaw, Apollova emaw, Kiphaa emaw, khawvél emaw, nunna emaw, thihua emaw, thil awm sa emaw, thil lo la awm tûr emaw; a zavaiin in ta vek a ni; nangni pawh Krista ta in ni a; Krista pawh chu Pathian ta a ni. 23

4 Keiniho hi Krista rawngbâwtuah leh Pathian thurûk 1 enkawltuah miin niin ngai rawh se. Hetah lian enkawltu 2 chu mi rinawm nih a ngai bawk a ni. Nimahsela nanguin mi 3 fiahna leh miliring ngailituahnain mi fiahna chu ka tân thil té 4 tak té a ni; mahni pawh ka infiah *ngai* hek lo. Engmah indemna 5 ka inhre si lo va; niyahsela, chu chuanin thiam mi chantîr chuang lo; mi fiahtu chu Lalpa a ni zâwk. Clutichuan, a hun hma hian engmah fiah suh u, Lalpa lo kal hma loli zawng; ani chuan thima thil thuhrûkte chu êngah a rawn la elihuak ang a, thinlunga tumte pawh chu a tilang bawk ang; chu mi hunah chuan mi tinin Pathian lakah chuan mahni *chan tâwkah* fak an hlawh theuh tawh ang.

Tin, unaute u, thu ziakte chu in khûm lohna tûrin, keimahniah 6 hian in zir theih nân, chung thute chu in thatna tûrin kei leh Apollova ka inbel a ni, in zingah tuman pakhat chhiuangin pakhat 7 in uan khum loli nân. Nang tuinnge tilêm chuang che? I dawn

loh chu engnge i neih ni? I dawn a nih si chuan engatinge dawn
 ni lo anga i uanpui ni? Tûn apangin in tlai ta a, tûn apangin in 8
 haus a ta a, kan tel lovin ro in rôl ta a nih hi le; a ni, ro rôl tak tak
 ula chu ka duh a ni, keini pawhin nangmahni nêna ro kan rôl
 theih nân. Pathianin keini tirhkohte hi thi tûra ruat sa angin a 9
 hnuhnûng berah min târ chhuakah ka ngai a ni; khawvélte leh
 vântirhkohte leh mihringte mithmuha ennawma siamin kan awm
 hi. Keini zawng Krista avângin mi â kan ni a, nangni erawh 10
 chu Kristaah chuan mi fing in ni zâwk e; keini zawng kan chak
 lo va, nangni erawh chu in chak e; nangni zawng mi chawimawiñ
 in awm a, keini erawh chu mi hmusitin kan awm zâwk a ni. Tûn 11
 thleng pawh hian kan riltâmin kan tuihâl a, silhfén kan khawp
 lo va, mi kut thak hnawihna kan ni a, awmna bulbâl kan nei lo va;
 mahni kuta thawkin kan rim hle a; min min hauvin mal kan 12
 sâwm sak thîn a; min min tihdudahin kan tuar hrâm thîn a;
 min min hêkin kan thlêm thîn a; tûn thleng pawh hian khawvél 13
 hnâwmhnawk, thil zawng zawng bawlhhlawh angin min min
 siam a ni.

In zahna tûrin hêng thu hi ka ziak lo va, ka fa duh takte anga 14
 zilh tûr che uin ka ziak zâwk a ni. Kristaah chuan zirtîrtu sîngkhat 15
 nei mah ula, pa zawng tam tak in nei si lo a ni; keiin Krista Isuaah
 chuan Chanchin Thain ka hring che u a nih kha. Chutichuan, 16
 mi zir tûrin ka ngên a che u. Chu mi avâng chuan Timothea, 17
 Lalpaa ka fa duh tak leh rinawm chu in hnênah ka rawn tîr a
 ni; ani chuan Kristaa ka awm dân, ram tina kohhranho pâwl tina
 ka zirtîr thîn ang hi, a hriattîr leh ang che u.

Tin, kei in hnêna lo kal tawh lo tûr ang maiin thenkhat in 18
 uang a ni. Nimahsela, Lalpain rem a tih chuan, rei lo tê chinah 19
 in hnênah ka lo kal ang; chutichuan mi uangte thu chu ni lovin,
 an thiltihtheihna chu ka hre zâwk tawh ang. Pathian ram chu 20
 thuah a awm lo va, thiltihtheihnaah a awm zâwk a ni. Engnge
 in duh zâwk? vuakfung nêñ nge in hnênah ka lo kal ang 21
 a, hmangaihna leh thuhnuairawlh rilru puin?

5 In zîngah inngaih a awm tih thu a thang vêl chiam a ni; 1
 chutiang inngaih chu Jentalte zîngah pawh awm ngai hlei
 lo, in zînga mi pakhatin a pa nupui a neih kha. Tin, chu thil titu 2
 chu in zîng ata hnawh chhuah nâna lungngaih tâk aruangin in uang
 zâwk si a.

Keimah ngei hi, taksain ka tel lo na a, thlarauvah erawh chuan
 ka tel a, thil chuti kau titu chu tûnah pawh Lalpa Isua lumiugin in 3
 zînga tel ang takin ka ngaihtuah zo tawh; nangni Ich ka thlarau chu
 kan Lalpa Isua thiltihtheihnaa inkhâwmin, mi chutiang chu, a 4
 thlarau Lalpa niah chuan chhândaniñ a awm theih nân o tisa
 tiboral tûrin, Setana pe ila ka ti a ni. 5

In uan chhan hi a tha lo ve. Dawidim tlêm tein chhang 6
 hlâwm chu apumin a fan chhuak thîn tih in hre lo vem ni?
 Dawidim tel lo in ni ang hawkîn chhang hlâwm thar in lo nih 7
 theih nân dawidim hlui chu thianfai rawh u. Kan Kallhén
 Kûtna tûr pawh an talh tawh si a, Krista ngei chu; chuvângin, i 8
 kût ang u, dawidim hluia kít lovin, nunchhiat leh sualna dawidima
 kít hek lovin, takna Ich dikna chhang dawidim telh lohvin i kût
 zâwk ang u.

Ka lehkha thawnah khân, inngaihhmangte páwl lo tûrin in 9
 hnênah ka ziak kha; he khawvâla inngaihhmangte emaw, duhám 10
 leh hléprute emaw, milem betute emaw li zawng páwl hauh loh
 tûr ti ka ni lo ve; chutiang ni sela chuan khawvél ata kal chhuak ngei 11
 tûr in ni dâwn si a. Tûnah erawh chuan, tupawh, Unau hnaing
 pu siin, inngaihhmang mi emaw, mi duhám emaw, milem be mi 12
 emaw, hauhmang mi emaw, zu ruilhmang mi emaw, hlépru mi
 emaw ni sela, páwl lo tûrin in hnênah ka ziak a ni; mi chutiang
 hnênah chuan ei pawh ei lo tûrin. Pawn lama mite chu kein ka 13
 ngaihtuahna engnge awm? Nangnin chhung lama mite in
 ngaihtuahin, pawn lama mite erawh chu Pathianin a ngaihtuah
 thîn a ni lâwm ni? Chu mi sual chu in zîng ata hnawt chhuak
 rawh u.

6 In zîngah tupawhin mi dang chungah thupawi nei ula, mi 1
 thianghlimte hmaa thlen lovin, mi fel lote hmaah in thlen 2
 ngam dâwn em ni? A nih leh, mi thianghlimte chuan khawvél 2
 an ngaihtuah dâwn tih in hre lo em ni le? Tin, khawvél n.ah hi in
 ngaihtuaha a awm dâwn chuan, thil té berte pawh chu ngaihtuah 3
 tlâk lo em ni in nih le? Tûn dam chhûng khawsak thute chu sawi
 loh, vântirkohkte lam pawh kan ngaihtuah dâwn tih in hre lo vem 4
 ni? Chutichuan, tûn dam chhûng khawsak thute ngaihtuah tûr in
 neihin kohhranho zînga mi hmusitavmte chu in ngaihtualtir thîn 5
 em ni? In zahna tûrin ka sawi a ni. A unaute kára thu titlu thei
 mi fing pakhat tal in zîngah in hmu thei lo a ni ang maw, unauvin 6
 a unau rorêlnaa a thlen zâwk thîn? ring lote hmaah a ni nghâl si. 7
 A ni, hei hi in fel zâwk zén lohna pakhat chu a ni pang mai,
 thupawi in neih tawn thîn hi. Engatinge dik lo tako tihna chu in
 tuar zâwk loh? Engatinge tihdâwnna chu in tuar zâwk loh? A ni, 8
 nangmahni ngeiin in unaute chungah pawh in tidik lo va, in
 tidâwng zâwk thîn.

A nih leh, mi fel lote chuan Pathian ram an luah lo vang tih 9
 in hre lo em ni le? Bumin awm suh u; inngaihhmangte emaw,
 milem betute emaw, uirête emaw, mi hurte emaw, mawngkawhurte
 emaw, rûkhmangte emaw, mi duhámte emaw, zu ruilhmangte 10
 emaw, mi hauhmangte emaw, hléprute emawin Pathian ram an
 luah lo vang. Tin, nangni thienkhat chutiang mi in nih 11

thin kha; niñahsela, Lalpa Isua Krista hmingah leh kan Pathian Thilarauvah tlenfai in ni tawh a, tihtianghlim in ni tawh a, thiam chang in ui tawh.

Thil engkim *tih* ka tān a thiang a, nimahsela thil engkim *tih* 12 a ḥha *kher* lo; thil engkiñ *tih* ka tān a thiang a, nimahsela eng bawiah mah ka inphal lo. Ei túrte *chu* pum tān a *ni* a, pum 13 chu ei túrte tān a *ni*; nimahsela Pathianin a tiboral ve ve dāwn. Tin, taksa hi inngaih nān a *ni* lo va, Lalpa tān a ni zāwk e; Lalpa pawh chu taksa tān a *ni*. Tin, Pathianin Lalpa chu a kaitho va, 14 keini pawh a thiltihtheihnain min kaitho ve bawk ang. In taksa 15 chu Krista péngte a *ni* tih in hre lo vem *ni*? Krista péngte chu lāk sakin nawhchizuar péngahte ka siam dāwn em *ni* le? Hnai lo ve. 16 A nih leh, nawhchizuar zawn chū amah nēn pumkhat *an* *ni* tih in hre lo em *ni* le? “An pahnihin tisa pumkhat *an* lo *ni* tawh ang,” 17 a ti si a. Lalpa zawn erawh chu *amah nēn* thlarau pumkhat *an* *ni*. 18 Inngaih hi tlānsan rawh u. Mihring thil tihsual tinréng hi taksa 19 pawn lainah a *ni*; mi ngaihhmang erawh chuan ama taksa chungah thil a tisual a *ni*. A nih leh, in taksa chū, in chhunga awm Pathian hnēn aijanga in hmuh Thilarau Thianghlim in a *ni* tih in hre lo em *ni* le? Mahni ta pawh in *ni* lo va, inana lei in *ni* tawh asin; chuvāngin in taksaah chuan Pathian chawimawi rawh u. 20

7 Tin, in thil ziak thutc kha chu:—Mipa tān hmeichhe 1 khawih loh a ḥha a *ni*. Niñahsela, inngaihnate a awm *thin* 2 avāngin mipain nupui bik nei theuh sela, hmeichhia pawhin pasal bik nei theuh rawh se. Pasal chuan a nupui hnēnah a chan 3 tür tāwk chu pe rawh se; chuiang bawkin nupui pawhin a pasal hnēnah a *chan tür tāwk chu pe* bawk *rawh se*. Nupui chuan ama 4 taksa chungah thu a nei lo va, a pasal chuan *thu a nei* zāwk a *ni*; chuiang bawkin pasal pawhin aina taksa chungah thu a nei 5 lo va, a nupui chuan *thu a nei* zāwk a *ni*. Tawngtai tūra in inpek theihna tür leh, in inpawl leh theihna tūrin, rei lo té atāna rem in 6 tih ve ve chauh loh chuan a tua mah intidawng suh u, chutilochuan in insūn zawn loh avāngin Setanan a thlēni dah ang che u. 7 Niñahsela, he thu hi thu pe lamin ka sawi lo va, phal lam thuin ka sawi zāwk a *ni*. Niñahsela, ini zawn gawn keiñah ang tak hian awn vek sela ka duh a *ni*. Amaherawhchu mi tinin Pathian hnēn ata thilpék malini hnuihzáwng an nei theuh a *ni*, pakhatin 8 kawng dangin, pakhatin kawng dangin. Niñahsela léngtulte leh hineithaite hnēnah chuan *heti hian* ka ti a *ni*: Keimah ang tak hian awn sela an tān a ḥha ang. Insūn theihna an neih loh 9 erawh chuan innei rawh se; hur aiñ inneih chu a ḥha zāwk si.

Tin, innei sate hnēnah chuan thu ka pe (keiñna pēk erawh chu 10 ni lovin, Lalpa pēk a *ni* zāwk): Nupui chuan a pasal then suh se; a then vēk chuanin pasal nei tawh lovin awm law law rawh se, 11

a nih loh leh, a pasal nêñ vêk inrem leh rawh se; tin, pasal chuan a nupui ma suh se.

Mi dang hnênah erawh chuan Lalpa ni lovin keimahin ka sawi: 12 Unau tupawhin nupui ring lo mi nei sela, ani chuanin a hnêna awm reng a lungnih chuan ma suh se. Tin, hmeichhia pasal 13 ring lo mi nei chuanin, a pasalin a hnêna awm reng a lungnih chuan, then suh se. Pasal ring lo mi chu a nupui zârah 14 tihthianghlimin a awm a, nupui ring lo mi pawh chu a pasal zârah tihthianghlimin a awm bawk si a; chuti ni suh sela in fate chu an thianghlim lo vang; nimahsela an thianghlim reng e. Nimahsela, a ring lo zâwk chuan then sela, then mai rawh se, 15 chutiangah zawng unaupa emaw, farnu emaw hrén an ni tawh lo ve; Pathian erawh chuan remnaah min ko a ni. Aw nupui, i pasal 16 i chhandam dâwn leh dâwn loh engtinne i hriat ni? Aw pasal, i nupui i chhandam dâwn leh dâwn loh engtinne i hriat ni?

Engpawh ni sela, Lalpa chuan mi tin hnêna a sem pângngai 17 ang theuh leh, Pathianin mi tin a kohna pângngai ang theuhvah awm rawh se. Chutiangin kohhran páwl zawng zawngah ka ruat thin. Serhtan tawh hnu koh an awm em? Serhtan loh mi 18 lo ni suh se. Serhtan lova aum koh an awm em? Serhtantir suh se. Pathian thupékte pawm chauh loh chu serhtan hi engmah a 19 ni lo va, serhtan loh pawh hi engmah a ni hek lo. Mi tin kohva 20 an awm laia an chan pângngaih chuan awm reng theuh rawh se. Bawia i awm koh i ni em? Chu chu ngaihtuah duh suh, i chhuah 21 theih si erawh zawngin hmang zâwk rawh. Bawia awm Lalpaa 22 kohva chu Lalpa bawi chhuahfir a ni si a; chutiang bawkin bawi lova awm kohva chu Krista bawi a ni a. Mana lei in ni tawh; 23 mihringte bawiah lút suh .. Unaute u, mi tin kohva in awm laia 24 in chan pângngaih chuan Pathian hnênah awm reng rawh u.

Tin, nula thianghlim lam thuah zawng Lalpa thupék réng ka 25 nei lo va; nimahsela, rinawma awm túrin Lalpa hnêna ata khawngaihna hmu ka nih avângiñ ka ngaihtuahzia ka sawi ang. 26 Chutichuan tûn lai hrehawm avâng hian hei hi thain ka ring, mi a awm ngaia awm reng hi. Nupuiah phuar belhbawm i ni em? Phelhna zawng suh. Nupuiah phuar belhbawm loh i ni em? 27 Nupui zawng suh. Nimahsela, nupui i neih chuan thil i tisual lo 28 ve, nula thianghlim pawhin pasal a neih chuan thil a tisual hek lo. Amaherawhchu, chutiang mite chuan tisaah chuan hrehawm an tuar ang; nimahsela kei zawngin tuar lohtir che u ka duh a ni.

Amaherawhchu, unaute u, hei hi ka ti a ni: tûn achinah chuan 29 nupui neite chu nei lo anga an awm theihna túr leh, tapte chu tap lo anga an awm theihna túr leh, láwmite chu láwm lo anga an awm theihna túr leh, leitute chu nei lo anga an awm theihna túr leh, khawvel hmangtute chu hmang lutuk lova an awm theihna túrin hun

hi tihtawiin a awm a ni; he khawvél awm dán hi a boral mēk a nih hi.

Nimahsela, lungkhani nei lova in awm ka duh sak che u a ni. 32
 Nupui nei lo chuan Lalpa tihlawni theihnazia túr ngaihtuahin Lalpa lani thil chu a lungkhain thín. Nupui nei erawh chuan 33
 a nupui tihlawni theihnazia túr ngaihtuahin khawvél lam thil chu a lungkham záwk thín. Tin, pasal nei leh nula thianghlim chu 34
 an inang lo bawk a. Pasal nei lo chuan a taksa leh a thikarauyah chuan thianghlim takin a awm theihna túrin Lalpa lam thil chu a lungkham thín; pasal nei erawh chuan a pasal tihlawni theihnazia túr ngaihtuahin khawvél lam thil chu a lungkhain záwk thín. Chúng chu nangmahni thatna túrin ka sawi a ni; hruia ka hlin 35
 theihna túr che uin *ka sawi* lo va, awm dán māwi tawka in awm theihna túr leh, Lalpa rawng chu buai lova in bawl theihna túrin *ka sawi* záwk a ni.

Amaherawhichu, tupawhin a *fa* nula thianghlim a *lén reitir* 36
 kawngah tidik lova a inrin chuan, anii chu a vânglai a nih a, a tûl bawk si chuan, a tih duh chu ti rawh se; thil a tisual lo ve; neihtir rawh se. Nimahsela rilru nghet tak pua, tûl ti lova, ania duhzawng 37
 erawh chu hlen theia, a *fa* nula thianghlimi chu vawn reng a rilrua tum tlattu chuan a tîha záwk ang. Chutichuan, pasal neihtirtu 38
 chuan a tîha e, nimahsela, a neihtir lotu chuan a tîha lehzual a ni.

Nupui chu a pasal a dam chhung chuan phuar a ni; nimahsela, 39
 a pasal a thih tawh chuan a duh apiang a nei thei ang, amaherawhichu Lalpaa *awm mi a ni túr a ni*. Nimahsela, keia 40
 ngaih chuan, a awm ngaia a awm reng chuan a eng a thâwl záwk ang; kei pawhin Pathian Thlarau chu nei ve bawkin ka inring a ni.

8 Tin, mileinte laka inthawina thilte thu kha chu:—Kan 1
 zainhriatna kan nei theuh tih kan inhria. Hriatna zawngin *mi* a uantir thín a, hmangaihua erawh chuan *mi* a siamtha thín. Tupawhin thil engeinaw hriaa a inrin chuan, a hriat túr ang chu 2
 a la hre lo ve. Amaherawhichu, tupawhin Pathian a hinungaili 3
 chuan, chu mi ngei chu ama hriat a ni. Chutichuan, milemte 4
 laka inthawina thil ei kawngali zawng, khawvélah hian mileni réng
 réng chu engmah *an* nih lohzia leh, pakhat chauh lo chu Pathian 5
 dang réng réng *an* awm lolzia chu kan hria. Vânah emaw, 6
 leiah emaw, pathian hming pute awm mah sela, (chutiang pathian tam tak leh lalpa tam tak an awm si a) keini tâu erawh chuan
 Pathian pakhat chauh (Pa chu) a awm a, aina hnén atangin 7
 engkim a chhuak a, keini pawh ama tâna awm kan ni; Lalpa 8
 pakhat chauh (Isua Krista chu) a *awm* bawk a, amah avângin
 engkim a awm a, keini pawh amah avâng bawka awm kan ni.

Amaherawhchu, chu hriatna chu nii zawng zawngah a awni 7
 lo; chutichuan ḫhenkhatin, tún thlengin milem be ḫhang an nii
 avāngin, milem laka inthawina thil ang taka *ngaiñ* an ei ḫhin;
 tichuan, an chlia leh ḫha hriatna chu a chak loh avāngin a lo
 bawlhhlawh ḫhin. Nimahsela ei tür hian Pathian niit inin tluntir 8
 chuang lo vang; ei mah suh ila kan chhe chuang hek lo, ei mah
 ila kan ḫha chuang hek lo. Nimahsela, fimkhur rawh u, 9
 chutilochuan duh duha in tlat theilina hi engeinaw tiin mi chak
 lote tân tlükna a lo ni dah ang e. Nang, hriatna nei mi, tupawhin 10
 milem biakna ina chaw kila *an* limuh si che chuan, anni chu nii
 chak lo lo ni sela, *an* chlia leh ḫha hriatna chuan milem laka
 inthawina thil ei a lo ngani dâwn lâwm ni? Tichuan, i hriatna 11
 avāng chuan mi chak lo (unau a thih ai Kristan a tlüh saka chu),
 a boral *dawn* a ni. Unaute chunga chutiang thil in tihsual a, an 12
 chhia leh ḫha hriatna chu a chak loh nák alaia in hliam hlauh
 hian, Krista chungali thil tisual in ni. Chu mi avāng chuan ei 13
 tür hian ka unau a tiltlük chuan, ka unau ka tilthlik lohna türin
 kumkhuain sa réng rèng ka ei tawh lo vang.

9 Zalén ka ni lo vein ni? Tirhkoli ka ni lo vein ni? Kan 1
 Lalpa Isua ka hmu tawh lo vem ni? Nangniho chu Lalpaa 2
 ka linathawl in ni lo vein ni? Mi dangte tân tirhkoh ni mah suh
 ila, nangni tân tal zawng ka ni; Lalpaa ka tirhkoh nih 3
 chhinchhiahna chu nangmalini hi in ni asin. Mi chhualichhháltute
 ka chhânnna chu hei hi a ni. Ei leh in türin thu kan nei lo vem 4
 ni? Tirhkoh dangte leh Lalpa unaute leh Kiphaa ang khân nupui
 ring mi hruai vél türin thu kan nei lo vem ni? A nih loh leh, lina 5
 thawk lo türin kei leh Barnaban thu kan nei lo bîk em ni? Sipai
 tunge mahni inchâwma râl kâp ngai ni? Tuinnge, a rah ei si 6
 lovin, grép huan siam *ngai* ni? A nih loh leh, tuinnge, ran rual
 hnute ei si lovin, ran rual enkawl *ngai* ni?

Chûng thu chu mihring ang niaiñ ka sawi em ni? Dân thu 8
 pawhin chûng ngei chu a sawi bawk lo vem ni? Mosia Dân 9
Lehkhabuah chuan, “Sebâwngpain buh a chîl laiin a hmui phuar
 suh ang che,” tih ziak a ni si a. Pathianin sebâwngpa tân *mai*
 em ni a ngaihtuah sak ni? Keinahnî tâi chauh a sawi a ni lâwm 10
 ni? Ni e, keimalnî tân a ni an ziak ni; lei lettu chuan beisei neiin
 leh tür a ni a, buli vawtu pawh chuan chan neih ve beiseiin *vuak*
tür a ni si a.

Keinuin thlarau lam *thilté* chu in huéna kan tuh tawh chuan, 11
 in tisa lam *thilté* chu seng *mah* ila, *thil* hláwk tak em ni ang? Mi dang 12
 mahin in chunga thuneihna chu an chau chuan, keini hi *chang* tür
 kan ni lehzual lâwni ni? Nimahsela, chu thuneihna chu kan hniang
 lo; Krista Chanchin ḫha kau dál lolina türin engkim kau tuar
 hrâin hrâin zâwk a ni. Thil serli buatsaih veltute chuan Pathian 13

bílk ina mi thil an ei leh, maichám rawngbáwtute chuan mai-chám nén chanvo an nci tih in hre lo vem ni? Chutiang takin, 14 Lalpa chuan Chanchin Ṭha hriltute chu Chanchin Ṭha chu an ei hmuh nán a ruat a ni.

Nimahsela kei zawngin chung chu pakhat niah ka hmang lo a 15 ni; ka chunga chutianga in tih nán héng thu hi ka ziak a ni hek lo; tupawhin ka chhuan hi engmáh lova an siam ai chuan, thi mai ila ka tān a ṭha záwk si a. Chanchin Ṭha hril mah ila, chhuan 16 túr réng réng ka nei si lo, tih mákmawh ka chungah a innghat a ni si a; Chanchin Ṭha hril suh ila, ka chung a pik dáwn si a. Chu 17 chu mahni thu thuin ka tih chuan láwmman ka nei a ni; nimahsela, mahni thu thuin a nih si loh chuan Chanchin Ṭha enkawlna hna nii kawltir mai a ni ang. Ka láwinman chu engnge ni le? Chanchin 18 Ṭhaa ka thuneihna chu ka hman zawh loh nán, Chanchin Ṭha ka hrilhin, hlawh lova Chanchin Ṭha rawng ka báwl theih hi a ni.

Tuma bawi ni mah suh ila, mi tam lehzual ka lák luh theihna 19 túrin mi zawng zawng bawiah ka insiam ta. Tichuan, Judate 20 ka lák luh theihna túrin Judate hnénah Juda mi angin ka awm ḥthin; Dán hnuiaia awmte ka lák luh theihna túrin Dán hnuiaia awmte hnénah Dán hnuiaia awm angin *ka aewm ḥthin*, Dán hnuiaia awm si lovin; dán nei lote ka lák luh theihna túrin dán nei lote 21 hnénah dán nei lo angin *ka aewm ḥthin*, Pathian dán awi lo si lovin, Krista dán záwm siin. Chak lote ka lák luh theihna túrin chak 22 lote hnénah chak lo angin ka awm ḥthin; engemaw ti tala ḥthenkhatte tal ka chhandam theihna túrin mi zawng zawng hnénah engkim ka ni tawh. Chanchin Ṭha avángin engkim ka ti ḥthin, chan ka 23 neih ve theih nán.

Intlánsiakhote chu an zain an tlán a, nimahsela pakhat *chauhvin* 24 láwmman a hmu ḥthin tih in hre lo vem ni? In hmuh theih nán chutiang takin tlán rawh u. Tin, intíhsiaknaalte chuan a bei 25 ṭál ṭál apiang chu engkimah an insúm ḥthin a ni. Anni zawngin lałlukhum chhe thei hmu túrin an bei a, keini erawh chuan *lałlukhum* chhe thei lo *hmu túrin*. Chutichuan, chutiang takin *tlán* chhan 26 mumal hre lo lovin ka tlán ḥthin. Chutiang takin bawkin horuak ngawt hnek lovin ka sual ḥthin, ka taksa ka hnek vak vak a, bawiah 27 ka siam záwk ḥthin; chutilochuan mi dangte hnéná ka tlángapui hnu pawhin engemaw tiin keimahi ngei hi pañi tlákin ka awm dah ang e.

10 Unaute u, héng hi in hriat loh ka duh io vc, khatia kan 1 tláhtute zawng zawng chhúm hnuiaia an awm vek a, an 2 zaa tuifinriat pawh an kai vek a, an zaa chhúmah leh tuifinriatah 3 pawh Mosia bél túra baptis-a an awm vek a, an zaa tlilarau lam chaw hmunkhat pawh an ci theuh va, an zaa tlilarau lam in túr hmunkhat pawh an in theuh kha; anmahni zuitu tlilarau lam

lungpuia mi kha an in theuh si a; chu lungpui chu Krista a ni. Nimahsela, an zînga mi tam zâwk chungah chuan Pathian a lung-ni ta lo va; thlalérah khán tluhlumin an awin a.

Tin, chûng chu kan tân entîrna a ni, thil sual an châk ang bawk khân kan châk ve loh nân. An zînga ̄henkhat milem betu an ni ang khân milem betu ni suh u, “ Mipui chu ei leh in tûrin an thu hlawm a, infiam tûrin an tho leh a,” tih ziak ang khân. An zînga ̄henkhatin nula an ngai a, ni khatah sîngnih leh sâng-thumin an tlûkhulum phah ang khân, i inngai hek suh ang u. An zînga ̄henkhatin Lalpa an fiah a, rûla tihborala an awm phah ang khân, Lalpa chu i fiah hek suh ang u. An zînga ̄henkhat an phunnawi a, tiboraltu tihborala an awm phah ang khân, phunnawi hek suh u.

Tin, chûng chu entîrna tûrin an chungah a lo thleng a nih kha; keini, hun tâwp lo thlennate hi, min zilhna tûrin an ziak a ni bawk a. Chuvângin dinga inring chu fîmkhur rawh se, chutilochuan a tlu dah ang e. Mihring tuar theih ang chauh lo chu thlêmna rêng rêng in chungah a thleng ngai lo. Pathian zawng a rinawm a ni, ani chuan in tuar theihna tûrin thlêmna rualin tlân chhuahna kawng a siam nghâl zâwk ang.

Chuvângin ka duh takte u, milem biak hi tlânsan rawh u. Mi fingte hnêna sawi angin ka sawi a ni; ka thu sawi hi ngaihtuah rawh u.

Malsâwmna no mal kan sâwm sak ̄thin hi, Krista thisen ̄tâwmpuina a ni lo vem ni? Chhang kan phel ̄thin hi, Krista taksa ̄tâwmpuina a ni lo vem ni? Keini mi tam tak hi chhang tlang khat, taksa pumkhat, kan nih hi; kan zain chhang tlâng khata mi kan chang theuh si. Tisa lama Israelho chu en teh u; in-thawina sa eitute chuan maichâm chu an ̄tâwmpui lo vem ni? Engnge ni ka sawi le? Milem laka inthawina chu thil a ni tih leh, milem pawh chu thil a ni tih ka sawi em ni? Jentailte inthawina chu, Pathian lakah ni lovin, ramhuaiho lakah an inthawi ̄thin a ni tih ka sawi zâwk a ni; nangni zawngin ramhuaiho in ̄tâwmpui ka duh sak lo che u asin. Lalpa no leh ramhuai no in in kawp thei lo vang; Lalpa dawhkâna mi leh ramhuai dawhkâna mi in ei kawp thei hek lo vang. A nih loh leh, Lalpa chu thîk tûrin chawhthawh kan tum a ni maw? Amah aiin kan chak zâwk em ni?

Thil engkim tih a thiang a, nimahsela thil engkim tih a tha kher lo. Thil engkim tih a thiang a, nimahsela thil engkim tihin mi a siamtha lo. Tupawhin mahni ̄thatna tûr zawng lovin mi dang ̄thatna tûr zawng zâwk rawh se. Sadâwra an zawrh apiang chu chhia leh tha hriatna avânga enginah zâwt kher lovin ei mai

rawh u; lei leh a chhûnga mi zawng zawng hi Lalpa ta a ni si a. Ring lo mi zînga tuinemaw a sâwm che u a, kal in duh si chuan, 27 chhia leh tha hriatna avânga engmah zâwt kher lovin, an hlui che u apiang chu ei mai rawh u. Amaherawhchu tuinemaw, "Hei 28 hi inthawina a ni," tiin, a hrilh che u chuan, a hriattirtu che u avâng leh, chhia leh tha hriatna avângin ei suh u—nangma chhia 29 leh tha hriatna ka ti lo va, mi dang chhia leh tha hriatna chu a ni ka tih zâwk ni. Engahnge mi dang chhia leh tha hriatnain ka zalênnna a sawisêl ni? Lâwm taka ka chan chuan, a chunga lâwm thu ka 30 sawina chungah hian engahnge sawichhiat ka nih ni?

Chutichuan, in ei pawhin, in in pawhin, in tih apiangah pawh, 31 Pathian ropuina tûr hlîrin ti rawh u. Keiin mahni sâwtña zawng 32 lovin, chhandam an nih theihna tûrin mi tam tak sâwtña zawng zâwkin, mi zawng zawng engkima ka tihlâwm ang tak hian, Judeate tân pawh, Grikte tân pawh, Pathian kohhranho tân pawh an tlûk phahna tûr rêng rêng engmah ti suh u.

|| Mi zirtute ni rawh u, kei pawh Krista zirtu ka ni ang bawk 1 hian.

Tin, engkima mi hriat reng avâng leh, thurochhiah ka hrilh 2 che u ang taka in vawn tlat avângin ka fak a che u. Amaherawhchu, 3 mipa tawh phawt lu chu Krista a ni, hmeichhe lu chu mipa a ni, Krista lu chu Pathian a ni tih hi in hriat ka duh a ni. Mipa, 4 lukhum khum chunga ɣawngtai emaw, thu hril emaw apiangin, 5 an lu chu an timualpho a ni. Amaherawhchu, hmeichhia lukhum khum lova ɣawngtai emaw, thu hril emaw apiangin, an lu an 6 timualpho a ni; ziah kâwn nén thuhmun reng a ni si a. Hmeichhia 7 lukhum khum lova a awm si chuan mêt law law rawh se; amaherawhchu, hmeichhe tân lu meh emaw, ziah kâwn emaw a zahthlâk si chuan, lukhum khum zâwk rawh se. Mipa zawng 8 Pathian anpui leh ropuina a nih avângin lukhum khum tûr a ni lo rêng rêng si a; hmeichhia erawh chu mipa ropuina a ni. Mipa 9 hi hmeichhia aṭanga chhuak a ni lo va; hmeichhia erawh chu mipa 10 aṭanga chhuak a ni zâwk a. Mipa hi hmeichhe tâna siam a ni hek lo; hmeichhia erawh chu mipa tâna siam a ni zâwk. Chu 11 mi avâng chuan vântirhkohte avângin hmeichhiain mipa thuneih chhinchhiahna a khum tûr a ni. Nimahsela, Lalpaah chuan, hmeichhia 12 hi mipa lovin a awm thei lo va, mipa pawh hi hmeichhia loving a awm thei hek lo. Hmeichhia hi mipa aṭanga chhuak a ni 13 ang bawkin, mipa pawh hi hmeichhe laka piang a ni si a; amaherawhchu, engkim hi Pathian aṭanga chhuak vek a ni. Nangmahni 14 inngaiantuah rawh u, hmeichhiain lukhum khum lova Pathian hnêna ɣawngtai hi a mawi em ni? Mipa hian sam sei a neih 15 chuan, a tân a zahthlâk a ni tih in thinlung pianpui pawhin a hriattir lo che u em ni? Hmeichhia erawh chuan sam sei a neih

chuan a tān ropuina a ni zawk; a sam chu a khuhna túra pék a ni si a. Engpawh ni rawh se, tupawh hrial áwmín awm sela. 16 chutiang dán réng réng kan nei lo, Pathian kohhranho páwle pawhin *an nei* hek lo.

Amaherawhchu, he thu ka hrilh che uah hian ka fak *thai* lo a 17 che u, in ṭhat lehzaulna túr lani ni lovin, in chhiat lehzaulna túr lam záwka in inkháwm ṭhin aváng hian. A hmasa berin, koh- 18 hranhova in inkháwmin in zingah inthenna a awm ṭhin tih mi sawi ka hre si a; rin pawh ka ring deuh bawh a ni. In zinga a- 19 taktakte chu an lan theili nán, in zingah rin branna pawh a awm *bawh* túr réng a ni.

Chutichuan, in inkháwmin, Lalpa zanriah ei rual a ni lo, mi 20 tinin in eiin mahni zanriah in ei hmasa si ṭhin a; tichuan, mi 21 pakhat ril a ṭám a, mi pakhat a rui si a. Eng tizia nge? ei leh 22 inna túr in in nei lo vem ni? A nih loh leh, Pathian kohhranho in hmusitin, engmah nei lote chu in mualpho em ni? In huénah engnge ka sawi ták ang? Ka fak dáwn che u em ni? He mi *kauengah* hian ka fak *thei* lo a che u.

Ka thu hrilh chháwn che u kha Pathian buén ata ka hmuh 23 asin, khatia, Lalpa Isua chuan inantira a awm záma, chhang a lák a, láwm thu a sawi zawa a phel a. “Hei hi ka taksa in aia 24 pék túra chu a ni, mi hriat reng nán hei hi ti ṭhin rawh u,” a tih kha. Chutiang bawka, zanriah ei zawa no pawh chu a lák a, 25 “He no hi ka thisena thuthlung thar chu a ni, in in apiangin mi hriat reng nán hei hi ti ṭhin rawh u,” a tih kha.

Chu chhang chu in ei a, no chu in in apiangin, a lo kal *leh* hua 26 loh zawng Lalpa thihna chu in entir ṭhin a ni si a. Chuvángin, 27 tupawh *ei* tlák lova, chhang chu ci enuaw, Lalpa no in emaw apiang chu, Lalpa taksa leh thisen chungah thiam loh a chang ang. Chutichuan, mi mahni infiah chawp záwk rawh se, chutiangin chhang chu eiin no chu in rawh se. A ei leh a intu chuan 29 Lalpa taksa chu khún taka a ngaihtuah si loh chuan, mahni chunga rorélna túrin a eiin a in ṭhin a ni si a. Chuvángin, in zinga mi 30 tam tak in chak lovin in bawrhsáwm a ni, duai pawh in muhil lo ve. Amaherawhchu, khún takin malni inngaihtuah ṭhin 31 ila chuan rorél sakin kan awm ṭhin lo túr. Nimahsela, rorél 32 saka kan awm pawhin, khawvél néua thiám loh changa kan awm ve loh nán, Lalpa thununin kan awm ṭhin a ni.

Chuvángin, ka unaute u, ei túra in inkháwinin inngák hlawm 33 ṭhin rawh u. In inkháwm chu rorélna *in tuar* phah lohna túrin, 34 tupawhin a ril a ṭám chuan a in lamah ei rawh se. Tin, *thu* dang chu ka lo kal hun apiangah ka *rauen* tifel ang e.

12 Tin, unaute u, thlarau lam thilpék thute chu in hriat loh 1 ka duh lo ve. Jentailte in nih lai khán eng tizia pawha 2

an hruai ang che u apiang khâñ, khâñg uilem aw nei lote lamah khâñ hruai bovin in awin tih in hria e. Chuvângin, tuman 3 Pathian Thlarauva thu sawiin, "Isua chu âuchhe dawng a ni," an ti *ngai lo*: tui, tuman, Thlarau Thiangkhlimah chauh lo chuan, "Isua chu Lalpa a ni," an ti thei *ngai lo* tih ka hriattir a che u.

Tin, thilpek hrang hrang a awin a, Thlarau erawh chu 4 himunkhat a ni. Rawngbawl dän hrang hrang pawh a awm a, 5 nimahsela Lalpa chu hmunkhat a ni. Hnathawh dän hrang 6 hrang pawh a awm a, Pathian erawh chu hmunkhat a ni—mi zawng zawnga engkim thawknu chu.

Nimahsela sâwt thânnâ tûrin Thlarau hriattirna chu mi tin 7 hnêna pêk theuh a ni. Mi pakhat hnênah, Thlarauvah chuan, 8 finna thu pêk a ni a; mi dang hnênah, chu Thlarau vêk thu chuan, hriatna thu pêk a ni a; tin, mi dang hnênah, chu Thlarau vêkah 9 chuan, rimia pêk a ni a; mi dang hnênah, Thlarau hmunkhatah chuan, tihdaun *theihna thilpêkte pêk a ni a*; mi dang hnênah thilmak 10 tiltheihnaté pêk a ni a; mi dang hnênah thu hrith *theihna pêk a ni a*; mi dang hnênah thilarauté hriat dik *theihna pêk a ni a*; tin, mi dang hnênah 11 tawng chi *hrang hranga* thu sawi theihnaté pêk a ni a; mi dang hnênah tawng *hriat lohte hrilhsiah theihna pêk a ni si a*; nimahsela, chung zawng zawng chu, Thlarau hmunkhat vêk chuan, ini tin hnênah a duh ang zêla sein theuhvin a thawk thîn.

Taksa hi pumkhat a ni a, pêng tam tak a nei a, taksa pêngte 12 zawng zawug chu, tam *mah sela*, taksa pumkhat a ni si a; Krista chu chutiang bawk chu a ni. Kan zain, Judeate emaw, Grikte 13 emaw, bawi emaw, bawi lo emaw, taksa pumkhata *awm tûrin* Thlarau pakhat *chauhvah* baptis-in kan awm theuh si a, Thlarau pakhat *chauh* min intir theuh bawk a.

Taksa hi pêng khat *chauh* a ni si lo va, *pêng* tam tak a ni zâwk. 14 Kephah hian, "Kut ka nih lohi avângin taksaa tel ka ni lo ve," 15 ti sela, chu mi avâng chuan taksaa tel lo a ni chuang lo ve. Tin, 16 beng hian, "Mit ka nih lohi avângin taksaa tel ka ni lo ve," ti sela, chu mi avâng chuan taksaa tel lo a ni chuang lo ve. Taksa 17 pum pui hi nit ni vek sela, *ni* hriatna chu khawiahnge a awm ang? A pum puiin *ni* hriatna ni vek sela, rim hriatna chu khawiahnge a awin ang? Nimahsela Pathianiu pêng *tinréngte* hi taksaah 18 hian a duhna apiangah a awmtir theuh tawh a ni. Chutichuan, chung zawng zawng chu pêng khat *chauh* ni sela, taksa hi khawiahnge a awni ang? Amaherawhchu pêng tam tak an ni zâwk a, 20 nimahsela taksa pumkhat *chauh* a ni si a.

Tin, mit hian kut hnênah, "Engah mah ka duh lo va che," 21 a ti thei lo; lu pawh hian kephahte hnênah, "Engah mah ka duh lo va che u," a ti thei bawk hek lo. A ni, chutih ahnêkin, taksa 22 pêng chak âwm lo zâwka langte hi an pawimawh zâwk êm êm

a ni; tichuan, taksa pêng chawimawi tlâk loh zâwka kan ruat 23
 thinte hi, chûng ngei chu kan chawimawi nasa zâwk thîn; chu-
 tichuan, kan pêng mawi lote hian mawina nasa zâwk an hmu
 thîn; kan pêng mawite erawh hi chuan *chutianga tih* an ngai lo.
 Taksah hian inthenna rêng rêng awm lova, a pêngte hian inang $\frac{2}{5}$
 taka an inbuapui tawn theuh zâwkna tûrin, Pathianin, *mawina*
 nei lo pêng chu chawimawi nasa zâwkin, taksa hi a remkhâwm
 a ni zâwk. Chutichuan, pêng khatin a tuar chuan, pêng zawng 26
 zawngin an tuarpui thîn, pêng khat chawimawiin a awm chuan,
 pêng zawng zawngin an lâwmpui thîn.

Chutichuan, nangniho hi Krista taksa chu in ni a, a pêngte 27
 in ni theuh bawk a. Tin, Pathianin thenkhat chui kohhranho 28
 zingah a dah a—a pakhatnaah chuan tirhkohte, a pahnihnaah
 chuan thuhrlitute, a pathumnaah chuan zirtirtute *a dah a*; chu
 mi hnuah chuan thilmak tihte *a awm a*; chu mi hnuah chuan
 titdam *theihna thilpêkte*, tanpui *theihna thilpêkte*, rorêl *thiamna*
thilpêkte, tawng chi hrang hranga *chu sawi theihna thilpêkte* *chu a awm*
leh a. An zain tirhkoh an ni vek em ni? an zain thuhrlitu an ni 29
 vek em ni? an zain zirtirtu an ni vek em ni? an zain thilmak 30
 titu an ni vek em ni? an zain tawng *hriat lohtein* thu an sawi vek em
 ni? an zain thu an hrifiah vek em ni? Thilpêk ropui berte chu 31
 châk hle zâwk rawh u.

Tin, kawng tha lehzual ka entir dâwn a che u.

13 Mihring tawngte leh vântirhkoh tawngtein thu sawi mah 1
 ila, hmangaihna ka neih si loh chuan, dâr ri mai mai emaw, 2
 dâr benthek ri mai mai emaw ka lo ni *ang*. Tin, thu hrilh theihna 2
 neii, thurûk zawng zawng leh hriatna zawng zawng hre vek 3
 mah ila, tlâng sawn theihna khawp hial rinna famkim nei mah
 ila, hmangaihna ka neih si loh chuan engmah ka ni lo *vang*. Tin, 3
mi retheile châwm nân ka sum zawng zawng pe vek mah ila, ka taksa
 pawh kâng tûrin inpe mah ila, hmangaihna ka neih si loh chuan
 ka tân engmah a sâwt lo *vang*.

Hmangaihnain a dawhthei a, ngil a nei *bawk* thîn; hmangaihnain 4
 a itsik lo va; hmangaihna a infak lo va, a uang lo va, a 5
 che mawi lo lo va, mahni hma a sial lo va, a thinur duh lo va, 6
 sual lamah a ngaihtuah lo va; fel lohnaah a lâwm lo va, thutak 6
 erawh chu a lâwmpui thîn a; engkim a tuar hrâm hrâm a, engkim 7
 a ring a, engkim a beisei a, engkim a tuar chhuak thîn.

Hmangaihna hi engtikah mah a reh lo *vang*; amaherawhchu, 8
 thu hrilhate hi *awm* mah sela tihbân a la ni ang a, tawng *hriat* 9
lohte hi *awm* mah sela a la bâng ang a, hriatna hi *awm* mah sela
 tihbân a la ni ang. A kim lovin kan hria a, a kim lovin thu kan
 hril bawk thîn a ni. A famkim a lo thlen hunah erawh chuan a 10
 kim lo hi tihbân a ni tawh ang. Ka naupan laiin naupang *tawngin* 11

ka ṭawng a, naupang *hriat* ka hria a, naupang *ngaihtuahin* ka ngaihtuah ḫhin; tūna ka lo puitlin hnu hian naupang *tih dān chu* ka bān tawh. Tūnah zawng dārthlalangah kan hmu riai 12 ruai a ni, chutih hunah erawh chuan inhmatawnin *a ni tawh ang*: tūnah zawng a kim lovin ka hria, chutih hunah erawh chuan mi hriat kim ḫin ang hian ka hre kim tawh ang.

Chutichuan, hēng pathum, rinna te, beiseina te, hmangaihna te 13 hi a awm reng *ang*; tin, hēṅgahte hian a ropui ber chu hmangaihna hi a ni.

14 Hmangaihna hi ûm zēl ula, thlarau lam thilpēkte pawh 1
châk cheu rawh u, amaherawhchu thu in hrilh theihna 2
tûr lek phei chu châk bîk rawh u. Ṭawng *hriat lohva* thu sawi 3
chuan mihring hnêna sawi ni lovin, Pathian hnêna sawi a ni zâwk si a, tuman *a thu sawi chu* an hre si lo; nimahsela, thlarauvah chuan 4
thurûk a sawi a ni. Thu hriltu erawh chuan mihring hnênah 5
siamthatna *thu te*, fuihna *thu te*, thlamuanna *thu te* a sawi zâwk ḫin. Ṭawng *hriat lohva* thu sawi chuan mahni *chauh* a insiamtha 6
thîn, thu hriltu erawh chuan kohhranho a siamtha zâwk ḫin. Tin, in zain Ṭawng *hriat lohtea* thu in sawi ka duh sak che u a, 7
nimahsela thu in hrilh *ka duh sak lehzual che u a ni*; kohhranhovin 8
insiamthatna an hmuh theihna tûrin a hrilhfiah *leh nghâl* loh 9
chuan, thu hriltu chu ṭawng *hriat lohtea* thu sawitu ai chuan a 10
ropui zâwk rēng rēng a ni.

Tūnah, unaute u, ṭawng *hriat lohtea* thu sawiin in hnênah 11
lo kal ang ila, hriattîrna lam emaw, hriatna lam emaw, thu hrilna 12
lam emaw, zirtîrna lam emaw in hnêna ka sawi si loh chuan, 13
engnge ka tihsâwtña che u awm ang? Thil nung lo ri theite pawh, 14
phênglâwng emaw, ṭingtang emaw hi, mumal neia a rîk loh 15
chuan eng *hla* nge an tuma an kaih, engtinne a hriat theih ang?
Tawtawrâwt hi mumal nei lova a rîk chuan tunge râl kâp tûrin
inbuatsah ang? Chutiang bawkin nangni *pawhin* lei hian ṭawng
hriat awla in sawi loh chuan, eng thu nge *in* sawi engtinne a hriat
theih ang? boruaka ṭawng *mai* in ni ang asin. Khawvêlah hian
ṭawng chi hrang tam tak a awm a ni ang e, nimahsela awmze
nei lo rēng rēng a awm si lo. A ṭawng awmzia *erawh chu* ka hriat
si loh chuan kei hi a sawitu tân awze mi ka ni ang a; a sawitu
pawh chu ka tân awze mi a ni bawk ang.

Chutichuan, nangni *pawhin* thlarau lam *thilpêkte* chunga 12
thahnem in ngaih avâng hian kohlrano siamthatna tûra in ngah
theih nân zawng rawh u.

Chuvângin ṭawng *hriat lohva* thu sawi chuan a hrilhfiah theih 13
nân ṭawngtai rawh se. Ṭawng *hriat lohva* ka ṭawngtai chuan, 14
ka thlarau zawngin a ṭawngtai ngei a, ka hriatna erawh chu a
hlâwk chuang lo. Engtinne ni ta ang le? Thlarauvin ka ṭawngtai 15

ang a, hriattheihna pawhin ka Ქawngtai bawk ang; thlarauvin lla
ka sa ang a, hriattheihna pawhin ka sa bawk ang. Chutilochuan, 16
thlarauvin mal sāwm sak *mah* la, la hrc lote awmnaa awm chuan i
lāwm thu sawiah chuan engtinngc “Amen,” a tih theih ang, i
thu sawi chu hre *thei* lo puiin? Nang zawngin lāwin thu i sawi 17
tha zet tak a, mi dang erawh chu a siamtha chuang si lo. Nang-
mahni zawng zawng aiin Ქawng *hriat lohtea* thu ka sawi hnem 18
zāwk avāngin Pathian hnēnah lāwm thu ka sawi a, nimahsela,
kohhranho inkhāwmnaah chuan Ქawng *hriat lohva* thu singkhat
sawi aiin, mi dangte ka zirtir theih nân ka hriattheihnaain thu
panga *chauh* sawi ka duh zāwk a ni.

Unaute u, rilru lamah naupang suh u; amaherawhchu, sual 20
kawngah zawng nausén ula, rilru lamah erawh chuan puitling
rawh u. Dán Lehkhahuah chuan, “Awze mite kain leh, ram 21
danga mite hmuiin, hêng mite hnénah hian thu ka sawi ang a;
chuti pawhin mi ngaithla chuang lo vang,’ Lalpan a ti,” tih ziak
a ni. Chuvângin ławng *hriat lohte* hi ringte tân chhinchhiahna a ni lo 22
va, ring lote tân a ni záwk; thu hril erawh hi chu ring lote tân chhinchhiahna a ni lo va, ringte tân a ni záwk. Chuvângin, kohhranho 23
zawng zawng in inkhâwmin, in zaa ławng *hriat lohtea* thu
in sawi chuan, la hre lote emaw, ring lote emaw lo lût sela,
â an ti dâwn lo che u em ni? In zaa thu in hrilh erawh chuan, 24
ring lo emaw, la hre lo emaw lo lût sela, a thiam lohzia in zaa
tihlan a ni tawh *ang* a, in zaa chhuahchhalh a ni tawh *ang*; a
thinlunga thurûkte chu tihlanin a awm tawh *ang*; chutichuan 25
bawkkhupin Pathian chibai a bûk *ang* a, Pathian in zîngah a
awm tak zet tih a puang *ang*.

Unaute u, engtinnge ni ta ang le? In rawn inkhâwmin, fakna 26
hla emaw, thu zirtîr emaw, hriattîrna thu emaw, tawng *hriat loh*
emaw, hrilfiahna emaw in nei theuh thîn a. Engkim siamthatna
tûrin tih ni rawh se. Tupawhin tawng *hriat lohva* thu an sawi 27
chuan pahnihin emaw, a tam berin pathumin emaw *ni sela*,
inchhâwk zêlin *ni bawk rawh se*; tin, mi pakhatin hrilfiah rawh
se; hrilfiahtu an awm loh erawh chuan kohhranho *inkhâwmnaah* 28
chuan ngawi rengin awm sela, mahni leh Pathian hnênah sawi 29
rawh se. Thu hriltute pawhin, pahnihin emaw, pathumin emaw
sawi sela, mi dangte chuan ngun takin ngaihtuah rawh se.
Amaherawhchu, a kianga thu mi dang hnênah hriattîrna thu 30
pêkin a lo awm chuan, a hmasa chu ngawi mai rawh se. Mi 31
zawng zawngin an zir theihna tûr leh, mi zawng zawng thlamuanga
an awm theihna tûrin, in zain pakhat zêlin thu in hril thei si a.
Thu hriltute thlaraute chu thu hriltute thu thuin an awm a ni. 32
Pathian chu buaina *Pathian* a ni lo va, remna *Pathian* a ni zâwk 33
si a, mi thianghlim kohhranho páwl zawng zawnga *a aum ang hian*.

Kohhranho *inkháwmnaah* chuan hmeichheho chu ngawi rengin 34 awm rawh se; anni zawng an thu sawi phal a ni si lo; Dân *Lehkhabuin* a sawi ang bawk khân, thu zâwmin awm zâwk rawh se. Tin, engpawh zir an duh chuan in lamah mahni pasal 35 zâwt rawh se; kohhranho *inkháwmnaa* hmeichhe thu sawi hi a zahthlâk si a.

Pathian thu hi nangmahni laka chhuak a ni maw? A nih loh 36 leh, nangmahni hnêñ chauhvah a lo thleng a ni maw? Tupawh thu hriltuah emaw, thlarau miah emaw a inngaih chuan, in hnêna 37 thu ka ziak hi Lalpa thupék a ni tih lo hre rawh se. Nimahsela 38 tupawhin a hriat loh chuan, hre lovin awm mai rawh se.

Chutichuan, ka unaute u, thu hrilh hi châk hle ula, ćawng 39 hriat lohtea thu sawi pawh hi khap suh u; nimahsela engkim mawi 40 tak leh fel taka tih ni rawh se.

15 Tin, unaute u, Chanchin Tha ka hrilh che u kha ka hriattir 1
leh ang che u a; chu *Chanchin Tha* chu in lâwm a, chu miah 2
vêk chuan in ding a; ka thu hrilh che u kha in ring mai mai a nih 3
loh va, in pawm tlat a nih chuan, chu miah bawk chuan chhandam 4
mêkin in awm a ni. A hmasa berin, ka hmuh ve bawk chu ka 5
hrilh chhâwn che u kha; khatia, Krista chu Pathian Lehkha Thu 6
ang zêla kan sualte avânga a thih a, an phûm a, Pathian Lehkha 7
Thu ang zêla ni thum nia kaihthawha a awm a, Kiphaa hnêna a 8
lo inlár te kha; chu mi hnuah chuan sâwm leh pahnichté hnênah 9
a inlár leh a, chu mi hnuah chuan unan zanga aia tam hnênah 10
a inlár leh a, chu mi zînga mi tam zâwk chu tûn thlengin an la
dam cheu va, ћhenkhat erawh chu an muhil ta a; chu mi hnuah 11
chuan Jakoba hnênah a inlár *leh a*; chu mi hnuah chuan tirhkoh
zawng zawnge hnênah; tin, a tâwp berah chuan, a hun lova
piang ang, keima hnênah pawh a inlár a. Kei zawng tirhkoh
zînga tê ber, Pathian kohhranho ka tihduhdah avânga tirhkohva
vuah tlâk loh ka ni si a. Nimahsela, Pathian khawngaihna 12
avângin ka nih nih ka ni ta; tin, a khawngaihna mi pêk chu
athlâwnin a awm lo va; chutih ahnêkin, anmahni zawng zawng
aiin ka thawh rim zâwk kha; nimahsela keimahin ka *thawk* lo
va, Pathian khawngaihna ka hnêna awm khân *a thawk* zâwk a
ni. Engpawh ni sela, kei pawhin, anni pawhin, khati khân kan 13
hril ћhîn a, khati khân nangnin in ring bawk a.

Tin, Krista thu, mitthi zîng ata kaihthawhin a awm tih an 12
hrilh si chuan, eng tizia nge in zînga ћhenkhatin, "Mitthi 13
thawhlehna rêng rêng a awm lo," in tih ni? Mitthi thawhlehna
rêng rêng a awm si loh chuan, Krista pawh kha kaihthawhin a
awm lo vang; tin, Krista kha kaihthawhin a awm loh chuan, 14
kan thu hrilh hi engmah lo a ni ang a, in rin pawh engmah lo a
ni bawk ang. A ni, Krista a kaitho tih Pathian kan hriatpui 15

avâng khân, Pathian lam thuah hriatpuitu dawthei kan lo ni bawk ang—mitthite kaihthawha an awm loh chuan, amah pawh a kaitho lo vang chu. Mitthite kaihthawhin an awm si loh chuan, 16 Krista pawh kha kaihthawhin a awm lo vang; tin, Krista kha 17 kaihthawhin a awm loh chuan, in rin chu engmah lo a ni ang a, in sualnaah chuan in la awm fo a ni ang. Chuti a nili chuan, 18 Kristaa muhil tawhte kha an horal ta a ni ang. Tûn dam chhûng 19 chauhya Krista chunga beiseina kan neih chuan mi zawng zawn ga khawngaihthlák ber kan lo ni ang.

Nimahsela, Krista chu mittli zîng ata kaihthawhin a awm 20 tak zet a ni, muhilte thawh hmahruaitu a lo ni ta. Mihring 21 vânga thihna a lo awm avângin, mihring avâng vêkin mitthi thawhlehna a lo awm ta bawk a. Adamaah chuan mi zawng 22 zawng an thi ̄thin ang hian, Kristaaah chuan mi zawng zawng tihnnunin an awm bawk ang. Nimahsela, inahni hun theuh 23 zêlah; Krista chu thawh hmahruaitu a ni a; chu mi hnua a lo kal lehnaah chuan Krista tate chu. Chu mi hnuah chuan a tâwp 24 chu a lo la thleng ang; chu ini hnuaiah chuan, rorêlna zawng zawnge leh, thuneihna leh thiltihthleihna zawng zawnge a tihbo hnuah, Pathian hnênah, Pa hnêñ ngeiah chuan ram chu a pe ang; a 25 hmêlma zawng zawng a ke hnuiaia a dah hmia loh chuan ani chu lalah a awm tûr reng a ni si a. Hmêlma hnuhnung ber tihbova 26 awm tûr chu thihna li a ni. “Ani chuan a ke hnuiaiah engkim 27 a dah si a,” nimahsela, “A hnuiaiah engkim dahin a awm,” a tih hian, a hnuiaiah engkim dahtu chu a tel ve lo tih a lang reng a ni. Tin, a hnuiaiah engkim dahin a awm hun chuan, Fapa ngei pawh 28 chu a hnuiaiah engkim dahtu hnuiaiah chuan dahin a awm bawk ang, Pathian chu engkima engkim a nih theihna tûrin.

Chutiang a nih loh chuan, mitthi puala baptisma change 29 chu engtinne an tih ang? Mitthite chu kaihthawha an awm dâwn hauh loh chuan, eng atân nge anmalni puala baptisma an chan ̄thin le? Eng vângin nge keini pawh hi dârkár tina 30 hlauhthâwnawina kan awm ̄thin ni? Unaute u, Krista Isua kan 31 Lalpaa ka chhuanna che u chu chhâlin, “Ni tin ka thi ̄thin,” ka ti a ni. Mihring tih angin Ephesi khuaa sakawlhc kha sual ka 32 nih chuan, ka tân engnge sâwt ang? Mitthi kaihthawha an awm dâwen loh chuan i eiin i in ang u lmiang, naktukah kañ thi dâwn alâwm. Bumii awm suh u; “Thian sualte chuan nungchang tha 33 an tikhawlo ̄thin.” Fel takin harhi ula, thil tisual suh u: thenkhhat 34 chuan Pathian hriatna reng in neih loh hi; hei hi in lo zahna tûrin ka sawi a ni.

Nimahsela, tuinemaw, “Mitthite chu engtinne kaihthawhin an 35 awm dâwen? taksa eng ang puin nge an lo kal dâwen?” a ti a ni ang e.

Nang mi â, nangniali ngeiin i tuh ̄thin pawh hi, a thih zet loh 36

chuan tihnunin a awm hlei nêm; tin, i tuh ڻhin hi, a taksa la awm 37
 tûr chu i tuh lo va, a fang mai *i tuh zâwk ڻhin*, buh *fang* emaw,
 chi dang *fang* emaw a ni thei e; nimahsela, Pathianin ama duh 38
 ang zêlin taksa a pe ڻhin, a fang tin hnênah mahni taksa theuh
 chu. Tisa zawng zawng hi tisa chi khat a ni lo va; mihring *tisa* 39
 a dang a, sa tisa a dang a, sava tisa a dang a, sangha *tisa* a dang
 a ni. Vân taksate a awm bawk a, lei taksate pawh; nimahsela 40
 vân *taksa* ropuina chu a dang a, lei *taksa* *ropuina* chu a dang a ni.
 Ni *ropuina* chu a dang a, thla *ropuina* chu a dang a, arsite *ropuina* 41
 chu a dang a; arsi leh arsi *pawh* *ropuinaah* chuan a inang si lo.

Mithi thawhlehna pawh hi chutiang bawk a ni. Ҫawihtheia 42
 tuhin a awm a; Ҫawihthei lova kaihthawhin a awm; chawimawi
 lohva tuhin a awm a, repui taka kaihthawhin a awm; chak lova 43
 tuhin a awm a, thiltihtheihna *neia* kaihthawhin a awm; mihring
 lam taksaa tuhin a awm a, thlarau lam taksaa kaihthawhin a 44
 awm. Mihring lam taksa a awm chuan, thlarau lam *taksa* pawh
 a awm ang. Chutiang bawkin, "Mihring hmasa ber Adama 45
 chu mi nung a lo ni," tih ziak a ni; Adama hnuhnûng zâwk chu
 nunna petu thlarau *a lo ni a*. Nimahsela, thlarau lam chu a awm 46
 hmasa lo va, mihring lam chu a awm *hmasa* zâwk; chu mi hnuah
 chuan thlarau lam chu *a awm a*. Mihring hmasa ber chu leia mi, 47
 leia siam a ni a; mihring palnihna chu vâna mi a ni. Leia siam 48
 mi ang kha, leia siam mite pawh hi an ni a; vâna mi ang kha,
 vâna mite pawh chu an ni. Tin, leia siam mi anna kha kan put 49
 angin, vâna mi anna chu kan pu bawk dâwn a ni.

Unaute u, "Tisa leh thisen hian Pathian ram chu a luah thei 50
 lo vang a; Ҫawihthei hian Ҫawihthei lo chu a luah hek lo *vang*," tih
 ka sawi a nih hi. Ngai teh u, thurûk ka hrilh *dâwn* che u hi: Kan 51
 zain kan muhil kher lo vang a, nimahsela kan zain tawtawráwt
 hnuhnûng ber *rik* hunah chuan, rei lo teah, mit khap kâr lovah, 52
 tihdanglamin kan awm vek tawh ang; tawtawráwt chu a ri dâwn
 si a, chutichuan, mitthite chu Ҫawihthei lova kaihthawhin an
 awm ang a, keini pawh tihdanglamin kan awm tawh ang. He 53
 Ҫawihthei hian Ҫawihtheih lohna a sin tûr a ni a, he thithei pawh
 hian thihtheih lohna a sin *baw*k tûr a ni. Chutichuan, he Ҫawihthei 54
 hian Ҫawihtheih lohua a sin a, he thithei hian thihtheih lohna
 a sin hunah, chu mi hun ngeiah chuan, "Hnephain thihna a lem
 zo ta," tih thu ziak hi a lo thleng ang.

Aw thihna, i hnephain chu khawiahnge a awm tâk? Aw thihna, 55
 i tûr chu khawiahnge a awm tâk? Thihna tûr chu sual a ni a; 56
 sual thiltihtheihna chu dân thu chu a ni. Nimahsela, kan Lalpa 57
 Isua Krista zâra hnephain min petu Pathian hnênah chuan lâwm
 thu awm rawh se. Chuvângin ka unau duh takte u, nghet takin, 58
 tihcêt rual lohvin, Lalpa hna ڦahnemngai taka thawk fovin awm

rawh u, in thawhrimna chu Lalpaah chuan athlâwn ngai lo tih in hre si a.

16 Tin, mi thianghlimte tâna thawhlâwm thu kha zawng, 1

Galatia rama kohhranho pâwl hnênahte thu ka pêk angin nangni pawhin lo ti ve rawh u. Ni sarih ni hmasa berah chuan mi tinin, malsâwmna in hmuu angzia zélin dah khâwl theuh ula; ka lo kal huna thawhlâwm khawn rêng rêng a awm loh nân. Tin, in khawngaih thilpêk chu Jerusalem khuua kalpui tûrin ka lo thlen hunin tupawh tha in tih apiang lekhkate kengin ka tîr ang. Tin, ka kal vena âwm a nih phei chuan, ka hnênah an kal ang. 4

Tin, Makedonia ram ka fan chhuah hnuah chuan in hnênah ka lo kal ang; Makedonia ram chu ka fang rêng rêng dâwn si a. Nangni hnênah erawh chuan ka châm reng a ni thei e, thlasik chhûng zawng pawh a ni mahna, khawiah pawh ka kalna tûr apiangah nangnin mi thlah theihna tûrin. Tûna kal pah maia hmuu che u ka duh lo va, Lalpan rem a tih chuan in hnênah rei deuh châm ka beisei si a. Nimahsela Pentikost tlengin Ephesi 8 khuaah hian ka châm reng ang, kawngka zau tak leh sâwt tak ka tân a inhawng si a, dotute tam tak an awm bawk. 9

Tin, Timothea kha a lo thlen chuan ti lova in hnêna a awm 10 nân fîmkhur rawh u; keiin ka thawh ang *bawk* hian Lalpa hna chu a thawk si a. Chuvângin, tuman hmusit suh se; ka hnêna 11 a lo kal theih nân thlamuang takin thlah zâwk ang che u; unaute rualin amah *lo* hmuu ka beisei si a.

Kan unau Apollova thu kha chu, unaute ruala in hnêna lo 12 kal tûrin ka ngén chiam a, nimahsela, tûnah zawng lo kal a duh hauh lo va; a remchân hunah erawh chuan a lo kal ang.

Invêng ula, rinnaah chuan ding nghet ula, intihuai ula, chak 13 takin awm rawh u. In tih apiang chuhmangaih tih ni vek rawh se. 14

Unaute u, Stephana chhûngte chu Akaia rama awi hma-hruaitute an ni a, mi thianghlimte rawngbâwl tûrin an inpe tih in hria e; chutiang mite hnênah leh, hnathawha tanpui leh, thawk rim apiangte hnênah chuan intulût tûrin ka ngén a che u. 15

Tin, Stephana te, Phortunata te, Akaika te *an* lo kal hi ka 17 lâwm a ni, in awm loh pawh lang lovin *mi* siam avângin. Anni 18 hian ka rilru leh in *rilru* an tiharh si a, chutichuan, hetiang mite hi lâwm rawh u.

Asia ram kohhranho pâwlte hian chibai an bûk a che u. Akuila 19 leh Priskilli, an ina kohhran *inkhâwmho* nêñ hian Lalpaah chuan chibai tam takin an bûk a che u. Unau zawng zawng hian 20 chibai an bûka cheu. Fawh thianghlimin chibai in bûk theuh rawh u.

Kei Paulan keima kut ngeia chibai ka bûkna *che u a nih hi*. 21 Tupawhin Lalpa a hmangaih loh chuan ânchhe dawngin awm 22 rawh se. Kan Lalpa chu a lo kal e. Lalpa Isua Krista kliawngaih- 23 hna chu in hnênah awm rawh se. Krista Isuaa ka hmangaihna 24 hi in zaa hnênah awm rawh se. Amen.

Korinth Khuua Mite Hnêna Tirhkoh Paula Lehkha Thawn Pahnihna

I Paula, Pathian duhzâwnga Krista Isua tirhkoh leh *kan* 1
unaupa Timothea chuan :

Korinth khuua Pathian kohhranho awmte hnênah, Akaia ram
zawng zawnga mi thianghlim awm zawng zawngte hnênah nê.

Pathian kan Pa leh Lalpa Isua Krista hnêñ ata khawngaihna 2
leh remna in hnênah awm rawh se.

Kan Lalpa Isua Krista Pathian leh Pa, khawngaihnate Pa leh 3
thlamuanna zawng zawng Pathian chu, fakin awm rawh se.
Pathianin keimahni min thlamuanna ngeiin hrehawm eng anga 4
awmte pawh chukan thlamuan ve theihna tûrin, *ani* chuan kan hreh-
awmna zawng zawngah min thlamuan *thin*. Krista tuarnate 5
chu kan chunga a chuang a liam ang tak hian, kan thlamuanna 6
hi Krista zârah a chuang a liam a ni. Nimahsela, hrehawma
kan awm leh, *nangmahni* thlamuanna *tûr* leh chhandamna *tûr*
a ni a; thlamuana kan awm leh, *nangmahni* thlamuan *vena* *tûr* a ni
a, chu chuan kan hrehawm tuar bawk hi chhel taka in tuarnaah 7
chuan a thawk *thin* a ni. Tin, hrehawmna chang vete in nih
ang hian, thlamuanna *chang vete* in ni bawk tih kan hriatin, kan
beisei sakna che u hi a nghet a ni.

Unaute u, Asia rama kan chunga hrehawm thleng thu kha 8
in hriat loh kan duh lo va, khatia, nasa taka, *tuar* zawh rual lohva,
nun rëng pawh beisei lo khawp hiala delhbeha kan awm kha. Ani, 9
mahni leh mahni inring lova, Pathian, mitthi kaithotu chu kan
rin zâwkna tûrin, keimahniah chuan thi tûra inchhân chawpna
kan lo nei ta. Chu *Pathian* chuan chuti kauva thihiña nasa lakah 10
chuan min chhanchhuak tawh a, min la chhanchhuak leh ang ;
min la chhanchhuak leh zêl dâwn tih, amahah chuan beiseina kan
ngat a; mi tam tak zâra thilpêk kan hmuh avângin mi tam takin 11
kan chunga lâwm thu an sawi theihna tûrin, nangni pawhin in mi
tawngtai saknaah chuan min tan rualpui ula.

Kan chhuan chu hei hi a ni, kan chhia leh *tha* hriatna thu 12
hriattir chu, thianghlimna leh Pathian dikna *nein*, tisa finnaah
ni lovin, Pathian khawngaihna zâwkin khawvélah hian kan chêt
kha, nangmahni lamah kan che *tha* lehzual a. In chhiar thina, 13
awi pawh in awia lo kha chu thu dang rëng rëng in hnênah kan 14

ziak lo ; kan Lalpa Isua Niah chuan nangni kan chluan in ni dâwn ang bawkin, keini pawh in chluan kan ni dâen tih nangni thenkhatin min awi sak ve tâk ang khân, a tâwp thlengin kan thu chu in awi ka beisei bawk a.

Tin, chu ni riuna nein, khawngaihna lehlhni in lunuh theilma 15 tûrin, in hnênah lo kal huasa ila, naugnahnî tlawl palin, Makedonia ramalî kal zel ila, Makedonia ram afangnî in hnênah to lèt leh ila, ka ti a; tin, Judai rama ka kahna turah chuan nangmalni thlahin awm ila, ka ti bawk a. Chutichuan, chutiang ka rilruk 16 17 lai khân ka rilru ngheh lohzia lantir eni ni ka nih? A nih loh leh, ka hnênah, “A ni, a ni” tih leh “A ni lo, a ni lo,” tih chu awin ve ve tûrin, thil tih ka tum thin chu tisa angin em ni ka tum? Eug- 18 pawh ni rawh se, Pathian a rinawm angin, uangmalni lamali kan thu hi “A ni” tih leh “A ni lo” tih a ni ve ve si lo. Pathian Fapa 19 Isua Krista, a thu kei leh Silvana leh Tinotlican in zînga kan hriilha kha “A ni” leh “A ni lo” a ni ve ve si lo va, amahalî chuan “A ni” tih a awm zâwk a ni. Pathian thutiamte chu engzât 20 pawh ni se, amahah chuan “A ni” tih chu a awm si a; chutichuan, amah avâng pawhin “Amen” tih chu a awm a ni, keimahni avâng Pathian ropuina tûrin.

Tin, Kristaa nangmalini nêna min tinghettu leh keini min 21 thihtu chu Pathian a ni; ani chu niun chhinchhiahu leh, kan 22 thinlunga zakhamna Thlarau min petu a ni bawk a.

Nimahsela, ka thlarau chunga hretu atân Pathian ka ko a ni, 23 nangmahni zuah tûr che uin a ni Korinth khuaa ka lo kal tâk loh ni. In rinna chungah lalna kan nei, ka ti lo va, in lâwmna tan- 24 puitu kan ni, ka ti zâwk a ni; rinnaa ding in ni si a.

2 Nimahsela, keima lam thuah zawng hei hi ka lo tum ta tlat 1 a ni, lungngai chung chuan in hnêna lo kal leh tawh lo tûrin. Keiinka tihlungngaihsiche u chuan, ka tihlungngaiha vêk lo chuan tunge mi tilâwmtu ni ang le? Chutichuan, kha ngei kha ka ziak 2 a ni, chutilochuan, ka lo kal hunah ka lâwmna tûrte lakah chuan lungngaihna ka hinu zâwk dah ang e; ka lâwmna chu in zaa lâwmna a nih ka rin sak hlawm si che u a. Mittui tam tak tla 3 chungin, thinlung hrehawm leh thlaphâng êm êma ka ziak a nih kha; chu chu tihlungngaiha in awmna tûr a ni lo va, in chunga hmangaihna nasa lehzual ka neih hi in hriat theih zâwkna tûrin 4 a ni.

Nimahsela, tupawhin mite a tihlungngaih chuan, keimah chauh 5 mi tilungngai a ni lo va, (ka tih luattuk lohna tûrin) in zain a ti lungngai hlek theuh zâwk che u a ni. Chutiang mi tân chuan mi tam takin an hrem chu a tâwk tawh a ni. Chutichuan hrem 6 leh tawh ahnêkin in ngaidamin in thlamuan zâwk tûr a ni, chutilochuan engemaw tiin mi chutiang chu a lungngaih lutuknain a lem 7

zo dah ang e. Chu mi avâng chuan ama lama *in hmangaihna* 8
 chu tinghet tûrin ka ngên a che u. He mi avâng pawh hian ka 9
 ziak a ni, kawng tinrênga thu in awi leh *awi loh* ka fiah theihna
 tûr che uin. Eng kawngah pawh mi in ngaihdam apiang, kei 10
 pawhin *ka ngaidam ve a*; kei pawhin ka ngaihdam tawh sa chu,
 engpawh ka lo ngaihdam tawh chuan, nangmahnî avângin Krista 11
 hmaah chuan *ka ngaidam* a ni; chutilochuan Setanan min dinchan
 khâl dah ang e; a ngamthlêmna chu kan hai si lo va.

Tin, Krista Chanchin *Tha hril* tûra Troas khua ka thlen lai 12
 khân, Lalpaah chuan kawng mi lo hawn sak *na a*, ka unaupa Tita 13
 chu ka hmuh loh avângin ka thlarau lamah chuan muanna rêng
 rêng ka nei chuang lo va; chutichuan, anni chu ɣawng ɣain ka
 then a, ka chhuak a, Makedonia ramah ka kal ta a.

Nimahsela, Kristaa hnephnaa min hruai fotu leh, keimahni 14
 hmanga hmun tina amah hriatna rim hriattîrtu Pathian hnênah
 chuan lâwm thu awm rawh se. Chhandam mèkahte leh boral 15
 mèkahte chuan Pathian tân Krista rimtui kan ni si a; *pâwl* khatte 16
 tân chuan thihna lakah thihna tûr rim *kan lo ni a*, *pâwl* khatte tân
 chuan nunna laka nunna tûr rim *kan lo ni a*. Chûng ang atân
 chuan tunge tling zo vang? Mi tam takin Pathian thu hi mite 17
 buma sumdâwn nân an hmang angin keini zawngin kan *hmang*
 ve si lo va; tih tak zet zâwkin, Pathian tîrh zâwkin, Pathian mit-
 hmuhin Kristaa chuan *thu* kan sawi ɣîn a ni.

3 Mahni insawimawi kan tân leh dâwn ta maw? A nih loh 1
 leh, in hnêna *pêk tûr* emaw, in hnêna ata emaw sawimawina
 lehkha, mi ɣhenkhat *tân a ngai* angin, kan tân a ngai ve dâwn maw?

Nangni hi kan lehkha, kan thinlunga ziak, mi zawng zawng 2
 hriat leh chhiar chu in ni e; Krista lehkha, keimahni min ziaktîr, 3
 lehkhatuia ziak ni lo, Pathian nung Thlarauva *ziak zâwk*, lung 4
 phêka *ziak* ni lo, tisa thinlung phêka *ziak zâwk* chu in ni tih 5
 chiang taka lantîr a ni si a. *Tlin*, Pathian lamah chutiang rinna 6
 chu Krista zâra kan neih a ni; engpawh keimahni aṭanga chhuaka
 ruat tûrin keimahni ngawtin kan *tlin* kan ti lo va; kan *tlin* theihna
 chu Pathian hnêna ata a ni zâwk. *Amah* bawk chuan thuthlung
 thar rawngbâwluahte min *tlin* a; *a* lehkha thu *mai rawng-* 7
bâwluahte ni lovin, *a* thlarau *rawngbâwluahte* a ni zâwk e; lehkha
 thu *mai* chuan a tiolum si ɣîn a, thlarau erawh chuan a tinung
 ɣîn a ni.

Mosia hmêl a ropui avângin Israel fate chuan a hmêl an en 8
 reng thei lo va (chu ropuina chu a ral ta riai riai a) thihna rawng-
 bâwlna lunga hawrawpa ziak *mah*, chuti khawpa ropuiin a thlen 9
 chuan, Thlarau rawngbâwlna chu engti taka ropuiin *tleng* ang
 maw? Thiañ loh chantîrna rawngbâwlna *mah* a ropui chuan,
 felna rawngbâwlna chu ropui lamah chuan a nasa zâwk êm êm

tûr a ni. Tihropuia awm tawha chuan he mi lamah zawng ropuina 10
rêng a nei ta si lo, ropuina *nasa zâwk* chuan a khûm avângin. Ral 11
ta riai riaia *mah* ropuiin *a thlen* chuan, awm reng tûra chu ropuia
tuamin a awm zâwk êm êm *tûr a ni*.

Chutichuan, chutiang beiseina kan neih avângin engkim kan 12
sawi chhuak thîn a ni, Mosia *tih ang khân* kan ti lo ve; *ani chuan* ral 13
ta riai riaia *ral tâwpna* chu Israel fate chuan an en reng lohna tûrin
a hmai chu hmaikhuhnain a khuh a; an rilru erawh chu tikhauh- 14
vin a awm ta zâwk a; vawiin tleng pawh hian thuthlung hlui chu
an chhiarin khuhna pângngai chu hlîm lohvin a awm reng si a, chu
khuhna chu Kristaa chuan tihbovin a awm ta a. Nimahsela, 15
vawiin tleng hian Mosia *Lehkhabu* an chhiar apiangin an thin-
lungah chuan khuhna a awm thîn.

Nimahsela, *an thinlung* chu Lalpa lama a hawi tik apiangin 16
khuhna chu lâk bo a ni tawh ang.

Tin, Lalpa chu Thlarau chu a ni a; Lalpa Thlarau awmna 17
apiangah chuan zalênnna a awm thîn. Chutichuan, keini chu kan 18
zain hmai khuh lovin dârthlalang anga Lalpa ropuina chhun ênin,
ropuina atanga ropui zêlin, chu mi anpui ngeia awm tûrin tih-
danglamin kan awm thîn, Lalpa (Thlarau) ata chu *kan hmuh* ang
zêlin.

4 Chu mi avâng chuan khawngaihna kan hmuh ang zêla 1
he rawngbâwlna hi *kan* neih avângin kan dawl lo va; thil 2
zahthlâk inthupte chu kan malmâk ta zâwk a, ngamthlêmna thu
kan hmang lo va, Pathian thu mi bum nân *kan* hmang hek lo; 3
thutak hriattîrin Pathian mithmuhin mi tin chhia leh *tha* hriatna
mit kan intluntîr zâwk thîn a ni. Nimahsela, kan Chanchin
Tha hi khuhin a awm chuan, boral mëkahte hian a ni khuha a 4
awm ni; Krista, Pathian anpui, *a* ropuizia Chanchin *Tha êng* chuan
anmahni a chhun ên *theih* lohna tûrin, chûngahte chuan he khaw- 5
vël pathian hian ring lote rilru a tidel ta a. Mahni thu kan hril
si lo va, Krista Isua chu Lalpa a nih *kan hril zâwk thîn a*, keini 6
pawh Isua avânga in bawi *kan* nih *kan hril bawk thîn*. Isua Krista
hmêlah chuan Pathian ropuizia hriatna êng chu *min pe* tûrin,
“Thim ata êng a êng chhuak ang,” titu Pathian chuan kan
thinlungte hi a chhun êng ta si a.

Nimahsela, thiltihtheihna nasatzia chu keimahni hnêna mi 7
ni lovin, Pathian ta a nih theih zâwkna tûrin, chu ro chu hlum
bêlahte kan vawng a ni. Leh lam leh lama néksâwrin *kan awm a*, 8
nimahsela, kan thaw a ipik si lo; mangangin *kan awm a*, nimahsela,
kar bei a dawng si lo; tihduhdahin *kan awm a*, nimahsela, kalsanin 9
kan awm si lo; vuak thlûkin *kan awm a*, nimahsela, tihboralin *kan*
awm si lo; *kan* taksaah hian kumkhuain Isua thihna chu kan pu zêl 10
thîn a, Isua nunna pawh kan taksaah hian a lan theih nân. Keini 11

mi nungdama *la* awmte hi Isua avânga thi túra mantîrin kan awm fo va, Isua nunna pawh kan tisa thi theiah hian a lan theih nân. Chutichuan, keimahniah hian thihnain a thawk thîn a, 12 nangniah erawh chuan nunnain *a thawk zâwk thîn a ni*.

Amaherawhchu, "Ka ring a, chuvângin thu ka sawi a ni," 13 tih ziak ang khân, chu mi rinna rilru ngei puin, keini pawhin kan ring ve a, chuvângin thu kan sawi bawk a; Lalpa Isua kaithotu 14 chuan keini pawh Isua hnênah min kaitho ve dâwn a, nangmahni nêñ min dintir dâwn tih *kan* hre si a. Engkim nangmahni thatna 15 tûr a ni si a, khawngaihna chu mi tam zâwk zâra tihpuna awmin, Pathian ropuina tûrin lâwm thu nasa tak a sawitir theih nân. Chu 16 mi avângin kan dawl lo va; kan pawn lam mihring hi lo awngrawp telh telh mah sela, kan chhung lam mihring chu ni tin siam thar zêlin a awm zâwk a ni. Kan hrehawm nêp tak, tûn mit khap kár 17 chhûng chauhva awm tûr hian, ropuina nasa tak chatuan atân min siam sak nasa tulh tulh a ni; thil hmuh theihte hi en lovin, thil 18 hmuh theih lohte chu kan en zâwk si a; thil hmuh theihte hi rei lo tê atân a ni a, thil hmuh theih lohte erawh chu chatuan atân a ni si a.

5 Kan awmna leia in hi *thiat mah* sela, vânah, in kuta sak 1
loh, chatuana awm tûr, Pathian hnêñ ata in nghet chu kan 2
nei tih kan hre si a. Vân ata kan awmna tûr sin thuah chák 3
êm êmin he mi *inah* hian kan rûm tak meuh si thîn a; chutianga 4
sinin awm ila saruakin kan lo awm lo vang. Keini he awmnaa
awmte hi rit phurin kan rûm tak zet si a, sin lova awm kan duh
vâng a ni lo va, sin thuaha awm kan duh vâng a ni zâwk, thi thei
hi nunna lem zawhin a awm theih nân.

Tin, chu mi ngei atâna min buatsaihtu chu Pathian a ni, 5
zakhamna Thlarau min petu kha. Chutichuan, taksaa kan awm 6
chhûng hian Lalpa hnênah kan awm lo tih hriain, kumkhuain 7
muang takin kan awm thîn; (hmuh theia *kal* lovin, rinnain kan *kal* 8
zâwk si a;) muang takin kan awm, ka ti, taksaa awm lova Lalpa
hnêna awm kan duh zâwk.

Chuvângin, awm ila, awm suh ila, ama lâwmzâwng *mi* nih 9
kan tum tlat thîn a ni. Mi tinin, taksaa thil *tihte*, a chhia a 10
thain, *kan* tih ang zêla *kan* hmuh theuh theihna tûrin, Krista
rorêlna thutphah hmaah chuan tihlanin kan awm vek tûr a ni si a.

Chutichuan, Lalpa tih nachâng hriain mihringte chu kan 11
thlêm thîn a, Pathian hnênah erawh chuan lantîrin kan awm a; 12
nangmahni chhia leh tha hriatnaah pawh lantira kan awm ka
beisei. In hnênah kan insawimawi leh a ni lo va, thinlung lam
ni lova, a lang lam mai chhuangtute chu engemaw chhânnâa tûr
in neih theihna tûrin keimahniah lamah chhuan chhan siam che
uin kan sawi zâwk a ni e. Kan ât leh, Pathian tân a ni a; kan 13

fin leh, nangni tân a ni si a. Krista hmangaihna chuan min tîr 14 lui a ni; heti hian kan ngaihtuah : Mi zawng zawng *thih* aiin mi pakhat a thi a, chuvângin mi zawng zawng chu an thi a ni; tin, 15 a nungte chu anmahni tân an nun tawh loh va, an *thih* aia thia tholeha tân chuan an nun tawh zâwkna tûrin a ni, mi zawng 16 zawng *thih* aiin a *thih* ni. Chu mi avâng chuan tûn achin- ah hian keini zawngin tisa lamah chuan tumah kan hre tawh lo 17 vang; tisa lamah Krista chu lo hre tawh mah ila, tûnah zawng kan hre leh tawh lo ve. Chu mi avâng chuan tupawh Kristaa a awm chuan, thil siam thar a lo ni a; thil hluite chu a ral ta a; 18 ngai teh u, a lo thar ta.

Nimahsela, engkim Pathian hnêñ ata chhuak a ni a; ani chuan Krista avângin amah nêñ inremmin min siam a, inremna rawng- bâwl hna min pe a; khatia, Pathianin Kristaah chuan khawvél hi amah nêñ inremmin a siam a, an bawhchhiatnate chu bawh- chhiatnaa ruat sak lovin, inremna thu min kawltîr kha. Chutichuan, 19 Krista aia palai kan ni a, Pathianin keimahni min hmangin a ngén chiam *che u* tih theih a ni; "Pathian nêñ lo inrem rawh u," *tiin*, 20 Krista aiah kan ngén che u a ni. Amalah chuan Pathian felna kan lo nih theihna tûrin, sual réng réng hre lo chu Pathianin 21 keimahni avângin sualah a siam a.

6 Tin, Pathian khawngaihna chu sâwtpui lova in hmuh 1 lohna tûrin, amah thawhpuiin kan ngén chiam a che u.

"Hun lâwniawmah ka ngaithla chia, 2
Chhandamna niah ka tanpui che,"

a ti si a.

Ngai teh u, tûn hi hun lâwmawm chu a ni a; ngai teh u, tûn hi chhandamna ni chu a ni.

Kan rawngbâwl hna hi an dem lohna tûrin eng kawngah 3 mah tlûk phahna tûr réng réng kan siami lo va; Pathian rawng- bâwtute angin engkimah *mi* mit tlungin kan awm zâwk thîn, nasa 4 taka chheluaah te, hrehawmnaah te, néksâvrnaah te, huawlichép- naah te, vuaknaah te, lung in tânnaah te, buainaah te, thawhrim- naah te, mutmawhnaah te, chaw ngheinaah te, thianghlimnaah 5 te, hriatnaah te, dawhtheihnaah te, ngilneilnaah te, Thlarau 6 Thianghlimah te, hmangaihna tak takah te, thutak thuahi te, Pathian thiltihtheihnaah te; ding lam leh vei lama felna hriani- 7 hreitein, ropuina leh chawimawi lohnain, hming sawichhiat leh 8 hming sawiñhatin; tihdertu angin, mi dik tak ni *siin*; *mi* hriat tham 9 loh angin, hmingthang tak *siin*; thi lek lek angin, ngai teh u, kan nung *si*; thunun angin, tihhlum *si* lohvin; lungngai angin, nimahsela lâwin fo *siin*; rehei angin, nimahsela mi tam tak 10 tihausa *siin*; engmah nei lo angin, nimahsela engkim ngah *siin*.

Aw Korinth-a mite u, in hnênah kan kâ *kan* âng a, kan thin- 11

lung a zau ta. Keimahniah hian hnawhchêpin in awm lo va, 12 nangmahni thnlungah a ni hnawhchêpa in awm zâwk ni. Tichuan, *ka pék che u ang ngei mi pe ve thung tûrin* (fate hnêna 13 *sawi* angin ka sawi a ni) nangni pawh tihzauvin awm ve rawh u.

Ring lo mite nén rual lo taka nghâwngkawl bât dûnin awm 14 suh u; suahsualna leh felnain engnge intâwmna an neih? A nih loh leh, thim leh êngin engnge inpwâlna an neih? Beliara leh Krista 15 pawhin engnge inngeihna an neih? A nih loh leh, ring lo leh ringtu chuan engnge chan dun an neih? Milemte leh Pathian biak in 16 pawhin engnge inremna an neih? Keini zawng Pathian nung biak in kan ni si; Pathianin,

“Anmahniah ka awm ang a,
Anmahniah ka lêng bawk ang;
Tin, an Pathian ka ni ang a,
Anni pawh ka mite an ni ang,”

a tih ang khân. Chuvângin,

“‘ An zing ata lo chhuak ula,
Ahrangin awm rawh u,
Thil bawlhhlawh rêng rêng pawh dek suh u,’
Lalpan a ti,”

chutichuan,

“‘ Ka lâwm ang che u a,
In tân Pa ka ni ang a,
Nangni pawh ka tân fanu fapa in ni ang,’
Lalpa Engkimtitheia chuan a ti.”

7 Chutichuan, duh takte u, chûng thutiam chu *kan* neih 1 avângin, tisa leh thlarau bawlhhlawhna zawng zawngah i intifai ang u, Pathian tih dêk chunga thianghlimna tifamkimin. 2

In thnlungah hmun mi kian rawh u; tu chungah mah kan tisual lo va, tumah kan tikhawlo lo va, tumah kan dinchan khah lo ve. Chu chu thiam loh chantir tur *che uin* ka ti a ni lo ve; 3 thih leh thi tlânga, dam leh dam tlâng tûrin kan thnlungah hian kan vawng che u tih hmân lawkah khân ka sawi kha. Nangni lamah chuan ka տանց ngamzia hi a nasa a. ka chhuanzia che u hi a nasa a ni; thlamuannain ka khat a, kan hrehawmna zawng zawngah chuan hilimin ka khat liam a. Makedonia ram kan thlen pawh khân kan tisain muanna rêng rêng a nei chuang lo va, 4 leh lam leh lamah chuan tihhrehawmin *kan aiem ta zâwk* a; pawn lamah insualnate *a awm a*, chhung lamah hlauhnate *a awm a*. Nimahsela, inngaitlâwînté thlamuantu, Pathian chuan, Tita lo 6 kalna chuan min thlamuan ta a; a lo kahna chauh chuan a ni lo va, in lunglênzia te, in tâhzia te, ka chunga in thahnemngaihzia te min hrilhin, nangmahnia a thlamuando pawh chuan *min thlamuan ta* a ni; chutichuan, ka lâwm leh:uul ta a. 7

Ka lehkha thawn khân tilungngai che u mah ila ka inchhîr 8
ta lo; *a tirah* erawh *kha* chuan ka inchhîr a ni, kha lehkha thawn
khân a tilungngai che u tih ka hriat avângin; nimahsela rei lo tê
chauh a nih kha. Tûnah chuan ka lâwm a ni, tihlungngaiha in 9
awm avâng a ni lo va, simna tûra in lungngaih avâng a ni zâwk
e. Keimahni *avânga* engmah in chân lohna tûrin Pathian *duhzâwng*
anga tihlungngaihin in awm si a. Pathian *duhzâwng* anga lung- 10
ngaihna chuan, chhandamna tûrin, inchhîrna thlen lo simna
chu a siam si ḥîn a; khawvél lungngaihna erawh chuan thihsna
a siam zâwk ḥîn. Tichuan, ngai teh u, Pathian *duhzâwng* 11
anga tihlungngaiha in awmna ngei chuan fîmkhurna te, insawi
thiamna te, thinurna te, hlauhna te, lunglênnna te, ṭahnemngaihna
te, phubalâkna te nangmahniah a va siam nasa êm ve aw !
Engkimah chûng thuah chuan in thiang tih in intilang ta a.
Chutichuan, in hnênah ziak mah ila, a sual titu avâng 12
khân ka *ziak* lo va, a sual tuartu avâng khân *ka ziak*
hek lo, kan chunga in ṭahnemngaihzia Pathian mithmuha
in hnêna hriattîra a awm theihna tûrin *ka ziak* zâwk
a ni.

Chuvângin, thlaînuanin kan awm ta rêng a; keimahni thla- 13
muanna chauh lovah pawh, Tita lâwmna avângin kan lâwm
nasa lehzual a, nangni zawng zawngin a rilru in tihharh sak tâk
avângin. A hnênah eng kawngah pawh nangmahnî chhuang che 14
u *mah* ila, *ka mualpho* si lo va; *mualpho* ahnékin engkim in
hnêna thu takta ka sawi ḥîn ang khân, Tita hmaa kan 15
chhuan chu thu takta a lo ni ta ngei a. Tin, in zaa *a thu* in
awizia te, hlau leh khûr chunga amah in lawmzia te chu hre
rengin, a thinlung chu nangmahnî lamah a *chêng* nasa lehzual ta 16
a ni. *Kawng* tinréngah in chunga ka muan avângin ka lâwm
a ni.

8 Tin, unaute u, Makedonia rama kohhranho pâwlte zînga 1
Pathian khawngaihna pêk chu kan hriattîr dâwn a che u;
khatia hrehawma fiahna nasa tak chunga an hlimna liam leh nasa 2
taka an retheihna chu a liam a, an thilphalna nasa taka *a chan* tâk- 3
zia *kha*. Khawngaihna, mi thianghlimte rawngbâwla tel ve chu,
nasa taka min dil chiamin, an theih tâwkin, a ni, an theih 4
tâwk aia liam pawh, anmahni thu thuin *an pe* tih ka hriatpui asin.
Chu pawh *chu* kan rin loh ang takin an ti a, Pathian *duhzâwngin*, 5
anmahni ngei Lalpa hnênah leh keini hnênah an inpe hmasa
tê tê a ni; chutichuan, hmâna a lo tih tan tawh avâng khân he 6
khawngaihna pawh hi *nangmahnia* ti zo nghâl tûrin Tita chu
kan ngén ta hial a.

Chutichuan, engkim—rinna te, thu sawi thiamna te, hriatna 7
te, ṭahnemngaihna zawng zawng te, min hmangaihna te—in

ngah ang hian, chu khawngaihna pawh chu in ngah theih nân tâihmâk chhuah rawh u. Thu pe lamin ka sawi lo va, mi dang thahnem-mngaihnain in hmangaihna takzia pawh chu fiah tûrin *ka sawi zâwk a ni*. Kan Lalpa Isua Krista khawngaihna chu, a retheihna avânga in lo hausak theihna tûrin hausa mah sela nangmahni avâng ngeiin a lo retheih tâk kha, in hre si a.

Tichuan, chu miah chuan *ka* ngaih dân ang a ni ka sawi ni, 10 chu chu in tân a tha si a, kum khat a ni tawh a tan hmasatute in ni a, *in ti tan* chauh pawh ni lovin, duh pawh *in* duh *tan* ta bawk a. Chutichuan, duh tûrin inpeihna *a awm* ang khân, in neih ang 11 zêla hlenna pawh *a awm theihna* tûrin, tûnah zawng ti hlen tawh rawh u. Inpeihna chu a awm phawt chuan, *mi* a neih loh pui 12 ni lovin, *a* neih angzia zêla *a pék chu* lâwm tlâk a ni si a. Mi 13 dang an rimi loh va, nangni in rimna tûrin ka ti a ni lo va, inchawh- 14 rual nân, in neih liam chu tûn lai hian an tlâkchham phuhrûk-na a lo nih a, an neih liam pawh in tlâkchham phuhrûkna a lo la nih ve thung theihna tûrin *ka ti zâwk a ni*; chutichuan chawh- 15 rualna a lo awm thei ang; “A *chhar* tam chuan a chuangin a nei lo va, a *chhar* tlêm chuan a tlachham hek lo,” tih ziak ang khân.

Tin, in chunga *ka* thahnemngaihna ang Tita thinlunga pe 16 thîntu Pathian hnênah chuan lâwm thu awm rawh se. Ani 17 chuan kan ngenna chu a pawm ngei a; nimahsela *kan ngen avâng chauh ni lovin*, amah ngei chu thahnemngai tak a ni a, ama thu thuin in hnêna *kal tûrin* a chhuak *dâwn* a ni. Tin, a hnênah 18 unaupa kan tîr ve *dâwn* a, *ani* chu Chanchin Tha *kawng* an fak *thu* kohhranho pâwl zawng zawngah a *thang chhuak a*; chuti chauh 19 pawh a ni lo va, Lalpa ropuina tûr leh kan inpeihzia *entir* tûra a rawng kan bâwl he khawngaihna *thuah hian* kan hnêna khaw fang ve tûra kohhranho pâwlte ruat ve rêng a ni bawk a. A 20 rawng kan bâwl he thilpêk *kawngah* hian tuman min dem lohna tûrin *kan* fimkhur a; Lalpa ngaih chauhvah ni lovin, *mihring* 21 ngaih pawha thil mawi kan ngaihtuah lâwk *thîn* a ni. Tin, 22 *an* hnênah kan unaupa kan kaltîr ve *dâwn* a, *ani* chu *kawng* tam takah thahnemngai tak *a ni* tih vawi tam tak kan fiah tawh a, tûnah phei chuan a rin êm êm che u avângin thahnem a ngai nasa lehzual *ta a ni*. Tita hi chu, ka thian leh nangmahni 23 lama ka hnathawhpui *a ni* a; tin, kan unaute hi chu, kohhranho pâwlte tirhkoh, Krista ropuina chu *an ni*. Chu mi avâng chuan, 24 in hmangaih *tih* hriatna leh, kan chhuanna che u *hriatna* chu kohhranho pâwlte hmaah chuan an hnênah tilang rawh u.

9 Mi thianghlimte rawngbâwl thu zawng in hnêna ka ziak 1 a ngai lo ve; in inpeihzia chu ka hre si a, chu mi *kawng* 2 *thuah* chuan, “Kum khat a ni tawh Akaia ram chu inbuatsaihin an awm ta,” tiin, Makedonia rama mite hnênah ka chhuang

ṭhīn che u a; chutichuan, in ṭhahnmngaihna chuan an zīngā
 mi tam tak a chawk harh ta a. Nimahsela, chu mi kawng thuah
 chuan ka chhuanna che u chu engmah lo a lo nih lohna tūrin
 unaute hi ka kaltir dāwñ a, ka sawi ang taka inbuatsaihin in lo
 awm theih nān; chutilochuan, Makedonia rama mi tutenemaw mi
 lo zui hlauhvin, inbuatsaih lova an rawn hmuh che u chuan, keini
 (nangni kan ti lo) he kan rinna che u kawngah hian kan mualpho
 dah ang e. Chuvāngin, unaute hi, in hnēna lo kal hmasaa, tlang
 taka thilpēk in tiām lāwk kha lo siam lāwk tūra ngen ṭūlin ka ring
 a ni, chu mi ngei chu lāk luih ang lova, tlang taka pēk ang
 zāwkin peih saa a lo awm nān.

Amaherawhchu chutiāng kawngah chuan, theh tlēm chuan a āt
 tlēm bawk ang a theh tam chuan a āt tam bawk ang. Mi tinin ui
 chunga pe lovin, pēk loh theih loh anga pe hek lovin, an thin-
 lunga an tum ang zēlin pe ṭheuh rawh se; Pathian chuan hlim taka
 petu a ni, a hmangaih ni. Tin, Pathianin khawngaihna tinrēng in
 chungah a vūr thei a ni; chutichuan nangnin engkimah a tāwk
 zet nei fovin, hnathawh ṭha tinrēng atān in ngah thei ang ;

“A sem darh a;

Retheite hnēnah a pe a;

A felna chu kumkuain a awm reng,”

tih ziak ang khān.

Tin, thilphalna tinrēng, keimahni avāngā Pathian hnēna lāwm 10
 thu sawina siamtū chu nei tūra, engkima tihausaka awmin, thehtu 11
 hnēna chi petu leh ei atān chhang petu chuan in theh tūr chi chu a
 pe che uin a tihpun sak ang che u a, in felna rahte chu a tihhlāwk
 sak bawk ang che u. He chhawmdāwlna rawngbāwlna hian mi 12
 thianghlimte tlākchhamnate chu a phuhrūk sak chauh pawh a ni si
 lo va, Pathian hnēna lāwm thu sawina tam taka changin a luang
 liam bawk a ni; he rawngbāwlna hian a fiahna che u avāngin, 13
 Krista Chanchin Ṭha lama in thurin in zawmzia avāng leh,
 anmahni tān leh ini zawng zawng tān thawhlāwmnaa in thilphal-
 zia avāng hian Pathian an tiropui ṭhīn asin; anmahni ngei 14
 pawhin in chunga Pathian khawngaihna nasa êm êm avāngin, in
 tān ṭawngtai sak chungin an ngai hle che u a ni. A thilpēk sawi 15
 hleih theih loh avāngin Pathian hnēnah lāwm thu awm rawh se.

10 Tin, kei Paula, in zīngā in mithmuha thuhnuairawlh taka
 awma, in hnēna awm loh veleha nangmahni lam zuam si
 ṭhīna ngei hian, Krista zaidamna leh nunnémnain ka ngēn a che
 u; a ni, in hnēna ka awm hunah, ḗhenkhat, tisa anga awma min
 ruatte chunga huai taka awm ka tum ngamna ang hian, ka zuam
 lohna tūr che uin ka ngēn a che u. Tisaah awm mah ila, tisa indo
 angin kan indo lo va, (keini inrālthuamnate chu tisaa mi a ni si
 lo va, kulhpui nghet takte ṭhiatna tūra Pathian zārah thil tī

thei tak a ni zâwk,) hnialnate leh thil sâng tinrêng Pathian hriatna 5
dâl tûra sâng tako siamte chu ̄hiatin, ngaihtuahna tinrêng Krista
thu awina salah kan hruai a; in thu awizia a famkim hunah chuan
thu awi lohna zawng zawng phuba la túrin kan inpeih bawk a. 6

In mithmuha thil awmte chu a ni, in en ̄thin ni. Tupawhin 7
Krista ta nia a inrin chuan, hei hi mahniin ngaihtuah leh rawh se,
amah chu Krista ta a ni ang bawkin, keini pawh kan nih ve hi.
Kan thuneihna (nangmahni ̄hiat nân ni lova, nangmahni siam̄hat 8
zâwk nâna Lalpan mîn pêk hi) chhuang nasa lehzual mah ila ka
mualpho dâwn si lo va; ka lekhka thawnte chuan tihhlauh che 9
u tum anga ka lan loh nân chu chu ka ti a ni. “A lekhka thawnte chu 10
a ritin a khauh va, a taksa lam erawh chu a âwmnêm a, a ̄tawng
pawh a sitawm a ni,” an ti si a. Chutiang mi chuan hei hi 11
ngaihtuah rawh se, in hnêna kan awm loh laia lekhka thawna thua
kan awm angin in hnêna kan awm hunah pawh thiltihah kan awm
bawk ang.

Thenhat mahni insawimawite zîngah chuan kan inchhiar tel 12
ngam lo va, anmahni nén kan intehkhin ngam hek lo; amaherawhchu,
anni zawng mahni leh mahniintehin, mahni leh mahni intehkhinin
rilru nei lovin an awm. Keini erawh zawng kan tehna tâwk aliam- 13
ah chuan kan uang lo vang a, Pathianin bial min chantîr a,
chu tehna ang zêl chuan kan uang zâwk ang, nangmahni pawh bial 14
hial tûra tehna chu. Bial phâk loh pui bial che u angin kan huam
zau lutuk si lo; Krista Chanchin Tha hrilin in khaw thleng pawhin
kan lo kal kha: kan tehna tâwk liama mi, mi dang thawh rimte chu,
kan chhuang lo va; in rin a ̄than angzia zélin, kan bial chin ang
zélah, in zîngah nasa taka tihlenin kan awm ang tih biseina kan nei 16
zâwk a, buatsaih sa kawng thuah chuan mi dang bial chhuang
lovin, in piah lam ram thleng pawha Chanchin Thakanhrilh theih
nân. Nimahsela, “A chhuang apiangin Lalpa chu chhuang rawh 17
se.” Mahni insawiawani chuan fak a hlawh si lo va, Lalpan a sawi- 18
mawi chuan fak a hlach zâwk a ni.

|| Ka át deuhnaah hian nangnin mi dawhtheih ka va duh êm ! 1
A ni, dawh pawh mi dawhthei ngei chhap e. Pathian thîk-
nain asin ka thîk che u ni; Krista hnênah chuan nula thianghlim 2
angin ka pêk theihna túr che uin, pasal pakhat ka hual sak si che u
a. Nimahsela, rûl chuan a ngamthlémnain Evi a bum ang khân 3
Krista lama takna leh thianghlimna ata chu engemaw tiin in rilru
chu an tikhawlo dah ang e, tih ka hlauthâwng a ni. A lo kala 4
chuan Isua dang, a thu kan hrilh ngai loh chu a hrilh a, thlarau
danglam in dawn ngai loh leh, chanchin tha danglam in lawm ngai
loh chu, in dawn si chuan, kei chu mi ngaithei che u a mawi.
Chûng tirhkoh lian berte chu eng kawngah mah tluk loh ka inring 5
lo asin. Thu sawiah zawng ̄tawng hmang thiam mah suh ila, 6

hriatnaah chuan *chutiang* ka ni lo; a ni, engkimah, *mi* zawng zawng zingah, nangmahni lama kan lantir kha.

A nih loh leh, Pathian Chanchin Ṭha athlāwn ngawta ka hrilh a, chawisâna in awm theihna túra ka intihhniā khân, thilka tisual a lo ni maw? Nangmahni rawng ka bâwl theihna tûrin *an hnén* 7 *ata* hlawh lain, kohhran páwl dangte ka rûk sak a. Tin, in hnêna 8 ka awm a ka tlâkchham lai khân, tumah ka tihaustak lo va; unaute chu Makedonia ram ata an lo kalin ka tlâkchhamna chu *mi* rawn phuhrûk sak si a; engkimah nangmahni tihaustak lovin ka insiam kha, *khatiang khán* ka insiam zêl ang. Krista thutak keimaha a 10 awm ang hian, Akaia ram lama he ka chhuanna hi tuman mi tipreh sak lo vang. Eng vângin nge? ka hmangaih loh che u 11 avâng em ni? Pathianin a hria. Nimahsela, remchânnna *hmu* duhte 12 lak ata remchânnna chu ka sah chah theihna tûrin, ka tih thin hi ka ti zêl ang; an chhuannaah chuan keimahni awm ang hian an lo awm theih nân. Mi chutiangte chu Krista tirhkohva 13 insiam chawpa, tirhkoh derte, hnathawktu mi bum hmangte an ni si a. *Chu chu* a mak lo ve; Setana meuh pawh êng 14 tirhkohvah a insiam chawp si thin a. Chuvângin, a rawng- 15 bâwtute pawh chu felna rawngbâwtuh insiam chawp *mah* sela thil mak a ni lo ve; chûngho tâwpna chu an thiltih ang zêlin a ni ang.

Ka sawi leh *ang*, Tuman mi âah mi ruat suh se; nimahsela *mi* 16 *ruat* vêk chuan, kei pawhin tlêm tala ka chhuan ve theih nân, mi â angin mi dawh rawh u. Ka sawi hi Lalpa angin ka sawi lo va, 17 *ka* chhuan rinna hian â ang takin *ka sawi* zâwk a ni. Mi tam 18 takin tisa anga an chhuan avângin kei pawhin ka chhuang ve teh ang. Nangni zawng le *mi* fing in nih avângin mi âte chu lungawi 19 takin in dawh si thin a. Miin bawiah siam che u sela, ei zo duak 20 che u sela, *salah* man che u sela, mahni inchawimawi sela, in hmaiah bêng che u sela, in dawh si thin a.

Kan lo chak ta lo angin insitin ka sawi a ni. Nimahsela tupawh- 21 in *eng* kawngah pawh an ngam apiang (â takin han sawi ta ila) kei pawhin ka ngam. Hebrai mite an ni maw? kei pawh ka ni. Israel mite an ni maw? kei pawh ka ni. Abrahama thlahte an ni 22 maw? kei pawh ka ni. Krista rawngbâwtute an ni maw? (mi â 23 angin han sawi ta ila) *ka ni* zâwk mah; thawh rimnaahte nasa lehzualin, tân ina tânnaahte nasa lehzualin, vuaknaahte hleihluak takin, thihsnaahte vawi tam tak. Judate lakah vuakna vawi khata 24 vawi sawmli tling lo vawi nga ka tâwk a; vawi thum tianga vuakin 25 ka awm a, vawi khat lunga denin ka awm a, vawi thum lawng chhiatna ka tâwk a, zan khat leh ni khat tuifinriatah ka awm a; khaw fannaahte vawi tam tak, luite laka hlauhawmahte, suam- 26 hmangte laka hlauhawmahte, *ka* chipuite laka hlauhawmahte, Jen-

tailte laka hlauhawmahte, khawpuia hlauhawmahte, thlaléra hlauhawmahte, tuisiniata hlauhawmahte, unau derte zínga hlauhawmahte; thawhhahna leh thawhrimnaah te, mutmawh- 27 naahte vawi tam tak, riltâm leh tuihâlnaah te, chaw ngheinaahte vawi tam tak, khawsik leh saruaka awmnaah te. Tin, ka sawi 28 lohte lo pawh chu kohhran pâwl zawng zawng ka ngaihtuahna, ni tin mi delh reng hi *a awm bawk a*. Ka chak lohpui lohva chak 29 lo tunge awm ngai? ka alh phah lohva tihtlûk tunge awm ngai?

Chhuang tûr ka nih vêk chuan ka chak lohna lam *thilte* a ni ka 30 chhuan ang. Lalpa Isua Pathian leh Pa, kumkhuaa enghâwla 31 awma chuan, dâwt ka sawi lohzia a hria e.

Damaska khuaah khân lal Areta hnuiaia rorêltu chuan mi man 32 tûrin Damaska-a mite khawpui chu a vêntîr a; tin, tukverah 33 kulh hrûlah chuan bâwmin mi thlák a, tichuan, a kut ata ka relhru hlen ta a.

12 Ka chhuang réng réng tûr a ni. That zawng a tha lo va, 1 nimahsela Lalpa hnêñ ata inlárna leh hriattîrna thu ka sawi 2 kai teh zéñ ang. Kristaa mi pakhat ka hria, chu mi ngei chu kum 3 sâwm leh kum li a ni ta (taksain emaw *a awm* ka hre lo, taksa lovin 4 emaw *a qwm* ka hre hek lo; Pathianin a hria) vân thumna meuhvah 5 khian lâk chhohvin *a awm a*. Tin, chu mi ngei chu (taksain emaw 6 *a awm*, taksa lovin emaw ka hre lo; Pathianin a hria) Paradis-a lâk 7 chhohva a awm leh, thu sawi hleih theih loh, mihring sawi thian 8 lohte chu a hria tih ka hria. Mi chutiang chu ka chhuang ang; 9 nimahsela, ka chak lohna lo chu mahni ka inchhuang lo vang. Chhuang duh mah ila mi â ka ni lo vang, thu taktak ka sawi dâwn 10 si a; nimahsela ka insûm ang, chutilochuan tupawhin mi hmuh 11 ang leh ka laka *thu* an hriat ang aiin mi ngai ropui zâwk dah ang e.

Tin, hriattîrnate chu a nasat êm êm avângka inngaihhlut 12 lutuk loh nân tisaah hling mi pe a ni, Setana tirhkoh, kut thak 13 hnawih nâna mi hmangtu tûr chu; chutilochuan ka inngaihlu lutuk 14 dah ang e. Chu mi chungchâng thuah chuan, mi kiansan 15 theih nân Lalpa chu vawi thumka dîl a. Tin, ani chuan ka hnêñnah, “Ka khawngaihna i tân a tâwk e; ka thiltihtheihna hi 16 chak lohnaah asin tihfamkimin a awm ni,” a ti ta a. Chuti- 17 chuan, Krista thiltihtheihna chu ka chunga a awm theih nân 18 lâwm êm êmin ka chak lohnate hi ka chhuang tawh zâwk ang. Chuvângin, Krista avângin chak lohnaahte, chhiatnaahte, nêk- 19 sâwrnaahte, tihduhdahnaahte, hnawhchêpnaahte ka lâwm ñhîn 20 a ni; ka chak loh apiangin a ni ka chak ñhin ni.

Ka lo â ta a nih hi: nangnin â lo theilovah mi siam a ni; kei chu 11 nangmahni mi chawimawi tûr ka ni asin, engmah ni mah suh ila, 12 eng kawngah pawh tirhkoh lian berte chu ka tluk lo si lo. Tirh- 13 koh nih chhinchhialnate chu chhelna tinréng *neïin*, chhinchhiah-

nate, thilmakte, thiltihtheihnatein in zînga tih a nih tak tak kha. Eng kawngah nge ni, kohhran pâwl dangte aia hnuai zâwka siama 13 in awmna chu? keimah ngei hian ka tihhautak loh che u kawngah khân a nih nghâl loh chuan. Chu mi dik lohnaah chuan mi ngaidam rawh u!

Ngai teh u, hei hi in hnêna lo kal tûrin ka inpeih a vawi thumna 14 tûr a ni; tin, ka tihautak lo vang che u, in ta chu zawng ka ni si lo va, nangmahni *a ni ka zawn zâwk* che u *ni*; faten nu leh paten fate tân an khâwl khâwm sak tûr a ni lo va, nu leh paten fate tân *an khâwl khâwm* sak zâwk *tûr a ni* si a. Tin, kei zawngin in thlarau tân lâwm 15 êm êmin ka hmangral ang a, inhmangral vekin ka awm bawk ang. A chuang a liama ka hmangaih che u avâng khân, keiin hmangaihna tlêm zâwk ka dawn phah a ni maw?

Amaherawhchu, kei chuan ka tihautak lo che u ni ta sela; 16 nimahsela *mi* vervêk rêng rêng lo niin, ngamthlêminka manche u a lo ni. In hnêna ka tirhte zîngah khân tuemaw tal hmangin ka hlâwk 17 phah che u em ni? Tita chu ka fuih a, amarualin unaupa chu ka tîr 18 a ni. Tita chuan hlâwk phahna rêng rêng a nei che u em ni? Rilru hmunkhat pua lêng *dûn kan* ni lo vem ni? Hniak thuhmun *chiaha lêng dûn kan ni lo vem ni?*

Tûn chhûng zawng hian nangmahni hnêna kan thiamna thu 19 sawiah min ring reng a ni âwm a. Kristaah chuan Pathian mithmuah a ni thu kan sawi ni. Nimahsela, duh takte u, engkim hi nangmahni siamthatna tûr a *ni*. Ka lo kal hunah 20 engemaw tiin ka duh anga ka rawn hmu. i loh che u a, kei pawh in duh angin mi hmu lo dah ang, tili leh, engemaw tiin inhaunate, initsiknate, thinurnate, inkhinnate, inrelnate, sesea thu lâkte, 21 inngaihhlut lutuknate, buainate a lo awm dah ang, tih leh, ka lo kal hunin ka Pathianin in zîngah mi timualpho leh pekin, tûn hma lama thil tisaultute zînga *thil* bawlhhlawh *tih te*, inngaih te, hur te chînga sim si lo mi tam takte chu ka tâh dah ang e tih, ka hlau asin.

13 Hei hi in hnêna ka lo kal a vawi thumna tûr a ni. Hretute 1
pahnih emaw, pathum emaw kaah chuan thu tinrêng tihngheh-
in a awm ang. Ka sawi lâwk tawh a, tin, Krista keimaha thu
sawi thîntüi chu fiahna in zawn avângin, vawi hninhnaa *in hnêna* ka
awmlaiaka sawiangkhân, tûnah, *in hnêna* awin lovin, tun hma lama
thil tisaultute hnênah leh mi dang zawng zawng hnênah ka sawi
lâwk leh *dâwn*, ‘Ka lo kal leh chuan ka zuah lo vang,’ tih hi; ani chu
nangmahni lamah a chak lo lo va, in zîngah thil ti thei tak a ni
zâwk a ni. Ani cliu chak lohna avângin khenbehin a awm a ni a,
nimahsela, Pathian thiltihtheihnna avângin a nung ta reng a ni.
Keini pawh amahah chuan kan chak lo a ni, nimahsela, nang-
mahni lama Pathian thiltihtheihnna avângin a hnênah kan nung
ve ang.

Rinnaah chuan in awm emaw, nangmahni ngei inchhin Ჰhn 5
 ula; nangmahni ngei infiah Ჰhn rawh u. A nih loh leh, nangmah-
 niah Isua Krista chu a awm tih nangmahni ngeiin in hre fiah lo vem
 ni? duh loh in nih nghâl loh chuan. Keini erawh chu duh lohvin 6
 kan awm lo tih in la hriain ka ring. Tin, thil rēng rēng in tihsual
 lohna tûrin Pathian hnênah kan dîl Ჰhn a; *chu chu* keini hi
 duhawma kan lan theihna tûr a ni lo va, nangnin a mawi
 apiang in tih theih nân a ni zâwk, keini chu duh loh angin
 awm mah ila. Thutak Ჰan tûr lo chuan, thutak do tûrin 8
 engmah kan ti thei lo a ni. Keini kan chak loh lai pawha nangni 9
 in chak hian kan lâwm Ჰhn asin; hei hi kan dîl bawk Ჰhn, nang-
 mahni that famkimna tûr hi. Chuvang chuan tichhe tûr ni lova, 10
 siamtha tûr zâwka, Lalpan thuneihna mi pêk ang zêl khân, *in hnêna ka* awm
 loh lai hian hêng thu hi ka ziak a ni.

A tâwp berah chuan, unaute u, lâwm takin awm rawh u. 11
 Tihthat famkimin awm ula; thlamuang takin awm ula; rilru
 hmunkhat pu ula, lungrial takin awm rawh u; tichuan hmangaihna
 leh remna Pathian chu in hnênah a awm dâwn zuk nia.
 Fawh thianghlimin chibai inbûk rawh u. Mi thianghlim zawnng 12
 zawnngte hian chibai an bûk a che u. 13

Palpa Isua Krista khawngaihna te, Pathian hmangaihna te, 14
 Thlarau Thianghlim pâwlna te chu in zaa hnênah awm rawh se.

Galatia Rama Mite Hnêna Tirhkoh Paula Lehkha Thawn

Paula, tirhkoh (mihringte tirh chhuah ni lovin, mihring zârah ni hek lovin, Isua Krista leh mitthi zîng ata a kaithotu, Pa Pathian zârah a ni zâwk) leh, ka hnêna unau awm zawng zawngte chuan:

Galatia rama kohhranhote hnênah.

Pa Pathian leh kan Lalpa Isua Krista hnêna atakawngaihna leh remna in hnênah awm rawh se: ani chuan, kan Pathian leh kan Pa remtihzâwngin tûn lai khawvél sual tak lakah hian min chhan chhuah theih nân kan sualte aiah amah a inpe ta; Pathian hnênah chuan ropuina chatuanin awm rawh se. Amen.

Krista khawngaihna zâra a kotu che u kha chuti thuta Chanchin Tha hrang lama in pakaisan hi mak ka ti a ni; chu chu Chanchin Tha a ni ve si lo; nangmahni tibuaiin, Krista Chanchin Tha tihdanglam duh tuteemaw an awm mai a ni a. Nimahsela, keimahnii emaw, vân ațanga *lo chhuk* vântrirhkoh pawhin emaw, Chanchin Tha kan hrilh che u lo kha chu Chanchin Tha dang rêng lo hrilh che u sela, ânchhe dawngin awm rawh se. Hmâna kan sawi ang khân tûnah ka sawi leh dâwn a ni, “Chanchin Tha in pawma lo kha chu, Chanchin Tha dang tupawhin hrilh che u sela, ânchhe dawngin awm rawh se.” A nih leh, tûnah hian mihring nge ka thlém, Pathian? A nih loh leh, mihring em ni tihlâwm ka tum ni? Mihring tilâwmin la awm ila, Krista bawi ka ni lo vang.

Chutichuan, unaute u, ka Chanchin Tha hrilh kha mihring lam thu a ni lo tih ka hriattir a che u. Mihring hnêna atahmu ka ni hek lo, *mi* mi zirtir ka ni hek lo, Isua Krista inlârna avânga *hmu ka ni* zâwk si a. Judate sakhaw biak dânah chuan hmân laia ka awm dân chu in hre tawh si a, khatia Pathian Kohhranho nasa taka tiduhdaliin ka tihbui țhin kha; tin, mi thlahtute thurochhiah chunga țahnem ka ngaih nasat bîk avângin Judate sakhaw biak dân kawngah chuan ka chite zinga ka rualpui tam takte ka lehpêl ta a. Tin, ka nu pum chhûng ațanga nii tihrangtu leh a khawngaihna avânga mi kotu Pathian chuan, Jentailte zîng a Chanchin Tha ka hrilh theih nân a Fapa chu lungni taka keimaha a inlâtir lai khân, tisa leh thisen nén inrâwn lovin, tirhkoh ka nih lmiaa tirhkoh lo ni tawhte hnênah Jerusalem kluua han kal hek lovin,

Arabia ramah ka kal bo ta nghâl zâwk a; tin, Damaska khuaah ka kîr leh ta a.

Tin, kum thum a vei hnuin Kipha kan tûrin Jerusalem khuaah 18 ka han kal a, a hnênah ni sâwm leh ni nga ka châm a. Tirhkoh 19 dangte erawh chu Lalpa unau Jakoba chauh lo chu, tumah ka hmu lo va. (Ngai teh mah u! In hnêna thu ka ziakte hi 20 Pathian mithmuhah *pawh* ka daw lo ve.) Chu mi hnuah chuan 21 Suria leh Kilikia ramahte ka lo kal a.

Nimahsela Judai ram Kohranho Kristaa awmte hmîlhriat ka 22 la ni lo ta fo va, "Hmâna min tiduhdahtu khân hmâna rinna *thu* 23 a tiikhawloh thin kha tûnah a hril ta zâwk a ni," *tih, mi* sawi chanh an hria a. Tin, keimah avângin Pathian an chawimawi 24 ta a.

2 Tin, kum sâwîn leh kum li a vei hnuin Tita pawh chu hruai 1 vein Barnaba rualin Jerusalein khuaah ka han kal leh a. Tin, 2 hriattîrna avângin ka han kal a, Jentailte zînga Chanchin Tha ka tlângaupei thin hi anmahni ka han hrilh a; nimahsela, mi lian deuhte chu ahrangin *ka* hrilh a, chutilochuan athlâwnin ka tlân hlauh dah ang e, a nih loh leh, tlân thlâwn ka lo ni dah ang e. Nimahsela, Tita ka hnêna awm pawh chu Grik mi ni mah sela 3 serhtan luih sakin a awm ta lo va; chu chu unau der arûka *an* 4 hruai luhte avâng a ni; chûngte chu bawia min siam theih nân Krista Isuaah chuan zalênnâ kan neih hi enthla tûrin arûkin an lût a. *Nimahsela*, Chanchin Tha thutak chu in hnêna a awm reng theih nân dârkâr khat tê pawh intulûtin an thu kan zâwm lo va. 5 Tin, mi lian deuhva an ruatake lakah chuan (eng ang mi pawh ni 6 sela, ka tân engmah a lêm chuang lo; Pathianin tumah a thlei bik lo va;) *mi lian deuhva an ruatake chuan engmah mi belchhhah* 7 chuang si lo va: chutih ahnêkin, Serhtante *Chanchin Tha* Petera hnêna kawltira a awm angin, Serhtan lohte Chanchin Tha ka hnênah kawltîrin a awm tih an hria a. (Serhtante tirhkoh 8 *ni* tûrin Petera tâna thawh saktu ngei chuan, Jentailte *tirhkoh ni* tûrin ka tân pawh mi thawh sak si a); khawngaihna mi pêka chu an hriat pawhin, Jakoba te, Kipha te, Johana te, bana an ruatake chuan, keini Jentailte hnêna kal tûr leh anui zawng Serhtante hnêna *kal tûrin* kei leh Barnaba chu inpâwlna kut ding lamte min pe ta zâwk mah a. Rethete kan hriat reng chauh an *duh*, chu 9 tak chu tih ka tum tlat rêng thin a ui.

Tin, Kipha chu Antiokei khuaa a lo kaf laiu demawm taka a 11 awm avângin a hmaichhan ugeiah ka dodâl a. Mi tntemaw 12 Jakoba hnêna ata an lo kal hma chuan ani chuan Jentailte hnênah *chau* a ei thin a: nimahsela, an lo thlen veleh Serhtan nite chu a hlauh avângin tel leh ta lovin a intihrang ta si a. Juda dangte 13 pawh an vervêk ve ta hlauh a, chuitichman Barnaba nienuh *pawh*

an vervékna hruai bovin a awm ta hial a. Nimahsela, Chanchin 14
 Tha thutak angin an awm fel lo tih ka hriatin, Kipha hnênah
 an zaa hmaah, “ Nang, Juda mi i ni si a, Judate awm anga awm
 lovin, Jentailte awm anga i awm zâwk chuan, eng tiziain nge
 Jentailhote Judate awm anga i awm luihtîr ̄thin ni?” ka ti a.
 Keini zawng Jentail mi sualte ni lovin, Juda mi rênga piang *kan* 15
 ni a—nimahsela, Dân thiltihte avângin mi thiam changin a awm
 lo va, Isua Krista rin avâng chauhvin *thiam changin a awm zâwk* 16
 tih *kan* hre si a—keini pawhin, Dân thiltih avâng ni lovin, Krista
 rinna avânga thiam changa kan awm theih nân, Krista Isua chu
 kan ring a ni; dân thiltihte avângin mihring rêng rêng thiam
 changin an awm dâwn si lo. Kristaa thiam changa awm kan 17
 tum chung khân keini ngei pawh mi sual kan lo nih hlauh si chuan,
 Krista chu sual rawngbâwltu a lo ni em ni? Hnai lo ve. Ka 18
 thil thiatte kha ka sak leh si chuan, bawhchhetu *ka nih* ka inhriattîr
mai a ni ang. Pathian lam kawnga ka lo nun theih nân kei zawng 19
 Dân avângin Dân lam kawngah ka thi tawh si a. Krista hnênah 20
 khenbehin ka awm ta; nimahsela, ka nung a ni; keimah *erawh*
chu ka ni tawh lo, Krista chu keimahah a nung zâwk a ni; tin,
 tûnah tisaa ka nung hi rinnaa nung ka ni—Pathian Fapa, mi
 hmangaiha ka aia inpetu, rinnaah chuan. Pathian khawngaihna
 chu ka bawh bo lo ve, Dân avânga felna a awm si chuan, Krista 21
 chu athlâwnin a thi a ni ang.

3 Aw, Galatia rama mi âte u, tuinnge dâwi che u? in 1
 mithmuh ngeiah Isua Krista chu khenbehin chiang tako
 lantîr a nih tehlul nêñ.

Hei chauh hi in hnêñ ata lo hriat ka duh, Dân thiltihte avângin 2
 nge Thlarau chu in hmuh, *in* ngaihthlâk a *in* rin avângin? Heti 3
 êmin in â maw? Thlarauva ̄tan tawh siin, tisain in zo dâwn em
 ni? Thil chuti zozai chu sâwtpui lovin in tuar em ni? Sâwtpui 4
 lo ni tak tak ta ang sela. Tin, in hnêna Thlarau petu che u leh
 in zîng a thilmak titu chuan Dân thiltihte avângin nge *a tih*, 5
in ngaihthlâk a *in* rin avângin? Abrahaman Pathian a ring a,
 tin, chu *rinna* chu a felnaa ruat a ni ang khân. Chutichuan, hre 6
 rawh u, rinnaa awmte, chûng ngei chu Abrahama fate an ni. Tin, 7
 Pathian Lehkha Thu chuan, Pathia in rinna avângin Jentailte
 thiam a chantîr dâwn tih hre lâwkin, “ Nangmahah chuan hnam 8
 tin malsâwm sakin an awm ang,” tiin Abrahama hnênah Chanchin
 Tha chu a hrilh lâwk kha. Chutichuan, rinnaa awmte chu 9
 Abraham rinawma nêñ chuan malsâwm sakin an awm ve ̄thin
 a ni.

Dân thiltiha awm apiangte chu ânchhe hnuaiah an awm si 10
 a; “ Dân Lehkhabua thu ziak zawng zawng *anga* ti tûra awm
 reng lo apiang chu ânchhe dawngin an awm ̄thin,” tiin, ziak a

ni si a. Tin, Pathian mithmuhin tumah rēng Dân avânga thiam 11 chang an awm lo tih a lang reung a ni. "Mi felte chu rinnain an nung ang," tih a ni si a; tin, Dân chu rinnaa mi a ni lo, "Chûng 12 anga titu chu chûngah chuan a nung ang," tih a ni zâwk e. Krista 13 chu kai aia ânchhe *dawng* lo niin, Dân ânchhe lak ata min tlan chhuak ta; ("Thinga khaikân apiang chu ânchhe dawng an ni," tih ziak a ni si a); chutichuan, Abrahama *chunga* nialsâwmna 14 chu Krista Isuaah chuui Jentailte chungah a lo awm thei ang a, tichuan rinna avângin Thlarau tiani chu kan hinu thei ang.

Unaute u, mihring angin ka sawi hi, mihring thuthlung pawh 15 ni mah sela, tihngheh tawh hnuin au phelh ngai lo va, belh pawh an belchhah ngai hek lo. Tin, Abrahama hnênah a ni, thu 16 chu tianiin a awin ni, a chi thlah hnênah pawh. Mi tam tak chung thu *sawi* angin, "Chi thlahite hnênah pawh," a ti lo va; *mi* pakhat chung thu *sawi* angin, "I chi thlah hnênah pawh," a ti a ni zâwk e, chu chu Krista chu a ni. Tin, heti lian ka ti a ni: 17 Thuthlung Pathian lo tihngheh tawh chu, Dân kum zali leh *kum* sawmthum hnuia lo awm tawh khân, thutiam chu engmah lova siain a tibo lo ve. Roluah túr chu Dân avâng a nih chuan, 18 thutiam avâng a ni tawh si lo vang; nimahsela, Pathianin, thutiam avângin a ni, Abrahama hnênah a pêk ni.

A nih loh leh, eng tiziaa Dân chu awm nge ni le?

19

Chi thlah, thutiamna chu, a lo kal hma loh zawng bawhchhiatnate avângin belchhahin a awm a, vântirhkohte hmanga palai kuta rôl a ni. Tin, palai rēng rêng *mi* pakhat 20 lakah *palai* a ni *ngai* lo ve, Pathian erawh chu pakhat a ni.

A nih loh leh, Dân chuan Pathian thutiamte chu a dodâl em 21 ni le?

Hnai lo ve, Dân *mi* tinung thei rêng pêkin aawm tawh si chuan, felna chu Dân avângin a awin ngei túr a ni. Nimahsela, Isua 22 Krista rin avânga thiltiam chu a ringtute hnêna pêk a nih theih nân Pathian Lehkha Thu chuan sual hnuiah engkim a khârkhip ta vek a. Nimahsela, rinna a lo thlen hma khân, rinna la lang 23 túr atân khârkhipa, Dân tnuiaia vén kan nih klia. Chutichuan 24 rinna avânga thiam kan chan theihna túrin Dân chu Krista hnêna lama min kailruaitu a lo ni a. Nimahsela, tûnah rinna a lo 25 thlen hnu hian, kaihruaitu hnuiah kan awm tawh lo ve. Krista 26 Isua rin avângin Pathian fate in ni vek si a; in zînga Kristaa bap- 27 tisma chang apiangte kha Krista chuan in inthuam tawh si a. Chutah chuan Juda mi a awm theih loh va, Grik mi pawh *a awm* 28 *theih* hek loh, chutah chuan bawi a awin theih loh va, bawi lo pawh *a awm theih* hek loh, chutah chuan mipa leh hñeichhia pawh a awm theih loh; Krista Isuaah chuan in zain pumkhat in ni si a.

Tin, Krista ta in nih chuanin, Abrahama thlah, thutiam anga 29
roluahtu túrte, in ni.

4 Nimahsela, *heti hian* ka ti a ni: Roluahtu túr chu engkim 1
chungali hotu ni mah sela, naupang a la nih chhûng 2
zawng bawi nêng engah mah a danglani chuang lo ve; a pa ruat 3
hun chu a lo thlen hma loh chuan vêngtu leh enkawltute hnuaiyah 4
a awm zâwk a ni. Chutiangin keini pawh naupang kan nih kai 5
khán, khawvél A Aw B hnuaiyah bawiah kan awm; nimahsela, a 6
a hun bi a lo kim khán fa nihna kan hmuh theil nân Dân hnuaiyah 7
awînté chu tlan túrin Pathianin a Fapa, hmeichhe hrin, Dân 8
hnuaiyah lo piangin, a tîr chhuak ta a. Tin, fa in nih avângin 9
Pathianin a Fapa Thilarau chu, “Abba! (Ka Pa!)” tia auvin, kan 10
thinlungah a rawn tîr a. Chutichuan, bawi i ni tawh lo va, fa 11
i ni zâwk e: tin, fa i nih chuan, Pathian zâra roluahtu túr i ni.

Nimahsela, khâng Pathian in hriat loh lai khán, an pianzia 12
rêng pawha Pathian ni hlei lote bawi in ni a. Tuna Pathian in 13
lo hriat hnu hi zawngin—ni lo, Pathian *mi* hriat *in* lo nih *hnu hian*, 14
tih túr a ni zâwk e,—A AW B derdèp leh kawnkaw, a bawia awm 15
leh in châkate laniah chuan, eng tiziaa hawi kîr leh nge in nih? 16
Ni te, thla te, hun te, kum te in serh thîn. In tân tha ka sêng 17
thlawn dah law maw tih ka hlauh sak a che u.

Unaute u, ka ngên a che u, keimah angin awm rawh u, kei 18
pawh nangmahni angin *ka awm* si a. Ka pawi engmah in khawih 19
lo. Chanchin Tha in hnêna ka hrilh hmasak tum kha *ka* tisa 20
chak lohna avâng a ni tih in hre si a. Tin, ka tisaa in tân thlémna 21
awm chu in hmusit lo va, in ten hek lo; Pathian vântirkoh angin, 22
Krista Isua ang *maiin*, mi lawm tâk zâwk kha. Vânnai in intihna 23
kha khawiahnge ni ta le? Tih theih phei chu ni sela nangnin in 24
mitte kher chhuakin mi pe tawh ang tih ka hriat sak che u asin. 25
Chutichuan, thu dik tak ka hrilh che u avângin in hniêlma ka lo 26
ni ta em ni? Tha lamalh ni hauh si lovin thahnemngai takin an 27
zawng chhuak thîn che u a; a ni, anmahni in zawn theih nân 28
rawn lama khâr hnan che u an duh a ni. Thu tha lamah erawh 29
chuan eng lai pawhin thahnemngai taka zawna awm fo hi a tha a 30
ni, in hnêna ka awm lai chauh ni lovin. Ka naute u, Krista 31
chu nangmahniah siam puitlina a awm hma loh chuan nau veiñ ka 32
vei leh che u hi. A ni, tûn lai hian in hnêna awma, ka aw 33
tihdanglam ka châk theihzia mai chu; in chung thuah ka mang- 34
ang si a.

Dân hnuaiyah awm duhte u, mi hrilh rawh u, Dân *thu* chu in 35
ngaithla thîn lâwm ni? Heti hian ziak a ni si a: “Abrahaman 36
fapa pahnih a nei a, pakhat chu bawinu lakah, pakhat chu bawi 37
lonu lakah. Nimahsela, bawinu laka *mi* chu tisa dân angin a 38
piang a, bawi lonu laka *mi* erawh chu thutiam avângin a *piang a*

ni," tih hi. Chûng thu chu tekhinna a ni; chûng hmeichhiae 24
chu thuthlung pahnih *an* ni; pakhat chu Sinai Tlânga mi, bawi ni
tûra fa hringtu chu; chu chu Hagari a ni. Tin, Hagari hi Arabia 25
rama Sinai Tlâng chu a ni a, Jerusalem tûn laia awm nêñ hian
ang khat *an* ni, a fate nêñ bawiah *an* awm si a. Chung lam Jeru- 26
salem erawh chu bawi a ni lo va, chu ngei chu keini nu a ni.

"Nang, ching, *fa* hring *ngai* lo, hlim rawh, 27
Nang, nau vei *ngai* lo, au chhuak rawh;
Pasal nei mi ai chuan khawharnu chuan
Fate a nei tam zâwk si,"

tih ziak a nih kha.

Tichuan unaute u, keini hi, Isaaka ang khân, thutiam fate 28
kan ni. Nimahsela, chu mi lai chuan tisa dâna lo piang chuan 29
Thlarau dâna lo piang chu a tiduhdah ang khân, tûnah *pawh*
chutiang bawk a ni. Nimahsela, Pathian Lehkha Thuin engtinne 30
a sawi? "Bawinu chu, a fapa nêñ, hnawt chhuak rawh; bawinu
fapa chuan bawi lonu fapa chu ro a luahpui dâwn si lo," *a ti*.
Chutichuan unaute u, bawinu laka fate kan ni lo va, bawi lonu 31
laka *fate kan ni* zâwk.

5 Bawi ni lo tûrin Krista chuan min chhuautir kha, 1
chutichuan ding nghet ula, bawi nghâwngkawlah chuan
tâng leh tawh suh u.

Ngai teh u, kei Paulan in hnêna ka sawi hi, serh in tantir 2
chuan Krista chu in tân engmah sâwtina a ni lo vang. A ni, Dân 3
thu zawng zawng zâwm tûra batu *an* ni tih serhtantir apiang
hnênah ka hriattir leh a nih hi. Nangni Dâna thiam chan tumte 4
u, Krista nêñ in inþhen ta: khawngaihna chu in tlûksan ta. Keini 5
zawngin Thlarau zârah rinnain felna beiseina kan nghâk si a.
Krista Isuaah chuan serhtan engmah a sâwt lo, serhtan loh *pawh* 6
engmah a sâwt hek lo; rinna, hmangaihnaa thawh erawh chu, *a*
sâwt a ni.

Tha takin in tlân ðhin kha le; thutak chu in zawm loh nân 7
tuinnge dâl ta che u? He thlêmna hi a kotu che u hnêñ ata a ni lo 8
ve. Dawidim tlêm tein *chhang* hlâwm chu apumin a fan chhuak 9
ðhin. In ngaihtuah danglam chuang lo vang tih, Lalpaah chuan 10
kei zawngin nangni lam ka ring che u a ni; nimahsela, a tibuaitu
che u chu, tupawh ni sela, a chunga thu tlu tûr chu a tuar ang.
Unaute u, kei hian serhtan *thu* ka la hril fo si chuan, engatinge 11
tihdudahin ka la awm cheu? Chutiang a nih si chuan kraws
inchhuihna chu tihbo a ni tawh ang. Tibuaitute che u chu intan 12
fithla law law sela ka duh a ni.

Nangni, unaute u, bawi ni lo tûrin koh in ni si a; nimahsela, 13
in bawi nih lohna chu tisa tâna remchângah *hmang* suh ula,
hmangaihnain rawng inbâwl sak tawn theuh zâwk rawh u.

"Nangmah i *inhmangaih* angin i vêngte i hmangaih tûr a ni," 14
tih thu kamkhatah hian Dân *thu* zawng zawng chu a famkim
tawh a ni si. Nimahsela, in inseh a, in inei tawn si chuan, in 15
intihboral tawn loh nân fîmkhur rawh u.

Chutichuan *hei hi* ka ti a ni: Thlarauvah awm rawh u, tichuan 16
tisa châkna chu in zâwm dâwn lo nia. Tisa hian Thlarau dona 17
lam a châk thîn, Thlarau *pawhin* tisa dona lam a châk bawk si thîn;
thil *tih* in tumte chu in tih theih loh nân chungte chu an inkalh
si. Nimahsela, Thlarau hruaia in awm chuan, Dân hnuaih 18
chuan in awm lo ve. Tin, tisa thiltihte chu a lang fiah a ni; chung 19
chu hêng hi a ni: inngaihna te, bawlhhlawhna te, hurna te, milem 20
biakna te, dawithiamna te, huatna te, inhauna te, thikna te,
thinurna te, inkhinna te, awm hranna te, rin hranna te, itsikna 21
te, zu ruihna te, zu hmun hlimna te, chutiangte chu: chung
kawngah chuan tûn hmaa, "Chutiang thil tih mangte chuan
Pathian ram an chang lo vang," tia ka hrilh lâwk che u ang khân,
ka hrilh lâwk che u hi. Thlarau rah erawh chu hmangaihna 22
te, hlimna te, remna te, dawhtheihna te, ngilneihna te, thatna te,
rinawmna te, thuhnuairawlhna te, insümtheihna te a ni zâwk
e; chutiang kalhzâwngin Dân *thupék* réng a awm lo ve. 23
Tin, Krista Isua mite chuan tisa chu, a sual ngaihtuahna leh a 24
châknate chawpin, an khêngbet ta. Thlarauva nung kan nih 25
chuan Thlarauvah vêk i awm leh bawk ang u. Incho tawna, 26
initsik tawnin, i inngaihlu suh ang u.

6 Unaute u, mi, sual engpawh a tih lai phâwkin awm sela, 1
nangni thlarau nite u, "Thlêmna ka tâwk ve dah ang e,"
tia invêng tha chungin chutiang mi chu thuhnuairawlh takin tung- 2
ding leh rawh u. In ritphurhte chu inchhâwk tawn rawh u, 2
chutichuan Krista dân *thu* chu in zâwm a ni ang. 2

Mi engmah ni si lovin, mi lian deuhva a inruat chuan. a inbum 3
chawp *mai* a ni si. Mi tinin mahni thiltih fiah theuh zâwk rawh 4
se, chu mi hunah chuan, mi dang chung ni lovin, mahni chung
chauhvah chhuan tûr a nei ang. Mi tinin mahni phur an phur 5
theuh dâwn si a.

Tin, thu zirtîr dawngtu chuan thil tha zawng zawng zirtirtu 6
hnênah pe ve rawh se. Bumin awin suh u; Pathian chu hmusi; 7
zia a ni lo ve; miin a theh apiang, chu mi vêk chu a seng bawk dâwn
si a. Mahni tisa lama thehtu chuan tisaa mi chhiatna a seng ang a: 8
Thlarau lama thehtu erawh chuan Thlaraua mi chatuana nunna
a seng dâwn a ni. Tichuan, thil tha tih i ning suh ang u; kan in- 9
thlahdah loh zawngin a hun takah chuan kan seng dâwn si a.
Chutichuan, remchâng hun kan neizia ang zêlin mi zawng 10
zawng chungah thil tha i ti ang u, rinna chhungte zinga mi
chungah i ti deuh ber ang u.

Keima kut ngeiin in hnênah lehkha hraw pui puia ka ziak hi 11 en rawh u. Tisaa hmêl intihmawi duh apiangten serhtana awm 12 tûrin an tîr lui ɻhîn che u a ni; engmah dang vâng a ni lo va, Krista kraws avânga tihduhdah an tuar loh nân chauh a ni. Serhtante meuh pawh chuan Dân *thu* an zâwm chuang si lo va, in 13 taksaah chhuan tûr an neih theih nân serhtantîr che u an duh mai a ni.

Kei erawh chuan kan Lalpa Isua Krista kraws lo chu ka 14 chhuau loh túrzia mai chu, chu mi zârah chuan khawvél hi ka tân khenbehin a awm ta, kei pawh khawvél tân *khenbehin ka awm a ni*. Siam thar lehna lo chu, serhtan hi engmah a ni lo va, serhtan loh 15 pawh *engmah a ni* hek lo. Tin, chu mi dân anga awm apiangte chungah chuan remna leh khawngaihna awm rawh se, Pathian 16 Israelte chungah pawh.

Tûn achinah hian tumahin mi tibuai tawh suh se; ka taksaah 17 hian Isua chhinchhiahnate ka pu si a.

Unaute u, Lalpa Isua Krista khawngaihna in thlarau hnênah 18 awm rawh se. Amen.

Ephesi Khuaa Mite Hnêna Tirkhoh Paula Lehkha Thawn.

Paula, Pathian duhzâwnga Krista Isua tirkoh chuan: 1
Mi thianghlim Ephesi khuaa awm Krista Isua mi rinawmte hnênah chuan.

Pathian kan Pa leh Lalpa Isua Krista huén ata khawngaihna leh remna in hnênah awm rawh se. 2

Kan Lalpa Isua Krista Pathian leh Pa chui fakin awm rawh se. Ani chuan vân hmuralite khiam Kristaa chuan thlarau lam malsâwm sakna tinrêngin mal miu sâwin a; himangaihnaa thianghlim leh sawisêlbovin ama limaali kan awm theihna tûrin leilung pian hmain Kristaa niin thlan ang khân; a khawngaihnaa ropuzia fak tûrin ama lungduha lâwmzâwng angin Isua Krista zârah ama tân faa siam túra niin lo rnat lâwk tawh avângin. Chu khawngaihna chui Duhtakaali chuan athlâwiin min pe a; a thisen avângin amalali chuan kan tlamaa kan nei a ni—a khawngaihna ngahzia ang zéla kan bawlichhiatnate ngaihdamna chu. Chu khawngaihna chuan aman fîng tak leh remhre takin min vûr a ni, a duhzâwng thiruk kan hnêna min liriattirin; hun bi kim khawsak hunah a lâwmzâwng (engkin—vâna thii awinte, lei chunga thil awmte pawh—Kristaa fawk khâwm tûr chui) amahin tih a tum ang khân; amah ngeikli chnan a ni. Ama duhzâwnga remruat ang zéla thil engkim titu tum anga ruat lâwk ni tawhin, amahali bawk chuan a ro túra siam kan ni, keini Krista lo beisei hmasa tawhte li a ropui fakna kan lo nihna tûrin. Amahah chuan nangni pawh, thutak thu (in chhandamna Chanchin Tha chui) in ngaihthlâk a, rin pawh in rin linnin, amahah chuan Thlarau Thianghlini tiam chuan chhinchhiahin in awm kha. Chu chu Pathian ropuzia fîk nân ama ta ngei tlan chhuahna tûrin kan roluahna túra zakhamna a ni.

Chuvângin, kei pawhin Lalpa Isuaa rinna in zînga awm, 15 mi thianghlimte zawng zawng chunga in lantîr bawk thin chu ka lo hriatin, kan Lalpa Isua Krista Pathian, ropuina Pa chuan, 16 amah hriatna kawngah finna leh hriat chiantîrna thlarau a pêk theihna tûr che uin ka ɬawngtâinaahte chuan in hming lamin in chunga lâwin thu hrill ka bâng lo; chutichuan, in thinklung mitte tiliwâra lo awmin, aina kohna beiseina te, mi thianghlimboyah

chuan a ro luah tûr ropui ngahzia te, mitthi zîng ata a kaihthawh 1
 lai leh, lalna te, thuneihna te, thiltihtheihna te, rorêlna zawng
 zawng te, he mi khawvélah chauh ni lova *khawvél* lo la thleng tûr
 pawha hming sak tinrêngte chung daihah vân *hmunahte* a ding lama
 a  tuttir laia Kristaa a thawh, a thahrui chakna thawhzia ang z l
 kh n keini ringtute lama a thiltihtheihna len nasatzia te hi, eng
 ang nge a nih in hre thei ang. Tin, thil engkim a ke hnuiah a 22
 dah a, amah chu engkim zawng zawng chungah lu at n kohhranho
 hn nah chuan a pe a, *kohhranho* chu a taksa a ni, engkim engkima 23
 tikhattu famkimna chu.

2 Nangni pawh in bawhchhiat leh *in* sualte av ng  thi in 1
 nih lai kh n a tinung che u a ni; ch ngahate chuan hm nah 2
 kh n he khawv l d n anga in awm kha, boruaka thuneihna lal,
 t na awi lo fate chh ng  thawk m ktu thlarau *d n* ang hian. 3
 Ch ng *awi lo fate* z ngah chuan, keini pawh hm nah chuan tisa
 leh rilru duhz wng tiin, kan tisa ch knate *angin* kan awm vek
 a, mi dangte ang bawkin thinurna faa piang r ng kan nih kha;— 4
 nimahsela, Pathian chuan khawngaihna a ngahin a ini hmangaihna
 nasa tak av ng kh n, kan bawhchhiatnate av ng  thi kan nih lai 5
 meuh pawhin, Krista rualin min tinung ve a, (khawngaihnaa
 chhandam in ni ta e), Krista Isuaah chuan ama rual v ka min 6
 kaithovin, v n *hmunalite* ama hn nah min  tuttir ta a: chutichuan
 hun lo la thleng t rahte chuan Krista Isuaah hian kan chungah 7
 ngilneiin, a khawngaihna ngah nasatzia chu a ent r thei ang.
 Rinna av ng  khawngaihnaa chhandam in ni si a; chu pawh chu 8
 nangmahnia chhuak a ni lo va, Pathian thilp k a ni; thiltih av ng
 a ni lo ve, chutilochuan min an chhuang dah ang e. Thil  tha 9
 ti at n Krista Isuaah chuan siama awmin, ama kut chhuak kan
 ni si a; chu *thil  tha tih* chu kan awmna t rin, Pathianin a buatsaih
 l wk a ni.

Chuv ngin, hm na nangni tisaa Jentail, tisaa kuta siam 11
 “Serhtan” an tihten “Serhtanloh” an tihate u, khatih lai kh nin, 12
 Krista lovin, Israelho khua leh tui n n inmihranin, khawv l
 hian beiseina r ng nei lo leh Pathian lova awmin, tiamna thuthlung
 lakahte mikhuala in awm kha hre reng rawh u. T n ah erawh 13
 chuan, Krista Isuaah, nangni hm na hla taka awmte kha, Krista
 thisen chuan tihhnaihin in lo awm ta a. Amah chu kan inremna 14
 a ni si a; ani chuan intaina (thiltih t rahte thup k d n awm chu) 15
 a tisaa tibovin, *p wl* hnihte chu pumkhatah a siam a, *an* k r
 pindanna bang chu a tichim a; chutichuan amahah chuan pahnihte
 chu mihring thar pumkhatah siamin inremna a siam thei ang a,
 kraws z rah, taksa pumkhatah, pahnihte chu Pathian n n a 16
 inremt r thei bawk ang, chu mi *kraws* chuan intaina chu a tihhlum
 av ngin. Tin, a lo kalin, nangni hla taka awm  h nt e hn nah 17

remna Chanchin Tha a hrilh che n a, hnai taka awm thiunte hnênah pawh remna Chanchin Tha a hrilh bawh a. Aina záran 18 Thlarau hmunkhata Pa hnêna luh theihna kan nei ve ve a ni.

Chutichuan, tûnah mikhnal leh mi châm mai in ni tawh lo va, 19 mi thianghlimate nén chuan tualkhat leh Pathian chhûngte in ni ta zâwk a ni; Krista Isua ngei chu a kila hing pawinawh ber 20 niin, tirhkohte leh zâwlncite hingphûm chunga sak in ni a; anahah 21 chuan lung rem braung thenhite, rem taka chiktuahin, Lalpaah 22 chuan biak in thiangbluah a chang zélin thin a; nangni pawh amahah chuan, Thlaranva, Pathian awimna túra rem khâwm in ni.

3 Chuvâng chuan, kei Paaka, nangni Jentailte avânga 1 Krista Isua ni tâng hian—nangni tan Pathian khawngaih 2 enkawlna hna mi pêk kha in lo hre tawh châwk ang a: khatia, 3 thurûk chu hriattîrmaa hriattîra ka awm kha, hmâna tawi tea ka 4 ziak ang thu kha; kha mi avâng khân, in chhiarin Krista thurûk 5 ka hriatzia hi in hre thei ang. Chu chu tûn laia a tirhkoh thiangliinte leh a zâwhiei thianghlimate hnênah Thlaran hriattîrin 6 a awm ta ang hian, tûn hna lam khâun mîliring fate hnênah 7 hriattîrin a awm ngai lo: *chu chu hei hi a ni*, Chanchin Tha avâng hian Krista Isuaalii chuan, Jentailte hi rohuahpui te, taksa pêngpui te, thutiam dawnpui te an uih hi. A thiltihtheihna thawhzia 8 anga, athlâwna pêk Pathian khawngaihna chu mi pêk angzia zélin chu Chanchin Tha rawngbâwtua siam ka ni.

Jentailte hnêna Krista hausakna chhui chhuah rual lohte chanchin hril tûr leh, thurûk chatuan ațanga Pathian engkini siamtua intuipa awin enkawlna chu engnge ni tih ini zawng zawng entîr tûrin, kei mi thianghlumi zawng zawnga tê ber aia tê zâwk hnênah hian chu khawngaihna chu pêk a ni. Chutichuan, kan Lalpa Krista Isuaah tih a tum, a chatuanar emiruat 10 ang zélin, tûn laia vân hmunahte khian lalna leh thuneihnatue hnênah chuan, Pathian finna tinrêng kohhranho avângin hriattîrin a awm thei ang; chu Krista Isua kan rin avâng chuan amah 12 vêkah chuan nélna leh ngam taka lih theihna kan nei.

Chutichuan, uanguahni vânga ka lrehawm tuarnate avâng 13 hian beidawng lo tûrin ka ngén a che n, chûngte chu in ropuina a ni.

Chuvâng chuan, Krista chu rinna avânga in thinlunga a chén 14 theih nân, a ropuina ngahzia ang zélin, a Thlarau zârah mîliring chhungnung lamah chuan thiltihtheihnaa tihchakin a awmtîr theihna tûr che uin, Pa, lei leh vâna chhûngkaw tinrêng hming chawi chhana hinaah chuan ka thingthi thin a; chutichuan, Pathian samkimna tinrêng thuka tikhaha in awin theih nân, nangni hinangaihnaa zung kai leh nghahchhan neia awmin, mi

thianghlim zawng zawng nêñ chuan a zauzia te, a seizia te, a sânzia te, a thûkzia te hriat chian theihna leh, Krista hmangaihna hriat phâk loh hriat *theihna* in nei thei ang.

Tichuan, keimahnia thawk thîn thiltihtheihna ang zélin, kan 20 dîl leh kan ngaihtuah zawng zawng aia nasa zâwk titheitu hnênah ngei chuan, chatuanin chhuan zawng zawng thlengin, koh- 21 hranhovah leh Krista Isuaah chuan ropuina awm rawh se. Amen.

4 Chutichuan, inngaihlâwmna leh thuhnuairawlhnâ zawng $\frac{1}{3}$ zawng *neia*, hmangaihnaa indawh tawn chunga dawhtheihna *neia*, remna phuarnaah chuan Thlarau inpumkhatna chu vawng tûra beia, a kohna che u phua awm tûrin, kei, Lalpa mi tâng hian ka ngên a che u. A koh chhan che u beiseina hmunkhata 4 koh in ni ang bawk kliân taksa pakhat leh Thlarau pakhat *chauh* 5 a awm a; Lalpa pakhat, rinna limuikhat, baptisma hmunkhat, engkim Pathian leh Pa pakhat *chauh* a awm a; *ani* chu engkim 6 chungah a awm a, engkim fang chhuakin a awm a, engkim chhûngah a awm bawk a ni.

Nimahsela, athlâwna Krista thilpêk tchna ang zélin 7 khawngaihna chu kan hnênah theuh pêk a ni. Chuvângin, 8

“Chung lama a han chhoh lai khân
Mante chu salah a hruai a,
Mihringte hnênah pawh
Thilpêkte a pe a,”

a tih chu.

(Tichuan, “A han chho,” tih hi, lei hmun hnuai berahte 9 a lo chhuk hniasak zet loh chuan engtiunge ni ang le? Lo chhuka 10 chu, engkini a tiikhah theih nâna, vân zawng zawng chung daiha han chhova vêk bawk kha a ni.) Tin, rinna leh Pathian $\frac{11}{3}$ Fapa hriatna kawngah chuan thu khat vuaa, puitlinga, Krista famkimna lenzia tluka kan zaa kan lo awm hma loh zawng, rawngbâwl hna thawk tûra mi thianghlimte tihfamkim nân, Krista taksa siamtha tûrin thenklatte chu tirlkoh *atân* te, thenkhatte chu zâwlnei *atân* te, thenkhatte chu Chanchin Tha hriltu *atân* te, thenkhatte chu *kohhran* châwmtu leh zirtîrtu *atân* te a pe 14 a; chutichuan, dik lohna ngamthlêmna angin, fing vervêka mihring bum chawpin, zirtîrna thili tinrênga leh lam leh lama vawrh leh len len naupang kan ni tawh lo vang a, hmangaiha thi dik tak 15 sawiin, engkimah amaliah kan thang lian thei zâwk ang: *amah* chu Lu a ni, Krista chu. Amaha zârah taksa pumhlûm chuan, 16 inzawmna tinrêng thawh avânga rem tako inchuktua leh inzawm khâwmin, pêng tin thawhzia ang theuhvin, hmangaihnaa insiamtha tûrin, taksa chu a lo tipung thîn a ni.

Chutichuan hei hi ka sawiin Lalpaah chuan ka hriattir *che* 17 u a ni: Jentailte chu rilru lawi lo pua an awm angin awm tawh

suh ula, hriat lohna anmahniah a awm, chu nii *hriat lohna* avâng 18 chuan Pathian nunna lakah thena lo awniin, an hriatnaah chuan an lo thim a ni, an thinlung a chawlawl avângin. Chûngte 19 chuan inhriat chluah theihna rêng rêng an neih tawh loh avângin, *thil bawlhhlawh* tinrêng duhâm taka ti tûrin hûrnuah an inpumpêk ta a. Nangni erawh chuan chutiangin Krista chu in zir lo ve; 20 a *aw* ngaitlilaamahah zirtîra awm in nih tawh phawt chuan, 21 Isuua thutak awm ang hi: “In hmân lai awm dân kawnga mihring 22 hlui, bumna châkna anga chhe deuh deuh kha, hlîp thla ula, in rilru thilarauvah chuan a tharin lo awm ula, mihring thar, 23 thutak felna leh thianghlimnaa Pathian anga siam khân, inthuam 24 bawk ula,” *tih thu hi*.

Chutichuan, dâwt sawi bânin, mahni thenawin hnênah 25 thu dik tak sawi theuh rawh u; inpêng tawn theuh kan ni si a. Thinrim ula, sual erawh chu sual suh u; in thinur chu niin tlâkpni 26 suh se; Diabola chiun kian hek suh u. Rûkhmang chuan 27 ru tawh suh selu; tlachham hnênah chuan pêk tûr a neih theihna 28 tûrin a kuta thil tha thawkin rim zâwk rawh se. Thu tha lo 29 rêng in kaan chhuak suh se, a țiilzia ang zêla siamtha tûrin *thu* tha apiang *chhuak zâwk rawh se*, a ngaithlatute tân khawngaihna a lo nih theih nân. Tin, Pathian Thlarau Thianghlim chu 30 tilungngai suh u, tlanua ni atân chuan amahah chhinclhiaha in awm kha.

Khâkna te, thinurna te, tauhna te, ânna te, sawichhiatna te 31 zawng zawng chu bânsanin awm rawh se, sualna zawng zawng nén. Tin, inkhawngaih tawna lainatna neiin awm ula, Pathianin 32 Kristaa a ngaidam che u ang bawkin inngaidam tawn rawh u.

5 Chutichuan, a fa duh takte angin Pathian awm dân latnte 1 ni rawh u. Tin, Kristan a hmangaih che u a, rintui atân 2 Pathian hnêna thil hlanah leh inthawinaa kan aia a inpêk ang bawk khân hmangaihnaah awm rawh u.

Nimahsela, ini thianghlimte tiha mawi awni rêngin, inngaih 3 leh bawlhhlawli zawng zawng, duhâmna nén, in zîngan lam pawh lamin awm suh se; zahmawh te, thu lawi lo sawi te, fiamthu te 4 pawh, chûng chu a mawi lo a ni; clûng *tih* ai chuan lâwm thu hril zâwk rawh u. Inngaihmg leh ini bawlhhlawh leh, mi 5 duhâm rêng rêng chuan (*mi duhâm* chu milem betu a ni a) Krista leh Pathian ramah chuan chan rêng an neilo a ni tih in hre hlesi a.

Tuman thu lawi lo maiin bum che u suh se; chûng thil avâng 6 chuan Pathian thinur chu awi lo fate chungah a thleng si thin a. Chuvângin anmahnî tâwmpui suh ang che u. Hmânah khân 10 thim in ni a, tûnah erawh chuan Lalpaah chuan êng in lo nih tâk hi; Lalpa lâwmzâwng engnge ni tili fiahin, êng fate angin awm rawh u, êng rali chiu thatna leh, felna leh, thutak zawng

zawngah a lang si a. Tin, thim thiltih rah nei ngai lovahte chuan 11 telna rēng nei suh ula, *tel ahnēkin a thiam lohzia hriattir zāwk rawh u*; arūka an thil tih thinte chu a sawi pawh a zahthlāk si a. 12 Amaherawhchu, thil engkim a thiam lohzia hriattira awm hi, êng 13 tihlen a nī thīn: tihlana awm apiang chu êng a ni si a. Chuvângin, 14

“Nang muhil! meng la,
Mitthi zīng ata tho rawh,
Tichuan, Krista chuan
A chhun êng ang che,”

a tih kha.

Chutichuan, mi fing lote anga *awm* lovin, mi fingte anga *awm* 15 zāwkin, in awm dānah fîmkhur rawh u; nite hi a ḫhat loh avângin 16 remchânnate lei zēl rawh u. Chu mi avâng chuan à duh suh 17 ula, Lalpa duhzâwng engnge ni tih lo hre zāwk rawh u. Tin, 18 uain ruiin awm suh u, chu miah chuan insûm lohna a awm *si a*; Thlarauvñ khatin awm zāwk rawh u. Fakna hlate, Pathian hlate, 19 thlarau lam hlatea inbe tawnin, Lalpa chu in thinlunga hla sak sakin, tingtang kaih sak rawh u. Kan Lalpa Isua Krista hmingin, 20 Pathian, Pa ngei hnênah chuan, engkim chungah lâwm thu hril fo rawh u. Krista tih dékin intulût tawn theuh rawh u. 21

Nupuite u, Lalpa hnêna in *intulût* ang hian mahni pasalte 22 hnênah *intulût rawh u*. Krista chu amah ngei taksa chhandamtu 23 nia, kohhranho lu a ni ang bawk hian, pasal chu nupui lu a ni si a. Chutichuan, kohhranho Krista hnêna an intulût ang bawk hian 24 nupuite chu engkimah an pasalte hnênah *intulût rawh se*.

Pasalte u, in nupuite hmangaih rawh u, Kristan kohhranho 25 a hmangaih a, *an* aia mahni a inpe ang khân, *anni* chu tuia sila 26 thu chuan tifaiin a tihtianghlim theih nân; chutichuan, 27 kohhranho chu, bawlhhlawh kai lo leh, zûr lo leh, chutiang thil rēng pu lovin, thianghlim leh hmêlhem lova awm zâwkin, amah leh amah *kohhranho* ropui takah a inpe chawp thei ang. Chutiang 28 bawkin pasalte pawhin mahni taksate angin mahni nupuite chu an hmangaih tûr a ni. Mahni nupui hmangaihtu chu mahni inhmangaih a ni. Tuman mahni tisa *an* haw ngai si lo va, *an* 29 châwmin *an* duat zâwk thîn a ni. Kristan kohhranho *a châwmin a duat* ang hian; a taksa pêngte kan ni si a. Chu mi avâng chuan 30 mipain a nu leh a pa kalsanin a nupui a vuan ang a, tin, an pahnih chuan tisa pumkhat an lo ni tawh ang. Chu thurûk chu a ropui 32 a ni, nimahsela, kei zawngin Krista leh kohhranho thu ka sawi a ni. Engpawh ni sela, nangmahni zînga mi pawhin mahni a 33 inhmangaih ang bawkin mahni nupui hmangaih theuh rawh se: nupui pawh chu a pasal tih dék tûrin *fîmkhur rawh se*.

6 Naupangte u, Lalpaah chuan in nu leh in pate thu zâwm 1 rawh u; chu chu *thil* dik a ni si a. “I nu leh i pa chawimawi 2

rawh," (chu chu thupék tiam nei hmasa ber a ni). "Chutichuan 3 i tân a ᲃha ang a, leiah hian i dam rei bawk ang."

Tin, nangni pate u, in fate tithinur suh ula, Lalpa thununnaah 4 leh zilhnaah chuan enkawl zâwk rawh u.

Bawite u, Krista *thu zâwm* angin tih dêk leh khûra thinlung 5 sakhat vuain, mihring tilâwmtute *mai* anga mit rawng bâwl lovin, Krista bawi anga thinlunga Pathian duhzâwng ti zâwkin, mihring 6 *rawng bâwl ang mai* ni lovin, Lalpa *rawng bâwl* ang zâwka duh tak 7 chunga rawng bâwlin, bawi ni sela, bawi ni suh sela, mi tinin thil ᲃha an tih theuh apiang chu Lalpa hnêñ ata a ngai vêk 8 *an hmu* leh ang tih hriain, tisaa in hotute *thu zâwm* rawh u.

Tin, nangni hotute u, chutiang bawkin, anmahni leh 9 nangmahni Hotu chu vânah a awm tih leh, ani chuan mi duhsak bik a nei lo tih hriain, vau lovin an chungah ti *ve* rawh u.

A táwp berah chuan, Lalpaah leh a chakna thahruiah chuan 10 thiltihtheihna neiin lo awm rawh u. Diabola ngamthlêmnae 11 chu in do zawh nân Pathian râlthuam famkimin inthuam rawh u. Kan buante hi tisa leh thisen an ni si lo, lalnate leh, 12 thuneihnate leh, he thim chunga khawvél roréltute leh, vân 13 hmunahte thlarau sualho awmte an ni zâwk e. Chuvângin ni 14 ᲃha lovah chuan in do zawhna tûr leh, in tih zawh vek hnu pawh-a in din theihna tûrin, Pathian râlthuam famkim chu la rawh u.

Chutichuan, in kâwng chu thutaka hrêngin, felna âwmphaw 14 chu hain, remna Chanchin ᲃha inbuatsaihna chu in keah bunin 15 ding rawh u: chûng lo pawh chu rinna phaw la ula, chu mi chuan 16 mi sual thal alh thei zawng zawng chu in timit thei ang. Tin, 17 chhandamna lukhum leh Thlarau ngûhnâm (Pathian Thu chu) la ula, tawngtâina leh dilna tinrêngin eng hun pawha Thlarauva 18 tawngtâiin, chu mi kawngah chuan mi thianghlim zawng zawng 19 tân thahnemngai tak leh dil tlatin ngaihven rawh u; Chanchin 19 ᲃha thurûk huai taka puang tûra, ka kâ ka âna thu sawitira ka awm theih nân ka tân pawh *mi dîl sak rawh u*, chu mi kawngah 20 chuan ka sawi tûr ang chu huai taka ka sawi theihna tûrin. Chu mi *Chanchin ᲃha* palai khaidiat bun ka ni.

Nimahsela, nangni pawhin engtinne ka awm, ka chanchin 21 in hriat theih nân, Tukika, Lalpaa unau duh tak leh rawngbâwl tu rinawm tak hian, engkim a hriattir ang che u; he mi avâng tak 22 hian amah chu in hnênah ka rawn tir a ni, kan chanchin in hriat theihna tûr leh, ani hian in thinlung a tihtlamuan theihna tûrin.

Pa Pathian leh Lalpa Isua Krista hnêñ ata remna leh rinna 23 tel hmangaihna uanaute hnênah khân awm rawh se. Kan 24 Lalpa Isua Krista chuai lova hmangaihtute zawng zawng hnênah khawngaihna awm rawh se.

Philippi Khuua Mite Hnêna Tîrhkoh

Paula Lehkha Thawn

I Paula leh Timothea, Krista Isua bawite chuan: Krista 1
Isua mi thianghlim Philippi khuua awm zawng zawngte
hnênah, kohhran hotute leh rawngbâwtute hnênah nê.

Pathian kan Pa leh Lalpa Isua Krista hnêna at kaawngaihna 2
leh remna in hnênah awm rawh se.

Ni hmasa ber aṭang khân tûn thlengin Chanchin Ṭha puan 3
darhnaa in tel ve ṭhin avângin ka hriat chhuah apiang che uin
ka Pathian hnênah lâwm thu ka hril ṭhin, nangmahni zawng zawng
ka ṭawngtai sakna che u apiangah hlîm taka dil foin.
Nangniahnia thil ṭha ti ṭantu khân Isua Krista ni thlengin a 6
tifamkim zel dâwn, chu ngei chu ka ring tlat si a. Nangmahni 7
zawng zawng lamah chutiang rilru put chu kei atân chuan a âwm
rêng a ni, ka thinlungah ka vawn che u avângin; ka kawlbunnaahte,
Chanchin Ṭha thiamna thu ka sawinaah leh ka tihnghehnaahte
pawh, in zain khawngaihna chu mi ṭâwmpuitute in ni si a. Krista 8
Isua lainatna chuan in zavaïn ka ngaihzia mai che u chu Pathian
mi hriatpuitu a ni asin le.

Tin, in hmangaihnain hriat famkimna leh bengvârna tinrêng 9
a ngah lehzual nân ka ṭawngtai ṭhin hi; chutichuan, Pathian
ropuina leh fakna tûra Isua Krista zâra felna rah awm chuan
lo khatin, Krista ni atân chuan ataktak leh sawisêlbo in nih theihna
tûrin, thil ṭha bikte chu ṭha in ti thei ang.

Tin, unaute u, ka chunga thil *lo thlengte kha* Chanchin Ṭha 12
tihdarhna tûr a lo ni ta hlauh zâwk tih in hriat ka duh
a ni; chutichuan, ka kawlbunnate hi Praitorian *sipai pâwl* zawng 13
zawng zîngah leh mi dang zawng zawng hnênah chuan Krista
avâng a ni tih a lang chhuak ta: Lalpaa unau tam zâwkte pawh 14
chuan ka kawlbunte avâṅga lo ring tlatin, hlaupovin Pathian thu
hrilh kawngah an huai nasa lehzual a ni. Thenkhat zawngin itsik 15
leh hnialna avâṅga pawhin Krista *thu an tlângaupui* ṭhin; thenkhat
erawh chuan lâwm avâṅgin *an tlângaupui* bawk ṭhin: *pâwl* pakhat 16
chuan, Chanchin Ṭha thiamna thu sawi tûra ruat ka ni tih hriain,
hmangaih avâṅgin *an hril ṭhin a ni*; *pâwl* pakhat erawh chuan, 17
ka kawlbun chungah hian lungnaihna mi belchhah sak tumin,
ti taktak ni lova, hnialna avâṅgin Krista *thu an hril zâwk ṭhin*.

Eng tizia nge ni le? Engmah dang a ni lo va, kawng tinrêngah 18
aderin emaw, atakin emaw, Krista *thu* hrilhin a awm rêng rêng
a ni; chûngah chuan ka lâwm a, a ni, ka la lâwm zêl ang. Chu 19
chu in mi ɻawngtai sakna avâng leh Isua Krista Thlarau mi pêk
avângin, ka chhandamna a lo ni dâwn tih ka hre si a, engah mah
tihmualphovin ka awm dâwn lo va, huai taka, *ka awm* pângngai 20
ang foin, tûnah pawh nunna avângin emaw, thihna avângin
emaw, ka taksaah Krista chawimawiin a awm zâwk dâwn tih ka
beiseina leh ka châkna ang zêl hian. Kei atân zawng nun hi 21
Krista a ni si a, thih pawh hlâwkna a ni. Nimahsela, tisaa nun 22
hi *ka chan* ni sela—chu chu ka hnathawh rah ni *ang sela*, chutichuan
a engnge ka thlan zâwk dâwn zawng ka hre lo. A lai laklawhah 23
hian a ngaihna hre lovin ka awm mai a ni, kal chhuaha Krista
hnêna awm châkna ka neih avângin, chu chu a tha zâwk êm
êm si a. Nimahsela nangmahni avângin tisaa awm reng hi a 24
tûl zâwk a ni. Tin, chu chu ka rin tlat avângin ka awm reng 25
dâwn tih ka hria, a ni, rinnaah chuan in lo ɻhan lenna tûr leh
in lâwmna tûrin in zaa hnênah ka awm reng dâwn *tih* 26
ka hria, chutichuan in hnêna ka awm leh dâwn avângin in mi
chhuanna chu Krista Isuua a nasat lehzual theihna tûrin.

Engpawh ni sela, in awm dân chu Krista Chanchin *Tha* ፩
nên inmawi phawt rawh se, chutichuan, nangmahni rawn kan
che u mah ila, in hnênah awm lo mah ila, thlarau hmunkhata ding
nghetin, rilru hmunkhata Chanchin *Tha* rinna thu ɻana bei
tlângin, dotute eng kawngah mah hlau lovin in awm tih, in
chanchin ka hre thei ang, chu chu anmahni tân boral *tûr an nih*
hriattîrna fiah tak a ni, nangni tân erawh chu chhandam *tûr in nih*
hriattîrna fiah tak a ni zâwk e, chu pawh chu Pathian laka mi a ni.
Krista avânga amah in rin chauh ni lovin, amah avânga in tuar 29
pawh phal a ni si a; indona keimaha in hmuh ɻhin, tûnah pawh 30
keimahah a awm tih in hriat, chu mi ngei chu in neih *ve* tâk hi.

2 Chutichuan, Kristaah ɻanpuina rêng rêng te, hmangaih 1
thlamuanna rêng rêng te, Thlarau pâwlna rêng rêng te,
lainatna leh khawngaihna rêng rêng te a awm chuan, rilru 2
hmunkhata awmin, hmangaihna hmunkhat neiin, inthuruala 3
rilru hmunkhata awmin, ka lâwmna tifamkim rawh u. Elrel
leh inngaihhlut avânga engmah ti lovin, mi tinin inngaitlâwm 4
takin mahni aiin mi dang tha zâwkah ruat ɻheuh *rawh se*; mahni
ta ta *mai* en lovin, mi dang ta pawh *en* ɻheuh zâwk rawh u.

He rilru, Krista Isua pawha awm bawk kha, nangmahniah 5
awm rawh se; ani zawngin Pathian anga awma, Pathian tluka 6
awm chu thil thlakhlelh hleih theihah a ruat lo va, mihringte
anga lo piangin, bawi angah a insiam a, amah leh amah a 7
intitlâwm ta zâwk a. Tin, mihring anga lo awmin, a inngaitlâwm 8

a, thi khawp hiala thu zâwmin a lo awm ta a, kraws-a thihna ngei chu. Chu mi avâng chuan, Isua hmingin mi tin—vâna mite, ¹ leia mite, lei hnuai a mite nê—an ṭhingṭhit nân leh, Pa Pathian tihropuina túrin, “Isua Krista chu Lal a ni,” tiin, lei tinrêngin a puan nân, Pathianin ani chu nasa takin a chawimawi ve ta thung a, hming zawng zawnga hming chungnung ber chu a pe ta a.

Chutichuan, ka duh takte u, thu in zawm fo ang khân ka awm 12 chauhva *thawk* lovin, túna ka awm loh hlân hian *thawk* zâwk mahin, hlau leh khûr chungin nangmahni chhandamna thawk chhuak rawh u; ama lâwmzâwng atâna tih tum tûr leh bei túra 13 nangmahnia thawktu chu Pathian a ni si a.

Sual nei lo leh nuntlangte, chhuan bengtla lo leh tihmawhte ¹⁴ zîngä Pathian fa sawisélbote in nih theihna túrin phunnavina leh inhnialnate awm lovin engkim ti rawh u, (chûngho zîngah chuan nunna thu hlânin khawvâlah hian tiêngtu angin in lang thîn,) chutichuan athlâwna tlân ka nih loh va, athlâwna thawk 16 rim ka nih hek loh avângin, Krista niah chuan chhuan tûr ka nei thei ang.

A ni, in rinna inthawina leh rawngbâwlina chungah chuan 17 leih buakin awm dâwn mah ila ka lâwm a ni, in zain ka lâwmpui bawk a che u. Chutiang bawkin nangni pawh lâwm ulangin, 18 mi lâwmpui ve rawh u.

Nimahsela, in chanchin ka hriat a, ka thlamuan ve theihna 19 túrin, rei lo tê chinah Timothea hi in hnêna rawn tirh Lalpa Isuaah chuan ka beisei a ni. Hetiang rilru pu, in awmzia tih tak zeta 20 ngaihtuah saktu tûr che u tumah ka nei si lo. An zain Isua 21 Krista tân zawng lovin, mahni tân an zawng si ṭhîn. Nimahsela, 22 ani hi chu fiah a awm tawhzia in hria, fain a pa *rawng a bâwl* angin, Chanchin Ṭha tihdarh kawngah rawng mi bâlpui ṭhin kha. Chutichuan, ka chanchin tûr ka hriat veleh ani hi rawn 23 tîr nghâl ila ka ti a ni.

Nimahsela, keimah ngei pawh rei lo tê china lo kal Lalpaah 24 chuan ka inring tlat a ni. Nimahsela, Epaphrorita, ka unaupa, ka 25 hnathawhpui, ka sipaipui leh in tirhkoh, ka thil tlâkchhama *mi* chhawmdâwl tu hi in hnêna rawn tirh ṭûlin ka hria. Ani chuan 26 in zain a ngai êm êm si che u a, a nâ tih in lo hriat avângin nasa takin a lungngai bawk a. Thi chhâwgna nâ zawng a ni ngei 27 tak a; nimahsela, Pathianin ani chu a khawngaih a; tin, ani chang ni lovin, lungngaih chunga lungngaih lehzualna ka neih loh nân kei mi *khawngaih* a ni fâwm bawk e. Chutichuan ani 28 hi in hmuh leh huna in lâwm theihna tûr leh, kei ka lungngaih a ṭhathnem theihna túrin ka rawn tîr hmanhmawh deuh a ni. Chutichuan, ani hi hlim takin Lalpaah chuan lo lâwm ulangin, 29.

hetiang mi hi ngaihlu rawh u; in mi chhawmdâwlna tlin bâk chu 30
chhunzawm nân thih dâwn lova beiin, Krista hnathawhna avângin
thi chhâwngin a lo awm ta si a.

3 A tâwp berah chuan, ka unaute u, Lalpaah lâv m rawh 1
u. Thu pângngaite in hnêna ziak nawn leh hi kei atân 2
zawng ninawm a ni lo ve, nangni tân a sâwt bawk si a. Ui lakahte 3
chuan fîmkhur rawh u, thil tha lo titute lakah chuan fîmkhur
rawh u. Innghaisaho lakah chuan fîmkhur rawh u. Keini,
Pathian Thlarau zâra Pathian bia leh, Krista Isua chhuang leh,
tisa chunga rinna rêng nghat lotute hi Serhtanho kan ni zâwk
si a.

Duh phei ila, kei pawh tisa chunga rinna nghat thei ka ni 4
asin. Mi dang rêng rêngin tisa chungah rinna nghahchhan
neia an inruat chuan, kei ka *inruat* lehzual a ni; ni riat nia serh 5
tan, Israela thlaha mi, Benjamina chia mi, Hebraite laka Hebraia
piang ka ni a; Dân lamah chuan Pharisai *ka ni a*; thahnemngaih 6
lamah chuan kohhranho tiduhdahtu *ka ni a*; Dân thua felna
lamah chuan sawisêlbo ka ni. Nimahsela, ka tâna hlâwkna tûr 7
apiangte chu chûng chu Krista avângin chânnah ka ruat ta a
ni. A ni tak meuh mai, ka Lalpa Krista Isua hriatna ropui 8
bikzia avângin thil engkim pawh chânnah ka ruat a ni; amah
avângin thil zawng zawng ka chân ta vek a, chûng chu 9
hnâwmhneah lek ka ngai a, Krista ka hmuh theihna tûr leh,
mahni felna (Dâna felna chu) nei lovin, Krista rin avânga *felna* 10
(rin avânga Pathian laka felna chu) nei zâwkin, amaha awm ka
lo nih theihna tûrin; a thihna anpuia thiin, amah nêñ, a thawhlehna
thiltihtheihna nêñ, a tuarnate tâwmpuina nêñ ka hriat theih 11
nân; mitthi zing ata thawhlehna chu ka chang thei hrâm mahna,
tiin.

Hmu tawh reng inti ka ni lo va, famkim tawh reng inti pawh 12
ka ni hek lo; "Krista mi man chhan chu ka man thei dah law
maw," tiin, a ûmin ka ûm zâwk a ni. Unaute u, manah ka 13
inngai lo. Amaherawhchu *he* thil pakhat *hi ka ti thiñ*—hnung lama
thil awmte chu theihnghilha, hma lama thil awmte chu banin,
Krista Isuua Pathian chung lam koh chhan lâwmman *hmu* tûrin, 14
tiam chin lam chu ka pan tâl tâl a ni. Chutichuan, puitling 15
apiang chutiang rilru puin i awm ang u; tin, eng *kawngah* pawh
rilru danglam pu in lo nih chuan, chu pawh chu Pathianin a la
hriattir ang che u. Engpawh ni sela, kan phâk chin ang zêl 16
hian i awm phawt mai ang u.

Unaute u, ka *awm dân* zirtute lo ni hlawm rawh u, tin, entawn 17
tûr keini min nei a, chu mi ang zêla awmte chu en tha rawh u.
Mi tam tak an kal a, chu mite chu Krista krâws hmêlma *an ni* tih 18
an chanchin ka hrilh fo che u kha, tûnah pawh tap chungin ka

hrilh che u hi; chûngho tâwpna chu boralna a ni, an pathian chu *an* pum a ni, an ropuina pawh chu an mualphona a ni, khawvél thil an duh *thîn* a ni. Keini zawng kan khawsakna chu vânah a 20 ni si a; chuta ṭang vêk chuan Chhandamtu, Lal Isua Krista chu kan nghâk reng a ni. Ani chuan a thawhin, engkim pawh 21 ama thu thuin a awmtîr thei, chu mi thawhzia ang zélin kan tlâwm lai taksa hi, ama taksa ropui anga awm *tûrin*, a siamtha leh ang.

4 Chuvângin, ka unau duh tak leh ngaih tak, ka lâwmna leh. 1
ka lallukhumte u, chutiang chuan Lalpaah ding ng het rawh u, ka duh takte u.

Lalpaah chuan rilru hmunkhat pu *tûrin* Euodii ka ngén 2 a, Suntuki pawh ka ngén bawk a ni. A ni, nang pawh, ka nghâwngkawl bahpui taktak, ka sâwm bawk a che, kha hmeichhiate kha ṭanpui rawh. Chanchin Thaah chuan mi beipui si *thîn* a, Klemena nén, ka thawhpui dang Nunna Bua hming chuangte nén khân.

Lalpaah chuan lâwm fo rawh u: ka ti leh pek *thîn* ang, Lâwm 4 rawh u. In dawhtheihzia mi zawng zawng hriat ni rawh se. 5 Lalpa chu a hnai e. Engah mah mangang suh u; engkimah 6 ṭawngtai leh dilin, lâwm thu hril tel zélin, in duhnate chu Pathian hnênah hriattirin awm zâwk rawh se. Tichuan Pathian 7 thlamuanna rilru rêng rênga hriat sên loh khân, in thinlung leh in ngaihtuahnate chu Krista Isuaah chuan a vén sak ang che u.

A tâwp berah chuan, unaute u, a dik apiang te, a zahawm 8 apiang te, a fel apiang te, a thianghlim apiang te, a duhawm apiang te, a thangmawi apiang te—*thatna rêng* a awm a, fakna 9 rêng a awm phawt chuan—chûng chu ngaihtuah rawh u. In thil zir te, *in thil* pawm te, *in thil* hriat te, keimaha *in thil* hmuh te pawh kha, khâng *ang* kha ti *thîn* ang che u; tichuan Thlamuanna Pathian chuan a awmpui ang che u.

Nimahsela, in mi ngaihtuah sakna chu tûn hnu in rawn 10 tihtbar leh tâk avâng hian Lalpaah chuan ka lâwm hle a ni; chutiang kawng chu ngaihtuah kha zawng in ngaihtuah teh meuh va, remchâng erawh chu in hmu lo mai a ni. Ka tlâkchham 11 thu sawi zawng ka ni lo ve; kei zawng eng ang pawhin awm mah ila, lungawi zélin ka ching tawh si a. Tlâwm *taka* awm dân ka 12 thiam a, hausaa awm dân pawh ka thiam bawk a; thil tinrêngah leh thil zawng zawngah tlai leh riltâma awm dân, hausa leh tlachhama awm dân thurûk chu ka hre chhuak tawh. Mi 13 tichaktuah chuan engkim ka ti thei a ni. Nimahsela, ka 14 mangannaah hian *mi* lo manganpui hi in tiṭha e. Tin, nangni 15 Philippi-a mite u, Chanchin Tha thlen tirh laia, Makedonia ram aṭanga ka kal chhuah lai khân, nangni chauh lo chuan kohhran pâwl pakhat mahin thilpék teh dawn kawngah chuan

mi ṭanpui lo tih nangni ngeiin in hre bawk a; Thessalonika khuaa 16
ka awm lai pawh khān, ka tlâkchhamna phuhrûk tûrin, vawi khat
 chang ni lovin, vawi hnih lai in rawn thawn kha. Thilpêk chu 17
 zawng ka ni lo va; rah, nangmahni lama pung *tûr* chu, zawng
 ka ni zâwk e. Nimahsela, engkim ka nei a, ka ngah a ni;
Epaphrodita kuta in thil *mi* thawnte chu ka lo hmu a ka phuisui ta. 18
Chüng chu englo rimtui rim, inthawina chhân tlâk, Pathian
 lâwmzâwng *a ni*. Tin, ka Pathian chuan Krista Isuua a ropuina 19
 ngahzia ang zêlin, in tlâkchhamna tinrêng pawh a phuhrûk sak ang
 che u.

Tin, kan Pathian leh kan Pa hnênah chuan chatuanin ropuina 20
 chu awm rawh se. Amen.

Krista Isuua mi thianghlim tinrêng chibai *mi bûk sak* ang che 21
 u. Ka hnêna unau awnte hian chibai an bûk a che u. Mi 22
 thianghlim zawng zawngten chibai an bûk che u a, Kaisara
 chhûngte zînga mi hian *an bûk* deuh ber *a che u*.

Lalpa Isua Krista khawngaihna chu in thlarau hnênah awm 23
 rawh se.

Kolossa Khuaa Mite Hnêna Tirhkoh Paula Lehkha Thawn

I Paula, Pathian duhzâwnga Krista Isua tirhkoh leh Timothea 1
kan unau chuan:

Kolossa khuaa Kristaa mi thianghlimte leh unau rinawmte 2
hnênah chuan.

Pathian kan Pa hnêna ata khawngaihna leh remna in hnênah
awm rawh se.

Vânah in tân beiseina an dah sak che u avângin, Krista Isua
in rinzia leh mi thianghlim zawng zawngte chunga hmangaihna
in neihzia kan lo hriat achin, in tâna ławngtai fovin, Pathian
kan Lal Isua Krista Pa hnênah chuan lâwm thu kan hril >this
a. Chu mi *beiseina* chanchin chu, hmânah, Chanchin  ha thutak
thuah khân in hre tawh. Chu mi *Chanchin Tha* chu khawv 
zawng zawngah rahin a pung z l ang bawk hian in hnêna a thlen
kha. Chutiang bawkin, Epaphra kan bawipui duh tak laka in
zir angin, tih tak zeta Pathian khawngaihna chu in ngaihthl k a in
hriat ni achinah kh n, nangmahniah pawh *rahin a pung z l*  hin
a ni. *Epaphra* hi kan ai awhin Krista rawngb wltru rinawm tak
a ni a, ani hian tlarauba in hmangaihna chu min hrilh bawk a. 8

Chu mi av ng chuan, tlaraau lam finna leh hriat theihna
zawng zawng kawngah ama duhzâwng hriat famkimnaah chuan
in lo khah theih n n, kan hriat ni achin chu keini pawhin  awngtai
leh d l sak che u kan b ng lo; chutichuan, hnathawh tinr enga
lo rahin, Pathian hriat famkimna kawnga lo s wt deuh deuhvin,
hlim taka chhelna leh dawhtheihna tinr enga *nei* t ra a ropuina
chakzia ang z la chakna tinr enga lo chakin, Pa,  eng a mi
thianguhlimhote ro chu  awm ve tl ka min rawn siamtu hnênah
chuan lâwm thu hrilin, kawng tinr enga *amah* tilungawi t rin
Lalpa zui tl kin in awm thei ang. Ani chuan thim thuneihna 13
laka min chhan chhuakin, a Fapa hmangaih taka ramah chuan min
kaitir ta a; amahah chuan kan tlanna kan hmu a ni—kan sualte 14
ngaihdamna chu. Ani chu hmu theih loh Pathian anpui, 15
thil siam zawng zawng piang hmasa ber chu a ni a; amahah 16
chuan engkim siam a ni a, v na awmte, leia awmte n n, hmu
theihte, hmu theih lohte n n, lal utphahte pawh rorêlnate
pawh, lalnate pawh, thuneihnatate pawh; engkim ama siam a ni,

ama ta tûr bawka *siam a ni*; tin, ani hi chu engkim awm hmain 17
a awm rêng a ni, amahah chuan engkim a ding ho bawk a ni.
Ani chu taksa (*chu chu kohhranho*) lu a ni a; engkimali chungnung 18
ber a lo nih theih nân, a bulpui, mitthi zîng ata piang hmasa
bera chu a ni. Famkimna tinrêng chu amaha a awm rêng leh,
a kraws thisen chuan remna lo siamin, amahah chuan engkim amah
nên a inremtîr hi, *Pa lungnihzâwng* tak a ni si a; amah ngeiah
chuan leia thil awmte pawh, vâna thil awmte pawh *amah nên a
inremtîr hi*.

Tin, nangni, hmâna in thiltih sualnaah khân *ama lakah* ፩₁
thenin in lo awm a, in rilruah chuan a hmêlma in lo nih bawk kha,
nimahsela, tûnah zawng, a hmaah chuan thianghlim tak leh,
hmêlhem lo leh, sawisêlbova a dintîrna tûr che uin, a thihnain
a tisa taksaah chuan *amah nên* a inremtîr tawh che u a ni;
nghahchhan neia nghet taka awma, Chanchin Tha in hriata 23
beiseina atanga sawn bo ፩₂ hova, rinnah hian in awm reng
phawt chuan: chu *Chanchin Tha* chu vân hnuai a thil siam zawng
zawngte zînga tlângaupui a nih kha; kei Paula hi chu mi rawng-
bâwtua siam ka ni.

Tûna ka tuar sakna che uah hian ka lâwm a, Krista hrehawm 24
taur bâk chu a taksa avângin ka tisaah hian ka chhunzawm zêl
a ni; a *taksa* chu kohhranho hi an ni. Pathian thu *hril* kim tûra 25
enkawlna hna Pathianin in tân mi pêk ang zêlin chûngho
rawngbâwtua siam ka ni. *Chu Pathian thu chu* chatuan leh chhuan 26
awm achin thurûk inthup kha a ni; tûnah erawh chuan a mi
thianghlimte hnênah lantîrin a awm ta. Chûng hnênahte chuan 27
Jentailte zîngah chu thurûk ropuina ngahzia chu Pathianin
hriattîr a duh rêng a ni; chu *thurûk* chu, Krista nangmahnia awm,
ropuina beisei chhan chu a ni: mi tin Kristaah chuan ፩₁ thafamkima 28
kan dintîr theihna tûrin, mi tin zilhin, mi tin finna tinrênga
zirtirin, a *chanchin* kan hrilh ፩₂ hina hi; chutiangga *dintîr* thei tûrin 29
NASA taka keimaha a thawh, chu mi a thawhzia ang zêla bei ፩₃
tâlin ka thawk rim bawk ፩₄ thin a ni.

2 Nangmahni leh Laodikei khuua awmte leh, tisaa ka hmêl
hmu lo apiangte tân eng tikauva nasain nge ka bei sak ፩₁
tâlin che u hi in hriat ka duh si a; chutichuan Pathian thurûk (finna
leh hriatna ro zawng zawng thuhrûkna Krista chu) an hriat theih
nân, hriata rin tlatna lukhâwng zawng zawng chu *dawng* tûra,
hmangaihnaa insuih khâwmin, an thinlungte chu thlamuangin a
awm thei ang. Tuman ፩₂ awng kam thiamin an bum loh nân 4
che u, chûng chu ka ti a ni. Tisain in hnênah awm mah suh ila,
lâwm taka awmin, in felzia leh Krista in rin nghehzia enin,
thlarauvah chuan in hnênah ka awm si a. 5

Chuvângin, Krista Isua, Lalpa chu in lawm ang khân, amaha ፩₃

zung kai leh rem chho deuh deuhva awmin, an zirtir che u ang khân in rinnah chuan nghet taka awmin, lâwm thu sawi lo ngahin, amahan chuan awm rawh u.

Fimkhur rawh u, chutilochuan tupawhin Krista *thu* ang ni 8
lovin, mihring thu rochhiah leh khawvél A Aw B ang zâwkin
an thu fing leh bumna mai maiin râl lâkin an la dah ang che u. 9
Amahah chuan Pathian famkimna tinrêng chu taksa neiin a awm
reng si a. Amahah chuan in famkim ta bawk a; *ani* chu lalna 10
leh thuneihna zawng zawng lu a ni. Krista serhtannaah chuan 11
tisa taksa hlip veke amah vêkah chuan kuta serhtan ni lova
serhtan in nih kha; baptismah chuan a hnêna phûm in lo ni ve 12
tawh si a, chu mi vêkah chuan mitthi zîng ata amah kaithotu
Pathian hnathawh rin avânga a hnêna kaihthawh in nih ve kha. 13
Tin,uangni in bawhchhiatnate leh in tisaa serhtan lohna avângin
thi in lo ni a, nangmahni ngei chu amah nén a tinung che u a nih
kha; kan bawhchhiatna zawng zawnge min ngaidam a, batna 14
lehkha thupêka ziak, kan chunga awm, min dodâl  hina chu a
thai bo tawh si a: chu ngei chu kraws-a khêngbetin a la kiang 15
ta a, tin, lalna leh thuneihnat chu hlip tlain, chu kraws-ah chuan
chûngte chu hnegin, alangin hriattîr nân a hmang ta a.

Chutichuan ei *thuah* emaw, in *thuah* emaw, kût ni *thuah* emaw, 16
thla thar *thuah* emaw, chawlhní *thuah* emaw tuman sawisêl che u
suh se; chûng chu thil lo thleng tûrte hlim a ni, atak erawh chu 17
Krista ta a ni. Tuman mahni duh thu maia thuhnuairawlhna 18
leh vântirlíkoh biakna hmangin, in lâwmman chu chhuh sak che
u suh se, *an* thil hmuhahte chuan chêng rengin, *an* tisa lam rilru 19
avânga chapo mai maiin, Lu chu vuan tlat si lovin *an awm*. Ama
zârah chuan, taksa pumhlûm chu, inzawmna leh phuarnate
avânga châwm leh inzawm khâwma awmin, Pathian  han lennain
a  hang lian  hin a.

Khawvél A Aw B chu Krista hnêna in thihsan ve tawh chuan, 20
engatinge khawvélah *la* nung angin, mihringte thutiam leh zirtirna, “Tawk tawk suh la, tem hek suh la, deh pawh dek suh,” tih
anga thupêkte lakah hian in intukluh ni? Chûng ang thil zawng 23
zawng chu hman chunga boral tûr a ni. Chûng ang thilte chu,
mahni duh anga biak leh, thuhnuairawlh leh, taksa sawisakah
chuan *tih* âwin angin a lang ngei mai, nimahsela, tisa duhzâwng
zawm khap kawngah chuan engmah rêng a sâwt chuang lo.

3 Chutichuan, Krista hnênah kaihthawhin in awm *ve* tawh 1
chuan, chung lam, Pathian ding lama  hu Krista awmnaa thil 2
awmte chu zawng rawh u. Chung lama thil awmahte chuan in
rilru nghat tlat rawh u, leia thil awmahte chuan *nghat* lovin. In 3
thi tawh a, in nunna chu Pathianah chuan Krista hnênah thuhruk-
in a awm si a. Krista kan nunna chu a lo inlâr hunah chuan 4

nangni pawh ama hnênah ropui zîngah in inlâr ve ang. Chutichuan, in taksa péng leia awmte hi tihlum rawh u, inngaihna te, bawlhhlawhna te, hurna te, châkna sual te, duhâmna te hi, (duhâmna chu milem biakna a ni si a;) chûng thil avâng chuan a ni Pathian thinur chu awi lo fate chunga a thlen ni; nangni pawh hmânah chûng thilahte chuan in nun lai khân, chûngahte chuan in awm thin kha. Tûnah erawh chuan nangni pawhin hêng zawng zawng, tauhna te, thinurna te, huatna te, sawichhiatna te, in kaa chhuak tawng zahmawh te hi tibo rawh u, dâwt inhrilh tawn suh u; mihring hlui chu a thiltihte chawpin in hlîp thla tawh a, mihring thar chuan in inthuam tawh si a, chu mihring thar chu, hriat famkimna nei tûrin, a siamtu anpui anga siam tharin a awm mêt a ni; chu miah chuan Grik mi leh Juda mi, serhtan leh tan loh, awze mi te, Skuthia mi te, bawi te, bawi lo te *pawh* a awm theih loh; Krista chu engkim ni zâwkin, engkimah a awm bawk a ni. | |

Chutichuan, Pathian mi thlan, *mi thianghlim* leh duh takte angin lainatna thinlung te, ngilneihna te, inngaihnlâwmna te, thuhnuairawlha te, dawhtheihna te chuan inthuam rawh u, tupawhin tu chungah pawh thupawi nei ang ula, indawh tawnin inngaidam tawn ula; Lalpa chuan a ngaihdam che u ang tak khân ngaidam ve rawh u. Tin, chûng zawng zawng chungah chuan hmangaihna *inbel rawh u*, chu chu phuar famkimna a ni. Tin, Krista thlamuanna chuan in thinlungah ro rôl rawh se, *chutiang ni* tûrin taksa pumkhata koh in ni rêng asin; lâwm nachâng hre bawk rawh u. Krista thu chu finna tinrêngin nangmahniah awm *teuh rawh se*; fakna hla te, Pathian hla te, thlarau lam hla tea inzirtirin inzilh tawn ula, thinlungah khawngaihna *nei* in Pathian chu hla sak sak rawh u. Tin, in tih apiang chu, thu *sawiah* emaw, thil tihah emaw ama zârah Pa Pathian hnêna lâwm thu hril chungin Lalpa Isua hmingin ti vek rawh u.

Nupuite u, Lalpaa a âwm tâwk ang zêlin in pasalte hnênah intulût rawh u.

Pasalte u, in nupuite hmangaih ula, an lakah vîn suh u.

Naupangte u, engkimah in nu leh in pate thu zâwm rawh u, chu chu Lalpaah chuan a lâwmawm si a.

Pate u, in fate tinuar suh u, chutilochuan an bei a dawng dah ang e.

Bawite u, tisaa in hotute thu hi engkimah zâwm rawh u, mihring tilâwmtute mai anga mit rawng bâwl lovin, thinlung sakhat vuua Lalpa *ti* dêk chungin zâwm zâwk rawh u. A rulhna, roluah ²³ tûr chu, Lalpa hnêna *ta* in hmu dâwn tih hriain, in tih apiang chu mihring tân anga *ti* lovin, Lalpa tân anga *ti* zâwkin, châk takin ti rawh u; Lalpa Krista rawng in bâwl a nih hi. Thil dik lo titu 25

chuan a thil dik lo tih man chu a hmu leh ang; mi thlei bikna rēng a awm si lo va.

4 Hotute u, nangni pawhin vānah Hotu in nei tih hriain, in 1
bawite chungah a fel leh a mawi tāwk chu ti rawh u.

Tawngtai fan fan ula, chu miah chuan lāwm thu hril chungin 2
ngaihven rawh u. Mi phuarna chhan Krista thurûk chu hril 3
tûrin Pathianin thu atân kawng min tihkuak sak theih nân keini 4
pawh min tawngtai sak rawh u, ka sawi tûr ang taka ka puan theih- 5
na tûrin. Remchâンna lei zêlin, pâwn lama mite lakah chuan 6
fing takin awm rawh u. Mi tin engtia chhân theuh tûr nge ni tih
in hriat theih nân in tawngka chhuak chu, chia al, khawngaihna
tel ni fo rawh se.

Lalpaaunau duh tak, rawngbâwl tu rinawm, *kan* bawipui Tukika 7
hian ka chanchin zawng zawng a hriattîr ang che u. He mi avâng 8
ngei hian ani chu in hnênah ka rawn tîr a ni, kan chanchin in hriat 9
theihna tûr leh, in thinlung a tihtlamuan theihna tûrin; Onesima,
unau rinawm leh duh tak, nangmahni zînga mi nén hian. Anni
chuan hêng lama thil awmzia zawng zawng hi an hriattîr ang che u.

Aristarka ka tânpuipa hian chibai a bûka che u; Marka, Barna- 10
ba tupa pawhin *chibai a bûk a che u*, (ama chungchâng thuah thu-
pêkte in hmuh kha; in hnêna a lo kal chuan lo lâwm rawh u);
Isua, Justa an tiha hian *chibai a bûk bawk a che u*. Chûng chu 11
Serhtan mi an ni a; chûng chauh chu Pathian ram thu lamah chuan
ka thawhpui, mi thlamuantute *an ni*.

Epaphra nangmahni zînga mi, Krista Isua bawipa hian chibai 12
a bûk a che u, *ani chuan* Pathian duhzâwng apianga puitling leh rin
tlatna *neia* in din theihna tûrin, a tawngtainaah chuan nangmahni 13
tân a bei fo thîn a ni. Nangmahni tân te, Laodikei khuaa awmho
tân te, Heirapoli khuaa awmho tân te thahnem a ngai êm êm tih
ka hriatpui asin.

Luka dâktawr duh tak leh Dema hian chibai an bûk a che u. 14

Laodikei khuaa unau awmte kha chibai *mi bûk sak* ang che.u; 15
Numpha leh a ina kohhran *inkhâwmho* chu chibai *mi bûk sakbawk*
ang che u. Tin, he lehkha thawn hi in zînga in chhiar hnuin 16
Laodikei kohhranho zîngah pawh chhiartîr ve rawh u; nangni
pawhin Laodikei khuaa *mi kha lo chhiar ve bawk ang che u*. Tin, 17
Arkippa hnênah khân, “Rawngbâwl na Lalpaa i hmuh kha hlen
tûrin simkhur rawh,” ti ang che u.

Kei Paulan, keima kut ngeia chibai ka bûkna *che u a nih hi*. 18
Ka kawlbunte hi hre reng rawh u. Khawngaihna in hnênah awm
rawh se.

Thessaloni Khuaa Mite Hnêna Tirhkoh Paula Lehkha Thawn Pakhatna

I Paula leh Silvana leh Timothea chuan: Pa Pathian leh Lalpa Isua Kristaa Thessalonika khuaa mi kohhranhote hnênah.

Khawngaihna leh remna in hnênah *awm rawh se*.

Kan Pathian leh Pa hmaah chuan, rin *avânga* in thiltihzia te, hmangaih *avânga* in thawh rimzia te, kan Lalpa Isua Krista beisei *avânga* in chhelzia te kha theihngihilh lova hre rengin, kan ṭawngṭainaahate chuan in hming lamin, nangmahni zawng zawng avângin Pathian hnênah lâwm thu kan hril fo ṭhîn a ni. Unau, Pathian duh takte u, a thlænzia che u kha *kan* hria a, khatia kan Chanchin Tha chu thu chauhva in hnêna thleng lova, thiltihtheihna leh Thlarau Thianghlim leh nasa taka rin tlatna nén *a lo thlen* zâwk kha; nangmahni hma sialin in chungah eng ang mi nge kan lo nih tâk kha in hre si a. Tin, thu chu, hrehawm tuar chungin, Thlarau Thianghlima lâwmin, *in lo* pawm a, keimahni leh Lalpa zirtute in lo ni a. Chutichuan Makedonia leh Akaia rama ringtu zawng zawngte tân entawnna in lo nih kha. Lalpa thu chu nangmahni aṭangin a thang chhuak ta si a, Makedonia leh Akaia ramah chang ni lovin, hmun tinah pawh Pathian lama in rinzia chu a thang ta a; chutichuan keinin engmah sawi rêng a ngai ta lo. Anmahni ngeiin, in zîngah eng ang luhna nge kan hmuh kan chanchin chu an hriattir ṭhîn si a; Pathian nung leh dik tak rawng bâwl tûr leh, a Fapa (mitthi zîng ata a kaihthawh, thinur lo thleng tûr laka min chhan chhuaku Isua kha) vân ata lo nghâk tûrin, milemte Pathian lama in hawisanzia pawh kha *an hriattir bawk ṭhîn a ni*.

2 Unaute u, in zînga kan luhna kha a lo thlawn ta lo tih nangmahni ngeiin in hre si a; *thlawn ahnêkin*, chu mi hma chuan, in hriat tawh angin, Philippi khuaah chuan hrehawm tuar leh zahthlák taka siama kan awm hnu khân buai êm êm chung *pawhin* Pathian Chanchin Tha in hnêna sawi tûrin kan Pathianah chuan kan lo huai tâk zâwk kha. Kan thu hril hi dâwta chhuak a ni si lo va, bawlhhlawha chhuak a ni hek lo va, ngamthlêmnan a ni bawk hek lo va; Chanchin Tha kawltira awm tûrin Pathian tha tih mi kan nih ang ngeiin, mihring tilâwm

tûr ang ni lovin, kan thinlung fiahtu Pathian *tilâwm zâwkin*, thu kan sawi zâwk thîn a ni. Eng lai mahin fak derna thu emaw, duhâm 5 khuhna emaw kan hman an hre ngai si lo tih in hriat kha, (Pathian *min* hriatputu a ni); Krista tirhkoh *ka* nih avângin mi tân hautak 6 zet ni thei mah ila, mihring lakah, nangni lakah pawh, mi dangte 7 lakah pawh, chawimawina kan zawn *an hre* ngai hek lo. Nu nau 8 pawmin ama fate a duat angin in zîngah nunnêm takin kan awm zâwk kha. Chutiang bawkin, kan duhzâwng tak in lo nih tâk 9 avâng khân, kan duh ngawih ngawih che u a, Pathian Chanchin Tha chauh ni lovin, keimahninun pawh pêk hial che u kan peih kha. Unaute u, kan thawh hahzia leh kan thawh rimzia kha in hre reng 10 e: in zîngah tumah kan tihhautak lohna tûr che uin a chhûn a zâna thawkin, Pathian Chanchin Tha kan hrilh thîn che u kha. Nangni 11 ringtute chunga thianghlim tak leh fel tak leh demawm lo taka kan awmzia kha min hriatputute in ni, Pathian nôn. Ama ram leh 12 ropuinaa ko lüttu che u Pathian mi ni tlâka in awm theihna tûrin, pain ama fate chunga *a tih* angin, fuih leh thlamuan leh hriattir che uin, in *chung* theuhva kan *tîhzâ* kha in hre si a.

He mi avâng hian bâng lovin Pathian hnênah lâwm thu kan 13 hril bawk thîn, Pathian thu kanhnêna ata in hriat, in pawm laikhân, mihring thu pawmin in pawm lo va, Pathian thu pawmin in pawm zâwk avâng khân; chu chu *Pathian thu a ni rêng a*, nangni *a ringtute chhûnga* thawk bawk thîna chu a ni. Nangni, unaute u, Judai 14 rama Pathian kohhran pâwl Krista Isuaa awmte zirtu in lo nih kha, anni chuan Judeate lakah an *tuar* angin, nangni pawhin nangmahni rama mite lakah in tuar ve bawk si a. Chûng *Judate* chuan 15 Lalpa Isua leh zâwlneite pawh an that a, keini pawh min hnawt chhuak a, Pathian an *tilâwm* lo va, mi zawng zawng an kah thîn; chhandam an nih theihna tûra Jentailte hnêna thu 16 hrilh min khap si thîn; an sual *tehna* tikhat fo tûrin: nimahsela, thinur chu tâwp khâwk dêrin an chungah a lo thleng ta.

Nimahsela, unaute u, rei lo tê atân nangmahni nôn thinlung 17 lama inthen lova, hmêl lam *chauhva* inthena kan awm rih avângin, châk tak chunga in hmêl hmu tûrin kan bei nasa lehzualthîn a ni; in hnêna lo kal kan tum tlat si a, kei Paula ngei pawh hian vawi 18 hnih lai *lo kal ka tum nghe tawh a*, nimahsela, Setanan min dâl thîn a ni. Kan beiseina emaw, *kan hlimna* emaw, kan lallukhum 19 chhuan emaw engnge ni le? A lo kal hunah kan Lalpa Isua hmaah chuan nangmahni ngei in ni dâwn lâwm ni? Nangmahniho hi kan 20 chhuan leh kan hlimna in ni asin.

3 Chutichuan, kan tuar zawh tâk loh chinah chuan Atheni 1 khuaah keimahn chauh hnutchhiahin awm ila tha kan ti a, Timothea, kan unaupa Krista Chanchin Tha lama Pathian rawng- 2 bâwlto hi, tinghet tûr che u leh in rinna kawnga thlamuan tûr

che uin, *kan rawn tîr a ni*, hêng hrehawm tuarnate avâng hian tu-mah an nghîn lohna tûrin, hêngte hi *tuar* tûrin ruat kan ni tih nang-mahni ngeiin in hre si a. In hnêna kan awm lai khân hrehawm tuar tûr kan ni tih kan hrilh lâwk ngei che u kha; chutiang ngei chuan a thleng tawh a, chu chu in hriat kha. Chu mi avâng chuan ka tuar zawh tâk loh hnuin, thlêmtu chuan a thlêm thlu hlauh ang che u a, kan thawh rimna chu a thlâwn dah ang e, tiin, in rinzia ka lo hriat theihna tûrin *mi* ka rawn tîr a ni.

Nimahsela, Timothea chu in hnêna aṭangin tûnah kan hnêna a lo thlen hian, *hmuh* che u kan *châk* ang bawkin min hmuh châk êm êmin khawngaih takin min hre reng fo tih *thu* leh, in rinna leh in hmangaihna chanchin lâwmawm tak min rawn hawn a; chu mi avâng chuan, unaute u, kan manganna leh hrehawmna zawng zawngah, in rinna avângin in chungah thlamuang takin kan awm ta. Tûnah chuan kan nung ta, Lalpaa in din ngheh phawt hi chuan. In hmêl kan hmuh theihna tûr leh, in rinna lama in tlâkchhamna kan phuhrûk sak theihna tûr che uin a chhûn a zâna nasa taka tawngtaiin, kan Pathian hmaah in chunga kan hlimna zawng zawng avâng hian nangmahni lam thuah Pathian hnênah eng lâwm thu nge kan hrilh ve thung theih ang le aw?

Tichuan, kan Pathian, *kan Pa* ngei chuan, kan Lalpa Isua 11 pawhin, in hnêna lamah min hruai rawh se. Tin, nangmahni lama 12 hmangaihna kan ngah angin, nangmahni lamah in hmangaih tawnna leh mi zawng zawng lamah hmangaihna chu Lalpa chuan tihpun sakin tihngah sak che u rawh se: chutichuan, kan Lalpa 13 Isua a mi thianghlim zawng zawnge nêna a lo kal hunah, kan Pathian leh *kan Pa* hmaah in thinlungte thianghlimna kawngah sawisêlbovin a tinghet thei ang che u.

4 Chutichuan, unaute u, a tâwp berah chuan, in awm dân 1 tûr leh Pathian in tihlâwm dân tûr, (*tûna* in awm dân ang hi) kan hnêna ata in lâk ang khân in ngah lehzualna tûrin Lalpa Isuaah chuan kan ngênin kan fuih che u a ni. Lalpa Isua zârah chuan eng thute nge kan pêk che u kha in hre si a. Pathian duhzâwng, in thianghlimna tûr chu hei hi a ni, inngaih bânsan ula; Pathian hre lo Jentailhote anga hur kawnga châk lovin, thianghlim leh chawimawiin mahni bêl vawng thiam theuh ula; chu mi kawngah chuan tuman bawhchhiain a unau chungah thil tha lo ti suh sela; Lalpa chu chûng ang thil titu zawng zawng phuba latu a nih avângin—keini pawhin kan hrilh lâwkin kan hriattîr tawh che u ang khân. Pathianin bawlhhlawh tûrin min ko si lo va, thianghlimah *min ko zâwk a ni*. Chuvângin a pawisa lotu chuan mihring pawisa lo a ni lo va, Pathian, a Thlarau Thianghlim pe ṭhîntu che u chu, *pawisa lo a ni zâwk*.

Amaherawhchu, unaute hmangaih kawng thu chu ziak sak 9
 in ngai lo ve, inhmangaih tawn tûrin nangmahni ngei Pathian
 zirtirin in awm si a. Makedonia ram zawng zawnga unau awmte 10
 11 zawng zawng chungah chuan chu chu in ti ngei bawk a ni.
 Nimahsela, unaute u, in ngah lehzual nân leh, ngawi deuhva
 awm leh, mahni thil tih leh, thu kan pêk che u ang khân in kuta
 thawh in tum tlat nân kan fuih che u a ni; chutichuan pâwn 12
 lama mite chungah mawi takin in awm thei ang a, engmah in
 tlachham thei lo vang.

Nimahsela, unaute u, mi dang beiseina rêng nei lote anga 13
 in lungngaih loh nân, muhîlte chanchin in hriat loh kan duh
 lo ve. Isua a thi a a tho leh ta tih kan rin si chuan, Isuaa muhil 14
 tawhte chu Pathianin ama rualin a rawn hruai ve bawk ang. Hei 15
 hi Lalpa thuin in hnênah kan sawi a ni, Keini Lalpa lo kal thlenga
 nunga lo la awm rengate hian, muhil tawhte chu kan lehkhah
 tawp lo vang, tih hi. Lalpa ngei chu au thâwm nêñ, vântirhkoh 16
 chungnung ber aw nêñ, Pathian tawtawrâwt ri nêñ, vân aṭangin
 a lo chhuk dâwn si a; tin, Kristaa thi tawhte chu an tho hmasa
 ang a; chu mi hnuah chuan keini nunga lo la awm rengate hi, 17
 boruakah Lalpa hmuak tûrin anmahni rualin chhûm zîngah
 khian lâk chhohvin kan awm ang; chutichuan kumkhuain Lalpa
 hnênah kan awm tawh ang. Chuvângin hêng thu hian 18
 inthlamuan tawn rawh u.

5 Amaherawhchu, unaute u, a hun leh a ni kawng thute 1
 rêng ziak sak che u in ngai lo ve. Lalpa Ni chu zânah 2
 rûkru angin a lo thleng dâwn tih nangmahni ngeiin chiang takin 3
 in hre si a. "Muanna leh himna," tia an sawi lai takin hmeichhe
 nau vei angin chawplehchilha boralna an chungah a thleng ang 4
 a, an pumpelh tawp lo vang. Nimahsela, unaute u, nangni zawng, 5
 chu mi Ni chuan rûkru anga a nanna tûr che uin thimah in awm
 lo ve; êng fate leh ni tate in ni vek si a; zâna mi kan ni lo va, thima 6
 mi *kan ni* hek lo. Chuvângin mi dangte angin i muhil suh ang u
 khai, i mengin i ngaihven zâwk ang u. Muhîlte chu zânah a ni 7
 an muthilh thin ni; zu ruite pawh chu zânah a ni an ruih thin ni. 8
 Nimahsela, keini zawng nia mi kan nih avâng hian, rinna leh
 hmangaîhna âwmphaw chu hain, chhandam beiseina chu lukhuma
 hmangin, i ngaihven zâwk ang u. Pathianin thinurna *tuar* tûr 9
 ni lovin, kan Lalpa Isua Krista zâra chhandamna hmu tûr zâwkin
 min ruat a ni si a; kan men pawhin, kan muthilh pawhin amah 10
 nêna kan nun tlân theih nân ani chu kan *thih* aiin a thi a
 ni. Chuvângin, infuih tawnin, intisâwt tawn theuh rawh u, in 11
 tih rêng thin ang hian.

Nimahsela, unaute u, in zîngah thawk rim leh, Lalpaa in hotua 12
 awm leh, zilhtute che u chu hre tûr leh, an hnathawh vângâ

hmangaiha ngaihlu êm êm tûrin kan ngên che u a ni. Inremin awm rawh u.

Tin, unaute u, kan ngên a che u, dân ang lova awmte chu 14 zilh ula, rilru tête chu fuih ula, chak lote chu ṭanpui ula, mi zawng zawng lakah dawhthei takin awm rawh u. Tuman tu sual pawh 15 suala thungrûl lo tûrin fîmkhur rawh u; *in thił intih sak* tawnna lamah leh, mi zawng zawng chunga *in tih sakna lamah* pawh, a tha apiang ûm fo zâwk rawh u. Lâwm fo ula; bâng lovin ṭawngtai 16 18 ula; engkimah lâwm thu hril fo rawh u; chu chu nangmahni lam thuah Krista Isuaah chuan Pathian duhzâwng a ni si a. Thlarau 19 chu timit suh ula: thu hrilte hmusit suh u; engkim fiah zâwk 20 21 ula: a tha apiang pawm tlat ula; sual anga lang zawng zawng 22 lakah chuan inthiarfishlim rawh u.

Tin, remna Pathian ngei chuan in pumin tithianghlim che 23 u rawh se; tin, in thlarau leh, *in rilru leh*, *in taksa* chu kan Lalpa Isua Krista lo kal hunah chuan, sawisêlbovin apuma humhimin awm rawh se. A kotu che u chu a rinawm a, *tih* pawh a ti bawk 24 ang. Unaute u, min ṭawngtai sak rawh u. Unau zawng 25 26 zawngte kha fawh thianghlimin chibai *mi* bûk rawh u. He lehkha hi unau zawng zawng hnênah chuan chhiar tûrin Lalpa 27 hmingin ka ngên a che u.

Kan Lalpa Isua Krista khawngaihna chu in hnênah awm 28 rawh se.

Thessalonika Khuaa Mite Hnêna Tirhkoh Paula Lehkha Thawn Pahnihna

1 Paula leh Silvana leh Timothea chuan: Pathian kan Pa
leh Lalpa Isua Kristaa Thessalonika khuaa mi kohhranhote
hnênah.

2 Pa Pathian leh Lalpa Isua Krista hnêna ata khawngaihna leh
remna in hnênah *awm rawh se.*

3 Unaute u, nangmahni chung thuah hian Pathian hnênah
lâwm thu hril fo tûr rêng kan ni; chu chu a âwm rêng a ni, in
rinna chu nasa taka ɻhang lianin, in zaa in inhmangaih tawn
theuhna chu a pung lehzual si a; chutichuan, *mi* tihdudahna che
u zawng zawngah leh hrehawm in tuarnahte chuan in chhelzia
leh in rinzia avângin Pathian kohhran pâwlte zîngah chuan keinin
kan chhuang ɻhin che u a ni; *chûng chu*, Pathian rama mi ni tlâka
ruat in ni thei dâwn tih, Pathian rorél fel tak chhinchhiahna fiah
tak a ni, chu mi *ram* avângä tuar in nih hi; Lalpa Isua, Pathian hre
lo mi leh kan Lalpa Isua Chanchin Tha awi lo mite chunga phuba
lain a vântrikhkoh chak takte nêñ, meialh zîngä vân aþanga a inlär
hunah a tiprehawmtute che u chu hrehawma thungrulh leh nangni
hrehawm tuartute hi keimahni nêna chawlhnnaa *rulh thung* chu Pa-
thian tân thiil fel tak a ni si a. Chu mi niah chuan, a mi thiang-
hlimahte chuan chawimawia awm tûr leh, ringtu zawng zawng-
ahte chuan (kan thu hriattir che u kha in ring si a) mak tih tûra
a lo kal hunah chuan, *chûng Pathian hre lo mi leh kan Lalpa Isua*
Chanchin Tha awi lo mite chuan hrem an tuar ang, Lalpa hnêna ata leh
a chakna ropuina aþanga chatuana boralna chu. Chutianga 11
chawimawi leh mak tih a nih theih nân kan Pathianin a kohna che
uah chuan koh tlâk nia a ruat theihna tûr che u leh, that duhna tin-
rêng leh rinna hnathawh *tinrêng a thiltihtheihnaa a hlawhtlintir theih-*
na tûrin kan ɻawngtai sak fo ɻhin che u a nih hi; chutichuan, kan 12
Pathian leh Lalpa Isua Krista khawngaihna ang zêlin kan Lalpa
Isua hming chu nangmahniah chawimawiin a awm thei ang a,
nangni pawh amahah *chawimawiin in awm thei ang.*

1 2 Nimahsela, unaute u, kan Lalpa Isua Krista lo kalna leh a
hnêna kan han inkhâwmna tûr thuah chuan, "Lalpa Ni chu
a thleng reng tawh," tihna thlarau avângin emaw, thu avângin
emaw, kan hnêna aþanga lehkha thawn ang avângin emaw, in

rilru nghin thuai lohna tûr leh *in* buai hek lohna tûrin kan ngén a che u. Tuman engmahin tihder che u suh se; tlûksanna chu a lo thlen hmasak zeta, Dân Bawhchhepa, boral fapa chu a lo lan loh chuan *chu mi Ni chu a thleng dâwn si lo va*. Ani chuan Pathiana an vuah apiang leh, sakhua zawng zawng dovin, *an chunga awm tumin a inchawimawi ang*: chutichuan Pathian biak ina thuin Pathian ang hialin a intâr chhuak ang.

In hnêna ka lo awm lai khân chung thu chu ka hrîlh thîn che u tih in hre reng lo vem ni? Ama hun tê *chauhva* a lo lan theihna tûrin enginne khap tûnah in hria e. Dân bawhchhiatna thurûk chuan tûnah pawh a thawk mêt a ni si a; nimahsela, lât bova a awm hma loh chuan tûnah hian a khaptu *a awm*. Chu mi *lák bo* hunah chuan Dân Bawhchhepa chu a lo lang tawh ang, Lalpa Isuan ani chu a kaa thawin a tihlum ang a, a lo kala inlärnain a tiboral ang. Chu *Dân Bawhchhepa* lo kalna chu Setana thawhzia ang zélin, thiltihtheihna tinrêng te, chhinchhiahna tinrêng te, dâwt thilmak *tinrêng te* nêñ, boral mêtke tân fel lohna bumna tinrêng nêñ a ni *ang*; chhandama an awm theihna tûrin thutak hmangaihna chu an pawm loh avâng a ni. Chuvâng chuan dâwt thu chu an awina tûrin Pathianin sual hnathawhna an hnênah a *thlentir* ang, 12 thutak awi lova fel lohnaa lâwm zâwkte chuan thiam loh an chan vek theih nân.

Unau, Lalpa duhtakte u, Thlarau tihtianghlim leh thutak awia chhandama awm tûrin a tîr ata Pathianin a thlan che u avângin in chung thuah hian Pathian hnênah lâwm thu hril fo tûr reng kan ni. Chuti *ang* atan chuan ani chuan kan Chanchin Tha hianin a koh che u kha, kan Lalpa Isua Krista ropuina nei tûrin.

Chutichuan, unaute u, ding nghet ula, thurochhiahte chu, thu sawiñ emaw kan lehkha thawnin emaw *kan* zirtir che u kha, pawm tlat rawh u. Tichuan, kan Lalpa Isua Krista ngei leh, Pathian kan Pa, min hmangaihtu leh khawngaihna avânga chatuana thlamuanna leh beiseina tha min petu chuan, in thinlungte chu titlhamuangin, thil tihtat leh thu sawi that tinrêngah tinghet rawh se.

3 A tâwp berah chuan, unaute u, Lalpa thu hi, nangmahni zinga a *awm* ang khân, pungin chawimawia a awm theihna tûr leh, mi luhlul leh *mi* sualte laka kan him theihna tûrin, min tawngtai sak rawh u; *mi* zawng zawng chuan rinna an nei veksi lo va. Amaherawhchu Lalpa chu a rinawm e, ani chuan a tinghetin mi sual lakah chuan a hum ang che u. Thu kan pêk apiang *che u* kha in zawm thin a, in la zawm leh zêl pawh Lalpaah chuan kan ring che u a ni. Tin, Lalpa chuan in thinlungte chu Pathian hmangaihnaah leh Krista chhelnaah chuan hruai lût rawh se.

Tin, unaute u, kan hnêñ ata thurochhiah an hmuh anga *awm*

lova, dân lo anga awm unau tinrêngte lakah chuan inthiarfihlîm tûrin kan Lalpa Isua Krista hmingin thu kan pe a che u. Nang-mahni ngeiin min zir dân tûr in hre si a; in zîngah dân lo angin kan chêt ngai loh kha; tu kut ata mah athlâwnin in chhang kan ei ngai hek lo, in zîngah tumah kan tihhautak lohna tûr che uin a chhûn a zâna hah tak leh rim taka thawk chungin *kan ei zâwk a ni*; kan theih loh avâng a ni lo va, nangnin min zirna tûrin in mi entawn atân kan insiam zâwk a ni. In hnêna kan awm lai pawh khân he thu hi kan pêk che u kha, "Tupawhin hna a thawh duh loh chuan, ei pawh ei suh se," tih hi. In zînga thenkhat dân lo anga awm thînte chanchin kan hre si a, chûng chuan hna rêng an thawk lo va, an tei mai mai zâwk thîn a ni. Tichuan chûng angte chu, ngawi renga thawk tûr leh, anmahni chhang ei tûrin Lalpa Isua Kristaa chuan thu pein kan fuih a ni.

Unaute u, nangni erawh chuan thil tha tih ning suh u. Tin, ¹³ tupawhin he lehkha hawna kan thu hi a zawm loh chuan, chu mi chu in pâwl hauh loh nân chhinchhiah rawh u, a zah theihna tûrin. *Nimahsela*, hmêlma angah zawng ruat suh ula, unau angin zilh zâwk rawh u.

Tin, remna Lalpa ngei chuan kumkhuain kawng tinrêngâ'i ¹⁶ remna pe che u rawh se. Lalpa chu in zaa hnênah awm rawh se.

Kei Paulan, keima kut ngeia, chibai ka bûkna *che u a nih* hi; ¹⁷ hei hi *ka* lehkha thawn tinrêngä chhinchhiahna a ni, hetianga ka ziak hi. Kan Lalpa Isua Krista khawngaihna in zaa hnênah awm rawh se.

Timothea Hnêna Tirhkoh Paula Lehkha Thawn Pakhatna

I Paula, Pathian min Chhandamtu leh Krista Isua kan 1
Beiseina ruat anga Krista Isua tirhkoh chuan:
Rinnaa ka fa tak tak Timothea hnênah. 2

Pathian kan Pa leh, Krista Isua kan Lalpa hnêñata,
khawngaihna te, zahngaihna te, remna te *lo awm rawh se.*

Zirtirna danglam rêng an zirtir lohna tûr leh, thawnthu
mai mai leh chhui sên loh thlahtute thu (chu chuan, rinnaa Pathian
khawsakzia awm hi tihsâwt aiin, inhnialna a siam zâwk thîn)
an ngaihsak lohna tûrin, mi thenkhatte kha i zilh theih nân,
Makedonia rama ka kal dâwn laia, Ephesi khuaa awm reng tûra
ka ngen ang che khân, *tûndah pawh ka la ngén fo a che;*—nimahsela,
zilhna chhan chu thinlung thianghlim leh, chhia leh tha hriatna
thiang *tak* leh, rinna tak tak a tanga lo chhuak hmangaihna chu *an*
neih theih nân a ni; mi thenkhatte an kal kawi avângin chu chu an
pênsan a, thu lawi lo sawina lamah *an kal ta a;* an thu sawi awmzia
leh paukhaauh taka an thu hrilh chanchin chu hre si lovin, Dân
zirtirtute nih an duh thîn a ni. Dân chu a tha a ni tih kan hre
si, miin a hman that phawt chuan. Hêng hi hria sela:—Dân
hi mi fel tak tâna siam a ni lo va, dân pawisa loho leh dân bawh-
chheho tân te, Pathian ngaihsak loho leh mi sualho tân te, mi
thianghlim loho leh Pathian zah loho tân te, pate thattuho leh nute
thattuho tân te, mihring thattuho tân te, inngaihhmangho tân te, 10
mawngkawhurho tân te, mihring rûkhmangho tân te, dawtheiho
tân te, chhechham derho tân te leh, fâk tlâk Pathian Chanchin Tha
ropui zirtirna dik ka hnêna kawltir ang ni lova, thil dang rêng awm
apiangte tân pawh chuan *siam a ni zâwk e.*

Mi tichaktu Krista Isua kan Lalpa hnênah chuan lâwm thu 12
ka sawi a ni, hmânah sawichhetu leh tiduhdahtu leh sawisatu ni
mah ila, rinawma mi ngaih a, a rawngbâwl/tua mi ruat tâk avâng
hian; nimahsela, ring lo chunga hre lova ti ka nih avângin a ni,
zahngaihna ka lo hmuh ni; tin, kan Lalpa khawngaihna chu, 14
rinna leh Krista Isuaa hmangainain nasa takin a liam ta.

“Krista Isua mi sualte chhandam tûrin khawvélah hian a 15
lo kal,” tih hi, a rinawmin a pawm tlâk êm êm a ni; an zînga mi
sual ber ka nih hi. Nimahsela, he mi avâng hian a ni zahngaihna 16

ka hmuh ni, Isua Krista chuan *mi sual* ber keimahah hian a dawh-theihzia zawng zawng a lantir theih nân; tûn achina chatuana nunna hmu túra amah la ring túrte kawhhmuña túrin. Lalber 17 chatuana awm, chhe thei lo, hmuh theih loh, Pathian *taka* chauh chu, chatuana chawimawi leh ropuiin awm rawh se. Amen.

Ka fa Timothe, hmâna i chanchin an hrilh lâwk thute ang 18 khân, chu zilhna thu chu ka kawltîr a che, chûng chuan indona tha chu i do theih nân; rinna leh chhia leh tha hriatna thiang 19 tak pawm tlatin; mi thenkhatten chûng chu pahi thlain rinna kawngah chuan lawng keh angin an keh chhe ta. Chûng zîngah 20 chuan Humenia leh Aleksandra an ni a; *Pathian* sawichhiat loh an zir theih nân anni chu Setana ka pe a ni.

2 *Chutichuan*, a tîr berin, thil dîl տանցանա te, տանցանա 1
hrim hrim te, տանցանա sakna te, lâwm thu sawina te, mi 2
zawng zawng tân siam sak túrin ka fuih a che; latle leh thuneitute 3
zawng zawng tân pawh; Pathian ngaihsak leh zahawm taka 4
inrema thlamuanga kan khawsak theih nân. Chu chu min 5
chhandamtû Pathian ngaihin a ղain, a lawm tlâk a ni; ani chuan 6
mi zawng zawng chhandama awmah leh thutak hriaah a duh a 7
ni. Pathian pakhat *chauh* a awm a, Pathian leh mihring inkâra
Palai pakhat *chauh* a awm bawk a, *amah chu* mihring a ni, Krista 8
Isua, mi zawng zawng tlan nâna inpea chu: *chu chu* a hun tak
zêla hriattirin a awm túr a ni; chu mi ti túrin tlângaupuituah leh
tirhkohva ruat ka ni; (thu taktak ka sawi a, ka daw lo ve;) rinna
leh thutaka Jentailte zirtirtua *ruat ka ni*.

Chutichuan, mipahovin hmun tinah kut thianghlim pharin, 8
thinrim lo leh inhnial lovin տանցանա sela ka duh a ni. *Chutiang* 9
bawkin hmeichheho inthlahdah lo leh inbel lutuk lovin, thuam 10
inchawih տանցանա inchei sela, sam phiarin emaw. rangkachakin
emaw, tuikeplungin emaw, puan man tam tak taktcin emaw
inchei lovin; amaherawhchu, (hmeichhia, Pathian ngaihsak intite 11
chu inphu տանցանա) thil tihthatin inchei sela *ka duh*. Hmeichhia 12
thu awi tlatin ngawi rengin zir rawh se Amaherawhchu, 13
hmeichhia zirtir zawng ka phal lo, mipa chunga thu neih *ka phal*
hek lo, ngawi rengin awm զանց rawh se. Adama chu siam hmasak 14
a ni a, chu mi hnuah chuan Evi chu siam a ni si a. Tin, Adana 15
chu bumin a awm lo va, hmeichhia erawh chu bumin a awm a.
bawhchhiatnaah a tlu ta a. Nimahsela, rinna leh hmangaihna
leh thianghlimna *nein*, rilru fel tak néna an awm fo chuan, fa hrin
avângan chhandamin an awm ang.

3 “*Tupawh Kohhran* hotua դաստիարակութեան 1
a duh a ni,” tih hi a dik a ni. *Chutichuan*, *Kohhran* hotu 2
chu sawisêlbo, nupui pakhat nei, insûm thei, rilru dik tak. mi fel, 3
mi lawm dân thiam, zirtir thiam. uain ruih hmang lo, mi vely

hmang lo, mi nunnêm ni zâwk tûr, kawhawhbâwl lo, tangka 4
 sum ngaina lo, zahawm taka fate kilkawia mahni in chhûng
 khawsak rôl fel thiam mi ni tûr a ni; (miin ama in chhûng khawsak 5
mah a rôl fel thiam si loh chuan, Pathian Kohhranho engtinngé
 a enkawl theih ang?) Ring thar mi ni tûr a ni lo, chutilochuan 6
 chapovin a awm ang a, diabola thiam loh channa chu a chang ve
 dah ang e. Chûng lo pawh chu, pawn lama mite fakin a awm 7
 bawk tûr a ni, chutilochuan sawichhiata awmin, diabola thangah
 a âwk dah ang e.

Chutiang bawkin, *Kohhranho rawngbâwtute* chu mi zahawm 8
 an ni tûr a ni; kamtam te, uain heh te, hlêpna bawlhhlawha
 duhâm *mi* te an ni tûr a ni lo; chhia leh tha hriatna thiangan rinna 9
 thurûk chu pawm *mi an ni zâwk tûr a ni*. Tin, chûngte pawh chu 10
 fiahin awm hmasa rawh se, chu mi hnuah sawisêlbo an lo nih chuan,
Kohhranho rawngbâwl lam hna thawk rawh se. Chutiang bawkin 11
 hmeichhiate *pawh mi* zahawm an ni tûr a ni, hêtktute ni *lovin*,
 insûm thei *leh* engkima rinawm an ni tûr a ni. *Kohhranho* 12
 rawngbâwtute chu *an* fate leh anmahni in chhûng khawsak rôl
 felin, nupui pakhat nei ni rawh se. *Kohhranho rawngbâwl* lam 13
 hna thawk tha tawhte chuan dinna tha tak leh, Krista Isuaa rinna
 kawngah chuan huaina NASA tak an insiam si *thîn* a.

Rei lo tê chinah i hnênah lo kal beiseein hêng thu hi i hnênah 14
 ka ziak a ni; nimahsela, ka la awm rei tâk *dahin* Pathian chhûngte 15
 zînga mi engtia an awm tûr nge tih i hriat theih nân *ka ziak* a ni;
Pathian chhûngte chu Pathian nung Kohhranho, thutak ban leh
 innghahna chu *an* ni. Tin, Pathian ngaihsakna thurûk chu hnial 16
 rual lohvin a ropui a ni:—

“ Tisaa lo langa,
 Thlarauva thiam changa,
 Vântirhkohte hmuha,
 Jentailte zînga tlângauopia,
 Khawvêlah hian *mite* rina,
 Ropuinaa hruai chhoh tâka chu.”

4 Nimahsela, nakin hunah chuan mi *thenkhatte* chu, mi 1
 dawtheite vervêkna avângin, hruaibona thlaraute leh
 ramhuaite zirtirna thu ngaihsakin, rinna chu an la bânsan ang 2
 tih Thlarau chuan chiang takin a sawi a. Chûng *mi dawtheite*
 chu anmahni chhia leh tha hriatna ngeia thîr linga deh ang an
 ni a, inneih *an* khap *thîn* a, englo ei tûrte (thutak hriaa ringtuten
 lâwm thu sawia pawm tûra Pathianin a siamte chu) ei loh tûr 3
an ti thîn. Pathian thil siam tinrêng hi a tha si a, lâwm thu hrila
 pawm a nih tawh phawt chuan engmah duh loh tûr a ni lo; Pathian 4
 thu leh *taungtâinain* tihtianghlim a ni tawh si a.

Chûngte chu unaute i hriattîr chuan, Krista Isua rawngbâwltu 6
 tha tak, rinna leh zirtîrna tha *tûn thlenga* i la zawm thua châwm
 i ni ang. Amaherawhchu, Pathian zah lohna leh pitarte thawnthu 7
 mai mai duh suh. Tin, Pathian ngaihsak tûrin insawizawi rawh:
 taksa insawizawina hi sâwt zawng a sâwt ve bawk a; Pathian 8
 ngaihsakna erawh hi chuanin, nunna tûna awm sa leh la awm
 leh tûr *pêk* tiama a neih avângin *kawng* tinrêngah a sâwt a ni. 9
 He thu hi a rinawmin a pawm tlâk êm êm a ni. Chutichuan,
 Pathian nung chu kan rin avângin kan thawk rim a, kan bei
 hrâm hrâm a ni si a; ani chu mi zawng zawng Chhandantu a ni
 a, a ringtute Chhandantu a ni deuh ber mai. Chûng *thu* chu pe 11
 la, zirtîr rawh.

I naupai:na tumahin ngainêp suh se; thu sawi kawngah te, 12
 chêtze kawngah te, hmangaihna kawngah te, rinna kawngah te,
 thianghlimna kawngah te ringtute tihmuhtu ni zâwk ang che.
 Ka lo kal hma loh zawng chhiar te, thu hrilh te, zirtîr te bei rawh. 13
 Nangmaha awm thilpêk, hrilh lâwk *anga*, upahote kut nghata, 14
Pathianin a neitîr che kha thlahthlam suh. Mi zawng zawng 15
 hnêna i sâwtina a lan theih nân chûng thilahte chuan taima la,
 chûngah chuan inhmang zo rawh. Nangmah leh i zirtirnaah 16
 chuan fimkhur la; chûng thil *tiin* awm reng rawh; chutiang tiin
 nangmah leh i thu ngaithlatute chu i chhandam dâwn zuk nia.

5 Putar deuhte hau suh la, pa angin thlêm zâwk rawh; 1
 rawlhar deuhte chu unau angin; pitar deuhte chu nu angin; 2
 nula deuhte chu thianghlim takin farnu angin. 3

Hmeithai, hmeithai taktakte chu chawimawi rawh. 3
 Nimahsela, hmeithai tupawhin fate emaw, tute emaw nei sela, 4
 chûngte chuan anmahni in chhûng lamah Pathian ngaihsaka awm
 leh, anmahni hringtute chungah that ve thung zir zet rawh se; 5
 chu chu Pathian lâwmzâwng a ni si a. Hmeithai taktak mahni
 chauhva awm chuan, Pathian chungah beiseina a nei tlat a, a
 chhûn a zânin dil leh tawngtaiin a awm fo thin a. Amah- 6
 erawhchu, *hmeithai mahni* nawmna *ngawta* inpe chu, a dam
 lai *pawhin* a thi a ni. Sawisêlbova an awm theih nân chûng *thu* 7
 pawh chu pe rawh. Nimahsela tupawhin mahni mite tân a
 ngaihtuah lâwk lohva, mahni in chhûnga mite ber tân mah a 8
 ngaihtuah lâwk loh chuan, rinna chu a phatsan a, ring lo mi aiin a
 sua! zâwk a ni.

Hmeithai chu kum sawmruk achin hnuai lama mi ni lova, mi 9
 pakhat nupui ni tawha, thil tha tih kawnga mi faka a awm chuan,
 hmeithaia ziak theih a ni—fate lo châwmtlei tawha, mikhualte lo
 thleng tawha, mi thianghlimte ke lo sil tawha, mi mangangte
 lo chhawmdâwl tawha, thil tha tinrêng taima taka a lo tih tawh
phawt chuan. Hmeithai la nula deuhte erawh chu ziak duh suh; 11

Krista lama an lo ngheh lohvin pasal neih an duh si *ṭhīn a*; an rin 12 tirthna chu an pahi avângin thiam loh changin an awm *ṭhīn a* ni. Tin, chu lo pawh chu, in tinah an lêng lâwr a, thatchhiat 13 pawh an ching *ṭhīn a*; thatchhiat chang pawh ni lovin, thu sawi loh tûr sawiin, kamtam leh mite thiltih rôl sak *an ching bawk ṭhīn a ni*. Chutichuan, *hmeithai* la nula deuhte chuan pasal nei sela, 14 fate nei sela, in chhûng khawsak rôl sela, sawisêlna tûr remchâng rêng hmêlma chu hmuhtîr suh sela ka duh a ni. Tûnah pawh 15 mi *ṭhenkhat* chuan Setana lam panin an pênsan ta si a.

Ringtu hmeichhiain hmeithaite nei sela amahin chhawmdâwl 16 rawh se; Kohhranho chu tihbuaïn awm suh se; hmeithai tak-takte chu an chhawmdâwl theih nân.

Kohhran upa rorêl thate chu a leh hniha chawimawi tlâka 17 ngaih ni rawh se, thu *hril* leh zirtirnaa thawk rimte chu *chawimawi tlâka ngaih* lehzual *ni rawh se*. Pathian Lehkha Thu chuan, 18 “Sebâwngpain buh a chil laiñ a hmui phuar suh ang che,” a ti a. “*Hnathawktu* chu a hlawh hmu tlâk a ni,” a ti bawk a.

Kohhran upa an hékna chu, hretu pahnih emaw pathum emaw 19 kaa mi lo chu pawm suh. Thil tisaultute chu mi zawng zawng 20 hmaah zilhhau rawh, mi dangte pawhin an hlauh ve theih nân.

Hêng thu hi thleithlák bîk nei lovin, thlei bîk neia engmah 21 ti lovin, Pathian leh Krista Isua leh vântirhkoh thlante mithmuhiin zâwm tûrin *ṭhahnemngai* takin ka hriattîr a che. Tuma chungah 22 kut nghat that suh la, mi dang sualnahte chuan tel hek suh; intithianghlim reng rawh.

Tui *chauh* in mi ni tawh suh la, i pum avâng leh i dam loh fo 23 avângin uain tlêm tê hmang *ṭhīn ang che*.

Mi *ṭhenkhat* sualte chu a lang reng a, rorêlnaah a thleng 24 hmasa *ṭhīn*; mi *ṭhenkhat* erawh chu an hnungah a zui zâwk *ṭhīn*. Chutiang bawkin thil *ṭha* tih lang reng mi a awm, chutiang 25 lo mite pawh chu thup theih a ni lo.

6 Pathian hming leh a zirtirna thu sawichhiata a awm loh nân, 1 bawi nghâwngkawl bât apiangte chuan anmahni pute engkimah chawimawi tlâkah ngai rawh se. Tin, ringtu pu neite 2 chuan unau an nih avângin ngainêp suh se, amaherawhchu, sâwtña hmutute chu ringtu leh duh takte an nih avângin an rawng bâwl sak lehzual rawh se.

Chûng thu chu zirtîr la, fuih rawh. Mi tupawhin zirtirna 3 dang a zirtîr a, thutak (kan Lalpa Isua Krista thu chu) leh, Pathian 4 ngaihsak lam zirtirna a awi loh chuan, ani chu a chapo va, engmah a hre lo va, *hriat ahnêkin* inhnial leh thu kalh kawngah chuan a à ta zâwk a ni. Chûng a tâng chuan awhna te, insualna te, sawichhiatna te, *ṭha* lo lama rinna te, hnialhrâtna te a chhuak *ṭhīn a*; *chutiang hnialhrât mite* chu rilru chhe nei leh thutak nei lo mi,

Pathian ngaihsak hi hlâwkna emaw titu an ni. Pathian ngaihsakna 6
 hi lungawina tel zawngin hlâwkna nasa tak a ni rêng a ni.
 Khawvélah *hian* engmah kan luhpui si lo va, engmah kan chhuahpui 7
 thei bawk hek lo. Nimahsela, ei tûr leh silh tûr neiin, chûngah 8
 chuan kan lungawi ang. Amaherawhchu, hausak tumte chu, 9
 thlêmnaah te, thangah te, âtthlâk leh tikhawlo thei duhna tam
 takah te, an tlu lût thîn, chûng *duhnate* chuan chhiatna leh boral- 10
 naah chuan mite a tipil thîn. Tangka sum ngainat hi sual tinrêng
 bul a ni si a; chu clu thenkhatten an awt a, rinna chu an kal
 bosan a, anmahni leh anmahni lungngaihna tam takin an inchhun
 tlang ta chuk a.

Nimahsela, nang, Pathian mi, chûng thilte chu tlânsan la, felna 11
 te, Pathian ngaihsakna te, rinna te, hmangaihna te, dawhtheihna
 te, thuhnuairawlha te ûm zêl rawh. Rinna intihsiakna tha chu 12
 bei la, chatuan nunna chu vuan rawh; chu mi *chang* tûrin koh i
 ni a; hretu tam takte mithmuhalı tanna tha chu i tan tawh kha.

Pathian, thil engkim tinungtu leh, Krista Isua, Pontia Pilata 13
 hmaa tanna tha tantu mithmuhalı chuan thu ka pe a che; kan 14
 Lal Isua Krista rawn inlär leh hma loh chuan thupék kha
 thianghlim tak leh sawisêlbova pawm tûrin. Chu *inlärna* chu a 15
 hun takah chuan fak tlâk Thuneitu tak chauh, lalberete Lalber, lalte 16
 Lal chuan a entir ang; amah chauh chuan thih theih lohna a nei a,
 êng hnaih theih rual lolivâh chuan a awm a, amah chu tumahin
 an hmu *ngai* lo va, hmuuh pawh an hmu thei hek lo; ama hnênah
 chuan chatuana chawimawina leh thiltihtheihna awm rawh se.
 Amen.

He mi khawvélâ hausate hi chapo lo tûr leh sum rinawm 17
 lovah hian an beiseina nghat lova, thil zawng zawng lâwmna
 tûra tam taka min petu Pathian chungah chuan *nghat* zâwk tûrin
 zilh rawh; thil tha ti tûrin, thil tha tih ngah tûrin, thil phala, 18
 thawhlâwm peih *tûrin*, nunna, *nunna* taktak chu an vawn theih 19
 nân, hun lo thleng tûr atân chuan lungphûm tha tak an tâna
 khâwl khâwm *tûrin fuih rawh*.

Aw Timothe, i hnênah kawltira awm chu vawng tha rawh. 20
 Pathian zah lo lam thu sawi mai mai leh, dik lo taka "Finna"
 an vuah hnialna hi liawisan *rawh*. Chu clu thenklatten nei emaw 21
 intiin, rinna kawng clu an kal kawisan to a.

Khawngaihna i hnênah awm rawh se.

Timothea Hnêna Tirkoh Paula Lehkha Thawn Pahnihna

I Paula, Krista Isuaa nunna awm tiamna *thu chu hrilh* kawnga 1
Pathian duhzâwnga Krista Isua tirkoh chuan:
Ka fa duh tak Timothea hnênah. 2

Pathian *kan Pa* leh Krista Isua kan Lalpa hnêna khawngaihna te, zahngaihna te, remna te *lo awm rawh se*. 3

Lâwmin ka khah theih nân hmuh che *ka duh êm êm a*, i mittui hre rengin a chhûn a zânin bâng lovin ka tawngtâinaahte chuan ka hriatpui thin che avângin Pathian hnênah lâwm thu ka hril a ni, mi thlahtute chena, chhia leh tha hriatna thiang *tak neia*, a rawng ka bâwl thinha *hnênah* chuan; rinna taktak nangmaha awm chu *ka hre reng si a*, chu *rinna* chu a tîrin i pi Loisii-ah chuan a awm a, i nu Euniki-ah chuan a *aum bawk a*, nangmahah pawh a *aum tih dik takin ka hria*. 4

Chuvângin, ka kut nghah avângi Pathian thilpêk nangmaha awm kha chhêm alh tûrin ka hriatpui che a ni. Pathianin hlauhna thlarau min pe lova, thiltihtheihna leh hmangaihna leh rilru fel *tak neihna thlarau min pe zâwk si a*. Chutichuan, kan Lalpa *thu hriattirna* chu zahpui suh la, kei ama mi tâng pawh hi mi *zahpui* hek suh ang che. Chanchin *Tha* avângi hrehawm hi Pathian thiltihtheihna angzia ziain *mi tuarpui zâwk* ang che. *Ani* chuan kan thiltih angte ni lovin, ama ruat leh khawngaihna ang zâwkin min chhandam a, kohna thianghlimin min ko bawk a; chu *khawngaihna* chu leilung pian hmain Krista Isuaah chuan min pêk a ni 10 tawh, nimahsela, min Chhandamtu Krista Isua inlârna avâng hian tûnah tihsan a awm ta. *Ani* chuan thihna chu a tiboralin, Chanchin *Thain* nunna leh boral theih lohna a tilang ta; chu mi 11 *Chanchin Tha* *thu chu hriattir* tûrin tlângapuituah leh tirkohvah leh zirtirtuah ruat ka ni. Chuvâng chuan a ni, hêng thil pawh hi 12 ka tuar ni; nimahsela ka zak lo ve; ka rina chu ka hria, a hnêna ka kawltir chu chu mi ni atân chuan a vawng tha thei tih dik takin ka hre bawk a.

Krista Isuaa awm rinna leh hmangaihna *neiin*, thu dik dân 13 ka kaa i hriatte kha nei tlat rawh. Thil tha i hnêna kawltira 14 awm kha, kan chhûnga Thlarau Thianghlim awm hianin, vawng tha rawh.

Asia rama awm zawng zawngten mi hawisan tih kha i hria a; 15
 an zìngah chuan Phugella leh Hermogena an tel a ni. Lalpa 16
 chuan Onesiphora chhùngte hnênah zahngaihna pe rawh se, ani
 chuan mi tiharh fo va, ka khadiat *bun* pawh *mi* zahpui si lo va;
 Rom khuua a awm lai khân ngun takin mi zawng chhuak ta zâwk 17
 a ni. (Chu mi niah chuan Lalpa hnênah zahngaihna hmu tûrin 18
 Lalpa chuan ani chu ruat rawh se). Ephesi khuua rawng a bâwl
 nasatzia kha i hre hle bawk a ni.

2 Chutichuan, nang, ka fa, Krista Isuaa khawngaihna awmah 1
 hian thiltihtheihna neiin awm ang che. Tin, hretu tam 2
 takte zînga ka kaa thu i hriatte kha, chûng chu mi rinawm, mi 3
 dangte zirtir chhâwng thei tûr angle hnênah chuan kawltir rawh. 4
 Krista Isua sipai tha tak angin hrehawm *mi* tuarpui rawh. 5
 Sipaia awm túra thlangtu chu a tihlâwm theih nân, sipai tumah 6
 indo laiin *tûn* damchhûng khawsaknate hian a intihnawk *ngai* lo 7
 va. Tin, intihsiaaknahte pawh chuan miin bei *mah* sela, dân 8
 angin a bei loh chuan khumtîrin a awm *ngai* lo va. Lo neitu 9
 thawk rim chu a rah chang hmasatu a ni tûr a ni. Ka *thu* sawi hi
 ngaihtuah rawh; Lalpa chuan *kawng* engkimah hriat theihna a pe 10
 dâwn si chia.

Isua Krista, Davida thlaha mi, ka Chanchin *Tha sawi* anga 8
 mitthi zîng ata tho leha kha hre reng rawh; chu *Chanchin Tha avâng* 9
 chuan thil tisualtu angin phuar khawp hialin hrehawmte ka tuar 10
 thin a ni; nimahsela, Pathian thu chu phuarin a awm si lo.
 Chuvângin, Kiusta Isuaa awm chhandamna chu, chatuana ropuina 11
 nêñ an hmuh ve theihna tûrin, Thlante avâng chuan engkim ka
 tuar thin. *He* thu *hi* a rinawm a ni:

“A thihnaah kan thih tawh si chuan,
 A nunnaah kan nung bawk ang;
 Kan tuar chuan, 12
 A rorêlnaah ro kan rôl ang;
 Amah kan phatsan chuan,
 Ani pawhin min phatsan ang;
 Keini rinawm lovin awm *mah* ila,
 Ani chu rinawmin a awm reng a ni;
 Amah leh amah a inphat thei si lo va,”

tih hi.

Chûng thu chu hriatpui la, thu *mai mai* chunga an inhnial 14
 loh nân Lalpa mithmuah thahnemngai takin hriattir rawh,
chu chu engmah a sâwt lo va, a ngaithlatute tân boralna a ni
 zâwk thin.

Hnathawktu, thutak thu fel taka hmang chu zak tûr a ni lo 15
 angin, Pathian ngaiha thaah inventir tûrin thahnem ngai rawh.
 Amaherawhchu, Pathian zah lo lam thu sawi mai mai chu hawisan 16

thin ang che; chutiang mite chu Pathian ngaihsak lohna lamah an nasa lehzual ang a, an thu pawh chuan pân chhe ei angin a 17 ei zêl ang; an zîngah chuan Humenaia leh Phileta an tel a ni; chûng mite chuan, "Thawhlehna chu túnah pawh a ni tawh daih," 18 tiin, thutak kawng chu an kal kawisan a, mi thenkhatte rinna an tibo thin a. Nimahsela, Pathian lungphûm ngivet chu a la ding 19 reng a, he chhinchhiahna hi a nei a: "Lalpa chuan ama tate chu a hria," tih leh, "Lalpa hming lam apiang chuan sual kalsan rawh se," tih hi. Nimahsela, in ropuiah hian bungbêl rangkachak 20 leh tangkaruaa siam mi chauh a awm lo va, thing leh belleia siam mite pawh a awm thin a; thenkhatte ngaihhlut tur a awm bawk a, thenkhatte chu ngaihhlut loh tur a awm bawk a. Chuvângin 21 miin chûng thil lakah a inthiarfhlîm chuan, bungbêl thianghlim, Lalpa hman tlâk, hnathawh tha tinrênga inpeih sa, ngaihhlut tur mi a ni ang.

Nimahsela, tleirâwl châknate chu tlânsan la, thinlung 22 thianghlima Lalpa lam apiangte zîngah chuan felna te, rinna te, hmangaihna te, remna te um ve rawh. Amaherawhchu, 23 indonate a hring thin tih hriain, inhrialna âthlât leh fîng lovahte chuan tel duh suh. Lalpa bawi chuan do tur a ni si lo va, mi 24 zawng zawng chungah zaidamin, zirtir thiamin, sual chungah 25 dawhtheiin, do túra insiamte chu thuhnuairawh takin a zirtir zâwk tur a ni; chutichuan, Pathianin thutak chu an hriat famkim nân a simtir hlauhvin, Pathian duhzâwng 26 ti atân Lalpa bawiin a manin, Diabola thang ata an chhuak thei mahna.

3 Tin, hei hi hre rawh, ni hnuhnûngahte chuan hun khirh 1 takte a lo awm ang. Mi mahni inh mangaihu te, tangka 2 ngainatu te, intivei te, chiapo te, *Pathian* sawichhetu te, nu leh pa 3 thu awi lo te, lâwm nachâng hre lo te, thianghlim lo te, huangaihna 4 pianpui nei lo te, huakawmbâwl te, hêktu te, insûm thei lo te, mi kawlhsen te, tha duh hauh lo te, vervêk te, thuhnudâwn 5 lo te, inngaihlu te, Pathian hmangaih aia *mahni* lâwmna mai hmangaih zâwktu te an ni dâwn si; Pathian ngaihsak anna an 6 nei ang a, nimahsela a thiltihtheihna chu an awi lo vang; chûng ang chu hawisan rawh. Chûng ang zinga mite chu, inahte lûta, sual rit phur hmeichhe à deuhete sala man thinute kha an 7 ni si, chutiang hmeichhiate chu châkna tinrênga hruai bo, zir fo sia 8 thutak hre phâk ngai lo an ni. Tin, Jannia leh Jambrian Mosia an dodâl ang khân, chûng mite pawh chuan thutak hi an dodâl thin; rilru chhe tawh, rinna kawngah chuan *Pathian* duh lohzâwng 9 mi an ni. Nimahsela ching aliain chu an ti lo vang, an âtzia ini zawng zawng hnênah a lo lang dâwn si a, Jannia leh Jambrian âtzia a lo lang ang khân.

Nang erawh chuan ka zirtîrna te, *ka awm dân te, ka thil tum* 10
te, ka rinna te, ka dawhtheihna te, ka hmangaihna te, ka chhelna
te, mi mi tihdudahna te, ka tuarna te i hre hle mai; Antiokei 11
khuah te, Ikonion khuaah te, Lustra khuaah te ka chunga thil
thleng leh tihdudah ka tuarnate kha; chung zawng zawngah
chuan Lalpa chuan mi chhandam ta si a. A ni, tupawh Krista 12
Isuua Pathian ngaihsaka awm tum apiang chuan tihdudahnate 13
an tuar bawk ang. Mi sual leh tihdertute erawh chu, mi bum
leh buma awmin an sual zual deuh deuh ang.

Nimahsela, nang zawng, tu hnêna zir nge i nih leh, Krista 14
 Isuua rinna awm avâng chuan chhandamna hmu khawpa tifing 15
 thei che Lehkha Thianghlimte chu *i naupan têt ata hre tawh i*
ni tih inhriain, i thil zir leh i thil hriat chianahte chuan awm reng
rawh. Pathian Lehkha Thu tinrêng, Pathian thâwk khuma 16
pêk tawh phawt chu, zirtîr kawngah te, thiam loh chantîr kawngah
te, zilh kawngah te, felna zirtîr kawngah te a sâwt bawk a ni;
Pathian mi chu, hna tha tinrêng thawk tûra kim taka inthuamin a 17
famkim theih nân.

4 Pathian mithmuh leh, mi nung leh mitthi ngaihtuahtu 1
 tûr Krista Isua *mithmuhah chuan, a inlárna leh a ram chhâlin,* 2
thahnemngai takin ka hriattîr a che: Thu chu hril rawh; a hunah 3
te, a hun lovah te pawh bei zêl rawh; dawhthei tako zirtîr chungin
an thiam loh hriattîr la, zilh la, fuih rawh. Zirtîrna dik an ngaih 4
peih loh hun a la thleng dâwn si; an bengte a zat avângin anmahni
duhzâwng angin zirtirtute an hnênah an khâwm zâwk ang a, 5
an bengte chu thutak lamah an chhungawng ang a, thawnthu lam
panin an pêng tawh ang. Nang erawh chu engkimah fîmkur 6
la, hrehawm tuar la, Chanchin Tha hriltu lam hna thawk la, i
rawngbâwlna kha hlen rawh.

Kei zawng tûnah pawh hlanin ka awm mêt a ni si a, ka chhuah 6
 hun a thleng tawh e. Intihsiaikna tha chu ka bei zo tawh a, ka 7
 tlânsiakna kawng ka hlen tawh a, rinna chu ka vawng reng tawh 8
 a ni; tûnah chuan felna lallukhum chu ka tân dahin a awm tawh
 a, chu chu Lalpa, ngaihtuahtu fel tak chuan chu mi niah chuan
 mi pe ang; ka hnênah chauh ni lovin, a inlárna ngai apiangte
 hnênah pawh.

Rang takin ka hnênah lo kal hrâm rawh; Dema chuan tûn 9
 lai khawvél hi a ngaihnat avângin mi kalsan a, Thessalonika
 khuaah a kal ta si a; Kreskea chu Galatia ramah *a kal ta a*, Tita
 chu Dalmatia ramah *a kal ta bawk a*. Luka chauh ka hnênah 11
 a awm ta a. Marka kha sâwm la, han hruai ve rawh, ani chu
 rawngbâwl lamah ka tân a çangkai si a. Tukika zawng Ephesi 12
 khuaah ka tîr ta. I lo kal hunah Troas khuaa Karpa hnêna 13

kawrfual ka hnutchhiah kha, lehkhabute nén khâñ rawn keng la,
savun lehkha mawl̄ kha *rawn keng ang che*.

Aleksandra, dâr chhûn thiam kha, ka chungah a sual êm êm 14
thîn a ni, Lalpa chuan a thiltih ang zélin a thungrûl ang; a lakah 15
khâñ nang pawh fîmkhur rawh, kan thu a dodâl nasa êm si a.

Ka thiamna thu ka sawi hmasak tûm chuan tumah rêngin 16
mi tanpui lo va, mi thlahthlam ta vek zâwk a ni; a mawh chu
phurin awm hlawm suh se. Chanchin *Tha* keimah avânga hrilh 17
kimin a awm theih nân leh, Jentailte zawng zawng chuan an
hriat theih nân, Lalpa chuan mi tan a, mi tichak ta zâwk a ni;
tin, sakeibaknei kaa mi kha chhan chhuahin ka lo awm ta a ni.
Lalpa chuan sualna zawng zawng lakah mi chhan chhuak ang a, 18
a vân ramah chuan him takin mi thlen ang; amah chu chatuana
ropuiin awm rawh se. Amen.

Priski leh Akuila, Onesiphora chhûngte nén khâñ, chibai 19
mi bûk sak ang che. Erasta chu Korinth khuaah chuan a awm ta 20
reng a, Trophima erawh chu Meleti khuaah dam lovin ka kalsan
ta a. Thlasik hmain lo kal hrâm hrâm ang che. 21

Eubula te, Pudea te, Lina te, Klaudii te, unau zawng zawngte
nén chibai an bûk a che.

Lalpa chu i thlarau hnênah awm rawh se. Khawngaihna 22
in hnênah awm rawh se.

Tita Hnêna Paula Lehkha Thawn

Paula, Pathian bawi, chatuana nunna beiseia Pathian
thlante rinna kawngah leh Pathian ngaihsak lam thutak
hriatna kawnga Isua Krista tirkoh bawk chuan: (Chu *chatuana*
nunna chu Pathian dâwt sawi thei lova chuan khawvél awm hmain
a tiam a; nimahsela, ama hun takahte chuan a thu chu thuchahah
chuan a tilang ta, chu *thuchah* chu Pathian kan Chhandamtu
thupék ang zêla kawltîr ka ni.)

Tita, vântlâng rinnaa ka fa taktak hnênah.

Pa Pathian leh Krista Isua kan Chhandamtu hnên ata
khawngaihna leh remna awm rawh se.

He mi avâng hian Kret thiarkârah khân ka hnutchhiah
che a ni, thil tihfel bâkte chu i tihfel zêlna tûr leh, thu ka pêk che
ang khân khaw tinah upate i ruatna tûrin; tupawh sawisêlbo,
nupui pakhat nei, fate *Pathian thu* ring, nawmsak bâwl lutuk
kawnga sawisêl hlawh lo, dân ang lova awm lo nei an nih tawh
phawt chuan. *Kohhran* hotu chu Pathian sum enkawltu a nih
avângin sawisêlbo ni tûr a ni; mi tihmawh, thin ram, uain ruih
hmang, mi velh hmang, hlêpna bawlhhlawha duhâm *mi* ni tûr
a ni lo va; mi lawm dân thiam, tha lam duh, rilru dik tak, mi fel,
mi thianghlim, insûm thei *mi* ni zâwk tûr a ni a; zirtîrna dik tak
kawngah chuan *mi* a fuih theihna tûr leh, hnialtute chu thiam
loh a chantîr theihna tûrin zirtîrna ang zêl thu rinawm chu pawm
tlat *mi* ni *bawk* tûr a ni.

Dân ang lova awm, thu sawi mai maite leh tihdertute mi 10
tam tak an awm si a, serhtanho zînga mi an ni deuh ber; chûngho 11
kâ chu huh sak tûr a ni, hlêpna bawlhhlawh *duh* vânga thu zirtîr
loh tûr zirtîrin, mite a chhûng chhûngin an chawk khawlo si
thin a. Anmahni zînga mi anmahni zâwlnei pakhat ngeiin, 12
“Kret thiarkâra mite chu dawhei te, sakawlh sual te, thatchhe
chaw hehte an ni fo mai,” tiin, a sawi kha. Chu thu hriattîr chu 13
a dik a ni. Chuvâng chuan Judaho thawnthute leh thutak 14
hawisan thinte thupékte chu ngaihsak lovin, rinnah chuan an
dik theihna tûrin na takin zilhhau rawh.

Mi thianghlimte tân chuan engkim a thianghlim thin;
nimahsela mi bawlhhlawh leh ring lote tân chuan engmah thiang-
hlim rêng a awm thin lo, an rilru leh an chhia leh tha hriatna
rêng pawh a bawlhhlawh tawh a. “Pathian kan hria,” tiin, 16

an ṭang ṭhin a, nimahsela, tenawm te, thu awi lo te, thil ṭha tinrēng tih kawnga Pathian duh lohzāwngte an ni a, an thiltihin an phatsan si ṭhin.

2 Nang erawh chuan zirtirna dik tak nêna inhmei thu sawi rawh. Putarte chu insûm thei, zahawm, rilru fel tak, rinna *leh* hmangaihna *leh* chhelnaah dik tak ni túrin *fuih rawh*. Pitarte pawhin Pathian Thu chu sawichhiatin a awm loh nân, nulate chu an pasalte hmangaih túr te, an fate hmangaih túr te, rilru fel taka awm túr te, thianghlim taka *awm túr* te, mahni ina thawktua *awm túr* te, ngilneia *awm túr* te, anmahni pasalte thu thua awm túr tea an thunun theihna túrin an awm dâñ rēnga Pathian zah mite, hékture leh uain heh mite ni lova, ṭha lam zirtirtute ni túrin *fuih bawk rawh*.

Chutiang bawkin, tlangvâlte chu rilru fel tak pu túrin fuih rawh. Leh lama ṭangte zinga min kan chungah thu ṭha lo rēng sawi túr an neih loh avânga an zah theih nân, engkimah thil ṭha tih kawngah tihhmuhtuah intilang la, i zirtirnaah chuan *i* takzia te, *i* zahawmzia te, *i* thu sawi dikzia sawisél rual loh te chu *tilang rawh*.

Bawite chuan Pathian kan Chhandamtu zirtirna thu engkima an cheimawi theih nân, hnial lovin, kutkem hmang lovin, rinawmna ṭha zawng zawng tilang zâwkin, an pute thu thua awm túr *leh*, engkima an láwmzâwngga awm túrin *fuih rawh*. Mi zawng zawng hnênah chhandamna rawn thlenin Pathian khawngaihna a lo lang ta si a; beiséina láwmawm—kan Pathian ropui tak Chhandamtu Isua Krista ropuina inlárna chu—nghákin, Pathian ngaihsak lohna leh khawvél châknate bânsanin, tûn lai khawvélah hian insûm leh fel tak leh Pathian ngaihsakin kan awm túr a ni tih min zirtir a. Ani chuan bawhchhiatna zawng zawng lak ata min tlan theihna túr leh, chi thlan bik, thil ṭha tiha ṭhahnemngai, ama tâna a tiythianghlim theihna túrin kan aiin a inpek kha.

Thunei takin chung thu chu hrilh la, fuih la, zilh rawh. Tuman hmusit che suh se.

3 Lalte *leh* thuneitute laka intulût túr te, thu awi túr te, thil ṭha tinrēng tih inpeih túr te, tumah sawichhe lo túr te, kawhmawh bâwl lo túr te, mi zawng zawng laka thuhnuai-rawlhna tinrēng tilanga nunnêm túr tein anmahni hriat chhuahtr leh rawh.

Keini pawh hmánah khân à tak te, thu awi lo te, buma awm te, châkna leh láwmna tinrēng rawng bâwl te, sual leh itsik hmanga awm te, tenawm te, inhaw tawn te kan ni si a. Nimahsela, Pathian kan Chhandamtu ngilneihzia leh mihring chunga a hmangaihzia chu a lo lan lai khân, thil fel taka *tih*, keimahni --cia tihte chu, *chu mi* avâng ni lovin, siamtharna silna leh Thlarau

Thianghlim siamṭhat lehna chuanin, a khawngaihna ang zēl zāwkin min chhandam ta. Chu *Thlarau Thianghlim* chu Isua Krista 6 kan Chhandamtu zārah chuan nasa taka kan chunga a leih kha. Chutichuan, a khawngaihnaa thiam chantira lo awmin, chatuana 7 nun beiseina ang zéla roluahtu túra siamin kan awm thei ang.

"Pathian ring tawhte chuan thil tha ti zēl túrin ngaihtuah 8 rawh se," tih thu hi a rinawm a ni, chung thu chanchin chu huai taka i hrilh tlat ka duh a ni. Chung thu chu mihringte tān a ṭhain a sāwt a ni; nimahsela zawhna âtthlāk te, thlahtute thu 9 chhuina te, inhnialna te, Dân thua insualna te chu hawisan zēl rawh; chung chu thil sāwt lo leh engmah lo a ni si a.

Rin hran nei mi chu vawi hnih khat zilh hnu chuan duh 10 suh; chutiang mi chu a kal pēngin a sual a ni tih *in* hria e, amah 11 leh amah thiam loh enchantir a ni si a.

Artema emaw, Tukika emaw, i hnēna ka rawn tirh hunah 12 chuan, Nikopoli khuaah ka hnēnah lo kal hrām hrām ang che; chutah chuan thlasika awm ka tum si a. Zina, dān hretu leh, 13 Apollova chuan engmah an tlâkchham loh nân, an zinnaah chuan ṭahnemngai takin puibāwm ang che. Kan *mite* pawh chuan, 14 rah lova an awm loh nân, tlâkchhamna pawimawh atânte chuan thil tha ti zēl túrin zir rawh se.

Ka hnēna awm zawng zawngte hian chibai an bûk a che. 15 Rinnaa min hmangaihtute kha chibai *min* bûk *sak* ang che. In zaa hnēnah khawngaihna awm rawh se.

Philemona Hnêna Paula Lehkha Thawn

Paula, Krista Isua mi tâng leh, kan unaupa Timothea chuan: 1
Kan duh tak leh *kan* thawh rimpui Philemona hnênah te, 2
kan farnu Aphi hnênah te, kan sipaipui Arkippa hnênah te, i 3
ina kohhran *inkhâwmho* hnênah te pawh.

Pathian kan Pa leh Lalpa Isua Krista hnêñata khawngaihna 4
leh remna in hnênah awm rawh se.

Lalpa Isua lamah leh mi thianghlim zawng zawng lama 5
hmangaihna leh rinna i neih chu lo hre ̄hîn, ka ̄awngtâinaahte 6
chuan i hming lam foin, ka Pathian hnênah lâwm thu ka hril 7
̄hîn; i rinna thawhlâwm chu, nangmahnia awm thil ̄ha tinrêng 8
hriat famkimna kawngah chuan, Krista lama a lo sâwt theihna 9
tûrin. Unaupa, nangma zâra mi thianghlimte thinlung a lo 10
harh tâk avângin i hmangaihnaah chuan ka hlimin ka thlamuang 11
êm êm ̄hîn asin. Chuvângin a âwm tâwk chu *ti tûrin* thu pêk che 12
Kristaah ngam êm êm mah ila, hmangaihna avângin (Paula 13
putar meuh *ka* ni a, tûnah Krista Isua mi tâng ka lo ni ta na a) 14
a ngenin ka ngên zâwk a che; ka fa Onesima, kawl bun chunga 15
ka hrin atân hian i hnênah ka ngen sak e. *Ani* chu hmânah 16
khân i tân a ̄tangkai lo va, tûnah erawh chuan kei leh nang atân 17
a ̄tangkai ta e; amah tak, ka thinlung ngei hi, i hnênah ka rawn 18
tîr kîr leh ta a ni; ani chu Chanchin Thaa kawl *ka* bunnaah hian 19
nangma aia rawng mi bâwl sak theihna tûrin ka hnênah awmtîr 20
reng ka duh hle a ni; nimahsela, i khawngaihna chu *khawngaih* 21
luihtîr ang ni lovin, i thu thu ang a nih theih zâwkna tûrin, i thu 22
lovin engmah tih ka duh lo. Rei lo tê a ̄then che hi kumkhuua 23
amah chu i neih hlenna ai a ni mahna, *nimahsela*, bawi ang ni tawh 24
lova, bawi aia ̄ha, unau duh tak ang zâwk hian; kei atân *duh* 25
tak a ni bîk a, nang atân lek phei chuan, tisaah leh Lalpaah chuan 26
a va ni dâwn lehzual êm!

Chutichuan, ̄hiana mi ngaih chuan, keimah angin amah 27
hi lo lâwm ang che. Tin, i chungah thil engpawh tisualin emaw, 28
i engilo emaw a bat chuan, keima batah ruat ang che; kei Paulan 29
keima kut ngeia ka ziak a nih hi, keiman ka rulh sak ang; ka lakah 30
nangmah ngei pawh i inbat bawkzia chu hrilh che zawng ka ni
lo ve. A ni, unaupa, nangmah avângin Lalpaah chuan lâwmna
mi neihtîr la; Kristaah chuan ka thinlung tîharh ang che.

Ka sawi aia nasa zâwk mahin i ti ang tih ka hriat avângin, 21

i awi ringin i hnênah ka ziak a nih hi. Engpawh ni sela, chu 22
chang ti lovin, thlenna túr mi lo buatsaih sak bawk ang che; in
tawngt ainate av ngin in hnênah p k ka ni d wn tih ka inring
si a.

Epaphra, Krista Isuaa ka t npuipa hian, chibai a b k a che; 23
ka hnathawhpui Marka te, Aristarka te, Dema te, Luka te 24
pawhin *chutiang bawkin an b k a che*.

Kan Lalpa Isua Krista khawngaihna i thlarau hnênah awm 25
rawh se. Amen.

Hebraite Hnêna Lehkha Thawn

Pathian, hmasânga thlahtute hnêna bung tam tak leh 1
kawng tinrênga Zâwlneitea thulo sawitukhân, hêng ni tâwpah 2
hian keimahni hnênah a Fapaah chuan thu a sawi ta. Chu mi 3
chu engkim rochungtuah a ruat a, chu mi pawh chuan khaw- 4
vélte chu a siam a; ani chu a ropuina êng leh, a tak anpui ngei 5
leh, ama thiltihtheihna thua engkim tungdingtu niin, sualte a
tlenfai hnuin chung lama Ropuibera ding lamah khian a han thu
a; vântirhkohte aia hming tha zâwk a rochun ang ngeiin an aia
ropui zâwk a lo ni tawh si a. Vântirhkohte zîngah tu hnênah
nge hêng thu hi a sawi ngai le?

“ Nang zawng ka Fapa i ni e,
Vawiin hian ka hring che a ni,”

tih leh,

“ A tân Pa ka ni ang a,
Ani chu ka tân Fapa a ni ang,”

tih hi. Tin, Fa tîra chu khawvélah hian a hruai luh lehin, 6

“ Pathian vântirhkohte zawng zawng pawhin
Amah chibai bûk rawh se,”

a ti a. Tin, vântirhkohte chungchâng thuah chuan hei hi a 7
sawi a ni:

“ Ani chuan a vântirhkohte chu
Thliah a chantîr thîn a,
A rawngbâwltute pawh
Meialhah a chantîr thîn,”

tih hi. Fapa chungchâng thuah erawh chuan hei hi a sawi a ni. 8

“ Aw Pathian, i lalhutphah chu
Chatuanin a awm túr a ni;
Dikna lal tiang pawh chu
I ram lal tiang chu a ni.
Felna chu i ngainâ a,
Bawhchhiatna chu i huat kha;
Chuvângin, Pathian, i Pathian chuan,
I thiate ai chuan
Hlimna hriak a thih nasat tâk che hi,”

tih leh,

“ Nang, Lalpa, a tîrin
Leilung nghahchhan i phûm tawh a,

Vânte pawh i kut chhuak a ni;
 Chûngte chu a la boral ang a,
 Nang erawh chu awm hlen tûr i ni;
 Tin, chûng zawng zawnge chu
 Silhfèn angin a la hlui ang a,
 Puan angin i zial bawk ang a—
 Silhfèn ang maiin,
 Tichuan, a lo danglam tawh ang;
 Nang erawh chu i pângngai fo va,
 I kumte pawh a ral lo vang,”

tîin.

Nimahsela, vântirhkohte zîngah tu chungchâng thuah nge *hei* 13
hi a sawi ngai ni?

“ I hmêlmate i kephah nghahchhana
 Ka siam hma loh zawnng
 Ka ding lamah ɬhu rawh,”

tih hi.

Anni zawnng zawnng chu rawngbâwlna thlaraute, chhandamna 14
 rochungtu tûrte tân rawngbâwl tîra tirh chhuah an ni lo vem
 ni?

2 Chuvângin, benga kan hriatte kha ɬahnemngai takin kan 1
 pawisa lehzual tûr a ni, chutilochuan kan tawl bo hlauh dah
 ang e. Vântirhkohte hmanga thu sawi *mah* kha a lo ngheh a, bawh- 2
 chhiatna leh thu awi lohna tinrêngte chuan thungrulhna fel tak a
 hmuh zîl si chuan, heti kauva chhandamna ropui hi thlahthlam ila, 3
 engtinngé kan tlân chhuah thcih tehlul ang? Chu mi *chhandamna*
thu chu a tîra Lalpa hmanga sawi a ni tawh a, a hretute chuan min
 tihngheh sak a; Pathian pawhin, chhinchhiahnate leh thilmakte 4
 leh thiltihtheihna tinrêngte nén, ama duh ang zêla Thlarau
 Thianghlim thil semte nén chuan, anni chu a hriatpui a.

Khawvél lo la awm tûr a chanchin kan sawia chu, vântirh- 5
 kohte hnuaiyah zawnng a dah lo. Nimahsela, mi tuemaw chuan 6
 khawiah emaw hêng *thu hi* sawiin a hriattîr ta zâwk;

“ Mihring hi engnge maw a nih a, i hriat reng ɬhin ni?
 Mihring fapa pawh hi *engnge maw a nih a*, i kan
 ɬhin ni?
 Ani chu vântirhkohte aia hnuaiin i siam rih a; 7
 Ropnina leh chawimawina i khumtîr a,
 I kut chhuak chungahte chuan hotuah i siam
 bawk a;
 A ke hnuaiakte engkim i dah a,”

tîin.

Chutichuan, engkim a hnuai a dah avângin a hnuai a dah
 loh engmah a nei lo. Amaherawhchu, tînah zawnng engkim a

hnuiah awmin kan la hmu rih lo ve. Nimahsela, Isua, vântirhkohte aia hnuia siam riha chu, thihna tuar avânga ropuina leh chawimawina khumtîra awmin kan hmu ta zâwk a ni, Pathian khawngaihna zârah thihna chu mi tin a tem sakna tûrin. A tân 10 engkim awma, a zâra engkim awm bawka tân chuan, fa tam tak ropuinaa a hruai luh zawngin, an chhandamina siamtu kha tuarnate avânga tihfamkim chu, a âwm rêng si a.

Tithianghlimtu leh tihtianghlimte chu an zain *Mi Pakhata* 11 chhuak an ni si a; chuvângin ani chuan anmahniho chu “Unaute” tih a zak lo ve.

“ Ka unaute hnênah i hming ka hril ang a; 12
Awm khâwm zîngah te chuan
Hla sain ka fak ang che,”

tiün. Tin, 13 “ Amahah ka rinna ka nghat ang,”

a ti leh *a. Tin,*

“ En teh u, kei leh
Pathian mi pêk naupangte hi,”

a ti leh *pek a.* Tichuan, naupangte hi tisa leh thisen change an 14 nih hlawm avângin, amah ngei pawhin chûng bawk chu a chang ve ta a; thihnain thihna thuneitu (chu chu Diabola a ni) a tihboral theihna tûr leh, thih hlauh vânga dam chhûnga bawia awm zawng 15 zawngte chu a chhan chhuah theihna tûrin.

A tânpuí thinte chu vântirhkohte an ni hauh si lo va, Abrahama 16 thlahte an ni, a tânpuí zâwk thin chu. Chutichuan, mite tân sual 17 thupha chawina siam sak tûrin, Pathian lam thilahte chuan Puithiam Lalber *mi* lainat thei leh rinawm tak a nih theih nân, engkima a unaute anga lo awm chu a tân a tûl rêng a ni. Amah 18 ngei chuan thlêmna tâwkin a lo tuar tawh avângin thlêmna tâwkte chu a tânpuí thei a ni.

3 Chutichuan, unau thianghlim, vân kohna chang vete u, 1
kan thurina Tirhkoh leh Puithiam Lalber, Isua chu, 2
ngaihtuah rawh u; Pathian chhûngte zawng zawng zîngah Mosia 3
a *rinawm* ang bawk khân, ani chu ruattu lakah chuan a *rinawm* 4
zâwk ang ngeiin, ani chu Mosia aiin ropui lehzualna hmu tlâka
ruat a ni tawh si a. Chhûng tin hian puipa tuemaw tal an nei 5
theuh si a; engkim puipa erawh chu Pathian a ni. Tin, chu mi
hnuia thu la sawi tûrte hriattîr nân, Mosia chu Pathian chhûngte 6
zawng zawng zîngah rawngbâwltauh zawng a *rinawm* ngei a;
Krista erawh chu Pathian chhûngte chunga Fapaah a *rinawm* a 7
ni. A chhûngte chu keimahni kan ni, a tâwp thlengin kan huaina
leh kan beisei chhuanna hi nghet taka kan vawn tlat phawt chuan.

Chutichuan, Thlarau Thianghlim sawi ang bawkin:—

“ Vawiin hian a aw in hriat chuan Thlaléra thlémna nia <i>An</i> tihvui lai ang khân, In thinlung tikhauh suh u; Chutah chuan in thlahtute chuan <i>Mi</i> fiahin <i>mi</i> thlêm a, Kum sawmli chhûnga Ka thiltihte chu an hmu a; Chutichuan chu mi chhuanho chungah ka lungni lova,	8 9 10
‘ An thinlungin an ngai sual fo thin a, Ka kawngte pawh an hre lo,’ <i>ka</i> ti a, Ka thinura ka chhechham ang khân Ka chawlhnaah chuan an lüt lo yang.”	11

tian.

Unaute u, fimkhur rawh u, chutilochuan, Pathian nung chu 12
bânsan tûrin in zîngah tu chhûngah pawh rin lohna thinlung
sual a lo awm dah ang e. "Vawiin" an tih chhûng hian ni tinin 13
infuih tawn zâwk rawh u, chutilochuan in zînga mi tupawh hi
sual bumnaa tiikhauhvin in awm dah ang e. Krista changtute 14
kan lo ni ta si a, kan rin chhan tantirhna kha a tâwp thlengin
nghet taka kan yawn tlat phawt chuan,

"Vawin hian a aw in hriat chuan
An tihvui lai ang khân
In thinlung tikhauh suh u,"

an tih chhüng zawng hian.

A nih leh, tutenge ni, hre reng sia tivui kha? Aigupta ram 16
aṭanga Mosia hruaia chhuak zawng zawng kha an ni lo vem ni?
Tin, tute chungah nge ni, kum sawmli chhunga a lungnih loh 17
kha? Tisualtu an ruang thlaléra tlu tate chungah khân a ni lo
vem ni? Tin, thu awi lote hnênah chauh lo chuan tu hnênah 18
nge a chawlhnaa lût lo túra chhechhama a tiān ni? Chutichuan, 19
rin lohna avângin an lût thei ta lo tih kan hria a ni.

4 Chuvângin i hlau vang u, chutilochuan a chawlhnaa luhna thutiamala awm reng siin, in zîngah tupawh tling lo angin in lo awm mial dah ang e. An hnêna hrilh a nih ang bawk khân Chanchin Tha kan hnênah hrilh a ni ngei si a; nimahsela, an thu ngaihthlâk chuan anmahni a tisâwt si lo, ngaithlatu tak-takte nén rinnaa zawmin an awm loh avângin. Keini ring tawhte hi chu chawlhnaah chuan kan lût mêt a nih hi,

"Ka thinura ka chhechham ang khân
Ka chawlhnaah chuan an lût lo vang,"

a tih ang khân; leilung pian tîrh ata hnate chu thawh zâw h a ni tawh na a. Khawii hmunah emaw *ni* sarih *ni* thu hetiangin 4

a sawi asin, " Tin, ni sarih niah chuan Pathian chuan a hnathawh zawng zawng a chawlhsan ta a," *tiin*. Tin, he *hmunah* hian, 5

" Ka chawlhnah chuan an lüt lo vang,"

a ti leh a. Chutichuan, thenkhat chu mi *chawlhnah* chuan an la luh tür *thu* a la awm avâng leh, hmâna Chanchin Tha hrilh dawngtute chu awi loh vânga an luh tâk loh avângin, rei tak hnu khân Davidaah chuan, " Vawiin hian," *tiin*, ni engemaw a ruat 7 nawn leh a ni,

" Vawiin hian a aw in hriat chuan

In thinlung tikhauh suh u,"

tia, a hmaa *ka* sawi ang khân.

Josua chuan anniho chu a chawlhtir tawh si zawngin, chu 8 mi hnuah chuan ni dang thu chu a sawi lo vang. Chutichuan, 9 Pathian mite tân chuan Chawlhnia chawlhnna a la awm ta fo va. A chawlhnnaa lüt tawha chu, Pathianin ama *hnathawhte* a *chawlhsan* 10 ang khân, chu mi pawh chuan a *hnathawhte* a *chawlhsan* ve ta a. Chutichuan, tumah chu mi awi loh entîrna anga *awma* an tlük 11 loh nân chu chawlhnnaa lüt tür chuan *thahnem* i ngai ang u. Pathian thu hi a nung a, thil a ti thei a, khandaih hriam tawn eng 12 *ang* ai pawhin a hriam a, nunna leh thlarau, ruhtuah leh thling phel hrang khawp hialin a chhun thei a, thiulunga ngaiantuah leh tumte hi a hre nghâl thei a ni. Thil siam ama mitlmuha 13 lang lo rêng rêng a awm lo; kan chanchin kan thlenna tûra mit-hmuah chuan engkim saruak leh inhawng sain a awm zâwk a ni.

Tichuan, vânahte kal tlang tawh Puithiam Lalber ropui tak, 14 Isua Pathian Fapa chu, kan neih avângin kan thurin hi i pawu tlat ang u. Puithiam Lalber kan chak lohzia inhriatnate *min* 15 hriatpui phâk lo nei kan ni si lo; *keimahni* anga kawng tiurenga thlêmna tâwk tawh, sual erawh chu sual lo, *nei kan ni zâwk e.*

Chutichuan, zahngaihna kau hmuh theihna tûr leh, *puih* kan 16 ngaih huna tanpuina khawngaihna *kan* hmuh theihna tûrin, khawngaihna lalhutphah chu huai takin i hnaih ang u.

5 Puithiam Lalber apiang, sualte avângä thilpék leh inthawin- 1
nate an hlan kawp theihna tûra, mihring zîngä mi lâk hrana lo awmin, Pathian lam thilahte chuan mihringte tân ruat an ni si *thîn*: 2
chûngte chuan engmah hre lote leh kawng bote chungah zai *an* dawh thei *thîn* a ni, *anmahni* ngei pawh chak lohna hual vêlin an awm 3 ve bawk avângin. Tin, chu mi avâng chuan mite tân an *hlan* sak angin *anmahni* tân ngei pawh sualte avângin *hlan* ve lo thei an ni lo. 4 Tin, tuman *chu mi* chawimawiua chu mahniin an inbel ngai lo, Arona anga Pathian koh an nih si loh chuan. Chutiang *bawkin* Krista pawh chu Puithiam Lalbera siam tûrin mahni a intiropui lo ve,

"Nang zawng ka Fapa i ni e,
Vawiin hian ka liring a che,"

tia, a hnêna sawitu khân a tiropui ta zâwk a ni;

"Nang zawng, Melkisedeka awm dân anga 6
Chatuana Puithiam i ni e,"

tia, hmun danga a sawi ang bawk khân.

Ani chuan, a tisa put lai niahte khân, thihna laka amah 7
chliandami theitu hnênah chuan nasa taka au leh mittui tla
chungin tawngtaiate leh dilnate a hlân a, a tih dîk tñin avângin
ngailithlákın a awm bawk a; Fapa meuh pawh ni mah sela a thil 8
tuarahte chuan thu awi a zir ta a ni; tichuan, tihthatfamkima lo 9
awniin, a thu awi zawng zawngte tân chatuana chhandamna
bulpui a lo ni ta; Melkisedeka awin dân anga Puithiam Lalberah 10
Pathianin a vuah a.

Chu ni chanchinah chuan thu tam tak sawi tûr kan nei a, 11
hrilhfiah pawh a harsa, in beng a lo chhêt tâk avângin. A hun 12
ngaihtuah zawngin zirtirtu ni tawh hial âwm in ni na a, Pathian
thu bul ber A Aw B te chu zirtîr in ngai leh ta a, chaw rum
ni lova hnute *la* ngai mi ang in lo nih tâk hi. Hnute ring apiang 13
chuan felna thuah hian hriatna *an* nei si lo, nausén *an* nih avângin.
Chaw rum erawh chu puitlingte tân a ni, chûngte chuan *an* hman 14
fo avângin chhia leh tha fiah tûrin *an* hriattheihnate chu an
sawizawi tawh.

6 Chutichuan, Krista thu bul hril tawh lovin puitlin lam 1 2
i pan ang u; thiltih thi simna te, Pathian lama rinna te,
baptismate leh, kut nghah leh, mitthi thawlehna leh, chatuana
rorêlna kawng lam zirtîrna te lungphûm chu phûm leh tawh
lovin. Pathianin rem a tih chuan chu chu kan ti ngei ang. 3

Tin, vawi khat rilru tihvâra, vân thilpék tema, Thlarau 4
Thianghlim chantîra, Pathian thu tha leh hun lo la awm tûra 5
thiltihtheihna tem tawh zeta tlûksante kawng thu zawng—chu 6
mite chu *an* simna tûrin siam thar leh rual an ni lo, Pathian Fapa
chu anmahni tâu khêngbet nawn leha timualpho au nih avângin.
Lei, a chunga ruah tui tla fo chu lo in tawha, miin an thawh sakate 7
tâna thlai *ei* tlâk rawn chhuahtu chuan, Pathian lakal malsâwmna
a hniu tñin a ni; amaherawhchu hnimhlingnei leh buarte a chhuah 8
chuan mâkin a lo awm a, áncshe dawng thaw a lo ni tñin a, a
tâwpah chuan hâl a tâwk tñin.

Nimahsela, duh takte u, chutiang thu sawi mah ila, nangni 9
zawngin *chutiang thil aia* thil tha zâwk, chhandamnaa tel thilte
chu, *in tih* kan ring a che u. In hnathawh leh a hming chunga 10
hmangaihna in lantîr, mi thianghlimte rawng in lo bâwl, tûn
thleng pawha in la bâwl cheu chu, theihnghilh tûrin Pathian chu
mi fel lo a ni si lo va. Nimahsela, a tâwp thlenga beiseina famkim 11

hmu tûr-ii in taihmâk pângngai ang khân taihmâk chhuah theuh fo ula kan ti êm êm mai; chutichuan, in inthlahdah lo vang a, 12 rinna leh nghah peihna vânga thutiamte rochung tawhte zirho in ni zâwk ang.

Pathianin Abrahama hnêna thu a rawn tiam lai khân, *amah* 13 aia ropui zâwk chhâla chhia a chham theih loh avângin, amah leh amah inchhâlin, “Matheilovin mal ka sâwm sak ngei ngei 14 ang chia, tih pawh ka tihpun sak ngei ngei ang che,” tiin, chhia a chham ta a. Chutichuan, chhel taka a tuar chhuah hnuin, 15 thiltiam chu a hmu ta ngei a.

Mihringte hian *an aia* ropui zâwk chhâlin chhia an chham 16 thîn a ni; an inhnialna tinrêngah pawh tihghehna tûrin chhechham hi tihtâwpna a ni thîn. Chutichuan, Pathianin 17 thutiam rochung tûrte *hnênah* chuan a rôl danglam theih lohzia NASA lehzuala entîr duhin, chhechhamna thu a palaitir a; Pathian 18 daw rual a nih lohna thil danglam thei lo pahnih avângin, keini inchhanhim nân kan hmaa beiseina dah chu chelh tûra tlânte hian, fuihna NASA tak kan neih theihna tûrin. Chu *beiseina* chu 19 nunna thîrchakaiah kan nei a, rinawm leh nghet tak *a ni*, puanzâr chhûnga miah pawh chuan *a lût a*; chutah chuan Isua, Melkisedeka 20 awm dân anga chatuana Puithiam Lalber lo ni tawhin, kan tân hmahruaituah a lo lût ta a.

7 Chu Melkisedeka, Salem lal, Pathian Chungnungbera 1
Puithiam, Abrahama lalho that haw lo hmuaka malsâwmtu, 2
Abrahaman engkimah sâwma pakhat a pêk ve bawka kha, 3
puithiamah a awm reng fo si a. A *hming awmzia* hrifiahin a 4
hmasa berah Felna Lal a ni a, a dawt lehah Salem Lal a ni bawk 5
(chu chu Remna Lal tihna a ni), *an: chu* pa nei lovin, nu nei lovin, 6
chi thlahtute chanchin nei lovin, *awm* tan ni nei lovin, nun tâwp 7
pawh nei hek lovin, Pathian Fapa anga siam a ni zâwk.

Tichuan, chi thlahtu Abrahaman *a râl lâk tha* apiang zîngâ 8
mi sâwma pakhat a pêka chu, chu mihring ropuizia chu ngaihtuah 9
teh u. Levia thlahte zîngâ puithiam hna chang apiangte chuan 10
Dân *thu* angin mite lakah sâwma pakhat lâk tûr thu an hmu ngei 11
a ni, chu chu an unaute lakah a ni, chûngho chu Abrahama 12
thâlbea chhuak ni mah sela; amaherawhchu, an zîngâ a thlahtute 13
chhui tel ve lohva khân Abrahama lakah sâwma pakhat a la a, 14
thutiamte vawngtu chu mal a sâwm ta bawk a. Nimahsela, 15
hnial rual lohvin, a tê zâwk chu ropui zâwka malsâwm sakin a 16
awm thîn. Tin, hetah hian mihring thi thînté hian sâwma pakhat 17
an hmu thîn a, chutah erawh chuan ‘a nung reng’ tia, a thu an 18
hriattira chuan *a hmu a ni*. Tin, Levia, sâwma pakhat la thîntu 19
mah hian, Abrahama kutah khân sâwma pakhat a pe tawh, tih

theih a ni; Melkisedekan a lo hmuah lai khân a pa ṭâlbeah a la 10 awm si a.

Tichuan, Leviaho puithiam nihna avânga famkimna hmuah 11 theih a nih chuan (chu mi hnuaiah chuan miten Dân *thu* an lo hmu si a), Arona awm dân anga ruat lovin, Melkisedeka awm dân anga puithiam dang lo awm hi engnge a la ngaihna? Puithiam nihna chu a lo danglam tâk avângin Dân *thu* chu tihdanglam 12 ve a lo ngai rêng a ni. Hêng a *thu* an sawia hi hnam hrang mi 13 a ni si a, chu mi *hnam* zînga mi chu tumah maichâmah chuan an che ngai lo. Kan Lalpa chu Juda hnam zînga lo chhuak a ni tih a 14 lang fiah si a, chu mi hnam thuah chuan Mosian puithiamho kawng thu engmah a sawi lo. Tin, Melkisedeka anga puithiam 15 dang, tisa thupék Dân *thu* anga siam mi ni lo, nun tâwp nei lo thiltihtheihna anga siam zâwk mi a lo awm dâwn chuan, *kan thu sawi kha* nasa takin a fiah lehzual *ang*;

“Nang zawng, Melkisedeka awm dân anga, 17
Chatuana Puithiam i ni e,”

tih, hriattir a ni si a. A chak loh leh a sâwt lohna avângin thupék 18 awm hmasa chu paihin, (Dân *thu* chuan engmah a tifamkim 19 si lo), beiseina tha zâwk, Pathian kan hnaihna ṭhin hi, hruai luhin a lo awm ta hlauh zâwk a ni.

Tin, chhechham loh a nih loh avângin (anni zawng chhechham 20 21 lova puithiama siam an ni si a; ani erawh chu,

“‘Nang zawng chatuana Puithiam i ni e,’ *tiin*,
Lalpan chhia a chham a, a lamlêt tawh-lo vang,”
tia, a hnêna sawitu *kut* khân chhechhama, *Puithiama siam* a ni zâwk) chuti bawka nasa chuan Isua chu thuthlung tha zâwk 22 tihnghehpuitu a lo ni ta.

Tin, anni zawng thih avânga awm hlen an ṭhulh ṭhin avângin, 23 puithiama siam an tam ngei a; ani erawh chu chatuana a awm 24 reng avângin, a Puithiam nihna chu thlák theih rual lohvin a nei ta zâwk a ni. Chutichuan, amaha Pathian hnêna lo kalte 25 chu a tâwp khâwk thlengin a chhandam thei bawk a ni, anmahni ṭawngṭai sak túrin chatuana a nun reng avângin.

Chutiang Puithiam Lalber, *mi thianghlim*, depdê lo, 26 bawlhhlawh kai lo, mi sualte laka awm hrang, vânte aia chungnung zâwka siam tawha chu, kan tân a âwm rêng si a. *Ani* chuan 27 chûng Puithiam Lalberte *hlan* ang chuan, ni tin mahni sual avânga inthawina hlan hmasak zeta, chu mi hnua mite *sual* avânga hlan a ngai lo ve; chu chu vawi khatah a lo ti tlingtla ta nghâl si a, mahni a inhlân chawp lai khân. Dân *thu* chuan, mihring chak 28 lohna neite chu, puithiam lalberah a ruat ṭhin a; chhechham *thu*, Dân *thu* hnua lo awm erawh chuan, Fapa, chatuan atân tifamkim tawha chu, a ruat zâwk a ni.

8 Tichuan, kan thu sawite zîngah hian a pawimawh ber ½
 chu hei hi a ni:—Chutiang Puithiam Lalber, vânahte khian
 Ropuibera lalthutphah ding lama han ɬhua, Hmun Thianghlim
 leh biak bûk taktak, mihring sak ni lo, Lalpa sak zâwka rawng-
 bâwltu chu kan nei tih hi.

Puithiam Lalber apiangte chu thilpêk leh inthawinate hlân 3
 tûrin ruat an ni si a; chutichuan he *Puithiam Lalber* pawh hian
 engemaw tal hlan tûr neih a ngai a ni. Leiah hian lo awm sela 4
 chuan, puithiam rêng a ni lo vang, Dân thu ang zêla thilpêk
 hlântute lo awm sa an awm avângin. Chûngte chuan vân thilte 5
 chu a lem leh a hlim rawng an bâwl ɬhin a, Mosian biak bûk a sak
 dâwn laia Pathian hrilha a awm ang khân; “Tlânga entawn
 tûr chu an entîr che ang khân engkim siam tûrin fîmkhur rawh,”
 a tih kha.

Tûnah erawh chuan thuthlung tha lehzual palai a nih angzia 6
 zêlin rawngbâwl hna tha zâwk a lo chang ta, chu *thuthlung* chu
 thutiam tha zâwk chungahte siam a ni.

Chu mi *thuthlung* hmasa chu demna awm lovin lo awm sela 7
 chu, a pahnihna atân chuan hmun an zawng lo tûr. Anmahni 8
 demin hêng hi a sawi si a:

“ Ngai teh, nite a lo thleng dâwn e, Lalpan a ti,
 Chûng niahte chuan Israela chhûngte leh,
 Juda chhûngte hnênah chuan thuthlung thar ka 9
 siam ang:
 An thlahtute Aigupta ram aṭanga hruai chhuak
 tûra

An kuta ka chelh nia
 An hnêna ka thlun ang kha ni lovin;
 Ka thuthlungah chuan an awm reng si lo va,
 Tichuan anni chu ka ngaihsak ta lo a ni, Lalpan a ti.
 Chûng ni hnuah chuan Israela chhûngte hnêna 10
 Thu ka thlun tûr chu hêng hi a ni, Lalpan a ti;
 An rilruah ka thupêkte ka dah ang a,
 An thinlungah ka ziak bawk ang a;
 Tin, anni tân Pathian ka ni ang a,
 Kei atân anni chu ka mite an ni bawk ang;
 Tin, mi tinin, ‘Lalpa chu hre rawh,’ tiin, 11
 Mahni tualkhatpui leh,
 Mahni unau an zirtîr dâwn tawh lo va;
 A tê ber aṭangin a lian ber thlengin
 An zain mi hre ɬeuh tawh dâwn a ni.
 An bawhchhiatnahte zah ka ngai ang a, 12
 An sualte pawh ka hre reng dâwn tawh si lo,”

"*Thuthlung thar*," tiin a sawi avâng khân a hmasa chu a 13
tihlui ta a ni. Tichuan, lo hluia lo upa tawh chu a ral dâwn
dâwn a ni.

9 Tin, *thuthlung* hmasa pawh khân Pathian rawngbâwl
dânte leh a hmun thianghlim, he khawvêla *hmun thianghlim* chu 1
a nei a. Biak bûk an siam a, a tawntirh chuan khâwnvâr dahna 2
te, dawhkân te, chhangdah te awmna a ni ; chu chu Hmun
Thianghlim an ti a ni. Tin, puanzâr pahnihna piahah chuan 3
biak bûk, Hmun Thianghlim Ber an tih chu *a aum a*; chu niah 4
chuan rangkachak rimtui hâlna bâwm leh, thuthlunna bâwm
rangkachak tia luan chu a awin a, chu mi *thuthlunna bâwm* chhûngah 5
chuan Manna awmna rangkachak bêl te, Arona tiang lo chawr te,
thuthlunna *lung phêk* te *a aum a*; a chung lamah, zahngaihna
thutphah hliahin, ropuina Cherubte *an aum* bawk *a*; chûng thute
chu tûnah zawng a kip a kawiin kan sawi thei lo vang.

Tin, chûng thilte chu chutianga siam a lo ni a, Puithiainhovin 6
Pathian rawng bâwlin, biak bûk tawntirhah chuan an lût fo thîn
a; a dawttuah erawh chuan Puithiam Lalber chauh kum tin vawi 7
khat, thisen *keng* lo lovin, *a lút thîn*; chu chu mahni tân leh mite
sual atân a hlân thîn. Thlarau Thianghlimin hei hi a hriattîr 8
a : Hmun Thianghlima luhna kawng chu a la lang rih lo ve, biak 9
bûk tawntirh chuan a la din chhûng chuan, tih hi; chu chu tûn lai
tehkhinna hi *a ni*; chu mi ang zêlin, thilpêk leh inthawinate pawh
an hlân thîn, chûngte chuan chhia leh tha hriatna kawngah
chuan a betu chu a tifamkim thei lo; *chûng chu* (ei tûr te, in tûr
te, sil tûr hrang hrang te nêñ) tisa lam dânte chauh, siamtthat 10
hun hma atân ruat chu *a ni*.

Nimahsela, Krista chu thil tha lo awm tûrahte Puithiam 11
Lalbera lo kalin, biak bûk, kuta sak loh, (chu chu hêng thil siam
zînga mi *a ni* lo tihna a ni), ropui leh famkim zâwk kal tlangin, 12
kan tân chatuana tlanna hmu tawhin kêté leh bâwng note thisen
vâng ni lovin, ama thisen vâng zâwkin, Hmun Thianghlimah
chuan vawi khatah a lo lût tlingla ta nghál a. Kêl leh bâwngpate 13
thisen leh, bâwngla vâp mi bawlhhlawh chunga theh mahin tisa
thiang khawpa a tihthianghlim si chuan, Krista, chatuana Thlarau 14
zâra hmêlhem lova Pathian hnêna inhlâna thisen chuan, Pathian
Nung rawng bâwl tûrin in chhia leh tha hriatna chu thiltih thite
lakah chuan a va tithianghlim dâwn nasa êm!

Tin, he mi avâng hian, ani chu thuthlung thar palai a ni, 15
thuthlung hmasa hnuia bawhchhiatnate lak ata tlan nân mi a lo
thih tâk avângin kohvate chuan chatuana roluan tûr thutiam
chu an chang thei ang. Thurochhiah awmna apiangah a chhiahtu 16
thihna awm ve lo thei a ni si lo. Mi an thih hnuin thurochhiahin 17

thu a nei si Ქ̄in, a chhiahtu la dam chhûng erawh chuan thu rēng a nei lo.

Chutichuan *thuthlung* hmasa pawh kha thisen lovin an tinghet 18 lo. Dân *thu* ang zêlin thupék apiang chu Mosian mi zawng zawng ¹⁹ a hrilh hnuin, “Hei hi Pathianin in hnêna a pêk tlat thuthlung thisen a nih hi,” tiin, bâwng note leh kôlte thisen chu, tui nêñ, sâpsen nêñ, husop nêñ a la a, lehkhabu ngei leh mi zawng zawng pawh chu a theh a ni. Chu lo pawh chu, biak bük leh 21 rawngbâwlna hmanrua zawng zawng chu chutiang bawkin thisen chuanin a theh ta bawk a. Tin, Dân *thu* zawngin engkim thaw 22 mai hi thisena tihthianghlimin a awm Ქ̄in a, thisen chhuah lohvin ngaihdamna rēng a awm lo.

Chutichuan, vâna thil awm angte chu chûng chuan 23 tihthianghlimin a awm tûr rēng a ni, vân thil taktakte erawh chu chûng aia inthawina Ქ̄ha zâwktein *tihthianghlimin a awm tûr a ni*. Krista chu, kuta sak hmun thianghlim, atak anpuiah 24 chuan, a lût si lo va; tûnah Pathian hmaah kan aia ding tûrin vânah ngei a lût ta zâwk a; nimahsela, Puithiam Lalber chu kum tinin, 25 mahni *thisen* lo, thisen keng chunga Hmun Thianghlima a lût Ქ̄in angin, ani chu mahni inhlân fo tûrin a lût hek lo; chuti ni suh 26 sela, leilung pian tîrh achin vawi tam tak a tuar tawh tûr a ni; nimahsela, tûn lai hun tâwpah hian inthawi nâna inhmang chawpin sual tihbo nân vawi khatah a lo lang ta nghâl a ni. Tin, mihring 27 tân vawi khat thih ruat a ni, chu mi hnuah chuan rorêlna *a awm ang*; chutiang bawkin Krista pawh, mi tam tak sualte kalpui 28 tûra vawi khat hlana awm tawhin, chhandamna hmu tûra amah lo nghâktute hnênah chuan, sual tel lovin vawi hnihilnaah a lo lang leh ang.

10 Dân *thu* chuan, *thil* Ქ̄ha, lo awm tûrte anpui tak nei lovin, 1
a thla chauh a neih avângin, kum tina inthawina pangngai 2
an hlan fote chuanin, a lo hnaite chu engtikah mah an tifamkim thei dâwn si lo. Chuti ni suh sela, a betute chu vawi khata 3
tihthianghlim nghâla awmin, sual inhriatnate an neih loh avângin hlan an bâng tawh daih dâwn lâwm ni? Nimahsela, 4
chûng *inthawinaah* chuan kum tinin sualte hriat lehna a lo awm fo zâwk Ქ̄in. Bâwngpate leh kôlte thisen chuan sualte tibo 5
thei rual a ni si lo. Chutichuan, khawvâla a lo iuh laiin

“Inthawina leh thil hlan i duh lo va,

Ka tân taksa mi buatsaih sak zâwk a:

Hârlala pumpéknaahte leh,

Sual tâna *inthawinaahte* chuan

Lâwmna rêng i nei lo.

Chu veleh chuan, keiin, ‘Aw Pathian, ngai teh,

(Lehkhabu zialah chuan ka thu ziak a ni a)
I duhzâwng ti tûrin ka lo kal e,’ ka ti a,”

a ti a.

A chhakah hian, “ Inthawina te, thil hlan te, hârlala pumpêkna 8
te, sual tâna *inthawina* te i duh lo va, chûngah chuan lâwmna
i nei hek lo,” a ti a, (chûngte chu Dân *thu* anga hlan a ni a), chu
veleh chuan, “ Ngai teh, i duhzâwng ti tûrin ka lo kal e,” a lo 9
ti ta a. A pahnihna hi a tundin theihna tûrin a hmasa chu a la
bo ta a ni. Chu mi duhzâwng chuan, Isua Krista taksa vawi 10
khata hlan nghâl vâng khân, tihthianghlimin kan awm ta.

Tin, puithiam tinrêngin kâwla ni chhuak chhiara rawng- 11
bâwlin, sualte engtik maha tibo thei lo inthawina pângngai hlân
fovin, *an* ding thin; ani erawh hi chu, chatuan atân sualte tâna 12
inthawina pakhat *chauh* a hlân hnuin, Pathian ding lamah a han
 thu | ta zâwk a; chuta chin chu, a hmêlnate a kephah nghahchhana 13
siam an nih hma loh zawng *a* nghâk reng a. Thil hlan pakhat 14
chauhvin tihthianghlim tawhte chu chatuan atân a tifamkim tawh
si a.

Tin, Thlarau Thianghlim pawh chuan min hriattir bawk 15
a:

“ Chûng ni hnuah chuan 16
An hnêna thu ka thlun tûr chu hêng hi a ni, Lalpan
a ti;
An thinlungah ka thupêkte ka dah ang a,
An rilruah ka ziak bawk ang,”

tia, a sawi hnu khân,

“ An sualte leh an bawhchhiatnate 17
Ka hre reng tawh lo vang,”

a ti si a. Tichuan, chutiangte ngaihdamna apiangah chuan 18
sual tân thil hlan a awm tawh lo a ni.

Chutichuan, unaute u, kawng min ruat sak, kawng thar leh 19
nungah chuan, puanzâr chu (chu chu a taksa tihna a ni) kal tlangin,
Isua thisen avâng chuan Hmun Thianghlimah khân luh kan
huam avâng leh, Pathian chhûngte chunga Puithiam ropui tak 21
kan neih avângin, kan thinlunga chhia leh tha hriatna tha lo 22
chu theh fai saka awma, kan taksa pawh tui fîma buala awmin,
rinna famkim *neia* thinlung tak zet puin i hnaih ang u. Kan 23
beisei thurin hi, a nghîn lohna tûrin i pawm tlat ang u, thutiamtu
chu a rinawm si a; tin, hmangaih leh thil tha tiha inchawk tho 24
tûrin inngaihtuah tawn ang u; thenkhat tih dân anga kan 25
inkhâwmte bânsan lovin, *infuih tawn* zâwk *ang u*; ni chu lo hnai
telh telha in hriatin *infuih tawn* nasa lehzual sauh *rawh u*.

Thutak hriatna famkim chu kan chan hnua thil kan tihsual 26
luih si chuan, sualte tâna inthawina a awm tawh hauh lo vang

a, rorēlña hlauh lâwkna râpthlâk tak engemaw leh, dotute kângral 27
 tûr thinurna mei *a awm tawh zâwk ang.* Mosia Dân *thu* pawisa 28
 lo mi chu hretu pahnih pathum emaw thuin, lainatna tel lovin,
an thi thîn. Pathian Fapa rapbeta, thuthlung thisen amah 29
 tihianghlimna chu thil narâna ruata, khawngaihna Thlarau
 tivuitu chu, chu mi ai chuan eng tia hremna nasa zâwk nge tuar
 tlâka ruat tûr nia in ngaih? “ Phuba rêng rêng keima lâk tûr a ni,
 keiman ka thungrûl ang,” tih leh, “ Lalpa chuan a mite a ngaih- 30
 tuah ang,” *ti* lehtu chu kan hre si a. Pathian nung kuta tlûk chu 31
 thil râpthlâk tak a ni.

Nimahsela, hmâna tihêna in awm hnua tuarna buai nasa tak in 32
 tuar lai nite kha hre leh rawh u; kawng khatah chuan hmusit leh 33
 hrehawmte pawh tuarin ennewma siamin in awm a, kawng khatah
 chuan chutianga hmana awmte chu tuarpuitute in lo ni a. Kawl 34
 bunte chu in lainat a, sum tha zâwk, awm hlen bawk tûr chu, mah-
 niin in nei tih hriain in sum lâk sakte pawh lâwm taking in lo tuar
 ta bawk si a.

Chutichuan, in rinna, lâwmman pêk nasa tak nei *tûr* chu, pahi 35
 bo suh u. Pathian duhzâwng in tih hnuin thiltiam chu in hmuu 36
 theih nân chhelna in ngai asin.

Rei lo tê achinah 37

Lo kal tûra chu a lo kal dâwn si a,

Rei a rial tawh lo vang.

Nimahsela, ka mi fel chu 38

Rinnain a nung ang:

A hnungtawlh *erawh* chuan,

Ka rilruin amahah chuan lâwmna rêng a nei lo vang.

Nimahsela, keini zawng boral tûra hnungtawlh pâwla mi kan 39
 ni lo va; nunna humhim tûra rinna nei pâwla mi *kan ni* zâwk.

|| Tin, rinna hi thil beiseite awm ngeiahriatna, thil hmuu lohte 1
 hriatfiahna a ni. Chu miah chuan upahote khân fak 2
 an hlawh si a.

Rinnain khawvélte hi Pathian thua siam fel diam a ni tawh 3
 tih kan hria, chutichuan *thil* hmuu theihte hi thil langtheitea
 siam a ni lo.

Rinnain Abela chuan Kaina ai chuan inthawina tha zâwk 4
 Pathian hnênah a hlân a, chu mi avâng chuan mi fel a ni tih hriat-
 tirna a hlawh a, Pathianin a thilpêkte kawngah chuan thu a
 hriattir a; tin, chu mi *rinna* avâng chuan ani chuan thi tawh *hnuin*
 thu a la sawi ta fo a ni.

Rinnain Enoka kha thihna hre lo tûra lâk bovin a lo awm a; 5
 tin, Pathianin a lâk bo avângin hmuu theih a ni ta lo va; lâk bova
 a awm hmain Pathian lâwmzâwng mi a ni tih an hriattir tawh rêng

a. Nimahsela, rinna lovin *ama lâwmzâwng mi* nih rual a ni lo; 6
 Pathian hnêna lo kal chuanin, ani chu a awm tih leh, zawngtute
 hnêna lâwmman pêk hmang a ni *tih*, rin tûr a ni.

Rinnain Nova chui thil lo la lang lote kawng thnah *Pathian* 7
 hrilha lo awmin, Pathian tih dêkin, a chhûngte chhandam nân
 lawng a tu a; chu chuanin khawvél chu thiam loh a chantîr ta a,
 rinna avânga felna awm chui rochungtu a lo ni ta bawk a.

Rinnain Abrahama chu kohva a awm lai khân a rochun tûr 8
 hmuna lût tûrin kal chhuah thu a pawm ta a; tin, a kalna tûr lam
 pawh hre lovin a kal chhuak ta a. Rinnain ram tiamah khân mi 9
rama châm ang maiün a lo châm ta reng a, thutiam hmunkhat a
 rochunpui tûr Isaaka leh Jakobate nêñ chuan puan inahte *an* awm
 a; khua lungphûmte nei mi, Pathian rôlbâwl leh siam chu a
 nghâk reng si a.

Rinnain Sari ngei pawhin, a tiamtu chui rinawma a ruat avâng- 11
 in, tar hnu tawhin chi pai theihna a hmu a. Chutichuan, *mipa* 12
 pakhat lakah (ani chu mitthi ang a ni si a) vâna arsite anga tam,
 tuifinriat kama tiau vaivut anga chhiar sên loh an lo chhuak ta a.

Chûng zawng zawnge chu rinna *neün* an thi ta a, thiltiamte chu 13
 chang lovin; nimahsela chûng chu hla tak a tanga hmuin, chibai 14
 an lo bûk tawh a, leiah hian mikhual leh khualzin *mai* an ni tih
 an inhriattîr tawh hawk a. Chutiang thu sawite chuan anmahni 15
 ram tûr an zawnge tih an tilang si a. Tin, an chhuahna ram chu
 lungkham sela chuan, hâwnna remchâng an hmu tawh ngei tûr a 16
 ni. Nimahsela, tûnah zawnge *ram* tha lehzual châk an lo ni a, 17
 chu chu vâna mi a ni; chutichuan, Pathianin an Pathian tiha awm
 chu a zak lo ve; an tân khua *lam* a lo buatsaih sak tawh si a.

Rinnain Abrahama chu fiaha a awm khân Isaaka chu a han 18
 hlân a; a ni, thutiamte lâwm taka changtu, "Isaakaah hian i thlah-
 te an ti ang," an tiha ngei khân, Pathianin mitthi zîng ata pawh 19
 kaitho theia ruatin, a *fapa* neih chhun a hlân; chuta ta chu teh-
 khinnain a hinu leh ta ngei hawk a.

Rinnain Isaaka chuan thil lo la thleng tûrte thuah pawh Jakoba 20
 leh Esauba mal a sâwm sak a.

Rinnain Jakoba chuan, thih dâwn lai khân, Josefa fate chu mal 21
 a sâwm ve ve a; a tiang hmâwr rinchhanin Pathian a be hawk a.

Rinnain Josefa chuan, a thih a lo hnaih khân Israela thlahte 22
 chhuah tûr thu a sawi a; a ruhte kawng thuah thu a pc bawk a.

Rinnain Mosia a pian lai khân, nausén hmêl tha tak a ni an 23
 tih avângin, thla thum chhûng a nu leh a pa thuhrûkin a awm
 a; lal thupêk pawh an hlau lo.

Rinnain Mosia chuan, a lo puitlin hnu khân, Pharaoa fanua 24
 fapaa vuah a duh lo va; rei lo tê atân sual nawmna hlimpui ai 25
 chuan Pathian mite nêna tihduhdah tuar *a* thlang *ta* zâwk a;

Krista an hmusitna chu Aigupta ram rote ai chuan sum ropui zâwk- 26
ah a ruat a; lâwmman pêk tûr chu a thlîr thîn avângin.

Rinnain lal thinurna chu hlau lovin Aigupta ram a kalsan a, 27
hmuh theih lohva chu a hmuh avângin a tuar tân tân a ni.

Rinnain Kalhlê Kûtleh thisen theh kha a siam a, fa tîr tiboral- 28
tu chuan anmahni a tawh lohna tûrin.

Rinnain khawmuala *kal* angin Tuifinriat Senah khân an kal 29
kai a; Aiguptahovin chu chu tih an tum *ve* a, lem zawhin an awm
ta a.

Rinnain Jeriko khaw kulh kha ni sarih an hual hnuin a chim ta a. 30

Rinnain Rahabi nawhchizuar kha awi loho zîngah chuan 31
a boral ve ta lo, enthlatute chu tlang taka a lawm avângin.

Tin, engnge ka la sawi cheu vang? Gideona thu te, Baraka 32
thu te, Samsona thu te, Jephtha *thu te* leh, Davida thu te, Samuela
thu te, zâwlneih *thu te* hril ila, hunin mi dâih dâwn si lo va; chûngte 33
chuan rinnain ramte an la a, *thil fel an* ti a, thutiamte *an* chang a,
sakeibaknei khâte *an* tihchih sak a, mei thiltihtheihna *an* titim a, 34
khandaih hriam lam an pumpelh a, chak lohna ata chak taka
siamin *an* awm a, indonaah chuan mi hrât khawkhêng *an* lo
ni a, hnam dang indo pâwlte *an* tlânchhiattîr a. Hmeichhiaten 35
an mitthite tho leh an hmu a, mi dangte pawh sawisakin an awm
a, thawhlehra tha lehzual an chan theihna tûrin chhan chhuah
an duh lo va; mi dangte pawhin tihnawmnah leh vuakte an tuar 36
a, a ni, chu lo pawh chu, kawl bun leh tân ina khungte *an* tâwk bawk
a; lunga denin an awm a, thingzaina zai bunin an awm a, thlêmna 37
an tâwk a, khandaiha sahhlumin an awm a; berâm vun leh kôl
vun sinin an vâkvai a; rethei takin, hrehawm takin, tihduhdahin an
awm a; (chûngho tân chuan khawvél hi *awmna* tlâk a ni lo) 38
thlalérah te, tlângah te, pûkah te, khuarkhurumah te an vâk an
vâk thîn a.

Tin, chûng zawng zawnge chuan an rinna avânga fak lo 39
hlawh tawhin, thiltiam chu an chang lo va, keini tel lova anni chu 40
tihfamkima an awm loh nân Pathianin keimahni kawng thuah
thil engemaw tha lehzual a buatsaih tawh avângin.

12 Chutichuan, thlirtute chuti kauva chhûmpui nasa tak 1
hual vêla kan awm avâng hian, *min* tihnawh apiang leh
sual keimahnia bet tlat chu i dah ve ang u, tin, Isua, *kan* rinna
siamtu leh tifamkimtu lam chu enin, kan hmaa intlânsiakna tûr
awmah hian chhel takin i tlân zêl ang u. Ani chuan a hmaa
hlimna awm avâng chuan, mualphona chu ngainêpin, kraws
chu a tuar a, Pathian lalhutphah ding lamah khian a han thu
ta a. In thlarau lamah in inthlahdah a, in lo hah loh nân, anmahni
chunga tha lo *tûrin* mi sualte chutianga hnialkalhna tuartu chu 3

ngaihtuah teh u khai. Sual dovin thisen chhuak khawpin in 4
la ṭang lo va: fuihna thu, fate *zilh* anga zilhna che u kha, in lo 5
theihnhilh ta e.

“Ka fa, Lalpa thununna chu ngainēp suh la,
A zilhhauva i awmin inthlahdah hek suh;
Lalpa chuan a hmangaih chu a thunun ṭhin a, 6
Fa a lawm apiang chu a vaw ṭhin asin ni,”

tih hi. In tuar hi *nangmahni* thunun nân a ni; fate *chunga tih* angin 7
Pathianin in chungah a ti a nih hi; pa thunun loh fa tungé awm ngai
le? *Fa* zawng zawng hlawh ṭhin thununna chu hlawh lova in awm 8
erawh chuan, fa tak ni lovin, sâwn in ni a ni ang asin.

Chu lo pawh chu min thunun tûrin kan tisa pate kan neih 9
kha, chûngte chu kan zah si a; chu mi aia nasa zâwkin, *kan* nunna
tûrin, thlaraute Pa thu thuin kan awm dâwn lâwm ni? Anni 10
chuan ni rei lo tê, tha an tih ang zêlin *min* thunun ngei tak a, ani
erawh chuan, a thianghlimna chu *kan* chan ve theih nân, kan
thatna tûrin *min* thunun zâwk a ni.

Tin, thununna rêng rêng hi *tuar* lai chuan lâwmawmin a lang 11
lo va, lungchhiatthlâkin *a lang* zâwk ṭhin, *tuar* hnuah erawh chuan
chu mia sâwizawia awmte tân chuan rah thlamuanawm tak, felna
chu a chhuah sak ṭhin.

Chutichuan, kut uai thlate chu char rawh u, khûp zawite nêñ; 12
tin, kebai chu tihpelhsawlh lohva, tihdamin a awm zâwk nân, 13
in kete tân kawng ngilte siam rawh u.

Mi zawng zawng nêna inremna leh thianghlimna ûm rawh 14
u, chu mi *thianghlimna* lovin tuman Lalpa an hmu lo vang: ngun 15
takin en rawh u, chutilochuan Pathian khawngaih tling zo lo
tuemaw an lo awm ang a, khâkna zung engemaw lo chawra tibuai
che uin, chu chuan mi tam tak chu tihbawlhhlawhin an awm ang 16
a, inngaihhmang emaw, Esauva anga Pathian zah lo mi emaw an
lo awm dah ang e. Ani chuan a fa tîr nihna chu chaw vawi khat
eiah a hrâlh a. Chu mi hnuah chuan malsâwmna chu rochun a 17
duh pawhin, mittui *tlâ* chungin ṭahnemngai takin zawng mah
selâ, rilru lamlêtna remchâng a hmuh loh avângin paihin a awm
ta tih in hre si a.

Nangni zawng *tlâng* khawih theih, meia kâng te, chhûm dum 18
te, thim te, thlipui te, tawtawrâwt rîkna te, thu sawi thâwm 19
awmna te kha thleng in ni si lo va; (chu thâwm hretute chuan
thu dang rêng an hnêna sawi tawh lo tûrin an ngêñ a, “Sa lam 20
pawhin tlâng chu khawih sela, lunga denhluimin a awm tûr a ni,”
tih, thupêk kha an tuar thei ta si lo va; *an* thil hmuh pawh chu a 21
hlauhawm êm êm a, *chutichuan* Mosian, “Ka hlauvin ka khûr
nasa êm êm,” a tih hial kha:) Zion tlâng te, Pathian nung khua, 22
vân Jerusalem te, chhiar sên lohho, vântirhkoh inkhâv'mpui te,

fa tîr vâna hming chuang kohhranho hnêñ te, Pathian, mi zawng 23
zawng ngaihtuahtu hnêñ te, mi fel tihtatsamkimho thlarau hnêñ 24
te, Isua, thuthlung thar palai hnêñ te, thisen theh, Abela *thisen*
aia thu tha zâwk sawitu hnêñ te thleng in ni zâwk.

Thu sawitu chu in lo duh lo dah ang e, fîmkhur rawh u. Leia 25
anmahni zilh lâwktu kha an duh loh *maha hremna* an pumpelh si loh
chuan, keini, vân aṭanga *min zilh lâwktu* hawisantute hian, kan
pumpelh lo lehzual *ang*. Chu mi lai chuan a aw khân lei hi a 26
tinghîng a; nimahsela tûnah hian, “Vawi khat chu lei chang
ni lovin, vân pawh ka la tinghîng leh *ang*,” tiin, a tiام ta zâwk a.
Tin, “Vawi khat chu *ka la tinghîng leh ang*,” tih hian, thil nghîng 27
lote chu a awm reng theihna tûrin, thil lo nghîngte chu thil siamte
ang maiin sawn bovin *a awm dâwn tih* a hriattîr a ni. Chutichuan, 28
ram tihngîn rual loh kan chan *avâng* hian, khawngaihna i nei
ang u, chu mi zârah chuan zah leh tih dêk chungin Pathian
lâwmzâwng rawng kan bâwl thei dâwn zuk nia; kan Pathian 29
hi *mi* kanralhmang mei a ni si a.

13 Unau ihmangaihna hi awm zêl rawh se. Mikhualte chung- 1
ah hmangaih chhuah theihngihilh suh u; *chutiang* tiin 3
thenkhatten hre lovin vântirhkohte an lo thleng si a. Phuara
awmte chu phuar ni ve angin hre reng ula; hrehawm tuarte chu 4
taksaaw awm ve bawk in nih avângin *hre reng rawh u*. Mi zawng
zawng zîngah inneih hi chawimawiin *awm sela*, khum pawh
tibbawlhhlawh lohvin *awm rawh se*; inngaite leh uirête chu 5
Pathianin a ngaihtuah dâwn si a. In rilru putzia chu tangka
ngaihnatna tel lo ni rawh se; in thil neih chhun chungahte chuan
lungawi rawh u; amah ngeiin, “Engtikah mah ka thlahthlam
tawp lo vang chia, kal pawh ka kalsan tawp lo vang che,” a
ti si a. Chutichuan, huai takin,

“ Lalpa chu mi ḥanpuuitu a ni,
Ka hlau lo vang;
Mihringin engnge mi tih *theih ang?*”

kan ti ḥhin a ni.

In hotu, Pathian thu lo hrilhtute che u chu, hre reng ula, an awm 7
dâna thil chhuak chu ngaihtuahin an rin dâñ zir rawh u.

Isua Krista chu niminah nêñ, vawiinah nêñ, kumkhua pawhin 8
a pângngaiin *a awm fo vang*. Zirtîrna tinrêng leh *zirtîma* mak 9
tak len bovin awm suh u; thinlung hi khawngaihnaa tihngheha
awm chu a tha si a, ei túrtea tihngheha awm lovin; chutiang kawng
lunghamte chuan chungah chuan sâwtña an hmu chuang lo.
Keini zawngin maichâm kan nei a, chu miah chuan biak bûk 10
rawngbâwtute chuan an ei túr a ni lo. Ran, a thisen Puithiam 11
Lalberin Hmun Thianghlima sual tâna *hlana* a luhpui ḥina
ruangte chu, daipâwnah an hâl ḥhin si a. Chutichuan, Isua 12

pawhim, ama thisen ngeia mite chu a tihtbianghlim theihna 12 túrin, kuh kawngkhár páwu lamah chuan a lo tuar ta a. Chuti- 13 chuan, amah an hmuositna chu phurin daipáwrah a hnén lamah i kal chhuak ang u. Hetah hian khaw hmup nget kan nei si lo va, 14 *khaw lo la awm túr chu kan zawng záwk a ni.* Tichuan, ana zárah 15 chuan faka inthawina hi Pathian huénah i hlán fo vang u, chu chu a hming tama hmuite rah chu a ni. Nimabsela, thil tiblahat leh 16 thilphal hi theihngihll suh u; churiang inthawina chungah chuan Pathian a lungni ém ém si a.

In hotute thu awi ula, *an* thu thuini awm rawh u; chanchin 17 sawi túr au nih avángin, lungngai chunga *saei* lova, hlin chunga an sawi theihna túrin, in thlarau an yén sak tħin che u a ni; *lungngai chunga saei* chu in tħan a pawi tħu a ni si a.

Min tawngħaj sak rawh u; engkimah fel taka awm tumin, chhia 18 leh tha hriatna thieng tak kan nei tħi dik takin kan inħre si a. Tin, 19 rang deuhvha in huéna tħix leħen ka awm theih nān, chu chu tħi túrin ka ngēn leħzaej sauh che u a ni.

Tin, remna Pathian, berám Véngtu ropi tak, kau Lalpa Isua 20 chu, chatuana thunħlunna thisen zára mitthi zing ata hruai chhuak leħtu khán, a mithmuha a lāwmzāwng *ang* apiang Isua Krista 21 zárah kennahniaħ thawkin, a duhzāwng tħi túrin thil tha tħireu kawngħali tifankim che u rawh se; *Isua Krista* hnénah chuan ropuina chatuanin awm rawh se. Amen.

Nunahsela, unante u, ka ngēn a che u, fuilna thu hi ugaithi 22 hràm hràm rawh u; in hnénah thu idem tē ka ziak si a. Kan 23 unaupa Timothea kha au chħuahtir ta tħi lo hre *ze* rawh u; a lo kal luu deuh chuan, amah nēn *kan* rawn himu ang che u.

In hotute zawng zawng leh, mi thiengħliniż zawng zawng 24 kha chibai *mi bük sak* ang che u. Itali ramia mite hian chibai an bük a che u.

In zaa hnénah khawngħainha awm rawh se. Amen.

25

Jakoba Lehkha Thawn

I Jakoba, Pathian leh Lalpa Isua Krista bawiin, Hnam 1
Sâwm leh Hnam Hnih darhte chu chibai a bûk e.

Ka unaute u, in rinna fiahna chuan chhelna a siam tih hriain, 2
thlêmna tinrêng in tawh hunin lâwmna hlîrah ngai rawh u.
Tin, engmah tlachham lova in famkim a, in puma in him theih
nân, chhelna chuan thawk famkim rawh se.

In zîngah tupawhin finna a tlâkchham chuan, mi zawng zawng 3
hnêna hau lo leh ui lova pe  hîntu Pathian chu dîl rawh
se, chutichuan a hnênah pêk a ni ang. Nimahsela, ringhlel hauh
lovin rinna neiin dîl rawh se, ringhleltu chu tuifinriat fâwn thli
chhêm lêñ leh vawrh ang a ni si a. Chutiang mi, rilru bulbâl 4
nei lo, a thiltih zawng zawnga nghet lo mi chuan, Lalpa hnênah
engmah hmuh inring suh se.

Unau daikilkâra mi chu, chawimawia a awm avângin lâwm 5
rawh se; haus a rawh chu, tihtlâwma a awm avângin lâwm zâwk 6
rawh se; hlobet pâr angin a la ral mai dâwn si a. Ni a lo chhuah
a, thli lum tak a lo tlehin hlobet a tivuai a; tin, a pâr chu a rêm
a, a awm dân mawizia chu a boral  hîn; chutiang bawkin mi 7
hausa chu a kalnaah chuan a lo vuai dâwn si a.

Thlêmna tuar hrâm hrâmtu chu a eng a thâwl e; fiahna a awm 8
hnuin nunna lallukhhum, Lalpan amah hmangaihtute hnêna a
tiam chu, a hmu dâwn si a.

Tuman, thlêmna an tawh laiin, "Pathian thlêm ka ni," ti 9
suh se; Pathian chu sual thlêm rual a ni lo, amah pawhin tumah
a thlêm ngai lo. Mi tin mahni châknaa hruai bo leh hîpa an awm 10
chuan, thlêmna an tâwk a ni zâwk e. Tin, châkna chuan no a
pai a, sual a hring  hîn a; tin, sual chuan a lo puitlinin, thihna
a hring  hîn. Ka unau duh takte u, bumin awm suh u. Thilpêk 11
tha leh thilpêk famkim zawng zawng chu chung lam a angin,
 ngte Pa hnêna , a lo chhuk  hîn a ni, amahah chuan danglamna
leh herna hlim rêng rêng a awm thei lo. A thil siamte 12
hmahruaitu ang kan lo nih theih nân, ama cuhzâwngin thutak
lakah chuan min hring a ni.

Unau duh takte u, chung chu in hria e; nimahsela, mi tinin 13
ngaihthlák chuh sela, thu sawi chuh lo sela, thin tinel rawh se:
mihring thinurnain Pathian felna chu a siam si lo. Chuvângin, 14
bawlhhlawh zawng zawng leh sual khat liam chu dah bo ula,

thu tuh, in thlarau chhandam thei chu, thuhnuairawlh takin pawm rawh u.

Nimahsela, mahni inbumin ngaithlatute chauh ni lovin, thu 22 zâwmtute lo ni zâwk rawh u. Tupawh thu ngaithlatu nia, zâwmtu 23 ni si lo chu, mi dârthlalanga a pianpui hmai ngun taka inen ang 24 chu a ni: ngun takin a inen a, a kal bo va, mi eng ang nge a nih a intheihngihilh nghâl si ʈhin. Amaherawhchu, tupawh dân 25 famkim, zalênnna dân hi, biha, chutianga awm renga, ngaithlaa, theihngihilh leh mai ʈhîntu ni lova, zâwma, hna thawk fo ʈhîntu ni zâwk chu, chu mi chu a thiltihah malsâwmin a awm ang.

Tupawh sakhaw ngaihsak nia inringa, a lei vêng ʈha si lova, 26 mahni thinlung inbum zâwk chu, chu mi sakhaw biak dân chu engmah a ni lo ve. Kan Pathian leh Pa mithmuha sakhaw biak 27 dân thianghlim leh sual tel lo chu hei hi a ni, fahrah leh hmeithaite an hrehawm laia kan leh, khawvâl bawlhhlawh kai lova insiam ʈhin hi.

2 Ka unaute u, kan Lalpa Isua Krista, Ropuina Lalpa chu 1 ring chungin, mi thlei bîk nei suh u. In inkhâwmna inah 2 mi rangkachak zungbun bun, puan mawi tak sin lo lût sela, tin, 3 mi rethei puan chhe tak sin lo lût bawk sela; tin, puan mawi tak sin chu in ngaihsak a, a hnênah chuan, "Nang he hmun ʈhaah hian ʈhu rawh," in tih a, tin, mi rethei hnênah chuan, "Nang chu sawtah sâwn ding la, a nih lo leh, ka ke nghahchhan hrûlah hian ʈhu rawh," in tih chuan, in rilruah thlei bîk neiin ngaihtuahna 4 sual pua sawisêltute in lo ni dâwn lâwm ni? Ka unau duh takte 5 u, ngai teh u, Pathianin he khawvâl thila retheite hi, rinnaa hausâ tûr leh, amah hmangaittute hnêna a tiâm ram chu luoatu tûrahte a ruat lo vem ni? Nangni zawngin mi rethei chu in timualpho 6 ta zâwk a ni. Mi hausate chu a tiduhdahtu che u leh, rorêlna 7 ina hnûk lût ʈhîntu che u chu an ni lâwm ni? Hming zahawm 8 tak in put hi sawichhetute chu an ni lâwm ni? Nimahsela Pathian Lehkha Thu, "Nangmah i inh mangaih angin i vêngte i hmangaih 9 tûr a ni," tih lal dân hi in zawm chuan, in tiṭha e; amaherawhchu mi thlei bîk in neih chuan in tisual a ni, Dânin bawhchhetuah a chantîr si che u a. Tupawhin Dân zâwm kim mah sela, kawng 10 khata a tihsual si chuan, a zaah chuan thiam loh changin a awm tawh a ni. "Uirê suh," titu chuan, "Tual that suh," 11 a ti bawk si a. Chutichuan, uirê lo mah la, tual i thah si chuan, Dân bawhchhetuah i ni rêng rêng tawh a ni. Chuvângin zalênnna 12 dâna rorêl sak tûrate angin thu sawi ula, thil ti bawk rawh u. Mi 13 chunga khawngaihna nei lo chu, khawngaihna tel lovin rorêl sak in a awm ang; khawngaihna chu rorêlna lakah a inchhuang ʈhin a ni.

Ka unaute u, miin, "Rinna ka nei," ti mah sela, thiltih a neih 14

si loh chuan, enguge sáwi ang? chutiang rinna chuan amah a chhamdam thei ang em ni? Unaupa emaw, unaunu emaw, saruaka 15 awmin an ni tin chaw tlachham sela, tin, in zinga tuineniaw an huenah, "Thlainuang takin kal ula, lum tak leh puar takin awm 16 rawh u," ti ula, taksa tana ihil chakkhai chu in pek si loh chuan enguge sawt ang? Chutiang bawkin rinna chu, ihiltih nei lovin 17 amah chauhvin a awm chuan thi a ni.

A ni, mi tuineniaw, "Naung riinua i nei a, keiin ihiltih ka 18 nei a ni; i rinna chu i ihiltih tel lovin mi enir rawh, tin, keiin ka ihiltih ka rinna ka enir ang che. Pathian chu pakhat a 19 ni ih i ring a ni maw? I tiha e; ramhuait pawhin an ring a, an khur thin asin," a ii ang.

Aw, mi lawilopa, ihiltih tel lova rinna mai chu engmali a ni 20 lo ti hre duh em le? Kan ihlahiu Abrahaina chuan a fapa Isaaka 21 inaicham chunga a hlan lai khán thiliuh avángin thiam a chang a ni láwui ni? Riuna chuan a ihiliuh nén a thawk dùn a, tin, 22 thiliuh avángin a rinna chu a famkim ta iih i hria e. Pathian 23 Lehkha Thu, "Abrahama chuan Pathian a ring a, chu rinna chu a felnaah ruai a ni," tih thu kha a lo hlawhling a, tichuan, Pathian Thianah vuahin a awin ta a. Rinna avâng ngawi ni lovin, ihiliuh 24 avâng záwkin, miin thiam a chang thin iih in hre ta.

Chutiang bawkin, Rahabi nawhchiazuar pawh khán tirkohie 25 kha a lo láwm a, kawng danga a háwtir lai khán, thiliuh avángin thiam a chang a ni láwm ni? Thlarau tel lovin taksa chu thi a ni, 26 chuiang bawkin ihiliuh tel loviu rinna pawh chu thi a ni.

3 Ka uname u, iu zinga mi iain tak hi ziriiruahte lo awin 1 suh u. *zirtirtuin* roréluu nasa lehzual kan iawt ang iih kan hre si a. Thil tam takah chuan kan zain kan sual si thin. 2

Tupawh thu sawi kawnga a sual loh chuan, chu mi chu mi puitling a ni a. a taksa pum pawh vêng ihei mi a ni. Ngai ieh u, kan thu an awi iheih nân sakawr kaahie thîrbârh kan barh chuan an taksa puin pawh kan kaiher thin. Ngai ieh u, lawngie pawh li a lian hle a, ihli na tak chlém lénin a awm thin na a, unialisela, a tiherru chuan a kaltir duhna lam apiangah iihherna iê tak ieu a iher thin. Chuiang bawkin lei pawh hi taksa péng 3 iê tak iê a ni a, nasa takin a uang thin. Ngai ieh u, mei iê tak tein thing a va tikâng nasa êm! Tin, lei hi mei a ni; kan taksa 4 péngie zinga khawlohma hlâwm chu lei hi a ni; chu chuan taksa apumin a ibawlhhlawh a, pianpui rawlailir chu a tikâng a, amah chu hremlimun iukan a ni.

Sa chi tinréng te, sava chi tinréng te, rannung chi tinréng te, tuifinriaia mi chi tinréng te hi khawingam iheih an ni si a, mihringie khawingamin an awm bawk a; amaherawlichu lei hi tumahin an 7 8

khawingam thei lo a ni; thihna hlova khat, sual awm hle hle thei lo a ni. Chu chuan Lalpa leh Pa kan fak ṭhîn a; chu vêk chuan Pathian anga siam mihringte chu ânchhia kan lawh bawk ṭhîn a ni. Ka hmunkhat aṭangin fakna leh ânchhelawhna a chhuak ṭhîn. Ka unaute u, chûng thil chu chutiang ni tûr a ni lo ve. Tuikhur hian hna hmunkhatah *tui* tui leh *tui* tui lo a tichhuak ṭhîn em ni? Ka unaute u, theipui kûngah oliv thei a rah thei em ni? a nih loh leh, grêp hruiyah theipui a *rah thei em ni?* chutiang bawkin chi *khur* hian *tui* al lo a tichhuak *thei* hek lo.

In zîngah tunge singa, thu hre thei awm? Thuhnuairawlh tak leh fing takin a thiltihte awm dân ṭhatin entir rawh se. Nimahsela, in thinlungah itsikna nasa tak leh inelna in neih chuan, thu dik uan khum suh ula, *thu dik* dodâlin dâwt sawi hek suh u. Chu finna chu chung lam aṭanga lo chhuk chu a ni lo va, khawvél leh taksa châkna leh ramhuaia mi a ni zâwk e. Initsikna leh inelna awmnaah chuan buaina leh thilihsualna tinréng a awm ṭhîn. Chung lam aṭanga finna lo chhuak erawh chu a tîrin a thianghlim phawt a, chu mi hnuah chuan inrem a duh a, a nunnêm a, a tihnuam a, khawngaihna leh rah ṭhain a khat a, thlei bîk a nei lo va, a vervék lo a ni. Felta rah chu remna siamtute tân remnain tuh a ni.

4 In zînga indona leh inhnialnate hi khawi aṭanga lo chhuak nge ni? In taksa pêngahte indona siam ṭhîntu, in duhzâwng aṭangte chuan lo chhuak a ni lo vem ni? In châk a, in nei si lo va: tual in that a, in awt a, in nei thei si lo va: in inhnial a, in indo va; in dîl loh avângin in nei lo va; in dîl a, in dîl dik loh avângin in hmu lo, in nawmsak nân hman in tum *si* a.

Nangni uirenute u, khawvél ṭhian nihna hi Pathian hmêlma nihna a ni tih in hre lo vem ni? Chutichuan tupawh khawvél ṭhian nih duh apiang chuan Pathian hmêlmaah a insiam ṭhîn a ni. A nih loh leh, “Thlarau keimahnia a chêntîr chuan thîk khawp hialin *min* duh a ni,” tih hi, Pathian Lehkha Thuin engmah lovin sawiim in ring em ni? Nimahsela, khawngaihna tam lehzual a pe ṭhîn; chuvângin Pathian Lehkha Thuin, “Pathianin *mi* chapote a dodál a, inngaitlâwmte erawh chu khawngaihna a pe ṭhîn,” a ti a ni.

Chutichuan, Pathian thu thuin awm rawh u; ainaherawhchu Diabola dodál rawh u, tichuan a tlân bosan ang che u. Pathian hnaih rawh u, tichuan anin a hnaih ang che u. Mi sualte u, in kutte silfai rawh u; rilru bulbâl nei lote u, in thinlung tithianghlim rawh u. Hrehawin ula, lungngai ula, tap rawh u; in nuih lungngaihah chang sela, m hlim nguiyah chang rawh se. Lalpa mithmuhiin inngaitlâwm rawh u, tichnan a chawiniawi ang che u.

Unaute u, insawichhe tawn suh u. Tupawhin a unau a 11 sawichhiatin emaw, a unau a sawisēlin emaw, Dân a sawichhiain Dân a sawisēl a ni; nimahsela, Dân i sawisēl chuan, Dân zâwmtu i ni lo va, rorêltu i ni zâwk e. Dân petu leh rorêltu pakhat 12 chauh a awm, chhandam *theia*, tiboral *theia* chu; nang thenawmte sawisêltu chu tunge maw i nih le?

Tûnah ngai teh u khai, nangni, “ Vawiinah emaw, naktûkah 13 emaw, chu mi khawpuiah chuan kan kal ang a, chutah chuan kum khat kan va thang ang a, kan sumdâwng ang a, hlâwkna kan hmu ang,” titute u. Naktûkah chuan engnge lo awm dâwn 14 in hre si lo. In nunna chu engnge ni? Chhûm rei lo tê lo lang a, ral leh ta mai thîn *ang* hi in ni si a. Chutichuan, “ Lalpan rem 15 a tih chuan kan dam ang a, chu mi kha mi kan ti ang,” in ti tûr hi a ni. Nimahsela, in uannate hi in chhuang zâwk si a, chutiang 16 chhuanna zawng zawng chu sual a ni. Chutichuan, tupawh 17 thil tha tih tûr hriaa ti si lo chu, a tân sual a ni.

5 Mi hausate u, ngai teh u khai ! In chunga hrehawm lo 1 tleng dâwn mêm avâng chuan tap ula, chiau vak vak rawh u. In rote a chhe ta a, in puante sôlrûlin a ei zo ta. In 2 rangkachak leh in tangkate a tuiêk zo ta a; a tuiêk chu in thiam lohzia hriattîrna a ni ang a, in tisa chu mei *kan* angin a ei ang. Ni hnuhnûngah chuan ro in khâwl khâwm a nih hi. Ngai teh u, 4 in *lova buh* âta inhlawhfate hlawh, tihdera in pêk loh kha, a au va, a âttute *mangang* au thâwm pawh chu Mipuite Lalpa bengah a lo lût ta a. Khawvélah hian nuamsa takin in awm a, in inkhawhral 5 mai mai a; inthah niin in thinlung in titlai a. Mi fel chu thiam 6 loh in chantir a, in that ta a; ani chuan a dodâl lo a che u.

Chutichuan, unaute u, Lalpa lo kal hma loh zawng chhel 7 takin awm rawh u. Ngai teh u, lo neitu chuan ruah tui tla hmasa leh hnuhnûng chu a hmuh hma loh chuan chhel takin lei rah hlu tak chu a nghâk thîn. Nangni pawh chhel takin awm rawh u; 8 in thinlung tinghet rawh u; Lalpa lo kalna chu a hnai tawh si a. Unaute u, thiam loh changa in awm loh nân, inphun suh u; ngai 9 teh u, Rorêltu chu kawngka bulah a ding reng a ni.

Unaute u, Lalpa hminga thu sawitu zâwlneite chu, tuar dân 10 leh chhel dân kawngah chuan entawn atân hmang rawh u. Ngai 11 teh u, tuartute chu enghâwl kan ti a; Joba chhelzia chu in hria a, Lalpan a tâwpa a tihzia pawh kha in hmu bawk a, Lalpa chu khawngainhain a khahzia leh zah a ngaih theihzia pawh kha.

Nimahsela, ka unaute u, engpawh ti mah ula chhia chham 12 suh u; vân chhâlin emaw, lei chhâlin emaw, thil dang rêng rêng chhâlin emaw *chhia chham suh u*; “ Ni” in *tih* chu “ Ni” ni sela, “ Ni lo” in *tih* chu “ Ni lo” ni rawh se; chutilochuan thiam loh changin in awm ang.

In zìngah thil Ქ̄ha lo tuar an awm em? Ჰawngtai rawh se. 13 Hlim an awm em? Fakna *hla* sa rawh se. In zìngah dam lo an awm 14 em? Kohhran upa kohtir sela, annin Lalpa hminga hriak hnawihin a chungah Ჯawngtai rawh se; tin, rinnaa Ჯawngtaina chuan dam lo 15 chu a chhandam ang a, Lalpa chuan ani chu a kaitho vang; tin, thil a lo tihsual tawh chuan ngaihdam sak a ni ang. Chutichuan, 16 tihdama in awm theih nân in sualte thupha chawi tawn ula, intawngtai sak tawn Ქ̄hin rawh u.

Mi fel Ჯawngtaina chuan thil nasa tak a ti Ქ̄hin. Elija chu 17 keimahni nungchang ang pu mihring bawk a ni a, ani chuan ruah sûr loh nân Ჯahnenmgai takin a Ჯawngtai a; tin, kum thum leh thla ruk chhûng zawng lei chungah ruah a sûr ta lo va. Tin, a 18 Ჯawngtai leh a, vânin ruah a súrtir a, leiin a rahte a rawn chhuah-tîr ta a.

Ka unaute u, in zinga mi tupawh thutak atang chuan bo sela, 19 tin, tuinemaw hawi kírtir sela, mi sual a kawng bona ata hawi 20 kírtirtu chuan thihna ata a thlarau a chhandam ang a, sual tam tak a khuh sak bawk ang tih inhre rawh se.

Petera Lehkha Thawn Pakhatna

Petera, Isua Krista tirhkoh chuan :

Ponto ram te, Galatia ram te, Kappadokia ram te, Asia ram te, Bithunia ram tea Darhho awm, awi tûr leh Isua Krista thisen theh *daeng* tûra Thlarau tihrana, Pa Pathian hriat lâwk anga thlante hnênah chuan.

In chungah khawngaihna leh remna tihpunin awm rawh se.

Kan Lalpa Isua Krista Pathian leh Pa chu fakin awm rawh se. Ani chuan a khawngaihna nasa tak ang zélin, mitthi zing ata Isua Krista thawhlehna avângin beiseina nung *hmu* tûrin min hring leh a, rochan chhe thei lo, bawlhhlawh kai lo, chuai *thei* lo, vâna in tâna khék chu *hmuhna* tûrin; chhandamna, hun hnuhnûnga, lang tûra peih sa chu *hmu* tûrin, rinna avângin Pathian thiltihtheihnaa vén chu *in ni*. Chu miah chuan nasa takin in hlim a ni, tûnah (a tûl chuan) thlémna tinréng avângin lungngai rih mah ula; in rinna fiahna, rangkachak meia fiah hnu pawha boral thîn aia hlu zâwk chu, Isua Krista inlâr *hunah* chuan fakna leh chawimawina leh ropuina tûr a lo nih theih nân. *Amah* chu *hmu ngai* lo *pawhin* in hmangaih a, *amah* chu tûnah *hmu* lo mah ula *in ring* a, lâwm sawi hleih theih loh leh ropui takin in hlim êm êm thîn; in rin chhan—in thlarau chhandamna chu—*hmuin*.

In chunga khawngaihna *lo thleng* tûr thu hril lâwktu zâwlneiten, Krista Thlarau anmahnia awm chuan Krista tuarna tûrte leh chu mi hnua ropuina awm tûrte chu a hriat lâwktîr laite khân, eng *hun* nge ni, eng ang *hun* nge ni a hriattîr thîn tih chhui chhuah *tumin*, chu chhandamna chanchin chu an zawng a, ngun takin an chhui thîn. Chûng thu chuan mahni *rawng inbâwl* lovin, nangmah-ni rawng an bâwl zâwk tih an hnênah hriattîr a ni tawh, chûng thu chu vân aṭanga tirh chhuah Thlarau Thianghlim ṭanpuuin Chanchin Tha hrilhtu che u khân tûnah an hrilh che u a; chûng thil chu vântirhkohten bih an duh thîn a ni.

Chuvângin, in rilru puan vengin ngaihven ula, Isua Krista inlâr *hunah* chuan khawngaihna a rawn sin sak tûr che u chu beidawng lovin beisei zéл rawh u; fa tihawite angin, in hriat loh *laia* in hmân lai châknate anga awm lovin; a kotuche u chu a thiang-hlim angin nangni pawh *in chêtzia* zawng zawngah lo thianghlim zâwk rawh u; “Nangni in thianghlim tûr a ni, kei ka thianghlim si a,” tih ziak a nih kha.

Tin, thlei bîk nei lova mi tin hnathawh ang theuhva ngaihtuah 17
 thîntu chu Pa anga in lam chuan, *heta* in châm chhûng zawng tih
 dêkin awm rawh u; in thlahtute pêk chhâwn, in awm dân eng-¹⁸
 khaw ni lawilo lak ata chu, thil chhe thei, tangka leh rangkachaka
 tlan in ni lo va, berâmnô hmêlhem lo leh bawlhhlawh kai lo thisen
 anga, Krista thisen hlu chuan *tlan in ni zâwk* tih in hre si a; *ani* chu 20
 leilung pian hmain ruat lâwkin a awm ngei mai, nimahsela, hun
 hnuhnûngahte hian nangmahni avângin inlârin a awm a; amah
 avângin mitthi zîng ata a kaithotu leh a ropuina petu Pathian 21
 ringtute in nia, inrinnalehin beiseinachu Pathianaha awm theih nân.

Unaute hmangaih tak tak tûrin thutak zâwma in thlarau in 22
 tihtianghlim tawh avângin thinlunga thahneñgai takin
 inhmangaih tawn rawh u; chi chhe thei lakah ni lovin, Pathian 23
 thu nung reng leh awm rengah chuan, chi chhe thei lo laka piang
 thar in ni zâwk si a.

“ Mi zawng zawng hlobet ang an ni a,
 An ropuina zawng zawng pawh
 Hlobet pâr ang a ni.
 Hlobet chu a vuai a,
 A pâr chu a tla a,
 Lalpa thu erawh chu
 Chatuanin a awm reng a ni,”
 tih a ni si a. Chu chu a ni Chanchin Tha thu an hrilh che u kha.

2 Chutichuan, sualna zawng zawng te, ngamthlêmna zawng 1
 zawng te bânsan ula, nausèn piang tharte angin thlarau lam 2
 hnute engmah pawlh loh chu châk rawh u, chu miah chuan chhan- 3
 damna tling khawpa in than leh theih nân; Lalpa chu *mi* khawngaih 4
 thei tak a ni tih in hriat tawh phawt chuan. *Amah* chu lung nung, 5
 mihringte duh loh ngei, Pathian ngaihah erawh chuan thlan lehhlu 6
 tak a ni, ama hnênah chuan lo kalin, nangni pawh lung nungte
 angin thlarau lam ina rem chhohvin in awm, Isua Krista zâra
 Pathian lâwmzâwng thlarau lam inthawina hlân tûrin puithiam
 thianghlimho in lo nih nân. Chuvângin, Pathian Lehkha Thuah
 chuan,

“ Ngai tch u, Zionah chuan a kila lung pawimawh
 ber, thlan, hlu tak ka rem a ni;
 Amah ringtu chu a mualpho lo vang,” tih, a chuang
 a ni.

Chutichuan, nangni a awite tân chuan hlu tak a ni, a awi 7
 lote tân erawh chuan.

“ In satuten lung an duh loh kha,
 Chu ngei chu a kila lung tangkai ber a lo ni ta,”
 “ Thûlna lung leh dâlna lungpui” nêñ.

An awi lo va, thuah chuan an tlu si Ძhin a; chutianga ti tûrin ruat an ni rēng bawk a. Nimahsela, thim ata chhuaka, a êng mak 9 taka lût túra kotu che u Ძhatna chu in entîr theih nân, nangni zawng chi thlan, lal puithiamho, hnam thianghlim, Pathian mite ngei in ni si a; hmân lai khân mi rēng in ni lo va, tûnah erawh 10 chuan Pathian mi in ni ta a; hmân lai khán zahngaihna in hmu lo va, tûnah erawh chuan zahngaihna in hmu ta a.

Duh takte u, mikhual leh khualzin in nih avângin, thlarau do 11 Ძhîntu tisa châknate bânsan tûrin ka ngén a che u; Jentailte zînga 12 in chêtzia chu mawi tak ni rawh se, chutichuan thil tisaultute anga an sawichhiat che u kawngah chuan in thil tihtat an hmuhte avângin fanin an awm hunah chuan Pathian an chawimawi thei ang.

Lalpa avâng chuan mihring ruat apiangte hnênah intulût 13 rawh u, chungnunga awm lalber hnênah emaw, thil tisaultute 14 chunga phuba la tûr leh, thil tihtatute fak túra ama tirh chhâwn Ram Awptu hnênah pawh. Hei hi Pathian duhzâwng a ni si, mi 15 âte *thu sawi* fing lo chu thil tha tia in tihdan hi; zalén in ni a, 16 nimahsela in zalénnâ chu sual khuh nân hmang lovin, Pathian bawia awm nân hmang zâwk rawh u. Mi zawng zawng chawimawi rawh 17 u. Unauhote chu hmangaih rawh u. Pathian tih dêk rawh u. Lalber chu chawimawi rawh u.

Chhiahhlawhte u, ti dêk hlîrin in hotute thu thuin awm rawh 18 u; mi tha leh mi nunnêmte lakah chauh ni lovin, mi nunrâwngte lakah pawh. Miin Pathian hriatna avângin tuar loh tûr 19 tûr tuarin lungngaihna a tuar hrâm hrâm chuan, chu chu Pathian lâwmzâwng a ni si. In sual a, kut thlák in tuarin chhel takin tuar 20 mah ula, fakna engnge in *hlawh* Ძhin? Amaherawhchu, thil in tihtat a, in tuarin chhel taka in tuar chuan, chu chu Pathian lâwmzâwng a ni. Krista pawh khân a tuar sak che u avângin, 21 hetiang ti tûrin koh in ni asin; a hniaka in zuina tûrin entawn tûr a hnutchhiah che u kha. Ani chuan thil rêng a tisual lo va, a kaah 22 ngamthlêmna a awm hek lo; mi hauva a awm laiin a hau ve 23 thung lo va, a tuar laiin a vau lo va; fel taka ngaihtuah Ძhîntua hnênah chuan a inpe zâwk a. Sual lamahte thi tawhin felna 24 lamah kan nun theih nân amah ngeiin thingah khân a taksain kan sualte a phur a; amah vuakna vualte chuan tihdamin in awm ta a. Berâm bo anga in bo kha, tûnah erawh chuan in thlarau 25 vêngtu leh Hotu hnênah chuan in kîr leh tâk hi.

3 Chutiang bawkin nangni nupuite u, mahni pasalte thu 1 thuin awm rawh u; chutichuan, an zînga tupawhin thu chu awi lo mah sela, thu lovin an nupuite chêtziaa hnephin an awm 2 thei ang, tih dêk chunga in chêtze thianghlim enin. In incheina 3 chu pawn lam incheina—sam phiar te, rangkachak thi awrh te,

silhfêna inthuam te chu—ni lovin, thinlunga mihring thuhrûk chu, 4
 rilru thuhnuairawlh leh nunnêm *silhfén* chhe thei lova inthuam
ni zâwk rawh se, chu chu Pathian mithmuhin a hlu êm êm a ni.
 Chutiangin hmasânga hmeichhe thianghlim Pathian ringtute 5
 pawh kha mahni pașalte thu thua awmin an inchei si տhin.a; Sarin
 Abrahama chu “Lalpa” tiin a thu a awi ang khân. Thil tha
 tiin, tihhlauhnâ rêng hlau lova in awm chuan *Sari* fate in ni ang. 6

Nangni pasalte u, chutiang bawkin, hmeichhia hi bêl keh 7
 awl zâwk an *nih* avâng leh, khawngaihna nunna chu chanpuitu
 an *nih* avângin, chawimawi chungin hriatna ang zêlin *in nupuite*
 hnênah awm rawh u, in տawngtaiate dâlin a awm loh nân.

A tâwp berah chuan, in zain rilru hmunkhatin awm ula, 8
 inlainat tawn ula, unau angin *inhmarngaih* ula, khawngaihna nei
 ula, thuhnuairawlhin awm rawh u; sual sualin *thungrûl* suh ula, 9
 hauna haunain *thungrûl* hek *suh ula*, malsâwm hlauh zâwk rawh
 u. He mi avângin koh in ni si, malsâwmna chang tûr hian.

“Nunna hmangaih duh leh 10
 Ni տhate hmuh duh chuan
 Sual lakah a lei vêng tha *selâ*,
 A hmui pawh ngamthlêmna thu sawi lo tûrin
 Vêng tha rawh se.
 Sual hawisanin 11
 Thil tha ti rawh se;
 Remna zawngin
 Um zêl rawh se.
 Lalpa mit chu mi felte chungah a fu a, 12
 A beng pawh an տawngtaiina lamah a *chhi* si տhin a,
 Amaherawhchu Lalpa hmêl chu
 Thil tisaultute chungah a awm տhin.”

tih a ni si a.

Thil tha lama տahnem *in* ngaih chuan in pawi khawihtu tûr 13
 tungé awm ang? Nimahsela, felna avângä lo tuar ta ang in *nih* 14
 chuan, *in eng* a thâwl *ang*. An hlauhawmna chu hlau suh ula,
 mangang hek suh u; amaherawhchu in thinlungah Krista chu 15
 Lalah ruat rawh u; nangmahnia awm *in* beisei chhan zâwt apiang
 che u chhâng tûrin inpeih sa fo ang che u, nimahsela,
 thuhnuairawlh tak leh *tih dêk* chungin; chhia leh tha hriatna thiang 16
 tak nei ula, chutichuan an sawichhiatna che u kawngah chuan,
 Kristaa in awm dân tha tak sawiñnâwmtute chu tihmualphovin
 an awm thei ang.

Thil sual *tih vângä* tuar ai chuan Pathian remtihzâwng a 17
nih chuan thil tha *tih vângä* tuar hi a tha zâwk si a. Pathian 18
 hnêna min hruai theih nân Krista chuan sualte avângin vawi
 khat a tuar bawk si a, mi fel chuan mi fel lo aiin a *tuar* a; tisaah

tihthihin a awm a, thlarauvah erawh chuan tihunun a awm ta a; chu chuanin tân ina thlarau awmte hnênah chuan *thu* a zuk 19 tlângapui a, chûng chuan hmâna Nova dam laia, lawng siam 20 chhûng zawnga, Pathian dawhtheihnain a nghah lai khân an awi lo va; chu *lawngah* chuan *mi* tlêm tê (chu chu *mi* pariat tihna a ni) tuia chhandamin an awm ta; chu *mi* anpui (baptisma) chuan, 21 Isua Krista thawhlehna avângin tûnah a chhandam che u a ni, (tisa bawlhhlawh tihfai *mai* ni lovin, chhia leh tha hriatna thianga Pathian lamna hi a ni zâwk e); Isua Krista chu vânah kalin, Pathian 22 ding lamah a awm a; vântirkohho te, thuneihna te, thiltilitheihna te ama thu thua awmtirin an awm a.

4 Chutichuan, Kristan tisaa a tuar avângin nangni pawh 1
chutiang rilrûknain inthuam ve rawh u; tisaa tuar tawh 2
chuan sual a bânsan tawh si a; chutichuan, tûn hnuah tisaa in la 3
awm chhûng zawngin mihring châkna lamahte awm tawh lovin, 4
Pathian duhzâwng lamah in awm tawh ang. Jentailte duhzâwng 5
tih nân leh, hurnaah te, *taksa* châknaah te, uain hehnaah te, zu 6
hmun hlimnaah te, zu in honaah te, milem biakna tenawm takah 7
te awm nân tûn hma kha a tâwk tawh ang; chûngah chuan 8
annmahni nawmsak bâwl luattuk anga in bâwl ve ták loh hi mak an 9
ti a, an sawichhe thîn *che u a ni*; anni chuan nii nung leh mittîte 10
ngaihtuah tûra inpeih sa hnênah chuan an chanchin an *la* sawi 11
ang. He mi avâng hian a ni, mittîte hnênah pawh chuan 12
Chanchin Tha hrilh a nih ni, tisaa awm mihringte anga ngaihtuahin 13
an awm a, thlarau erawha Pathian anga an nun theih nân.

Nimahsela, thil zawng zawng tâwpna chu a hnai tawh a, 1
chuvângin *in* tawngtai theih nân rilru fel tak puin fîmkur rawh 2
u. Engkim aiin thahnemngai takin inhmangaih tawn rawh u; 3
hmangaihnain sual tam tak a khuh si thîn a. Phunnawi lovin 4
inmikhual tawn ula; mi tinin thilpêk in hniuh ang zêlin, Pathian 5
khawngaihna tinréng enkawltu thate angin, chûng chuan rawng 6
inbâwl tawn theuh rawh u. Mi tupawhin thu a sawi chuan 7
Pathian thute angin *sawi rawh se*; mi tupawhin rawng a bâwl chuan 8
Pathianin chakna a pêk ang zêlin *bâwl rawh se*; chutichuan Isua 9
Krista avângin Pathian chu thil engkimah chawimawiin a awm 10
thei ang, ropuina leh rorêlna chu chatuana ama ta a ni si a. Amen.

Duh takte u, in zînga fiahna nasa tak lo awm, nangmahni 11
fiahna tûra in chunga lo thleng hi, thilmak in chunga thleng angin 12
mak ti suh u. Krista tuarnaalte tuarpuitute in nihzia ang zêlin 13
lâwm zâwk rawh u; chutichuan a ropuina a lo lan hunah chuan 14
nangni pawh hlim takin in lâwm thei ang. Krista hming avâng 15
hau in nih chuan in eng a thâwl e; ropuina *Thlarau* leh Pathian
Thlarau chu in chungah a awm si a. Nimahsela, in zîngah tuman

tualthattu a nih avângin eniaw, rûkru a nih avângin emaw, thil tisualtu a nih avângin emaw, mi dangte thiltih rôl saktu a nih avângin eniaw tuar suh se. Amaherawhehu, Kristian a nih 16 avângin tuar sela zak suh se; chu ini hming arâng chuan Pathian chawimawi zâwk rawh se. Rorêlna chu Pathian chhûngteah 17 hian tân a hun tawh si a; tin, keimahui maha a tân hmiasak chuan, Pathian Chanchin Tha thu zâwm lote tâwpna chu eng tin tak ni ang maw? Tin, mi fel mah chhandam hrâm hrâm a nih chuan, 18 Pathian ngaihsak lo leli mi sual chu khawiahnge an lan ang? Chu- 19 vângin, Pathian remtihzâwg anga tuarte chuan thil tha tiin an thlaraute chu Siamtu rinawm tak hnênah kawlir rawh se.

5 Chutichuan, in zinga *kohhran* upate chu, kei, in upatpi, 1
 Krista tuarnate hretu, ropuina lo lang tûr chang vetu tûr 2
 hian ka fuih a che u; In zinga Pathian pâwlho awm chu enkawl 3
 rawh u; tih tûr a nih vâng ni lovin, Pathian thu anga châk chung 4
 zâwkin, hlêpna bawlhhlawh duh vâng ni hek lovin, rîrúa duh tak 5
 zâwkin, in chante chungah intilal hek lovin pâwlho entawnan 6
 insianz zâwkin ho rawh u. Tin, Berâm Vêngtu Lalber chu a lo lan 7
 hmunin, ropnina lallukhmin vuai thei lo chu in hmung ang.

Chutiang bawkin, naugni tleirâwl denhûte u, upa hnênahte 8
 intulût rawh u. A ni, in zain rawng inbâwl tawn theuh tûrin 9
 thuhmuairawlhnain inthuam rawh u; Pathianin chapote a dodâl 10
 a, inngaitlâwmte erawh chu khawngaihna a pe si thîn. 11
 Chuvângin, a hun teah chuan a chawiniawi theihna tûr che 12
 uin, Pathian kut chak tak hnuaiah chuan intihnuai ula, anin 13
 a ngaihsak thîn che u avângin in manganna zawng zawng ama 14
 chungah nghan vek rawh u.

Ngaihven ula, simkhur rawh u; in khingpui Diabola chu, 15
 sakeibaknei rûm thîn angin a ei theih tûr zâwngin a phi ruai 16
 thîn; in unau khawvâla awmhote chungah chuan chutiang tuarna 17
 chu a thleng ve a ni tih hriain, ring nghet taka awmin, amah chu 18
 do rawh u.

Tin, khawngaihna zawng zawng Pathian, a chatuan ropuina 19
 chang tûra Kristaa kotu ngei che u chuan, rei lo té in tuar hnuan 20
 a siamtha famkimin, a tinghetin, a tichak ang che u. Ama 21
 hnênah chuan rorêlna chu chatuanin awm rawh se. Amen.

Ka unaupa rinawm taka ka ruat Silvana kutah hian, *nangmahni* 22
 fuih leh, chu chu Pathian khawngaihna taktak a ni tih hriattîrin, 23
 tawi tein in hnênah ka ziak a ni; chhûngah chuan ding nghet rawh 24
 u. Babulon khuua awm nangmahni anga thlan nu hian chibai a 25
 bûk a che u; chutiang bawkin ka fapa Marka pawhin *chibai a bûk* 26
a che u. Hmangaihna fawha fâwpin chibai inbiük rawh u. In 27
 zinga Kristaa awm apiangte hnênah chuan remna awm rawh se.

Petera Lehkha Thawn Pahnihna.

I Simon Petera, Isua Krista bawi leh tirhkoh chuan: Isua 1
Krista kan Pathian leh Chhandamtu felna avânga rinna
hlu tak *kan chan* ang chang vete hnênah. 2

Pathian leh kan Lalpa Isua hriatnaah chuan in chungah 3
khawngaihna leh remna tihpunin awm rawh se; ama ropuina
leh *thatna zâra* min kotu, a chanchin hriat avângin a Pathian
thiltihtheihnainnunna leh Pathian ngaihsakna lam kawngah chuan
thil zawng zawng min pe si a. Chûng zârah chuan a thutiam hlu 4
tak leh ropui nasa takte chu min pe a ni; chutichuan, châkna
avânga khawvêla chhiatna lo awm hi tlân chhuahsan tawhin;
chûng *thutiam hlu tak leh ropui nasa takte* avâng chuan Pathian
nungchang in tâwmpui ve thei ang. 5

A ni, chu mi avâng tak chuan taihmâk rêng rêng chhuahin, 5
in rinnaah chuan *thatna* telh ula, in *thatnaah* chuan hriatna 6
telh ula, in hriatnaah chuan insûmna *telh ula*, in insûmnaah chuan
chhelna *telh ula*, in chhelnaah chuan Pathian ngaihsakna *telh ula*, in 7
Pathian ngaihsaknaah chuan unaute hmangaihna *telh ula*, in
unaute hmangaihnaah chuan hmangaihna telh *rawh u*. Chûng 8
chu in ta a nih a, a pun zêl si chuan, kan Lalpa Isua Krista hriatna
kawngah hian thatchhe lo leh rah lo lovin a siam *thin* che u a ni.
Tupawh chûng *thil* nei lo chu mittel a ni a, hnai tea mi chauh 9
a hmu *thei* a, a hmân lai sualte tlenfai sakna chu a theihngihilh
ta si a. 10

Chuvângin, unaute u, a kohna leh a thlanna che u chu tinghet 10
tûrin taihmak chhuah lehzual rawh u; chûng chu in tih zawngin
engtikah mah in tlu lo vang; chutichuan, Isua Krista kan Lalpa 11
leh Chhandamtu chatuan rama luhna chu an hmuhtîr nasa hle
dâwn si che u a. 12

Chuvângin, chûng *thil* chu hriain, thutak in hnêna awmah 12
chuan in nghet na a, chûng *thil* chu hriatpui tûr che uin ka inpeih
fo vang. Tin, he bâwktea ka awm chhûng zawng hian nangmahni 13
hriatpuiin chawh harh *fo* che u *tha* ka ti a ni; kan Lalpa Isua 14
Kristan mi hriattir ang khân ka bâwkte dah bo *hun* chu a thleng
thuai ang tih ka hre *si* a. A ni, ka kal chhuah hnuin chûng *thil* 15
chu in hriat reng fo theih nân ka bei ang. Kan Lalpa Isua Krista 16
thiltihtheihzia leh a lo kal lehna *thu* chu ka hriattir lai che u khân,
thawnthu fing taka ngaihtuah chhuah maite zâwm kan ni lo va, a 17

ropuina hmutute kan ni zâwk asin. Ani chuan Pa Pathian hnêñ 17
 ata chawimawina leh ropuina a hmu a, chu mi lai chuan ropuina
 nasa tak aṭang chuan hetiang aw hi a hnêñah a lo thleng a: "Hei
 hi ka Fapa duh tak, ka lawm êm êma a ni," *tiin*. Tin, tlâng 18
 thianghlimah chuan a hnêna kan awm lai khân chu aw chu vân
 aṭangin a lo chhuak keimahni *ngeiin* kan hria a ni.

Tin, hril lâwkna thu nguet lehzual chu kan nei a ni, khua a 19
 lo vâr a, vârparh arsi chu in thinlunga a lo chhuah hma loh
 zawng chu chu khâwnvâr hmun thima êng an *ngaihsak* anga in
 ngaihsak chuan in ti ṭha ang, Pathian Lehkhaa thu hril lâwk 20
 rêng rêng hi mahniin hrilhfiah tûr a ni lo tih hre hmasa phawt
 ula. Thu hrilh lâwk rêng rêng hi mihring thua chhuak a ni ngai 21
 si lo va, miten Thlarau Thianghlim tirhin, Pathian hnêñ ata an
 sawi zâwk ṭhin a ni.

2 Nimahsela, mite zîngah chuan zâwlnei derte pawh an lo 1
 chhuah kha, chutiangin in zîngah pawh zirtirtu derte an
 la awm ang, *anni* chuan, anmahni leitu Lalpa meuh chu phatsanin,
 mi tichhe thei rin hrannate arûkin an rawn luhpui ang a, mahni
 chunga chawplehchilha boralna an thlentir ang. Tin, *mi* tam 2
 takin an hurna lam thiltihte chu an chîng ve ang a, anmahni
 avângin kawng dik tak chu sawichhiat a ni ang. Tin, *sum* awh 3
 avângin dâwt thuin sumdâwn nân an hmang ang che u; *nimahsela*,
 hmâna an chunga thu tlu chu a châwl lo va, an boralna pawh a
 muhil lo ve.

Vântirkohnten thil an tihsual lai khân Pathianin a zuah lo va, 4
 hremhmunah a pahi a, rorêl saka khêk tûrin khuarkhurum thimah
 a khung zâwk si a; tin, amah ngaihsak lote *awmna* khawvâlah 5
 khân tui tilêtin, hmân lai khawvâl chu a zuah lo va, nimahsela,
 Nova felna thu hriltu, mi dang pasarih nêñ a chhandam ta a; tin, 6
 Sodom leh Gomorra khuate chu amah ngaihsak lo la awm tûrte
 entir nân a hmang a, vuta chantirin, tiboralin thiam loh a chantir 7
 ta a; tin, Lota mi fel, mi sualte awm dân hur tak avânga lungngai
 êm êma chu a chhandam ta a; (chu mi fel chu an zînga a awmin, 8
 a *mitin* a hmu a, a bengin a hria a, dân lo anga an thiltihte chuan
 a rilru fel chu ni tin a intina êm êm si ṭhin a;)—Lalpa chuan 9
 amah ngaihsaktute chu thlêmna ata chhan chhuah dân leh, fel
 lote chu rorêl ni atân chuan hrem chunga khêk dân a hria; châkna 10
 bawlhlawh kawnga tisa anga awm leh, rorêl sakna hmusittute lek
 phei chu *rorêl ni atân hrem chunga khêk dân a hre* lehzual a ni. Åthuai
 leh tihmawh *an ni* a, ropuinate an sawichhiat *pawhin* an khûr *ngai*
 lo; vântirkoh chakna leh thiltihtheihna nei zâwkte *mahin*, Lalpa 11
 hmaah chuan an chung thu rôl sakin an sawichhiat si loh kha.
 Nimahsela, hêng nungcha ngaihtuahna nei lo, mana tihboral tûra 12
 sa chauhva piangte ang hian, thil an hriat lohte chu sawichhiain,

anmahni chhiatnain an chhe ngei ang, thil tihsual mana thil sual 13
 tuarin. Chhúna ruaitheh buai nuam ti mi an ni a. In hnêna
 ruai an thehin, anmahni inbumna ruai theh *an nih avângin*, bawlh-
 hlawh kaite leh tiikhawlohnate *an ni a*; mit uirea khat sual
 bân thei lote *an nei a*; mi ng het lote *an thlêm thlu a*; awh hmang 14
 thinlung *an pu a*; ânchhedawng fate *an ni a*; Bosara *fapa* Balaama, 15
 thil tihsual hlawh ngainatu kawng chu *an zagh tawh avângin* kawng
 dik chu *an kalsan a*, an vâk bota a; nimahsela ani chu a bawhchhiat- 16
 na avângin zilhhauvin a awm ta a; sabengtung tawng thei lo chu
 mihring tawngin a lo tawng a, zâwlnei âtna chu a khap a ni.

Chûng chu tuikhur tui awm lo leh, chhûm thlipui chhêm len 17
 an ni; chûngte tân chuan thim chhah mup chu khêk a ni tawh.
 Thu lawilo pâwr tak taka sawiin, suala awmte zîng ata tlân chhuak 18
 mîkte chu tisa châknaah hurnain an thlêm thlu si thîn.

Anmahni chu chhiatna bawi ni chung rengin mite chu bawi 19
 chhuah thu an tiam thîn a; mi ngamtu apiangin chu mi ngei chuan
 bawiah a siam thîn a ni. Lalpa leh Chhandamtu Isua Krista *an* 20
 hriat avângin khawvél bawlhhlawhnate an tlân chhuahsan hnuin
 chu mi vêkah chuan an tân leh a, ngamin an awm *leh si* chuan, an
 awmze hnuhnûng chu a tîra ai chuan a lo chhe ta zâwk a ni ang. 21
Kawng fel chu hriat hnuia, thupék thianghlim an hnêna kawlîr chu
 hawisan ai chuan, kawng fel chu hre lo sela an tân a tha zâwk tûr
 a ni si a. “Ui ama luak lamah a kîr leh a, vawkpui inbualfai tawh 22
 pawh chirhdiakah inbual *tûrin a kîr leh a*,” tih, thufing tawi dik tak
 ang thu chu an chungah a lo awm ta a ni.

3 Duh takte u, tûna in hnêna ka ziak hi ka lehkha thawn 1
 pahnihna a ni a, chûng chuan hriatpui tûr che uin, in rilru 2
 thianghlim ka chawk harh ve ve a, zâwlnei thianghlimte thu sawi 3
 lâwk leh, in tirhkohte *kaah* Lalpa leh Chhandamtu thupék chu in 4
 hriat rengna tûrin; hei hi hre hmasa ula, ni hnuhnûngahte chuan
 nuihsantute chu anmahni châkna anga awmin, nuihsan chungin 5
 an lo kal ang a, “A lo kal *lehna* thutiam chu khawiahnge? Siam
 tirh ațangin engkim a awm pângngai angin chi thlahtute muthilh 6
 ni ata tawh kha a *la* awm zêl alâwm,” an la ti ang. Hêng hi an 7
 haider lui si thîn: Pathian thuin hmân laiin vânte a lo awm a, lei
 pawh tui ata leh tui zingah awm khâwmin *a lo awm a*; chûngah
 chuan chu mi laia khawvél awm chu tuiin a chîm a, a boral ta, tih
 hi; nimahsela, tûnah vânte leh lei awmte hi chu mi thu avâng vêk
 chuan Pathian ngaihsak lo mite rorêl leh boral ni atân khêkin,
 mei atân khâwl khâwm a ni tawh.

Nimahsela, duh takte u, he thu kamkhat hi theihngihlh suh u, 8
 Lalpa ngaihsak ni khat hi kum sângkhat ang a ni a, kum
 sângkhat pawh ni khat ang a ni, tih hi. *Mi* thenkhatin muanga 9

an ruat angin Lalpa chu a thutiam kawngah chuan a muang lo ve; tuma boral duh lova, mi zawng zawng lo sim duhin, nangmahni lamah a dawhthei a ni zawk e. Nimahsela Lalpa ni chu rûkru 10 angin a lo thleng ngei ang; chu mi niah chuan vânte chu nasa taka riin a boral ang a, thil bulte chu *meia* emralin a awm tawh ang a, lei leh a chhûnga hnathawh awmte hi a kângral ang.

Chûng thilte chu chutianga boral vek tûr a ni tih *in* hriat 11 avângin Pathian ni lo thilen *hun tûr* chu beisei leh, ɬahnemngai taka duhin, awm dân thianghlim leh Pathian ngaihsak kawngah chuan mi eng ang nge in nih tûr le? Chu mi *ni a thlen* avângin vânte lo kângin a boral ang a, thil bulte pawh chu *meia* em tuiin a awm tawh ang. Nimahsela, a thutiam ang chuan vân tharte leh lei thar, a 13 chhûnga felna awmte chu kan beisei a ni.

Chuvângin, duh takte u, chutiang thilte chu in beisei avângin, 14 bawlhhlawh kai lo leh sawisêlbovin, thlamuang taka *in* awm a hmuu theih nân che u, taihmâk chhuah rawh u. Tin, kan Lalpa 15 dawhtheihzia chu chhandamnaah ruat rawh u; kan unaupa duh tak Paula pawhin, a hnêna finna pêk ang zêla in hnêna a ziak ang khân; a lehkha thawn zawng zawngah chuan, chûng *thu* chu sawiin, 16 chutiang bawkin a *ziak a ni*; chûngah chuan thu hriat har takte a awm a, chûng chu mi fing lo leh mi nghet loten, Pathian Lehkha Thu dang *an ngai kawi* angin an ngai kawi a, mahni leh mahni an intihboral phah *thin*.

Chutichuan, duh takte u, nangnin *chûng thu chu* in lo hriat lâwk 17 avângin fîmkhur rawh u, chutilochuan mi sualte dik lohnâa hruai bova awmin, in nghet tha lai in tlu dah ang e. Amaherawh- 18 chu. kan Lalpa leh Chhandamtu Isua Krista khawngaihna leh hriatnaah chuan lo ɬhang lian rawh u. Tûnah leh chatuan thleng-in ama hnênah chuan ropuina awm rawh se. Amen.

Johana Lehkha Thawn Pakhatna.

I Nunna Thu, a tîr ata awm kha, kan bengin kan hriat kha, 1
kan mitin kan hmuu kha, kan en reng a, kan kuta kan dap kha, 2
chu mi chanchin chu; (chu mi Nunna chu a lo lang ta a, kan lo 3
hmu a, kan hriattîr bawk a, chu chatuan Nunna, Pa hnêna awm
kan hnêna lo lang chu kan hrilh che u a nih hi;) chu mi kan hmu
leh kan hriata chu in hnênah kan hrilh ve che u a nih hi, 4
nangni pawhin min pâwl ve theih nân; keini min pâwlna chu Pa
leh a Fapa Isua Krista pâwlna a ni tawh reng si a. Tichuan, kan
lâwm a famkim theih nân hêng thute hi kan ziak a nih hi.

Tin, thuchah a hnêna kan hriata, in hnêna kan hrilh chhâwn
tûr che u chu hei hi a ni:—Pathian chu êng a ni a, amahah chuan
thim rêng rêng a awm lo. 5

Thima awm siin, “Amah ka pâwl,” kan tih chuan, dâwt kan
sawi a ni, thutak pawh chu kan zâwm lo; amaherawhchu, amah chu
êngah a awm angin keini *pawh* ênga awm kan nih chuan, kan
inpâwl tlâng a, tin, a Fapa Isua thisenin *kan* sual zawng zawng
min tlenfai sak *thin* a ni. 6

“Sual ka nei lo,” kan tih chuan mahni leh mahni kan inbum a, 8
thutak chu keimahniah a awm lo a ni. Kan sualte thupha kan
chawi chuan, kan sualte ngaidam tûr leh, kan fel lohna zawng 9
zawng tlêngfai tûrin amah chu a rinawmin a fel a ni. “Thil ka 10
tisual lo,” kan tih chuan, amah chu dawtheiah kan siam a, a thu
pawh keimahniah a awm lo a ni.

2 Ka naute u, thil in tihsual loh nân hêng thu hi in hnênah
ka ziak a nih hi. Tin, tupawhin thil a tihsual chuan, Pa 1
hnêna mi sawipitu, Isua Krista mi fel chu kan nei e; ani chu kan
sualte thupha chawina a ni; keimahni *sual* chauh ni lovin, khawvêl
zawng zawng *sual thupha chawina* pawh a ni. 2

Tin, a thupêkte pawm kan nih chuanin, chu miah chuan
amah kan hria tih kan inhria e. A thupêkte pawm si lovin, 3
“Amah ka hria,” titu chu mi dawthei a ni, thutak amahah a awm
lo. Tupawh a thu pawm erawh chu amahah chuan Pathian a 4
hmangaihna a famkim tak zet tawh a ni. Amahah kan awm tih he
miah hian kan inhria a ni, “Amahah ka awm reng *thin*,” titu 5
chu, ama awm ang bawk khân a awm ve tûr a ni. 6

Duh takte u, thupêk thar zawng in hnênah ka han ziak lo va; 7
thupêk hlui, a tîr ata in neih kha *ka ziak* zâwk a ni. Chu thupêk

hlui chu in thu hriat tawh hnu kha a ni. Nimahsela, thupêk 8
 thar ziak ka ni bawk ang chu, (chu chu amahah leh nangmahniah
 a lang a ni,) thim chu a bo mêt avâng leh, êng taktak chu tûnah
 a lo ên tâk *avâng* hian. Mahni unau haw si a, “Engah ka awm,” 9
 titu chu, tûn thleng pawhin thimah a la awm reng a ni. Mahni 10
 unau hmangaihu chu êngah chuan a awm reng a, amahah chuan
 tlûkna rêng a awm lo. Mahni unau hawtu erawh chu thimah a 11
 awm a, thimah a vâk bawk a ni; thimin a mit a tihdel tawh
 avângin a kalna pawh a hre thin lo.

Naute u, ama hming avâng in sualte ngaihdam a nih tâk 12
 avângin in hnênah ka ziak a nih hi. Pate u, amah, a tîr ata 13
 awm renga chu in hriat avângin in hnênah ka ziak a nih hi.
 Rawltharte u, mi sual chu in ngam tâk avângin in hnênah ka
 ziak a nih hi.

Naute u, Pa chu in hriat avângin in hnênah ka ziak a nih kha.
 Pate u, amah, a tîr ata awm renga chu in hriat avângin in hnênah 14
 ka ziak a nih kha. Rawltharte u, in chak a, Pathian thu
 nangmahniah a awm reng a, mi sual chu in ngam tâk avângin
 in hnênah ka ziak a nih kha.

Khawvêl hi hmangaih suh ula, khawvêla thil awmte pawh 15
 hi *hmangaih* hek suh u. Mi tupawhin khawvêl hi a hmangaih
 chuan, Pa a hmangaihna amahah a awm lo. Khawvêla *thil* 16
 awm zawng zawng, tisa châkna te, mit châkna te, dam chhûng
 ropuina lem te hi Paa chhuak a ni lo va, khawvêla chhuak a ni zâwk
 si a. Khawvêl hi, a châknate chawpin a boral mêt a ni. Pathian 17
 duhzâwng titu erawh chu kumkhuain a awm reng ang.

Naute u, hun hnuhnûng ber chu a ni ta e, Krista dodâltu 18
 a lo kal ang tih in hriat ang khân, tûnah pawh Krista dodâltu
 tam tak an lo chhuak ta; chuvâng chuan hun hnuhnûng ber a
 ni ta tih kan hria e. Anni chu kan zing aþangin an chhuak a, 19
 nimahsela keimahni mi *tak* an ni lo ve; keimahni mi *tak* ni sela kan
 hnênah an awm *ve* zêl tûr a ni si a; nimahsela an zain keimahni
 mi *tak* an ni lo vek tih a lan fiah theih nân *min chhuahsan ta*
a ni.

Mi Thiaghlim hnêñ ata *hriak* thihsna in chang a, engkim 20
 in hria a ni. Thutak chu in hriat loh avângin ka ziak a ni lo, 21
 in hriat avâng leh, thutakah dâwt engmah a chhuah *ngai* loh
 avângin *ka ziak* zâwk a ni. Isua chu Krista a ni tih awi lotu 22
 aliamma dawthei tungé awm? Krista dodâltu chu Pa leh Fapa 23
 awi lotu hi a ni. Tupawh Fapa awi lo chuan Pa pawh a pawm
 chuang lo; Fapa awitu erawh chuan Pa pawh a pawm a ni.

Nangni zawngin, a tîr ata in hriata kha nangmahniah awmtîr 24
 reng rawh u. Chu mi a tîr ata in hriata chu nangmahnia a awm
 reng chuan, nangni pawh Fapaah leh Paah chuan in awm reng

ang. Tin, hei hi a ni, amah ngeiin thil min tiama kha—chatuana nunna hi.

Chûng nangmahni hruai bo tumtute thu chu, in hnênah ka 26 ziak a ni. Nangni zawng, ama hnêñ ata *hriak* thihna in hmuh 27 kha nangmahniah a awm reng a, tuma zirtir in ngai lo ve; ama *hriak* thihna chuan thil zawng zawng thu a zirtir zâwk che u avâng leh, dik tak a ni a, dâwt pawh a nih loh *avângin*, chu mi chuan a zirtir che u ang khân amahah awm reng rawh u.

Chutichuan naute u, amahah awm reng rawh u; tichuan, amah 28 chu lo inlár *mah* sela, a lo kalin a hmaah zak lovin huai takin kan awm thei ang. Amah chu mi fel a ni tih in hriat chuan, 29 nii tupawh felna ti chu ama hrin a ni tih in hria e.

3 Ngai teh u, Pain min hmangaihna chu a va nasa êm! 1
 “Pathain faahte,” min vuah tâk hi; *chutiang chu* kan ni rêng e. He mi avâng hian khawvêlin min hre lo a ni, amah chu *an* hriat loh *avângin*. Duh take u, tûnah hian Pathian fate kan ni a, engtinne kan la awm dâwn tih erawh chu a la lang rih lo ve; amah a lo inlár chuan, amah angin kan awm dâwn tih zawng kan hria, amah chu a awm pângngai ang takin kan hmu dâwn si a. Tupawh ama chunga chu mi beiseina chu nei apiangin amah a thianghlim angin a intithianghlim thîn. 3

Tupawh thil tisual apiangin dân pawh a bawhchhe thîn; sual hi dân bawhchhiatna a ni si a. Amah chu sualte la bo tûrin a lo lang tawh tih in hria e; amahah chuan sual engmah a awm si lo va. Tupawh amaha awm reng chuan thil a tisual lo; tupawh thil tisual chuan amah chu a hmu lo va, hriat pawh a hre hek lo. Naute u, tuma bumin awm suh u; felna titu chu a fel a ni, amah a fel ang *bawkin*. Thil tisualtu chu diabolaa chhuak a ni; diabola chuan a tîr ata thil a tisual si a. Pathian Fapa lo lan chhan *ber* chu, diabola hnathawhte a tihboral theih nân a ni. Tupawh Pathian hrin chuan, *Pathian* chi amahah a awm reng avângin thil a tisual thîn lo; Pathian hrin a nih avângin thil a tisual thei hek lo. He miah hian Pathian fate leh diabola fate a hriat a ni; tupawh felna ti lo chu Pathiana chhuak a ni lo, a unau hmangaih lova pawh chu *Pathiana chhuak a ni* hek lo. 10

Hei hi a tîr ata thuchah in hriata kha a ni si a, kan inhmangaih 11 tawn *theuh* tûr a ni, tih hi; Kaina, mi sual laka mi, mahni unau 12 thattu ang khân awm lovin. Eng vângin nge a thah tâk le? Ama thiltihte a sual a, a unau *thiltihte* a fel avângin. Unaute u, 13 khawvêlin *an* huat che u chuan mak ti suh u. Unaute kan 14 hmangaih avângin thihna ata kan chhuak a, nunnaah kan lût tawh tih kan hria e. Tupawh hmangaihna nei lo apiang thihnaah a *la* awm reng a ni. Tupawh a unau hua chu tualthat a ni; 15

tualthattu tumah chatuana nunna pai reng rēng an awm lo tih in hre si a.

He miah hian hmangaihna *engnge a nih* kan hria, amah chuan 16 kan tān a nunnə a pēk tāk avângin ; keini pawhin unaute tān kan nunna kan pēk *ve* tûr a ni. Nimahsela, tupawh khawvēl sum 17 neiin, a unau tlachhamin hmu sela, ani-chu lainat si suh sela, Pathian hmangaihna chu amahah engtinngé a awm ang? Naute u, thu 18 *chauhvin i hmangaih* suh ang u khai, lei *chauhvin i hmangaih* hek *suh ang u*, thiltih leh tih tak zetin *ni zâwk rawh se*. Chu miah chuan ¹⁹ thutaka mi kan ni tih kan inhria ang a, kan rilruin thiam loh min chantirna kawngah chuan ama mithmuh ngeiah kan rilru kan thlêm dai bawk ang; Pathian chu kan rilru aiin a ropui zâwk a, engkim a hre si a. Duh takte u, kan rilruin thiam loh min chantir 21 loh chuan, Pathian lamah kan huai a ni; tichuan, a thupékte 22 kan zawm a, a mithmuha thil lâwmawm kan tih *thin* avângin, kan dîl apiang a hnêñ ata kan hmu zêl *thin* a ni. Tin, a thupék 23 chu hei hi a ni, a Fapa Isua Krista hming ring ila, aman thu min pēk angin inhmangaih tawn bawk ila. A thupékte zâwm chu 24 amahah a awm reng a, amah pawh chu amahah *a awm reng bawk a ni*. Tin, he miah hian amah chu keimahniah a awm reng tih kan hria, Thlarau min pêkah hian.

4 Duh takte u, thlarau nazawng ring suh u, amaherawhchu 1 thlarauthe chu, Pathian laka mi an ni nge ni lo fiah rawh u; 2 thu hriltu der tam tak khawvēlah an lo chhuah tāk avângin. He 3 miah hian Pathian Thlarau chu in hria *ang*: thlarau engpawh Isua Krista tisaah a lo chang tih *tan* chu Pathian laka mi a ni; thlarau engpawh Isua *tan* lo chu, Pathian laka mi a ni lo *ve*; chu 4 chu Krista dodâltu *thlarau*, lo kal tûr in hriata kha a ni e; tûnah pawh khawvēlah a awm tawh reng a ni.

Naute u, Pathian hnêñ ata in ni a, chûng chu in ngam tawh 5 e; nangmahnia awma chu khawvêla awma ai chuan a ropui zâwk avângin. Anni chu khawvêla mi an ni a; chuvângin khawvêla 6 mi *angin* an *taawng* a, khawvêlin an thu *an* ngaithla *thin* a ni. Keini Pathian laka mi kan ni a: Pathian hretu chuan kan thu a 7 ngaithla *thin* a; Pathian laka mi lo chuan kan thu a ngaithla *thin* lo. Chûngah chuan thlarau dik tak leh thlarau dik lo kan hria a ni.

Duh takte u, i inhmangaih tawn *theuh* ang u; hmangaihna hi 8 Pathian laka chhuak a ni si a; mi tin hmangaihna nei apiang, Pathian hrin *an* ni tawh a, Pathian *an* hre bawk a. Hmangaihna 9 nei lo chuan Pathian a hre lo; Pathian chu hmangaihna a ni si a. He miah hian Pathian hmangaihna kan chungah a lo lang ta, amah avânga kan nun theihna tûrin Pathianin a Fapa neih chhun khawvêla a rawn tirhah hian. He miah hian hmangaihna a awm, 10

keimahnin Pathian kan hmangaih *ka ti a ni lo va*, amahin min hmangaih a, kan sualte thupha chawina ni tûrin a Fapa a rawn tîr *ka ti a ni zâwk e*. Duh takte u, Pathianin chuti kauva min 11 hmangaih chuan, keini pawh kan ihmangaih tawn theuh tûr a ni. Tuman eng lai mahin Pathian an hmu ngai lo. Kan 12 ihmangaih tawn chuan Pathian keimahniah a awm reng ang a, a hmangaihna pawh keimahniah a famkim bawk ang. Amaha 13 kan awm reng leh amah chu keimahniah *a awm reng tih he miah hian kan hria*, a thlarau min pêk tawh avâng hian.

Tin, Pain Fapa chu khawvél Chhandamtua awm tûrin a rawn 14 tîr tih kan hmu tawh a, kan hriattir a ni. Tupawh, “Isua Pathian 15 Fapa a ni,” tia ṭan apiang chu, amahah chuan Pathian a awm reng a, ani pawh chu Pathianah *a awm reng bawk a ni*. Pathianin 16 keimahnia hmangaihna a neih chu kan hria a, kan ring bawk a ni. Pathian chu hmangaihna a ni; hmangaihnaa awm reng chu, Pathianah a awm reng a, Pathian pawh amahah a awm reng a ni. He miah hian kan chungah hmangaihna a famkim tawh, rorèl 17 nia hlau lova kan awm theihah hianin; ama awm anga khawvélah hian kan awm avângin. Hmangaihnaah chuan hlauhnâ rêng 18 a awm lo: hmangaihna famkimin hlauhnâ a hnawt chhuak zâwk thin a ni, hlauhnâah chuan hremna a awm si a; a hlautu chu hmangaihnaah a la famkim lo a ni. Amahin min hmangaih 19 hmasak avângin kan hmangaih a ni.

Miin, “Pathian ka hmangaih e,” tiin, a unau haw si sela, 20 amah chu dawthei a ni; a unau a hmuh tawh renga *mah* a hmangaih loh chuan, Pathian a hmuh *ngai* lohva chu engtinnge a hmangaih theih ang? Ama hnén ata he mi thupék hi kan nei, “Tupawhin 21 Pathian a hmangaih chuan, a unau pawh a hmangaih bawk tûr a ni,” tih hi.

5 Tupawh Isua hi Krista a ni tih ring chu Pathian hrin a ni; 1
 tupawh a hringtu hmangaih chuan, a hrina pawh a hmangaih 2
 thin. He miah hian Pathian fate kan hmangaih tih kan hria, 3
 Pathian kan hmangaih a, a thupékte kan zawm hian. Pathian *kan* 4
 hmangaihna chu hei hi a ni, a thupékte kan zawm hi; a thupékte
 chu a khirh si lo va. Pathian hrin tawh phawt chuan khawvél 5
 a ngam zêl si a; hei hi a ni, khawvél hneha ngamna chu, kan rinna
 hi. Isua hi Pathian Fapa a ni tih ringtu chauh lo chuan tuinnge
 khawvél ngam thin le?

He mi hi a ni, tui leh thisena lo kala chu, Isua Krista hi; tui 6
 chauhvah ni lovin, tuiah leh thisenah a ni zâwk e. Hriattirtu 7
 chu Thlarau hi a ni, Thlarau chu thutak a nih avângin.
 Hriattirtu chu pathum an awm, Thlarau leh tui leh thisente chu; 8
 chûng pathum chu an inthurual a ni. Mihring hriattirna *mah* 9
 kan pawm chuan, Pathian hriattirna chu a ropui zâwk si a; Pathian

hriattîrna chu hei hi a ni, "Ka Fapa chanchin ka hriattîr tawh,"
 tih hi a ni si a. Pathian Fapa ringtu chuan mahniah hriatna a 10
 nei a ni; Pathian ring lotu chuan amah chu dawtheiah a siam a
 ni, Pathianin a Fapa chanchin a hriattîr chu a rin loh avângin.
 Hriattîrna chu hei hi a ni, Pathianin chatuana nunna min pe a, 11
 chu mi nunna chu a Fapaah a awm a ni. Fapa chu neitu chuan 12
 nunna chu a nei; Pathian Fapa nei lotu chuan nunna chu a nei lo.

Chatuana nunna in nei tih in inhriat theih nân, nangni Pathian 13
 Fapa hming ringtute hnênah hêng thu hi ka ziak a ni. Hei hi 14
 ama chunga kan huaina chu a ni, engpawh a duhzâwng anga kan
 dil chuan anin min ngaihthlâk sak thin hi; tichuan, engpawh 15
 kan dîl apiang min ngaihthlâk sak tih kan hriat chuan, a hnêna
 kan thil dila chu kan hmu tawh tih kan hria a ni.

Tupawhin a unau thihna khawp ni lo sual tiin hmu sela, a dîl 16
 sak ang a, tichuan Pathianin a dîltu hnênah chuan thihna khawp
 ni lo sual titute tân chuan nunna a pe ang. Thihna khawp sual
 a awm a; chutiang lamah chuan a dîl sak tûr ka ti a ni lo ve. Fel 17
 lohna zawng zawng hi sual a ni; thihna khawp ni lo sual pawh
 a awm bawk a ni.

Tupawh Pathian hrin chuan thil a tisual lo tih kan hria e; 18
 Pathian Hrina khân amah chu a hum reng a, Mi Sual chuan tawh
 pawh a tawk thei lo rêng a ni. Tin, Pathian laka mi kan nih leh, 19
 khawvêl pumhlûm hi Mi Sual thu thuina awm tih kan hria e. Tin, 20
 Pathian Fapa chu a lo kal a, Mi Diktak chu hre thei tûrin hriat
 theihna min pe tih kan hre bawk a; tin, keini, a Fapa Isua Kristaa
 kan awm hian, Mi Diktakah chuan kan awm a ni. Ani chu Pathian
 dik tak a ni a, chatuana nunna pawh a ni.

Naute, u, milem lakah inthiarfihlîm rawh u.

Johana Lehkha Thawn Pahnihna

Upa chuan:

1
2

Hmeichhe tha thlan leh a fate hnênah.

Thutak, keimahnia awm reng, kumkhuaw pawha kan hnêna awm tûr avâng hian, tih tak zetin ka hmangaih che u a ni; kei chang ka ni lo ve, thutak chu hria apiang pawhin a ni.

Pa Pathian leh, Pa Fapa Isua Krista hnêna ata, khawngaihna te, zahngaihna te, remna te chu, thutak leh hmangaihnain kan hnênah a awm ang.

Pa hnêna ata thupêk kan hmuu ang khân i fa tuteemaw thutaka awmin ka hmuu avângin ka lâwm hle a ni.

Hmeichhe tha, i hnênah thupêk thar ziak ang ni lovin, a tîr ata kan neih ang kha *ziak zâwkin*, kan inhmangaih tawnna tûrin ka ngên chiam a che. Tin, hei hi hmangaihna a ni, ama thupêk ang zêla kan awm hi. Thupêk, a tîr ata in hriat ang chu hei hi a ni, chu miah chuan in awm tûr chu. Bumtu tam tak—Isua Krista chu tisain a lo kal tih tan lotute kha—khawvélah hian an lo chhuak ta si a. Chutiang mi chu a ni, bumtu leh Krista dodâltu chu.

Kan thawh chhuah sate kha in hloh loh va, a man chu a kima in hmuu *theih zâwk nân*, invêng tha rawh u. Tupawh Krista zirtîrna thua awm reng lova, khûm chuan, Pathian a nei lo ve. Chu mi zirtîrna thua awm reng *erawh* chuan, chu mi ngei chuan Pa leh Fapa a nei khawp a ni. Tupawh chu mi zirtîrna thu chû rawn 10 keng lovin, in hnênah lo kal sela, in inah thlentîr suh ula, țawng kam tha pawhin thlah suh u; țawng kam tha thlahtu chu a thil 11 tihsualah chuan a tel ve si a.

In hnênah thu tam tak sawi tûr ka neih avângin lehkha leh 12 lehkhatuiin *ziak* ka duh lo ve; in lâwm a kim theih nân in hnêna lo kala, inhmatawna inbiak ka beisei zâwk a ni.

I laizâwnnu tlana faten chibai an búk a che.

13

Johana Lehkha Thawn Pathumna

Upa chuan:

1

Duh tak Gaia, tih tak zeta ka hmangaiha hnênah chuan.

Duh tak, i thlarau chuan malsâwmna a hmuh angin, engkimah malsâwmna i hmuh leh i dam theih nân ka ɻawngtai ɻîn a ni.
Unaute lo kalin, i takzia (thutaka i awm ɻinzia chu) min rawn hriattîr lai khân, ka lâwm êm êm si a. Ka fate thutakah
an awm tih ka hriat aliamâ lâwmna nasa zâwk rêng ka nei lo ve.

Duh tak, unaute mikhual ni mah sela, an chunga i tih apiangah rinawm takin i ti ɻîn a; chûng chuan kohhranho hmaah i hmangaihna an hriattîr tawh; anni chu an zinnaah chuan Pathian *mi ni* âwm rênga i puihbawm chuan a ɻha ang; Hming avâng hian Jentailte hnêñ ata engmah la lovin an chhuak si a. Chutichuan, thutak thawhpuitute kan nih theih nân chutiang *mi* chu keinin kan lâwm tûr a ni.

Kohhranho hnênah khân *thu* tlêm chu ka ziak tawh; nimahsela, Diotrepha, an zînga chungnun duh ɻîn khân min lâwm si lo. Chuvângin, ka lo kal chuanin, a thiltihte ka hriat chhuahtîr leh 10 ang, kan chungah *thu* sual sawiin a kamtamzia hi; chu pawh chu tâwk a ti lo va, amah ngeiin unaute a lâwm lo va, a lâwm duhte pawh a khap a, kohhranho zîng ata a hnawt chhuak ɻîn.

Duh tak, sual chu zir suh la, ɻha chu *zir* zâwk *ang che*. Thil 11 ɻha titu chu Pathian laka mi a ni; thil sual titu chuan Pathian a hmu *ngai* lo.

Demetria chuan mi zawng zawng fak a hlawh a, thutaka *fak* 12 ngei a *hlawh* bawk a; a ni, keini pawhin kan fak a ni; kan fakna hi a dik a ni tih i hria e.

I hnênah *thu* tam tak ziak tûr ka nei a, nimahsela, lehkhatui 13 leh lekhaziaknain i hnêna ziak ka duh lo va; rei lo tê chinah 14 hmuh che ka beisei zâwk a, tichuan inhmatawmnin kaninbia ang. Thlamuanna i chungah awm rawh se. *Kan* ɻianten chibai an bûk a che. *An* hming lam theuhvin ɻianten chibai *mi* bûk *sak* ang che.

Juda Lehkha Thawn.

Juda, Isua Krista bawi leh Jakoba unau chuan: Pa Pathiana 1
hmangaih, Isua Krista tâna khêk, kohvate hnênah chuan.

Khawngaihna te, remna te, hmangaihna te in chungah tihpunin 2
awm rawh se.

Duh takte u, kan vântlâng chhandamna thu in hnêna ziak 3
ka tum hrâm hrâm laiin, mi thianghlimte hnêna rinna vawi khat
kawltîr lamah chuan thahnemngai taka beia fuih tûr che uin in
hnênah *lehkha* ziak a tûl *tih ka lo hria*. Mi tuteemaw arûka lût
an awm si a, hmân laia he thiam lohna chang tûra ruataste chu; 4
chung chu Pathian ngaihsak lo mite *an ni* a, kan Pathian khawngaihna
chu hurnaah *an* chantîr a, kan Hotu leh *kan* Lalpa *neih* chhun,
Isua Krista chu an awi lo bawk a.

Tin, engkim vawi khat hre vek mah ula, Lalpa chuan Aigupta 5
ram ațangin mite a chhan chhuah a, chu mi hnuin a ring lote
chu a tihboralzia kha hriatpui che u ka duh a ni. Tin, 6
vântirhkohte anmahni tirhkoh nihna pawm lova, an awmna
pângngai kalsan zâwkte chu, ni ropui rorêlna atân thim hnuaih
chatuan phuarnaa *phuar* chungin a khêk a ni. Sodom leh Gomorra,
an kiang vêla khuate nêñ, chutiang bawkin inngaihnaa 7
inpumpêkin, tisa hrang an ûm ve tâk avângin, chatuana meia
hremna tuarin, hriattîr nâna târ chhuahin an awm ang khân.

Nimahsela, chûngte pawh chuan chutiang bawkin an 8
mumangah tisa *an* tibawlhhlawh a, rorêl sakna *an* hmusit a,
ropuinate an sawichhe thîn. Nimahsela, Mikaila vântirhkoh 9
chungnung ber *mah* khân, diabola nêñ *an* inbei a, Mosia ruang
thua *an* inhnial laiin, *diabola* chung thu rôl sakin a sawichhe ngam
lo va, “*Lalpan* hau zâwk che rawh se,” a ti ta zâwk a. Chûng 10
mite erawh chuan thil an hriat loh apiang an sawichhe thîn a;
tin, *ngaihtuahna* nei lo sate anga hriatna pianpui an neihte chu,
chu mi kawng ngeiah chuan an intichhe thîn. An chung a pik e! 11
Kaina *kawng* chu an zawh a, hlawh hmu tûrin Balaama sual
kawngah chuan an tlân vak vak a, Kora hnialnaah chuan an boral
tâk kha. Chûngte chuan in hnênah ruai an thehin ihmangaihna 12
ruai thehnâah chuan lungpui tui chîm vekte chu an ni a, hlauh
nachâng hre *lo* berâm vêngtu mahni inchâwmte *an ni*; chhûm
tui pai lo, thli chhêm lente *an ni*; favânga thing, rah *lo*, vawi hnih
thi tawh, zung chawpa pawhchhuahte *an ni*; tuifinriat fâwn 13

invawrh, mahni mualphona phuan chhuakte *an ni*; arsi vâk vâk, chatuana thim chhah mup khék sakate chu *an ni a.*

Tin, chu *mite hnênah pawh chuan Enoka, Adama aṭanga* ¹⁴ *pasarihna chuan a hril lâwk a,* “Ngai teh u, mi zawng zawng chunga rorêl tûr leh, Pathian ngaihsak lote zawng zawng Pathian ngaihsak lohna hna Pathian ngaihsak lo chunga an thawh zawng zawng kawngah leh, Pathian ngaihsak lo mi sualten a chungah thu khauh tak an sawi zawng zawng kawnga, thiam loh chantîr tûrin Lalpa chu, a mi thianghlim sîngkhatte nêñ a lo kal a ni,” tiin.

Chûngte chu phunnavitu leh sawisêltute an ni a, anmahni 16 châkna ang zélin *an awm*, a, an kâte pawhin *uan* thu pâwr tak a sawi a, hlâwkna duh vângin mi an ngaina ṭhîn a ni.

Nimahsela, duh takte u, nangni zawngin kan Lalpa Isua Krista 17 tirhkohten thu an hrilh lâwkte kha hre reng rawh u, “Hun 18 hnuhnûngah chuan Pathian ngaihsak lo lam anmahni châkna ang zêla awmin, nuihsantute an lo la awm ang,” tih, in hnêna an sawiziate kha. Chûng *mite chu tisa mi, Thlarau nei lo, pâwl* 19 *hrangte siamtu chu an ni.*

Nimahsela, duh takte u, nangni zawngin in rin chhan 20 thianghlim ber chungah chuan nangmahni leh nangmahni inrem chhovin, Thlarau Thianghlimah ṭawngtaiin, chatuan nunna 21 *neihtîrna* khawp kan Lalpa Isua Krista khawngaihna chu nghâk chungin, Pathian hmangaihnaah chuan invawng ṭha rawh u. Thenkhat, ringhlela awmte chu khawngaih rawh u; thenkhat, ²² mei ata la chhuak thuai ula, chhandam rawh u; thenkhat, ²³ *an tisa bawlhhlawh kaina silhfên lam pawh chu tenin, hlau chungin khawngaih rawh u.*

Tichuan, in tlûk loh nâna vêng thei che u leh, a ropuina hma 24 taka nasa zeta hlimin bawlhhlawh kai lova dah theitu che u, kan Chhandamtu Pathian taka chauh hnênah chuan, kan Lalpa Isua 25 Krista avângin, hun rêng awm hmaah leh tûnah leh chatuan thlengin, chawimawina te, ropuina te, rorêlna te, thuneihna te *awm rawh se.* Amen.

Johana Hnêna Isua Krista Thu Puan Chhuah

I Isua Krista thu puan chhuah, Pathianin a bawite hriattîr 1
atân a hnêna a pêk, thil lo awm lawk tûr *thu* chu; tin, *chu* 2
chu a vântirhkoh hmangin a bawi Johana a rawn hriattîr a; chu 3
Johana chuan Pathian thu leh Isua Krista hriattîrna thu, a thil
hmuh zawng zawngte thu chu a hriattîr a. He hrilh lâwkna *bu*
thu chhiartu leh ngaithlaa a chhûngâ thu ziak pawmtute chu an
eng a thâwl e; a hun chu a hnai tawh si a. 4

Johana chuan:

Asia rama kohhranho pâwl sarihte hnênah chuan.

Awm mëka leh awm tawha leh lo awm tûra hnêñ aṭang te, a 5
lalthutphah hmaa Thlarau pasarih awmho hnêñ aṭang te, Isua
Krista, thu hretu rinawm tak, mitthi zîng ata piang hmasa bera
leh leia lalte rorêltu hnêñ aṭang te chuan, khawngaihna leh remna 6
in hnênah awm rawh se. Min hmangaiha, a thisenin kan sualte
lak ata min tlan chhuaka, khua leh tuiah leh a Pathian leh a Pa
lama puithiam a min siamtu hnênah, a ni, ama hnêñ ngeiah, ropuina
leh rorêlna chu châtuanin awm rawh se. Amen.

Ngai teh u, ani chu chhûmte nêñ chuan a lo kal dâwn e; 7
mit tinréngin a hmu ang a, a chhuntute ngei pawh khân; khawvêla
hnam zawng zawngin amah an ṭah bawk ang. A ni, Amen.

“Kei Alpha leh Omega ka ni,” Lalpa Pathian, awm mëka 8
leh awm tawha leh lo awm tûra, Engkimtitheia chuan a ti a ni.

Kei Johana, in unaupa leh, Isuaa hrehawmna te, khua leh 9
tui te, chhelna te ṭâwmpuitu che u hi, Pathian thu avâng leh Isua
hriattîrna thu avângin Patmos thliarkâr an tihah chuan ka awm
a. Lalpa niah chuan Thlarauvin ka lo awm a, tin, ka hnung 10
lamah, tawtawrâwt ri ang, aw ring takin, “I thil hmuh tûr chu 11
lehkhabuah ziak la, kohhranho pâwl sarihte hnênah, Ephesi
khuaah te, Smurna khuaah te, Pergamos khuaah te, Thuatira
khuaah te, Sardis khuaah te, Philadelphia khuaah te, Laodikei
khuaah te chuan thawn rawh,” a tih ka hria a.

Tin, mi biakna aw chu hmuh *tumin* ka han lehhawi ta a. Tin, 12
ka han lehhawi chuan, rangkachak khâwnvâr dahna pasarih
ka hmu a; khâwnvâr dahna zîngah chuan mi tuemaw mihring 13
fa ang, ke lêr thlenga puan sin, a âwma rangkachak kâwnghrêna

inhrêng ka *hmu bawk a.* Tin, a lu leh a sam chu berâm hmul vâr 14
 angin a vâr a, vûr ang maiin; a mitte chu meialh ang a ni a; a 15
 kephahte chu dâr tle mi ang *a ni a*, rawh tuina meia rawl.
 thianghlim tawh ang maiin; a aw chu tui tam tak ri ang mai a ni.
 Tin, a kut ding lam chuan arsi pasarih a keng a; a kâ atang chuan 16
 khandaiah hriam tawn hriam tak a chhuak a; a hmêl chu ni sat
 vâng lai tak ang a ni. Tin, amah chu ka hmuh veleh, thi ang 17
 dêrin a ke bulah ka tlu ta a. Tin, ani chuan a kut ding lam chu
 ka chungah nghanit ka hnênah, “*Hlau suh ang che; kei Hmasabera* 18
 leh, *Hnuhnûngbera* leh, *Mi Nunga* chu ka ni, ka lo thi a, *nimahsela*,
 ngai teh, kumkhua atân ka nung *leh* ta a ni. Thihna leh Mitti
 Khaw chabite chu ka nei bawk a.

“*Chutichuan, i thil hmuh tawhte leh, thil awm mëkte leh,* 19
tûn hnua thil lo awm tûrte thu chu ziak rawh; ka kut ding lama 20
 arsi pasarih awm i hmuhte leh, rangkachak khâwnvâr dahna
 pasarihte thurûk chu. Arsi pasarih chu kohhranho pâwl sarihte
 tirhkoh an ni a; khâwnvâr pasarih chu kohhranho pâwl sarihte
 chu an ni a.

2 “*Ephesi khuaa kohhranho pâwl tirhkoh hnênah chuan* 1
heti hian ziak rawh:—

‘A kut ding lama arsi pasarih kenga, rangkachak khâwnvâr 2
 dahna pasarih zînga vei veia khân, hêng thu hi a sawi a ni; I
 thiltihzia te, i thawh rimzia leh i chhelzia te, mi sualte i ngaihtheih
 lohzia te ka hria. *Tirhkoh* ni si lova tirhkoh intite chu i fiah bawk a, 3
 dawthei an ni tih i lo hre tawh a; chhelna i nei bawk a, ka hming
 avângin i tuar tawh a, i chau si lo va. *Nimahsela*, demna che ka 4
 nei a ni, i hmangaihna hmasa ber kha i bân tâk avângin. 5
Chutichuan i tlûksan tâk chu hre reng la, simin, thiltih hmasa
 berte kha ti *leh* rawh, *chutilochuan* i hnênah ka lo kal *ang* a, i sim
 loh zawngin i khâwnvâr dahna kha a hmun ata ka sawn ang. 6
Nimahsela, hei hi i *thatna* chu a ni, *Nikola* ho thiltihte i huat hi; 7
 chu chu kei pawhin ka haw ve a ni. *Thlarauvin* kohhranho
 pâwlte hnêna thu a sawi hi beng nei chuan hre rawh se. A hnehtu
 apiang Pathian Paradis-a Nunna Thinga mi ka eitîr ang, a ti e,’
tiin.

“*Tin, Smurna khuaa kohhranho pâwl tirhkoh hnênah chuan* 8
heti hian ziak rawh:—

‘*Hmasabera* leh *Hnuhnûngbera*, *thia* lo nung *leh* taa khân, 9
 hêng thu hi a sawi a ni: I hrehawmzia te, i pachhiatzia te,
 (*nimahsela* i haus a si a), *Juda* tak ni lova, *Setana* inkhâwmna in ho
 ni zâwk si a, *Juda* intiho sawichhiatzia te ka hria. I tuar tûrte 10
 hi hlau suh: ngai teh, fiah a sawm theih nân, diabola chuan in
 zînga mi *thenkhat* tân inah a khung dâwn che u a ni; tin, ni
 sâwm hrehawm in tuar ang. Thih thlengin rinawmin lo awm

rawh, tichuan nunna lallukhum ka pe ang che. Thlarauvin koh- 11 hranho pâwlte hnêna thu a sawi hi beng nei chuan hre rawh se. A hnehtu apiang thih hnighna chuan engmah a tih lo vang, a ti e, 'tiin.

" Tin, Pergamos khuaa kohhranho pâwl tirhkoh hnênah 12 chuan *heti hian* ziak rawh:—

' Khandaih hriam tawn hriam tak neia khân hêng thu hi a sawi a ni: I awmna, Setana  utphah awmna kha ka hria: tin, 13 ka hming i vawng tlat a, ka thu hretu Antipa, Setana awmnna in zinga an thah, ka mi rinawm tak awm lai meuh pawh khân mi rinna hi i phatsan lo bawk a. Nimahsela, tlêmin demna che 14 ka nei, khata Balaama zirtîra thu pawm tuteemaw in awmpui avâng khân; *ani* chuan milem biakna sa *an* eina tûr leh, *an* inngaihna tûrin Balaka chu Israela thlahteho hmaah tlûkna dah a zirtîr kha. Nang pawhin Nikola ho zirtîra thu chutiang 15 bawka pawm tuteemaw i awmpui bawk a ni. Chutichuan, sim 16 rawh; chutilochuan i hnênah ka lo kal thuai *ang* a, ka ka khandaih chuanin ammahni ka rawn do vang. Thlarauvin kohhranho 17 pâwlte hnêna thu a sawi hi beng nei chuan hre rawh se. A hnehtu apiang hnêng ngeiah chuan manna thuhrûk zinga mi ka pe ang a, lung vâr pawh ka pe ang, chu mi lunga hming thar ziak nêñ; chu hming chu a changtu chauh lo chuan tuman an hre lo, a ti e, 'tiin.

" Tin, Thuatîra khuaa kohhranho pâwl tirhkoh hnênah chuan 18 *heti hian* ziak rawh:—

' Pathian Fapa, mit meialh ang neia, a kephahte dâr tle mi anga khân, hêng thu hi a sawi a ni: I thiltihzia te, i hmangaihzia 19 te, *i* rinzia te, *i* rawngbâwlzia te, *i* chhelzia te ka hria, i thiltih hnuhnûng berte chu a tira mi ai khân a nasa zâwk tih *ka hre* bawk. Nimahsela demna che ka nei, hmeichhia Jezebeli, Zâwlneinu 20 intii kha i ngaihtheih avângin; *ani* chuan ka bawite chu inngaih leh milem biakna thil ei zirtîrin, a hruai bo bawk  hin a ni. Tin, 21 simna tûrin a hnênah hun bi ka tuk a, nimahsela, mi ngaih a *chîn* chu a sim duh lo. Ngai teh, amah chu khumah ka pah dâwn 22 a ni; a uirêtute pawh chu, a thiltih chînte chu an simsang loh zawngin, hrehawm nasa takah *ka pah bawk dâwn*. A fate chu hriin 23 ka tiplum bawk ang a; tichuan, kei rilru leh thinlung entu ka ni tih kohhranho pâwl zawng zawng chuan an hria ang; tin, in thiltih ang zêlin ka pe theuh ang che u. Nimahsela, nangni, 24 Thuatira khuaa mi dang awm, chu zirtîra thu pawm lova, Setana thil thûk an tihte hre lo apiang hnênah chuan, Phur rit dang rêng ka bel lo *vang* che u, ka ti a ni. In neih sa erawh kha chu ka lo 25 kal hma loh chuan vawng tlat rawh u. Tichuan, a hnehtu apiang 26 leh a tâwp thlenga ka thiltihte pawmtu apiang, keiin ka Pa laka ka hmuh ang bawk hian, chu mi e chu hnam tin chungah thu ka neitîr ang; tin, anni chuan, bêlvawtu bêlte keh sawm depa a 27

awm angin, thîr tiangin an ro an rôl sak ang. Tin, vârparh arsi chu 28
anmahni ka pe ang. Thlarauvin kohhranho pâwlte hnêna thu a 29
sawi hi beng nei chuan hre rawh se, a ti e,' *tiin*.

3 “Tin, Sardis khuaa kohhranho pâwl tirhkoh hnênah 1
chuan *heti hian* ziak rawh:—

‘Pathian Thlarau pasarih leh arsi pasarih neia khân hêng
thu hi a sawi a ni: I thiltihziate ka hria, thi reng si a, nung hming
i put hi. Invêng la, thil la awm, thi lek lekte kha, tinghet rawh; 2
i thiltihte rêng ka Pathian mit tlung zovin ka hmu si lo.
Chutichuan, i chanzia leh i hriatzia kha hre reng rawh; tin, *chu* 3
chu pawm la, sim rawh. I invêng loh zawngin rûkru angin ka lo
kal ang a, eng hunah nge ka rawn phâwk dâwn che i hre dâwn
si lo. Nimahsela, Sardis khuaah khân an puante tibawlhhlawh 4
lo hming tlêm tê i nei a ni; anni chu *puan* vâr *sinin* ka hnênah
an lêng ve thîn ang; *chutiang* ti tlâk an ni si a. A hnehtu apiang 5
chutiangin puan vârte sintîr an ni ang; tin, Nunna Bu ata an
hming chu ka thai bo tawp lo vang a, ka Pa hmaah leh a vân-
tirhkohte hmaah chuan an hming ka tân zâwk ang. Thlarauvin 6
kohhranho pâwlte hnêna thu a sawi hi beng nei chuan hre rawh
se, a ti e,’ *tiin*.

“Tin, Philadelphia khuaa kohhranho pâwl tirhkoh hnênah 7
chuan *heti hian* ziak rawh:—

‘Mi thianghlima, mi dîk taka, Davida chabi neia, tuma khâr
loh tûra hawnga, tuma hawn loh tûra khâra khân, hêng thu hi
a sawi a ni: I thiltihziate ka hria. Ngai teh, tuma khâr theih loh 8
kawngka hawn sa i hmaah ka awmtîr e, thiltihtheihna tlêm tê i
neih avângin; *chuti chung pawhin* ka thu *i* pawm a, ka hming pawh
i phat loh kha. Ngai teh, Setana inkhâwmna in ho zînga mi, 9
Juda tak ni lova, dâwt sawia Juda intite zînga mi chu, ka tîr dâwn
a ni; ngai teh, i ke bulah chibai ka rawn bûktîr ang a, ka hmangaih
che tih *ka* hriattîr bawk ang. Ka chhelna thu i pawm avâng khân,
leia awmte fiah tûra khawvél zawng zawng chunga fiahna hun lo 10
thleng tûr lakah chuan, kei pawhin ka humhim ang che. Ka lo 11
kal thuai dâwn e; tuman ilallukhum chu an lâk sak loh nân che
i *thil* neih sa kha vawng tlat rawh. A hnehtu apiang chu ka 12
Pathian biak inah chuan banah ka siam ang a, chuta tân chuan
an chhuak tawh lo vang; tin, anmahniah chuan ka Pathian hming
nên, ka Pathian khua, Jerusalem Thar, ka Pathian hnêna mi vân
a tânga lo chhuk tûr hming nên, ka hming thar nên ka ziak ang.
Thlarauvin kohhranho pâwlte hnêna thu a sawi hi beng nei chuan 13
hre rawh se, a ti e,’ *tiin*.

“Tin, Laodikei khuaa kohhranho pâwl tirhkoh hnênah chuan 14
heti hian ziak rawh:—

‘Amena, thu hretu rinawm leh dik taka, Pathian thil siam

bula khân, hêng thu hi a sawi a ni; I thiltihziate ka hria, i vawh 15
 hek loh va, i lum hek loh hi; Ivawh emaw, i lum emaw ka duh a ni.
 Chutichuan lum si lova, vawt si lova, i lum chang chang avângin ka 16
 kâ ata ka chhâk chhuak dâwn a che. Ka hausak a, sum ka ngah a, 17
 engmah ka tachham lo ve, i tih avâng leh, nang mi rethei,
 khawngaihthlák, pachhia, mitdel, saruak chu i ni tih i inhriat
 loh avângin; i lo hausak theih nân rangkachak meia tiythianghlim 18
 te, puan i sin theih nân leh i saruak zahmawh chu a lan loh nân
 puan vâr te, i hmuh theih nân i mita hnawihah mitna hlo te ka 19
 hnêna mi lei tûrin ka râwn a che. Ka hmangaih apiangte chu
 ka zilhhauvin *ka* thunun thîn; chutichuan thahnem ngai la, sim
 rawh. Ngai teh, kawngkhâr bula dingin ka kik hi; tupawhin ka 20
 aw hriaa, kawng a hawn chuan, a hnênah ka lût ang a, a hnênah
 zanriah ka ei ang a, ani pawhin ka hnênah *a ei bawk ang*. A 21
 hnehtu apiang ka lalþutphahah ka hnênah ka thuttîr ang, kei
 pawhin ka hneh a, ka Pa hnênah a lalþutphaha ka thu ang khân.
 Thlaraevin kohhranho pâwlte hnêna thu a sawi hi beng nei 22
 chuan hre rawh se, a ti e, 'tiin,' a ti a.

4 Chûng thil hnuah chuan ka han en a, tin, ngai teh, vânah 1
 kawngkhâr inhawng *ka hmu a*; tin, aw ka hriat hmasak,
 tawtawrâwt ri anga mi bia khân, "Hetah lo chho rawh, tichuan 2
 tûn hnuah thil lo awm tûrte chu ka entîr ang che," a ti a.

Tin, chawplehchilhin Thlaraevin ka lo awm ta nghâl a; tin, 2
 ngai teh, vânah lalþutphah a lo inhûng a, chu mi thutphahah 3
 chuan mi pakhat a lo thu bawk a. Tin, a thua chu jaspi leh
 sardion lung ang maiin a lang a; tin, lalþutphah vêlah chuan 4
 chimbâl, ena smaragdin *lung ang, a zâm a*. Tin, lalþutphah
 vêlah chuan lalþutphah sawmhnih leh pali *a awm a*; tin, lalþutphahahte 5
 chuan upa sawmhnih leh pali puan vâr sina thu ka
hmu a; rangkachak lallukhumte an khum a. Tin, lalþutphah
 aþang chuan kâwlpe te, aw te, khawpui ri te a lo chhuak dur 6
 dur a. Tin, meichher pasarih lalþutphah hmaah chuan a alh a,
 chûng chu Pathian Thlarau pasarih kha an ni a; tin, lalþutphah
 hmaah chuan dârthlalang tuifinriat ang, krustal *lung ang mai* 7
a awm a; tin, lalþutphah laiah leh lalþutphah vêlah chuan
 Thilnung pali, hma lam leh hnung lam mita khat, *an awm a*. Tin,
 Thilnung pakhatna chu sakeibaknei ang *a ni a*. Thilnung
 pahnihna chu sebâwng no ang *a ni a*, Thilnung pathumna chuan
 mihring hmél ang a pu a, Thilnung palina chu mupui thlâwk lai
 ang *a ni a*. Tin, Thilnung pali chu, thla paruk theuh nei, an vêl
 leh an chhûnga mita khat an ni. Tin,

"Lalpa Pathian, Engkimtitheia,

Awm tawha leh, awm mëka leh, lo awm tûra chu,

A thianghlim e, a thianghlim e, a thianghlim e,"
tiin chhûn leh zân an châwl *ngai* lo.

Tin, Thilnungte chuan lal̄thutphaha ̄thua chatuana nung 9
renga chu an tihropuia, an chawimawia, lâwm thu an hrilh
apiangin, upa sawmhnih leh palite chu lal̄thutphaha ̄thua hmaah 10
chuan an bawkkhup ang a, chatuana nung renga chu chibai an
bûk ang a,

"Nang, kan Lalpa leh kan Pathian,
Ropuina te, chawimawina te, thiltihtheihna te chu
Hmu tlâk i ni e;
Nangin engkim i siam a,
I duh avânga awm leh siam
An ni bawk si a,"

tiin, an lallukhumte chu lal̄thutphah hmaah chuan an dah ang.

5 Tin, lal̄thutphaha ̄thua kut ding lamah chuan lehkhabu 1
chhûng lam leh pâwn lama ziak, chhinchhiahna pasariha 2
chhinchhiah tlat ka hmu a. Tin, vântirkoh chak tak, aw ring 3
taka, "Tunge lehkhabu hi hawnga a chhinchhiahnate hi phelh 4
tlâk awm?" tia, tlângauvin ka hmu *bawk* a. Chutichuan, vânah 5
te, leiah te, lei hnuiah te pawh lehkhabu chu hawng thei tumah
an awm lo va, a chung lam en *thei* pawh *an awm* hek lo. Tin, 6
lehkhâbu hawng leh a chung lam pawh en tlâk tumah an awm
loh avângin ka ̄tap ta zawih zawih a. Tin, upa zinga pakhat 7
chuan ka hnênah, "Tap suh; ngai teh, Sakeibaknei Juda hnâma
mi, Davida Bulpui khân, lehkhabu chu hawng tûr leh, a
chhinchhiahna pasarih *phelh tûrin* a hneh ta," a ti a.

Tin, lal̄thutphah leh Thilnung palite laiah, upate lai bawkah 8
chuan, Berâm No talh tawh hnu ang, ki pasarih leh mit pasarih
nei ding ka hmu a, chûng *mit pusarihte* chu Pathian Thlarau pasarih,
lei chung zawng zawnga tirh chhuahte chu an ni. Tin, ani chu
a lo kal a, *lehkhâbu* lal̄thutphaha ̄thua kut ding lam ata chu a la ta a.

Tin, lehkhabu chu a lâk veleh Thilnung pali leh upa sawmhnih 9
leh palite chu, tingtang leh rangkachak berhbu rimtuia khat keng
theuhvin, Berâm No hmaah chuan an bawkkhup ta hlawm a;
chûng *rimtuite* chu mi thianghlimte ̄tawngtaina a ni. Tin,

"Nang, lehkhabu chu laa,
A chhinchhiahnate phelh tlâk i ni e;
Talhin i awm tawh a,
Chi tina mi te, ̄tawng tina mi te,
Mi tina mi te, hnam tina mi te,
Pathian tân i thisenin i lei a,
Kan Pathian tân khua leh tuiah leh,

Puithiamah te i siam ta si a;
 Tin, leiah chuan ro an rēl a,”
 tiin, hla thar an sa a.

Tin, ka han en a; tin, lal̄thutphah leh Thilnunte leh upate 11
 vēlah chuan vāntirkoh tam tak aw ka hria a; an tam lam chu
 a sīnga sīng hmun sīng tam tak leh, a sāngā sāng hmun sāng tam
 tak an ni; chūngte chuan, aw ring takin, 12

“ Berām No talh tawha hi
 Thiltihtheihna te, hausakna te, finna te,
 Chakna te, chawimawina te, ropuina te,
 Malsāwmna te hmu tlāk a ni e,”

an ti a.

Tin, vān leh, lei chung leh, lei hnuai leh, tuifinriat chunga 13
 thil siam tinrēng awmte leh, chūngho chhūnga awm zawng
 zawngten,

“Lal̄thutphaha ṭhua leh,
 Berām No hnēnah chuan,
 Malsāwmna te, chawimawina te,
 Ropuina te, rorēlna te
 Chatuanin awm rawh se,”

an tih, ka hre bawk a. Tin, Thilnung palite chuan, “Amen,” 14
 an ti a. Upate pawh chuan bawkkhupin chibai an bük ta a.

6 Tin, Berām No chuan chhinchhiahna pasarih zīngā pakhat 1
 chu a han phelh lai ka hmu a, tin, Thilnung palite zīngā pakhat
 chuan, khawpui ri ang maiin, “Lo kal rawh,” a tih, ka hria a. Tichuan, 2
 ka han en a, tin, ngai teh, sakawr vār ka hmu a; a chunga
 chuang chuanin thalngul a keng a; tin, a hnēnah chuan lallukhum
 an pe a; tin, hneh chung leh hneh zēl tūrin a chhuak ta a.

Tin, chhinchhiahna pahnihna chu a han phelh veleh, Thilnung 3
 pahnihna chuan, “Lo kal rawh,” a tih ka hria a. Tichuan, 4
 sakawr dang, a sen mi, a lo chhuak leh a; tin, a chunga chuang hnēnah
 chuan lei ata inremna lāk sak theihna leh, mi inthahtir theihna
 an pe a; tin, a hnēnah khandaiah lianpu an pe bawk a.

Tin, chhinchhiahna pathumna chu a han phelh veleh, Thilnung 5
 pathumna chuan, “Lo kal rawh,” a tih ka hria a. Tichuan, ka
 han en a, tin, ngai teh, sakawr dum ka hmu a; a chunga chuang
 chuanin bükna a keng a. Tin, Thilnung palite lai aṭang chuan 6
 aw ang reng hian, “Duliin buhpui tehkhāwng khat, duliiñ
 buhsanghar tehkhāwng thum; hriak leh uain erawh chu tichhe suh,”
 a tih ka hria.

Tin, chhinchhiahna palina chu a han phelh veleh, Thilnung 7
 palina aw chuan, “Lo kal rawh,” a tih ka hria. Tichuan, ka
 han en a, tin, ngai teh, sakawr dāng ka hmu a; a chunga chuang
 8

hming chu Thihnaa a ni; tin, Mitthi Khuaan a rawn zui a. Tin, khandaih te, tām te, hri te, leia sakawltea tihlum tūrin chu mite hnēnah chuan lei hmun lia ṭhena hmun khat chunga thuneihna an pe a ni.

Tin, chhinchhiahna pangana chu a han phelh veleh, maichâm 9 hnuiah chuan Pathian thu avâng leh an pawm hriattîrna thu avânga thahte thlarau chu ka hmu a; tin, anni chuan, aw ring 10 takin, "Aw Lalpa, mi thianghlim leh dik tak, eng chen nge ro rôl lovin leia awmte chungah kan thisen *chhuahna* phuba chu la lova i awm dâwn le?" tiin, an au va. Tin, an hnênah chuan puan vâr 11 an pe ṭheuh va; tin, an bawipuite leh an unaute anmahni ang bawka thah tûrte pawh chu, an kim hma loh chuan an la châwl rih tûr a ni tih an hrilh a.

Tin, chhinchhiahna parukna chu a han phelh lai ka en reng 12 a, tin, lîr nasa takin a lo nghing ta a; tin, ni chu sahmul saiip puan angin a lo dum a, thla pawh chu apumin thisen angin a lo awm ta a; tin, vâna arsite chu, theipui kûng thlipuiin a nuai a, 13 a helte a ṭil ang maiin, leiah a tla ta a. Tin, vân chu lehkhabu 14 zial mi ziala a bo angin, a bo ta a; tin, tlâng leh thliarkâr tinrêng chu an awmna ata sawnin an awm ta hlawm a. Tin, leia lal te, 15 mi lian te, sipai hotu ber te, mi hausa te, mi chak te, bawi leh bawi lo tinrêngte chu pûkah leh tlângâ lungpuiah chuan an biru a; tin, tlângte leh lungpuite hnênah chuan, "Min delh ula, lalthat- 16 phaha ṭhua hmêl lakah leh Berâm No thinurna lakah min hliah rawh u; an thinurna ni ropui tak chu a lo thlen tâk hi; tichuan, 17 tunge ding thei ang i le?" a ti a.

7 Chu mi hnuah chuan khawmualah leh, tuifinriatah leh, 1 thing rêng rêngah chuan thli rêng a tleh loh nân, lei thli pali chu chelhin lei kil lia ding vântirkoh pali ka hmu a. Tin, 2 vântirkoh dang, Pathian nung chhinchhiahna kenga, ni chhuahnaa chho ka hmu *bawk* a; tin, ani chuan, vântirkoh pali, khawmual leh tuifinriat tihchhiat *theihna* pêkate hnênah chuan, aw ring takin, "Kan Pathian bawite chu an chala kan chhinchhiah 3 hma loh zawng khawmual leh, tuifinriat leh, thingte chu tichhe rih suh u," tiin, a au va.

Tin, an chhinchhiah zât chu ka lo hria a, Israela thlahte hnam 4 tina mi nuaikhat leh sîngli leh sângli an chhinchhiah tawh a ni.

Juda hnama mi sîngkhat leh sânghnih,	5
Rubena hnama mi sîngkhat leh sânghnih,	
Gada hnama mi sîngkhat leh sânghnih,	
Asera hnama mi sîngkhat leh sânghnih,	6
Naphtalia hnama mi sîngkhat leh sânghnih,	
Manassia hnama mi sîngkhat leh sânghnih,	
Sumeona hnama mi sîngkhat leh sânghnih,	
	7

Levia hnama mi sîngkhat leh sânghnih,
 Issakara hnama mi sîngkhat leh sânghnih,
 Zebulona hnama mi sîngkhat leh sânghnih,
 Josefa hnama mi sîngkhat leh sânghnih,
 Benjamina hnama mi sîngkhat leh sânghnih 8
 an chhinchhiah tawh.

Chûng hnuah chuan ka han en a, tin, ngai teh, mipui nasa
 tak, tuma chhiar sén loh, hnam tin zînga mi te, chi *tin zînga* mi
 te, mi *tin zînga* mi te, tawng *tin zînga* mi te puan vâr sina, tûm
 kau kengin, lalþutphah hmaah leh Berâm No hmaa ding ka *hmu*
 a; tin, chûngte chuan, aw ring takin, 9
 10

“Kan Pathian lalþutphaha thua hnênah leh,
 Berâm No hnênah chhandamna,”

tiin, an au va. Tin, vântirkoh zawng zawngte chu lalþutphah 11
 leh upate leh Thilnung palite vêlah chuan dingin an awm a; tin,
 lalþutphah hmaah chuan bawkkhupin,

“Amen: Malsâwmna te, ropuina te, finna te, 12
 Lâwm thu sawina te, chawimawina te,
 Thiltihtheihna te, chakna te,
 Chatuanin kan Pathian hnênah *awm* rawh se,
 Amen,”

tiin, Pathian chibai an bûk a.

Tin, upa zînga pakhat chuan ka hnênah, “Hêng puan vâr 13
 sinte hi tutenge nia, khawi aþanga lo kal nge an nih?” tiin, *mi*
 bia a. Tin, kei chuan a hnênah, “Ka pu, nangman i hria alâwm,” 14
 ka ti a. Tin, anin ka hnênah, “Hêng hi hrehawm nasa tak ata
 chhuakhote kha an ni a, an puante Berâm No thisena suin an tivâr
 ta a. Chuvângin Pathian þutphah hmaah an awm a ni; tin, 15
 a chhûn a zânin a biak inah chuan a rawng an bâwl ðîn; tin,
 lalþutphaha thua chuan an chungah a puan in chu a zâr ang.
 An rîltâm leh tawh lo vang a, an tuihâl leh tawh hek lo vang; niin 16
 a em hek lo vang a, lum rêng rêng pawhin *a tihrehawm* hek lo
vang. Berâm No, lalþutphah laia awm chu, an vêngtu a ni ang 17
 a, nunna tuikhurahte a hruai ang; tin, Pathianin an mit ata mittui
 zawng zawng a hrufai tawh ang,” a ti a.

8 Tin, chhinchhiahna pasarihna chu a han phelh veleh, dâr 1
 chanve lai vân chu a reh thuap a.

Tin, Pathian hmaa vântirkoh pasarih ding þînte chu ka *hmu* 2
 a; tin, an hnênah tawtawrâwt pasarih an pe a. Tin, vântirkoh 3
 dang a lo kal a, rangkachak rimtui hâlna bâwm kengin maichâm
 kiangah chuan a ding ta a: tin, lalþutphah hmaa rangkachak
 maichâm chunga mi thianghlim zawng zawng tawng þawngtaiate
 belchhahna tûrin englo rimtui tam tak a hnênah an pe a. Tin, 4
 englo rimtui khu chu vântirkoh kut ata Pathian huuah a chho

ta a, mi thianghlimho tawngtāinate nēn chuan. Tin, vāntirkoh 5
chuan englo rintui hālña bāwm chu a la a, maichâma meiin a
tikhat a, leiah a pah *thla* ta a; tichuan, khawpui ri te, aw te,
kāwlphete, lirnghing te a lo awm ve ta nghâl a. Tin, vāntirkoh 6
pasarih, tawtawrāwt pasarih kengte chu, hâm túrin an inbuatsaih
ta a.

Tin, a hmasa ber chuan a han hâm a; tichuan, rial leh mei, 7
thisen nêna inpawl, a lo awm ta nghâl a, chung chu leiah pah
thlakin a awm ta; tichuan, lei hmun thuma thena hmun khat chu
a kângral ta a, thingte pawh hmun thuma thena hmun khat chu
a kângral a, hlobet hring zawngte pawh a kângral ta bawk a.

Tin, vāntirkoh pahnihna chuan a han hâm a; tichuan, tlâng 8
lian pui meia kâng lai ang tuifinriatah an pah *thla* a; tichuan,
tuifinriat hmun thuma thena hmun khat chu thisenah a lo chang
ta a; tuifinriata thil siam, nun neite chu, hmun thuma thena hmun
9 khat chu an thi ta bawk a; lawngte pawh hmun thuma thena
hmun khat chu tihchhiat a ni ta *bawk* a.

Tin, vāntirkoh pathumna chuan a han hâm a; tichuan, arsi 10
lian pui, meichher anga alh, vân aṭangin a lo tla a, lui hmun
thuma thena hmun khat leh tuikhurte chu a delh ta a; chu arsi 11
hming chu Sai a ni a; tui hmun thuma thena hmun khat chu
saiah a lo chang ta; tichuan, chu tui chu *an in* a, mi tam tak an
thi a, a lo khâk tâk avângin.

Tin, vāntirkoh palina chuan a han hâm a; tichuan, ni hmun 12
thuma thena hmun khat, *thla* pawh hmun thuma thena hmun khat,
arsite pawh hmun thuma thena hmun khat chu tihchhiat a ni ta a;
chung ho hmun thuma thena hmun khat chu a thimna túr leh,
chhún chu hmun thuma thena hmun khat a ên lohna túrin; zân
pawh chutiang bawkin a ni.

Tin, ka han en a, mupui vanlaizâwla *thlâwkin*, aw ring takin, 13
“ Vântirkoh pathum tawtawrâwt la hâm túr, chu mi ri lo la awm
tûrte avâng chuan leia awmhote chung a pik e, a pik e, a pik e!”
a tih, ka hria a.

9 Tin, vāntirkoh pangana chuan a han hâm a; tichuan, 1
arsi, vân aṭanga leia tla sa, ka hmu a; tin, leilâwt khuark-
khurum chabi chu a hnênah an pe a. Tin, ani chuan leilâwt 2
kuarkhurum chu a hawng a; tichuan, khuarkhurum ata chu
meikhu, rawh tuina mei nasa tak khu ang, a chhuak chho va;
tin, khuakhurma meikhu avâng chuan ni leh boruak chu a lo
thim ta a. Tin, meikhu zîng aṭang chuan khaute leiah a lo 3
chhuak a. Tin, leia khawmualkaikuangten thiltihtheihna an nei
ang hian, an hnênah thiltihtheihna an pe a. Tin, an chala Pathian
chhinchhiahna nei lo mihringte chauh lo chu, leia hlobet te,
thil hring rêng rêng te, thing rêng rêng te pawh tihchhiat loh túr
4

tih an hrilh a. Tin, an hnênah chuan chu *mihringte* chu tihlum 5
 êm lova, thla nga tirehawm zâwk tûrin *thu* an pe a; an tihrehawmzia chu khawmualkaikuangin mi a seh a a tirehawm ang hi 6
 a ni. Chûng niah chuan miten thihna an zawng ang a, an hmu hauh si lo vang; thih an châk ang a, *nimahsela* thihna chuan a tlânsan *ang*. Tin, khaute pianzia chu sakawr indona tûra peih sa 7
 ang an ni; lallukhum ang mai, rangkachak ang an khum a, an hmai pawh mihring hmai ang a ni. Tin, hmeichhe sam ang hi 8
 sam an nei a, an hate pawh chu sakeibaknei *ha* ang a ni. Tin, thîr 9
 âwmphaw ang hi âwmphaw an nei a; tin, an thla *zahri* chu indona tawlailîr ri, sakawr tam tak indo tûra tlân dur dur *ri* ang a ni. Tin, khawmualkaikuang *mei* ang hian mei an nei a, sehna 10
 pawh; tin, an meiah chuan a ni, thla nga chhûnga an mihring tihnat theihna chu a awm ni. Leilâwt tirhkoh chu an chunga 11
 lalberah an nei a, Hebrai ɬawngin a hming chu Abaddona a ni a, Grik ɬawng *erawh* chuan a hming chu Apolluona a ni.

Chungpikna hmasa ber chu a reh tawh a, ngai teh, tûn hnuah 12
 Chungpikna pahnih a la awm leh ang.

Tin, vântirhkoh parukna chuan a han hâm a; tichuan, Pathian 13
 hmaa rangkachak maichâm ki ațangte chuan aw ka hria a, *chu aw* 14
chuan vântirhkoh parukna, tawtawrâwt keng hnênah chuan,
 “Euphrates luipuia vântirhkoh pali phuarte kha phelh rawh,”
 a ti a.

Tichuan, chu mi dârkâr leh ni leh thla leh kum atân chuan, 15
 mihring hmun thuma ɬena hmun khat tihlum tûra buatsaih tawh vântirhkoh palite chu an phelh ta a. Tin, sipai sakawr 16
 chung chuangho chu an tam lam sîng hlîra hmun singhnih an ni; an tam lam chu *mi sawi* ka hria a ni. Tin, inlärnaah chuan 17
 sakawr leh an chunga chuanghote chu hetiangin ka hmu a ni, mei leh huakintho leh kât ang hi âwmphaw *an* nei a; tin, sakawr lute chu sakeibaknei lu ang hi a ni a, an kâ ațang chuan mei leh meikhu leh kâtte a chhuak a. Chu mi hremna pathum chuanin 18
 mihring hmun thuma ɬena hmun khat chu an tihlum ta a—mei leh meikhu leh kât an kâ ațanga chhuak khânin. Sakawre 19
 thiltihtheihna chu an kaah leh an meiah a ni, a awm ni; an meite chu rûl ang a ni si a, lute a nei bawk a; chu chuan a ni, *mi* an tihnat ɬhin ni.

Tin, mihring, chûng hremnaa tihhlum bângte chuan, ramhuaite 20
 leh, rangkachak milem te, tangka *milem* te, dâr *milem* te, lung *milem* te, thing *milem* te, *engmah* hmu thei hlei lo, hre thei hlei lo, kal thei hlei lote chu an biak tawh lohna tûrin an kuta thiltihte chu an sim chuang lo; an tualthahte pawh, an dawi hmante pawh, an 21
 inngaihte pawh, an rûkrûkte pawh an sim chuang hek lo.

10 Tin, vântirkoh chak tak dang pakhat, chhûma inthuam, 1
 vân aṭanga lo chhuk ka hmu a; a luah chuan chhimbâl
 chu a zâm a, a hmai chu ni ang a ni a, a kete chu mei ban ang a
 ni; tin, a kutah chuan lehkhabu tê tak tê hawn sa a keng a; tin, 2
 a ke ding lamin tuifinriat a rap a, a vei lamin khawmual a *rap*
 a; tin, sakeibaknei hahum angin aw ring takin a au ta a; tin, a au 3
 zawh chuan khawpui ri pasarihte chuan an aw an chhuah ta a.
 Tin, khawpui ri pasarihte chuan an aw an chhuah veleh ka ziak
 dâwn a; tichuan, "Khawpui ri pasarihte thu sawi chu zép tlat 4
 la, ziak suh," tiin, vân aṭangin aw ka hre ta a.

Tin, vântirkoh tuifinriat leh khawmuala ding ka hmuha 5
 chuan a kut ding lam chu van lamah a phar a, chatuana nung 6
 renga, vân, a chunga thil awmte nêñ, lei, a chunga thil awmte nêñ,
 tuifinriat, a chhûngâ thil awmte nêna siamtu chu chhâlin, "Hun 7
 a awm tawh lo vang; nimahsela, vântirkoh pasarihna thâwm
 a awm hunah, a ham dâwn tepin, Pathian thurûk chu a kim tawh
 ang, a bawi zâwlneite hnêna a chanchin tha hrilh ang khân,"
 a ti a.

Tin, vân ata aw ka hriat khân mi be leh a, "Tuifinriat leh 8
 khawmuala ding vântirkoh kuta lehkhabu hawn sa saw va la
 rawh," a tih ka hria a. Tin, vântirkoh hnênah chuan ka va 9
 kal a, a hnênah, "Lehkhabu tê tak tê kha mi pe rawh," ka ti a.
 Tin, ani chuan ka hnênah, "La la, ei zo vek rawh, tichuan, i pum
 chu a tikhâ ang a, i kaah erawh chuan khawizu angin a thlum
 ang," a ti a. Tin, vântirkoh kut ata lehkhabu tê tak tê chu ka la 10
 a, ka ei zo vek a; tichuan, ka kaah chuan khawizu angin a thlum
 a; *nimahsela* ka ei zawh veleh ka pum chu a kha zo ta a. Tin, ka 11
 hnênah, "Mi tam tak te, hnam *tam tak* te, tawng *tam tak* te, lal *tam*
tak te chungchâng thu i hril leh ang," an ti a.

11 Tin, luang, tiang ang hi mi pe a, tichuan, tuinemaw, "Tho 1
 la, Pathian biak in, maichâm nêñ, a chhûngâ betute nêñ
 teh rawh. Biak in pawn lama hung chhûng kawtlai erawh chu 2
 teh tel suh, chu chu Jentailte hnêna pêk a ni tawh si a; anni chuan
 Khaw Thianghlim chu thla sawmli leh thla hnih an rapbet ang.
 Tin, ka thu hretu pahnihte hnênah chuan *thu* ka pe ang a, tichuan, 3
 saiüp puan sinin ni sângkhat leh *ni* zahnih leh *ni* sawmruk chhûng
 zawng thu an hril ang," a ti a. Chûng chu oliv thing pahnih 4
 leh khâwnvâr dahna pahnih, khawvél Lal hmaa dingte chu an
 ni. Tin, anni chu tupawhin tihnat an tum chuan, an kâ aṭangin
 mei a lo chhuak a, an hmêlmate chu a kângral thiñ. Tin, tupawhin 5
 anni chu tihnat tum ang sela, chutiang bawka tihhlumin *an* awm
 tûr a ni. Chûngte chuan an thu hrilh chhûng zawng ruah sûr
 lo tûra vân tihpin theihna an nei; an duh hun apianga thisena
 chantîr tûrin tuite chungah thu an nei a, khawvél hi hremna 6

tînrenga hrem tûrin *thu an nei* bawk a. Tin, an hriattîrna thu 7
 chu an *hrilh* zawh huna leilâwt atângâ Sakawlh lo chhuak chho
 tûr chuan anmahnî a do vang a, a hneh ang a, a tihlum ang. Tin, 8
 an ruang chu khaw ropui kawtthlérâh chuan a awm reng ang a; chu
khaw ropui chu thlarau lam thuah chuan Sodom leh Aigupta an ti
 a ni, chutah bawk chuan an Lalpa chu khenbehin a awm kha. 9
 Tin, mite zînga mi te, chite zînga mi te, tawngte zînga mi te, hnamte
zînga miten ni thum leh a chanve an ruangte chu an en ang a,
 an ruangte chu thlâna phûm an phal lo vang. Tin, an *thih* avângin 10
 leia awmte chu an lâwm ang a, hlimna an siam ang a, lâwmnate
 an inthawn bawk ang; zâwlnei pahnîte chuan leia awmte chu
 an tihhrehawm thin avângin. Tin, ni thum leh a chanve hnuah 11
 chuan Pathian hnêñ ata nunna thaw chu an chhûngah a lo lût a,
 an kein an ding ta a; tichuan, a hmutute chuan an hlau ta êm êm
 a. Tin, an hnêñah, “Hetah hian lo chho rawh u,” tia, vân atângâ 12
 aw ring tak an hria a. Tichuan, chhûm zîngah chuan vânah
 an chho ta a; an hmêlmate chuan an hmu reng a.

Tin, chu mi lai tak chuan lîr nasa takin a lo nghing a, khua 13
 chu hmun sâwma thena hñun khat a chim ta a, lîrnghingah chuan
 mi sângsarih an thi a; tin, a bâkte chuan an hlau va, vân Pathian
 chu an chawimawi ta a.

Chungpikna pahnîhna chu a reh tawh a, ngai teh, Chungpikna 14
 pathumna chu a lo awm lawk dâwn e.

Tin, vântrirkoh pasarihna chuan a han hâm a, tichuan, 15
 “Khawvél ram chu kan Lalpa leh a Krista ram a lo ni ta, ani
 chuan chatuanin ro a rôl ang,” tiin, vânah chuan aw ring takte
 a lo chhuak ta nghâl a.

Tichuan, Pathian hmaa an lalhutphaha upa sawmhnih leh 16
 pali thute chu an bawkkhup a, “Aw Lalpa Pathian, Engkimtithei, 17
 awm mêt leh awm tawh, i thiltihtheihna ropui tak chu laa ro i rôl
 avângin lâwm thu kan hrilh a che. Hnamte chu an thinur a, 18
 tin, i thinur chu a lo thleng *ve thung* a, mitthi ro rôl sak hun leh, i
 bawi zâwlneite hnêñah te, mi thianghlimte hnêñah te, i hming zah
 mi lian leh mi tête hnêñah te an lâwmman pêk *hun* leh, lei tichhetute
 tihchhiat *ve thung hun* chu a lo thleng bawk a,” tiin, Pathian chibai
 an bûk a.

Tin, vâna Pathian biak in chu an hawng a, tichuan a biak 19
 inah chuan a thuthlunna bâwm chu a lo lang ta a; tin, kâwlpe
 te, aw te, khawpui ri te, lîrnghing te, rial nasa tak te a lo awm
 ta nghâl a.

12 Tin, thilmak ropui tak vânah a lo lang ta a; hmeichhia 1
 nia inthuam, a ke hnuia thla awm, arsi sâwm leh pahnîhna
 siam lallukhum khum a lo awm a; ani chuan nau a pai a; nau vei 2
 nâin a sahrâm a.

Tin, thilmak dang vânah a lo lang *leh* a; ngai teh, drakon 3
 sen lian pui lu sarih leh ki sâwm nei, lallukhum pasarih khum
a lo awm a. A mei chuan vân arsi hmun thuma ɏhena hmun khat 4
 chu a hnûk a, leiah a pah thla ta a; tin, a hrin huna a nau chu a
 lem theih nân drakon chu hmeichhe nau hring tûr hmaah chuan
 a ding reng a. Tin, fapa, hnam zawng zawng chunga thîr tianga 5
 rorêl tûr a hring a; tin, a fa chu Pathian hnênah leh a lalþutphahah
 chuan lâk chhohvin a awm ta a. Tin, hmeichhia chu thlalêra 6
 Pathian buatsah hmun a neihnaah chuan, a tlân bo va, chutah
 chuan ni sângkhat leh *ni* zahnih leh *ni* sâwmruk an châwm theihna
 tûrin.

Tin, vânah chuan indona a lo awm a; Mikaila leh a 7
 vântirhkohte chuan drakon chu an do va; drakon leh a tirhkohte
 pawh chuan an do *ve* a; nimahsela, an hneh ta lo va, an hmun 8
 chu vânah a awm ta bawk hek lo. Tin, drakon lian pui, rûlpui
 tar, Diabola leh Setana an tih, khawvél zawng zawng bumtu chu 9
 an pah thla ta a; leiah an pah a, a tirhkohte pawh an pah thla
 tel *ve* a.

Tin, vânah chuan aw ring takin, “Tûnah chuan kan Pathian 10
 chhandamna leh thiltihtheihna leh ram chu a lo thleng ta, a Krista
 thuneihna nén; kan unaute hêktu, kan Pathian hmaa a chhûn
 a zâna hêk ɏhîntu chu, an pah thla ta si a. Nimahsela, Berâm 11
 No thisen avâng leh an hriattîrna thu avângin ani chu an hneh a
 ni, thih ngam khawpin an nunna an ngainêp bawk a. Chuvângin, 12
 aw vânte leh a chhûnga awmte u, lâwm rawh u! Lei leh tuifinriat
 chung a pik e! Diabola chuan hun tlêm tê chauh a nei tih a inhriat
 avângä thinur êm êma in hnêna a lo chhuk tâk avângin,” a tih
 ka hria.

Tin, drakon chuan leia pah thlâk a ni tih a inhriat veleh *fapa* 13
 hringtu hmeichhia chu a tiduhdah ta a. Tichuan, thlalêra a 14
 hmunah chuan a thlawh luh theih nân hmeichhia chu mupui
 lian tak thla khing hnih an pe a, chutah chuan rûlpui hmuh phâk
 lohvah hun khat leh hunte leh hun chanve chhûng zawng an 15
 châwm *ang*. Tin, rûlpui chuan tuiin a lén botîr theih nân,
 hmeichhe hnungah chuan lui ang mai hian a kâ ata tui a pik 16
 chhuak a. Nimahsela, leiin hmeichhia chu a ɏanpui a, lei chuan
 a kâ a âng a, drakon-in a kâ ata a pik chhuah lui chu a lem zo
 ta a. Tichuan, drakon chu hmeichhe chungah chuan a lo thinur 17
 a, a thlah la awm, Pathian thupêkte zâwma Isua hriattîrna thu
13 pawmte chu do tûrin a kal ta a. Tichuan, tuifinriat 1
 ɏiauphovah chuan a ding ta a.

Tin, Sakawlî ki sâwm leh lu sarih nei, tuifinriata lo chhuak
 ka hmu a, a kiahte chuan lallukhum sâwm *a awm a*, a luahte chuan
 Pathian sawichhiatna hmingte *a awm* bawk a. Tin, ka Sakawlî 2

hmuh chu keitê ang a ni a, a kete chu savawm *ke* ang a ni, a kâ chu sakeibaknei kâ ang a ni; tin, drakon chuan a hnênah a thiltihtheihna leh a lal̄thutphah leh thuneihna nasa tak a pe a. Tin, a lu pakhat chu thihpui khawp hiala hliam angin *ka hmu a*, nimahsela, a thihpui khawp hial túra hliam chu a dam ta a, tichuan, leia *mi* zawng zawnig Sakawlh chu mak an ti a, an zui a. Tin, Sakawlh hnênah chuan a thuneihna chu a pêk avângin drakon chu Pathian chibai bûkin an bûk a; tin, “Sakawlh ang hi tunge awm a, tunge do thei awm?” tiin, sakawlh *pawh* chu an bûk *bawk* a.

Tin, uanna leh *Pathian* sawichhiatna *thu* sawina kâ a hnênah pêk a ni a, thla sawmli leh thla hnih che túrin thu pêk a ni bawk a. Tichuan, Pathian sawichhiain a kâ a âng ta a, a hming leh a awmna, vâna awmhote chu sawichhe túrin. Tin, mi thianghlimte a do leh a hneh phal a ni a, chi tinrêng te, mi tinrêng te, ɣawng tinrêng te, hnam tinrêng te chunga thuneihna a hnênah pêk a ni bawk a.

Tichuan, leia awm zawng zawnig, leilung pian tirha talh tawh Berâm No Nunna Bua hming ziak loh apiang chuan, Pathian chibai bûkin an bûk ang. Tupawhin beng *an* neih chuan hre rawh se. Tupawh sala awm túr *an* nih chuan salah an awm ɭîn, tupawhin khandaiha *mi* a thah chuan khandaiha thah túr *an* ni. Hetah hian mi thianghlimte chhelna leh rinna *lan theihna* a awm.

Tin, Sakawlh dang leia lo chhuak ka hmu a; berâm no *ki* ang ki pahnih a nei a, drakon ɣawng angin a ɣawng a. Sakawlh hmasa zâwk thuneihna zawng zawnig kha a mithmuah a hmang a. Lei leh a chunga awm zawng zawnigte chu Sakawlh hmasa zâwk, thihpui khawp hial túra hliam dam leha chu, chibai a bûktîr bawk a. Tin, mihring mithmuah vân aṭanga leia mei tlâktîr thei khawp hialin thilmak ropui tak a ti ɭîn. Leia awmte hnênah, Sakawlh khandaiha hliam hnu la dama chawimawi nân, amah lem an siam túr a ni tih sawiin, Sakawlh mithmuha thilmak ti túra thu a hmu, *chüng thilmak* avâng chuan leia awmte chu a bum bawk a. Tin, Sakawlh lem chu a ɣawng *theihna* túr leh, Sakawlh lem chibai bûk lo apiang a tihhlumtfr theih bawkna túrin Sakawlh lem hnênah chuan thâwkna pêk phal a ni. Tin, mi zawng zawnig, a lian a tein, a hausa a retheiin, bawi leh bawi lote pawh, an kut ding lamah emaw, an chalah emaw chinchhiahna a neihtîr hlawn a; chinchhiahna—Sakawlh hming emaw, a hming nambar emaw—neite chauh lo chuan, tuman *engmah* *an* lei leh an hrâlh theih loh nân. Hetah hian finna *lan theihna* a awm. Hriat theihna nei chuan Sakawlh nambar chu chhût rawh se; mihring nambar a ni si a; a nambar chu zaruk leh sawmruk leh paruk a ni.

14 Tin, ka han en a, tin, ngai teh Berâm No Zion Tlânga dingleh, 1
 an chala a hming leh a Pa hming ziak, *mi* nuaikhat leh singli
 leh sângli a hnênah *ka hmu* a. Tin, vân aṭanga *englo* ri, tui tam tak 2
 ri ang leh khawpui ri nasa tak ri ang ka hria a; tin, ka ri hriat chu
 ṭingṭang kaituten an ṭingṭang an kaih ri ang a ni a; lalθutphah 3
 hmaah leh, Thilnung pali leh upate hmaah chuan hla thar ni âwm
 tak hi an sa a; tin, lei ata tlan tawh, *mi* nuaikhat leh sîngli leh sâng- 4
 lite chauh lo kha chuan, tuman chu hla chu an zîr thei lo.
 Chûng chu hmeichhe laka intibawlhhlawh lote chu an ni; nula
 thianghlim *ang* an ni si a. Chûng chu Berâm No a kalna apianga
 zuitute chu an ni. Chûng chu Pathian tân leh Berâm No tân 5
 rah hmasa ber ni tûrin mihring zîng ata tlan an ni. An kaah dâwt
 a chhuah rêng *miin* an hre ngai lo; sawisêlbo an ni si a.

Tin, leia awmte hnênah leh, hnam tinrêng te, chi *tinrêng* te, 6
 ṭawng *tinrêng* te, mi *tinrêng* te hnêna tlângaupui tûra chatuana
 Chanchin Tha nei vântirhkoh dang vânlaizâwla thlâwk *ka hmu* a; 7
 tin, ani chuan, aw ring takin, “A rorêl hun chu a lo thlen tâk avang-
 in Pathian chu hlau ula, chawimawi rawh u; vân te, lei te, tui-
 finriat te, tuihna te siamtu chu chibai bûk rawh u,” a ti a.

Tin, vântirhkoh dang, a pahnihna chuan, ‘Babulon khaw ropui, 8
 a mi ngaih chîn vânga thinurna uain hnam zawng zawng intîrtu
 chu, a tlâwm ta, a tlâwm ta,’ tiin, a rawn zui a.

Tin, vântirhkoh dang, a pathumna chuan aw ring takin, 9
 “Tupawhin Sakawl leh a lem chibai bûkin *an* chalah emaw, *an* 10
 kutah emaw chhinchhiahna an neih chuan, chu *mite* ngei chuan
 Pathian thinurna uain, a thinurna nova engmah pawlh lova siam
 chu, *an* in ang a, vântirhkoh thianghlimte mithmuh leh Berâm
 No mithmuah chuan mei leh kâta nghaisakin an awm bawk ang. 11
 Tin, chûng mite nghaisakna meikhu chu chatuanin a chho
vang a; Sakawl leh a lem chibai bûktute, a hming chhinchhiahna
 nei apiangte pawh chuan, a chhûn a zânin chawlhrêng an nei
 lo *vang*,’ tiin, anni chu a rawn zui a.

Hetah hian *mi* thianghlim, Pathian thupêkte leh Isua rinna 13
thu zâwmtute chhelna *lan theihna* a awm.

Tin, vân aṭangin awin, “Heti hian ziak rawh: ‘Tûn hnuah 13
 chuan, mitthi, Lalpaa thite chu, an eng a thâwl *ang*, Thlarauvin,
 A ni, an thawhrimnate chu an chawlhsan tawh ang; an thiltihte
 chuan a rawn zui ve dâwn si a, a ti e,’ ” a tih ka hria.

Tin, ka han en a, tin, ngai teh, chhûm vâr *ka hmu* a; tin, chhûm 14
 chungah chuan mihring fapa ang tak hi, rangkachak lallukhum
 khuma, favah hriam tak kenga ṭhu *ka hmu bawk* a. Tin, vântirhkoh 15
 dang, Pathian biak in aṭangin a lo chhuak a, chhûm chunga ṭhu
 hnênah chuan aw ring takin, “I favah kha phawrh la, ât rawh;
 ah a hun tawh si a; lei buh khu a ngui tawh khu,” a ti a. Tichuan, 16

chhûm chunga thu chuan a favah chu leiah a thlâk a, lei *buh* chu an ât ta a.

Tin, vântirkoh dang vâna Pathian biak in aṭangin a lo chhuak 17
leh a, ani pawh chuan favah hriam tak a keng bawk a. Tin, vântirkoh dang, mei chunga thuneitu chu, maichâm aṭangin a lo chhuak leh a; tin, ani chuan aw ring takin, “I favah hriam tak kha phawrh la, leia grêp hrui rah bâwrte khu zuk ât rawh; grêp rahte khu a hmin tuah tawh khu,” tiin, favah hriam tak kengtu chu a au va. Tichuan, vântirkoh chuan a favah chu leiah a thlâk a, leia 19
a grêp rah chu a ât a, grêp sâwrna khur zau tak, Pathian thinurna grêp sâwrna khurah chuan a theh lût a. Tin, khaw pawn lama grêp 20
sâwrna khurah chuan an rap sâwr a, tichuan, grêp sâwrna khur aṭang chuan thisen a lo chhuak a, fîng sângkhat leh fîng zaruk chen sakawrte thîrbârh thleng a thûk a ni.

15 Tin, vânah chhinchiahna dang, ropui tak leh mak tak, 1
ka hmu a, vântirkoh pasarih hremna pasarih kengte chu; chu chu *hremna* hnuhnûng berte a ni, chîngah chuan Pathian thinurna chu a kin tawh si a.

Tin, dârthlalang mei nêna inpawlh tuifinriat ni âwm tak ka hmu a; Sakawlh te, a lem te, a hming nambar te hneha lo chhuakte chu Pathian tingtang kenga, dârthlalang tuifinriat *kama ding ka hmu* bawk a. Tin, Pathian bawi Mosia hla leh Berâm No hla, 2

“ Aw Lalpa Pathian, Engkimtithei,
I thiltihte chu a ropuiin a mak a;
Nang, hnam tin Lalber,
I kawngte chu a felin a dik a ni.
Aw Lalpa, tunge i hming zah lo vang a
Chawimawi lo vang?
Nang chauh i thianghlim si;
I thiltih felte chu tihlan a nih tawh avângin
Hnam tinrêngin chibai an rawn bûk ang che,”

tih hi an sa a.

Chûng hnuah chuan ka han en a, tin, vâna hriattîrna biak bûk pindan chhungnung chu an hawng a; tichuan, pindan chhungnung aṭang chuan hremna pasarih keng vântirkoh pasarihte chu, puan thianghlim vâr tak sinin, an âwma rangkachak kâwnghrêna inhrêngin an lo chhuak a. Tin, Thilnûng pali zînga pakhat chuan, vântirkoh pasarihte hnenah chuan, Pathian chatuana nung renga thinurnaa khat rangkachak berhbu pasarih a pe a. Tin, pindan chhungnung chu Pathian ropuina leh a thiltihtiehna khuin a khat ta a; vântirkoh pasarihte hremna pasarih chu a reh hma loh zawng pindan chhungnungah chuan tumah an lût thei lo. 5

16 Tin, pindan chhungnung aṭang chuan aw ring takin, 6
vântirkoh pasarihte hnenah chuan, “Kal ula, Pathian

thinurna berhbute chu leiah leih baw rawh u," a tih ka hria a.

Tin, a hmasa ber chu a kal a, a berhbu chu leiah a leih bua a; 2
tichuan, Sakawlh chhinchhiahna neite leh a lem chibai bûkte
chungah chuan pân chhe na takah a chang ta a.

Tin, a pahnihna chuan a berhbu chu tuifinriatah a leih bua a; 3
tichuan, mitthi *thisen* angin thisenah a chang ta a; *chutichuan* thil
nung tinréng tuifinriata awmte chu an thi ta vek a.

Tin, a pathumna chuan a berhbu chu luahte leh tuikhurahte 4
a leih bua a; tichuan, thisenah a chang ta a. Tin, tui vântirhkoh 5
chuan, "Nang Mi Thianghlim, hetianga ro i rôl avâng hian,
nang, awm mêm leh awm tawh, i fel e. Anni chuan mi 6
thianghlimte leh zâwlneite thisen an chhuah a, tin, nangin in
tûra thisen vêk i pêk thung hi; *in tlâk an ni réng e*," a tih ka hria.
Tin, maichâm chuan, "A ni, aw Lalpa Pathian, Engkimtithei, 7
i rorêté chu a dikin a fel a ni," a tih ka hria a.

Tin, a palina chuan a berhbu chu niah a leih bua a; tichuan, 8
ni chu meia mihring em ût tûrin *thiltihtheihna* an pe a. *Chutichuan*, 9
mite chu sa tak em uhin an awm a, chûng hremna chunga thuneitu
Pathian hming chu an sawichhia a, amah chawimawi tûrin an
sim chuang lo.

Tin, a pangana chuan a berhbu chu Sakawlh lalþutphahah 10
a leih bua a; tichuan, a ram chu a lo thim ta *vek* a; tin, an nat 11
avângin an lei an seh a, an nâté leh an pânte avângin vân Pathian
chu an sawichhia a; an thiltihte chu an sim chuang lo.

Tin, a parukna chuan a berhbu chu tuipui, Euphrates-ah chuan 12
a leih bua a; tichuan, ni chhuahna lam aþanga lal *lo kal* tûrte
tâna kawng chu peih sa a lo nih theih nân, a tui chu a kangchat
ta a. Tin, drakon kâ aþang leh, Sakawlh kâ aþang leh, zâwlnei 13
der kâ aþang chuan thlarau bawlhhlawh pathum, chungu ni âwm
tak lo chhuak ka hmu a; chûng chu ramhuai thlarau, thilmak 14
ti thînté an ni; anni chu Pathian Engkimtitheiia ni ropua indonaa
hruai khâwm tûrin khawvél zawng zawnga latte hnênah an kal a,
(Ngai teh, rûkru angin ka lo kal dâwn e; inringa a puan veng reng 15
chu a eng a thâwl e, chutilochuan saruakin a lêng ang a, a zahmawh
an hmu dah ang e); hmun pakhat Hebrai  awnga Har-Magedon 16
an tiyah chuan an hruai khâwm ta a.

Tin, a pasarihna chuan a berhbu chu boruakah a leih bua a; 17
tichuan, pindan chhungnung atangin, Lalthutphah ata, "A kin
ta," tiin, aw ring tak a lo chhuak a. Tin, kâwlphe te, aw te, 18
khawpui ri te a lo awm ta a; lîr pawh nasa takin a lo nghîng a,
leia mihring awm achin chutianga nasa réng réng a la awnî ngai
lo, lîrnghîng chuti kauva nasa leh ropui chu. Tichuan, khaw 19
ropui chu hmun thumah a lo int'en a, hnam tin khuate chu a lo
chim a; tin, a thinur nasatna uain no chu a hnêna pêk tûrin

Babulon khaw ropui chu Pathian hmaah hriat rengin a lo awm ta a. Tin, thliarkâr tinrêng a bo ta vek a, tlângte pawh a awm 20 ta lo va. Tin, rial lian tak, talent tluk laia rit theuh, vân ațangin 21 mihringte chungah a tla a; tin, mihringte chuan riala hremna avâng chuan Pathian an sawichhe ta a; chu hremna chu a nasa êm êm si a.

17 Tin, vântirhkoh pasarih berhbu pasarih kengte zînga 1 pakhat chuan, mi bia a, "Hawh teh, tui tam taka ăhu nawhchizuar ropui tak hremna chu ka entîr ang che; leia lalte 2 chuan ani chu an ngai ăhîn a, leia awmte pawh chu a mi ngaih 3 chinna uain chuan hrai ruihin an awm ăhîn," a ti a.

Chutichuan, ani chuan Thlarauvin thlalêrah mi kalpui a; 4 tin, Pathian sawichhiatna hminga khat, lu sarih leh ki sâwm nei, Sakawlh sen tak chunga chuang hmeichhia ka hmu a. Chu 5 hmeichhia chuan puan sen duk leh sen lâr a sin a, rangkachak leh lung man tam leh tuikeplungin a inchei a, rangkachak no, thil tenawm, a mi ngaih chinna thil bawlhhlawha khat a keng a, a chalah chuan thurûk, "Babulon Khaw Ropui, Leia Nawhchi- 6 zuarte leh Thil Tenawmte Nu," tia, hming ziak a awm a. Tin, chu hmeichhia chu mi thianghlimte thisen leh Isua martarho 7 thisena rui ka hmu a. Ka hmuh veleh mak ka ti êm êm mai a.

Tichuan, vântirhkoh chuan ka hnênah, "Eng vângin nge 8 mak i tih kha? Hmeichhia leh a phurtu Sakawlh lu sarih leh ki sâwm nei thurûk chu ka hrilh ang che. Sakawlh i hmuh kha a awm tawh zet a, a awm leh ta lo va; tin, leilâwt ațangin a lo chhuak chho vang a, boralnaah a kal ang. Tin, leia awmte, leilung pian 9 tîrh ata Nunna Bua hming ziak lohte chuan, Sakawlh chu an hmuh hunah, a awm tawh zet a, a awm leh ta lo va, a lo kal leh dâwn chu mak an la ti ang. Hetah hian rilru finna nei lan 10 theihna a awm. Lu sarihte chu hmeichhe ăhutna tlâng sarihte chu an ni. Lal pasarih pawh an ni a; pangate chu an tlâwm ta a, 11 pakhat chu a la awm a, pakhat chu a lo la awm rih lo va; a lo awm hunah chuan rei lo tê a awm tûr a ni. Tin, Sakawlh awm 12 tawh zet a, awm leh ta lova ngei pawh kha a pariatna a ni a, pasarihte zînga mi kha a ni nghe nghe a; boralnaah a la kal ang. Tin, ki sâwm i hmuhte kha lal sâwm ram la nei lote an ni a; dârkâr 13 khat chhûng erawh chu Sakawlh nêñ lalte angin thuneihna an la hmuh ang. Chhûng chuan thu khat vuain an thiltihtheihna leh 14 thuneihna chu Sakawlh an pe ang. Chhûng chuan Berâm No chu an do vang a, tin, Berâm No chu hotute Hotu leh lalte Lal a nih avângin anni chu a hneh ang a; tin, a hnêna awm, kohva te, thlana te, rinawma te chuan *an hneh bawk ang*," a ti a.

Tin, amah vêk chuan ka hnênah, "Nawhchizuar ăhutna tui i 15 hmuhte kha, mi te, mipui te, hnam te, ătawng te a ni a. Tin, 16

ki sâwm i hmuh leh Sakawlh chuan, chu mite chuan nawkchizuar chu an hua ang a, engmah nei lo leh saruakin an siam ang a, a sa pawh an ei ang a, meiin an hârlal ang. Pathian thute 17 chu a thlen hma loh chuan a duhzâwng an tihna tûr leh, thu khat an lo vuakna tûr leh, an ram chu Sakawlh hnênah *an pêkna tûrin* Pathianin an thinlungah a tîr si a. Tin, i hmeichhe hmuh kha 18 khaw ropui, leia lalte chunga rorêltu chu a ni,” a ti a.

18 Chûng hnuah chuan vântirkoh dang, thuneihnâ nasa 1 tak neiin vân ata lo chhuk ka hmu a; a ropuinain lei chu a ên ta *vek* a. Tin, ani chuan aw ring takin, “ Babulon khaw ropui 2 chu a tlâwm ta, a tlâwm ta, ramhuaite awmna leh, thlarau bawlhhlawh tinrêng kulhbîng leh, sava bawlhhlawh leh tenawm 3 tinrêng kulhbîng a lo ni ta. A mi ngaih chin vânga thinurna uain chu hnam zawng zawngin an in tawh si a; leia lalte chuan ani chu an ngai thîn a, leia sumdâwngtute chuan a nawmsak bâwl lutukna chu an hausak phah thîn,” tiin, a au va.

Tin, vân ațangin aw dangin *heti hian* a sawi ka hria: “ Ka 4 mite u, a sualnahte in tel lohna tûr leh, a hremnate in hmuh *ve* 5 lohna tûrin, a chhûng ata chhuak rawh u. A sualnate chuan vân pawh a tawng ta hial a, Pathianin a thiltih fel lote pawh 6 chu a hre reng si a. Anin a pêk ang ngei khân pe thung ula, a thiltihzia ang zêl chu a leh hnihil thungrûl ula, a chawhpawlhna novah chuan a tân a leh hnihil chawhpawlh sak 7 rawh u. A intihropui leh a intihawmsakzia ang zêl khân nghaisain tilungngai thung rawh u; a rilru chuan, ‘ Lalnuah ka 8 thu a ni, hmeithai rêng ka ni lo va, lungngaihna ka hmu hauh lo vang,’ a ti si a. Chuvângin ni khat *chauhvah* a hremna—thih te, lungngaih te, tám te chu—a lo thleng *vek* ang; meia hârlalin a awm bawk ang; a rorêltu, Lalpa Pathian chu a chak si a.

“ Tin, leia lal, a ngai thîntute leh a nawmsak bâwlpui thîntute 9 chuan, a kâng khu chu an thlîr hunah chuan, ‘ Babulon khaw ropui, khaw ng het chu, a chung a pik e, a pik e! Dârkâr khat *chauhvah* i chungah rorêlna chu a lo thleng ta si,’ tiin, a nghaisakna hlauh vânga hla taka dinga, a chunga țapin an âwm an inchûm ang.

“ Tin, leia sumdâwngtute chu a chunga țapin an lungngai 11 a, tuman an sum an lei tâk loh avângin. An sumte *chu*, rangkachak 12 te, tangka te, lung man tam te, tuikeplung te, puan zai sîn te, puan sen duk te, maimaw puan te, *puan* sen lâr te nêñ; thing rimtui tinrêng te, saingho bungbêl tinrêng te, thing hlu tak leh dâr 13 leh thîr leh sailungvâra siam bungbêl tinrêng te nêñ; thakthing te, englo rimtui te, englo rimtui hâl mi te, hriak rimtui te, beraw te, uainte, olivhriakte, chhangphut dip tak te, buhte, sebâwng te, berâm te nêñ; sakawr te, tawlailîr te, bawi te nêñ; mihring nunna te nêñ a ni. Rah i thinlungin a châkte chuan a kal bosan chia, thil 14

tuihnai leh mawi zawng zawng chuan a boralsan chia, *tuman* an hmu leh tawh tawp lo vang.

“Chúng thila sumdâwngtu, amah avânga lo hausate chuan, 1½ ‘Khaw ropui, puan zai sîn leh *puan* sen duk leh *puan* sen lâr sîna, rangkachak leh lung man tam leh tuikeplunga incheii chu, a chung a pik e, a pik e! Dârkâr khat *chauhvah* sum chuti zozai chu engmah lo a lo nih tâk hi,’ tiin, ታپ leh lungngai chungin a nghaisakna hlauh vângin hla takah an ding ang.

“Tin, lawng hotu apiang te, lawnga kal တိုင် apiang te, lawng mi te, tuifinriata hnathawk apiang te chu hla laka dingin, a ကံ့
khu chu thlîr chungin, ‘He khaw ropui tluk hi khawii khua nge 18 awm ang?’ tiin, an au va. Tin, တာပါလ် leh lungngai chungin, ‘A 19 muk avânga tuifinriata lawng neitute hausakna khaw ropui chu, a chung a pik e, a pik e! Dârkâr khat *chauhvah* engmah lo a lo nih tâk hi!’ tia, auvin, an lu vaivutin an theh a.

“Aw vân leh nangni mi thianghlimho te, tirhkohhote, 20 zâwlneihote u, lâwm rawh u, ani chuan in chunga ro a rôlna chuan Pathianin a chungah ro a rôl *ve* tâk hi,” tiin.

Tin, vântirhkoh chak tak hian buh râwt sawmna lung lian 21 pui ang hi lung a la a, tuifinriatah a paikhla a, “Babulon khaw ropui chu hetianga nasa hian paikhla a ni ang a, *tuman* an hmu leh tawh tawp lo vang. Tingtang kaituho te, englo tum thiamho 22 te, phênglâwng tumtuho te, tawtawrâwt puho te thâwm pawh i chhûngah an hre leh tawh tawp lo vang a; themthiam kawng réng réngah themthiam réng pawh i chhûngah an hmu leh tawh tawp lo vang a; buh râwt sawmna lung ri pawh i chhûngah an hre leh tawh tawp lo vang a; khâwnvâr pawh i chhûngah a êng 23 tawh tawp lo vang a; pasal leh mo thâwm pawh i chhûngah an hre leh tawh tawp lo vang; i sumdâwngtute chu leia mi liante an ni si a; i dawii hnâm zawng zawng bum an nih kha. A 24 chhûngah zâwlneiho te, mi thianghlimho te, leia thah zawng zawng te thisen chu an hmu a,” a ti a.

19 Chúng hnuah chuan vânah mipui nasa takte aw ring 1 tak ni âwm tak hian, “Halleluia, chhandamna te, ropuina te, thiltihtheihna te, kan Pathian ta a ni; a rorêlnate chu a dikin 2 a fel a ni; ani chuan nawhchizuar ropui tak, a mi ngaih chîn vânga lei tikhawlotu chu, ro a rôl a, a bawite thisen *chhuak* phuba chu a kuta a lâk tâk hi,” a tih ka hria a. Tin, “Halleluia,” an 3 ti leh a. Tin, a khu chu chatuanin a chho *vang*. Tin, upa sawmhnih leh pali leh Thilnung palite chu an bawkkhup a, “Amen; Halleluia,” tiin, Pathian, lalþutphaha မှုသူ chu chibai an bûk a. Tin, lalþutphah aþangin aw a lo *chhuak* a, “Nangni a bawi 4 zawng zawng, a zahtu mi lian leh mi tête u, kan Pathian chu fak rawh u,” a ti a. Tin, mipui nasa tak aw ang leh, tui tam tak ri ang 5 6

leh, khawpui NASA tak ri angin, "Halleluia, Lalpa kan Pathian Engkimtitheia chuan ro a rēl tāk hi. Hlim takin lāwm ila, amah i chawimawi ang u, Berām No nupui neih chu a hun ta si a, a nupui pawh a inpeih tawh," a tih ka hria. Puan zai sīn fai tak vār tak sin an phal a, puan zai sīn chu mi thianghlimte thiltih fel a ni si a.

Tin, "Berām No nupui neihna ruaiṭheha sāwmte chu an eng a thāwl e, tiin, ziak rawh," mi ti a. Tin, ka hnēnah, "Hēng thu hi Pathian *thu* tak a ni," a ti a. Tichuan, Pathian chibai būka būk tūrin a ke bulah ka bawkkhup a. Tin, ani chuan ka hnēnah, "Heti chuan ti suh khai; kei chu nangmah leh i unau, Isua hriattirna thu pawmte bawipui ka ni alāwm; Pathian chibai būk zāwk rawh; Isua hriattirna thu chu thu hrilna thlarau a ni si a," a ti a.

Tin, vān inhawng ka hmu a; tin, ngai teh, sakawr vār leh a chunga chuang, Rinawma leh Diktaka an tih chu *ka hmu bawk a*; ani chuan fel takin ro a rēl a, *mi a do ṭhīn*. A mitte chu meialh *ang a ni a*, lallukhum tam tak a khum a, tin, hming ziak, amah chauh lo chuan tumahin an hriat loh a nei a. Puan thisen kai a sin a; a hmingah chuan "Pathian Thua" an ti a. Tin, vāna sipaihote chuan, puan zai sīn vār tak fai tak sinin, sakawr vār chungahté chuangin an zui a. Tin, a kā aṭangin khandaih hriam tak a chhuak a, chu chu hnam tin a sahna tūr a ni; tin, thīr tiangin an ro a rēl ang a; Pathian Engkimtitheia thinur nasatna grēp sāwrna khurah chuan a rap sāwr *ang*. Tin, a puanah leh a malpuiah chuan "Lalte Lal leh Hotute Hotu," tia, hming ziak a awm a.

Tin, niah khian vāntirhkoh ding ka hmu a; tin, ani chuan vanlaizāwla sava thlāwk zawng zawng hnēnah chuan aw ring takin, "Lal sa te, sipai hotu sa te, mi chak sa te, sakawr leh a chunga chuang sa te, mi zawng zawng—bawi leh bawi lo, a lian a tē pawh—an sa in ei theihna tūrin, Pathian ruai ropui tak thehnaah chuan rawn inkhāwm rawh u," tiin, a au va.

Tin, Sakawlh te, leia lalho te, an sipaiho te, sakawr chunga chuang kha do tūr leh a sipaiho do tūra *an* inkhāwm ka hmu a. Tin, Sakawlh chu an man a, zāwlnei der—Sakawlh chhin-chhiahna nei leh a lem chibai būktute a bum ṭhinna thilmak a mithmuha titu kha—an man tel a; an pahnih chuan kāta kāng mei dīlah chuan a nung chungin an paik a; mi dangte chu sakawr chunga chuang khandaih, a kā aṭanga chhuak khān, sahhlum an ni ta a; tin, sava zawng zawngte chu an sate *eīn* an puar ta vek a.

20 Tin, vāntirhkoh leilāwt chabi leh khaidiat lian pui kengin, vān aṭanga lo chhuk ka hmu a. Tin, drakon, rūlpui tar chu

(chu chu Diabola leh Setana a ni) a man a, kum sângkhat atân a phuar a, leilâwtah chuan a pah lût a, a khâr khum a, kum sângkhat chu a vei hma loh chuan hnam tin a bum leh tawh lohna tûrin a châr hnan ta a; chu mi hnuah chuan rei lo tê atân chhuah leh rih tûr a ni.

Tin, lalþutphah te ka hmu a, a chungah *mi* an þhu a, an hnênah chuan rorêlna an pe a; tin, Isua hriattîrna thu avâng leh Pathian thu avânga lu tante thlarau leh, Sakawl leh a lem chibai bûk lova, an chalah emaw, an kutah emaw chhinchhiahna nei lote *thlarau* chu *ka hmu bawk a*; chûngho chu an lo nung a, kum sângkhat atân Krista nêñ rorêlin an awm a. Mitthi dangte erawh chu kum sângkhat chu a vei hma loh chuan an la nung rih lo va. Chu chu thawhlehna hmasa ber chu a ni. Thawhlehna hmasa bera telte chu *an engthâwlin an thianghlim a ni*; chûngho chungah chuan thih hnihilna chuan thu réng a nei lo va, Pathian leh Krista puithiamte an ni ang a, amah nêñ kum sângkhat rorêlin an awm zâwk ang.

Tin, kum sângkhat chu a vei hunah chuan Setana chu a tânnâ ata chu chhuahin a awm ang a, lei kil lia hnam te, Goga leh Magoga chu buma, indonaa hruai khâwm tûrin a kal chhuak ang; chûngho tamzia chu tuifinriata ðiauvut ang mai *an ni*. Tin, lei vâng lam dâpin an kal chho va, mi thianghlimte riah hmun leh khaw duhawm tak chu an hual ta a; tin, vân atangin mei a lo tla a, anni chu a kângralta a. Tin, anmahni bumtu Diabolachu, Sakawl leh zâwlnei der awmna, mei leh kât dîlah chuan an pah ta a; tichuan, chatuanin a chhûn a zâna nghaisakin an awm ang.

Tin, lalþutphah lian pui vâr tak leh a chunga þhu chu ka hmu a, a hma ata chu lei leh vân an tlân bo va, an tân hmun réng a awm ta lo va. Tin, mitthite, a lian a tein, lalþutphah hmaa ding ka hmu a; tin, lehkhabute an hawng a; tin, lehkhabu dang Nunna Bu chu, an hawng *bawk a*; tin, mitthite chu lehkhabutea ziak, an thiltih ang zêla rôl sakin an awm ta a. Tuifinriat chuan a chhûnga mitthi awmte chu a chhuahâtir a, Thihna leh Mitthi Khua chuan an chhûnga mitthi awmte chu an chhuahâtir *bawk a*; tin, mi tin an thiltih ang zêla rôl sakin an awm ta a. Tin, Thihna leh Mtthi Khuat chu mei dîlah an pah a. Chu chu thih hnihilna chuan a ni—mei dîl chu. Tu *hming* pawh Nunna Bua ziak an hmuh loh chuan mei dîl an pah *bawk a*.

21 Tin, vân thar leh lei thar ka hmu a; vân hmasa leh lei hmasa chu a boral tawh a, tuifinriat pawh a awm tawh lo a ni.

Tin, khaw thianghlim Jerusalem thar chu, mo a pasal ela a inchei anga peih diamin, Pathian hnêna mi vân ata lo chhuk ka

hmu bawk a. Tin, lal̄thutphah aṭangin aw ring takin, 4
 “ Ngai teh, Pathian bâwkî chu mihring zîngah a
 lo awm ta,
 Ani chu an hnênah a awm ang a,
 Anni chu a mite an ni ang a,
 Pathian ngei chu an hnênah a awm ang a,
 An Pathian *a ni bawk ang*;
 An mit ata mittui zawng zawng a hrufai ang a;
 Thihna a awm leh tawh lo vang a,
 Lungngaih te, ṭah te, nat te pawh
 A awm leh tawh hek lo vang;
 Thil hmasate chu a ral ta,”

a tih ka hria.

Tin, lal̄thutphaha thu chuan, “ Ngai teh, thil engkim ka siam 5
 thar e,” a ti a. Tin, “ Ziak rawh, hêng thu hi a rinawmin a dik si
 a”, a ti a. Tin, ka hnênah, “ A lo thleng ta. Kei Alpha leh Omega, 6
 a Buł leh a Tâwp ka ni. Tuihâl apiang hnênah chuan Nunna
 Tuikhura mi athlâwnin ka pe ang. Hnehtu apiang chuan chûng 7
 chu *an* luah ang a, kei *an* Pathian ka ni ang a, anni chu ka fate *an*
 ni ang. Amaherawhchu, mi dawi te, ring lo te, tenawm te, tualthat 8
 te, inngaih chîng te, dawithiam te, milem bia te, dawthei zawng
 zawng te chan tûr chu mei leh kâta kâng dilah chuan *a awm ang*;
 chu chu thih hnihna chu a ni,” a ti a.

Tin, berhbu pasarih keng, hremna hnuhnûng ber pasarih 9
 sin vântrikhoh pasarih zînga pakhat chu a lo kal a; ani chuan,
 “ Hawh teh, mo, Berám No nupui chu, kan entîr ang che,” tiin, 10
 mi bia a. Tin, ani chuan, Thilarauvin tlâng lian pui sâng takah
 mi kalpui a, Jerusalem khaw thianghlim chu Pathian ropuina
 neiin, Pathian hnêna mi vân ata lo chhuk mi entîr a. A ênzia 11
 chu lung man tam ber ang, jaspi lung ang mai hi a ni a, krustal
 lung angin a tle a ni; kuh nasa tak sâng tak a nei a; kawngkhâr 12
 sâwm leh pahnih a nei a, kawngkhâr bulalte chuan vântrikhoh
 sâwm leh pahnih *an awm a*; chûng kawngkhârah chuan hming
 ziak *a awm bawk a*, chûng chu Israela thlaht hnam sâwm leh 13
 hnam hnih *hmingte* chu a ni a; chhak lam pangah kawngkhâr
 pathum, hmar lam pangah kawngkhâr pathum, chhim lam pangah
 kawngkhâr pathum, thlang lam pangah kawngkhâr pathum a 14
 awm a. Tin, chu khaw kuh chuan lungphûm sâwm leh pahnih
 a nei a, chûngah chuan Berám No tirhkoh sâwm leh pahnithe
 hming *a chuang a*.

Tin, mi betu chuan khua leh a kawngkhârte leh a kuh chu 15
 tehna tûrin, rangkachak luang a keng a. Khua chu inbial vêlin 16
 a awm a, a dung lam chu a vâng lam chen a ni; khua chu luang
 chuan a teh a, fîng sîngkhat leh fîng sângnih *a ni*. A dung lam

leh a vâng lam leh a sân lam chu a inang a ni. Tin, a kulg chu 17
a teh leh a, mihring teh dán pângngaiin (chu chu vântirhkoh teh
dán pângngai chu a ni) tawng zakhat leh *tawng* sawmli leh *tawng* li
a ni.

Tin, a kulg chu jaspi *lunga* siam a ni; khua chu dârthlalang 18
thianghlim ang maia rangkachak thianghlima siam a ni. Chu 19
khaw kulg lung phûmte chu lung man tam chi tinrênga cheimawi
a ni. Lungphûm hmasa ber chu jaspi *lung* a ni a; a pahnihna chu
sapphir *lung a ni a*; a pathumna chu kalkidon *lung a ni a*; a palina
chu smaragdin *lung a ni a*; a pangana chu sardonuk *lung a ni a*; a 20
parukna chu sardion *lung a ni a*; a pasarihna chu kruso lung a ni
a; a pariatna chu birul *lung a ni a*; a pakuana chu topazi *lung a ni a*;
a sâwmna chu krusopra lung a ni a; a sâwm leh pakhatna
chu huakintho *lung a ni a*; a sâwm leh pahnihna chu
amethusto *lung a n a*. Tin, kawngkhâr sâwm leh pahnih chu 21
tuikeplung sâwm leh pahnih a ni; kawngkhâr zawng zawng chu
tuikeplung pakhat theuhva *siam* a ni; tin, chu khaw kawtlai chu
rangkachak thianghlim a ni, dârthlalang entlangtheih ang mai hi.

Tin, a chhûngah chuan biak in rêng ka hmu lo va; Lalpa 22
Pathian Engkimtitheia leh Berâm No chu an biak in an ni si a.
Tin, chu khua chuan a ên tûrin ni a ngai lo va, thla pawh *a ngai* 23
hek lo; Pathian ropuina chuan a ên a, an khâwnvâr chu Berâm
No a ni si a.

Tin, hnam tin a êngah chuan an awm ang a; leia lalte chuan 24
an ropuina an la lût *ang*. Tin, a kawngkate chu chhûnah an khâr 25
tawp lo vang, chutah chuan zân rêng a awm dâwn si lo va. Tin, 26
hnam tin ropuina leh chawimawina an la lût ang a. Tin, thil 27
bawlhhlawh rêng a lût hauh lo vang a, thil tenawm tite leh dâwt
hmangte pawh *an lût hek lo vang*; Berâm No Nunna Bua *hming*
an ziakte chauh *an lût ang*.

22 Tin, ani chuan a kawtlai lai taka, nunna tui lui, krustal 1
lung anga tlê, Pathian leh Berâm No lalhutphaha lo chhuak
mi entîr a. Tin, lui kam tuakah chuan Nunna Thing, *chi hrang* 2
sâwm leh pahnihrah, thla kipa rah a awm a; chu thing hnahte
chu hnam tin tihdamna tûr a ni.

Tin, ânchhia rêng rêng a awm leh tawh lo vang a, Pathian 3
leh Berâm No lalhutphah chu a awm tawh zâwk ang; tichuan a
bawite chuan a rawng an bâwl ang a, a hmél an hmu ang a, a hming 4
chu an chalah a chuang bawk ang. Tin, zân a awm leh tawh lo
vang a; khâwnvâr êng leh ni êng an ngai lo *vang a*; Lalpa Pathian 5
chuan anmahni a ên dâwn si a; tichuan, chatuanin ro an rôl
ang.

Tin, ani chuan ka hnênah, ‘ Hêng thu hi a rinawmin a dik a 6
ni; tichuan, Lalpa, zâwlneite thlarau Pathian chuan, thil lo thleng

lawk tûrte chu a bawite hnêna entîr tûrin, a vântirhkoh a tîr a ni.
Tin, ngai teh, ka lo kal thuai dâwn e. He lehkhabu hrilh lâwkna 7
thu pawm apiang *an eng* a thâwl e,” a ti a.

Tin, kei Johana, hêng thil zawng zawng hmutu leh hretu chu 8
ka ni. Tin, ka hriata ka hmuh chuan, hêng thil mi entîrtu
vântirhkoh ke bulah Pathian chibai bûka bûk tûrin ka bawkkhup
a. Tin, ani chuan ka hnênah, “Heti chuan ti suh khai; kei chin 9
nangmah leh, i unan zâwlneite leh, he lehkhabu thu pawmtute
bawipui ka ni alâwm, Pathian chibai bûk *zâwk* rawh,” a ti a.

Tin, ani chuan ka hnênah, “He lehkhabu hrilh lâwkna thute 10
hi zép suh; a hun chu a lo thleng dâwn tawh si a. Mi fel lo chu, 11
tihfel lohvin awm reng rawh se; mi bawlhhlawh chu, tihbawl-
hhawhin awm reng rawh se; mi fel chu, tihfelin awm reng rawh
se; mi thianghlim chu, tihthianghlimin awm reng rawh se.

“Ngai teh, ka lo kal thuai dâwn e; mi tin *an* thiltih ang zèla 12
pêk tûrin ka lâwmman ka hnênah a awm a. Kei Alpha leh 13
Omega, a Hmasaber leh a Hnuhnûngber, a Bul leh a Tâwp ka ni.
Nunna Thing chungah chuan thu an neih theihna tûr leh, 14
kawngkaah chuan khuaa an luh theihna tûra insufaite chu an eng
a thâwl e. Pâwnah chuan ui te, dawithiam te, inngaih chîng 15
te, tualthat te, milem bia te, dâwt ngainâ leh *dâwt* hmang apiangte
chu an awm a.

“Kei Isua hian kohhranho pâwlte tân hêng thu hi in hnêna 16
hriattîr tûrin ka vântirhkoh chu ka rawn tîr a ni. Davida bulpui
leh *a* tlhah, arsi êng tak, vârparh chu ka ni,” a ti a.

Thlarau leh mo chuan, “Lo kal rawh,” an ti a. A hria 17
apiangin, “Lo kal rawh,” ti rawh se. Tuihâl apiang lo kal rawh
se; a duh apiangin nunna tui hi athlâwmin la rawh se.

He lehkhabu hrilh lâwkna thu hria apiang ka hriattîr e. 18
Tupawhin hêng *thu* hi a belhchhah chuan, he lehkhabua hremna
ziakte hi Pathianin a chungah a belhchhah ve ang; tin, tupawhin 19
he hrilh lâwkna lehkhabu thua mi *thu* a lâk bo chuan he lehkhabua
ziak Nunna Thing leh Khaw Thianghlima a chan chu Pathianin
a la bo ve ang.

Hêng thu hriattîrtu hian, “A ni, ka lo kal thuai dâwn e,” a ti a. 20
Amen. Lo kal ta che, Lalpa Isu.

Lalpa Isua khawngaihna chu mi thianghlimte hnênah awm 21
rawh se. Amen.